

Šis dokuments ir tikai informatīvs, un tam nav juridiska spēka. Eiropas Savienības iestādes neatbild par tā saturu. Attiecīgo tiesību aktu un to preambulu autentiskās versijas ir publicētas Eiropas Savienības “Oficiālajā Vēstnesī” un ir pieejamas datubāzē “Eur-Lex”. Šie oficiāli spēkā esošie dokumenti ir tieši pieejami, noklikšķinot uz šajā dokumentā iegultajām saitēm.

► **B****KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1321/2014**

(2014. gada 26. novembris)

par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu

(Pārstrādāta redakcija)

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(OV L 362, 17.12.2014., 1. lpp.)

Grozīta ar:

Oficiālais Vēstnesis

		Nr.	Lappuse	Datums
► <u>M1</u>	Komisijas Regula (ES) 2015/1088 (2015. gada 3. jūlijs)	L 176	4	7.7.2015.
► <u>M2</u>	Komisijas Regula (ES) 2015/1536 (2015. gada 16. septembris)	L 241	16	17.9.2015.
► <u>M3</u>	Komisijas Regula (ES) 2017/334 (2017. gada 27. februāris)	L 50	13	28.2.2017.
► <u>M4</u>	Komisijas Regula (ES) 2018/750 (2018. gada 22. maijs)	L 126	1	23.5.2018.
► <u>M5</u>	Komisijas Regula (ES) 2018/1142 (2018. gada 14. augusts)	L 207	2	16.8.2018.
► <u>M6</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/1383 (2019. gada 8. jūlijs)	L 228	1	4.9.2019.
► <u>M7</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2019/1384 (2019. gada 24. jūlijs)	L 228	106	4.9.2019.
► <u>M8</u>	Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/270 (2020. gada 25. februāris)	L 56	20	27.2.2020.

Labota ar:

- **C1** Kļūdu labojums, OV L 123, 16.5.2017., 52. lpp. (1321/2014)
 ► **C2** Kļūdu labojums, OV L 230, 6.9.2019., 7. lpp. (2019/1383)

▼B**KOMISIJAS REGULA (ES) Nr. 1321/2014****(2014. gada 26. novembris)**

par gaisa kuģu un aeronavigācijas ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīguma uzturēšanu un šo uzdevumu izpildē iesaistīto organizāciju un personāla apstiprināšanu

(Pārstrādāta redakcija)**(Dokuments attiecas uz EEZ)****▼M2***1. pants***Priekšmets un darbības joma**

Šajā regulā ir noteiktas kopīgas tehniskas prasības un administratīvas procedūras, ar kurām nodrošināt:

a) tādu gaisa kuģu – tostarp visu sastāvdaļu, ko paredzēts tajos uzstādīt, – lidojumderīguma uzturēšanu, kuri:

i) reģistrēti dalībvalstī, izņemot gadījumus, kad šādu gaisa kuģu normatīvā drošības uzraudzība ir deleģēta trešai valstij un kad tos izmanto ekspluatants, kas nav ES ekspluatants; vai

ii) ir reģistrēti trešā valstī un tos izmanto ES ekspluatants, bet normatīvā drošības uzraudzība ir deleģēta dalībvalstij;

b) atbilstību pamatprasībām, kas izklāstītas Regulā (EK) Nr. 216/2008 attiecībā uz tādu trešā valstī reģistrētu gaisa kuģu un sastāvdaļu, ko paredzēts tajos uzstādīt, lidojumderīguma uzturēšanu, kuru normatīvā drošības uzraudzība nav deleģēta dalībvalstij un kurus bez apkopes nomā gaisa pārvadātājs, kas licencēts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 1008/2008 ⁽¹⁾.

▼B*2. pants***Definīcijas**

Regulas (EK) Nr. 216/2008 piemērošanas jomā izmanto šādas definīcijas:

a) “gaisa kuģis” ir ikviena mašīna, ko atmosfērā notur mijiedarbība ar gaisu, ja tā nav no zemes virsmas reflektēta mijiedarbība ar gaisu;

b) “sertificējošais personāls” ir personāls, kas atbildīgs par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas nodošanu lietošanā pēc tehniskās apkopes;

c) “sastāvdaļa” ir ikviens dzinējs, propellers, daļa vai ierīce;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 24. septembra Regula (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.).

▼B

- d) “lidojumderīguma uzturēšana” ir visi procesi, kas nodrošina, ka jebkurā brīdī sava ekspluatācijas mūža laikā gaisa kuģis atbilst spēkā esošajām lidojumderīguma prasībām un ir drošs darbībā;
- e) “JAA” ir “Apvienotās aviācijas institūcijas”;
- f) “JAR” ir “Vienotās prasības aviācijai”;

▼M2

- g) “komerciālu gaisa pārvadājumu (*CAT*) operācijas” ir gaisa kuģa operācijas pasažieru, kravas vai pasta pārvadāšanai, saņemot par to atalgojumu vai citu mantisku atlīdzību;

▼B

- h) “tehniskā apkope” ir gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas ikviens kapitālais remonts, remonts, apskate, nomaiņa, izmaiņa vai defektu novēršana, izņemot pirmslidojuma pārbaudi, vai minēto darbību kombinācija;
- i) “organizācija” ir ikviena fiziska persona, juridiska persona vai juridiskās personas daļa. Šāda organizācija var atrasties vairākās vietās dalībvalstu teritorijā vai ārpus tās;
- j) “pirmslidojuma pārbaude” ir pārbaude, kuru veic pirms lidojuma, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģis ir derīgs paredzētajam lidojumam;
- k) ar “*ELA1* gaisa kuģi” tiek apzīmēts šāds pilotējams Eiropas vieglais gaisa kuģis:
 - i) lidmašīna, kuras maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 1 200 kg vai mazāka un kura nav klasificēta kā komplekss ar dzinēju darbināms gaisa kuģis;
 - ii) planieris vai planieris ar dzinēju, kura maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 1 200 kg vai mazāka;
 - iii) balons ar maksimālo izstrādāto pacelšanās gāzes vai karstā gaisa apjomu, kas nepārsniedz 3 400 m³ karstā gaisa baloniem, 1 050 m³ gāzes gaisa baloniem un 300 m³ piesietiem gāzes baloniem;
 - iv) dirižablis, kas paredzēts ne vairāk kā četriem pasažieriem un kura maksimālais izstrādātais pacelšanās gāzes vai karstā gaisa apjoms nepārsniedz 3 400 m³ karstā gaisa dirižabļiem un 1 000 m³ gāzes dirižabļiem;

▼M1

- ka) “*ELA2* gaisa kuģis” ir šāds Eiropas vieglais gaisa kuģis ar apkalpi:
 - i) lidmašīna, kuras maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 2 000 kg vai mazāk un kura nav klasificēta kā komplekss gaisa kuģis ar dzinēju;
 - ii) planieris vai planieris ar dzinēju, kura maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 2 000 kg vai mazāka;

▼ M1

- iii) gaisa balons;
- iv) karsta gaisa dirižablis;
- v) gāzes dirižablis, kas atbilst visiem šiem parametriem:
 - 3 % maksimālais statistiskais svars,
 - nevadāms vilcējspēks (izņemot reverso),
 - parasta un vienkārša uzbūves, vadības sistēmas un balo-
nešu sistēmas konstrukcija, un
 - vadības sistēma bez pastiprinātājiem;
- vi) ļoti viegls rotorplāns;

▼ B

- l) “*LSA* gaisa kuģis” nozīmē vieglu sporta lidmašīnu, uz kuru attiecināmas visas turpmāk norādītās pazīmes:
 - i) maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nepārsniedz 600 kg;
 - ii) maksimālais iekrišanas ātrums nosēšanās konfigurācijā (*VS0*) nepārsniedz kalibrētā gaisa ātruma (*CAS*) 45 mezglus pie gaisa kuģa maksimālās sertificētās pacelšanās masas un kritiskākā smaguma centra;
 - iii) maksimālais pasažieru vietu skaits nepārsniedz divas, ieskaitot pilotam paredzēto;
 - iv) viens bezturbīnu dzinējs, kas aprīkots ar propelleru;
 - v) nehermetizēta kabīne;
- m) “galvenā uzņēmējdarbības vieta” ir tā uzņēmuma galvenais birojs vai juridiskā adrese, kurā tiek veiktas galvenās finanšu funkcijas un šajā regulā minēto darbību operatīvā kontrole;

▼ M2

- n) “kritisks tehniskās apkopes uzdevums” ir tehniskās apkopes uzdevums, kura dēļ tiek veikta kādas gaisa kuģa sistēmas vai jebkuras tās daļas, dzinēja vai propellera montāža vai notiek iekļaušanās to darbībā, kas gadījumā, ja veicot šādu uzdevumu tiek pieļauta kļūda, var tieši apdraudēt lidojumu drošību;
- o) “komerciāli specializēti pārvadājumi” ir tādi pārvadājumi, uz kuriem attiecas ORO daļas SPO apakšdaļas prasības, kas izklāstītas Komisijas Regulas (ES) Nr. 965/2012 ⁽¹⁾ III pielikumā;
- p) “ierobežotas operācijas” ir tādu gaisa kuģu operācijas, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, šādu lidojumu gadījumā:
 - i) dalītu izmaksu lidojumi, ko veic privātpersonas, – ar nosacījumu, ka šā lidojuma tiešās izmaksas daļa visas personas, kas atrodas gaisa kuģī, arī pilots, un ka šajās tiešajās izmaksās nepiedalās vairāk par sešām personām;

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 5. oktobra Regula (ES) Nr. 965/2012, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 296, 25.10.2012., 1. lpp.).

▼ **M2**

- ii) sacensību lidojumi vai lidojumu paraugdemonstrējumi – ar nosacījumu, ka samaksa vai cita veida atlīdzība, kas saņemta par šādiem lidojumiem, nepārsniedz tiešo izmaksu atgūšanu un proporcionālu ieguldījumu ikgadējās izmaksās, kā arī apbalvojumus, kuru apmērs nav lielāks par vērtību, kuru precizējusi kompetentā iestāde;
- iii) ievadlidojumi, izpletlēcēju izlaišana, planiera vilkšana vai figūrlidojumi, ko veic vai nu mācību organizācija, kuras galvenā uzņēmējdarbības vieta ir kādā dalībvalstī un kas ir apstiprināta saskaņā ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 1178/2011 ⁽¹⁾, vai arī organizācija, kas izveidota nolūkā popularizēt gaisa sportu vai izklaides aviāciju, ar nosacījumu, ka šī organizācija gaisa kuģi ekspluatē, pamatojoties uz īpašumtiesībām vai nomāšanu bez apkalpes, ka šis lidojums nerada peļņu, kas tiktu sadalīta ārpus organizācijas, un ka ikreiz, kad ir iesaistītas personas, kas nav šīs organizācijas locekļi, šādi lidojumi ir tikai šīs organizācijas blakusnodarbe.

Šajā regulā “ierobežotas operācijas” netiek uzskatītas par *CAT* operācijām vai komerciāliem specializētiem pārvadājumiem;

- q) “ievadlidojums” ir “ievadlidojums”, kā definēts Regulas (ES) Nr. 965/2012 2. panta 9. punktā;
- r) “sacensību lidojums” ir “sacensību lidojums”, kā definēts Regulas (ES) Nr. 965/2012 2. panta 10. punktā;
- s) “lidojumu paraugdemonstrējums” ir “lidojumu paraugdemonstrējums”, kā definēts Regulas (ES) Nr. 965/2012 2. panta 11. punktā.

▼ **M6**▼ **C2**

3. pants

Lidojumderīguma uzturēšanas prasības

1. Šīs regulas 1. panta a) apakšpunktā minēto gaisa kuģu un sastāvdaļu, ko paredzēts tajos uzstādīt, lidojumderīguma uzturēšanu nodrošina saskaņā ar I pielikuma (M daļas) prasībām, izņemot 2. punkta pirmajā daļā norādītos gaisa kuģus, kuriem piemēro Vb pielikuma (ML daļas) prasības.

2. Šīs regulas Vb pielikuma (ML daļas) prasības piemēro šādiem gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju:

- a) lidmašīnām, kuru maksimālā pacelšanās masa ir 2 730 kg vai mazāk;
- b) rotorplāniem, kuru maksimālā pacelšanās masa ir 1 200 kg vai mazāk un kuri sertificēti ne vairāk kā četru personu pārvadāšanai;
- c) citiem ELA2 gaisa kuģiem.

⁽¹⁾ Komisijas 2011. gada 3. novembra Regula (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 311, 25.11.2011., 1. lpp.).

▼ C2

Ja pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētie gaisa kuģi ir norādīti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēta gaisa pārvadātāja gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā, piemēro I pielikuma (M daļas) prasības.

3. Lai 2. punkta pirmās daļas a), b) un c) apakšpunktā minētos gaisa kuģus varētu norādīt saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēta gaisa pārvadātāja gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā, tiem jāatbilst visām šādām prasībām:

- a) kompetentā iestāde ir apstiprinājusi attiecīgo gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu saskaņā ar I pielikuma (M daļas) M.A.302. punktu;
- b) pienācīga tehniskā apkope, kas prasīta a) apakšpunktā minētajā tehniskās apkopes programmā, ir veikta un sertificēta saskaņā ar II pielikuma (145. daļas) 145.A.48. un 145.A.50. punktu;
- c) ir veikta lidojumderīguma pārbaude un izdots jauns lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts saskaņā ar I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu.

4. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, 1. panta a) apakšpunktā minēto gaisa kuģu, kuriem ir izdota lidošanas atļauja, lidojumderīguma uzturēšanu nodrošina, pamatojoties uz īpašajiem lidojumderīguma uzturēšanas nosacījumiem, kas noteikti lidošanas atļaujā, kura izdota saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 748/2012 ⁽¹⁾ I pielikumu (21. daļu).

5. Šīs regulas 1. panta a) apakšpunktā minēto gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas, kas atbilst I pielikuma (M daļas) M.A.302. punktā noteiktajām prasībām, kuras bija piemērojamas pirms 2019. gada 24. septembra, uzskata par atbilstīgām attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.302. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.302. punktā noteiktajām prasībām saskaņā ar 1. un 2. punktu.

6. Ekspluatanti 1. panta b) apakšpunktā minēto gaisa kuģu un sastāvdaļu, ko paredzēts tajos uzstādīt, lidojumderīguma uzturēšanu nodrošina saskaņā ar Va pielikuma (T daļas) prasībām.

7. Lidmašīnu, kuru maksimālā sertificētā pacelšanās masa ir 5 700 kg vai mazāk un kuras aprīkotas ar vairākiem turbopropellerdzinējiem, lidojumderīguma uzturēšanu nodrošina saskaņā ar prasībām, kuras piemērojamas gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, un noteiktas I pielikuma (M daļas) M.A.201., M.A.301., M.A.302., M.A.601. un M.A.803. punktā, II pielikuma (145. daļas) 145.A.30. punktā, III pielikuma (66. daļas) 66.A.5., 66.A.30. un 66.A.70. punktā un V un VI papildinājumā, Vc pielikuma (CAMO daļas) CAMO.A.315. punktā un Vd pielikuma (CAO daļas) CAO.A.010. punktā un I papildinājumā, ciktāl tie piemērojami gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju.

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 3. augusta Regula (ES) Nr. 748/2012, ar ko paredz īstenošanas noteikumus par sertifikāciju attiecībā uz gaisa kuģu un ar tiem saistīto ražojumu, daļu un ierīču lidojumderīgumu un atbilstību vides aizsardzības prasībām, kā arī projektēšanas un ražošanas organizāciju sertifikāciju (OV L 224, 21.8.2012., 1. lpp.).

▼M8

4. pants

[Gaisa kuģu] lidojumderīguma uzturēšanā iesaistīto organizāciju apstiprināšana

1. Organizācijas, kas iesaistītas gaisa kuģu un sastāvdaļu, ko paredzēts tajos uzstādīt, lidojumderīguma uzturēšanā, tostarp tehniskajā apkopē, pēc to pieprasījuma kompetentā iestāde apstiprina saskaņā ar II pielikuma (145. daļas), Vc pielikuma (*CAMO* daļas) vai Vd pielikuma (*CAO* daļas) prasībām, kuras piemērojamas attiecīgajām organizācijām.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, līdz 2020. gada 24. septembrim kompetentā iestāde var organizācijām pēc to pieprasījuma izdot apstiprinājumus saskaņā ar I pielikuma (M daļas) F apakšdaļu un G apakšdaļu. Visi apstiprinājumi, kas izdoti saskaņā ar I pielikuma (M daļas) F apakšdaļu un G apakšdaļu, ir derīgi līdz 2021. gada 24. septembrim.

3. Tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma sertifikātus, ko dalībvalsts izdevusi vai atzinusi saskaņā ar Padomes Regulas (EEK) Nr. 3922/91⁽¹⁾ II pielikumā minēto sertifikācijas specifikāciju JAR-145 un kas bija derīgi pirms 2003. gada 29. novembra, uzskata par izdotiem saskaņā ar šīs regulas II pielikuma (145. daļas) prasībām.

4. Organizācijām, kurām ir derīgs organizācijas apstiprinājuma sertifikāts, kas izdots saskaņā ar I pielikuma (M daļas) F apakšdaļu vai G apakšdaļu vai II pielikumu (145. daļu), kompetentā iestāde pēc to pieprasījuma izdod veidlapu 3-CAO, kas noteikta Vd pielikuma (*CAO* daļas) I papildinājumā, un pēc tam kompetentā iestāde minētās organizācijas uzrauga saskaņā ar Vd pielikumu (*CAO* daļu).

Šādas organizācijas tiesības atbilstīgi apstiprinājumam, kas izdots saskaņā ar Vd pielikumu (*CAO* daļu), ir tādas pašas kā tiesības atbilstīgi apstiprinājumam, kas izdots saskaņā ar I pielikuma (M daļas) F apakšdaļu vai G apakšdaļu vai II pielikumu (145. daļu). Tomēr šīs tiesības nepārsniedz Vd pielikuma (*CAO* daļas) A iedaļā minētās organizācijas tiesības.

Atkāpjoties no Vd pielikuma (*CAO* daļas) CAO.B.060. punkta, organizācijas līdz 2021. gada 24. septembrim var novērst jebkādas konstatētās neatbilstības, kuras attiecas uz prasībām, kas ieviestas ar Vd pielikumu (*CAO* daļu) un nav ietvertas I pielikuma (M daļas) F apakšdaļā vai G apakšdaļā vai II pielikumā (145. daļā).

Ja pēc 2021. gada 24. septembra organizācija nav noslēgusi minētos konstatējumus, apstiprinājuma sertifikātu pilnībā vai daļēji atsauc, ierobežo vai aptur.

5. Organizācijām, kurām ir derīgs lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas apstiprinājuma sertifikāts, kas izdots saskaņā ar I pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, kompetentā iestāde pēc to pieprasījuma izdod EASA 14. veidlapas apstiprinājuma sertifikātu saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu), un pēc tam kompetentā iestāde minētās organizācijas uzrauga saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu).

Atkāpjoties no Vc pielikuma (*CAMO* daļas) CAMO.B.350. punkta, organizācijas līdz 2021. gada 24. septembrim var novērst jebkādas konstatētās neatbilstības, kuras attiecas uz prasībām, kas ieviestas ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu) un nav ietvertas I pielikuma (M daļas) G apakšdaļā.

⁽¹⁾ Padomes 1991. gada 16. decembra Regula (EEK) Nr. 3922/91 par tehnisko prasību un administratīvo procedūru saskaņošanu civilās aviācijas jomā (OV L 373, 31.12.1991., 4. lpp.).

▼M8

Ja pēc 2021. gada 24. septembra organizācija nav noslēgusi minētos konstatējumus, apstiprinājuma sertifikātu pilnībā vai daļēji atsauc, ierobežo vai aptur.

6. Sertifikātus un gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas apstiprinājumus, kuri izdoti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 noteikumiem, kas bija piemērojami pirms 2020. gada 24. marta, uzskata par izdotiem saskaņā ar šo regulu.

▼B*5. pants***Sertificējošais personāls****▼M6****▼C2**

1. Sertificējošais personāls ir kvalificēts saskaņā ar III pielikuma (66. daļas) prasībām, izņemot gadījumus, kas noteikti I pielikuma (M daļas) M.A.606. punkta h) apakšpunktā, M.A.607. punkta b) apakšpunktā, M.A.801. punkta d) apakšpunktā un M.A.803. punktā, Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.801. punkta c) apakšpunktā un ML.A.803. punktā, Vd pielikuma (CAO daļas) CAO.A.035. punkta d) apakšpunktā un CAO.A.040. punkta b) apakšpunktā un II pielikuma (145. daļas) 145.A.30. punkta j) apakšpunktā un IV papildinājumā.

▼B

2. Ikvienam gaisa kuģa tehniskās apkopes licence kopā ar saistītiem tehniskajiem ierobežojumiem, ja tādi ir, ko ir izsniegusi vai atzinusi dalībvalsts atbilstoši JAA prasībām un procedūrām un kas ir derīga laikā, kad stājas spēkā Regula (EK) Nr. 2042/2003, ir uzskatāma par izsniegtu atbilstoši šai regulai.

3. Ja sertifikējošajam personālam ir licence, kas piešķirta saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) attiecīgajā kategorijā/apakškategorijā, uzskata, ka tam ir tā paša pielikuma 66.A.20. iedaļas a) punktā minētās tiesības attiecībā uz šo kategoriju/apakškategoriju. Pamatināšanu prasības, kas attiecas uz šīm jaunajām tiesībām, uzskata par izpildītām, lai šādu licenci paplašinātu, ietverot tajā jaunu kategoriju/apakškategoriju.

4. Sertificējošais personāls, kuram ir licence, kurā ietverti gaisa kuģi, kam nav vajadzīgs individuāls tipa novērtējums, var turpināt izmantot savas tiesības līdz pirmajai atjaunināšanai vai maiņai, kad licenci saskaņā ar III pielikuma (66. daļa) 66.B.125. iedaļā aprakstīto procedūru konvertē par tā paša pielikuma 66.A.45. iedaļā noteiktajiem novērtējumiem.

5. Ziņojumus par konvertēšanu un ziņojumus par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem, kuri atbilst prasībām, kas bija piemērojamas, pirms tika sāktas Regulas (ES) Nr. 1149/2011 piemērošana, uzskata par atbilstīgiem šai regulai.

▼M5

6. Kamēr šajā regulā nav noteiktas īpašas prasības sertifikējošajam personālam attiecībā uz sastāvdaļām, turpina piemērot prasības, kas paredzētas attiecīgās dalībvalsts spēkā esošajos valsts tiesību aktos, izņemot gadījumus, kad tehniskās apkopes organizācijas atrodas ārpus Savienības, un šādos gadījumos prasības apstiprina Aģentūra.

▼B*6. pants***Prasības apmācības organizācijai**

1. Organizācijas, kas iesaistītas 5. pantā minētā personāla apmācībā, apstiprina atbilstoši IV pielikumam (147. daļa), lai:

- a) vadītu atzītus pamatapmācības kursus; un/vai
- b) vadītu atzītus tipa apmācības kursus; un
- c) vadītu eksamināciju; un
- d) izsniegtu apmācības sertifikātus.

2. Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājumus, kurus izsniedz vai atzīst dalībvalsts atbilstoši *JAA* prasībām un procedūrām un kuri ir derīgi pirms Regulas (EK) Nr. 2042/2003 stāšanās spēkā, uzskata par izsniegtiem atbilstoši šai regulai.

6. Tipa kvalifikācijas apmācības kursus, kas apstiprināti, pirms tikusi apstiprināta minimālā mācību programma tehniskās apkopes sertificēšanas darbinieku tipa kvalifikācijas apmācībai saistībā ar attiecīgā tipa datiem par piemērotību ekspluatācijai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 748/2012, līdz 2017. gada 18. decembrim vai divu gadu laikā pēc datu par piemērotību ekspluatācijai apstiprināšanas, no šiem datumiem izvēloties vēlāko, iekļauj attiecīgos elementus, kas noteikti minēto datu par piemērotību ekspluatācijai obligātajā daļā.

7. pants

Regulu (EK) Nr. 2042/2003 atceļ.

Atsauces uz atcelto regulu uzskata par atsaucēm uz šo regulu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu VI pielikumā.

**▼M6
▼C2***7.a pants***Kompetentās iestādes**

1. Ja dalībvalsts norādījusi vairāk nekā vienu struktūru kā kompetento iestādi, kam ir vajadzīgās pilnvaras un kam ir uzticēti pienākumi saistībā ar personu un organizāciju sertifikāciju un uzraudzību saskaņā ar šo regulu, tad izpilda šādas prasības:

- a) skaidri nosaka katras kompetentās iestādes kompetences jomas, jo sevišķi pienākumus un ģeogrāfiskos ierobežojumus;
- b) iedibina koordināciju starp minētajām iestādēm, lai tās savas kompetences ietvaros nodrošinātu visu organizāciju un personu efektīvu sertifikāciju un uzraudzību saskaņā ar šo regulu.

2. Dalībvalstis nodrošina, ka attiecīgās dalībvalsts kompetento iestāžu darbinieki neveic sertifikācijas un uzraudzības darbības, ja ir norādes uz to, ka šādas darbības varētu tieši vai netieši izraisīt interešu konfliktu, jo īpaši saistībā ar ģimenes vai finanšu interesēm.

▼ C2

3. Ja nepieciešams sertifikācijas vai uzraudzības uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu, kompetentās iestādes tiek pilnvarotas:

- a) pārbaudīt reģistrus, datus, procedūras un visus citus materiālus, kas attiecas uz sertifikācijas un/vai uzraudzības uzdevumu izpildi;
- b) kopēt šādus reģistrus, datus, procedūras un citus materiālus vai veikt no tiem izrakstus;
- c) uz vietas prasīt mutiskus skaidrojumus no jebkura minēto organizāciju darbinieka;
- d) iekļūt attiecīgajās telpās, ekspluatācijas vietās vai transportlīdzekļos, kas pieder minētajām personām vai ko tās izmanto;
- e) veikt revīzijas, izmeklēšanas, novērtēšanu un pārbaudes, tostarp nepaziņotas pārbaudes, attiecībā uz minētajām organizācijām;
- f) attiecīgā gadījumā veikt vai sākt piespiedu izpildes pasākumus.

4. Šā panta 3. punktā minētās pilnvaras īsteno atbilstīgi attiecīgās dalībvalsts tiesību normām.

▼ B*8. pants***Stāšanās spēkā**

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

2. Atkāpjoties no 1. punkta, dalībvalstis var nepiemērot:

- a) lidmašīnu ar virzuļdzinēju bez kompresora, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) nav lielāka par 2 000 kg un kuras nav iesaistītas gaisa komercpārvadājumos,

tehniskajai apkopei līdz 2014. gada 28. septembrim prasību par to, lai sertificējošais personāls būtu kvalificēts saskaņā ar III pielikumu (66. daļa), kura ietverta šādos noteikumos:

— I pielikuma (M daļa) M.A.606. iedaļas g) punktā un M.A.801. iedaļas b) punkta 2. apakšpunktā,

— II pielikuma (145. daļa) 145.A.30. iedaļas g) un h) punktā;

▼ M5**▼ M2**

- c) gaisa kuģiem, kas reģistrēti trešā valstī un ko bez apkalpes nomā gaisa pārvadātāji, kas licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, – līdz 2017. gada 25. augustam Va pielikuma prasības.

▼M2

2.a. Atkāpjoties no 1. punkta, ar Komisijas Regulu (ES) Nr. 379/2014 ⁽¹⁾ grozītajā Regulā (ES) Nr. 965/2012 izklāstītās prasības gaisa kuģiem, kurus izmanto komerciāliem specializētiem pārvadājumiem vai *CAT* un kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, – piemēro no 2017. gada 21. aprīļa.

Līdz norādītajam termiņam:

- I pielikuma M.A.201. punkta f) apakšpunkta noteikumus piemēro kompleksi gaisa kuģiem ar dzinēju, kurus izmanto ekspluatanti, kuriem dalībvalsts pieprasa, lai tiem būtu apliecība komerciālu pārvadājumu veikšanai, un kuri nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un komerciālām *ATO* organizācijām,
- I pielikuma M.A.201. punkta h) apakšpunkta noteikumus piemēro gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, kurus izmanto ekspluatanti, kuriem dalībvalsts pieprasa, lai tiem būtu apliecība komerciālu pārvadājumu veikšanai, un kuri nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un komerciālām *ATO* organizācijām,
- I pielikuma M.A.306. punkta a) apakšpunkta noteikumus piemēro gaisa kuģiem, kurus izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un gaisa kuģiem, kurus izmanto ekspluatanti, kuriem dalībvalsts pieprasa, lai tiem būtu apliecība komerciālu pārvadājumu veikšanai,
- I pielikuma M.A.801. punkta c) apakšpunkta noteikumus piemēro ELA1, kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un kurus neizmanto komerciālas apstiprinātas mācību organizācijas (*ATO*),
- I pielikuma M.A.803. punkta b) apakšpunkta noteikumus piemēro gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju un kuru *MTOM* ir ne vairāk kā 2 730 kg, planieriem, planieriem ar dzinēju vai gaisa baloniem, kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, vai ekspluatanti, kuriem dalībvalsts pieprasa, lai tiem būtu apliecība komerciālu pārvadājumu veikšanai, vai kurus izmanto komerciālas *ATO* organizācijas,
- I pielikuma M.A.901. punkta g) apakšpunkta noteikumus piemēro ELA1 gaisa kuģiem, kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, vai ekspluatanti, kuriem dalībvalsts pieprasa, lai tiem būtu apliecība komerciālu pārvadājumu veikšanai, vai komerciālas *ATO* organizācijas.

▼B

3. Kad dalībvalsts piemēro 2. punkta noteikumus, tā par to paziņo Komisijai un Aģentūrai.

⁽¹⁾ Komisijas 2014. gada 7. aprīļa Regula (ES) Nr. 379/2014, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 965/2012, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 123, 24.4.2014., 1. lpp.).

▼ B

4. Lai ievērotu laika ierobežojumus, kas ietverti III pielikuma (66. daļa) 66.A.25. un 66.A.30. iedaļā un III papildinājumā saistībā ar eksāmeniem pamatzināšanu pārbaudei, pamatpieredzi, teorētiskajām tipa apmācībām un eksāmeniem, praktiskajām apmācībām un novērtējumu, tipa eksāmeniem un apmācību darba vietā, kas pabeigti, pirms tika sākta ► **M1** Regulas (ES) Nr. 1149/2011 ◀ piemērošana, laika atskaides punkts ir diena, kad sāka piemērot ► **M1** Regulu (ES) Nr. 1149/2011 ◀.

▼ M5

▼ M1

6. Atkāpjoties no 1. punkta:

- a) Kompetentās iestādes vai – attiecīgā gadījumā – organizācijas līdz 2015. gada 31. decembrim var turpināt izdot sertifikātus to iepriekšējā redakcijā, kā norādīts Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) III papildinājumā vai IV pielikuma (147. daļas) II un III papildinājumā, kura bija spēkā līdz 2015. gada 27. jūlijam.
- b) Pirms 2016. gada 1. janvāra izdotie sertifikāti paliek spēkā, līdz tos maina, aptur vai atsauc.

▼ M5

7. Atkāpjoties no 1. punkta, attiecībā uz lidmašīnām ar *MTOM* līdz 5 700 kg, kuras ir aprīkotas ar vairākiem turbopropellerdzinējiem un kuras nav iesaistītas komerciālos pārvadājumos, I pielikuma (M daļa) M.A.201. punkta g) apakšpunkta 2. un 3. punktu piemēro no 2025. gada 1. janvāra.

▼ M6**▼ C2**

▼ B

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

▼B*I PIELIKUMS***(M daļa)****▼M6****▼C2**

SATURA RĀDĪTĀJS

M.1

A IEDAĻA — TEHNISKĀS PRASĪBAS

A APAKŠDAĻA — VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

M.A.101 Darbības joma

B APAKŠDAĻA — ATBILDĪBA

M.A.201 Pienākumi

M.A.202 Ziņošana par atgadījumiem

C APAKŠDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

M.A.301 Lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumi

M.A.302 Gaisa kuģa tehniskās apkopes programma

M.A.303 Lidojumderīguma direktīvas

M.A.304 Dati par modifikācijām un remontiem

M.A.305 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēma

M.A.306 Gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēma

M.A.307 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datu nodošana

D APAKŠDAĻA — TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI

M.A.401 Tehniskās apkopes dati

M.A.402 Tehniskās apkopes veikšana

M.A.403 Gaisa kuģa defekti

E APAKŠDAĻA — SASTĀVDAĻAS

M.A.501 Klasificēšana un uzstādīšana

M.A.502 Sastāvdaļu tehniskā apkope

M.A.503 Ierobežota darbmūža detaļas un periodiski kontrolētas sastāvdaļas

M.A.504 Sastāvdaļu nodalīšana

F APAKŠDAĻA — TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA

M.A.601 Darbības joma

M.A.602 Pieteikums

M.A.603 Apstiprinājuma joma

M.A.604 Tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmata

M.A.605 Telpas

M.A.606 Prasības personālam

M.A.607 Sertificējošais personāls un lidojumderīguma pārbaudes personāls

M.A.608 Sastāvdaļas, iekārtas un instrumenti

M.A.609 Tehniskās apkopes dati

M.A.610 Tehniskās apkopes darbuzdevumi

▼ C2

- M.A.611 Tehniskās apkopes standarti
- M.A.612 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts
- M.A.613 Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts
- M.A.614 Tehniskās apkopes un lidojumderīguma pārbaūžu datu uzskaitē
- M.A.615 Organizācijas tiesības
- M.A.616 Organizācijas pārskats
- M.A.617 Izmaiņas apstiprinātajā tehniskās apkopes organizācijā
- M.A.618 Pastāvīgs apstiprinājuma derīgums
- M.A.619 Konstatējumi

G APAKŠDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJA

- M.A.701 Darbības joma
- M.A.702 Pieteikums
- M.A.703 Apstiprinājuma joma
- M.A.704 Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojums
- M.A.705 Telpas
- M.A.706 Prasības personālam
- M.A.707 Lidojumderīguma pārbaudes personāls
- M.A.708 Lidojumderīguma uzturēšanas vadība
- M.A.709 Dokumentācija
- M.A.710 Lidojumderīguma pārbaude
- M.A.711 Organizācijas tiesības
- M.A.712 Kvalitātes nodrošināšanas sistēma
- M.A.713 Izmaiņas apstiprinātajā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijā
- M.A.714 Uzskaitē
- M.A.715 Pastāvīgais apstiprinājuma derīgums
- M.A.716 Konstatējumi

H APAKŠDAĻA — IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS

- M.A.801 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts
- M.A.802 Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts
- M.A.803 Pilota īpašnieka atļauja

I APAKŠDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

- M.A.901 Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude
- M.A.902 Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīgums
- M.A.903 Gaisa kuģa pārreģistrācija ES teritorijā
- M.A.904 ES importēta gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude
- M.A.905 Konstatējumi

B IEDAĻA — PROCEDŪRA KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM**A APAKŠDAĻA — VISPĀRĪGI NOTEIKUMI**

- M.B.101 Darbības joma
- M.B.102 Kompetentā iestāde

▼ **C2**

M.B.103 Konstatējumi un piespiedu izpildes pasākumi — personas

M.B.104 Uzskaitē

M.B.105 Savstarpējā apmaiņa ar informāciju

B APAKŠDAĻA — ATBILDĪBA

M.B.201 Pienākumi

M.B.202 Informācija Aģentūrai

C APAKŠDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

M.B.301 Gaisa kuģa tehniskās apkopes programma

M.B.302 Atbrīvojumi

M.B.303 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzība

M.B.304 Atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

M.A.305 Gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēma

D APAKŠDAĻA — TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI

E APAKŠDAĻA — SASTĀVDAĻAS

F APAKŠDAĻA — TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA

M.B.601 Pieteikums

M.B.602 Sākotnējais apstiprinājums

M.B.603 Apstiprinājuma izsniegšana

M.B.604 Pastāvīgā uzraudzība

M.B.605 Konstatējumi

M.B.606 Izmaiņas

M.B.607 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

G APAKŠDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJA

M.B.701 Piemērošana

M.B.702 Sākotnējā apstiprināšana

M.B.703 Apstiprinājuma izsniegšana

M.B.704 Pastāvīgā uzraudzība

M.B.705 Atzinumi

M.B.706 Izmaiņas

M.B.707 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

H APAKŠDAĻA — IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS

I APAKŠDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS

M.B.901 Ieteikumu novērtējums

M.B.902 Kompetentās iestādes veiktā lidojumderīguma pārbaude

M.B.903 Konstatējumi

M.B.904 Informācijas apmaiņa

I papildinājums — Lidojumderīguma uzturēšanas vadības līgums

II papildinājums — Autorizēts izmantošanas sertifikāts — EASA 1. veidlapa

III papildinājums — Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts — EASA 15. veidlapa

▼ C2

IV papildinājums — Klases un novērtējuma sistēma, ko izmanto I pielikuma (M daļa) F apakšdaļā un II pielikumā (145. daļa) minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai

V papildinājums — Tehniskās apkopes organizācijas sertifikāts, kas minēts I pielikuma (M daļas) F apakšdaļā — *EASA* 3.-MF

VI papildinājums — Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas sertifikāts, kas minēts I pielikuma (M daļas) G apakšdaļā — *EASA* 14.-MG veidlapa

VII papildinājums — Kompleksās tehniskās apkopes darbi

VIII papildinājums — Ierobežota tehniskā apkope, ko veic pilots īpašnieks

▼ B**M.1**

Šajā daļā kompetentā iestāde ir:

1. atsevišķa gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzības un lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdošanas gadījumā — iestāde, kuru iecēlusi reģistrācijas dalībvalsts;
2. tehniskās apkopes organizācijas uzraudzības gadījumā, kā norādīts šā pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļā:
 - i) iestāde, ko iecēlusi dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas minētās organizācijas galvenā uzņēmējdarbības vieta;
 - ii) Aģentūra, ja organizācija atrodas trešā valstī;

▼ M6**▼ C2**

3. gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu apstiprināšanas gadījumā — viena no šīm iestādēm:
 - i) gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalsts ieceltā iestāde;
 - ii) ja pirms gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas apstiprināšanas tam piekrit reģistrācijas dalībvalsts — viena no šīm iestādēm:
 - a) tās dalībvalsts ieceltā iestāde, kurā ir ekspluatanta galvenā darbības vieta vai, ja ekspluatantam nav galvenās darbības vietas, tās dalībvalsts ieceltā iestāde, kurā ir ekspluatanta darbības vieta vai dzīvesvieta;

▼ M8

- b) iestāde, kas atbild par tās organizācijas uzraudzību, kura vada attiecīgā gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu vai ar kuru īpašnieks ir noslēdzis ierobežotu līgumu saskaņā ar M.A.201. punkta i) apakšpunkta 3. punktu;
4. lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas uzraudzības gadījumā, kā norādīts šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļā:
 - i) iestāde, ko iecēlusi dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas minētās organizācijas galvenā uzņēmējdarbības vieta, ja apstiprinājums nav iekļauts gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā;
 - ii) iestāde, ko iecēlusi ekspluatanta dalībvalsts, ja apstiprinājums ir iekļauts gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā;
 - iii) Aģentūra, ja organizācija atrodas trešā valstī.

▼ M6**▼ C2**

▼B*A IEDAĻA***TEHNISKĀS PRASĪBAS***A APAKŠDAĻA**VISPĀRĪGI NOTEIKUMI***▼M6****▼C2****M.A.101 Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteikti pasākumi, kas jāveic, lai nodrošinātu, ka tiek uzturēts gaisa kuģa lidojumperīgums, ieskaitot tā tehnisko apkopi. Tajā ir arī norādīti nosacījumi, kas jāievēro personām vai organizācijām, kuras iesaistītas šādās darbībās.

▼B*B APAKŠDAĻA**ATBILDĪBA***M.A.201 Pienākumi****▼M6****▼C2**

- a) Gaisa kuģa īpašnieks ir atbildīgs par gaisa kuģa lidojumperīguma uzturēšanu un nodrošina, ka lidojumus veic tikai tad, ja ir izpildītas visas šādas prasības:

1. tiek uzturēts gaisa kuģa lidojumperīgums;
2. ikviena uzstādītā ekspluatējamā un rezerves iekārta ir pareizi iebūvēta un lietošanai derīga, vai arī ir skaidri apzīmēta kā lietošanai nederīga;
3. lidojumperīguma sertifikāts ir derīgs;
4. gaisa kuģa tehniskā apkope ir veikta atbilstoši tehniskās apkopes programmai, kas norādīta M.A.302. punktā.

▼B

- b) Kad gaisa kuģis ir iznomāts, īpašnieka pienākumus nodod nomniekam, ja:

1. nomnieks ir minēts reģistrācijas dokumentā; vai
2. ir precīzi norādīts izpirkumnomas līgumā.

Ja šajā daļā ir norāde uz "īpašnieku", tad termins "īpašnieks" attiecas uz īpašnieku vai nomnieku.

- c) Ikviena persona vai organizācija, kura veic tehnisko apkopi, ir atbildīga par veiktajiem uzdevumiem.

▼M6**▼C2**

- d) Par apmierinošu pirmslidojuma pārbaudes veikšanu ir atbildīgs gaisa kuģa kapteinis vai — ja gaisa kuģi izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji — ekspluatants. Minēto pārbaudi veic pilots vai cita kvalificēta persona, un nav nepieciešams, lai to veiktu apstiprināta tehniskās apkopes organizācija vai sertificējošais personāls.

▼M8

e) Ja gaisa kuģi izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 ⁽¹⁾ licencēti gaisa pārvadātāji, par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu atbild tā ekspluatants un tas:

- 1) nodrošina, ka lidojumus veic tikai tad, ja ir izpildīti a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi;
- 2) veic nepieciešamos pasākumus nolūkā nodrošināt, ka tas ir apstiprināts kā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija ("CAMO") atbilstoši Vc pielikumam (CAMO daļai) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļai saskaņā ar gaisa kuģa ekspluatanta apliecību, kas attiecas uz gaisa kuģi, kuru tas ekspluatē;
- 3) veic nepieciešamos pasākumus nolūkā nodrošināt, ka tas ir apstiprināts saskaņā ar II pielikumu (145. daļu), vai saskaņā ar Vc pielikuma (CAMO daļas) CAMO.A.315. punkta c) apakšpunktu vai šā pielikuma (M daļas) M.A.708. punkta c) apakšpunktu noslēdz rakstisku līgumu ar organizāciju, kas apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu).

f) Attiecībā uz kompleksiem gaisa kuģiem ar dzinēju, kurus izmanto komerciāliem specializētiem pārvadājumiem vai CAT operācijām, izņemot tās, kuras veic saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji vai komerciālas apstiprinātas mācību organizācijas ("ATO") un deklarētas mācību organizācijas ("DTO"), kas minētas Regulas (ES) Nr. 1178/2011 ⁽²⁾ 10.a pantā, ekspluatants nodrošina, ka:

- 1) lidojumus veic tikai tad, ja ir izpildīti a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi;
- 2) ar lidojumderīguma uzturēšanu saistītos uzdevumus veic CAMO, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (CAMO daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu; ja ekspluatants nav CAMO, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (CAMO daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, tas saskaņā ar šā pielikuma I papildinājumu ar organizāciju, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (CAMO daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, noslēdz rakstisku līgumu par minēto uzdevumu izpildi;
- 3) šā apakšpunkta 2. punktā minētā CAMO ir apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) kā organizācija, kam var piešķirt apstiprinājumu gaisa kuģu un tajos uzstādāmo sastāvdaļu tehniskajai apkopei, vai minētā CAMO saskaņā ar Vc pielikuma (CAMO daļas) CAMO.A.315. punkta c) apakšpunktu vai šā pielikuma (M daļas) M.A.708. punkta c) apakšpunktu ir noslēgusi rakstisku līgumu ar organizācijām, kuras apstiprinātas saskaņā ar II pielikumu (145. daļu).

g) Attiecībā uz kompleksiem gaisa kuģiem ar dzinēju, kas nav uzskaitīti e) un f) apakšpunktā, īpašnieks nodrošina, ka:

- 1) lidojumus veic tikai tad, ja ir izpildīti a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 24. septembra Regula (EK) Nr. 1008/2008 par kopīgiem noteikumiem gaisa pārvadājumu pakalpojumu sniegšanai Kopienā (OV L 293, 31.10.2008., 3. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2011. gada 3. novembra Regula (ES) Nr. 1178/2011, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras attiecībā uz civilās aviācijas gaisa kuģa apkalpi atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 311, 25.11.2011., 1. lpp.).

▼M8

- 2) ar lidojumderīguma uzturēšanu saistītos uzdevumus veic *CAMO*, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu; ja īpašnieks nav *CAMO*, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, tas saskaņā ar šā pielikuma I papildinājumu ar organizāciju, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, noslēdz rakstisku līgumu par minēto uzdevumu izpildi;
- 3) šā apakšpunkta 2. punktā minētā *CAMO* ir apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) kā organizācija, kam var piešķirt apstiprinājumu gaisa kuģu un tajos uzstādāmo sastāvdaļu tehnikajai apkopei, vai minētā *CAMO* saskaņā ar Vc pielikuma (*CAMO* daļas) CAMO.A.315. punkta c) apakšpunktu vai šā pielikuma (M daļas) M.A.708. punkta c) apakšpunktu ir noslēgusi rakstisku līgumu ar organizācijām, kuras apstiprinātas saskaņā ar II pielikumu (145. daļu).
- h) Attiecībā uz gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju un ko izmanto komerciāliem specializētiem pārvadājumiem vai *CAT* operācijām, izņemot tās, kuras veic saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji vai komerciālas *ATO* un komerciālas *DTO*, kas minētas Regulas (ES) Nr. 1178/2011 10.a pantā, ekspluatants nodrošina, ka:
- 1) lidojumus veic tikai tad, ja ir izpildīti a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi;
- 2) ar lidojumderīguma uzturēšanu saistītos uzdevumus veic *CAMO*, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, vai apvienotā lidojumderīguma organizācija ("*CAO*"), kas apstiprināta saskaņā ar Vd pielikumu (*CAO* daļu); ja ekspluatants nav *CAMO*, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, vai *CAO*, kas apstiprināta saskaņā ar Vd pielikumu (*CAO* daļu), tas saskaņā ar šā pielikuma I papildinājumu ar *CAMO*, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, vai ar *CAO*, kas apstiprināta saskaņā ar Vd pielikumu (*CAO* daļu), noslēdz rakstisku līgumu;
- 3) šā apakšpunkta 2. punktā minētā *CAMO* vai *CAO* ir apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) vai saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) F apakšdaļu, vai kā *CAO* ar tehniskās apkopes tiesībām, vai arī attiecīgā *CAMO* saskaņā ar Vc pielikuma (*CAMO* daļas) CAMO.A.315. punkta c) apakšpunktu vai šā pielikuma (M daļas) M.A.708. punkta c) apakšpunktu ir noslēgusi rakstisku līgumu ar organizācijām, kas apstiprinātas saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) vai saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) F apakšdaļu, vai saskaņā ar Vd pielikumu (*CAO* daļu) ar tehniskās apkopes tiesībām.
- i) Attiecībā uz gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju un kas nav uzskaitīti e) un h) apakšpunktā vai ko izmanto ierobežotās operācijās, īpašnieks nodrošina, ka lidojumus veic tikai tad, ja ir izpildīti a) apakšpunktā paredzētie nosacījumi. Šajā nolūkā īpašnieks:
- 1) M.A.301. punktā minētos lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumus uztic *CAMO* vai *CAO*, noslēdzot rakstisku līgumu saskaņā ar I papildinājumu; vai
- 2) pats veic minētos uzdevumus; vai

▼ **M8**

- 3) pats veic minētos uzdevumus, izņemot ar gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas ("AMP") izstrādi un apstiprinājuma apstrādi saistītus uzdevumus, bet tikai tādā gadījumā, ja minētos uzdevumus veic CAMO vai CAO uz tāda ierobežota līguma pamata, kas noslēgts saskaņā ar M.A.302. punktu.

▼ **M2**

- j) Īpašnieks/ekspluatants gādā par to, lai jebkurai kompetentās iestādes pilnvarotai personai tiktu nodrošināta piekļuve tā telpām, gaisa kuģiem vai dokumentiem, kas saistīti ar ekspluatanta veiktajām darbībām, tostarp darbībām, par kurām ekspluatants noslēdzis apakšuzņēmēja līgumu, lai šī persona varētu pārliecināties par atbilstību šīs daļas noteikumiem.

▼ **M8**

- k) Ja gaisa kuģi, kas iekļauts gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā, izmanto nekomerciāliem pārvadājumiem vai specializētiem pārvadājumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 965/2012 III pielikuma ORO.GEN.310. punktu vai VII pielikuma NCO.GEN.104. punktu, ekspluatants nodrošina, ka uzdevumus, kas saistīti ar lidojumperīguma uzturēšanu, veic attiecīgi gaisa kuģa ekspluatanta apliecības turētāja CAMO, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (CAMO daļu) vai šā pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, vai apvienotā lidojumperīguma organizācija ("CAO"), kas apstiprināta saskaņā ar Vd pielikumu (CAO daļu).

▼ **M6**▼ **C2****M.A.202 Ziņošana par atgadījumiem**

- a) Neskarot ziņošanas prasības, kas noteiktas II pielikumā (145. daļā) un Vc pielikumā (CAMO daļā), ikviena persona vai organizācija, kas ir atbildīga saskaņā ar M.A.201. punktu, ziņo par ikvienu konstatētu gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas pazīmi, kas apdraud lidojumu drošību:
- 1) gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalsts ieceltajai kompetentajai iestādei un — ja ekspluatanta dalībvalsts nav reģistrācijas dalībvalsts — ekspluatanta dalībvalsts ieceltajai kompetentajai iestādei;
 - 2) organizācijai, kas atbild par tipa projektu vai papildu tipa projektu.
- b) Šā punkta a) apakšpunktā minētos ziņojumus sagatavo tādā veidā, kā to noteikusi a) apakšpunktā minētā kompetentā iestāde, un tajos iekļauj visu attiecīgo informāciju par konstatēto pazīmi, kāda zināma personai vai organizācijai, kura sagatavo ziņojumu.
- c) Ja gaisa kuģa tehnisko apkopi vai lidojumperīguma pārbaudi veic uz rakstiska līguma pamata, par minētajām darbībām atbildīgā persona vai organizācija ziņo par ikvienu a) apakšpunktā minēto pazīmi arī gaisa kuģa īpašniekam un ekspluatantam, kā arī attiecīgajai CAMO vai CAO, ja tā nav gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants.
- d) Attiecīgā persona vai organizācija a) un c) apakšpunktā minētos ziņojumus iesniedz, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā 72 stundu laikā no brīža, kad persona vai organizācija konstatējusi pazīmi, uz kuru attiecas ziņojums, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams ārkārtēju apstākļu dēļ.
- e) Attiecīgā persona vai organizācija iesniedz papildu ziņojumu, kurā izklāsta darbības, ko persona vai organizācija plāno veikt, lai novērstu līdzīgus atgadījumus nākotnē, tiklīdz šādas darbības tiek noteiktas. Papildu ziņojumu iesniedz tādā formā un veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde.

▼B**C APAKŠDAĻA****LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA****▼M6****▼C2****M.A.301 Lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumi**

Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu un ekspluatējamo un rezerves iekārtu funkcionālo izmantojamību nodrošina:

- a) veicot pirmslidojuma pārbaudes;
- b) saskaņā ar M.A.304. un — attiecīgā gadījumā — M.A.401. punktā norādītajiem datiem novēršot jebkuru defektu vai bojājumu, kas ietekmē ekspluatācijas drošību, ņemot vērā obligāto iekārtu sarakstu (“MEL”) un pieļaujamo konfigurācijas noviržu sarakstu, ja tādi ir;
- c) veicot visu tehnisko apkopi saskaņā ar M.A.302. punktā minēto gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu;
- d) nodotot izmantošanā pēc tehniskās apkopes saskaņā ar H apakšdaļu;
- e) attiecībā uz visiem kompleksiem gaisa kuģiem ar dzinēju vai gaisa kuģiem, ko izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, — veicot M.A.302. punktā minētās apstiprinātās gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas efektivitātes analīzi;
- f) izpildot ikvienu piemērojamo:
 - 1) lidojumderīguma direktīvu;
 - 2) ekspluatācijas norādi, kas ietekmē lidojumderīguma uzturēšanu;
 - 3) prasību par lidojumderīguma uzturēšanu, kuru noteikusi Aģentūra;
 - 4) pasākumu, ko kompetentā iestāde prasa veikt kā tūlītēju atbildi uz drošības problēmu;
- g) veicot modifikācijas un remontus saskaņā ar M.A.304. punktu;
- h) iesniedzot gaisa kuģa kapteinim vai — saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencētu gaisa pārvadātāju gadījumā — ekspluatantam masas un smaguma centra izvietojuma deklarāciju, kurā atspoguļota gaisa kuģa aktuālā konfigurācija;
- i) ja nepieciešams, veicot pārbaudes lidojumus pēc tehniskās apkopes.

M.A.302 Gaisa kuģa tehniskās apkopes programma

- a) Ikvienā gaisa kuģa tehniskā apkope tiek organizēta saskaņā ar gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu.
- b) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu un visus turpmākos tās grozījumus apstiprina kompetentā iestāde.
- c) ►**M8** Ja gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanu vada CAMO vai CAO vai ja starp īpašnieku un CAMO vai CAO ir noslēgts ierobežots līgums saskaņā ar M.A.201. punkta i) apakšpunkta 3. punktu, AMP un tās grozījumus var apstiprināt netiešās apstiprināšanas procedūrā.

▼ C2

Šādā gadījumā netiešās apstiprināšanas procedūru nosaka attiecīgā CAMO vai CAO Vc pielikuma CAMO.A.300. punktā vai šā pielikuma M.A.704. punktā minētā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma ("CAME") ietvaros vai Vd pielikuma CAO.A.025. punktā minētā apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojuma ("CAE") ietvaros, un to apstiprina kompetentā iestāde, kas ir atbildīga par konkrēto CAMO vai CAO. ◀

Netiešās apstiprināšanas procedūru izmanto tikai tad, ja attiecīgā CAMO vai CAO ir gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalsts pārraudzībā, izņemot gadījumus, kad saskaņā ar M.I. punkta 3. apakšpunktu ir noslēgts rakstisks līgums, ar kuru atbildība par gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas apstiprināšanu ir nodota kompetentajai iestādei, kas ir atbildīga par CAMO vai CAO.

d) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programma pierāda atbilstību:

1) kompetentās iestādes izdotajiem norādījumiem;

2) lidojumderīguma uzturēšanas norādījumiem,

i) ko izdevuši tipa sertifikāta, ierobežota tipa sertifikāta, papildu tipa sertifikāta, lielāka remonta projekta apstiprinājuma, ETSO atļaujas vai jebkāda cita tāda atbilstoša apstiprinājuma turētāji, kurš izdots saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu);

ii) kas attiecīgā gadījumā iekļauti Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.90.B vai 21.A.431.B punktā minētajās sertifikācijas specifikācijās;

e) atkāpjoties no d) apakšpunkta, īpašnieks vai organizācija, kas vada gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, var neievērot d) apakšpunkta 2. punktā minētos norādījumus un ierosināt lielāku intervālu noteikšanu gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā, pamatojoties uz datiem, kas iegūti pietiekamā pārskatīšanā, kura veikta saskaņā ar h) apakšpunktu. Netiešā apstiprināšana nav atļauta intervālu palielināšanai ar drošību saistītiem uzdevumiem. Īpašnieks vai organizācija, kas vada gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, var arī ierosināt papildu norādījumu iekļaušanu gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā.

f) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā iekļauj sīkāku informāciju par visām veicamajām tehniskajām apkopēm, tostarp to biežumu, un jebkādiem specifiskiem uzdevumiem, kas saistīti ar darbību tipu un specifiku.

g) Ja kompleksu gaisa kuģu ar dzinēju gadījumā gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas pamatā ir tehniskās apkopes vadības grupas loģika vai stāvokļa uzraudzība, gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā iekļauj drošuma programmu.

h) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu regulāri pārskata un, ja nepieciešams, attiecīgi groza. Pārskatīšana nodrošina to, ka gaisa kuģa tehniskās apkopes programma turpina būt aktuāla un derīga atbilstoši darbības pieredzei un kompetentās iestādes norādījumiem, vienlaikus arī ņemot vērā jaunus vai mainītus tehniskās apkopes norādījumus, kurus izdevuši tipa sertifikāta un papildu tipa sertifikāta turētāji, kā arī jebkura cita organizācija, kas publicē šādus datus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu).

▼ B**M.A.303 Norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu**

Ikvienu piemērojamo norādījumu attiecībā uz lidojumderīgumu izpilda minētā norādījuma prasību robežās, ja vien Aģentūra nav noteikusi citādi.

▼ M6**▼ C2****M.A.304 Dati par modifikācijām un remontiem**

Persona vai organizācija, kas veic gaisa kuģa vai sastāvdaļas remontu, novērtē visus bojājumus. Modifikācijas un remontus veic, atkarībā no konkrētā gadījuma izmantojot šādus datus:

- a) ko apstiprinājusi Aģentūra;
- b) ko apstiprinājusi projektēšanas organizācija, kura atbilst Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumam (21. daļai);
- c) kas iekļauti Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.90B vai 21.A.431B punktā minētajās prasībās.

M.A.305 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēma

- a) Pabeidzot ikvienu tehnisko apkopi, M.A.801. punktā vai — attiecīgā gadījumā — 145.A.50. punktā prasīto gaisa kuģa izmantošanas sertifikātu reģistrē gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēmā, tiklīdz tas ir praktiski iespējams, bet ne vēlāk kā 30 dienas pēc tehniskās apkopes pabeigšanas.
- b) Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēmā iekļauj:
 - 1. ieraksta veikšanas datumu, kopējo uzkrāto ekspluatācijas laiku piemērojamajā parametrā gaisa kuģim, dzinējam(-iem) un/vai propelleram(-iem);
 - 2. gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datus, kas aprakstīti turpmāk c) un d) apakšpunktā, kopā ar pamatojošiem detalizētiem tehniskās apkopes uzskaites datiem, kas aprakstīti turpmāk e) apakšpunktā;
 - 3. gaisa kuģa tehnisko borta žurnālu, ja tas prasīts M.A.306. punktā.
- c) Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaitē iekļauj pašreizējā masas un smaguma centra izvietojuma ziņojumu un pašreizējo statusu attiecībā uz:
 - 1. lidojumderīguma direktīvām un pasākumiem, ko kompetentā iestāde prasa veikt kā tūlītēju atbildi uz drošības problēmu;
 - 2. modifikācijām un remontiem;
 - 3. atbilstību gaisa kuģa tehniskās apkopes programmai;
 - 4. atliktajiem tehniskās apkopes uzdevumiem un atlikto defektu novēršanu.

▼ C2

d) Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaitē iekļauj šādu sastāvdaļu pašreizējo statusu:

1. ierobežota darbmūža detaļas, tostarp katras attiecīgās detaļas uzkrātais darbmūžs attiecībā pret piemērojamo lidojumderīguma ierobežojuma parametru, un
2. periodiski kontrolētas sastāvdaļas, tostarp attiecīgo sastāvdaļu uzkrātais darbmūžs piemērojamajā parametrā kopš pēdējās plānotās tehniskās apkopes pabeigšanas, kā noteikts gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā.

e) Īpašnieks vai ekspluatants ievieš sistēmu šādu dokumentu un datu glabāšanai formā, kas ir pieņemama kompetentajai iestādei, turpmāk norādītos termiņus:

1. gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēma: tehniskais borta žurnāls vai citi dati, kas ir līdzvērtīgi darbības jomas un precizitātes ziņā, — par 36 mēnešu laikposmu pirms pēdējā ieraksta;
2. izmantošanas sertifikāts un detalizēti tehniskās apkopes uzskaites dati:

(i) pierādījumi par atbilstību lidojumderīguma direktīvām un pasākumiem, ko kompetentā iestāde prasa veikt kā tūlītēju atbildi uz drošības problēmu saistībā ar gaisa kuģi, dzinēju(-iem), propelleru(-iem) un tam (tiem) uzstādītām sastāvdaļām atkarībā no konkrētā gadījuma, — līdz tajos iekļautā informācija tiek aizstāta ar jaunu informāciju, kas ir līdzvērtīga darbības jomas un precizitātes ziņā, bet ne mazāk kā par 36 mēnešu laikposmu;

(ii) pierādījumi par atbilstību piemērojamiem datiem saskaņā ar M.A.304. punktu attiecībā uz pašreizējām modifikācijām un remontiem, ko veic gaisa kuģim, dzinējam(-iem), propelleram(-iem) un jebkurai sastāvdaļai, uz kuru attiecas lidojumderīguma ierobežojumi, un

(iii) dati par visām plānotajām tehniskajām apkopēm vai citām tehniskajām apkopēm, kas vajadzīgas gaisa kuģa, dzinēja(-u), propellera(-u) lidojumderīguma uzturēšanai atkarībā no konkrētā gadījuma, — līdz tajos iekļautā informācija tiek aizstāta ar jaunu informāciju, kas ir līdzvērtīga darbības jomas un precizitātes ziņā, bet ne mazāk kā par 36 mēnešu laikposmu;

3. dati, kas īpaši attiecas uz konkrētām sastāvdaļām:

(i) ekspluatācijas vēstures uzskaites dati par katru ierobežota darbmūža detaļu, uz kuru pamata noteikts lidojumderīguma ierobežojumu ievērošanas pašreizējais statuss;

(ii) izmantošanas sertifikāts un detalizēti tehniskās apkopes uzskaites dati par pēdējo pabeigto plānoto tehnisko apkopi un vēlāku neplānotu tehnisko apkopi, kas veikta visām ierobežota darbmūža detaļām un periodiski kontrolētām sastāvdaļām, — līdz plānotā tehniskā apkoje tiek aizstāta ar citu plānotu tehnisko apkopi, kas ir līdzvērtīga darbības jomas un precizitātes ziņā, bet ne mazāk kā par 36 mēnešu laikposmu;

▼ **C2**

- (iii) izmantošanas sertifikāts un īpašnieka pieņemšanas akts par ikvienu sastāvdaļu, kas uzstādīta *ELA2* gaisa kuģim bez *EASA* 1. veidlapas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.307. punkta c) apakšpunktu — ne mazāk kā par 36 mēnešu laikposmu.
4. Uzskaites datu glabāšanas termiņi gadījumā, ja gaisa kuģa izmantošana tiek pilnīgi izbeigta:
- (i) datus, kas prasīti M.A.305. punkta b) apakšpunkta 1. punktā attiecībā uz gaisa kuģi, dzinēju(-iem) un propelleru(-iem), glabā vismaz 12 mēnešus;
 - (ii) datus par pēdējo efektīvo statusu un ziņojumus, kas noteikti M.A.305. punkta c) un d) apakšpunktā, glabā vismaz 12 mēnešus, un
 - (iii) visjaunāko(-os) izmantošanas sertifikātu(-us) un detalizētus tehniskās apkopes uzskaites datus, kas noteikti M.A.305. punkta e) apakšpunkta 2. punkta ii) apakšpunktā un e) apakšpunkta 3. punkta i) apakšpunktā, glabā vismaz 12 mēnešus.
- f) Persona vai organizācija, kas ir atbildīga par lidojumperīguma uzturēšanas vadības uzdevumiem atbilstoši M.A.201. punktam, izpilda prasības attiecībā uz gaisa kuģa lidojumperīguma uzturēšanas uzskaites sistēmu un iesniedz uzskaites datus kompetentajai iestādei pēc tās pieprasījuma.
- g) Visi ieraksti, kas veikti gaisa kuģa lidojumperīguma uzturēšanas uzskaites sistēmā, ir skaidri un precīzi. Ja jālabo ieraksts, tad labojumu veic tā, lai ir skaidri redzams sākotnējais ieraksts.

▼ **M2****M.A.306 Gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēma**▼ **M6**▼ **C2**

- a) Attiecībā uz *CAT*, komerciāliem specializētiem pārvadājumiem un komerciālām *ATO* vai komerciālām *DTO* operācijām papildus M.A.305. punktā noteiktajām prasībām ekspluatants izmanto tehniskā borta žurnāla sistēmu, kurā ietverta šāda informācija par katru gaisa kuģi:

▼ **M2**

1. informācija par katru lidojumu, kas vajadzīga, lai nodrošinātu pastāvīgu lidojumu drošību; un
2. pašreizējais gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts; un
3. jaunākais paziņojums par tehnisko apkopi, kurā sniegts gaisa kuģa tehniskās apkopes statuss par to, kāda nākamā plānotā un neplānotā tehniskā apkope būs jāveic, izņemot gadījumu, kad kompetentā iestāde var piekrist glabāt paziņojumu par tehnisko apkopi citur; un
4. visi atliktie labojumi būtiskajiem defektiem, kas ietekmē gaisa kuģa darbību; un
5. visas vajadzīgās vadības instrukcijas par tehniskās apkopes atbalsta pasākumiem.

▼ M8

- b) Gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēmas sākotnējo izdevumu apstiprina kompetentā iestāde, kas norādīta attiecīgi Vc pielikuma (CAMO daļas) CAMO.A.105. punktā vai šā pielikuma (M daļas) M.1. punktā, vai Vd pielikuma (CAO daļas) CAO.1. punkta 1. apakšpunktā. Visus turpmākos minētās sistēmas grozījumus pārvalda saskaņā ar CAMO.A.300. punkta c) apakšpunktu vai M.A.704. punkta b) un c) apakšpunktu, vai CAO.A.025. punkta c) apakšpunktu.

▼ M6▼ C2▼ BM.A.307 **Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datu nodošana**▼ M6▼ C2

- a) Kad īpašnieks vai ekspluatants gaisa kuģi pastāvīgi nodod citam īpašniekam vai ekspluatantam, īpašnieks vai ekspluatants, kas veic nodošanu, nodrošina, ka tiek nodoti arī M.A.305. punktā minētie lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites dati un — attiecīgā gadījumā — arī M.A.306. punktā minētā tehniskā borta žurnāla sistēma.
- b) Ja īpašnieks noslēdz ar CAMO vai CAO līgumu par lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzdevumu veikšanu, īpašnieks nodrošina, ka nolīgtajai organizācijai tiek nodoti M.A.305. punktā minētie lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites dati.
- c) Uzskaites datu glabāšanas termiņus, kas noteikti M.A.305. punkta e) apakšpunktā, turpina piemērot jaunajam īpašniekam, ekspluatantam, CAMO vai CAO.

▼ B

D APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI

M.A.401 **Tehniskās apkopes dati**

- a) Personai vai organizācijai, kas apkopj gaisa kuģi, veicot tehnisko apkopi, tostarp izmaiņas un remontus, ir pieejami un lietojami tikai attiecīgie jaunākie tehniskās apkopes dati.
- b) Šajā daļā attiecīgie tehniskās apkopes dati ir:
1. visas piemērojamās prasības, procedūras, standarti vai informācija, ko izdod kompetentā iestāde vai Aģentūra;
 2. ikviens piemērojamais norādījums attiecībā uz lidojumderīgumu;
 3. piemērojamās instrukcijas par lidojumderīguma uzturēšanu, kuras izdod tipa sertifikāta un papildu tipa sertifikāta turētāji un jebkura cita organizācija, kas publicē šādus datus atbilstoši Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) noteikumiem; vai
 4. visi piemērojamie dati, kas izsniegti atbilstoši 145.A.45. iedaļas d) punktam.
- c) Persona vai organizācija, kas apkopj gaisa kuģi, pārliecinās, ka visi piemērojamie tehniskās apkopes dati ir jauni un ir viegli pieejami lietošanai vajadzības gadījumā. Persona vai organizācija ievieš lietojamo darba karšu vai darbu grafiku sistēmu un precīzi pārraksta tehniskās apkopes datus šādās darba kartēs vai darba grafikos vai precīzi norāda uz konkrētu tehniskās apkopes uzdevumu vai uzdevumiem, kas minēti šādos apkopes datos.

▼ M2**M.A.402 Tehniskās apkopes veikšana**

Ja vien nav runa par tehnisko apkopi, kuru veic saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) apstiprināta tehniskās apkopes organizācija, visas personas vai organizācijas, kas veic tehnisko apkopi, ir:

- a) kvalificētas attiecīgo uzdevumu veikšanai, kā prasīts šajā daļā;
- b) nodrošina, ka zona, kurā veic tehnisko apkopi, ir labi organizēta un tīra nefūrumu un kontaminācijas ziņā;
- c) izmanto metodes, paņēmienus, standartus un instrukcijas, kas noteiktas M.A.401. punkta tehniskās apkopes datos;
- d) izmanto instrumentus, aprīkojumu un materiālus, kas noteikti M.A.401. punkta tehniskās apkopes datos. Ja vajadzīgs, instrumentus un aprīkojumu kontrolē un kalibrē atbilstoši oficiāli atzītam standartam;
- e) gādā par to, lai, veicot tehnisko apkopi, tiktu ievēroti visi vides aizsardzības prasību ierobežojumi, kas izklāstīti M.A.401. punktā minētajos tehniskās apkopes datos;
- f) gādā par to, lai nelabvēlīgu laikapstākļu vai ietilgušas tehniskās apkopes gadījumā tiktu izmantotas atbilstīgas telpas;
- g) gādā par to, lai tehniskās apkopes darbu laikā pēc iespējas tiktu samazināts daudzkārtēju kļūdu pieļaušanas risks, kā arī risks, ka kļūdas varētu tikt atkārtoti pieļautas identiskos tehniskās apkopes uzdevumos;
- h) gādā par to, lai pēc jebkura kritiska tehniskās apkopes uzdevuma izpildes tiktu piemērota kļūdu noteikšanas metode; un
- i) pēc tehniskās apkopes pabeigšanas veic vispārēju pārbaudi, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģī vai tā sastāvdaļā neatrodas instrumenti, aprīkojums vai citas nepiederošas detaļas un materiāli un ka visi noņemtie pieejas paneļi ir piestiprināti tiem paredzētajās vietās.

▼ B**M.A.403 Gaisa kuģa defekti**

- a) Ikvienu gaisa kuģa defektu, kas nopietni apdraud lidojumu drošību, novērš pirms turpmākā lidojuma.

▼ M2

- b) Tikai pilnvarots sertificējošais personāls – atbilstoši M.A.801. punkta b) apakšpunkta 1. punktam, M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punktam, M.A.801. punkta c) apakšpunktam, M.A.801. punkta d) apakšpunktam vai II pielikumam (145. daļa) – var nolemt, izmantojot M.A.401. punktā minētos tehniskās apkopes datus, vai gaisa kuģa defekts nopietni apdraud lidojumu drošību, un tāpēc nolemt, kad un kāds labojums veicams pirms turpmāka lidojuma, un kuru defekta labojumu var atlikt. Tomēr šis noteikums neattiecas uz gadījumiem, kad MEL izmanto pilots vai pilnvarots sertificējošais personāls.
- c) Visus gaisa kuģa defektus, kas nerada nopietnus draudus lidojumu drošībai, novērš, cik drīz vien iespējams, no dienas, kad šis defekts atklāts pirmo reizi, un atbilstoši visiem ierobežojumiem, kuri norādīti tehniskās apkopes datos vai MEL.

▼ M6
▼ C2

- d) Ikvienu defektu, kas nav novērsts pirms lidojuma, reģistrē gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēmā, kas minēta M.A.305. punktā, vai — attiecīgā gadījumā — gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēmā, kas minēta M.A.306. punktā.

▼ B

E APAKŠDAĻA

SASTĀVDAĻAS

▼ M5M.A.501 **Klasificēšana un uzstādīšana**

- a) Visas sastāvdaļas klasificē šādās kategorijās:

▼ M6
▼ C2

- (1) sastāvdaļas, kuras ir apmierinošā stāvoklī, par kuru nodošanu izmantošanā ir ierakstīts *EASA* 1. veidlapā vai līdzvērtīgā dokumentā un kuras ir marķētas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļa) Q apakšdaļu, ja vien Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumā (21. daļā) vai šajā pielikumā (M daļā), vai Vd pielikumā (*CAO* daļā) nav noteikts citādi;

▼ M5

- (2) lietošanai nederīgas sastāvdaļas, kuru tehnisko apkopi veic atbilstoši šīs regulas noteikumiem;

▼ M6
▼ C2

- (3) sastāvdaļas, kas klasificētas kā neatjaunojamas, jo tās ir sasniegušas sava obligātā darbmuža ierobežojumu vai tām ir neregulāri defekti;

▼ M5

- (4) standarta detaļas, kuras lieto gaisa kuģī, dzinējā, propellerī vai citā gaisa kuģa sastāvdaļā, ja tās ir norādītas tehniskās apkopes datos un tām pievienots pierādījums par atbilstību, kas atbilst piemērojamajam standartam;
- (5) izejmateriāls un palīgmateriāls, kuru lieto apkopes darbu laikā, ja organizācija ir pārliecināta, ka materiāls atbilst vajadzīgajai specifikācijai un tam ir atbilstoša izsekojamība. Visiem materiāliem jābūt pievienotai dokumentācijai, kas tieši attiecas uz konkrēto materiālu un satur paziņojumu par atbilstību specifikācijai un arī ziņas par ražotāju un piegādātāju.
- b) Sastāvdaļas, standarta detaļas un materiālus gaisa kuģī vai sastāvdaļā iemontē tikai tad, ja tās ir apmierinošā stāvoklī, pieder pie vienas no a) apakšpunktā uzskaitītajām kategorijām un piemērojamajās tehniskās apkopes datos norādīta konkrētā sastāvdaļa, standarta detaļa vai materiāls.

▼ M6
▼ C2M.A.502 **Sastāvdaļu tehniskā apkope**

- a) Sastāvdaļu tehnisko apkopi veic tehniskās apkopes organizācijas, kas apstiprinātas saskaņā ar attiecīgi šā pielikuma F apakšdaļu vai II pielikumu (145. daļu), vai Vd pielikumu (*CAO* daļu).

▼ **C2**

b) ► **M8** Atkāpjoties no a) apakšpunkta, ja sastāvdaļu uzstāda gaisa kuģī, šādas sastāvdaļas tehnisko apkopi var veikt gaisa kuģu tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma F apakšdaļu vai II pielikumu (145. daļu), vai Vd pielikumu (*CAO* daļu), vai sertificējošais personāls, kas minēts M.A.801. punkta b) apakšpunkta 1. punktā. ◀ Šādu tehnisko apkopi veic saskaņā ar gaisa kuģa tehniskās apkopes datiem vai saskaņā ar sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem, ja kompetentā iestāde ir piekritusi. Šāda gaisa kuģu tehniskās apkopes organizācija vai sertificējošais personāls var īslaicīgi nomontēt sastāvdaļu tehniskās apkopes vajadzībām, ja tas nepieciešams, lai atvieglotu piekļuvi tai, izņemot gadījumus, kad šādas nomontēšanas dēļ ir vajadzīga papildu tehniskā apkope. Uz sastāvdaļu tehnisko apkopi, ko veic atbilstoši šim punktam, nav attiecināma *EASA* 1. veidlapas izdošana, un tai piemērojamas M.A.801. punktā paredzētās prasības, ko attiecinā uz gaisa kuģa nodošanu izmantošanā.

c) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, ja sastāvdaļu uzstāda dzinējam vai spēka palīgiekārtai (“*APU*”), šādas sastāvdaļas tehnisko apkopi var veikt dzinēju tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma F apakšdaļu vai II pielikumu (145. daļu), vai Vd pielikumu (*CAO* daļu). Šādu tehnisko apkopi veic saskaņā ar dzinēja vai *APU* tehniskās apkopes datiem vai saskaņā ar sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem, ja tam piekrīt kompetentā iestāde. Šāda organizācija, kurai ir B kvalifikācijas atzīme, var īslaicīgi nomontēt sastāvdaļu tehniskās apkopes vajadzībām, ja tas nepieciešams, lai atvieglotu piekļuvi tai, izņemot gadījumus, kad šādas nomontēšanas dēļ ir vajadzīga papildu tehniskā apkope.

Šā punkta a)–c) apakšpunkts nav attiecināms uz sastāvdaļām, kas minētas Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.307. punkta c) apakšpunktā.

d) ► **M8** Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.307. punkta c) apakšpunktā minēto sastāvdaļu tehnisko apkopi gadījumā, ja sastāvdaļa ir uzstādīta gaisa kuģim vai īslaicīgi nomontēta, lai atvieglotu piekļuvi, veic gaisa kuģu tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta attiecīgi saskaņā ar šā pielikuma F apakšdaļu vai II pielikumu (145. daļu), vai Vd pielikumu (*CAO* daļu), sertificējošais personāls, kas minēts M.A.801. punkta b) apakšpunkta 1. punktā, vai pilots īpašnieks, kas minēts M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punktā. ◀ Uz sastāvdaļu tehnisko apkopi, ko veic atbilstoši šim punktam, nav attiecināma *EASA* 1. veidlapas izdošana, un tai piemērojamas M.A.801. punktā paredzētās prasības, ko attiecinā uz gaisa kuģa nodošanu izmantošanā.

M.A.503 Ierobežota darbmūža detaļas un periodiski kontrolētas sastāvdaļas

▼ **M8**

a) Uzstādītajām ierobežota darbmūža detaļām un periodiski kontrolētām sastāvdaļām nepārsniedz apstiprināto ierobežojumu, kas noteikts *AMP* un lidojumderīguma norādījumos (“*AD*”), izņemot M.A.504. punkta b) apakšpunktā paredzētos gadījumus.

▼ **C2**

b) Kad apstiprinātais ierobežojums ir beidzies, sastāvdaļu demontē no gaisa kuģa, lai veiktu tās tehnisko apkopi vai atbrīvotos no tās, ja sastāvdaļā ir ierobežota darbmūža detaļas.

▼ M5M.A.504 **Sastāvdaļu nodalīšana**

- a) Lietošanai nederīgas un neatjaunojamas sastāvdaļas nodala no lietošanai derīgām sastāvdaļām, standarta detaļām un materiāliem.

▼ M6▼ C2

- b) Neatjaunojamas sastāvdaļas nav atļauts atkārtoti nodot sastāvdaļu piegādes sistēmā, izņemot gadījumus, kad obligātais darbmūža ierobežojums ir ticis pagarināts vai remonta risinājums ir ticis apstiprināts atbilstoši Regulai (ES) Nr. 748/2012.

▼ B

F APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA▼ M2M.A.601 **Darbības joma**

Šajā apakšdaļā ir noteiktas prasības, kas jāievēro organizācijai, lai piešķirtu vai pagarinātu apstiprinājumu tādu gaisa kuģu tehniskajai apkopei, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, un tādu sastāvdaļu tehniskajai apkopei, kurus šiem gaisa kuģiem ir paredzēts uzstādīt, un ko izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji.

▼ BM.A.602 **Pieteikums**

Pieteikumu tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma saņemšanai vai grozīšanai iesniedz uz kompetentās iestādes noteiktās veidlapas un tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.

M.A.603 **Apstiprinājuma joma**▼ M6▼ C2

- a) Organizācija, kas ir iesaistīta darbībās, uz kurām attiecas šī apakšdaļa, veic darbības tikai tad, ja to apstiprinājusi kompetentā iestāde. Šim nolūkam kompetentā iestāde izmanto V papildinājumā noteikto veidni.
- b) Darba jomu, uz kuru attiecināms apstiprinājums, nosaka tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā saskaņā ar M.A.604. punktu. Klases un novērtējumi, kas izmantojami tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai, ir noteikti šīs daļas IV papildinājumā.

▼ B

- c) Apstiprināta tehniskās apkopes organizācija var atbilstoši tehniskās apkopes datiem ierobežotā apjomā izgatavot detaļas, lai tās lietotu darbu veikšanai savās telpās, kā norādīts tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā.

M.A.604 **Tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmata**

- a) Tehniskās apkopes organizācija izveido rokasgrāmatu, kurā ir vismaz šāda informācija:

▼ M6▼ C2

1. deklarācija, kuru parakstījis atbildīgais pārvaldnieks, kas iecelts saskaņā ar M.A.606. punkta a) apakšpunktu, un kurā apstiprināts, ka organizācija vienmēr veiks savas darbības saskaņā ar attiecīgi šā pielikuma (M daļas) vai Vb pielikuma (ML daļas) prasībām un saskaņā ar rokasgrāmatu;

▼B

2. organizācijas darba joma; un
3. personas(-u), kas minēta(-as) M.A.606. iedaļas b) punktā, vārds(-i) un amats(-i); un
4. struktūras shēma, kurā parādītas saistītās atbildības ķēdes starp personu(-ām), kas minētas M.A.606. iedaļas b) punktā; un

▼M8

5. sertificējošā personāla un, attiecīgā gadījumā, lidojumperīguma pārbaudes personāla saraksts, kurā norādīta personāla apstiprinājuma darbības joma; un

▼M1

6. saraksts ar vietām, kur tiek veikta tehniskā apkope, kā arī vispārīgs telpu apraksts un

▼B

7. procedūras, kurās norādīts, kā tehniskās apkopes organizācija nodrošina atbilstību šīs daļas noteikumiem; un
 8. tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatas grozījumu izdarīšanas procedūra(-as).
- b) Tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.
- c) Neskarot b) punkta noteikumu, nelielus grozījumus rokasgrāmatā var apstiprināt ar procedūras palīdzību (še turpmāk sauktu par “netiešo apstiprinājumu”).

M.A.605 Telpas

Organizācija nodrošina, ka:

- a) telpas ir paredzētas visiem plānotajiem darbiem, specializētās darbnīcas un boksi ir attiecīgi atdalīti, lai nodrošinātu vides aizsardzību pret piesārņojumu un vidi;
- b) biroja telpas ir paredzētas visa plānotā darba vadīšanai, jo īpaši tehniskās apkopes uzskaites veikšanai;
- c) sastāvdaļām, iekārtām, instrumentiem un materiāliem ir paredzētas drošas glabātavas. Glabātavas nodrošina lietošanai nederīgu sastāvdaļu un materiāla nodalīšanu no citām sastāvdaļām, materiāliem, iekārtām un instrumentiem. Glabātavas atbilst ražotāja instrukcijām un tām var piekļūt tikai pilnvarots personāls.

M.A.606 Prasības personālam

- a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kuru organizācija pilnvaro nodrošināt, ka visi apkopes darbi, kuru veikšanu pieprasa klients, var tikt finansēti un izpildīti atbilstoši standartam, kas prasīts šajā daļā.
- b) Personai vai personu grupai uztic pienākumu nodrošināt, ka organizācija vienmēr atbilst šīs apakšdaļas noteikumiem. Šāda(-as) persona(-as) ir tieši pakļauta(-as) atbildīgajam pārvaldniekam.

▼ B

- c) Visas b) punktā minētās personas spēj uzrādīt atbilstīgas zināšanas, izglītību un attiecīgu pieredzi, kas saistīta ar gaisa kuģi un/vai tā sastāvdaļu apkopi.
- d) Organizācijai ir piemērots personāls parasta, paredzama līgumdarba veikšanai. Īslaicīgi nolīgta apakšuzņēmuma personāla nodarbināšana ir pieļaujama gadījumā, kad līgumdarbu ir vairāk nekā parasti, un drīkst nodarbināt tikai personālu, kas nav iesaistīts izmantošanas sertifikātu izdošanā.

▼ M8

- e) Pierāda un reģistrē visa tehniskās apkopes darbos un lidojumperīguma pārbaudēs iesaistītā personāla kvalifikāciju.

▼ B

- f) Personāls, kas veic tādus specializētus darbus kā metināšana un nesagraujošā testēšana/pārbaude, kas nav krāsas iespiešanās kontrasta pārbaude, ir kvalificēts atbilstoši oficiāli atzītam standartam.

▼ M5

- g) Tehniskās apkopes organizācijai ir pietiekams sertificējošais personāls, lai gaisa kuģiem un sastāvdaļām izdotu M.A.612. un M.A.613. punktā noteiktos izmantošanas sertifikātus. Personāls atbilst šādām prasībām:

1. saistībā ar gaisa kuģiem – III pielikuma (66. daļa) prasībām,
2. saistībā ar sastāvdaļām – šīs regulas 5. panta 6. punkta prasībām.

▼ B

- h) Atkāpjoties no g) punkta, organizācijas var izmantot sertificējošu personālu, kas kvalificēts atbilstoši turpmāk izklāstītajiem noteikumiem, nodrošinot tehniskās apkopes atbalstu uzņēmējiem, kas iesaistīti komerciālās darbībās, saskaņā ar atbilstošu kārtību, kas apstiprināma kā daļa no organizācijas rokasgrāmatas:

1. atkārtotas pirmslidojuma lidojumperīguma pārbaudes direktīvas gadījumā, kurā īpaši norādīts, ka lidojuma apkalpe var izpildīt šādas lidojumperīguma uzturēšanas direktīvas prasības, organizācija var izdot ierobežotu sertifikācijas atļauju gaisa kuģa komandierim, pamatojoties uz lidojuma apkalpes licenci, ar noteikumu, ka organizācija nodrošina, ka ir veikta pietiekama praktiskā apmācība, lai nodrošinātu to, ka šī persona var izpildīt lidojumperīguma uzturēšanas direktīvas prasības atbilstoši attiecīgajiem standartiem;

▼ C1

2. gadījumā, kad gaisa kuģis tiek ekspluatēts ārpus atbilstīgās vietas, organizācija var izdot ierobežotu sertificējošā personāla atļauju gaisa kuģa komandierim, pamatojoties uz lidojuma apkalpes licenci, ar noteikumu, ka organizācija nodrošina, ka ir veikta pietiekama praktiskā apmācība, lai nodrošinātu to, ka šī persona var izpildīt uzdevumu atbilstoši attiecīgajiem standartiem.

▼ M8

- i) Ja organizācija saskaņā ar Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktu veic lidojumperīguma pārbaudes un izdod attiecīgo lidojumperīguma pārbaudes sertifikātu ELA1 gaisa kuģiem, kas nav iesaistīti komerciālos pārvadājumos, tad šādā organizācijā ir jābūt kvalificētam un pilnvarotam lidojumperīguma pārbaudes personālam, kas atbilst visām turpmāk norādītajām prasībām:

1. tam ir sertificējošā personāla atļauja, kas derīga attiecīgajiem gaisa kuģiem;

▼ M8

2. tam ir vismaz trīs gadu pieredze sertificējošā personāla darbā;
3. tas ir neatkarīgs no pārbaudāmo gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas vadības procesa, vai tam ir vispārējs pilnvarojums attiecībā uz visu pārbaudāmo gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas vadības procesu;
4. tas ir ieguvis zināšanas par šā pielikuma (M daļas) C apakšdaļu vai Vb pielikuma (ML daļas) C apakšdaļu;
5. tas ir ieguvis pierādītas zināšanas par tehniskās apkopes organizācijas procedūrām, kas attiecas uz lidojumderīguma pārbaudi un lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu;
6. to ir oficiāli atzinusi kompetentā iestāde pēc tam, kad šis personāls kompetentās iestādes uzraudzībā vai šīs organizācijas lidojumderīguma pārbaudes personāla uzraudzībā ir veicis lidojumderīguma pārbaudi saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātu procedūru;
7. iepriekšējos divpadsmit mēnešos tas ir veicis vismaz vienu lidojumderīguma pārbaudi.

▼ M6**▼ C2****▼ M1****M.A.607 Sertificējošais personāls un lidojumderīguma pārbaudītu personāls****▼ B**

- a) Papildus M.A.606. iedaļas g) punkta noteikumiem sertificējošais personāls var izmantot savas tiesības tikai tad, ja organizācija ir nodrošinājusi, ka:

▼ M6**▼ C2**

1. sertificējošais personāls var pierādīt, ka tas atbilst III pielikuma (66. daļas) 66.A.20. punkta b) apakšpunkta prasībām vai — ja to prasa minētais pielikums — dalībvalsts tiesību aktu prasībām;

▼ B

2. sertificējošajam personālam ir pietiekama izpratne par attiecīgo apkopjamo gaisa kuģi un/vai tā sastāvdaļu(-ām) un attiecīgajām organizācijas procedūrām.
- b) Turpmāk minētajos neparedzētajos gadījumos, ja gaisa kuģis atrodas vietā, kas nav galvenā bāze, un nav pieejams atbilstīgs sertificējošais personāls, tehniskās apkopes organizācija, kura nolīgta tehniskās apkopes veikšanai, var izdot vienreizēju sertifikācijas atļauju:
 1. vienam no tās darbiniekiem, kam ir tipveida kvalifikācija par līdzīgas tehnoloģijas, uzbūves un sistēmas gaisa kuģi; vai
 2. ikvienai personai, kurai ir ne mazāk kā triju gadu ilga pieredze tehniskajā apkopē un kurai ir derīga ICAO gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu, kam vajadzīga sertificēšana, ja konkrētajā atrašanās vietā nav organizācijas, kas apstiprināta atbilstīgi šīs daļas noteikumiem, un nolīgtais organizācijas rīcībā ir pierādījumi par šīs personas pieredzi un licenci.

▼ B

► **M1** Par visiem šādiem gadījumiem jāziņo kompetentajai iestādei septiņu dienu laikā pēc šādas sertifikācijas atļaujas izdošanas. ◀ Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija, kas izdod vienreizēju sertifikācijas atļauju, nodrošina, ka ikvienu apkopes darbu, kas var ietekmēt lidojuma drošību, pārbauda atkārtoti.

▼ M1

- c) Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija kā daļu no organizācijas rokasgrāmatas reģistrē visu informāciju, kas attiecas uz sertificējošo personālu un lidojumderīguma pārbaudes personālu, un uztur visu sertificējošā personāla un lidojumderīguma pārbaudes personāla darbinieku aktuālo sarakstu, kurā norādīta viņu apstiprinājuma darbības joma, atbilstoši M.A.604. punkta a) apakšpunkta 5. punktam.

▼ B**M.A.608 Sastāvdaļas, iekārtas un instrumenti**

- a) Organizācija:

1. tur savā īpašumā iekārtas un instrumentus, kas norādīti M.A.609. iedaļā, vai arī pārbaudītas līdzvērtīgas iekārtas un instrumentus, kas uzskaitīti tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā, kuri vajadzīgi ikdienas apkopes darbiem apstiprinājuma darbības jomā; un
2. pierāda, ka tai ir piekļuve visām citām iekārtām un instrumentiem, kurus lieto tikai atsevišķos gadījumos.

- b) Instrumentus un iekārtas kontrolē un kalibrē atbilstoši oficiāli atzītam standartam. Organizācija veic šādas kalibrēšanas un lietotā standarta uzskaiti.

▼ M5

- c) Organizācija inspicē, klasificē un atbilstīgi nodala visas ienākošās sastāvdaļas, standarta detaļas un materiālus.

▼ M6**▼ C2****M.A.609 Tehniskās apkopes dati**

Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija, veicot tehnisko apkopi, tostarp modifikācijas un remontus, uztur un izmanto piemērojamās pašreizējās tehniskās apkopes datus, kas norādīti attiecīgi šā pielikuma M.A.401. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.401. punktā. Tomēr klienta nodrošinātu tehniskās apkopes datu gadījumā organizācija šādus datus uztur un izmanto tikai tehniskās apkopes darba gaitā.

▼ B**M.A.610 Tehniskās apkopes darbuzdevumi**

Pirms apkopes veikšanas organizācija un organizācija, kas pieprasījusi apkopi, vienojas par darbuzdevumu rakstveidā, kurā skaidri ir norādīta veicamā tehniskā apkope.

▼ M6**▼ C2****M.A.611 Tehniskās apkopes standarti**

Visu tehnisko apkopi veic saskaņā ar šā pielikuma A iedaļas D apakšdaļas prasībām vai Vb pielikuma (ML daļas) A iedaļas D apakšdaļas prasībām, kā noteikts 3. panta 1. punktā.

▼ **C2****M.A.612 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts**

Pēc visas vajadzīgās gaisa kuģa tehniskās apkopes veikšanas saskaņā ar šo apakšdaļu izdod gaisa kuģa izmantošanas sertifikātu saskaņā ar šā pielikuma M.A.801. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.801. punktu, kā noteikts 3. panta 1. punktā.

M.A.613 Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts

a) Pēc visas vajadzīgās sastāvdaļu tehniskās apkopes veikšanas saskaņā ar šo apakšdaļu izdod sastāvdaļas izmantošanas sertifikātu saskaņā ar attiecīgi šā pielikuma M.A.802. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.802. punktu. Izdod *EASA* 1. veidlapu, izņemot sastāvdaļas, kuru tehniskā apkope veikta saskaņā ar M.A.502. punkta b) vai d) apakšpunktu, sastāvdaļas, kuras izgatavotas saskaņā ar šā pielikuma M.A.603. punkta c) apakšpunktu, un sastāvdaļas, attiecībā uz kurām Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.502. punktā ir noteikts citādi.

b) Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāta dokumentu, proti, *EASA* 1. veidlapu, var izdrukāt no datorizētas sistēmas.

▼ **M1****M.A.614 Tehniskās apkopes un lidojumperīguma pārbaūžu datu uzskaitē**▼ **M8**

a) Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija reģistrē visu informāciju par veiktajiem darbiem. Saglabā uzskaites datus, kas vajadzīgi, lai pierādītu, ka ir izpildītas visas prasības, kuras attiecas uz izmantošanas sertifikāta izdošanu, tostarp uz apakšuzņēmēja veiktas tehniskās apkopes nodošanas dokumentiem, un jebkura lidojumperīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu.

b) Apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija izsniedz gaisa kuģa īpašniekam vai ekspluatantam katra izmantošanas sertifikāta ("CRS") kopiju kopā ar visu tādu detalizētu tehniskās apkopes uzskaites datu kopiju, kas saistīti ar veiktajiem darbiem un vajadzīgi, lai pierādītu atbilstību attiecīgi šā pielikuma (M daļas) M.A.305. punktam vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.305. punktam.

▼ **M1**

c) Darbus veikusi apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija saglabā visu apkopes uzskaites datu un jebkuru ar to saistīto tehniskās apkopes datu kopijas trīs gadus, sākot no dienas, kad tā ir nodevusi gaisa kuģi vai tā daļu izmantošanā. ► **M8** Turklāt tā trīs gadus no lidojumperīguma pārbaudes sertifikātu izdošanas dienas saglabā visu ar to izdošanu saistīto uzskaites datu kopiju un izsniedz šo datu kopiju gaisa kuģa īpašniekam. ◀

1. Šajā punktā minētos ierakstus glabā tā, ka tie ir aizsargāti pret bojājumiem, manipulācijām un zādzību.

2. Visu datoraparāturu, ko lieto, lai nodrošinātu dublējumu, glabā atsevišķi no tās datoraparātūras, kura satur darba datus, vidē, kas nodrošina, ka tie saglabājas labā stāvoklī.

3. Ja apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija pārtrauc savu darbību, visi saglabātie tehniskās apkopes uzskaites dati par pēdējiem trim gadiem tiek izsniegti attiecīgā gaisa kuģa vai tā daļas pēdējam īpašniekam vai klientam vai arī tos glabā tā, kā norādījusi kompetentā iestāde.

▼ **M6**▼ **C2****M.A.615 Organizācijas tiesības**

Tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma A iedaļas F apakšdaļas prasībām, var:

- a) veikt tehnisko apkopi ikvienam gaisa kuģim un/vai sastāvdaļai, attiecībā uz kuru tā ir apstiprināta, vietās, kas norādītas apstiprinājuma sertifikātā un tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā;
- b) organizēt specializēto pakalpojumu sniegšanu tehniskās apkopes organizācijas uzraudzībā citā pienācīgi kvalificētā organizācijā, kā aprakstīts tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā;
- c) veikt tehnisko apkopi ikvienam gaisa kuģim vai sastāvdaļai, attiecībā uz kuru tā ir apstiprināta, jebkurā vietā, ja vajadzība pēc šādas tehniskās apkopes rodas vai nu tādēļ, ka gaisa kuģis nav izmantojams, vai arī tādēļ, ka ir nepieciešams atbalstīt operatīvo tehnisko apkopi, ievērojot nosacījumus, kas norādīti tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā;
- d) pēc tehniskās apkopes veikšanas izdot izmantošanas sertifikātus saskaņā ar šā pielikuma M.A.612. vai M.A.613. punktu;
- e) ja tai ir īpašs apstiprinājums attiecībā uz *ELA1* gaisa kuģiem, kas nav iesaistīti komerciālos pārvadājumos, — veikt lidojumderīguma pārbaudes un izdot attiecīgos lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus, ievērojot Vb pielikuma (ML daļas) M.A.903. punktā izklāstītos nosacījumus.

Organizācija veic tehnisko apkopi gaisa kuģim vai sastāvdaļai, attiecībā uz kuru tā ir apstiprināta, tikai tad, ja tai ir pieejamas visas vajadzīgās telpas, iekārtas, instrumenti, materiāli, tehniskās apkopes dati un sertificējošais personāls.

▼ **B****M.A.616 Organizācijas pārskats**

Lai nodrošinātu, ka apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija joprojām atbilst šīs apakšdaļas prasībām, tā regulāri organizē pārskatus.

M.A.617 Izmaiņas apstiprinātajā tehniskās apkopes organizācijā

Lai ļautu kompetentajai iestādei noteikt pastāvīgu atbilstību šīs daļas prasībām, apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija to informē par ikvienu ierosinājumu veikt jebkuru no turpmāk minētajām izmaiņām pirms tās veikšanas:

1. organizācijas nosaukums;
2. organizācijas atrašanās vieta;
3. organizācijas papildu atrašanās vietas;
4. atbildīgais pārvaldnieks;
5. ikviena no personām, kas norādītas M.A.606. iedaļas b) punktā;

▼ **M1**

6. telpas, iekārtas, instrumenti, materiāli, procedūras, darba joma, sertificējošais personāls un lidojumderīguma pārbaudes personāls, kas varētu ietekmēt apstiprinājumu.

▼ **B**

Gadījumos, kad ir ierosinātas izmaiņas personālā, par kurām vadībai nav bijis zināms iepriekš, par tām paziņo, tiklīdz iespējams.

▼ B**M.A.618 Pastāvīgs apstiprinājuma derīgums****▼ M8**

- a) Apstiprinājums turpina būt derīgs līdz 2021. gada 24. septembrim, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

▼ B

1. organizācija atbilst šīs daļas prasībām, saskaņā ar noteikumiem, kas attiecas uz atzinumu apstrādi, kā norādīts M.A.619. iedaļā; un
 2. kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst šīs daļas prasībām; un
 3. apstiprinājums nav atcelts vai atsaukts.
- b) Atceļot vai atsaucot apstiprinājuma sertifikātu, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

M.A.619 Atzinumi**▼ M6****▼ C2**

- a) 1. līmeņa konstatējums ir jebkura konstatēta būtiska neatbilstība šajā pielikumā un Vb pielikumā (ML daļā) noteiktajām prasībām, kura pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojumu drošību.
- b) 2. līmeņa konstatējums ir jebkura konstatēta neatbilstība šajā pielikumā un Vb pielikumā (ML daļā) noteiktajām prasībām, kura var pazemināt drošības standartu un var apdraudēt lidojuma drošību.

▼ B

- c) Pēc tam, kad atbilstoši M.B.605. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma turētājs izstrādā koriģējošu darbību plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka šīs koriģējošās darbības tiek veiktas laikus, par kuru viņš ar to ir vienojies.

G APAKŠDAĻA**LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJA****M.A.701 Darbības joma**

Šajā apakšdaļā noteiktas prasības, kas jāievēro organizācijai, lai tā varētu saņemt vai pagarināt apstiprinājumu gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadībai.

M.A.702 Pieteikums

Pieteikumu lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas apstiprinājumam saņemšanai vai grozīšanai iesniedz uz kompetentās iestādes noteiktās veidlapas un tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.

M.A.703 Apstiprinājuma joma

- a) Par apstiprinājuma piešķiršanu liecina kompetentās iestādes izdotā apliecība, kas iekļauta VI papildinājumā.

▼ M2

- b) Neatkarīgi no a) apakšpunkta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencētajiem gaisa pārvadātājiem apstiprinājums ir daļa no gaisa kuģa ekspluatanta apliecības, kuru kompetentā iestāde izdevusi attiecībā uz ekspluatēto gaisa kuģi.

▼ B

- c) Darbības jomu, kuru paredzēts iekļaut apstiprinājumā, nosaka lidojumderīguma uzturēšanas vadības rokasgrāmatā atbilstoši M.A.704. iedaļas prasībām.

▼ B**M.A.704 Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojums**

- a) Apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija izveido pašraksturojumu, kurā ietver šādu informāciju:

▼ M8

1. deklarācija, kuru parakstījis atbildīgais pārvaldnieks un kurā apstiprināts, ka organizācija savas darbības vienmēr veiks attiecīgi saskaņā ar šo pielikumu (M daļu) un Vb pielikumu (ML daļu);

▼ B

2. organizācijas darba joma; un
3. personas(-u), kas minēta(-as) M.A.706. iedaļas a), c), d) un i) punktā, vārds(-i) un amats(-i); un
4. struktūrshēma, kurā parādītas attiecīgās atbildības ķēdes starp visām personām, kas minētas M.A.706. iedaļas a) punktā, M.A.706. iedaļas c) punktā, M.A.706. iedaļas d) punktā un M.A.706. iedaļas i) punktā; un
5. M.A.707. iedaļā minētā lidojumderīguma pārbaudes personāla saraksts, atbilstošos gadījumos norādot personālu, kam ir atļauts izsniegt lidošanas atļaujas saskaņā ar M.A.711. iedaļas c) punktu; un
6. telpu vispārējs apraksts un novietojums; un

▼ M8

7. procedūras, kurās norādīts, kā organizācija nodrošina atbilstību attiecīgi šim pielikumam (M daļai) un Vb pielikumam (ML daļai); un

▼ B

8. lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma grozīšanas procedūras; un

▼ M2

9. gaisa kuģu apstiprināto tehniskās apkopes programmu sarakstu vai – tādu gaisa kuģu gadījumā, kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, – “vispārīgu” un “pamata” tehniskās apkopes programmu sarakstu.

▼ B

- b) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.
- c) Neskarot b) punkta noteikumu, nelielus grozījumus pašraksturojumā var apstiprināt netieši ar netiešās apstiprināšanas procedūras palīdzību. Netiešās apstiprināšanas procedūra definē nelielus atbilstošos grozījumus, to pašraksturojuma ietvaros nosaka lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija un apstiprina kompetentā iestāde, kas atbildīga par šo lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju.

M.A.705 Telpas

Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija M.A.706. iedaļā minētajam personālam nodrošina atbilstošas biroja telpas attiecīgajās tā atrašanās vietās.

M.A.706 Prasības personālam**▼ M8**

- a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kuru tā pilnvaro nodrošināt, ka visi lidojumderīguma uzturēšanas vadības darbi var tikt finansēti un izpildīti attiecīgi saskaņā ar šo pielikumu (M daļu) un Vb pielikumu (ML daļu).

▼ M2

- b) Tādiem gaisa pārvadātājiem, kas licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, a) apakšpunktā minētais atbildīgais pārvaldnieks ir persona, kuru uzņēmums ir pilnvarojis nodrošināt, ka visas ekspluatanta operācijas var finansēt un veikt atbilstoši standartam, kas jāievēro, lai varētu saņemt gaisa kuģa ekspluatanta apliecību.

▼ M8

- c) Tiek iecelta persona vai personu grupa, kuras pienākums ir nodrošināt, ka organizācija vienmēr izpilda šajā pielikumā (M daļā) un Vb pielikumā (ML daļā) noteiktās prasības, kuras piemērojamas lidojumderīguma uzturēšanas vadībai, lidojumderīguma pārbaudēm un lidošanas atļaujām. Šāda(-as) persona(-as) ir tieši pakļauta(-as) atbildīgajam pārvaldniekam.

▼ M2

- d) Gaisa pārvadātājiem, kas licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, atbildīgais pārvaldnieks izraugās noteiktu amatpersonu. Šī persona ir atbildīga par lidojumderīguma uzturēšanas vadību un uzraudzību atbilstoši c) apakšpunktam.

▼ B

- e) 145. daļā minētā apstiprinātā organizācija saskaņā ar līgumu ar uzņēmēju nenodarbina noteikto amata ieņēmēju, kas minēts d) punktā, ja vien par to nevienojas ar kompetento iestādi.
- f) Organizācijai ir atbilstīgi kvalificēts personāls paredzamā darba veikšanai.
- g) Visas c) un d) punktā minētās personas spēj uzrādīt atbilstīgas zināšanas, izglītību un attiecīgu pieredzi, kas saistīta ar gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu.
- h) Reģistrē visa personāla, kas nodarbināts lidojumderīguma uzturēšanas vadībā, kvalifikāciju.

▼ M8

- i) To organizāciju gadījumā, kas lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu derīguma termiņu pagarina attiecīgi saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.711. punkta a) apakšpunkta 4. punktu un M.A.901. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta c) apakšpunktu, organizācija ieceļ personas, kuras ir pilnvarotas veikt šo uzdevumu, ar nosacījumu, ka tās ir apstiprinājuši kompetentā iestāde.

▼ B

- j) Organizācija tās lidojumderīguma uzturēšanas rokasgrāmatā nosaka un atjaunina tās (to) personas(-u) vārdu(-us) un amatu(-us), kas minēta(-as) M.A.706. iedaļas a) punktā, M.A.706. iedaļas c) punktā, M.A.706. iedaļas d) punktā un M.A.706. iedaļas i) punktā.

▼ M2

- k) Kompleksiem gaisa kuģiem ar dzinēju un gaisa kuģiem, kurus izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, organizācija nosaka un kontrolē tā personāla kompetenci, kas iesaistīts lidojumderīguma uzturēšanas vadībā, lidojumderīguma pārbaudes darbos un/vai kvalitātes pārbaužu veikšanā, atbilstoši procedūrai un standartam, par kuru tā vienojas ar kompetento iestādi.

▼ B**M.A.707 Lidojumderīguma pārbaudes personāls****▼ M8**

- a) Lai varētu saņemt apstiprinājumu lidojumderīguma pārbaudi veikšanai un, attiecīgā gadījumā, lidošanas atļauju izdošanai, apstiprinātajā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijā ir atbilstošs lidojumderīguma pārbaudes personāls, kura uzdevums ir izdot I pielikuma (M daļas) A iedaļas I apakšdaļā vai Vb pielikuma (ML daļas) A iedaļas I apakšdaļā minētos lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus vai ieteikumus un, attiecīgā gadījumā, izdot lidošanas atļauju saskaņā ar M.A.711. punkta c) apakšpunktu:

▼ M2

1. Attiecībā uz gaisa kuģiem, ko izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un gaisa kuģiem, kuru *MTOM* ir vairāk par 2 730 kg, izņemot balonus, – šim personālam ir jābūt ieguvušam:
 - a) vismaz piecu gadu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā; un
 - b) attiecīgu licenci atbilstoši III pielikuma (66. daļa) prasībām vai augstāko izglītību aviācijas jomā vai tam līdzvērtīgu valsts piešķirtu kvalifikāciju; un
 - c) oficiālu tehniskās apkopes apmācību aviācijas jomā; un
 - d) amatu apstiprinātajā organizācijā ar atbilstošiem pienākumiem;
 - e) neatkarīgi no a) līdz d) apakšpunktā izklāstītajām prasībām M.A.707. punkta a) apakšpunkta 1) punkta b) apakšpunktā noteikto prasību var aizstāt ar piecu gadu ilgu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanā papildus tām prasībām, kuras jau ir noteiktas M.A.707. punkta a) apakšpunkta 1) punkta a) apakšpunktā.
2. Attiecībā uz gaisa kuģiem, kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un gaisa kuģiem, kuru *MTOM* ir 2 730 kg vai mazāk, un baloniem, – šim personālam ir jābūt ieguvušam:
 - a) vismaz trīs gadu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā; un
 - b) attiecīgu licenci atbilstoši III pielikuma (66. daļa) prasībām vai augstāko izglītību aviācijas jomā vai tam līdzvērtīgu valsts piešķirtu kvalifikāciju; un
 - c) atbilstošu tehniskās apkopes apmācību aviācijas jomā; un
 - d) amatu apstiprinātajā organizācijā ar atbilstošiem pienākumiem;
 - e) neatkarīgi no a) līdz d) apakšpunktā izklāstītajām prasībām M.A.707. punkta a) apakšpunkta 2) punkta b) apakšpunktā noteikto prasību var aizstāt ar četru gadu ilgu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanā papildus tām prasībām, kuras jau ir noteiktas M.A.707. punkta a) apakšpunkta 2) punkta a) apakšpunktā.

▼ M1

- b) Lidojumderīguma pārbaudes personālam, ko iecēlusi apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, šī minētā apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atļauju var izdot tikai tad, ja to oficiāli ir apstiprinājusi kompetentā iestāde pēc tam, kad šīs kompetentās iestādes uzraudzībā vai organizācijas lidojumderīguma pārbaudes personāla uzraudzībā saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātu procedūru ir apmierinoši veikta lidojumderīguma pārbaude.

▼ B

- c) Organizācija nodrošina, ka lidojumderīguma pārskata personāls var pierādīt atbilstīgu jaunāko pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā.

▼B

- d) Lidojumderīguma pārbaudes personālu identificē, uzskaitot katru personu lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pasākumos kopā ar atsauci uz šīs personas lidojumderīguma pārbaudes atļauju.
- e) Organizācija veic uzskaiti par lidojumderīguma pārbaudes personālu, kur iekļauj informāciju par jebkuru atbilstīgu kvalifikāciju, kam pievienots kopsavilkums par attiecīgo lidojumderīguma uzturēšanas vadības pieredzi un apmācību un atļaujas kopiju. Šos uzskaites datus saglabā vēl divus gadus pēc tam, kad lidojumderīguma pārbaudes personāls ir atstājis organizāciju.

M.A.708 Lidojumderīguma uzturēšanas vadība**▼M8**

- a) Organizācija nodrošina, ka visa lidojumderīguma uzturēšanas vadība tiek īstenota attiecīgi saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) A iedaļas C apakšdaļu un Vb pielikuma (ML daļas) A iedaļas C apakšiedaļu.

▼B

- b) Katra pārvaldāmā gaisa kuģa gadījumā apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija:

▼M8

1. nodrošina, ka ir izstrādāta un tiek kontrolēta gaisa kuģu tehniskās apkopes programma, kurā ietverta ikviena piemērojamā drošuma programma, kā prasīts attiecīgi šā pielikuma (M daļas) M.A.302. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.302. punktā;
2. attiecībā uz gaisa kuģiem, kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas kopiju izsniedz īpašniekam vai ekspluatantam, kurš ir atbildīgs attiecīgi saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.201. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.201. punktu;

▼B

3. pārvalda izmaiņu un remontu apstiprināšanu;

▼M8

4. nodrošina, ka visa tehniskā apkope tiek veikta saskaņā ar apstiprinātu tehniskās apkopes programmu un nodota attiecīgi saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) A iedaļas H apakšdaļu vai Vb pielikuma (ML daļas) A iedaļas H apakšiedaļu;

▼B

5. pārliecinās, ka ir ievēroti visi piemērojamie norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu un operatīvie norādījumi ar ietekmi uz lidojumderīguma uzturēšanu;
6. pārliecinās, ka attiecīgi apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija novērš visus defektus, kas atklāti plānotās tehniskās apkopes laikā vai par kuriem ir ziņots;
7. pārliecinās, ka gaisa kuģis tiek nogādāts attiecīgi apstiprinātajā tehniskās apkopes organizācijā, kad vien tas ir nepieciešams;
8. koordinē plānoto tehnisko apkopi, norādījumu piemērošanu attiecībā uz lidojumderīgumu, ierobežota darbmūža detaļu nomaiņu un sastāvdaļu pārbaudi, lai pārliecinātos, ka darbs ir pienācīgi paveikts;

▼ B

9. pārvalda un arhivē visus lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datus un/vai uzņēmēja tehnisko borta žurnālu;
10. pārliecinās, ka masas un smaguma centra izvietojuma deklarācijā minēts pašreizējais gaisa kuģa statuss.

▼ M8

- c) Tādu gaisa kuģu gadījumā, kas ir kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju vai gaisa kuģi, kurus izmanto *CAT*, vai gaisa kuģi, kurus izmanto komerciālos specializētos pārvadājumos vai komerciālās *ATO* operācijās, vai komerciālās *DTO* operācijās, un ja *CAMO* nav pienācīgi apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) vai šā pielikuma (M daļas) F apakšdaļu, vai Vd pielikumu (*CAO* daļu), organizācija, apspriedusies ar ekspluatantu, noslēdz rakstisku tehniskās apkopes līgumu ar organizāciju, kas apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) vai šā pielikuma (M daļas) F apakšdaļu, vai Vd pielikumu (*CAO* daļu), vai ar citu ekspluatantu, šajā līgumā sīki izklāstot visas funkcijas, kas norādītas šā pielikuma (M daļas) M.A.301. punkta b), c), f) un g) apakšpunktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.301. punkta b)–e) apakšpunktā, un tādējādi nodrošinot, ka visus tehniskās apkopes darbus galu galā veic tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) vai šā pielikuma (M daļas) F apakšdaļu, vai Vd pielikumu (*CAO* daļu), un nosakot atbalstu šā pielikuma (M daļas) M.A.712. punkta b) apakšpunktā minētajām kvalitātes funkcijām.
- d) Neatkarīgi no c) apakšpunkta līgums var būt atsevišķu darbuzdevumu veidā, kuri adresēti tehniskās apkopes organizācijai, kas apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) vai šā pielikuma (M daļas) F apakšdaļu, vai Vd pielikumu (*CAO* daļu), šādos gadījumos:
 - 1) ja gaisa kuģim vajadzīga neplānota operatīvā tehniskā apkope;
 - 2) sastāvdaļu tehniskā apkope, ieskaitot dzinēja tehnisko apkopi.

M.A.709 Dokumentācija

- a) Lai veiktu šā pielikuma (M daļas) M.A.708. punktā minētos lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumus, apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija glabā un izmanto jaunākos piemērojamos tehniskās apkopes datus attiecīgi saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.401. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.401. punktu. Minētos datus var sniegt īpašnieks vai ekspluatants, ar nosacījumu, ka ar šādu īpašnieku vai ekspluatantu ir noslēgts attiecīgs līgums. Šādā gadījumā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai šādi dati jāglabā tikai tik ilgi, kamēr līgums ir spēkā, izņemot gadījumus, kas paredzēti šā pielikuma (M daļas) M.A.714. punktā.
- b) Attiecībā uz gaisa kuģiem, kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija var izstrādāt “pamata” un/vai “vispārīgas” tehniskās apkopes programmas, lai būtu iespējams veikt sākotnējo apstiprināšanu vai apstiprinājuma darbības jomas paplašināšanu, neslēdzot līgumus, kas minēti attiecīgi šā pielikuma (M daļas) I papildinājumā vai Vb pielikuma (ML daļas) I papildinājumā. Minētās “pamata” un “vispārīgas” tehniskās apkopes programmas tomēr neizslēdz nepieciešamību pirms šā pielikuma (M daļas) M.A.711. punktā minēto tiesību izmantošanas savlaicīgi izveidot pienācīgu gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu attiecīgi saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.302. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.302. punktu.

▼M8**M.A.710 Lidojumderīguma pārbaude**

Ja organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.711. punkta b) apakšpunktu, veic lidojumderīguma pārbaudes, tad šīs pārbaudes tiek veiktas attiecīgi saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktu.

▼B**M.A.711 Organizācijas tiesības**

- a) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas apstiprināta atbilstoši šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas prasībām, var:

▼M2

1. vadīt gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanu, izņemot gaisa kuģus, kurus izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 apstiprināti gaisa pārvadātāji, kā norādīts apstiprinājuma apliecībā;
2. vadīt tādu gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanu, kurus izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 apstiprināti gaisa pārvadātāji, ja tas ir norādīts minētā gaisa kuģa apstiprinājuma apliecībā un gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā (AOC);

▼B

3. organizēt ierobežotu ar lidojumderīguma uzturēšanu saistītu uzdevumu veikšanu ar jebkādu organizāciju, ar kuru noslēgts līgums un kura strādā saskaņā ar tās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kā uzskaitīts apstiprinājuma apliecībā;

▼M8

4. atbilstoši nosacījumiem, kas paredzēti attiecīgi šā pielikuma (M daļas) M.A.901. punkta f) apakšpunktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta c) apakšpunktā, pagarināt tāda lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu, ko attiecīgā gadījumā izdevusi kompetentā iestāde vai cita organizācija vai persona;
5. apstiprināt AMP saskaņā ar ML.A.302. punkta b) apakšpunkta 2. punktu attiecībā uz gaisa kuģiem, kas tiek pārvaldīti saskaņā ar Vb pielikumu (ML daļu).

▼B

- b) Apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas reģistrēta kādā no dalībvalstīm, var papildus tikt apstiprināta, lai veiktu lidojumderīguma pārbaudes, kas minētas M.A.710. iedaļā un:

▼M8

1. izdotu saistīto lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu un savlaicīgi pagarinātu tā derīguma termiņu atbilstoši nosacījumiem, kas paredzēti attiecīgi šā pielikuma (M daļas) M.A.901. punkta c) apakšpunkta 2. punktā vai e) apakšpunkta 2. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta c) apakšpunktā; un

▼B

2. ieteiktu reģistrācijas valsts kompetentajai iestādei veikt lidojumderīguma pārbaudi.
- c) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju, kuras apstiprinājumā ir iekļautas M.A.711. iedaļas b) punktā minētās tiesības, var papildus apstiprināt lidošanas tiesību izdošanai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļa) 21.A.711. iedaļas d) punktu tam konkrētajam gaisa kuģim, kuram organizācija ir apstiprināta piešķirt lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija apliecina atbilstību apstiprinātiem lidošanas nosacījumiem saskaņā ar M.A.704. iedaļā minētajā pašraksturojumā atbilstoši apstiprinātām procedūrām.

▼B**M.A.712 Kvalitātes nodrošināšanas sistēma**

- a) Lai nodrošinātu, ka apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija turpina atbilst šīs apakšdaļas prasībām, tā izveido kvalitātes nodrošināšanas sistēmu un ieceļ kvalitātes nodrošināšanas pārvaldnieku, lai uzraudzītu atbilstību procedūrām, kas vajadzīgas, lai gaisa kuģis būtu lidojumderīgs. Atbilstības uzraudzībā iekļauj sistēmu atgriezeniskās informācijas nosūtīšanai atbildīgajam pārvaldniekam, lai viņš vajadzības gadījumā veiktu koriģējošu darbību.
- b) Kvalitātes nodrošināšanas sistēma uzrauga darbības, kas veiktas saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļu. Tajā iekļauj vismaz šādas funkcijas:
 - 1. uzraudzīt, lai visas darbības, kas veiktas saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļu, tiktu veiktas atbilstoši apstiprinātajām procedūrām; un
 - 2. uzraudzīt, lai visi līgumā minētie tehniskās apkopes darbi tiktu veikti atbilstoši līgumam; un
 - 3. uzraudzīt nepārtrauktu atbilstību šīs daļas prasībām.
- c) Uzskaites datus par šīm darbībām saglabā vismaz divus gadus.
- d) Ja apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija ir apstiprināta atbilstoši citas daļas noteikumiem, tad kvalitātes nodrošināšanas sistēmu var apvienot ar to sistēmu, kuras lietošana ir prasīta šajā otrajā daļā.

▼M2

- e) Gaisa pārvadātājiem, kas licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, M.A. iedaļas G apakšdaļā paredzētā kvalitātes nodrošināšanas sistēma ir ekspluatanta kvalitātes nodrošināšanas sistēmas neatņemama daļa.
- f) Tādas mazas organizācijas gadījumā, kas nevada lidojumderīguma uzturēšanu gaisa kuģiem, kurus izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, kvalitātes nodrošināšanas sistēmu var aizstāt ar regulāru organizācijas pārskatu veikšanu, kas jāapstiprina kompetentajai iestādei, izņemot gadījumus, kad organizācija izsniedz lidojumderīguma pārbaudes apliecības gaisa kuģiem, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) pārsniedz 2 730 kg un kuri nav gaisa baloni. Gadījumā, kad organizācijai nav kvalitātes nodrošināšanas sistēmas, līgumus ar citām pusēm par lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzdevumu veikšanu organizācija neslēdz.

▼B**M.A.713 Izmaiņas apstiprinātajā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijā**

Lai ļautu kompetentajai iestādei noteikt pastāvīgu atbilstību šīs daļas prasībām, apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija to informē par ikvienu priekšlikumu veikt jebkuru no turpmāk minētajām izmaiņām, pirms šādas izmaiņas notiek:

- 1. organizācijas nosaukums;
- 2. organizācijas atrašanās vieta;
- 3. organizācijas papildu atrašanās vietas;
- 4. atbildīgais pārvaldnieks;

▼B

5. ikviena no personām, kas norādītas M.A.706. iedaļas c) punktā;
6. telpas, procedūras, darba joma un personāls, kas varētu ietekmēt apstiprinājumu.

Gadījumos, kad ir ierosinātas izmaiņas personālā, par kurām vadībai nav bijis zināms iepriekš, par tām paziņo, tiklīdz iespējams.

M.A.714 Uzskaitē**▼M8**

- a) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija reģistrē visu informāciju par veiktajiem darbiem. Saglabā uzskaites datus, kas prasīti attiecīgi šā pielikuma (M daļas) M.A.305. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.305. punktā un, attiecīgā gadījumā, šā pielikuma (M daļas) M.A.306. punktā.

▼B

- b) Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai ir M.A.711. iedaļas b) punktā minētās tiesības, tā saglabā katra izdotā vai attiecīgi pagarinātā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta un ieteikuma kopiju kopā ar visiem apliecinošajiem dokumentiem. Papildus tam organizācija saglabā visu to lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu kopijas, kurus tā pagarinājusi, izmantojot M.A.711. a) iedaļas 4. apakšpunktā minētās tiesības.
- c) Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai ir M.A.711. iedaļas c) punktā minētās tiesības, tā saglabā katras tādas lidošanas atļaujas kopiju, kuru tā izsniegusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļa) 21A.729. iedaļas noteikumiem.
- d) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija visu tādu uzskaites datu kopiju, kas minēti b) un c) punktā, saglabā vēl līdz diviem gadiem pēc tam, kad gaisa kuģa izmantošana ir izbeigta.
- e) Uzskaites datus glabā veidā, kas nodrošina to aizsardzību pret bojājumiem, manipulācijām un zādzību.
- f) Visu datoraparāturu, ko lieto, lai nodrošinātu dublējumu, glabā atsevišķi no tās datoraparātūras, kura satur darba datus, vidē, kas nodrošina, ka tie saglabājas labā stāvoklī.
- g) Ja gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadība ir nodota citai organizācijai vai personai, visus glabātos uzskaites datus nodod minētajai organizācijai vai personai. Laikposmi, kas norādīti uzskaites datu glabāšanai, turpina attiekties uz minēto organizāciju vai personu.
- h) Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija pārtrauc savu darbību, visus glabātos uzskaites datus nodod gaisa kuģa īpašniekam.

M.A.715 Pastāvīgais apstiprinājuma derīgums**▼M8**

- a) Apstiprinājums turpina būt derīgs līdz 2021. gada 24. septembrim, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

▼B

1. organizācija atbilst šīs daļas prasībām, atbilstoši noteikumiem, kas attiecas uz atzinumu apstrādi, kā norādīts M.A.705. iedaļā; un
2. kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst šās daļas prasībām; un
3. apstiprinājums nav atcelts vai atsaukts.

▼ B

- b) Atceļot vai atsaucot apstiprinājuma apliecību, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

M.A.716 Atzinumi**▼ M8**

- a) 1. līmeņa konstatējums ir jebkura būtiska neatbilstība attiecīgi šajā pielikumā (M daļā) vai Vb pielikumā (ML daļā) noteiktajām prasībām, kura pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojumu drošību;
- b) 2. līmeņa konstatējums ir jebkura neatbilstība attiecīgi šajā pielikumā (M daļā) vai Vb pielikumā (ML daļā) noteiktajām prasībām, kura var pazemināt drošības standartu un, iespējams, apdraudēt lidojumu drošību;

▼ B

- c) Pēc tam, kad atbilstoši M.B.705. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas apstiprinājuma turētājs izstrādā koriģējošu darbību plānu un pierāda kompetentajām iestādēm, ka šīs koriģējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru viņš ir vienojies ar kompetento iestādi.

H APAKŠDAĻA**IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS****▼ M6****▼ C2****M.A.801 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts**

- a) Izņemot gaisa kuģus, ko nodevusi izmantošanā tehniskās apkopes organizācija, kura apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu), izmantošanas sertifikātu izdod saskaņā ar šo apakšdaļu.
- b) Gaisa kuģi nevar nodot izmantošanā, ja pēc visu tehniskās apkopes uzdevumu pienācīgas veikšanas nav izdots izmantošanas sertifikāts. Izmantošanas sertifikātu izdod saskaņā ar šā pielikuma F apakšdaļu vai Vd pielikumu (CAO daļu) apstiprinātas tehniskās apkopes organizācijas sertificējošais personāls, izņemot attiecībā uz tehniskās apkopes darbiem, kuri nav kompleksās tehniskās apkopes darbi, kas uzskaitīti šā pielikuma VII papildinājumā, un par kuriem izmantošanas sertifikātu izdod:
 - 1. neatkarīgs sertificējošais personāls, kas rīkojas saskaņā ar šīs regulas 5. pantā noteiktajām prasībām;
 - 2. vai arī pilots īpašnieks, kas rīkojas saskaņā ar šā pielikuma M.A.803. punktu.
- c) Atkāpjoties no b) apakšpunkta, neparedzētu situāciju gadījumā, kad gaisa kuģim ir noteikts aizliegums izlidot vietā, kur nav pieejama atbilstoši šim pielikumam, II pielikumam (145. daļai) vai Vd pielikumam (CAO daļai) apstiprināta tehniskās apkopes organizācija un neatkarīgs sertificējošais personāls, īpašnieks var pilnvarot jebkuru personu, kurai ir ne mazāk kā trīs gadu atbilstoša tehniskās apkopes pieredze un derīga ICAO 1. pielikumam atbilstoša tehniskās apkopes licence attiecībā uz gaisa kuģa tipu, kam vajadzīga sertificēšana, vai sertificējošā personāla atļauja, kas ir derīga darbam, kuram vajadzīga sertificēšana, un ko izdevusi atbilstoši ICAO 6. pielikumam apstiprināta tehniskās apkopes organizācija, veikt gaisa kuģa tehnisko apkopi saskaņā ar standartiem, kas noteikti šā pielikuma D apakšdaļā, un nodot gaisa kuģi izmantošanā. Šādā gadījumā īpašnieks:

▼ **C2**

1. iegūst un gaisa kuģī glabā uzskaites datus par veikto tehnisko apkopi un tās personas kvalifikācijām, kura izdevusi izmantošanas sertifikātu;
 2. nodrošina, ka katru šādu tehnisko apkopi vēlāk pārbauda un jaunu izmantošanas sertifikātu izdod pienācīgi pilnvarota persona, kas minēta b) apakšpunktā, vai organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma F apakšdaļu, II pielikumu (145. daļu) vai Vd pielikumu (CAO daļu), cik drīz vien iespējams, bet jebkurā gadījumā septiņu kalendāro dienu laikā no dienas, kad īpašnieka pilnvarotā persona izdevusi izmantošanas sertifikātu;
 3. informē organizāciju, kas ir atbildīga par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadību, ja ar to noslēgts līgums, vai — ja šāds līgums nav noslēgts — kompetento iestādi septiņu dienu laikā no šāda pilnvarojuma izdošanas.
- d) Gaisa kuģi nododot izmantošanā saskaņā ar b) apakšpunkta 2. punktu, sertificējošajam personālam tehniskās apkopes uzdevumu veikšanā var palīdzēt viena vai vairākas personas, kas atrodas tiešā un nepārtrauktā tā uzraudzībā.
- e) Izmantošanas sertifikātā iekļauj vismaz šādu informāciju:
1. pamatinformācija par veikto tehnisko apkopi;
 2. datums, kad tehniskā apkope pabeigta;
 3. tās organizācijas vai personas identitāte, kura izdevusi izmantošanas sertifikātu, tostarp:
 - i) tehniskās apkopes organizācijas un sertificējošā personāla, kas izdevis izmantošanas sertifikātu, apstiprinājuma atsauce;
 - ii) vai arī — b) apakšpunkta 2. punktā minētajā gadījumā — sertificējošā personāla, kas izdevis izmantošanas sertifikātu, identitāte un — attiecīgā gadījumā — licences numurs;
 4. lidojumderīguma vai darbību ierobežojumi, ja tādi ir.
- f) Atkāpjoties no b) apakšpunkta un neatkarīgi no g) apakšpunkta, ja vajadzīgo tehnisko apkopi nevar pabeigt, var izdot izmantošanas sertifikātu ar apstiprinātajiem gaisa kuģa ierobežojumiem. Šādā gadījumā sertifikātā norāda, ka tehnisko apkopi nevarēja pabeigt, kā arī norāda ikvienu piemērojamo lidojumderīguma vai darbību ierobežojumu, kas ir daļa no e) apakšpunkta 4. punktā prasītās informācijas.
- g) Izmantošanas sertifikātu neizdod jebkādas tādas zināmas neatbilstības gadījumā, kas apdraud lidojumu drošību.

M.A.802 Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts▼ **M8**

- a) Izņemot sastāvdaļas, ko nodevusi izmantošanā tehniskās apkopes organizācija, kura apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļu), pēc jebkuras saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.502. punktu veiktas tehniskās apkopes pabeigšanas gaisa kuģa sastāvdaļai izdod CRS.

▼ C2

- b) Autorizētais izmantošanas sertifikāts, kas norādīts kā *EASA* 1. veidlapa, uzskatāms par sastāvdaļas izmantošanas sertifikātu, izņemot gadījumus, kad gaisa kuģa sastāvdaļu tehniskā apkope veikta saskaņā ar M.A.502. punkta b) vai d) apakšpunktu, — šādos gadījumos tehniskajā apkopē ievēro procedūras, kas attiecas uz gaisa kuģa nodošanu izmantošanai saskaņā ar M.A.801. punktu.

▼ BM.A.803 **Pilota īpašnieka atļauja**

- a) Pilots īpašnieks ir persona, kurai:
1. ir derīga pilota licence (vai tai līdzvērtīgs dokuments) ar dalībvalsts attiecīgā tipa vai klases novērtējumu;
 2. atsevišķi vai kopīgi pieder apkopjamais gaisa kuģis, un tā īpašnieks ir:
 - i) viena no reģistrācijas veidlapā minētajām fiziskajām personām; vai
 - ii) bezpeļņas juridiskas personas, kas darbojas atpūtas jomā, biedrs, ja juridiskā persona ir norādīta reģistrācijas dokumentā kā īpašnieks vai uzņēmējs, un šis biedrs tieši piedalās juridiskās personas lēmumu pieņemšanas procesā un juridiskā persona viņu norīkojusi veikt pilotam īpašniekam atbilstošo gaisa kuģa tehnisko apkopi.

▼ M6▼ C2

- b) Attiecībā uz jebkādiem gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, kuru *MTOM* ir ne vairāk kā 2 730 kg, un ko neizmanto *CAT* operācijās, komerciālos specializētos pārvadājumos vai komerciālās *ATO* vai *DTO* operācijās, pilots īpašnieks var izdot izmantošanas sertifikātu pēc paša veiktas ierobežotas tehniskās apkopes, kā izklāstīts šā pielikuma VIII papildinājumā.

▼ B

- c) Ierobežoto tehnisko apkopi, kuru veic pilots īpašnieks, definē M.A.302. iedaļā minētajā gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā.

▼ M6▼ C2

- d) Izmantošanas sertifikātu reģistrē gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēmā, un tajā iekļauj pamatinformāciju par veikto tehnisko apkopi, izmantotajiem tehniskās apkopes datiem, datumu, kad tehniskā apkope pabeigta, kā arī norāda šādu sertifikātu izdevušā pilota īpašnieka identitāti, parakstu un pilota licences numuru.

▼ B

I APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS▼ M6▼ C2M.A.901 **Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude**

Lai nodrošinātu gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikāta spēkā esību, periodiski veic gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudi un tā lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datu pārbaudi.

- a) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdod pēc apmierinošas lidojumderīguma pārbaudes saskaņā ar šā pielikuma III papildinājumu (*EASA* 15.a vai 15.b veidlapa). Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts ir derīgs vienu gadu.

▼ **C2**

- b) Gaisa kuģis kontrolētā vidē ir gaisa kuģis, kuram iepriekšējo 12 mēnešu laikā:

1. lidojumderīgumu ir pastāvīgi vadījusi unikāla *CAMO* vai *CAO*;
2. tehnisko apkopi ir veikusi tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma F apakšdaļu, II pielikumu (145. daļu) vai Vd pielikumu (*CAO* daļu), tostarp gadījumos, kad tehniskās apkopes uzdevumus, kas minēti M.A.803. punkta b) apakšpunktā, un nodošanu izmantošanā veic saskaņā ar šā pielikuma M.A.801. punkta b) apakšpunkta 1. vai 2. punktu.

- c) ► **M8** Visiem gaisa kuģiem, kurus izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un gaisa kuģiem, kuru *MTOM* ir vairāk nekā 2730 kg un kuri atrodas kontrolētā vidē, b) apakšpunkta 1. punktā minētā organizācija, kas vada gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, attiecīgi saskaņā ar Vc pielikuma CAMO.A.125. punkta e) apakšpunktu vai šā pielikuma M.A.711. punkta b) apakšpunktu, vai Vd pielikuma CAO.A.095. punkta c) apakšpunkta 1. punktu, un ievērojot j) apakšpunktu, var: ◀

1. izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu saskaņā ar M.A.901. punktu;
2. ne vairāk kā divas reizes pagarināt sava izdotā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu uz vienu gadu katrā reizē, ja attiecīgais gaisa kuģis joprojām ir atradies kontrolētā vidē.

- d) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdod kompetentā iestāde pēc apmierinoša novērtējuma, kura pamatā ir *CAMO* vai *CAO* sniegts ieteikums, kas nosūtīts kopā ar īpašnieka vai ekspluatanta pieteikumu, visiem gaisa kuģiem, ko izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un gaisa kuģiem, kuru *MTOM* ir vairāk nekā 2 730 kg, kas atbilst šādiem alternatīviem nosacījumiem:

1. tie neatrodas kontrolētā vidē;
2. to lidojumderīguma uzturēšanu vada organizācija, kurai nav tiesību veikt lidojumderīguma pārbaudes.

Pirmajā daļā minētais ieteikums ir pamatots ar lidojumderīguma pārbaudi, kas veikta saskaņā ar M.A.901. punktu.

- e) ► **M8** Gaisa kuģiem, kurus izmanto gaisa pārvadātāji, kas nav saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un gaisa kuģiem, kuru *MTOM* ir 2730 kg vai mazāk, jebkura *CAMO* vai *CAO*, ko izvēlējies īpašnieks vai ekspluatants, attiecīgi saskaņā ar Vc pielikuma CAMO.A.125. punkta e) apakšpunktu vai šā pielikuma M.A.711. punkta b) apakšpunktu, vai Vd pielikuma CAO.A.095. punkta c) apakšpunktu, un ievērojot j) apakšpunktu, var: ◀

1. izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu saskaņā ar M.A.901. punktu;
2. ne vairāk kā divas reizes pagarināt sava izdotā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu uz vienu gadu katrā reizē, ja gaisa kuģis joprojām ir atradies kontrolētā vidē tās pārvaldībā.

▼ C2

- f) Atkāpjoties no M.A.901. punkta c) apakšpunkta 2. punkta un e) apakšpunkta 2) punkta, gaisa kuģiem, kas atrodas kontrolētā vidē, b) apakšpunkta 1. punktā minētā organizācija, kas vada gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, ievērojot j) apakšpunktu, var ne vairāk kā divas reizes pagarināt derīguma termiņu lidojumderīguma pārbaudes sertifikātam, ko izdevusi kompetentā iestāde vai cita CAMO vai CAO, uz vienu gadu katrā reizē.
- g) Vienmēr, kad apstākļi liecina par iespējamu aviācijas drošības apdraudējumu, kompetentā iestāde pati veic lidojumderīguma pārbaudi un izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu.
- h) Neskarot g) apakšpunktu, kompetentā iestāde var pati veikt lidojumderīguma pārbaudi un izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu šādos gadījumos:
1. kad gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu vada CAMO vai CAO, kuras galvenā darbībmācības vieta ir trešā valstī;
 2. jebkuram citam gaisa kuģim, kura MTOM ir ne vairāk kā 2 730 kg, ja to pieprasa īpašnieks.
- i) Ja kompetentā iestāde pati izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu saskaņā ar g) vai h) apakšpunktu vai pēc ieteikuma novērtēšanas saskaņā ar M.B.901. punktu, gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants, ja tas ir nepieciešams minētajiem nolūkiem, nodrošina kompetentajai iestādei:
1. kompetentās iestādes prasīto dokumentāciju;
 2. piemērotas telpas tās personālam attiecīgajā vietā;
 3. sertificējošā personāla atbalstu.
- j) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu neizdod un tā termiņu nepagarina, ja ir pierādījumi vai pamats uzskatīt, ka gaisa kuģis nav lidojumderīgs.
- k) Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudē iekļauj gaisa kuģa uzskaites datu pilnīgu dokumentētu pārbaudi, lai pārlicinātos, ka ir izpildītas šādas prasības:
1. gaisa kuģa korpusa, dzinēja un propellera lidojumstundas un ar tiem saistītie lidojumu cikli ir pareizi reģistrēti;
 2. lidojumu rokasgrāmata ir atbilstoša gaisa kuģa konfigurācijai, un tajā ir iekļauti jaunākie labojumi un papildinājumi;
 3. ir veiktas visas tehniskās apkopes, kas jāveic gaisa kuģim saskaņā ar apstiprināto gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu;
 4. visi zināmie defekti ir novērsti vai — attiecīgā gadījumā — paziņoti tālāk kontrolētā veidā saskaņā ar M.A.403. punktu;
 5. visas piemērojamās lidojumderīguma direktīvas ir piemērotas un pienācīgi reģistrētas;
 6. visas modifikācijas un remonts, kas veikti gaisa kuģim, ir reģistrēti un atbilst M.A.304. punktam;

▼ C2

7. visas ierobežota darbmūža detaļas un periodiski kontrolētas sastāvdaļas, kas iemontētas gaisa kuģī, ir pienācīgi identificētas, reģistrētas un nav pārsniegts to ierobežojums;
 8. visas tehniskās apkopes ir veiktas saskaņā ar šo pielikumu;
 9. pašreizējā masas un smaguma centra izvietojuma deklarācijā ir atspoguļota gaisa kuģa pašreizējā konfigurācija, un minētā deklarācija ir derīga;
 10. gaisa kuģis atbilst jaunākajiem labojumiem tipa projektā, ko apstiprinājusi Aģentūra;
 11. vajadzības gadījumā gaisa kuģim ir pašreizējai gaisa kuģa konfigurācijai atbilstošs trokšņa līmeņa sertifikāts atbilstoši Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) I apakšiedaļai.
- l) Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudē iekļauj gaisa kuģa fizisku apsekojumu. Šādā apsekojumā lidojumderīguma pārbaudes personālam, kam nav III pielikumā (66. daļā) noteiktās atbilstīgās kvalifikācijas, palīdz attiecīgi kvalificēts personāls.
- m) Gaisa kuģa fiziskā apsekojuma laikā lidojumderīguma pārbaudes personāls pārlicinās, ka:
1. visi vajadzīgie marķējumi un trafareti ir pienācīgi piestiprināti;
 2. gaisa kuģis atbilst apstiprinātajai lidojumu rokasgrāmatai;
 3. gaisa kuģa konfigurācija atbilst apstiprinātajai dokumentācijai;
 4. nav nekādu redzamu defektu, kas nav novērsti saskaņā ar M.A.403. punktu;
 5. nav konstatējamā neatbilstības starp gaisa kuģi un k) apakšpunktā minēto uzskaites datu dokumentēto pārbaudi.
- n) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, lidojumderīguma pārbaudi var veikt ne vairāk kā 90 dienas agrāk, nepārtraucot lidojumderīguma pārbaudes darbu gaitu, lai fiziskā pārbaude varētu notikt tehniskās apkopes pārbaudes laikā.
- o) Šā pielikuma III papildinājumā minēto lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (*EASA* 15.b veidlapu) vai ieteikumu par lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu (*EASA* 15.a veidlapu) var izdot tikai:
1. pilnvarots lidojumderīguma pārbaudes personāls apstiprinātās organizācijas vārdā;
 2. ja lidojumderīguma pārbaude ir pilnībā pabeigta.
- p) Ikvienu gaisa kuģim izdota vai pagarināta lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta kopiju 10 dienu laikā nosūta attiecīgā gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalstij.

▼ C2

- q) Aizliegts slēgt apakšuzņēmuma līgumus par lidojumderīguma pārbaudes uzdevumu veikšanu.
- r) Ja lidojumderīguma pārbaudes rezultāts ir nepārliciecināms, organizācija, kas veikusi pārbaudi, informē kompetento iestādi, cik drīz vien iespējams, bet jebkurā gadījumā 72 stundu laikā no brīža, kad organizācija noteikusi iemeslu, kura dēļ lidojumderīguma pārbaudes rezultāts ir nepārliciecināms.
- s) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu neizdod, iekams nav novērtis visas konstatētās neatbilstības.

▼ B**M.A.902 Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīgums**

- a) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts kļūst nederīgs, ja:
 - 1. to aptur vai atsauc; vai
 - 2. lidojumderīguma sertifikātu aptur vai atsauc; vai
 - 3. gaisa kuģis nav dalībvalsts gaisa kuģu reģistrā; vai
 - 4. tipa sertifikāts, ar kuru saskaņā izdots lidojumderīguma sertifikāts, ticis apturēts vai atsaukts.
- b) Gaisa kuģis nedrīkst pacelties gaisā, ja lidojumderīguma sertifikāts ir nederīgs vai:
 - 1) gaisa kuģa vai jebkuras tam uzmontētas sastāvdaļas lidojumderīguma uzturēšana neatbilst šīs daļas prasībām; vai
 - 2) gaisa kuģis neatbilst tipa projektam, kuru apstiprinājusi Aģentūra; vai
 - 3) gaisa kuģis ir ticis lietots, neievērojot apstiprinātās lidojumu rokasgrāmatas vai lidojumderīguma sertifikāta noteiktos ierobežojumus un neveicot atbilstošas darbības; vai
 - 4) gaisa kuģis ir iekļuvis starpgadījumā vai avārijā, kas ietekmē tā lidojumderīgumu, un nav tikušas veiktas atbilstošas darbības, lai atjaunotu tā lidojumderīgumu; vai

▼ M6**▼ C2**

- 5) modifikācija vai remonts neatbilst M.A.304. punktam.

▼ B

- c) Atceļot vai atsaucot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

M.A.903 Gaisa kuģa pārreģistrācija ES teritorijā

- a) Pārreģistrējot gaisa kuģi ES teritorijā, pieteikuma iesniedzējs:
 - 1. informē iepriekšējo dalībvalsti par to, kurā dalībvalstī gaisa kuģis tiks reģistrēts; tad
 - 2. iesniedz pieteikumu jaunajai dalībvalstij, lai tā izsniegtu jaunu lidojumderīguma sertifikātu atbilstoši Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) noteikumiem.
- b) Neskarot M.A.902. iedaļas a) punkta 3. apakšpunkta noteikumus, iepriekšējais lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts paliek spēkā līdz tā termiņa beigām.

▼ **M6**▼ **C2****M.A.904 ES importēta gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude**

- a) Importējot gaisa kuģi no trešās valsts vai regulējuma sistēmas, kurā nepiemēro Regulu (ES) 2018/1139, un reģistrējot to dalībvalsts reģistrā, pieteikuma iesniedzējs:
1. iesniedz reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei pieteikumu par jauna lidojumderīguma sertifikāta izdošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu);
 2. attiecībā uz gaisa kuģiem, kas nav jauni gaisa kuģi, organizē lidojumderīguma pārbaudi saskaņā ar M.A.901. punktu;
 3. organizē visu tehnisko apkopi, kas nepieciešama, lai izpildītu gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu, kas apstiprināta saskaņā ar M.A.302. punktu.
- b) Pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilst attiecīgajām prasībām, organizācija, kas veic lidojumderīguma pārbaudi, nosūta reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei dokumentētu ieteikumu par lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu.
- c) Gaisa kuģa īpašnieks ļauj reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes pārstāvjiem piekļūt gaisa kuģim, lai veiktu tā apskati.
- d) Reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod jaunu lidojumderīguma sertifikātu, kad tā ir pārliecinājusies, ka gaisa kuģis atbilst Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) prasībām.
- e) Minētā dalībvalsts kompetentā iestāde arī izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu. Sertifikāts ir derīgs vienu gadu, ja vien kompetentā iestāde nenolemj derīguma termiņu saīsināt ar aviācijas drošību saistītu apsvērumu dēļ.

▼ **B****M.A.905 Atzinumi**▼ **M6**▼ **C2**

- a) 1. līmeņa konstatējums ir jebkura konstatēta būtiska neatbilstība šajā pielikumā noteiktajām prasībām, kura pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojuma drošību.
- b) 2. līmeņa konstatējums ir jebkura konstatēta neatbilstība šajā pielikumā noteiktajām prasībām, kura var pazemināt drošības standartu un var apdraudēt lidojuma drošību.

▼ **B**

- c) Pēc tam, kad atbilstoši M.B.903. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, saskaņā ar M.A.201. iedaļas noteikumiem atbildīgā persona vai organizācija izstrādā korigējošu darbību plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka šīs korigējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru ir panākta vienošanās ar šo kompetento iestādi, ieskaitot attiecīgu korigējošu darbību, lai novērstu atzinumā konstatētā fakta un tā galvenā cēloņa atkārtēšanos.

▼B*B IEDAĻA***PROCEDŪRA KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM***A APAKŠDAĻA**VISPĀRĪGI NOTEIKUMI***M.B.101 Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteiktas administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm, kurām uzlikts par pienākumu piemērot un ieviest šās daļas A iedaļas prasības.

M.B.102 Kompetentā iestāde**a) Vispārīgi noteikumi**

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uzliek atbildību par sertifikātu izdošanu, pagarināšanu, apmaiņu, apturēšanu vai atsaukšanu un par lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzīšanu. Šī kompetentā iestāde izveido dokumentētas procedūras un organizatorisko struktūru.

b) Resursi

Personāla skaits ir pietiekams, lai varētu nodrošināt atbilstību prasībām, kas sīki izklāstītas šajā B iedaļā.

c) Kvalifikācija un apmācība

Personāls, kas iesaistīts darbībās, kuras izskatītas šajā pielikumā, ir pietiekami kvalificēts un tam ir pietiekamas zināšanas, pieredze, sākotnējā apmācība un kvalifikācijas celšanas apmācība, lai veiktu tam uzticētos pienākumus.

d) Procedūras

Kompetentā iestāde ievieš procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā jāizpilda šā pielikuma (M daļas) noteikumi.

Procedūras pārskata un groza, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību.

▼M6**▼C2****M.B.103 Konstatējumi un piespiedu izpildes pasākumi — personas**

Ja, veicot uzraudzību vai izmantojot citus līdzekļus, saskaņā ar šo pielikumu par uzraudzību atbildīgā kompetentā iestāde ir guvusi pierādījumus, ka persona, kurai ir saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1139 izdota licence, sertifikāts, kvalifikācijas atzīme vai apliecība, neatbilst piemērojamām Regulas (ES) 2018/1139 prasībām, kompetentā iestāde, kas konstatējusi neatbilstību, veic jebkādas piespiedu izpildes pasākumus, kas nepieciešami, lai novērstu neatbilstības turpināšanos.

M.B.104 Uzskaitē

a) Kompetentās iestādes izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina katra sertifikāta izdošanas, pagarināšanas, izmaiņu, apturēšanas vai atsaukšanas procesa pietiekamu izsekojamību.

b) Saskaņā ar šo pielikumu apstiprināto organizāciju uzraudzībai uzskaitē obligāti iekļauj:

1. organizācijas apstiprinājuma pieteikumu;
2. organizācijas apstiprinājuma sertifikātu ar visām tā izmaiņām;

▼ C2

3. revīzijas programmas kopiju, kurā uzskaitīti datumi, kad jāveic revīzijas, un datumi, kad tās veiktas;
 4. kompetentās iestādes pastāvīgās uzraudzības uzskaiti, tostarp visus revīzijas uzskaites datus;
 5. visas attiecīgās sarakstes kopijas;
 6. informāciju par visiem atbrīvojumiem un piespiedu izpildes pasākumiem;
 7. ikvienu ziņojumu no citām kompetentām iestādēm, kurš attiecas uz organizācijas uzraudzību;
 8. organizācijas pašraksturojumu vai rokasgrāmatu un to grozījumus;
 9. jebkura cita dokumenta kopiju, ko tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde.
- c) Šā punkta b) apakšpunktā minēto uzskaites elementu glabāšanas termiņš ir vismaz pieci gadi.
- d) Obligātajā uzskaitē, kas vajadzīga katra gaisa kuģa uzraudzībai, iekļauj vismaz šādu dokumentu kopijas:
1. gaisa kuģa lidojumperīguma sertifikāts;
 2. lidojumperīguma pārbaūžu sertifikāti;

▼ M8

3. lidojumperīguma pārbaūžu ieteikumi, ko sniegušas *CAO* vai *CAMO*;

▼ C2

4. to lidojumperīguma pārbaūžu ziņojumi, kuras tieši veikusi kompetentā iestāde;
 5. visa attiecīgā sarakste, kas attiecas uz gaisa kuģi;
 6. informācija par visiem atbrīvojumiem un piespiedu izpildes pasākumiem;
 7. ikviens dokuments, kuru apstiprinājusi kompetentā iestāde saskaņā ar šo pielikumu vai Regulas (ES) Nr. 965/2012 II pielikumu (*ARO* daļu).
- e) Uzskaites elementus, kas norādīti d) apakšpunktā, glabā divus gadus no brīža, kad gaisa kuģa izmantošana tiek pilnīgi izbeigta.
- f) Visus uzskaites elementus dara pieejamus pēc citas dalībvalsts vai Aģentūras pieprasījuma.

▼ B

M.B.105 **Savstarpējā apmaiņa ar informāciju**

▼ M8

- a) Lai veicinātu lidojumu drošības uzlabojumus, kompetentās iestādes piedalās savstarpējā visas vajadzīgās informācijas apmaiņā saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 72. pantu.

▼ B

- b) Neskarot dalībvalstu kompetenci, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā, kas attiecas uz vairākām dalībvalstīm, attiecīgās kompetentās iestādes palīdz viena otrai, lai veiktu vajadzīgo uzraudzību.

▼ B

B APAKŠDAĻA

ATBILDĪBA

▼ M6▼ C2M.B.201 **Pienākumi**

Kompetentās iestādes, kas norādītas M.1. punktā, ir atbildīgas par revīziju, pārbaudi un izmeklēšanas veikšanu, lai pārliecinātos par šā pielikuma prasību izpildi.

M.B.202 **Informācija Aģentūrai**

- a) Kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās informē Aģentūru par ikvienu būtisku problēmu Regulas (ES) 2018/1139 īstenošanā.
- b) Kompetentā iestāde sniedz Aģentūrai drošības ziņā nozīmīgu informāciju, kas izriet no ziņojumiem par atgadījumiem, kurus tā saņēmusi atbilstoši M.A.202. punktam.

▼ B

C APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

▼ M6▼ C2M.B.301 **Gaisa kuģa tehniskās apkopes programma**

- a) Kompetentā iestāde pārliecinās, ka gaisa kuģa tehniskās apkopes programma atbilst M.A.302. punktam.
- b) Ja vien M.A.302. punkta c) apakšpunktā nav noteikts citādi, gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu un tās grozījumus tieši apstiprina kompetentā iestāde. Kompetentajai iestādei ir piekļuve visiem datiem, kas vajadzīgi saskaņā ar M.A.302. punkta d), e) un f) apakšpunktu.

▼ M8

- c) Netieša apstiprinājuma gadījumā, kā paredzēts M.A.302. punkta c) apakšpunktā, kompetentā iestāde CAO vai CAMO AMP apstiprināšanas procedūru apstiprina minētās organizācijas pašraksturojuma ietvaros, kā minēts attiecīgi Vd pielikuma CAO.A.025. punktā, šā pielikuma M.A.704. punktā vai Vc pielikuma CAMO.A.300. punktā.

M.B.302 **Atbrīvojumi**

Kompetentā iestāde reģistrē un saglabā datus par visiem atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 71. pantu.

▼ M2M.B.303 **Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzība**

- a) Kompetentā iestāde, izmantodama riska analīzes pieeju, izveido apsekojuma programmu, lai uzraudzītu tās reģistrā esošās gaisa kuģu flotes lidojumderīguma statusu.
- b) Apsekojumu programmā iekļauj gaisa kuģu ražojumu paraugu apsekojumus, un tā attiecas uz visiem lidojumderīguma riska būtiskāko elementu aspektiem.
- c) Ražojumu apsekojumā, pamatojoties uz piemērojamajām prasībām, aplūko sasniegtos lidojumderīguma standartus un identificē jebkādas konstatētās neatbilstības.

▼ M2

- d) Visus konstatējumus iedala kategorijās atbilstīgi šīs daļas prasībām un rakstiski paziņo personai vai organizācijai, kas par to ir atbildīga saskaņā ar M.A.201. punktu. Kompetentajai iestādei ir jābūt procedūrai, kas ieviesta, lai analizētu konstatējumu nozīmīgumu drošības ziņā.
- e) Kompetentā iestāde visus konstatējumus un pasākumus to novēršanai reģistrē.
- f) Ja gaisa kuģu apsekojumu laikā ir atrasti pierādījumi, kas liecina par neatbilstību šai daļai vai jebkurai citai daļai, ar šiem konstatējumiem rīkojas tā, kā aprakstīts attiecīgajā daļā.
- g) Ja tas nepieciešams, lai nodrošinātu attiecīgos izpildes pasākumus, kompetentā iestāde apmainās ar informāciju par neatbilstībām, kas konstatētas saskaņā ar f) apakšpunktu, ar citām kompetentajām iestādēm.

M.B.304 Atsaukšana un apturēšana

Kompetentā iestāde:

- a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu; vai
- b) aptur vai atsauc lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu atbilstoši M.B.903. punkta 1) apakšpunktam.

▼ M6**▼ C2****M.A.305 Gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēma**

- a) Kompetentā iestāde apstiprina sākotnējo gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēmu, kas prasīta M.A.306. punktā.

▼ M8

- b) Lai organizācija varētu ieviest izmaiņas gaisa kuģa tehniskā borta žurnāla sistēmā bez kompetentās iestādes iepriekšēja apstiprinājuma, kompetentā iestāde apstiprina attiecīgo procedūru, kas minēta Vc pielikuma CAMO.A.300. punkta c) apakšpunktā vai šā pielikuma M.A.704. punkta c) apakšpunktā, vai Vd pielikuma CAO.A.025. punkta c) apakšpunktā.

▼ B**D APAKŠDAĻA****TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI**

(Vēl attiecīgi jāizstrādā)

E APAKŠDAĻA**SASTĀVDAĻAS**

(Vēl attiecīgi jāizstrādā)

▼ B**F APAKŠDAĻA****TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA****M.B.601 Piemērošana**

Ja tehniskās apkopes uzņēmumi atrodas vairāk nekā vienā dalībvalstī, apstiprinājuma pārbaudi un pastāvīgo uzraudzību veic kopā ar kompetentajām iestādēm, kuras iecēlušas tās dalībvalstīs, kuru teritorijās atrodas pārējie apkopes uzņēmumi.

M.B.602 Sākotnējais apstiprinājums

- a) Ja M.A.606. iedaļas a) un b) punkta prasības ir izpildītas, kompetentā iestāde rakstveidā pieteikuma iesniedzējam oficiāli norāda savu apstiprinājumu M.A.606. iedaļas a) un b) punktā minētajam personālam.

▼ M6**▼ C2**

- b) Kompetentā iestāde pārliecinās, ka tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā minētās procedūras atbilst šā pielikuma F apakšdaļai, un nodrošina, ka atbildīgais pārvaldnieks paraksta saistību deklarāciju.
- c) Kompetentā iestāde pārbauda, vai organizācija atbilst šā pielikuma F apakšdaļā noteiktajām prasībām.

▼ B

- d) Sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku sasauc vismaz reizi apstiprinājuma pārbaudes laikā, lai pārliecinātos, ka viņš pilnīgi saprot apstiprinājuma nozīmi un iemeslu, kāpēc jāparaksta saistību deklarācija par organizācijas atbilstību rokasgrāmatā norādītajām procedūrām.
- e) Visus atzinumus rakstveidā paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.
- f) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.
- g) Sākotnējā apstiprinājuma gadījumā pirms apstiprinājuma izsniegšanas visus atzinumus labo organizācija un noslēdz kompetentā iestāde.

M.B.603 Apstiprinājuma izsniegšana**▼ M6****▼ C2**

- a) Ja tehniskās apkopes organizācija atbilst piemērojamajiem šā pielikuma punktiem, kompetentā iestāde izdod pieteikuma iesniedzējam EASA 3. veidlapas apstiprinājuma sertifikātu (šā pielikuma V papildinājums), kurā iekļauts apstiprinājuma tvērums.

▼ B

- b) Kompetentā iestāde norāda nosacījumus, kas pievienoti apstiprinājumam EASA 3. veidlapas apstiprinājuma apliecībā.
- c) Atsauces numuru iekļauj EASA 3. veidlapas apstiprinājuma apliecībā tā, kā norādījusi Aģentūra.

▼ B**M.B.604 Pastāvīgā uzraudzība****▼ M6****▼ C2**

- a) Kompetentā iestāde uztur un atjaunina programmu, kurā par katru tehniskās apkopes organizāciju, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma B iedaļas F apakšdaļu un kas atrodas tās uzraudzībā, ir uzskaitīti datumi, kad jāveic revīzija, un datumi, kad tā veikta.

▼ B

- b) Katra organizācija pilnīgi tiek pārbaudīta laikposmos, kas nepārsniedz 24 mēnešus.
- c) Visus atzinumus rakstveidā paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.
- d) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.
- e) Vismaz reizi 24 mēnešos sasauc sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku, lai nodrošinātu, ka viņš ir informēts par būtiskajiem jautājumiem, kas rodas šādu pārbažu laikā.

M.B.605 Atzinumi**▼ M6****▼ C2**

- a) Ja revīziju laikā vai citādā veidā gūst pierādījumus par neatbilstību kādai no prasībām, kas noteiktas šajā pielikumā vai Vb pielikumā (ML daļā), kompetentā iestāde veic šādas darbības:

▼ B

1. Attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde veic tūlītēju darbību, lai atkarībā no 1. līmeņa atzinuma pakāpes pilnīgi vai daļēji atsauktu, ierobežotu vai apturētu apstiprinājumu tehniskās apkopes organizācijai līdz brīdim, kad organizācija ir veiksmīgi veikusi koriģējošu darbību.
2. Attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde nosaka labošanai vajadzīgo laikposmu, kas ir atbilstošs atzinuma raksturam un nepārsniedz trīs mēnešus. Dažos gadījumos šā pirmā posma beigās un atbilstoši atzinuma raksturam kompetentā iestāde var pagarināt laikposmu vēl par trīs mēnešiem atbilstoši apmierinošam koriģējošo darbību plānam.
- b) Kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji apturētu apstiprinājumu, gadījumā, ja neiekļaujas tajā grafikā, kuru tā ir noteikusi.

M.B.606 Izmaiņas

- a) Kompetentā iestāde atbilst visiem piemērojamajiem sākotnējā apstiprinājuma elementiem ikvienas organizācijas izmaiņas gadījumā, par kuru ziņots atbilstoši M.A.617. iedaļas prasībām.
- b) Kompetentā iestāde var norādīt nosacījumus, saskaņā ar kuriem apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija var darboties šādu izmaiņu laikā, ja vien tā nenosaka, ka apstiprinājums ir jāaptur šo izmaiņu būtības vai mēroga dēļ.

▼ M6
▼ C2

c) Ja tiek veiktas jebkādas izmaiņas tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā:

1. tiešas izmaiņu apstiprināšanas gadījumā saskaņā ar M.A.604. punkta b) apakšpunktu kompetentā iestāde pārbauda, vai rokasgrāmatā norādītās procedūras atbilst šim pielikumam, pirms oficiāli paziņot apstiprinātajai organizācijai par apstiprinājumu;
2. netiešas izmaiņu apstiprināšanas gadījumā saskaņā ar M.A.604. punkta c) apakšpunktu kompetentā iestāde nodrošina, ka:
 - i) izmaiņas ir nenožīmīgas;
 - ii) tai ir pietiekama kontrole pār izmaiņu apstiprināšanu, lai nodrošinātu to, ka tās turpina būt atbilstīgas šā pielikuma prasībām.

▼ B

M.B.607 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

- a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu; vai
- b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši M.B.605. iedaļas noteikumiem.

G APAKŠDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJA

M.B.701 Piemērošana

▼ M2

- a) To gaisa pārvadātāju gadījumā, kas licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, kompetentā iestāde – kopā ar sākotnējo pieteikumu gaisa kuģa ekspluatanta apliecības saņemšanai un, attiecīgā gadījumā, jebkuru izmaiņu, kas piemērojama, un par katru gaisa kuģa tipu, ko paredzēts ekspluatēt, – apstiprinājuma izdošanai saņem:
 1. lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu;
 2. ekspluatanta gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas;
 3. gaisa kuģa tehnisko borta žurnālu;
 4. attiecīgā gadījumā – to tehniskās apkopes līgumu tehniskās specifikācijas, kas noslēgti starp CAMO un 145. daļā minēto apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju.

▼ B

- b) Ja tehniskās apkopes objekti atrodas vairāk nekā vienā dalībvalstī, apstiprinājuma izmeklēšanu un pastāvīgo uzraudzību veic kopā ar kompetentajām iestādēm, kuras iecēlušas tās dalībvalstis, kuru teritorijās atrodas šie tehniskās apkopes objekti.

M.B.702 Sākotnējā apstiprināšana

- a) Ja M.A.706. iedaļas a), c) un d) punkta un M.A.707. iedaļas prasības ir izpildītas, kompetentā iestāde rakstveidā pieteikuma iesniedzējam oficiāli norāda savu apstiprinājumu M.A.706. iedaļas a), c) un d) punktā un M.A.707. iedaļā minētajam personālam.

▼B

- b) Kompetentā iestāde pārlicinās, ka lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumā minētās procedūras atbilst šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem, un nodrošina, ka atbildīgais pārvaldnieks paraksta saistību deklarāciju.
- c) Kompetentā iestāde pārbauda organizācijas atbilstību prasībām, kas noteiktas šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļā.
- d) Sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku sasauc vismaz reizi apstiprinājuma pārbaudes laikā, lai pārlicinātos, ka viņš pilnīgi saprot apstiprinājuma nozīmi un iemeslu, kāpēc jāparaksta pašraksturojuma deklarācija par organizācijas atbilstību pašraksturojumā norādītajām procedūrām.
- e) Visus atzinumus rakstveidā paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.
- f) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.
- g) Sākotnējā apstiprinājuma gadījumā pirms apstiprinājuma izsniegšanas visus atzinumus labo organizācija un noslēdz kompetentā iestāde.

▼M8**M.B.703 Apstiprinājuma izdošana**

- a) Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atbilst šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļas noteikumiem, kompetentā iestāde izdod pieteikuma iesniedzējam apstiprinājuma sertifikātu pēc *EASA* 14.-MG veidlapas parauga (šā pielikuma VI papildinājums), kurā iekļauta apstiprinājuma joma.
- b) Kompetentā iestāde apstiprinājuma sertifikātā pēc *EASA* 14.-MG veidlapas parauga norāda apstiprinājuma derīguma termiņu.
- c) Atsauces numuru apstiprinājuma sertifikātā pēc *EASA* 14.-MG veidlapas parauga iekļauj veidā, kādu norādījusi Aģentūra.
- d) Ja gaisa pārvadātāji ir licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, *EASA* 14.-MG veidlapā ietvertā informācija tiks iekļauta gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā.

▼B**M.B.704 Pastāvīgā uzraudzība**

- a) Kompetentā iestāde glabā un uztur programmu attiecībā uz katru lidojumderīguma uzturēšanas organizāciju, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļu un kas atrodas tās uzraudzībā, kurā uzskaitītas dienas, kurās veicama pārbaude, un dienas, kad šādas pārbaudes veiktas.
- b) Katra organizācija pilnīgi tiek pārbaudīta laikposmos, kas nepārsniedz 24 mēnešus.
- c) Gaisa kuģa, kuru pārvalda organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) B iedaļas G apakšdaļu, attiecīgo paraugu apseko ik pēc 24 mēnešiem. Parauga lielumu nosaka kompetentā iestāde, balstoties uz iepriekšējo pārbaūžu un ražojumu apsekojumu atzinumiem.

▼B

- d) Visus atzinumus rakstveidā paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.
- e) Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.
- f) Vismaz reizi 24 mēnešos sasauca sanākumi ar atbildīgo pārvaldnieku, lai nodrošinātu, ka viņš ir informēts par būtiskajiem jautājumiem, kas radušies šādu pārbaudi laikā.

M.B.705 Atzinumi**▼M8**

- a) Ja revīziju laikā vai citādā veidā gūti pierādījumi par neatbilstību kādai no prasībām, kas noteiktas attiecīgi šajā pielikumā (M daļā) vai Vb pielikumā (ML daļā), kompetentā iestāde veic šādas darbības:

▼B

1. Attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde veic tūlītēju darbību, lai atkarībā no 1. līmeņa atzinuma pakāpes pilnīgi vai daļēji atsauktu, ierobežotu vai apturētu apstiprinājumu apkopes organizācijai līdz brīdim, kad organizācija ir veiksmīgi veikusi koriģējošu darbību.
2. Attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde nosaka labošanai vajadzīgo laikposmu, kas ir atbilstošs atzinuma raksturam un nepārsniedz trīs mēnešus. Dažos gadījumos šā pirmā posma beigās un atbilstoši atzinuma raksturam, kompetentā iestāde var pagarināt laikposmu par vēl trim mēnešiem atbilstoši apmierinošam koriģējošu darbību plānam.
- b) Kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji apturētu apstiprinājumu, gadījumā, ja neiekļaujas tajā laika posma termiņā, kuru tā ir noteikusi.

M.B.706 Izmaiņas

- a) Kompetentā iestāde atbilst visiem piemērojamajiem sākotnējā apstiprinājuma elementiem ikvienas organizācijas izmaiņas gadījumā, par kuru ziņots atbilstoši M.A.713. iedaļas prasībām.
- b) Kompetentā iestāde var norādīt nosacījumus, saskaņā ar kuriem apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija var darboties šādu izmaiņu laikā, ja vien tā nenosaka, ka apstiprinājums ir jāaptur šo izmaiņu būtības vai mēroga dēļ.

▼M8

- c) Jebkādu lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma izmaiņu gadījumā:
 1. ja izmaiņas tiek apstiprinātas tieši saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.704. punkta b) apakšpunktu, kompetentā iestāde, pirms tā oficiāli paziņo apstiprinātajai organizācijai par apstiprinājumu, pārbauda, vai pašraksturojumā norādītās procedūras atbilst attiecīgi šim pielikumam (M daļai) vai Vb pielikumam (ML daļai);
 2. ja izmaiņas tiek apstiprinātas netieši saskaņā ar šā pielikuma (M daļas) M.A.704. punkta c) apakšpunktu, kompetentā iestāde nodrošina visu turpmāk norādīto:
 - i) ka izmaiņas ir nenožīmīgas;

▼M8

- ii) ka tai ir pietiekama kontrole pār izmaiņu apstiprināšanu, lai nodrošinātu, ka tās joprojām atbilst attiecīgi šā pielikuma (M daļas) vai Vb pielikuma (ML daļas) prasībām.

▼B**M.B.707 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana**

Kompetentā iestāde:

- a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu; vai
- b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši M.B.705. iedaļas noteikumiem.

H APAKŠDAĻA**IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS**

(vēl attiecīgi jāizstrādā)

I APAKŠDAĻA**LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS****M.B.901 Ieteikumu novērtējums**

Saņemot pieteikumu un ar to saistīto lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta ieteikumu saskaņā ar M.A.901. iedaļu:

▼M6**▼C2**

1. Kompetentās iestādes attiecīgi kvalificēts personāls pārbauda, vai paziņojums par atbilstību, kas ietverts ieteikumā, pierāda, ka ir veikta pilnīga lidojumderīguma pārbaude saskaņā ar M.A.901. punktu.

▼B

2. Kompetentā iestāde izpēta un var turpmāk pieprasīt papildu informāciju, lai pamatotu ieteikuma novērtējumu.

M.B.902 Kompetentās iestādes veiktā lidojumderīguma pārbaude**▼M6****▼C2**

- a) Ja kompetentā iestāde veic lidojumderīguma pārbaudi un izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (šā pielikuma III papildinājums (EASA 15.a veidlapa)), tā veic lidojumderīguma pārbaudi saskaņā ar M.A.901. punktu.
- b) Kompetentajai iestādei ir atbilstošs personāls lidojumderīguma pārbaudi veikšanai.
 1. Attiecībā uz visiem gaisa kuģiem, ko izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un gaisa kuģiem, kuru MTOM ir vairāk par 2 730 kg, šādam personālam ir:
 - a) vismaz piecu gadu ilga pieredze lidojumderīguma uzturēšanas jomā;
 - b) attiecīga licence atbilstoši III pielikumam (66. daļai) vai valsts atzīta tehniskās apkopes personāla kvalifikācija, kas atbilst attiecīgajai gaisa kuģa kategorijai (ja 5. panta 6. punktā ir atsauce uz valsts noteikumiem), vai augstākā izglītība aviācijas jomā vai līdzvērtīga izglītība;

▼ C2

c) nodrošināta oficiāla aeronavigācijas tehniskās apkopes apmācība;

d) amats ar atbilstošiem pienākumiem.

Neatkarīgi no a)–d) apakšpunkta M.B.902. punkta b) apakšpunkta 1. punkta b) apakšpunktā noteikto prasību var aizstāt ar piecu gadu ilgu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanā papildus tām prasībām, kuras jau ir noteiktas M.B.902. punkta b) apakšpunkta 1. punkta a) apakšpunktā.

2. Attiecībā uz gaisa kuģiem, ko neizmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, un gaisa kuģiem, kuru *MTOM* ir ne vairāk par 2 730 kg, šādam personālam ir:

a) vismaz trīs gadu ilga pieredze lidojumderīguma uzturēšanas jomā;

b) attiecīga licence atbilstoši III pielikumam (66. daļai) vai valsts atzīta tehniskās apkopes personāla kvalifikācija, kas atbilst attiecīgajai gaisa kuģa kategorijai, ja 5. panta 6. punktā ir atsauce uz valsts noteikumiem, vai augstākā izglītība aviācijas jomā vai līdzvērtīga izglītība;

c) nodrošināta attiecīga aeronavigācijas tehniskās apkopes apmācība;

d) amats ar atbilstošiem pienākumiem.

Neatkarīgi no a)–d) apakšpunkta M.B.902. punkta b) apakšpunkta 2. punkta b) apakšpunktā noteikto prasību var aizstāt ar četru gadu ilgu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanā papildus tām prasībām, kuras jau ir noteiktas M.B.902. punkta b) apakšpunkta 2. punkta a) apakšpunktā.

▼ B

c) Kompetentā iestāde veic uzskaiti par personālu lidojumderīguma pārbaudžu veikšanai, kur iekļauj informāciju par jebkuru atbilstīgu kvalifikāciju, kam pievienots kopsavilkums par attiecīgo lidojumderīguma uzturēšanas vadības pieredzi un apmācību.

d) Kompetentajai iestādei, veicot lidojumderīguma pārbaudi, ir piekļuve piemērojamajiem datiem, kā norādīts M.A.305., M.A.306. un M.A.401. iedaļā.

e) Personāls, kas veic lidojumderīguma pārbaudi, pēc apmierinoši veiktas lidojumderīguma pārbaudes izsniedz 15.a veidlapu.

M.B.903 Atzinumi

Ja gaisa kuģu apsekojumu laikā vai citā veidā atrod pierādījumus par neatbilstību M daļas prasībām, kompetentā iestāde veic turpmāk minētās darbības:

1. attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde pieprasa veikt attiecīgu koriģējošu darbību pirms jebkādu lidojumu uzsākšanas, un tā veic tūlītēju darbību, lai atsauktu vai apturētu lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu;

2. attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem kompetentā iestāde nosaka koriģējošu darbību, kas ir atbilstoša atzinuma raksturam.

▼ M6▼ C2**M.B.904 Informācijas apmaiņa**

Saņemot paziņojumu par gaisa kuģa nodošanu starp dalībvalstīm saskaņā ar M.A.903. punktu, tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā gaisa kuģis attiecīgajā brīdī ir reģistrēts, informē tās dalībvalsts kompetento iestādi, kurā gaisa kuģis tiks reģistrēts, par visām zināmajām problēmām saistībā ar nododamo gaisa kuģi. Tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā gaisa kuģis tiks reģistrēts, pārliecinās, ka tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā gaisa kuģis attiecīgajā brīdī ir reģistrēts, ir pienācīgi informēta par nodošanu.

▼ C2*I papildinājums***Lidojumderīguma uzturēšanas vadības līgums**

1. Ja īpašnieks vai ekspluatants saskaņā ar M.A.201. punktu nolīgst *CAMO* vai *CAO* lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzdevumu veikšanai, pēc kompetentās iestādes pieprasījuma īpašnieks vai ekspluatants nosūta reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei abu pušu parakstīta līguma kopiju.

2. Līgumu sagatavo, ņemot vērā šā pielikuma prasības, un tajā nosaka parakstītāju pienākumus attiecībā uz gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu.

3. Līgumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

- gaisa kuģa reģistrācija, tips un sērijas numurs;
- gaisa kuģa īpašnieka vai reģistrētā nomnieka vārds/nosaukums vai ziņas par uzņēmumu, tostarp tā adrese;
- ziņas par nolīgto *CAMO* vai *CAO*, tostarp tās adrese, un
- darbības veids.

4. Līgumā iekļauj šādu paziņojumu:

“Īpašnieks vai ekspluatants uztic *CAMO* vai *CAO* gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadību, tādas gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas izstrādi, kas kompetentajai iestādei jāapstiprina, kā aprakstīts M.1. punktā, un gaisa kuģa tehniskās apkopes organizēšanu saskaņā ar minēto gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu.

Saskaņā ar šo līgumu abi parakstītāji apņemas ievērot attiecīgos no šā līguma izrietošos pienākumus.

Īpašnieks vai ekspluatants godprātīgi apliecina, ka visa informācija, kas sniegta *CAMO* vai *CAO* par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, ir un būs precīza un ka gaisa kuģim netiks izdarītas izmaiņas bez *CAMO* vai *CAO* iepriekšēja apstiprinājuma.

Ja kāds no parakstītājiem neievēro šā līguma noteikumus, līgums zaudē spēku. Šādā gadījumā īpašnieks vai ekspluatants saglabā pilnu atbildību par katru uzdevumu, kas saistīts ar gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, un īpašnieks divu nedēļu laikā informē reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes par šādu līguma noteikumu neievērošanu.”

5. Kad īpašnieks/ekspluatants nolīgst *CAMO* vai *CAO* saskaņā ar M.A.201. punktu, katrai no pusēm ir šādi pienākumi.

- 5.1. *CAMO* vai *CAO* pienākumi:

1. gādāt, lai gaisa kuģa tips būtu iekļauts tās apstiprinājuma noteikumos;

▼ C2

2. ievērot šādus nosacījumus attiecībā uz gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu:
 - a) izstrādāt gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu, attiecīgā gadījumā tajā iekļaujot ikvienu izstrādāto drošuma programmu;
 - b) noteikt tehniskās apkopes uzdevumus (tos iekļaujot gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā), ko var veikt pilots īpašnieks saskaņā ar M.A.803. punkta c) apakšpunktu;
 - c) organizēt gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas apstiprināšanu;
 - d) kad gaisa kuģa tehniskās apkopes programma ir apstiprināta, iesniegt īpašniekam vai ekspluatantam tās kopiju;
 - e) organizēt saistošo pārbaudi ar gaisa kuģa iepriekšējo tehniskās apkopes programmu;
 - f) organizēt visu tehnisko apkopi, kas jāveic apstiprinātai tehniskās apkopes organizācijai;
 - g) organizēt visu piemērojamo lidojumderīguma direktīvu piemērošanu;
 - h) organizēt to, ka apstiprināta tehniskās apkopes organizācija novērš visus defektus, kuri atklāti plānotās tehniskās apkopes vai lidojumderīguma pārbaudes laikā vai par kuriem ziņojis īpašnieks;
 - i) koordinēt plānoto tehnisko apkopi, lidojumderīguma direktīvu piemērošanu, ierobežota darbmūža detaļu nomaiņu un sastāvdaļu pārbaudes prasības;
 - j) informēt īpašnieku ikreiz, kad nepieciešams gaisa kuģi nogādāt apstiprinātai tehniskās apkopes organizācijai;
 - k) pārvaldīt visus tehniskās uzskaites datus;
 - l) arhivēt visus tehniskās uzskaites datus;
3. saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu) organizēt ikvienas gaisa kuģa modifikācijas apstiprināšanu, pirms tā tiek faktiski veikta;
4. saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu) organizēt visu gaisa kuģa remonta darbu apstiprināšanu pirms to veikšanas;
5. informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi ikreiz, kad īpašnieks pēc apstiprinātās organizācijas pieprasījuma nav nodevis gaisa kuģi apstiprinātajai tehniskās apkopes organizācijai;
6. informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi ikreiz, kad netiek izpildīti šā līguma noteikumi;
7. nodrošināt to, ka vajadzības gadījumā tiek veikta gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude, un nodrošināt lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu vai ieteikuma nosūtīšanu reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei;
8. desmit dienu laikā nosūtīt reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei ikviena izdotā vai pagarinātā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta kopiju;

▼ C2

9. ziņot par visiem atgadījumiem, kā to prasa piemērojamie noteikumi;
10. informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi, ja kāda no pusēm līgumu denonsē.

5.2. Īpašnieka vai ekspluatanta pienākumi:

1. gādāt, lai tam būtu vispārēja izpratne par apstiprināto gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu;
 2. gādāt, lai tam būtu vispārēja izpratne par šo pielikumu;
 3. nogādāt gaisa kuģi apstiprinātajai tehniskās apkopes organizācijai pēc vienošanās ar *CAMO* vai *CAO* laikā, kas noteikts pēc *CAMO* vai *CAO* pieprasījuma;
 4. neveikt gaisa kuģa modifikācijas bez iepriekšējas apspriešanās *CAMO* vai *CAO*;
 5. informēt *CAMO* vai *CAO* par visu tehnisko apkopi, kas veikta izņēmuma kārtā un bez *CAMO* vai *CAO* ziņas un kontroles;
 6. izmantojot reģistrācijas žurnālu, informēt *CAMO* vai *CAO* par visiem darbību laikā atklātajiem defektiem;
 7. informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi, ja kāda no pusēm šo līgumu denonsē;
 8. informēt *CAMO* vai *CAO* un reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi, ja gaisa kuģis tiek pārdots;
 9. ziņot par visiem atgadījumiem, kā to prasa piemērojamie noteikumi;
 10. pēc vienošanās ar *CAMO* vai *CAO* regulāri informēt *CAMO* vai *CAO* par gaisa kuģa lidojumstundām un sniegt jebkādus citus datus par tā izmantošanu;
 11. reģistrēt izmantošanas sertifikātu reģistrācijas žurnālos, kā minēts M.A.803. punkta d) apakšpunktā, kad tehnisko apkopi veic pilots īpašnieks, nepārsniedzot tehniskās apkopes uzdevumu sarakstā noteiktos ierobežojumus, kā paziņots apstiprinātajā gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā atbilstoši M.A.803. punkta c) apakšpunktam;
 12. informēt *CAMO* vai *CAO* ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc tam, kad pilots īpašnieks pabeidzis tehniskās apkopes uzdevumu saskaņā ar M.A.305. punkta a) apakšpunktu.
6. Kad īpašnieks vai ekspluatants nolīgst *CAMO* vai *CAO* saskaņā ar M.A.201. punktu, skaidri nosaka katras puses pienākumus attiecībā uz obligāto un brīvprātīgo ziņošanu par atgadījumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 376/2014 ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 376/2014 (2014. gada 3. aprīlis) par ziņošanu, analīzi un turpmākajiem pasākumiem attiecībā uz atgadījumiem civilajā aviācijā un ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 996/2010 un atceļ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2003/42/EK, Komisijas Regulas (EK) Nr. 1321/2007 un (EK) Nr. 1330/2007 (OV L 122, 24.4.2014., 18. lpp.).

II papildinājums

Autorizēts izmantošanas sertifikāts – EASA 1. veidlapa

Šie norādījumi attiecas tikai uz EASA 1. veidlapas lietošanu tehniskās apkopes vajadzībām. Pievērst uzmanību Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļa) I papildinājumam, kas attiecas uz EASA 1. veidlapas lietošanu ražošanas vajadzībām.

1. MĒRĶIS UN DARBĪBAS JOMA

- 1.1. Sertifikāta galvenais nolūks ir deklarēt ražojumiem, daļām un ierīcēm (turpmāk “vienība(-as)”) veikto tehniskās apkopes darbu lidojumderīgumu.
- 1.2. Starp sertifikātu un vienību(-ām) jāizveido saikne. Dokumenta sastādītājam jāsiglabā sertifikāts tādā formā, kas ļauj pārbaudīt sākotnējos datus.
- 1.3. Sertifikātu pieņem daudzas lidojumderīguma iestādes, bet pieņemšana arī var būt atkarīga no divpusējiem nolīgumiem un/vai lidojumderīguma iestādes politikas. Šajā sertifikātā minētie “apstiprinātie projekta dati” tādā gadījumā attiecas uz datiem, ko apstiprinājusi importētājas valsts lidojumderīguma iestāde.
- 1.4. Sertifikāts nav paziņojums par piegādi vai nosūtīšanu.
- 1.5. Šis sertifikāts neļauj nodot gaisa kuģi izmantošanā.
- 1.6. Sertifikāts nav atļauja vienības uzstādīšanai konkrētā gaisa kuģī, dzinējā vai propellerī, bet ļauj galalietotājam noteikt to, kāds ir tās lidojumderīguma apstiprinājuma statuss.
- 1.7. Viens sertifikāts nedrīkst attiekties gan uz vienībām, kas izlaistas no ražošanas, gan vienībām, kurām veikta tehniskā apkope.

2. VISPĀRĒJAIS FORMĀTS

- 2.1. Sertifikātam jāatbilst pievienotajam formātam, ieskaitot bloku numurus un katra bloka izvietojumu. Tomēr katra bloka izmēri var atšķirties atbilstoši konkrētajam lietojumam, bet ne tādā mērā, ka sertifikāts kļūst neatpazīstams.
- 2.2. Sertifikātam jābūt “ainavorientācijā”, bet vispārējos izmērus var ievērojami palielināt vai samazināt tiktāl, lai sertifikāts joprojām būtu atpazīstams un salasāms. Ja rodas šaubas, jākonsultējas ar kompetento iestādi.
- 2.3. Paziņojumu par lietotāja/uzstādītāja atbildību var izvietot jebkurā veidlapas pusē.
- 2.4. Drukai jābūt skaidrai un salasāmai, lai to viegli varētu lasīt.
- 2.5. Sertifikāts ir vai nu iepriekš izdrukāts, vai arī izdrukājams no datora, bet jebkurā gadījumā līniju un rakstzīmju drukājumam jābūt skaidram un salasāmam, kā arī jāatbilst noteiktajam formātam.
- 2.6. Sertifikātam jābūt angļu valodā un, ja vajadzīgs, vienā vai vairākās citās valodās.

▼B

2.7. Sertifikātā ierakstāmā informācija ir vai nu mašīnrakstā/datora drukā, vai rokrakstā, lietojot drukātos burtus, un tai jābūt viegli lasāmai.

2.8. Lielākai skaidrībai saīsinājumu skaits jāsamazina līdz minimumam.

2.9. Dokumenta sastādītājs var izmantot sertifikāta otrajā pusē esošo laukumu papildu informācijas ierakstīšanai, bet nedrīkst tajā ierakstīt nekādu apliecinājošo paziņojumu. Ja tiek izmantota sertifikāta otrā puse, tas vienmēr jānorāda attiecīgajā blokā sertifikāta priekšējā pusē.

3. KOPIJAS

3.1. Nav ierobežojumu attiecībā uz sertifikāta kopiju skaitu, kas nosūtītas klientam vai kuras ir saglabājis dokumenta sastādītājs.

4. KĻŪDA(-AS) SERTIFIKĀTĀ

4.1. Ja galalietotājs konstatē sertifikātā kļūdu(-as), viņš par tām rakstiski informē sastādītāju. Sastādītājs var izdot jaunu sertifikātu tikai tad, ja kļūdu(-as) var pārbaudīt un labot.

4.2. Uz jaunā sertifikāta ir jābūt jaunam veidlapas numuram, parakstam un datumam.

4.3. Lūgumu par jauna sertifikāta piešķiršanu var apmierināt bez vienības(-u) stāvokļa atkārtotas pārbaudes. Jaunais sertifikāts nav paziņojums par pašreizējo stāvokli, bet tajā jābūt atsaucei uz iepriekšējo sertifikātu, 12. blokā iekļaujot šādu paziņojumu: “Ar šo sertifikātu tiek labota(-as) kļūda(-as) [ierakstīt sākotnējo izdošanas datumu] izsniegtā sertifikāta [ierakstīt veidlapas sākotnējo numuru][ierakstīt laboto(-os) bloku(-us)] blokā(-os)], un tas neattiecas uz atbilstību/stāvokli/nodošanu izmantošanai.” Abi sertifikāti jā saglabā atbilstoši pirmā sertifikāta glabāšanas laikam.

5. IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTA AIZPILDĪŠANA, KO VEIC DOKUMENTA SASTĀDĪTĀJS

1. bloks. Apstiprinātāja kompetentā iestāde/valsts

Norāda tās kompetentās iestādes nosaukumu un valsti, kuras jurisdikcijā sertifikāts ir izsniegts. Ja kompetentā iestāde ir Aģentūra, ieraksta tikai “EASA”.

2. bloks. EASA 1. veidlapas galvene

“AUTORIZĒTS IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS –

EASA 1. VEIDLAPA”

3. bloks. Veidlapas numurs

Ieraksta unikālu numuru atbilstoši 4. blokā norādītās iestādes numerācijas sistēmai/kārtībai; tajā var ietilpt burtciparu rakstzīmes.

4. bloks. Organizācijas nosaukums un adrese

Ieraksta tās apstiprinātās organizācijas pilnu nosaukumu un adresi (sk. EASA 3. veidlapu), kas nodod šajā sertifikātā aptverto darbu. Ir atļauti logotipi utt., ja logotipus var ietilpināt šajā blokā.

5. bloks. Darbuzdevums/līgums/rēķins

Lai vieglāk varētu izsekot tam, pie kura klienta atrodas vienība(-as), ieraksta darbuzdevuma numuru, līguma numuru, rēķina numuru vai līdzīgu atsauces numuru.

▼B*6. bloks. Vienība*

Ja ir vairāk kā viena pozīcija, ieraksta pozīciju numurus. Šis bloks ir ērti izmantojams savstarpējām norādēm uz "Piezīmēm" 12. blokā.

7. bloks. Apraksts

Ieraksta vienības nosaukumu un aprakstu. Priekšroka dodama lidojumderīguma uzturēšanas norādījumos vai tehniskās apkopes datos (piem. "Ilustrētajā detaļu katalogā", "Gaisa kuģu tehniskās apkopes rokasgrāmatā", "Ekspluatācijas biļetenā", "Detaļu tehniskās apkopes rokasgrāmatā") lietotajam terminam.

8. bloks. Detaļas numurs

Ieraksta detaļas numuru, kā tas ir norādīts uz vienības vai birkas/iesaiņojuma. Dzinēja vai propellera apzīmēšanai var izmantot tipa apzīmējumu.

9. bloks. Daudzums

Norāda vienību skaitu.

10. bloks. Sērijas numurs

Ja noteikumos ir prasīts, lai vienībai tiktu norādīts sērijas numurs, to ieraksta šeit. Papildus var ierakstīt arī jebkuru citu sērijas numuru, kas noteikumos nav prasīts. Ja vienība nav apzīmēta ar sērijas numuru, ieraksta "N/A".

11. bloks. Statuss/darbs

Turpmāk ir aprakstīti ieraksti, ko atļauts izdarīt 11. blokā. Ieraksta tikai vienu no šiem apzīmējumiem; ja piemērojams ir vairāk nekā viens apzīmējums, lieto to, kurš visprecīzāk apraksta lielāko daļu veiktā darba un/vai vienības statusu.

i)	Kapitāli izremontēts	.	Process, kas nodrošina, ka vienība pilnīgi atbilst visām piemērojamām ekspluatācijas pielaidēm, kas noteiktas tipa sertifikāta turētāja vai iekārtu ražotāja lidojumderīguma uzturēšanas norādījumos vai datos, ko apstiprinājusi vai pieņēmusi iestāde. Vienība ir vismaz izjaukta, iztīrīta, pārbaudīta, ja vajadzīgs, saremontēta, no jauna samontēta un testēta saskaņā ar iepriekš norādītajiem datiem.
ii)	Remontēts	.	Defekta(-u) labošana saskaņā ar piemērojamu standartu ⁽¹⁾ .
iii)	Pārbaudīts/testēts	.	Pārbaude, mērījumi utt. atbilstoši piemērojamam standartam ⁽¹⁾
iv)	Modificēts	.	Vienības modificēšana, lai nodrošinātu atbilstību piemērojamam standartam ⁽¹⁾ .

⁽¹⁾ Piemērojams standarts ir ražošanas/projektēšanas/tehniskās apkopes/kvalitātes standarts, metode, paņēmieni vai prakse, ko apstiprinājusi kompetentā iestāde vai kura tai ir pieņemama. Piemērojamais standarts tiek aprakstīts 12. blokā.

12. bloks. Piezīmes

Vai nu tieši, vai atsaucoties uz pavaddokumenti, kas vajadzīgi lietotājam vai uzstādītājam, lai noteiktu vienības(-u) lidojumderīgumu attiecībā uz sertificējamo darbu, apraksta darbu, kas norādīts 11. blokā. Ja vajadzīgs, var lietot atsevišķu lapu, ievietojot atsauci galvenajā EASA 1. veidlapā. Katrā paziņojumā jābūt skaidri norādītam, uz kuru(-ām) 6. bloka vienību(-ām) paziņojums attiecas.

12. blokā ierakstāmās informācijas piemēri:

- i) izmantotie tehniskās apkopes dati, ieskaitot pārbaudes statusu un atsaucē;

▼ B

- ii) atbilstība lidojumderīguma norādījumiem vai apkopes biļeteniem;
- iii) veiktie remontu;
- iv) veiktās modifikācijas;
- v) uzstādītās rezerves daļas;
- vi) ierobežota darbmūža detaļu statuss;
- vii) atkāpes no klienta darbuzdevuma;
- viii) paziņojumi par nodošanu izmantošanā, lai izpildītu ārvalsts civilās aviācijas institūcijas tehniskās apkopes prasību;
- ix) informācija, kas jāpievieno sūtījumam, kurā ir iztrūkumi vai kas pēc piegādes no jauna jāsaliek;

▼ M6**▼ C2**

- x) tehniskās apkopes organizācijām, kas apstiprinātas saskaņā ar I pielikuma (M daļas) F apakšdaļu vai Vd pielikumu (CAO daļu), — sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts, kas minēts attiecīgi M.A.613. un CAO.A.070. punktā:

“Apliecinājums, ka, ja vien šajā blokā nav norādīts citādi, darbs, kas minēts 11. blokā un aprakstīts šajā blokā, ir paveikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļas vai Vd pielikuma (CAO daļas) prasībām un saistībā ar šo darbu vienība ir uzskatāma par gatavu nodošanai izmantošanā. TĀ NAV NODOŠANA IZMANTOŠANĀ SASKAŅĀ AR REGULAS (ES) Nr. 1321/2014 II PIELIKUMU (145. DAĻU).”

Ja dati tiek izdrukāti no elektroniskas EASA 1. veidlapas, šajā blokā ieraksta jebkurus atbilstošus datus, kas nav piemēroti ierakstīšanai citos blokos.

▼ B

Ja dati tiek izdrukāti no elektroniskas EASA 1. veidlapas, šajā blokā ieraksta jebkurus atbilstošus datus, kuri nav piemēroti ierakstīšanai citos blokos.

13.a–13.e bloks

Vispārējas prasības 13.a–13.e blokam: Neizmanto tehniskās apkopes darbu nodošanai. Ieēno, iekrāso vai citādi atzīmē, lai novērstu tā nejaušu vai neatļautu izmantošanu.

▼ M6**▼ C2***14.a bloks*

Atzīmē atbilstošo(-ās) ailē(-es), norādot noteikumus, kas attiecas uz pabeigto darbu. Ja ir izdarīta atzīme ailē “Citi noteikumi, kas norādīti 12. blokā”, tad 12. blokā jānorāda citas(-u) lidojumderīguma iestādes(-žu) noteikumi. Jāizdara atzīme vismaz vienā ailē vai, ja nepieciešams, var izdarīt atzīmes abās ailēs.

Par visu veidu tehnisko apkopi, ko veikušas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļu vai Vd pielikumu (CAO daļu) apstiprinātas tehniskās apkopes organizācijas, izdara atzīmi ailē “Citi noteikumi, kas norādīti 12. blokā” un 12. blokā ieraksta izmantošanas sertifikāta deklarāciju. Minētajā gadījumā sertifikācijas paziņojums “ja vien šajā blokā nav norādīts citādi” ir attiecināms uz šādiem gadījumiem:

- a) ja tehnisko apkopi nav bijis iespējams pabeigt;
- b) ja tehniskajā apkopē ir atkāpes no I pielikumā (M daļā) vai Vd pielikumā (CAO daļā) noteiktā standarta;

▼C2

- c) ja tehniskā apkope ir veikta saskaņā ar citu prasību, kas nav norādīta I pielikumā (M daļā) vai Vd pielikumā (CAO daļā); šajā gadījumā 12. blokā norāda konkrēto valsts tiesību aktu noteikumu.

Par visu veidu tehnisko apkopi, ko veikušas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 II pielikuma (145. daļas) A iedaļu apstiprinātas tehniskās apkopes organizācijas, sertifikācijas paziņojums “ja vien 12. blokā nav norādīts citādi” ir attiecināms uz šādiem gadījumiem:

- a) ja tehnisko apkopi nav bijis iespējams pabeigt;
- b) ja tehniskajā apkopē ir atkāpes no II pielikumā (145. daļā) noteiktā standarta;
- c) ja tehniskā apkope ir veikta saskaņā ar citu prasību, kas nav noteikta II pielikumā (145. daļā); šajā gadījumā 12. blokā norāda konkrēto valsts tiesību aktu noteikumu.

▼B*14.b bloks. Pilnvarotā paraksts*

Šajā ailē jābūt pilnvarotās personas parakstam. Šo bloku drīkst parakstīt tikai personas, kas īpaši pilnvarotas saskaņā ar kompetentās iestādes tiesību aktiem un politiku. Lai atvieglotu atpazīšanu, var pievienot unikālu numuru, kas identificē pilnvaroto personu.

14.c bloks. Sertifikāta/Apstiprinājuma numurs

Ieraksta sertifikāta/apstiprinājuma numuru vai atsauci uz to. Numuru vai atsauci piešķir kompetentā iestāde.

14.d bloks. Vārds, uzvārds

Skaidri salasāmā veidā ieraksta tās personas vārdu un uzvārdu, kas paraksta 14.b bloku.

14.e bloks. Datums

Ieraksta 14.b bloka parakstīšanas datumu; datumam jābūt ierakstītam formātā dd = 2 cipari, kas norāda dienu, mmm = mēneša 3 pirmie burti, gggg = 4 cipari, kas norāda gadu.

Lietotāja/uzstādītāja pienākumi

Sertifikātā jāizvieto šāds paziņojums, kas informē galalietotājus par to, ka viņi netiek atbrīvoti no atbildības attiecībā uz jebkuras vienības, kurai ir pievienota šī veidlapa, uzstādīšanu un izmantošanu.

“ŠIS SERTIFIKĀTS AUTOMĀTISKI NEPILNVARO VEIKT UZSTĀDĪŠANU.

JĀ LIETOTĀJS/UZSTĀDĪTĀJS VEIC DARBU SASKAŅĀ AR TĀDAS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS IESTĀDES NOTEIKUMIEM, KAS NAV 1. BLOKĀ NORĀDĪTĀ LIDOJUMDERĪGUMA IESTĀDE, LIETOTĀJAM/UZSTĀDĪTĀJAM IR NOTEIKTI JĀPĀRLIECINĀS, KA VIŅA/VIŅAS VALSTS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS IESTĀDE ATZĪST 1. BLOKĀ NORĀDĪTĀS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS IESTĀDES APSTIPRINĀTĀS VIENĪBAS.

PAZIŅOJUMI, KAS MINĒTI 13.A UN 14.A BLOKĀ, NAV UZSTĀDĪŠANĀS SERTIFIKĀTS. VISOS GADĪJUMOS, PIRMS GAISA KUĢI VAR NODOT LIETOŠANĀ, GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES UZSKAITĒ JĀBŪT IEKĻAUTAM UZSTĀDĪŠANĀS SERTIFIKĀTAM, KAS IZSNIEGTS ATBILSTOŠI LIETOTĀJA/UZSTĀDĪTĀJA VALSTS NOTEIKUMIEM.”

1. Apstiprinātāja kompetentā iestāde/valsts		2. AUTORIZĒTS IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS – EASA 1. VEIDLAPA			3. Veidlapas numurs
4. Organizācijas nosaukums un adrese					5. Darbuzdevums/līgums/rēķins
6. Vienība	7. Apraksts	8. Detaļas Nr.	9. Daudzums	10. Sērijas Nr.	11. Statuss/darbs
12. Piezīmes					
13a. Apliecina, ka iepriekšminētās vienības ir ražotas ☐ atbilstoši apstiprinātiem projekta datiem un ir ekspluatācijai drošā stāvoklī ☐ neapstiprinātajiem projekta datiem, kas norādīti			14a. ☐ 145.A.50 daļa. Nodošana. ☐ Citi noteikumi, kas norādīti 12. blokā. Apliecina, ka, ja vien 12. blokā nav norādīts citādi, darbs, kas minēts 11. blokā un aprakstīts 12. blokā, ir paveikts atbilstoši 145. daļai un saistībā ar šo darbu vienības ir uzskatāmas par gatavām nodošanai izmantošanā.		
13b. Pilnvarotā paraksts		13c. Apstiprinājuma/atļaujas numurs		14b. Pilnvarotā paraksts	
13d. Vārds, uzvārds		13e. Datums (dd mmm gggg)		14c. Sertifikāta/apstiprinājuma atsauces Nr.	
				14d. Vārds , uzvārds	
				14e. Datums (dd mmm gggg)	
LIETOTĀJA/UZSTĀDĪTĀJA PIENĀKUMI Šis sertifikāts automātiski nepilnvaro veikt vienības(-u) uzstādīšanu. Ja lietotājs/uzstādītājs veic darbu saskaņā ar tādas lidojumperīguma uzturēšanas iestādes tiesību aktiem, kas nav 1. blokā norādītā lidojumperīguma iestāde , ir būtiski , lai lietotājs/uzstādītājs pārliecinās , ka viņa/viņas valsts lidojumperīguma uzturēšanas iestāde atzīst 1. blokā norādītās lidojumperīguma iestādes apstiprinātās vienības . Paziņojumi, kas minēti 13.a un 14.a blokā, nav uzstādīšanas sertifikāts. Visos gadījumos gaisa kuģa tehniskās apkopes uzskaitē ir iekļauts uzstādīšanas sertifikāts , kas izsniegts atbilstoši lietotāja/uzstādītāja valsts tiesību aktiem, pirms gaisa kuģi var nodot lietošanā.					

► ⁽¹⁾ ⁽²⁾ EASA 1. veidlapa - MF/CAO/145 3. izdevums ◀ ◀

► ⁽¹⁾ M6

► ⁽²⁾ C2

▼ **M6**
▼ **C2**

III papildinājums

Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts — EASA 15. veidlapa

[DALĪBVALSTS]	
Eiropas Savienības dalībvalsts (*)	
LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS (ARC)	
ARC atsaucē numurs:	
► ⁽¹⁾ Ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139, turpmāk norādītā organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vc pielikuma (CAMO daļas) A iedaļu vai I pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļu, vai Vb pielikuma (CAO daļas) A iedaļu: [APSTIPRINĀTĀS ORGANIZĀCIJAS NOSAUKUMS UN ADRESE] [APSTIPRINĀJUMA ATSAUCE], ar šo apliecina, ka ir veikusi lidojumderīguma pārbaudi saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma M.A.901. punktu šādam gaisa kuģim: ◀ Gaisa kuģa izgatavotājs: Izgatavotāja apzīmējums: Gaisa kuģa reģistrācija: Gaisa kuģa sērijas numurs: un šis gaisa kuģis pārbaudes veikšanas brīdī uzskatāms par lidojumderīgu. Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs: Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izdošanas dienā (**): Paraksts: Atļaujas Nr.: Pirmais pagarinājums: Pēdējā gadā gaisa kuģis atradies kontrolētā vidē saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu. Šā sertifikāta izdošanas brīdī gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu. Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs: Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izdošanas dienā (**): Paraksts: Atļaujas Nr.: Uzņēmuma nosaukums: Apstiprinājuma atsauce: Otrais pagarinājums: Pēdējā gadā gaisa kuģis atradies kontrolētā vidē saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu. Šā sertifikāta izdošanas brīdī gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu. Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs: Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izdošanas dienā (**): Paraksts: Atļaujas Nr.: Uzņēmuma nosaukums: Apstiprinājuma atsauce: (*) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts.	

EASA 15.b veidlapa — ► ⁽²⁾ 6. izdevums ◀

(*) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts.

(**) Izņemot dirižablus.

[DALĪBVALSTS] Eiropas Savienības dalībvalsts (*) LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS (ARC) ARC atsaucē numurs: Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/1139 [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE] ar šo apliecinā, ka šāds gaisa kuģis: Gaisa kuģa izgatavotājs: Izgatavotāja apzīmējums: Gaisa kuģa reģistrācija: Gaisa kuģa sērijas numurs: pārbaudes veikšanas brīdī ir uzskatāms par lidojumderīgu. Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs: Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izdošanas dienā (**): Paraksts: Atļaujas Nr.: Pirmais pagarinājums: Pēdējā gadā gaisa kuģis atradies kontrolētā vidē saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu. Šā sertifikāta izdošanas brīdī gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu. Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs: Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izdošanas dienā (**): Paraksts: Atļaujas Nr.: Uzņēmuma nosaukums: Apstiprinājuma atsauce: Otrais pagarinājums: Pēdējā gadā gaisa kuģis atradies kontrolētā vidē saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu. Šā sertifikāta izdošanas brīdī gaisa kuģis ir uzskatāms par lidojumderīgu. Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs: Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izdošanas dienā (**): Paraksts: Atļaujas Nr.: Uzņēmuma nosaukums: Apstiprinājuma atsauce:	
--	--

EASA 15.a veidlapa — 5. izdevums

(*) Svītrot, ja valsts nav ES dalībvalsts.

(**) Izņemot dirižabļus.

IV papildinājums

Klases un novērtējuma sistēma, ko izmanto I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā un II pielikumā (145. daļa) minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai

1. Ja vien nav norādīts citādi 12. punktā minēto vismazāko organizāciju gadījumā, 13. punktā norādītajā tabulā ir standartizēta sistēma tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai saskaņā ar I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļu un II pielikumu (145. daļa). Organizācijai jāpiešķir apstiprinājums, sākot no vienas klases un novērtējuma ar ierobežojumiem līdz visām klasēm un novērtējumiem ar ierobežojumiem.
2. Apstiprinātajai tehniskās apkopes organizācijai ir jānorāda *darba joma* ne vien 13. punktā minētajā tabulā, bet arī savā tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā/pašraksturojumā. Skatīt arī 11. punktu.
3. Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā norādītā darba joma nosaka precīzas apstiprinājuma robežas kompetentās iestādes piešķirtajā(-ās) klasē(-ēs) un novērtējumā(-os). Tādēļ ir svarīgi, lai apstiprinājuma klase(-es) un novērtējums(-i) ir savietojami ar organizācijas darba jomu.
4. *A kategorijas klases novērtējums* nozīmē to, ka apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija var veikt tehnisko apkopi gaisa kuģim un jebkurai tā sastāvdaļai (ieskaitot dzinējus/palīgdzinējus) saskaņā ar gaisa kuģa tehniskās apkopes datiem vai, ja tam piekrīt kompetentā iestāde, saskaņā ar sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem tikai tad, ja šādas sastāvdaļas ir uzmontētas gaisa kuģim. Tomēr šāda tehniskās apkopes organizācija, kurai piešķirts A novērtējums, var īslaicīgi nomontēt sastāvdaļu tehniskās apkopes vajadzībām, lai atvieglotu tai piekļuvi, izņemot gadījumos, kad šāda nomontēšana izraisa vajadzību pēc papildu tehniskās apkopes, kas neatbilst šā punkta noteikumiem. Tas notiek, ievērojot pašraksturojumā minēto tehniskās apkopes organizācijas kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei. Iedaļā par ierobežojumiem tiks norādīta šādas tehniskās apkopes joma, tādējādi norādot apstiprinājuma jomu.
5. *B kategorijas klases novērtējums* nozīmē to, ka apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija var veikt tehnisko apkopi neuzstādītam dzinējam, un/vai palīgdzinējam un/vai palīgdzinēja sastāvdaļām saskaņā ar dzinēja un/vai palīgdzinēja tehniskās apkopes datiem vai, ja tam piekrīt kompetentā iestāde, saskaņā ar sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem tikai tad, ja šādas sastāvdaļas ir uzmontētas dzinējam un/vai palīgdzinējam. Tomēr šāda tehniskās apkopes organizācija, kurai piešķirts B novērtējums, var īslaicīgi nomontēt sastāvdaļu tehniskās apkopes vajadzībām, lai atvieglotu tai piekļuvi, izņemot gadījumos, kad šāda nomontēšana izraisa vajadzību pēc papildu tehniskās apkopes, kas neatbilst šī punkta noteikumiem. Iedaļā par ierobežojumiem tiks norādīta šādas tehniskās apkopes joma, tādējādi norādot apstiprinājuma jomu. Tehniskās apkopes organizācija, kurai piešķirts B klases novērtējums, var veikt apkopi arī neuzstādītam dzinējam “bāzes” un “operatīvās” tehniskās apkopes laikā, ievērojot pašraksturojumā minēto tehniskās apkopes organizācijas kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei. Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā minētajā darba jomā norāda šādu darbību, ja to atļauj kompetentā iestāde.
6. *C kategorijas klases novērtējums* nozīmē to, ka apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija var veikt apkopi nomontētām sastāvdaļām (izņemot dzinējus un palīgdzinējus), kas paredzētas iemontēšanai gaisa kuģī vai dzinējā/palīgdzinējā. Iedaļā par ierobežojumiem tiks norādīta šādas tehniskās apkopes joma, tādējādi norādot apstiprinājuma jomu. Tehniskās apkopes organizācija, kurai piešķirts C klases novērtējums, var arī veikt tehnisko apkopi iemontētai sastāvdaļai bāzes un operatīvās tehniskās apkopes laikā vai arī dzinēja/palīgdzinēja tehniskās apkopes telpās, ievērojot tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā minēto kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei. Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā minētajā darba jomā norāda šādu darbību, ja to atļauj kompetentā iestāde.

▼B

7. *D kategorijas klases novērtējums* ir pašaptverošs klases novērtējums, kas nav obligāti saistīts ar konkrētu gaisa kuģi, dzinēju vai citu sastāvdaļu. D1 – nesagraujošās testēšanas (*NDT*) novērtējums ir vajadzīgs tikai tādai apstiprinātai tehniskās apkopes organizācijai, kura veic *NDT* kā konkrētu darbu citas organizācijas vajadzībām. Tehniskās apkopes organizācija, kam piešķirts klases novērtējums A, B vai C kategorijā, var veikt *NDT* ražojumiem, ko tā apkopj atbilstoši tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumam, kurā minētas *NDT* procedūras, neņemot vērā D1 klases novērtējumu.
8. Tehniskās apkopes organizācijām, kas apstiprinātas saskaņā ar II pielikumu (145. daļa), *A kategorijas klases novērtējumus* iedala “bāzes” vai “operatīvā” tehniskajā apkopē. Šāda organizācija var tikt apstiprināta vai nu “bāzes”, vai “operatīvās” tehniskās apkopes vai arī abu veikšanai. Jāatzīmē, ka “operatīvās” tehniskās apkopes uzņēmumam, kas atrodas galvenā bāzes tehniskās apkopes uzņēmuma atrašanās vietā, nepieciešams “operatīvās” tehniskās apkopes apstiprinājums.
9. Iedaļa “*Ierobežojums*” ir paredzēta, lai ļautu kompetentajai iestādei elastīgi pielāgot apstiprinājumu jebkurai konkrētai organizācijai. Novērtējumus apstiprinājumā min tikai tad, ja tie ir atbilstoši ierobežoti. 13. punktā minētajā tabulā ir norādīti iespējamo ierobežojumu veidi. Lai arī tehniskā apkope ir norādīta katras klases novērtējuma beigās, ja organizācijai tā ir piemērotāk, ir pieņemami, ka tiek uzsvērts tehniskās apkopes darbs nevis gaisa kuģa vai dzinēja tips vai izgatavotājs (piemērs varētu būt radioelektronisko sistēmu uzstādīšana un apkope). Šāda pieminēšana iedaļā “*Ierobežojums*” norāda, ka tehniskās apkopes organizācija ir apstiprināta tehniskās apkopes veikšanai līdz šim konkrētajam tipam/uzdevumam, to ieskaitot.
10. Ja attiecībā uz A un B klasi iedaļā “*Ierobežojums*” ir norāde uz *sēriju, tipu un grupu*, sērija nozīmē tādu konkrētu tipa sēriju, kā *Airbus 300, 310 vai 319*, vai *Boeing 737-300* sēriju, vai *RB 211-524* sēriju, vai *Cessna 150* vai *Cessna 172*, vai *Beech 55* sēriju, vai kontinentālo O-200 sēriju utt.; tips nozīmē konkrētu tipu vai modeli, piemēram, *Airbus 310-240* tipu, vai *RB 211-524 B4* tipu vai *Cessna 172RG* tipu; var minēt jebkuru skaitu sēriju vai tipu; grupa nozīmē, piemēram, *Cessna* gaisa kuģi ar vienu virzuļdzinēju vai *Lycoming* virzuļdzinējus bez kompresoriem utt.
11. Ja izmanto *garu spēju sarakstu*, kurā bieži varētu tikt izdarīti grozījumi, tad šādus grozījumus var izdarīt saskaņā ar netiešā apstiprinājuma procedūru, kas minēta atbilstoši M.A604. iedaļas c) punktā un M.B.606. iedaļas c) punktā vai 145.A.70. iedaļas c) punktā un 145.B40. iedaļā.
12. *Tehniskās apkopes organizācijai, kura visu tehniskās apkopes darbu plānošanai un veikšanai nodarbina tikai vienu personu*, var būt tikai ierobežota mēroga apstiprinājuma novērtējums. Maksimālie pieļaujamie ierobežojumi ir šādi:

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS
GAISA KUĢA KLAŠE	NOVĒRTĒJUMS A2 LIDMAŠĪNAS 5 700 KG UN MAZĀK	AR VIRZUĻDZINĒJU, 5 700 KG UN MAZĀK
GAISA KUĢA KLAŠE	NOVĒRTĒJUMS A3 HELIKOPTERI	AR VIENU VIRZUĻDZINĒJU, 3 175 KG UN MAZĀK
GAISA KUĢA KLAŠE	NOVĒRTĒJUMS A4 GAISA KUĢIS, KAS NAV MINĒTIE A1, A2 UN A3	NAV IEROBEŽOJUMU
DZINĒJU KLAŠE	NOVĒRTĒJUMS B2 VIRZUĻDZINĒJI	MAZĀKA PAR 450 ZS

▼ **B**

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS
SASTĀVDAĻAS, KAS NAV PILNĪGI NOKOMPLEKTĒTI DZINĒJI VAI PALĪGDZINĒJI	C1 LĪDZ C22	KĀ NORĀDĪTS SPĒJU SARAKSTĀ
SPECIALIZĒTĀ KLASE	D1 NDT	JĀNORĀDA <i>NDT</i> METODE(-ES)

Jāatzīmē, ka kompetentā iestāde var vēl vairāk ierobežot šādas organizācijas darbību, nosakot apstiprinājuma jomu atkarībā no konkrētās organizācijas iespējām.

13. Tabula

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS	BĀZES TEHNISKĀ APKOPE	OPERATĪVĀ TEHNISKĀ APKOPE
▼ M1 GAISA KUĢI	A1 Turbodinējs	[Novērtē tikai tehniskās apkopes organizācijas, kas apstiprinātas saskaņā ar II pielikumu (145. daļa)] [Norāda lidmašīnas izgatavotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/ vai tehniskās apkopes darbus] Piemērs. Sērija: Airbus A320	[JĀ/NĒ] (*)	[JĀ/NĒ] (*)
	A2 Lidmašīnas ar svaru līdz 5 700 kg	[Norāda lidmašīnas izgatavotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/ vai tehniskās apkopes darbus] <i>Piemērs: DHC-6 Twin Otter sērija</i> Norāda, vai ir atļauts izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus	[JĀ/NĒ] (*)	[JĀ/NĒ] (*)
	A3 Helikopteri	[Norāda helikoptera izgatavotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/ vai tehniskās apkopes darbu(-us)] Piemērs. Robinson R44	[JĀ/NĒ] (*)	[JĀ/NĒ] (*)
	A4 Gaisa kuģi, kas nav A1, A2 un A3 gaisa kuģi	[Norāda gaisa kuģa kategoriju (planieris, gaisa balons, dirižablis u. c.), izgatavotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/ vai tehniskās apkopes darbu(-us)] Norāda, vai ir atļauts izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus	[JĀ/NĒ] (*)	[JĀ/NĒ] (*)

▼ **B**

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS	BĀZES TEHNISKĀ APKOPE	OPERATĪVĀ TEHNISKĀ APKOPE
DZINĒJI	B1 Turbodzinējs	[Norāda dzinēja sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbu(-us)] <i>Piemērs: PT6A sērija</i>		
	B2 Virzuļdzinējs	[Norāda dzinēja ražotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbu(-us)]		
	B3 Palīgdzinējs	[Norāda dzinēja izgatavotāju vai sēriju, vai tipu un/vai tehniskās apkopes darbu(-us)]		
SASTĀV- DAĻAS, KAS NAV PILNĪGI NOKOM- PLEKTĒTI DZINĒJI VAI PALĪGDZI- NĒJI	C1 Gaisa kondicionē- šana un hermetizēšana	[Norāda gaisa kuģa tipu vai tā izgatavotāju, vai sastāvdaļas ražotāju vai konkrēto sastāvdaļu un/vai izmanto savstarpējās atsaucēs uz spēju sarakstu, kas minēts pašraksturojumā, un/vai tehniskās apkopes uzdevumu(-iem)] <i>Piemērs: PT6A Fuel Control</i>		
	C2 Automātiskā lido- juma vadība			
	C3 Sakari un navigācija			
	C4 Durvis – lūkas			
	C5 Elektroenerģija un lampas			
	C6 Aprīkojums			
	C7 Dzinējs – palīgdzinējs			
	C8 Lidojuma vadības ierīces			
	C9 Degviela			
	C10 Helikopters – rotori			
	C11 Helikopters – transmisija			
	C12 Hidraulika			
	C13 Indikācijas – ierakstīšanas sistēma			
	C14 Šasija			
	C15 Skābeklis			
	C16 Propelleri			
	C17 Pneimatika un vakuums			
	C18 Aizsardzība pret apledojuumu/lietu/ ugunsgrēku			
	C19 Logi			
	C20 Korpusa konstrukcija			

▼ B

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS	BĀZES TEHNISKĀ APKOPE	OPERATĪVĀ TEHNISKĀ APKOPE
	C21 Īdens balasts			
	C22 Piedziņas pastiprinātājs			
SPECIALI- ZĒTIE PAKALPOJ- UMI	D1 Nesagraujošā testēšana	[Norāda konkrētu(-as) <i>NDT</i> metodi(-es)]		

▼ M1

(*) Lieko svītrot.

▼M8

V papildinājums

Tehniskās apkopes organizācijas sertifikāts, kas minēts I pielikuma (M daļas) F apakšdaļā – EASA 3.-MF

veidlapa

[DALĪBVALSTS (*)]

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJAS SERTIFIKĀTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].MF.[XXXX]

Ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 un Komisijas Regulu (ES) Nr. 1321/2014 un ņemot vērā turpmāk izklāstītos nosacījumus, [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apliecina, ka:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

kā tehniskās apkopes organizācija atbilstīgi Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļai ir apstiprināta, lai veiktu pievienotajos apstiprinājuma noteikumos uzskaitīto ražojumu, daļu un ierīču tehnisko apkopi un izdotu attiecīgos izmantošanas sertifikātus, lietojot iepriekš minētos atsauces numurus, un noteiktos gadījumos pēc tam, kad ir veikta lidojumderīguma pārbaude, kā noteikts Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktā, izdotu lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus tiem gaisa kuģiem, kas uzskaitīti pievienotajos apstiprinājuma noteikumos.

NOSACĪJUMI

1. Šis sertifikāts attiecas tikai uz to, kas norādīts Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) A iedaļas F apakšdaļā minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatas iedaļā par darba jomu, un
2. šis sertifikāts prasa izpildīt procedūras, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatā, un
3. šis sertifikāts ir spēkā, kamēr ir nodrošināta apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas atbilstība Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikumam (M daļai) un Vb pielikumam (ML daļai).
4. Ja ir izpildīti minētie nosacījumi, šis sertifikāts paliek spēkā līdz 2021. gada 24. septembrim, ja vien sertifikāts pirms minētā datuma nav atdots, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums:

Šīs pārskatīšanas datums:

Pārskatīšanas Nr.:

Parakstīts:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 3.-MF veidlapa – 5. izdevums

(*) Vai "EASA", ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis, vai EASA

▼ M8

gadījumā.

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA NOTEIKUMI

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).MF.XXXX

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS
GAISA KUĢI (**)	(***)	(****)
	(***)	(****)
DZINĒJI (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)
SASTĀVDAĻAS, KAS NAV NOKOMPLEKTĒTI DZINĒJI VAI SPĒKA PALĪGIEKĀRTAS (**)	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
	(***)	(***)
SPECIALIZĒTIE PAKALPOJUMI (**)	(***)	(***)
	(***)	(****)

Šie apstiprinājuma noteikumi attiecas tikai uz tiem ražojumiem, daļām un ierīcēm un uz tām darbībām, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatas iedaļā par darba jomu.

Atsauce uz tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatu:

Sākotnējās izdošanas datums:

Pēdējās apstiprinātās pārskatīšanas datums: Pārskatīšanas Nr.:

Paraksts:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 3.-MF veidlapa – 5. izdevums

(*) Vai "EASA", ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot pēc vajadzības, ja organizācija nav apstiprināta.

(***) Aizpildīt, norādot attiecīgo novērtējumu un ierobežojumu.

(****) Aizpildīt, norādot attiecīgo ierobežojumu, kā arī precizēt, vai ir atļauts izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus (iespējams vienīgi ELA1 gaisa kuģiem, kas nav iesaistīti komerciālos pārvadājumos, ja organizācija lidojumderīguma pārbaudi veic tajā pašā laikā, kad tiek veikta AMP paredzētā ikgadējā apskate).

▼M8

VI papildinājums

Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas sertifikāts, kas minēts I pielikuma (M daļas) G apakšdaļā – EASA 14.-MG veidlapa

[DALĪBVALSTS (*)]

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJAS SERTIFIKĀTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].MG.XXXX (atsauce AOC XX.XXXX)

Ievērojot patlaban spēkā esošo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 un Komisijas Regulu (ES) Nr. 1321/2014 un ņemot vērā turpmāk izklāstītos nosacījumus, [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apliecina, ka:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

kā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļai ir apstiprināta, lai vadītu pievienotajos apstiprinājuma noteikumos uzskaitīto gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanu un noteiktos gadījumos pēc tam, kad ir veikta lidojumderīguma pārbaude, kā noteikts I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punktā, izdotu ieteikumus un lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus un noteiktos gadījumos izdotu minētās regulas I pielikuma (M daļas) M.A.711. punkta c) apakšpunktā norādītās lidošanas atļaujas.

NOSACĪJUMI

1. Šis sertifikāts attiecas tikai uz to, kas norādīts Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļā minētā apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma iedaļā par darba jomu.
2. Šis sertifikāts prasa izpildīt procedūras, kas norādītas lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumā, kurš apstiprināts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas) A iedaļas G apakšdaļu.
3. Šis sertifikāts ir spēkā, kamēr ir nodrošināta apstiprinātās lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas atbilstība Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikumam (M daļai) un attiecīgā gadījumā Vb pielikumam (ML daļai).
4. Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija saskaņā ar savu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu slēdz pakalpojumu līgumu ar kādu organizāciju vai vairākām organizācijām, šis sertifikāts paliek spēkā ar nosacījumu, ka šāda(-as) organizācija(-as) izpilda attiecīgās līgumsaistības.
5. Ja ir izpildīts 1.–4. nosacījums, šis sertifikāts paliek spēkā līdz 2021. gada 24. septembrim, ja vien sertifikāts pirms tam nav atdots, aizstāts, apturēts vai atsaukts.
Ja šo veidlapu izmanto arī saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, papildus standarta numuram atsaucei pievieno gaisa kuģa ekspluatanta apliecības (AOC) numuru un 5. nosacījumu aizstāj ar šādiem papildu 6., 7. un 8. nosacījumiem:
6. Šis sertifikāts nav uzskatāms par atļauju ekspluatēt 1. nosacījumā minētos gaisa kuģu tipus. Atļauja ekspluatēt gaisa kuģus ir AOC.
7. AOC darbības izbeigšana, apturēšana vai atsaukšana automātiski padara šo sertifikātu nederīgu attiecībā uz AOC norādītajiem reģistrētajiem gaisa kuģiem, ja vien kompetentā iestāde nav nepārprotami norādījusi citādi.
8. Ja ir izpildīts 1.–4., 6. un 7. nosacījums, šis sertifikāts paliek spēkā līdz 2021. gada 24. septembrim, ja vien sertifikāts pirms tam nav atdots, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums:

Parakstīts:

Šis pārskatīšanas datums: ... Pārskatīšanas Nr.:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

1. lpp. no 2

▼ **M8**

2. lpp. no 2

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJAS**APSTIPRINĀJUMA NOTEIKUMI**

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].MG.XXXX

(Atsauce: AOC XX.XXXX)

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

Gaisa kuģu tips/sērija/grupa	Atļauts veikt lidojumperīguma pārbaudi	Atļauts izdot lidošanas atļaujas	Organizācija(-as), kas strādā saskaņā ar kvalitātes nodrošināšanas sistēmu
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	

Šie apstiprinājuma noteikumi attiecas tikai uz to, kas norādīts apstiprinātā lidojumperīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma iedaļā par darba jomu

Atsauce uz lidojumperīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu:

Sākotnējās izdošanas datums:

Parakstīts:

Šīs pārskatīšanas datums: Pārskatīšanas Nr.:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE*]

EASA 14.-MG veidlapa – 5. izdevums

(*) Vai “EASA”, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis, vai EASA gadījumā.

(***) Svītrot pēc vajadzības, ja organizācija nav apstiprināta.

▼B*VII papildinājums***Kompleksās tehniskās apkopes darbi****▼M6****▼C2**

Kompleksās tehniskās apkopes darbi, kas minēti M.A.801. punkta b) apakšpunkta 2. punktā un c) apakšpunktā, ir šādi:

▼B

1. Jebkuras no turpmāk minētajām gaisa kuģa korpusa daļām modifikācija, remonts vai nomaiņa kniedējot, līmējot, laminējot vai metinot:

- a) kārbas veida sija;
- b) spārna stringers vai hordas elements;
- c) lonžerons;
- d) lonžerona josla;
- e) kopnes sijas elements;
- f) sijas sienīņa;
- g) lidlaivas korpusa vai pludiņa ķīļa vai borta elements;
- h) gofrētas plāksnes spiedes elements spārna vai astes virsmā;
- i) spārna galvenā riba;
- j) spārna vai astes virsmas balstspaislis;
- k) dzinēja rāmis;
- l) fizelāžas lonžerons vai rāmis;
- m) sānu kopnes, horizontālas kopnes vai starpsienas elements;
- n) sēdekļa atbalsts vai kronšteins;
- o) sēdekļa slieciņu nomaiņa;
- p) šasijas balsts vai balsts;
- q) ass;
- r) ritenis; un
- s) slēpe vai slēpes balsts, izņemot samazinātas berzes pārklājuma nomaiņu.

2. Jebkuras no turpmāk minētajām daļām izmaiņa vai remonts:

- a) gaisa kuģa korpusa vai pludiņa apšuvums, ja darba veikšanai nepieciešams lietot balstu, spīles vai palīgierīces;
- b) gaisa kuģa apšuvums, kas ir pakļauts spiediena radītajām slodzēm, ja bojājums tajā pārsniedz 15 cm (6 collas) jebkurā virzienā;
- c) vadības sistēmas nesošā daļa, ieskaitot stūres kātu, pedāli, vārpstu, sektoru, sviru, cauruļveida elementu ar lielu griezes pretestību, vadības sviru un kaltu vai lietu kronšteinu, bet izņemot:

▼B

- i) remonta savienojuma vai kabeļa armatūras saspiešanu;
 - ii) bīdstieņa gala stiprinājuma, kas piestiprināts ar kniedēm, nomaiņu; un
 - d) jebkura cita konstrukcija, kas nav uzskaitīta 1. punktā un kuru ražotājs savā tehniskās apkopes rokasgrāmatā, konstrukcijas remonta rokasgrāmatā vai instrukcijās par lidojumderīguma uzturēšanu ir norādījis kā pamatkonstrukciju.
3. Šādas virzuļdzinēja tehniskās apkopes veikšana:
- a) virzuļdzinēja demontāža un pēc tam tā atkārtota montāža, izņemot gadījumus: i) lai iegūtu piekļuvi virzuļu/cilindru kopumiem; vai ii) lai noņemtu aizmugurējo papildu pārsegu, lai pārbaudītu un/vai nomainītu eļļas sūkņa daļas, ja šāds darbs neietver iekšējo mehānismu izņemšanu un atkārtotu uzstādīšanu;
 - b) redukcijas mehānismu demontāža un pēc tam to atkārtota montāža;
 - c) savienojumu cietlodēšana un metināšana, kas nav nelieli izplūdes elementu metināšanas labojumi, ko veic pienācīgi apstiprināts vai atzīts metinātājs, izņemot sastāvdaļu nomaiņu;
 - d) tādu elementu atsevišķu sastāvdaļu noņemšana, kas piegādāti kā uz darbmāšīnas pārbaudīti elementi, izņemot apkopē parasti izņemamu vai regulējamu sastāvdaļu aizstāšanu vai regulēšanu.
4. Propellera balansēšana, izņemot:
- a) statiskās balansēšanas sertifikāciju, ja to paredz tehniskās apkopes rokasgrāmata;
 - b) dinamisko balansēšanu uzstādītiem propelleriem, izmantojot elektrisko balansēšanas aprīkojumu, ja to atļauj tehniskās apkopes rokasgrāmata vai citi apstiprināti lidojumderīguma dati.
5. Jebkuri papildu uzdevumi, kuru veikšanai nepieciešami:
- a) īpaši rīki, aprīkojums vai telpas; vai
 - b) ievērojamas koordinēšanas procedūras uzdevumu lielā izpildes laika un vairāku personu iesaistīšanas dēļ.

▼ B*VIII papildinājums***Ierobežota tehniskā apkope, ko veic pilots īpašnieks**

Papildus I pielikumā (M daļā) noteiktajām prasībām, pirms tiek veikti tehniskās apkopes uzdevumi saskaņā ar tādas tehniskās apkopes noteikumiem, kuru veic pilots īpašnieks, ir jāizpilda šādi pamatprincipi:

a) Kompetence un atbildība

1. Pilots īpašnieks vienmēr ir atbildīgs par jebkuru veikto tehnisko apkopi.
2. Pirms jebkuru pilota īpašnieka veiktas tehniskās apkopes uzdevumu izpildes pilotam īpašniekam ir jābūt pārliecinātam, ka viņš ir kompetents veikt šo uzdevumu. Piloti īpašnieki ir atbildīgi par to, lai viņi paši iepazītos ar standarta tehniskās apkopes praksi saviem gaisa kuģiem un ar gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu. Ja pilots īpašnieks nav kompetents veicamā uzdevuma izpildīšanai, pilots īpašnieks nevar pieņemt šo uzdevumu.

▼ M8

3. Pilots īpašnieks (vai CAMO vai CAO, ar kuru tas ir noslēdzis līgumu) ir atbildīgs par pilota īpašnieka uzdevumu noteikšanu saskaņā ar šiem pamatprincipiem tehniskās apkopes programmā un par to, lai dokuments tiktu savlaicīgi atjaunināts.

▼ B

4. Tehniskās apkopes programmas apstiprināšana ir jāveic saskaņā ar M.A.302. iedaļas noteikumiem.

b) Uzdevumi

Pilots īpašnieks var veikt vienkāršas vizuālas pārbaudes vai darbības, lai pārbaudītu vispārējo stāvokli un acīm redzamus bojājumus, un parastas darbības ar lidmašīnas korpusu, dzinējiem, sistēmām un daļām.

Tehniskās apkopes uzdevumus nedrīkst veikt pilots īpašnieks, ja uzdevums:

▼ M2

- 1) ir kritisks tehniskās apkopes uzdevums;

▼ B

- 2) prasa lielu sastāvdaļu vai kopumu noņemšanu; un/vai
- 3) tiek veikts saskaņā ar Lidojumderīguma direktīvu vai Lidojumderīguma ierobežojuma punktu, ja vien LD vai LIP noteikumos nav īpaši atļauts citādi; un/vai
- 4) pieprasa īpašu rīku, kalibrētu rīku (izņemot dinamometrisko atslēgu un gofrēšanas rīku) izmantošanu; un/vai
- 5) pieprasa testēšanas aprīkojuma vai speciālas testēšanas izmantojumu (piemēram, NDT, sistēmas testus vai darbības testus avionikas aprīkojumam); un/vai
- 6) sastāv no neplānotām īpašām pārbaudēm (piemēram, smagas nolaišanās pārbaudēm); un/vai
- 7) ietekmē sistēmas, kas ir būtiskas IFR darbībām; un/vai
- 8) ir nosaukts šā pielikuma VII papildinājumā vai ir sastāvdaļas tehniskās apkopes uzdevums saskaņā ar M.A.502. iedaļas a), b), c) vai d) punktu; un/vai

▼ M6▼ C2

▼ M1

1.–9. kritēriju nedrīkst apiet, piemērojot mazāk ierobežojošus norādījumus, kas izdoti saskaņā ar M.A.302. punkta d) apakšpunkta tehniskās apkopes programmu

▼ B

Visi uzdevumi, kas ir aprakstīti gaisa kuģa lidojuma rokasgrāmatā, sagatavojot gaisa kuģi lidojumam (piemēram, komplektējot planiera spārnus vai veicot pirmslidojuma apskati), ir uzskatāmi par pilota uzdevumu un nav uzskatāmi par pilota īpašnieka tehniskās apkopes uzdevumu, līdz ar to tiem nav vajadzīgs izmantošanas sertifikāts.

c) Pilota īpašnieka veiktās tehniskās apkopes uzdevumu izpilde un pieraksti

Tehniskās apkopes datiem, kā ir norādīts M.A.401. iedaļā, vienmēr ir jābūt pieejamiem pilota īpašnieka veiktās tehniskās apkopes laikā, un tie ir jāievēro. Saskaņā ar M.A.803. iedaļas d) punktu izmantošanas sertifikātā ir jāiekļauj papildu informācija par datiem, kuri ir izmantoti, pilotam īpašniekam veicot tehnisko apkopi.

Pilotam īpašniekam ne vēlāk kā 30 dienu pēc pilota īpašnieka tehniskās apkopes uzdevumu veikšanas saskaņā ar M.A.305. iedaļas a) punktu ir jāinformē apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas ir atbildīga par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadību.

▼ B*II PIELIKUMS***(145. daļa)****SATURS****145.1 Vispārēji****A IEDAĻA – TEHNISKĀS PRASĪBAS**

- 145.A.10. Darbības joma
- 145.A.15. Piemērošana
- 145.A.20. Apstiprināšanas noteikumi
- 145.A.25. Prasības telpām
- 145.A.30. Prasības personālam
- 145.A.35. Sertificējošais personāls un palīgpersonāls

▼ M1

- 145.A.36. Lidojumderīguma pārbaudes personāla uzskaitē

▼ M5

- 145.A.40. Iekārtas un instrumenti
- 145.A.42. Sastāvdaļas

▼ B

- 145.A.45. Tehniskās apkopes dati
- 145.A.47. Ražošanas plānošana

▼ M2

- 145.A.48. Tehniskās apkopes veikšana

▼ B

- 145.A.50. Tehniskās apkopes sertificēšana

▼ M1

- 145.A.55. Tehniskās apkopes un lidojumderīguma pārbažu datu uzskaitē

▼ B

- 145.A.60. Ziņošana par notikumiem
- 145.A.65. Drošības un kvalitātes politika, tehniskās apkopes procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma
- 145.A.70. Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojums
- 145.A.75. Organizācijas tiesības
- 145.A.80. Ierobežojumi organizācijai
- 145.A.85. Izmaiņas organizācijā
- 145.A.90. Pastāvīgs derīgums
- 145.A.95. Atzinumi

B IEDAĻA – PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM

- 145.B.1. Darbības joma
- 145.B.10. Kompetentā iestāde
- 145.B.15. Organizācijas, kas atrodas vairākās dalībvalstīs
- 145.B.20. Sākotnējā apstiprināšana
- 145.B.25. Apstiprinājuma izdošana
- 145.B.30. Apstiprinājuma pagarināšana
- 145.B.35. Izmaiņas
- 145.B.40. Grozījumi tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā
- 145.B.45. Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana
- 145.B.50. Konstatējumi

▼B

145.B.55. Uzskaitē

145.B.60. Atbrīvojumi

I papildinājums – Autorizēts izmantošanas sertifikāts; EASA 1. veidlapa

II papildinājums – Klases un novērtējuma sistēma, ko izmanto I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā un II pielikumā (145. daļa) minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai

III papildinājums – Tehniskās apkopes organizācijas sertifikāts – EASA 3-145. veidlapa

IV papildinājums – Nosacījumi tāda personāla izmantošanai, kas nav ieguvis kvalifikāciju atbilstoši III pielikumam (66. daļai), kurš minēts 145.A.30. iedaļas j) punkta 1. un 2. apakšpunktā

145.1 Vispārīgi noteikumi

Šajā daļā kompetentā iestāde ir:

1. Iestāde, kuru ir iecēlusi dalībvalsts, to organizāciju gadījumā, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas minētās dalībvalsts teritorijā;
2. Aģentūra to organizāciju gadījumā, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas trešā valstī.

A IEDAĻA

TEHNISKĀS PRASĪBAS

145.A.10 Darbības joma

Šajā iedaļā ir noteiktas prasības, kas jāievēro organizācijai, lai tā iegūtu tiesības izdot vai pagarināt apstiprinājumu gaisa kuģu un to sastāvdaļu tehniskajai apkopei.

145.A.15 Pieteikums

Kompetentajai iestādei adresētu pieteikumu apstiprinājuma izdošanai vai grozīšanai iesniedz uz kompetentās iestādes noteiktās veidlapas un tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.

145.A.20 Apstiprināšanas noteikumi

Organizācija savā pašraksturojumā norāda darba jomu, uz ko paredzēts attiecināt apstiprinājumu (I pielikuma (M daļa) IV papildinājumā ir tabula ar visām klasēm un novērtējumiem).

145.A.25 Prasības telpām

Organizācija nodrošina, ka:

- a) Telpas ir piemērotas visu plānoto darbu veikšanai, jo īpaši nodrošinot aizsardzību pret laikapstākļiem. Specializētās darbnīcas un boksi ir attiecīgi nodalīti, lai nodrošinātu, ka apkārtējās vides un darba telpas piesārņošanas iespēja ir maz ticama.

1. Gaisa kuģu tehniskās apkopes bāzē gadījumā, gaisa kuģu angāri ir gan pieejami, gan pietiekami lieli, lai tajos varētu atrasties gaisa kuģis plānotās pamata tehniskās apkopes veikšanai.

2. Sastāvdaļu tehniskās apkopes gadījumā, sastāvdaļu darbnīcas ir pietiekami lielas, lai tajās varētu atrasties sastāvdaļas plānotās tehniskās apkopes veikšanai.

▼ B

- b) Biroja telpas ir paredzētas visa plānotā darba, kas minēts a) punktā, vadībai un sertificējošajam personālam, lai tas varētu veikt tam uzticētos pienākumus veidā, kas atbilst labiem gaisa kuģa tehniskās apkopes standartiem.
- c) Darba vide, ieskaitot gaisa kuģu angārus, sastāvdaļu darbnīcas un biroja telpas, ir atbilstoša veicamajam darbam un jo īpaši ievērojamajām īpašajām prasībām. Ja vien konkrētā darba vide nenosaka citādi, darba videi jābūt tādai, kas neietekmē personāla efektivitāti:
1. temperatūru uztur tādu, lai personāls var veikt vajadzīgos darbus bez lieka diskomforta;
 2. putekļus un cita veida gaisa pārnēsāto piesārņojumu samazina līdz minimumam un neļauj sasniegt tādu līmeni darba teritorijā, kad saskatāmais gaisa kuģa/sastāvdaļas virsmas piesārņojums ir redzams. Ja putekļi/gaisa pārnēsātais piesārņojums rada redzamu virsmas piesārņojumu, visas jutīgās sistēmas izolē līdz ir atjaunoti pieņemami apstākļi;
 3. apgaismojums ir tāds, lai nodrošinātu, ka katru pārbaudes un tehniskās apkopes darbu var veikt efektīvi;
 4. troksnis nedrīkst novērst personāla uzmanību no veicamajiem pārbaudes darbiem. Ja nav iespējams kontrolēt trokšņu avotu, personālu nodrošina ar nepieciešamo aprīkojumu, kas neļauj pārmērīgajam troksnim novērst uzmanību no pārbaudes darbiem;
 5. ja konkrētajam tehniskās apkopes darbam nepieciešami īpaši vides apstākļi, kas atšķiras no iepriekš minētajiem, tad rada šādus apstākļus. Īpašie apstākļi ir norādīti tehniskās apkopes datos;
 6. darba vide operatīvās tehniskās apkopes veikšanai ir tāda, ka konkrēto apkopes vai pārbaudes darbu var veikt bez liekas uzmanības novēršanas. Tādēļ, ja darba vides kvalitāte samazinās līdz nepieņemamam līmenim attiecībā uz temperatūru, mitrumu, krusu, sniegu, vēju, gaismu, putekļiem/gaisa pārnēsāto piesārņojumu, jāpārtrauc konkrētie apkopes vai pārbaudes darbi līdz laikam, kad ir atjaunoti apmierinoši apstākļi.
- d) Sastāvdaļām, iekārtām, instrumentiem un materiāliem ir paredzētas drošas uzglabāšanas telpas. Glabāšanas telpas nodrošina lietošanai nederīgu sastāvdaļu un materiāla nodalīšanu no citām sastāvdaļām, materiāliem, iekārtām un instrumentiem. Glabāšanas nosacījumi ir saskaņā ar ražotāja instrukcijām, lai novērstu bojājumus glabātajiem priekšmetiem. Piekļuve glabātavām ir atļauta tikai pilnvarotam personālam.

145.A.30 **Prasības personālam**

- a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kuru organizācija pilnvaro nodrošināt, ka visi apkopes darbi, kuru veikšanu pieprasa klients, var tikt finansēti un izpildīti atbilstoši standartam, kas prasīts šajā daļā. Atbildīgais pārvaldnieks:

▼B

1. nodrošina, ka ir pieejami visi vajadzīgie materiāli, lai veiktu tehnisko apkopi atbilstoši 145.A.65. iedaļas b) punktam un saglabātu organizācijas apstiprinājumu;
 2. ievieš un veicina drošības un kvalitātes politiku, kā norādīts 145.A.65. iedaļas a) punktā;
 3. pierāda šā pielikuma (145. daļas) noteikumu pamatizpratni.
- b) Organizācija ieceļ personu vai personu grupu, kuras pienākumos ir nodrošināt, ka organizācija atbilst šīs daļas prasībām. Šāda(-as) persona(-as) ir tieši pakļauta(-as) atbildīgajam pārvaldniekam.
1. Ieceltā persona vai personas pārstāv organizācijas apkopes vadības struktūru un ir atbildīgas par visām funkcijām, kas norādītas šajā daļā.
 2. Iecelto personu vai personas identificē un to apstiprinošos dokumentus iesniedz formā un veidā, ko noteikusi kompetentā iestāde.
 3. Ieceltā persona vai personas spēj uzrādīt atbilstīgas zināšanas, izglītību un attiecīgu pieredzi, kas saistīta ar gaisa kuģa vai tā sastāvdaļu tehnisko apkopi, un parādīt zināšanas par šīs daļas noteikumiem.
 4. Procedūrās precizē, kas aizvieto konkrēto personu tās ilgstošas prombūtnes laikā.
- c) Atbildīgais pārvaldnieks, kas minēts a) punktā, ieceļ personu, kuras pienākums ir uzraudzīt kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, ieskaitot ar to saistīto atgriezeniskās informācijas sistēmu, kā prasīts 145.A.65. iedaļas c) punktā. Ieceltajai personai ir tieša piekļuve atbildīgajam pārvaldniekam, lai nodrošinātu, ka viņš ir pienācīgi informēts par kvalitātes un atbilstības jautājumiem.
- d) Organizācijai ir tehniskās apkopes cilvēkstundu plāns, kurā parādīts, ka tai ir pietiekami daudz personāla, lai plānotu, veiktu, uzraudzītu, pārbaudītu un novērotu kvalitāti organizācijā atbilstoši apstiprinājumam. Papildus tam organizācijai ir procedūra, lai atkārtoti novērtētu darbu, kuru paredzēts veikt, ja faktiski pieejamais personāla skaits ir mazāks nekā plānotais personāla skaits jebkurā konkrētā darba maiņā vai laikposmā.
- e) ►**M8** Organizācija nosaka un kontrolē tehniskās apkopes darbos, lidojumperīguma pārbaudēs, vadībā un/vai kvalitātes revīzijās iesaistītā personāla kompetenci atbilstīgi procedūrai un standartam, par kuru tā vienojas ar kompetento iestādi. ◀ Papildus vajadzīgajai pieredzei, kas saistīta ar darba funkcijām, kompetencē iekļauj izpratni par cilvēka faktoru un veikspējas jautājumiem, kas atbilst minētās personas funkcijai organizācijā. "Cilvēka faktori" ir principi, kuri attiecas uz avioprojektēšanu, sertifikāciju, apmācību, operācijām un apkopi un kuri meklē saskarsmi starp cilvēku un citām sistēmas sastāvdaļām, pienācīgi ņemot vērā cilvēka veikspēju. "Cilvēka veikspēja" ir cilvēka spējas un ierobežojumi, kuri ietekmē aeronavigācijas darbību drošību un efektivitāti.

▼ M5

- f) Organizācija nodrošina, ka personāls, kas veic vai vada gaisa kuģu konstrukciju vai sastāvdaļu, vai abu lidojumderīguma uzturēšanas nesagraujošo testēšanu, ir pienācīgi kvalificēts konkrētā nesagraujošā testa veikšanai atbilstoši Eiropas vai līdzvērtīgam standartam, kuru ir atzinusi Aģentūra. Personāls, kurš veic jebkuru citu specializētu uzdevumu, ir atbilstīgi kvalificēts saskaņā ar oficiāli atzītiem standartiem. Atkāpjoties no šā punkta, personāls, kurš minēts g) apakšpunktā un h) apakšpunkta 1. un 2. punktā un kuram ir III pielikumā (66. daļa) minētā B1, B3 vai L kategorijas kvalifikācija, var veikt un/vai vadīt krāsvielas iespiešanās kontrasta testus.
- g) Ikvienai organizācijai, kas veic gaisa kuģa tehnisko apkopi, ja vien j) apakšpunktā nav norādīts citādi, gaisa kuģa operatīvās tehniskās apkopes gadījumā ir sertificējošais personāls, kas kvalificēts attiecīgi kā B1, B2, B2L, B3 un L kategorijas personāls saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) un 145.A.35. punktu.

Turklāt šādas organizācijas var nodarbināt arī atbilstīgi uzdevumapmācītu sertificējošo personālu, kam ir 66.A.20. punkta a) apakšpunkta 1. punktā un 66.A.20. punkta a) apakšpunkta 3. punkta ii) apakšpunktā noteiktās tiesības un kas kvalificēts saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) un 145.A.35. punktu, nelielu plānotu operatīvās tehniskās apkopes darbu veikšanai un vienkāršu defektu novēršanai. Šāda sertificējošā personāla pieejamība neaizvieto vajadzību pēc attiecīgi B1, B2, B2L, B3 un L kategorijas sertificējošā personāla.

- h) Ikvienai organizācijai, kas veic gaisa kuģa tehnisko apkopi, ja vien j) punktā nav norādīts citādi, ir:

1. kad bāzes tehnisko apkopi veic kompleksiem gaisa kuģiem ar dzinēju, – attiecīgajam gaisa kuģa tipa novērtējumam atbilstošs sertificējošais personāls, kas kvalificēts kā C kategorijas personāls saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) un 145.A.35. punktu. Turklāt C kategorijas sertificējošā personāla atbalstīšanai organizācijai ir gaisa kuģa tipa novērtējumam atbilstošs personāls, kas kvalificēts attiecīgi kā B1 un B2 kategorijas personāls saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) un 145.A.35. punktu.

- i) B1 un B2 kategorijas palīgpersonāls nodrošina, ka visi attiecīgie uzdevumi vai pārbaudes ir veiktas atbilstoši prasītajam standartam, pirms C kategorijas sertificējošais personāls izdod izmantošanas sertifikātu.

ii) Organizācija uztur šāda B1 un B2 kategorijas palīgpersonāla reģistru.

iii) C kategorijas sertificējošais personāls pārliecinās, ka ir nodrošināta atbilstība i) apakšpunktam un ka visi darbi, kuru veikšanu ir prasījis klients, ir pabeigti konkrētās bāzes tehniskās apkopes vai darbu paketes laikā, un arī novērtē ikviena neizpildītā darba ietekmi nolūkā pieprasīt tā pabeigšanu vai vienoties ar ekspluatantu par šāda darba atlikšanu līdz citai konkrētai pārbaudei vai termiņam;

2. kad bāzes tehnisko apkopi veic gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, – ir:

- i) atbilstošs sertificējošais personāls, kam ir gaisa kuģa kvalifikācijas atzīme un kas kvalificēts kā attiecīgi B1, B2, B2L, B3 un L kategorijas personāls saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) un 145.A.35. punktu;

▼ **M5**

- ii) atbilstošs sertificējošais personāls, kam ir gaisa kuģa kvalifikācijas atzīme, kas kvalificēts kā C kategorijas personāls un kam palīdz palīgpersonāls, kā noteikts 145.A.35. punkta a) apakšpunkta i) punktā.
- i) Personāls, kas sertificē sastāvdaļas, ir kvalificēts saskaņā ar 5. panta 6. punktu un 145.A.35. punktu.

▼ **B**

- j) Atkāpjoties no g) un h) punkta, saistībā ar pienākumu ievērot III pielikumu (66. daļa), organizācija var nodarbināt sertificējošo personālu, kas kvalificēts atbilstoši turpmāk minētajiem noteikumiem:
 1. Organizācijas uzņēmumu gadījumā, kas atrodas ārpus Kopienas teritorijas, sertificējošo personālu var kvalificēt atbilstoši tās valsts tiesību aktiem par aviāciju, kurā organizācijas uzņēmums ir reģistrēts, atbilstoši nosacījumiem, kas norādīti šās daļas IV papildinājumā.
 2. Operatīvās tehniskās apkopes gadījumā, kas veikta organizācijas operatīvās tehniskās apkopes stacijā, kas atrodas ārpus Kopienas teritorijas, sertificējošo personālu var kvalificēt atbilstoši tās valsts tiesību aktiem par aviāciju, kurā atrodas operatīvās tehniskās apkopes stacija, atbilstoši nosacījumiem, kas norādīti šās daļas IV papildinājumā.
 3. Atkārtotas pirmslidojuma lidojumderīguma pārbaudes norādījuma gadījumā, kurā īpaši norādīts, ka lidojuma apkalpe var izpildīt šādas lidojumderīguma uzturēšanas norādījuma prasības, organizācija var izdot ierobežotu sertifikācijas atļauju gaisa kuģa komandierim un/vai bortinženierim, pamatojoties uz lidojuma apkalpes licenci. Tomēr organizācija pārliecinās, ka ir veikta pietiekama praktiskā apmācība, lai nodrošinātu, ka minētais gaisa kuģa komandieris vai bortinženieris var izpildīt lidojumderīguma pārbaudes norādījumu atbilstoši prasītajam standartam.
 4. ► **C1** Gadījumā, kad gaisa kuģis tiek ekspluatēts ārpus atbilstīgas vietas, organizācija var izdot ierobežotu sertifikācijas atļauju gaisa kuģa komandierim un/vai bortinženierim, pamatojoties uz lidojuma apkalpes licenci, ja organizācija ir pārliecinājusies, ka ir veikta pietiekama praktiskā apmācība, lai nodrošinātu, ka minētais gaisa kuģa komandieris vai bortinženieris var izpildīt norādīto uzdevumu atbilstoši prasītajam standartam. ◀ Šā punkta noteikumus sīki apraksta pašraksturojumā minētajā procedūrā.
 5. Turpmāk minētajos neparedzētajos gadījumos, ja gaisa kuģis atrodas vietā, kas nav galvenā bāze un nav pieejams atbilstīgs sertificējošais personāls, organizācija, kura nolīgta apkopes veikšanai, var izdot vienreizēju sertifikācijas atļauju:
 - i) vienam/ai no tās darbiniekiem, kam ir tipveida kvalifikācija par līdzīgas tehnoloģijas, uzbūves un sistēmas gaisa kuģi; vai
 - ii) ikvienai personai, kurai ir ne mazāk kā piecu gadu ilga pieredze tehniskajā apkopē un kurai ir derīga *ICAO* gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu, kam vajadzīga sertificēšana, ja konkrētajā atrašanās vietā nav organizācijas, kas apstiprināta atbilstīgi šīs daļas noteikumiem, un nolīgta organizācijas rīcībā ir pierādījumi par šās personas pieredzi un licenci.

▼ B

► **M1** Par visiem šajā punktā norādītajiem gadījumiem jāziņo kompetentajai iestādei septiņu dienu laikā pēc šādas sertifikācijas atļaujas izdošanas. ◄ Organizācija, kas izdod vienreizēju sertifikācijas atļauju, nodrošina, ka atbilstīgi apstiprināta organizācija ikvienu šādu apkopi, kas var ietekmēt lidojuma drošību, pārbauda atkārtoti.

▼ M8

k) Ja organizācija saskaņā ar Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktu veic lidojumderīguma pārbaudes un izdod attiecīgo lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, tad šādā organizācijā ir jābūt kvalificētam un pilnvarotam lidojumderīguma pārbaudes personālam, kas atbilst visām turpmāk norādītajām prasībām:

1. tam ir sertificējošā personāla atļauja, kas derīga attiecīgajiem gaisa kuģiem;
2. tam ir vismaz trīs gadu pieredze sertificējošā personāla darbā;
3. tas ir neatkarīgs no pārbaudāmo gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas vadības procesa, vai tam ir vispārējs pilnvarojums attiecībā uz visu pārbaudāmo gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas vadības procesu;
4. tas ir ieguvis zināšanas par šā pielikuma (M daļas) C apakšdaļu vai Vb pielikuma (ML daļas) C apakšsiedaļu;
5. tas ir ieguvis pierādītas zināšanas par tehniskās apkopes organizācijas procedūrām, kas attiecas uz lidojumderīguma pārbaudi un lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu;
6. to ir oficiāli atzinusi kompetentā iestāde pēc tam, kad šis personāls kompetentās iestādes uzraudzībā vai šīs organizācijas lidojumderīguma pārbaudes personāla uzraudzībā ir veicis lidojumderīguma pārbaudi saskaņā ar kompetentās iestādes apstiprinātu procedūru;
7. iepriekšējos divpadsmit mēnešos tas ir veicis vismaz vienu lidojumderīguma pārbaudi.

▼ M6**▼ C2****▼ B****145.A.35 Sertificējošais personāls un palīgpersonāls****▼ M5**

a) Papildus 145.A.30. punkta g) un h) apakšpunkta prasībām organizācijai jānodrošina, ka sertificējošajam personālam un palīgpersonālam ir pietiekama izpratne par attiecīgo apkopjamo gaisa kuģi vai sastāvdaļām, vai abiem un par attiecīgajām organizācijas procedūrām. Sertificējošā personāla gadījumā tas jāveic pirms sertifikācijas atļaujas izsniegšanas vai atkārtotas izsniegšanas.

1. "Palīgpersonāls" ir personāls, kam saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) ir B1, B2, B2L, B3 un/vai L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, kurā ir atbilstošās gaisa kuģa kvalifikācijas atzīmes, kas strādā bāzes tehniskās apkopes vidē, taču ne vienmēr tam ir sertificēšanas tiesības.
2. "Attiecīgais gaisa kuģis un/vai sastāvdaļas" ir tie gaisa kuģi vai sastāvdaļas, kas norādītas konkrētajā sertifikācijas atļaujā.

▼ **M5**

3. "Sertifikācijas atļauja" ir atļauja, kuru sertificējošajam personālam izdevusi organizācija un kurā norādīts fakts, ka minētais personāls var apstiprinātās organizācijas vārdā parakstīt izmantošanas sertifikātus tiktāl, ciktāl tas noteikts minētajā atļaujā.
- b) Izņemot gadījumus, kas uzskaitīti 145.A.30. punkta j) apakšpunktā un 66.A.20. punkta a) apakšpunkta 3. punkta ii) apakšpunktā, organizācija var izdot sertifikācijas atļauju sertificējošajam personālam tikai saistībā ar pamatkategorijām vai apakšskategorijām un ikvienu tipa kvalifikācijas atzīmi, kas uzskaitīta gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, izņemot A kategorijas licenci, kā norādīts III pielikumā (66. daļa), ja vien licence ir derīga visā atļaujas derīguma laikā un sertificējošais personāls vēl aizvien atbilst III pielikuma (66. daļa) prasībām.

▼ **B**

- c) Organizācija nodrošina, ka sertificējošais personāls un palīgpersonāls ik pēc diviem secīgiem gadiem ir iesaistīts vismaz sešus mēnešus ilgā reālā attiecīgā gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas tehniskās apkopes pieredzes apgūšanā.

Šajā punktā "iesaistīts reālā attiecīgā gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas tehniskajā apkopē" nozīmē to, ka persona ir strādājusi gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas tehniskajā apkopes vidē un ir izmantojusi sertifikācijas atļaujas sniegtās tiesības un/vai ir faktiski veikusi tehnisko apkopi vismaz dažām no gaisa kuģa tipa vai gaisa kuģa grupas sistēmām, kas norādītas konkrētajā sertifikācijas atļaujā.

- d) Organizācija pārliecinās, ka sertificējošais personāls un palīgpersonāls saņem pietiekamu kvalifikācijas celšanas apmācību katrā divus gadus ilgā laikposmā, lai nodrošinātu, ka šādam personālam ir jaunākās zināšanas par attiecīgajām tehnoloģijām, organizācijas procedūrām un cilvēka faktoru jautājumiem.
- e) Organizācija izveido programmu sertificējošā personāla un palīgpersonāls kvalifikācijas celšanai, iekļaujot procedūru, lai nodrošinātu atbilstību attiecīgajiem 145.A.35. iedaļā minētajiem punktiem kā pamatu šajā daļā minēto sertifikācijas atļauju izdošanai sertificējošajam personālam, un procedūru, lai nodrošinātu atbilstību III pielikuma (66. daļas) noteikumiem.
- f) Izņemot gadījumus, kad notiek kāds no 145.A.30. iedaļas j) punkta 5. apakšpunktā minētajiem neparedzētajiem gadījumiem, organizācija novērtē perspektīvajam sertificējošajam personālam kompetenci, kvalifikāciju un spēju veikt tiem uzticamos sertificēšanas pienākumus atbilstoši procedūrai, kas norādīta pašraksturojumā, pirms šajā daļā minētās sertifikācijas atļaujas izdošanas vai atkārtotas izdošanas.
- g) Ja sertificējošais personāls ir izpildījis a), b), d), f) un, ja vajadzīgs, c) punkta nosacījumus, organizācija izdod sertifikācijas atļauju, kurā skaidri norādīts tās darbības joma un ierobežojumi. Pastāvīgs sertifikācijas atļaujas derīgums ir atkarīgs no pastāvīgas atbilstības a), b), d), un, ja vajadzīgs, c) punkta nosacījumiem.

▼B

- h) Sertifikācijas atļaujai jābūt izveidotai tā, ka sertificējošajam personālam un ikvienai pilnvarotai personai, kura var pieprasīt atļauju pārbaudei, ir skaidri izklāstīta tās darbības joma. Ja darbības jomas norādei lieto kodus, tad organizācija pievieno šo kodu skaidrojumu. "Pilnvarotā persona" ir kompetento iestāžu, Aģentūras un dalībvalsts, kura atbild par apkoptā gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas uzraudzību, amatpersonas.
- i) Persona, kas atbildīga par kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, organizācijas vārdā ir atbildīga arī par sertifikācijas atļauju izdošanu sertificējošajam personālam. Šāda persona var izvēlēties citas personas sertifikācijas atļauju faktiskajai izdošanai vai atsaukšanai atbilstoši procedūrai, kas norādīta pašraksturojumā.
- j) Organizācija saglabā uzskaites datus par sertificējošo personālu un palīgpersonāls, kuros iekļauj:

- 1) informāciju par ikvienu gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kura tiek turēta saskaņā ar III pielikuma (66. daļa) noteikumiem; un

- 2) visu attiecīgo saņemto apmācību; un

- 3) atbilstošos gadījumos – izdoto sertifikācijas atļauju jomu; un

- 4) ziņas par personālu, kuram ir ierobežotās vai vienreizējās sertifikācijas atļaujas.

Organizācija saglabā uzskaites datus vismaz trīs gadus pēc tam, kad šajā punktā minētais darbinieks ir pārtraucis strādāt organizācijā, vai tiklīdz atļauja ir atsaukta. Turklāt tehniskās apkopes organizācija pēc pieprasījuma izsniedz šajā punktā minētajam darbiniekam uzskaites datu kopiju, kad tas atstāj organizāciju.

Šajā punktā minētajam personālam pēc tā pieprasījuma nodrošina piekļuvi personīgajiem uzskaites datiem, kuri minēti iepriekš.

- k) Organizācija nodrošina sertificējošo personālu ar sertifikācijas atļaujas kopiju vai nu dokumentu, vai elektroniskā veidā.
- l) Sertificējošais personāls uzrāda savu sertifikācijas atļauju ikvienai pilnvarotai personai 24 stundu laikā.
- m) Sertificējošā personāla un palīgpersonāls minimālais vecums ir 21 gads.
- n) A kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs var izmantot konkrētā gaisa kuģa tipa sertifikācijas tiesības tikai tad, kad ir pabeidzis attiecīgo A kategorijas gaisa kuģa uzdevuma apmācību, kuru veica atbilstīgi apstiprināta II pielikumā (145. daļa) vai IV pielikumā (147. daļa) minētā organizācija. Apmācībā iekļauj attiecīgi praktisko un teorētisko apmācību katra autorizētā uzdevuma gadījumā. Sekmīgu apmācības pabeigšanu pierāda ar eksāmenu vai novērtējumu darba vietā, ko veic organizācija.

▼B

- o) B2 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs drīkst izmantot tikai sertifikācijas tiesības, kas minētas III pielikuma (66. daļa) 66.A.20. iedaļas a) punkta 3. apakšpunkta ii) punktā, pēc tam, kad sekmīgi pabeidzis i) attiecīgo A kategorijas gaisa kuģa uzdevuma apmācību un ii) sešu mēnešu dokumentētu praktisko pieredzi, kas attiecas uz tās atļaujas darbības jomu, kas tiks izsniegta. Uzdevuma apmācībā iekļauj attiecīgi praktisko un teorētisko apmācību katrā autorizētā uzdevuma gadījumā. Sekmīgu apmācības pabeigšanu pierāda ar eksāmenu vai novērtējumu darba vietā. Uzdevuma apmācību un eksamināciju/novērtējumu veic tehniskās apkopes organizācija, kas izdod sertifikācijas personāla atļauju. Praktiskā pieredze arī jāiegūst šādā tehniskās apkopes organizācijā.

▼M1**145.A.36 Lidojumderīguma pārbaudes personāla uzskaitē**

Organizācija reģistrē visu informāciju, kas attiecas uz lidojumderīguma pārbaudes personālu, un uztur visu lidojumderīguma pārbaudes personāla darbinieku atjauninātu sarakstu, kurā norādīta viņu apstiprinājuma darbības joma kā daļa no organizācijas pašraksturojuma atbilstoši 145.A.70. punkta a) apakšpunkta 6. punktam.

Organizācija saglabā uzskaites datus vismaz trīs gadus pēc tam, kad šajā punktā minētais darbinieks ir pārtraucis strādāt (vai izbeidzis darba attiecības kā apakšuzņēmējs vai brīvprātīgais) organizācijā, vai kopš ir atsaukta atļauja. Turklāt tehniskās apkopes organizācija pēc pieprasījuma izsniedz šajā punktā minētajam darbiniekam uzskaites datu kopiju, kad tas atstāj organizāciju.

Šajā punktā minētajam personālam pēc tā pieprasījuma nodrošina piekļuvi personīgajiem uzskaites datiem.

▼M5**145.A.40 Iekārtas un instrumenti**

- a) Organizācijai ir pieejams un tā lieto iekārtas un instrumentus, kas vajadzīgi, lai veiktu darbus apstiprinātajā jomā.
- i) Ja ražotājs norāda konkrētu instrumentu vai iekārtu, tad organizācija lieto minēto instrumentu vai iekārtu, ja vien tā nav vienojusies ar kompetento iestādi par alternatīvu instrumentu vai iekārtu lietošanu ar to procedūru palīdzību, kas norādīta pašraksturojumā.
- ii) Iekārtām un instrumentiem jābūt pastāvīgi pieejamiem, izņemot tādus instrumentus vai iekārtas, ko lieto tik reti, ka to pastāvīga pieejamība nav nepieciešama. Šādus gadījumus sīki izklāsta pašraksturojuma procedūrā.
- iii) Organizācijai, kas apstiprināta bāzes tehniskās apkopes veikšanai, ir atbilstošs aprīkojums piekļuvei gaisa kuģim un pārbaudes platformas/doki, kas nepieciešami pienācīgai gaisa kuģa pārbaudei.

▼B

- b) Organizācija nodrošina, ka attiecīgi visi instrumenti, iekārtas un jo īpaši testa aprīkojums tiek kontrolēts un kalibrēts atbilstoši oficiāli atzītam standartam un pietiekami bieži, lai nodrošinātu funkcionālo izmantojamību un precizitāti. Organizācija veic šādas kalibrēšanas un lietotā standarta uzskaiti.

▼ **M5**145.A.42 **Sastāvdaļas**

- a) Sastāvdaļu klasifikācija. Visas sastāvdaļas klasificē šādās kategorijās.
 - i) Sastāvdaļas, kuras ir apmierinošā stāvoklī, par kuru nodošanu lietošanā ir ierakstīts *EASA* 1. veidlapā vai tai līdzvērtīgā un kuras ir marķētas atbilstoši Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļa) Q apakšdaļas noteikumiem, ja vien Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumā (21. daļa) vai šajā II pielikumā (145. daļa) nav noteikts citādi.
 - ii) Lietošanai nederīgas sastāvdaļas, kuru tehnisko apkopi veic atbilstoši šīs regulas noteikumiem.

▼ **M6**▼ **C2**

- iii) Sastāvdaļas, kas klasificētas kā neatjaunojamās, jo tās ir sasniegušas savu obligāto darbmužu ierobežojumu vai tām ir neregulāri defekti.

▼ **M5**

- iv) Standarta detaļas, kuras lieto gaisa kuģī, dzinējā, propellerī vai citā gaisa kuģa sastāvdaļā, ja tās ir norādītas tehniskās apkopes datos un tām pievienots pierādījums par atbilstību, kas nodrošina izsekojamību līdz piemērojamajam standartam.
 - v) Izejmateriāls un palīgmateriāls, kuru lieto tehniskās apkopes darbu laikā, ja organizācija ir pārliecināta, ka materiāls atbilst vajadzīgajai specifikācijai un tam ir atbilstoša izsekojamība. Visiem materiāliem ir pievienota dokumentācija, kas tieši attiecas uz konkrēto materiālu un satur paziņojumu par atbilstību specifikācijai, kā arī ziņas par ražotāju un piegādātāju.
- b) Uzstādīšanai paredzētas sastāvdaļas, standarta detaļas un materiāli.
- i) Lai nodrošinātu, ka sastāvdaļas, standarta detaļas un materiāli ir apmierinošā stāvoklī un atbilst a) apakšpunktā noteiktajām piemērojamajām prasībām, organizācija ievieš procedūras uzstādīšanai paredzētu sastāvdaļu, standarta detaļu un materiālu pieņemšanai.
 - ii) Organizācija ievieš procedūras, lai nodrošinātu, ka sastāvdaļas, standarta detaļas un materiālus gaisa kuģī vai sastāvdaļā iemontē tikai tad, ja tās ir apmierinošā stāvoklī, atbilst a) apakšpunktā noteiktajām piemērojamajām prasībām un piemērojamajos tehniskās apkopes datos norādīta konkrētā sastāvdaļa, standarta detaļa vai materiāls.
 - iii) Organizācija var izgatavot ierobežota klāsta detaļas, kuras lietojamās darbu veikšanai tās telpās, ja procedūras ir norādītas organizācijas pašraksturojumā.
 - iv) Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļa) 21.A.307. punkta c) apakšpunktā minētās sastāvdaļas uzstāda tikai tad, ja gaisa kuģa īpašnieks tās uzskata par uzstādīšanai piemērotām viņam piederošā gaisa kuģī.

- c) Sastāvdaļu nodalīšana.

- i) Lietošanai nederīgas un neatjaunojamās sastāvdaļas nodala no lietošanai derīgām sastāvdaļām, standarta detaļām un materiāliem.

▼ **M6**▼ **C2**

- ii) Neatjaunojamās sastāvdaļas nav atļauts atkārtoti nodot sastāvdaļu piegādes sistēmā, izņemot gadījumus, kad obligātais darbmūža ierobežojums ir ticis pagarināts vai remonta risinājums ir ticis apstiprināts atbilstoši Regulai (ES) Nr. 748/2012.

▼ **B****145.A.45 Tehniskās apkopes dati**

- a) Organizācija uztur un izmanto jaunākos piemērojamās tehniskās apkopes datus, veicot apkopi, tostarp izmaiņas un remontus. “Piemērojami” nozīmē piemērotību attiecībā uz ikvienu gaisa kuģi, tā sastāvdaļu vai procesu, kas norādīts organizācijas apstiprinājuma klases novērtējuma grafikā un ikvienā ar to saistītajā iespēju sarakstā.

Tehniskās apkopes datu gadījumā, kurus sniedzis uzņēmējs vai klients, organizācija saglabā šos datus tikai darba gaitā, izņemot atbilstību 145.A.55. iedaļas c) punkta noteikumiem.

- b) Šajā daļā, piemērojamie apkopes dati ir jebkuri no turpmāk minētajiem:

- 1. visas piemērojamās prasības, procedūras, operatīvie norādījumi vai informācija, ko izsniedz iestāde, kas atbildīga par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas uzraudzību;

- 2. visi piemērojamie norādījumi attiecībā uz lidojumderīgumu, ko pieņem iestāde, kas atbildīga par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas uzraudzību;

- 3. instrukcijas par lidojumderīguma uzturēšanu, kuras izdod tipa sertifikāta turētāji, papildu tipa sertifikāta turētāji, ikviena cita organizācija, kurai Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumā (21. daļā) ir prasīts publicēt šādus datus un, gaisa kuģa vai tā sastāvdaļu gadījumā, kas nāk no trešām valstīm, dati par lidojumderīgumu, kurus izsniedz iestāde, kas atbildīga par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas uzraudzību;

- 4. visi piemērojamie standarti, kā, piemēram, bet ne tikai, apkopes standarta prakse, ko Aģentūra atzīst par labu standartu apkopei;

- 5. visi piemērojamie dati, kas izsniegti atbilstoši d) punkta noteikumiem.

- c) Organizācija ievieš procedūras, lai nodrošinātu, ka tad, ja tehniskās apkopes personāta lietotajos datos atklāj ikvienu neprecīzu, nepilnīgu vai divdomīgu procedūru, praksi, informāciju vai apkopes instrukciju, tad to reģistrē un par to pazīno apkopes datu autoram.

- d) Organizācija var mainīt apkopes instrukcijas tikai saskaņā ar procedūru, kas norādīta tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā. Attiecībā uz šādām izmaiņām organizācija pierāda, ka to rezultātā radīsies līdzvērtīgi vai labāki apkopes standarti un par šādām izmaiņām informē tipa sertifikāta turētāju. Tehniskās apkopes instrukcijas šajā punktā nozīmē instrukcijas par to, kā veikt konkrētu apkopes darbu: tajās nav ietverti remontu un izmaiņu tehniskie risinājumi.

▼B

- e) Organizācija izveido kopēju darba karšu vai darba grafiku sistēmu, kas lietojama visās attiecīgajās organizācijas daļās. Turklāt organizācija precīzi pārraksta b) un d) punktā minētos tehniskās apkopes datus uz šādām darba kartēm vai darba grafikiem vai arī precīzi norāda uz konkrētu apkopes uzdevumu vai uzdevumiem, kas minēti šajos apkopes datos. Darba kartes vai darba grafiki var būt datora sastādīti un glabāti elektroniskā datubāzē, uz kuru attiecas atbilstoši drošības pasākumi pret neatļautu izmaiņu veikšanu un kura saistīta ar elektronisko dublējumdatubāzi, kuru atjauno 24 stundu laikā pēc ikvienas datu ievades galvenajā datubāzē. Kompleksās tehniskās apkopes darbus pārraksta uz šādām darba kartēm vai darba grafikiem un sadala atsevišķās pakāpēs, lai nodrošinātu ierakstu par pilna tehniskās apkopes darba pabeigšanu.

Ja tehniskās apkopes organizācija sniedz apkopes pakalpojumu gaisa pārvadājumu uzņēmumam, kas pieprasa lietot tā darba karšu vai darba grafiku sistēmu, tad var lietot šo darba karšu vai darba grafiku sistēmu. Šajā gadījumā organizācija izveido procedūru, lai nodrošinātu pareizu gaisa pārvadājumu uzņēmuma darba karšu vai darba grafiku aizpildīšanu.

- f) Organizācija pārliecinās, ka visi piemērojamie tehniskās apkopes dati ir viegli pieejami lietošanai, kad to prasa tehniskās apkopes personāls.
- g) Organizācija izveido procedūru, lai nodrošinātu, ka tehniskās apkopes dati, kuri ir tās rīcībā, tiek atjaunoti. Uzņēmēja/klienta rīcībā esošo un sniegto tehnisko datu gadījumā organizācija spēj pierādīt, ka tai uzņēmēja/klienta rakstisks apliecinājums, ka visi tehniskās apkopes dati ir atjaunoti, vai arī tai ir darbuzdevumi, kuros ir norādīts lietojamo tehniskās apkopes datu grozījumu statuss, vai arī tā var pierādīt, ka ir ierakstīta uzņēmēja/klienta tehniskās apkopes datu grozījumu sarakstā.

145.A.47 Ražošanas plānošana

- a) Organizācijai ir sistēma, kas atbilst darba apjomam un sarežģītībai, lai plānotu visa vajadzīgā personāla, instrumentu, iekārtu, materiālu, tehniskās apkopes datu un telpu pieejamību un nodrošinātu tehniskās apkopes darbu drošu pabeigšanu.
- b) Plānojot tehniskās apkopes darbus un organizējot maiņu darbu, ņem vērā cilvēku veikspējas ierobežojumus.
- c) Ja maiņas vai personāla nomaiņas iemeslu dēļ nepieciešams nodot tālāk tehniskās apkopes darbu turpināšanu vai pabeigšanu, aizejošais un atnākošais personāls savā starpā atbilstīgi apmainās ar visu būtisko informāciju.

▼M2**145.A.48 Tehniskās apkopes veikšana**

Organizācija iedibina procedūras, lai nodrošinātu, ka:

- a) pēc tehniskās apkopes pabeigšanas tiek veikta vispārēja pārbaude, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģī vai tā sastāvdaļā neatrodas instrumenti, iekārtas vai citas nepiederošas detaļas un materiāli un ka visi noņemtie pieejas paneļi ir piestiprināti tiem paredzētajās vietās;
- b) pēc jebkura kritiska tehniskās apkopes uzdevuma paveikšanas tiek piemērota kļūdu noteikšanas metode;

▼ **M2**

- c) tehniskās apkopes darbu laikā pēc iespējas tiek samazināts daudzkārtēju kļūdu pieļaušanas risks, kā arī risks, ka kļūdas varētu tikt atkārtoti pieļautas identiskos tehniskās apkopes uzdevumos; un

▼ **M8**

- d) bojājumus novērtē un modifikācijas un remontus veic, izmantojot datus, kas norādīti attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.304. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.304. punktā.

▼ **B****145.A.50 Tehniskās apkopes sertificēšana**

- a) Izmantošanas sertifikātu organizācijas vārdā izdod attiecīgi apstiprināts sertificējošais personāls, kad ir pārbaudīts, ka organizācija ir pienācīgi paveikusi visus pasūtītos tehniskās apkopes darbus atbilstoši procedūrām, kas norādītas 145.A.70. iedaļā, ņemot vērā 145.A.45. iedaļā minēto tehniskās apkopes datu pieejamību un lietojamību, un nav neatbilstību, kas bīstami ietekmē lidojumu drošību.
- b) Izmantošanas sertifikātu izsniedz pirms lidojuma un pēc visu tehniskās apkopes darbu pabeigšanas.
- c) Gaisa kuģa uzņēmēju informē par visiem jaunajiem defektiem vai nepilnīgi pabeigtiem tehniskās apkopes darbuzdevumiem nolūkā iegūt piekrišanu novērst šādus defektus vai pabeigt nepabeigtos tehniskās apkopes darbuzdevuma darbus. Gadījumā, ja gaisa kuģa uzņēmējs nevēlas, lai tiktu veikta šajā punktā minētā tehniskā apkope, piemēro e) punkta noteikumu.

▼ **M6**▼ **C2**

- d) Izmantošanas sertifikātu izdod pēc tam, kad sastāvdaļai, kamēr tā ir nomontēta no gaisa kuģa, ir veikta vajadzīgā tehniskā apkope. ► **M8** I pielikuma (M daļas) II papildinājumā minētais autorizētais izmantošanas sertifikāts "EASA 1. veidlapa" ir sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts, ja vien attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.502. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.502. punktā nav noteikts citādi. ◀ Ja organizācija veic sastāvdaļas tehnisko apkopi savām vajadzībām, EASA 1. veidlapa var nebūt vajadzīga atkarībā no organizācijā izmantotajām iekšējām nodošanas procedūrām, kas noteiktas pašraksturojumā.

▼ **B**

- e) Atkāpjoties no a) punkta noteikumiem, ja organizācija nespēj pabeigt visus pasūtītos tehniskās apkopes darbus, tā var izsniegt izmantošanas sertifikātu, ievērojot apstiprinātos gaisa kuģa ierobežojumus. Organizācija ieraksta šādu faktu izmantošanas sertifikātā pirms tā izdošanas.
- f) Atkāpjoties no a) punkta un 145.A.42. iedaļas noteikumiem, ja gaisa kuģis atrodas vietā, kas nav galvenā operatīvās tehniskās apkopes stacija vai galvenā tehniskās apkopes bāze, tādēļ, ka nav pieejama sastāvdaļa ar atbilstošu izmantošanas sertifikātu, ir pieļaujams īslaicīgi uzstādīt sastāvdaļu bez atbilstoša izmantošanas sertifikāta maksimāli 30 lidojuma stundām vai līdz brīdim, kad gaisa kuģis pirmo reizi atgriežas galvenajā operatīvās tehniskās apkopes stacijā vai galvenajā tehniskās apkopes bāzē atkarībā no tā, kas ir drīzāk, saskaņā ar gaisa kuģa uzņēmēja piekrišanu un izmantošanas sertifikāta esību minētajai sastāvdaļai, kas citādi atbilst visām piemērojamajām tehniskās apkopes un lietošanas prasībām. Šādas sastāvdaļas nomontē iepriekš minētā termiņa beigās, ja vien šā termiņa laikā nav iegūts atbilstošs izmantošanas sertifikāts, kas minēts a) punktā un 145.A.42. iedaļā.

▼ **M1**145.A.55 **Tehniskās apkopes un lidojumderīguma pārbauzu datu uzskaitē**▼ **M8**

- a) Organizācija reģistrē visu informāciju par veiktajiem tehniskās apkopes darbiem. Organizācija saglabā vismaz uzskaites datus, kas vajadzīgi, lai pierādītu, ka ir izpildītas visas prasības, kuras attiecas uz izmantošanas sertifikāta izdošanu, tostarp uz apakšuzņēmēja veiktas tehniskās apkopes nodošanas dokumentiem, un jebkura lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu.
- b) Organizācija izsniedz gaisa kuģa īpašniekam vai ekspluatantam katra izmantošanas sertifikāta kopiju kopā ar visu tādu detalizētu tehniskās apkopes uzskaites datu kopiju, kas saistīti ar veiktajiem darbiem un vajadzīgi, lai pierādītu atbilstību attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.305. punktam vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.305. punktam.

▼ **M6**▼ **C2**

- c) ► **M8** Organizācija saglabā visu detalizēto tehniskās apkopes uzskaites datu un visu saistīto tehniskās apkopes datu kopiju trīs gadus no dienas, kad gaisa kuģim vai sastāvdaļai, uz ko attiecas veiktais darbs, izdots izmantošanas sertifikāts. Turklāt tā trīs gadus no lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdošanas dienas saglabā visu ar to izdošanu saistīto uzskaites datu kopiju un izsniedz šo datu kopiju gaisa kuģa īpašniekam. ◀
1. Šajā punktā minētos uzskaites datus glabā veidā, kas nodrošina to aizsardzību pret bojājumiem, sagrozījumiem un zādzību.
 2. Visu datoraparāturu, ko izmanto, lai nodrošinātu dublējumu, glabā atsevišķi no datoraparātūras, kura satur darba datus, vidē, kas nodrošina, ka tie saglabājas labā stāvoklī.
 3. Ja saskaņā ar šo pielikumu apstiprināta organizācija izbeidz darbību, visus saglabātos tehniskās apkopes uzskaites datus par pēdējiem trīs gadiem pirms organizācija darbības izbeigšanas nodod attiecīgā gaisa kuģa vai sastāvdaļas pēdējam īpašniekam vai klientam vai glabā tā, kā norādījusi kompetentā iestāde.

▼ **B**145.A.60 **Ziņošana par notikumiem**

- a) Organizācija ziņo kompetentajai iestādei, reģistrācijas valstij un organizācijai, kas atbildīga par gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas projektēšanu, par ikvienu atklātu gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas pazīmi, kas nopietni apdraud lidojumu drošību.
- b) Organizācija izveido notikumu iekšējo ziņošanas sistēmu, kā norādīts pašraksturojumā, lai savāktu un novērtētu šādus ziņojumus, ieskaitot to notikumu iegūšanu un novērtēšanu, par kuriem jāziņo atbilstoši a) punktam. Šajā procedūrā norāda negatīvās tendences, koriģējošās darbības, kas veiktas vai kas jāveic organizācijai, lai novērstu trūkumus, un iekļauj visas zināmās būtiskās informācijas, kas attiecas uz šādiem notikumiem, novērtējumu un metodi, lai, ja vajadzīgs, izplatītu informāciju.
- c) Organizācija ziņojumus sniedz veidā, kuru noteikusi Aģentūra, un nodrošina, ka tajos ir visa vajadzīgā informācija par stāvokli un novērtējuma rezultātiem, kas zināmi organizācijai.

▼ B

- d) Ja organizāciju tehniskās apkopes veikšanai ir nolīdzis uzņēmējs, tad organizācija ziņo arī uzņēmējam par ikvienu šādu pazīmi, kas ietekmē viņa gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu.
- e) Organizācija sagatavo un iesniedz ziņojumus cik ātri vien iespējams, bet jebkurā gadījumā 72 stundu laikā pēc tam, kad tā atklāja pazīmi, uz kuru attiecas šis ziņojums.

145.A.65 Drošības un kvalitātes politika, tehniskās apkopes procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma

- a) Organizācija izveido drošības un kvalitātes politiku, kas jāiekļauj tās pašraksturojumā, kas minēts 145.A.70. iedaļā.

▼ M2

- b) Organizācija izveido procedūras, par kurām tā vienojas ar kompetento iestādi, ņemot vērā cilvēkfaktorus un veiktspēju, lai nodrošinātu labu tehniskās apkopes praksi un atbilstību šīs prasībām, kas noteiktas 145.A.25. un 145.A.95. punktā. Šajā apakšpunktā minētās procedūras:

1. nodrošina, ka starp organizāciju un organizāciju, kura pieprasa tehnisko apkopi, ir panākta vienošanās par skaidru darbuzdevumu vai līgumu, kurā skaidri noteikta veicamā tehniskā apkope tā, lai gaisa kuģi un sastāvdaļas varētu laist lietošanā saskaņā ar 145.A.50. punktu; un
2. aptver visus veicamās tehniskās apkopes aspektus, tostarp specializēto pakalpojumu sniegšanu un kontroli, un nosaka standartus, saskaņā ar kuriem organizācija paredz strādāt.

▼ B

- c) Organizācija ievieš kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kurā iekļauj turpmāk minēto:
 1. Neatkarīgas pārbaudes, lai uzraudzītu atbilstību nepieciešamajiem gaisa kuģa/tā sastāvdaļas standartiem un procedūru atbilstību, lai nodrošinātu, ka šādas procedūras izmanto labu tehniskās apkopes praksi un lidojumderīgu gaisa kuģi/tā sastāvdaļas. Vismazākajās organizācijās par kvalitātes nodrošināšanas sistēmā minētās neatkarīgās pārbaudes veikšanu var noslēgt līgumu ar citu organizāciju, kas apstiprināta atbilstoši šās daļas noteikumiem, vai ar personu, kurai ir atbilstošas tehniskās zināšanas un pierādīta apmierinoša pieredze pārbaužu veikšanā; un
 2. Atgriezeniskās informācijas sistēmu par kvalitāti ar personu vai personu grupu, kas norādītas 145.A.30. iedaļas b) punktā, un tieši ar atbildīgo pārvaldnieku, kas nodrošina, ka tiek veikta pienācīga un savlaicīga koriģējoša darbība, kas pieņemta pēc neatkarīgo pārbaužu atskaišu saņemšanas, kas izveidotas, lai ievērotu 1. punktu.

145.A.70 Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojums

- a) "Tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojums" ir dokuments vai dokumenti, kuros ir informācija, kurā norādīta darba joma, uz ko attiecas apstiprinājums un kurā minēts, kā organizācija gatavojas ievērot šā pielikuma (145. daļas) prasības. Organizācija kompetentajai iestādei sniedz tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumu, kurā minēta šāda informācija:

▼B

1. deklarācija, ko parakstījis atbildīgais pārvaldnieks un kurā ir apstiprināts, ka tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā un visās tajā norādītajās saistītajās rokasgrāmatās ir definēta organizācijas atbilstība šā pielikuma (145. daļas) noteikumiem un tā tiks ievērota vienmēr. Ja atbildīgais pārvaldnieks nav organizācijas galvenais izpilddirektors, tad galvenais izpilddirektors ar parakstu apstiprina šo deklarāciju;
2. organizācijas drošības un kvalitātes politika, kas norādīta 145.A.65. iedaļā;
3. ieceltās(-o) personas(-u), kas minēta(-as) 145.A.30. iedaļas b) punktā, vārds(-i) un amats(-i);
4. to personu, kas ieceltas saskaņā ar 145.A.30. iedaļas b) punkta noteikumiem, pienākumi un atbildība, ieskaitot jautājumus, par kuriem viņi organizācijas vārdā var tieši konsultēties ar kompetento iestādi;
5. organizācijas struktūras shēma, kurā parādītas saistītās atbildības ķēdes starp personām, kas minētas 145.A.30. iedaļas b) punktā;

▼M6**▼C2**

6. sertificējošā personāla, palīgpersonāla un – attiecīgā gadījumā – lidojumderīguma pārbaudītu personāla saraksts, kurā norādīta viņu apstiprinājuma darbības joma;

▼B

7. cilvēku resursu vispārējs apraksts;
8. objektu vispārējs apraksts, kuri atrodas katrā no adresēm, kas norādītas organizācijas apstiprinājuma apliecībā;
9. organizācijas darba jomas, kas attiecas uz apstiprinājuma jomu, specifikācija;
10. paziņošanas kārtība, kas minēta 145.A.85. iedaļā, par izmaiņām organizācijā;
11. grozījumu tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā izdarīšanas procedūra;

▼M8

12. procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma, ko organizācija izveidojusi saskaņā ar šā pielikuma (145. daļas) 145.A.25.–145.A.90. punktu, un visas papildu procedūras, kas ievērotas attiecīgi saskaņā ar I pielikumu (M daļu) un Vb pielikumu (ML daļu);

▼B

13. ja vajadzīgs, to uzņēmēju saraksts, kuriem organizācija sniedz gaisa kuģu tehniskās apkopes pakalpojumus;
 14. ja vajadzīgs, to organizāciju saraksts, ar kurām noslēgti apakšlīgumi, kā norādīts 145.A.75. iedaļas b) punktā;
 15. ja vajadzīgs, saraksts ar operatīvās tehniskās apkopes stacijām, kas norādītas 145.A.75. iedaļas d) punktā;
 16. ja vajadzīgs, saraksts ar nolīgtajām organizācijām.
- b) Pašraksturojumā pēc vajadzības izdara grozījumus, lai tas būtu aktuāls organizācijas apraksts. Pašraksturojumu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.
- c) Neskarot b) punkta noteikumu, nelielus grozījumus pašraksturojumā var apstiprināt ar tajā minētas procedūras palīdzību (še turpmāk sauktu par “netiešo apstiprinājumu”).

▼B**145.A.75 Organizācijas tiesības**

Saskaņā ar pašraksturojumu organizācija ir tiesīga veikt šādus darbus:

- a) apkopt ikvienu gaisa kuģi un/vai sastāvdaļu, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, vietās, kas norādītas apstiprinājuma apliecībā un pašraksturojumā;
- b) organizēt ikviena gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, tehnisko apkopi citā organizācijā, kas strādā saskaņā ar tās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu. Tas attiecas uz darbu, ko veic organizācija, kura nav atbilstīgi apstiprināta šādas tehniskās apkopes veikšanai atbilstīgi šīs daļas prasībām, un attiecas tikai uz darba jomu, ko pieļauj saskaņā ar 145.A.65. iedaļas b) punktā noteiktajām procedūrām. Šajā darba jomā neiekļauj gaisa kuģa tehnisko apkopi bāzē vai pilnīgu darbnīcā veiktās tehniskās apkopes pārbaudi vai dzinēja vai dzinēja moduļa kapitālremontu;
- c) apkopt ikvienu gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, jebkurā atrašanās vietā atbilstoši vajadzībai, kas rodas vai nu tādēļ, ka gaisa kuģis nav derīgs lietošanai, vai arī tādēļ, ka nepieciešams atbalstīt operatīvo tehnisko apkopi atbilstoši apstākļiem, kuri norādīti pašraksturojumā;
- d) apkopt ikvienu gaisa kuģi un/vai sastāvdaļu, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, vietā, kas norādīta kā operatīvās tehniskās apkopes vieta, kur var veikt tikai nelielu tehnisko apkopi un tikai tad, ja organizācijas pašraksturojumā ir atļauta šāda darbība un uzskaitītas šādas atrašanās vietas;
- e) pēc tehniskās apkopes pabeigšanas izsniegt izmantošanas sertifikātus atbilstoši 145.A.50. iedaļas prasībām;

▼M6**▼C2**

- f) ja tai ir īpašs apstiprinājums veikt šos darbus gaisa kuģiem, uz kuriem attiecas Vb pielikums (ML daļa), tā var veikt lidojumperīguma pārbaudes un izdot attiecīgos lidojumperīguma pārbaudes sertifikātus saskaņā ar šīs regulas Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktā izklāstītajiem nosacījumiem;

▼B**145.A.80 Ierobežojumi organizācijai**

Organizācija apkopj gaisa kuģi vai tā sastāvdaļu, kuras gadījumā tā ir apstiprināta, tikai tad, ja tai ir pieejamas visas vajadzīgās telpas, iekārtas, instrumenti, materiāli, tehniskās apkopes dati un sertificējošais personāls.

145.A.85 Izmaiņas organizācijā

Organizācija informē kompetento iestādi par visām turpmāk minētajām ierosinātajām izmaiņām organizācijā pirms tās tiek veiktas, lai ļautu kompetentajai iestādei noteikt pastāvīgu atbilstību šīs daļas prasībām un, ja vajadzīgs, izdarīt grozījumus apstiprinājuma apliecībā, izņemot ierosināto izmaiņu personālā gadījumus, par kurām vadībai nav bijis zināms iepriekš un par kurām jāpaziņo tiklīdz iespējams:

1. organizācijas nosaukums;

▼B

2. organizācijas galvenā atrašanās vieta;
3. organizācijas papildu atrašanās vietas;
4. atbildīgais pārvaldnieks;
5. ikviena no personām, kas iecelta atbilstoši 145.A.30. iedaļas b) punkta noteikumiem;

▼M1

6. telpas, iekārtas, instrumenti, materiāli, procedūras, darba joma, sertificējošais personāls un lidojumperīguma pārbaudes personāls, kas varētu ietekmēt apstiprinājumu.

▼B**145.A.90 Pastāvīgs derīgums**

- a) Apstiprinājumu izsniedz uz neierobežotu laikposmu. Tas turpina būt derīgs, kamēr:
 1. organizācija atbilst II pielikuma (145. daļa) prasībām, ņemot vērā noteikumus par rīcību attiecībā uz atzinumiem, kas norādīta 145.B.50. iedaļā; un
 2. kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst šās daļas prasībām; un
 3. apliecība nav atcelta vai atsaukta.
- b) Atceļot vai atsaucot apstiprinājumu, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

145.A.95 Atzinumi**▼M6****▼C2**

- a) 1. līmeņa atzinums ir atzinums par jebkuru konstatētu būtisku neatbilstību šajā pielikumā noteiktajām prasībām, kura pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojumu drošību.
- b) 2. līmeņa atzinums ir atzinums par jebkuru konstatētu neatbilstību šajā pielikumā noteiktajām prasībām, kura var pazemināt drošības standartu un var apdraudēt lidojumu drošību.

▼B

- c) Pēc tam, kad atbilstoši 145.B.50. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma turētājs izstrādā koriģējošu darbību plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka šīs koriģējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru viņš ar to ir vienojies.

*B IEDAĻA***PROCEDŪRA KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM****145.B.01 Darbības joma**

Šajā iedaļā noteiktas administratīvās procedūras, kuras kompetentā iestāde ievēro, veicot savus uzdevumus un pienākumus attiecībā uz tehniskās apkopes organizāciju apstiprinājumu izdošanu, pagarināšanu, maiņu, apturēšanu vai atsaukšanu saskaņā ar šo pielikumu (145. daļu).

▼B**145.B.10 Kompetentā iestāde****1. Vispārīgi norādījumi**

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uzliek atbildību par sertifikātu izdošanu, pagarināšanu, apmaiņu, apturēšanu vai atsaukšanu un par lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzīšanu. Šī kompetentā iestāde izveido dokumentētas procedūras un organizatorisko struktūru.

2. Resursi

Personāla skaits ir pietiekams, lai varētu izpildīt prasības, kas sīki izklāstītas šajā iedaļā.

3. Kvalifikācija un apmācība

Personālam, kas iesaistīts apstiprinājumu izdošanā saskaņā ar šo pielikumu (145. daļu):

- a) jābūt pietiekami kvalificētam un tam jābūt vajadzīgajām zināšanām, pieredzei un apmācībai, lai veiktu tam uzticētos pienākumus;
- b) ja vajadzīgs, jābūt apmācītam/paaugstinājušam kvalifikāciju atbilstoši šā pielikuma (145. daļas) noteikumiem, ieskaitot tā paredzēto nozīmi un standartu.

4. Procedūras

Kompetentā iestāde ievieš procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā panākt atbilstību šās B iedaļas noteikumiem.

Procedūras jāpārskata un jāgroza, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību.

145.B.15 Organizācijas, kas atrodas vairākās dalībvalstīs

Ja tehniskās apkopes uzņēmumi atrodas vairāk kā vienā dalībvalstī, apstiprinājuma pārbaudi un pastāvīgo uzraudzību veic kopā ar kompetentajām iestādēm, kuras iecēlušas tās dalībvalstis, kuru teritorijās atrodas pārējie tehniskās apkopes uzņēmumi.

145.B.20 Sākotnējā apstiprināšana

- 1. Pieņemot, ka 145.A.30. iedaļas a) un b) punkta prasības ir izpildītas, kompetentā iestāde rakstveidā pieteikuma iesniedzējam oficiāli norāda savu apstiprinājumu 145.A.30. iedaļas a) un b) punktā minētajam personālam.
- 2. Kompetentā iestāde nosaka, ka tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā minētās procedūras atbilst šā pielikuma (145. daļas) noteikumiem, un nodrošina, ka atbildīgais pārvaldnieks paraksta saistību deklarāciju.
- 3. Kompetentā iestāde pārbauda, vai organizācija atbilst šā pielikuma (145. daļas) prasībām.
- 4. Sanāksmi ar atbildīgo pārvaldnieku sasauc vismaz reizi apstiprinājuma pārbaudes laikā, lai pārliecinātos, ka viņš pilnīgi saprot apstiprinājuma nozīmi un iemeslu, kāpēc jāparaksta organizācijas pašraksturojuma deklarācija par atbilstību pašraksturojumā norādītajām procedūrām.
- 5. Visus atzinumus rakstveidā paziņo organizācijai.

▼B

6. Kompetentā iestāde reģistrē visus atzinumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu atzinumu) un ieteikumus.
7. Sākotnējā apstiprinājuma gadījumā visi defekti ir jānovērš, lai varētu izdot apstiprinājumu.

145.B.25 Apstiprinājuma izdošana

1. Kompetentā iestāde oficiāli apstiprina pašraksturojumu un izdod pieteikuma iesniedzējam apstiprinājuma apliecību, kas norādīta 3. veidlapā, kurā iekļauti apstiprinājuma novērtējumi. Kompetentā iestāde izdod apliecību tikai tad, ja organizācija atbilst šā pielikuma (145. daļas) prasībām.
2. Kompetentā iestāde norāda apstiprinājuma nosacījumus 3. veidlapas apstiprinājuma apliecībā.
3. Atsauces numuru iekļauj 3. veidlapas apstiprinājuma apliecībā veidā, kādu norādījusi Aģentūra.

145.B.30 Apstiprinājuma pagarināšana

Apstiprinājuma pagarināšanu uzrauga atbilstoši piemērojamajam “sākotnējās apstiprināšanas” procesam, kas norādīts 145.A.20. iedaļā. Turklāt:

1. Kompetentā iestāde glabā un atjauno programmu attiecībā uz katru apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju, kas atrodas tās uzraudzībā, kurā uzskaitītas dienas, kurās ir veicama pārbaude un kad šādas pārbaudes tika veiktas.
2. Katrai organizācijai pilnīgi pārbauda atbilstību šā pielikuma (145. daļas) noteikumiem laikposmos, kas nepārsniedz 24 mēnešus.
3. Vismaz reizi 24 mēnešos sasauc sanākumi ar atbildīgo pārvaldnieku, lai nodrošinātu, ka viņš ir informēts par būtiskajiem jautājumiem, kas radušies šādu pārbaudi laikā.

145.B.35 Izmaiņas

1. Kompetentā iestāde saņem paziņojumu no organizācijas par ikvienu no ierosinātajām izmaiņām, kas minētas 145.A.85. iedaļā.

Kompetentā iestāde atbilst visiem piemērojamajiem sākotnējā procesa punktu elementiem ikvienas izmaiņas organizācijā gadījumā.

2. Kompetentā iestāde var norādīt nosacījumus, saskaņā ar kuriem organizācija var darboties šādu izmaiņu laikā, ja vien tā nenosaka, ka apstiprinājums ir jāaptur.

145.B.40 Grozījumi tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā

Ja tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā (MOE) tiek veikti jebkādi grozījumi, tad:

- 1) grozījumu tieša apstiprinājuma gadījumā saskaņā ar 145.A.70. iedaļas b) punktu kompetentā iestāde pārbauda, vai pašraksturojumā norādītās procedūras atbilst II pielikuma (145. daļa) prasībām, pirms oficiāli paziņot apstiprinātajai organizācijai par apstiprinājumu;

▼B

- 2) ja grozījumu apstiprināšana notiek, izmantojot netiešā apstiprinājuma procedūru saskaņā ar 145.A.70. iedaļas c) punktu, kompetentā iestāde pārliecinās par to, ka i) grozījumi ir nenozīmīgi un ii) tā pietiekami kontrolē grozījumu apstiprinājumu, lai nodrošinātu arī turpmāku atbilstību II pielikuma (145. daļa) prasībām.

145.B.45 Apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

- a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu; vai
- b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši 145.B.50. iedaļas noteikumiem.

145.B.50 Atzinumi

- a) Ja pārbaužu laikā vai citādā veidā atrod pierādījumus par to, ka pastāv neatbilstība šā pielikuma (145. daļas) prasībām, kompetentā iestāde veic turpmāk minētās darbības:
1. Attiecībā uz 1. līmeņa atzinumiem, kompetentā iestāde veic tūlītēju darbību, lai, atkarībā no 1. līmeņa atzinuma pakāpes, pilnīgi vai daļēji atsauktu, ierobežotu vai apturētu apstiprinājumu tehniskās apkopes organizācijai līdz brīdim, kad organizācija ir veiksmīgi veikusi korigējošu darbību.
 2. Attiecībā uz 2. līmeņa atzinumiem, kompetentā iestāde nosaka labošanai vajadzīgo laikposmu, kas ir atbilstošs atzinuma raksturam un nepārsniedz trīs mēnešus. Dažos gadījumos šā pirmā posma beigās un atbilstoši atzinuma raksturam, kompetentā iestāde šo laikposmu var pagarināt vēl par trīs mēnešiem atbilstoši apmierinošam korigējošo darbību plānam.
- b) Kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji apturētu apstiprinājumu, gadījumā, ja neiekļaujas tajā laika posma termiņā, kuru tā ir noteikusi.

145.B.55 Uzskaitē

1. Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu ar minimālajiem glabāšanas kritērijiem, kas nodrošina procesa pietiekamu izsekojamību katra atsevišķa apstiprinājuma izdošanai, pagarināšanai, maiņai, apturēšanai vai atsaukšanai.
2. Uzskaitē vismaz iekļauj:
 - a) pieteikumu organizācijas apstiprinājuma saņemšanai, ieskaitot ar to saistīto pagarinājumu;
 - b) kompetentās iestādes pastāvīgās uzraudzības programmu, ieskaitot visus pārbaudes uzskaites datus;
 - c) organizācijas apstiprinājuma apliecību ar visām izmaiņām tajā;
 - d) pārbaudes programmas kopiju, kurā uzskaitītas dienas, kurās jāveic pārbaudes, un dienas, kad tās tika veiktas;

▼B

- e) oficiālās sarakstes kopijas, ieskaitot 4. veidlapu vai līdzvērtīgu;
 - f) informāciju par ikvienu/visiem atbrīvojuma un izpildes nodrošināšanas pasākumu(-iem);
 - g) visas citas kompetentās iestādes pārbaudes ziņojuma veidlapas;
 - h) tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumus.
3. Glabāšanas periods iepriekš minētajai uzskaitēi ir vismaz četri gadi.
4. Kompetentā iestāde var izvēlēties lietot vai nu dokumentāro, vai datorizēto sistēmu, vai arī abu apvienojumu, uz kuru attiecas atbilstīga kontrole.

▼M6**▼C2****145.B.60 Atbrīvojumi**

Ja dalībvalsts saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 71. pantu piešķir atbrīvojumu no šajā pielikumā noteikto prasību izpildes, kompetentā iestāde atbrīvojumu reģistrē. Tā saglabā minētos reģistrus 145.B.55. punkta 3) apakšpunktā noteikto laikposmu.

I papildinājums

Autorizēts izmantošanas sertifikāts – EASA 1. veidlapa

Piemēro I pielikuma (M daļa) II papildinājuma noteikumus.

▼B

II papildinājums

Klases un novērtējuma sistēma, ko izmanto i pielikuma (M daļa) F apakšiedaļā un II pielikumā (145. daļa) minēto tehniskās apkopes organizāciju apstiprināšanai

Piemēro I pielikuma (M daļa) IV papildinājuma noteikumus.

▼ **M6**▼ **C2***III papildinājums***Tehniskās apkopes organizācijas sertifikāts – EASA 3-145. veidlapa**

1. lpp. no 2

[DALĪBVALSTS (*)]**Eiropas Savienības dalībvalsts (**)****TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJAS SERTIFIKĀTS**

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).145.XXXX

►⁽¹⁾ Ievērojot Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 un Komisijas Regulu (ES) Nr. 1321/2014 un ņemot vērā turpmāk izklāstītos nosacījumus, [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apliecina, ka:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

kā tehniskās apkopes organizācija atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1321/2014 II pielikuma (145. daļas) A iedaļai ir apstiprināta, lai veiktu pievienotajos apstiprinājuma noteikumos uzskaitīto ražojumu, daļu un ierīču tehnisko apkopi un izdotu attiecīgos izmantošanas sertifikātus, lietojot iepriekš minētos atsaucē numurus, un noteiktos gadījumos pēc tam, kad ir veikta lidojumderīguma pārbaude, kā noteikts minētās regulas Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktā, izdotu lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus tiem gaisa kuģiem, kas uzskaitīti pievienotajos apstiprinājuma noteikumos. ◀

NOSACĪJUMI:

1. šis apstiprinājums attiecas tikai uz to, kas norādīts II pielikuma (145. daļas) A iedaļā minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojuma iedaļā par darbības jomu, un
2. šajā apstiprinājumā ir izvirzīta prasība ievērot procedūras, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā, un
3. šis apstiprinājums ir spēkā, kamēr apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija nodrošina atbilstību Regulas (ES) Nr. 1321/2014 II pielikumam (145. daļai),
4. ja ir ievēroti minētie nosacījumi, šis apstiprinājums ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atdots, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums:

Šīs pārskatīšanas datums:

Pārskatīšana Nr.:

Paraksts:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 3-145. veidlapa – 4. izdevums

(*) Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot tādū valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis, vai EASA gadījumā.

► ⁽¹⁾ **M8**

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

KLASE	NOVĒRTĒJUMS	IEROBEŽOJUMS	BĀZES TEHNISKĀ APKOPE	OPERATĪVĀ TEHNISKĀ APKOPE
GAISA KUĢIS (**)	(***)	► ⁽¹⁾ (****)	[JĀ/NĒ] (**)	[JĀ/NĒ] (**)
	(***)	(****)	[JĀ/NĒ] (**)	[JĀ/NĒ] (**)
	(***)	(****)	[JĀ/NĒ] (**)	[JĀ/NĒ] (**)
	(***)	(****) ◀	[JĀ/NĒ] (**)	[JĀ/NĒ] (**)
DZINĒJI (**)	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
SASTĀVDAĻAS, KAS NAV NOKOMPLEKTĒ- TI DZINĒJI VAI SPĒKA PALĪGIEKĀR- TAS (**)	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
	(***)	(***)		
SPECIALIZĒTIE PAKALPOJU- MI (**)	(***)	(***)		
	(***)	(***)		

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

(****) Aizpildīt, norādot attiecīgo ierobežojumu, un precizēt, vai ir atļauts izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus.

▼B*IV papildinājums*

Nosacījumi tāda personāla izmantošanai, kas nav ieguvis kvalifikāciju atbilstoši III pielikumam (66. daļai), kurš minēts 145.A.30. iedaļas j) punkta 1. un 2. apakšpunktā

1. Certificējošais personāls, kas atbilst visiem turpmāk minētajiem nosacījumiem, atbilst 145.A.30. iedaļas j) punkta 1. un 2. apakšpunkta noteikumiem:

- a) personai ir licence vai certificējošā personāla atļauja, kas izdota saskaņā ar valsts tiesību aktiem pilnībā atbilstoši *ICAO* 1. pielikumam;
- b) personas darba joma nepārsniedz to darba jomu, kas norādīta valsts licencē vai certificējošā personāla atļaujā, atkarībā no tā, kura ir visvairāk ierobežojoša;
- c) personai jāpierāda, ka tā ir apmācīta par cilvēciskiem faktoriem un aviācijas tiesību aktiem, kas minēti 9. un 10. modulī un III pielikuma (66. daļa) I papildinājumā;
- d) persona pierāda piecu gadu ilgu tehniskās apkopes pieredzi operatīvās tehniskās apkopes certificējošā personāla gadījumā un astoņu gadu ilgu tehniskās apkopes pieredzi bāzes tehniskās apkopes certificējošā personāla gadījumā. Tomēr tām personām, kurām atļautie uzdevumi nepārsniedz 66. daļā minētā A kategorijas certificējošā personāla uzdevumus, jāpierāda tikai trīs gadu ilga pieredze tehniskajā apkopē;
- e) operatīvās tehniskās apkopes certificējošais personāls un bāzes tehniskās apkopes palīgpersonāls pierāda, kas viņš(-a) saņēmis(-usi) tipa apmācību un nokārtojis(-usi) eksāmenu attiecīgi B1, B2 vai B3 kategorijas līmenī, kā minēts III pielikuma (66. daļa) III papildinājumā attiecībā uz katru gaisa kuģa tipu b) apakšpunktā minētajā darba jomā. Tomēr tās personas, kuru darba joma nepārsniedz A kategorijas certificējošā personāla uzdevumus, var saņemt tikai uzdevumapmācību pilnas tipa apmācības vietā;
- f) bāzes tehniskās apkopes certificējošais personāls pierāda, kas viņš(-a) saņēmis(-usi) tipa apmācību un nokārtojis(-usi) eksāmenu attiecīgi B1, B2 vai B3 kategorijas līmenī, kā minēts III pielikuma (66. daļa) III papildinājumā attiecībā uz katru gaisa kuģa tipu b) punktā minētajā darba jomā, izņemot to, ka pirmajam gaisa kuģa tipam apmācībai un eksāmenam jābūt III pielikuma B1, B2 vai B3 kategorijas līmenī.

2. Aizsargātas tiesības:

- a) personāls, kam bija tiesības pirms III pielikuma (66. daļa) stāšanās spēkā, var turpināt tās izmantot bez vajadzības ievērot 1. punkta c) līdz f) apakšpunkta prasības;
- b) tomēr pēc šīs spēkā stāšanās dienas, ikviens personāls, kurš vēlas paplašināt savas atļaujas darbības jomu, lai tajā iekļautu papildu tiesības, ievēro minētā 1. punkta prasības;
- c) neskarot iepriekš minētā 2. punkta b) apakšpunktu, netiek prasīta atbilstība 1. punkta c) un d) apakšpunkta prasībām papildu tipa apmācības gadījumā.

▼B*III PIELIKUMS***(66. daļa)****SATURS**

66.1. Kompetentā iestāde

A IEDAĻA – TEHNISKĀS PRASĪBAS**A APAKŠIEDAĻA – GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCE**

66.A.1. Darbības joma

66.A.3. Licences kategorijas un apakškategorijas

66.A.5. Gaisa kuģu grupas

66.A.10. Piemērošana

66.A.15. Atbilstība

66.A.20. Tiesības

66.A.25. Pamatzināšanu prasības

66.A.30. Pamatpieredzes prasības

66.A.40. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences derīguma uzturēšana

66.A.45. Gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums

66.A.50. Ierobežojumi

66.A.55. Kvalifikācijas apliecināšana

66.A.70. Konvertēšanas noteikumi

B IEDAĻA – PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM**A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI**

66.B.1. Darbības joma

66.B.10. Kompetentā iestāde

66.B.20. Lietvedība

66.B.25. Savstarpējā apmaiņa ar informāciju

66.B.30. Atbrīvojumi

B APAKŠIEDAĻA – GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCES IZDOŠANA

66.B.100. Procedūra, kas jāievēro kompetentajai iestādei, izdodot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci

66.B.105. Procedūra, kas jāievēro, izdodot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci ar 145. daļā minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas palīdzību

66.B.110. Procedūra, kas jāievēro kompetentajai iestādei, izdarot grozījumus gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, lai tajā iekļautu papildu pamatkategoriju vai apakškategoriju

▼B

66.B.115. Procedūra grozījumu izdarīšanai gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, lai tajā iekļautu gaisa kuģa novērtējumu vai atceltu ierobežojumus

66.B.120. Procedūra gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pagarināšanai

66.B.125. Licences konvertēšanas procedūra, ietverot grupas novērtējumus

66.B.130. Gaisa kuģa tipa apmācības tiešā apstiprinājuma procedūra

C APAKŠIEDAĻA – EKSAMINĀCIJA

66.B.200. Kompetentās iestādes vadītā eksaminācija

D APAKŠIEDAĻA – SERTIFICĒJOŠĀ PERSONĀLA KVALIFIKĀCIJU KONVERTĒŠANA

66.B.300. Vispārīgas piezīmes

66.B.305. Konvertēšanas ziņojums par valstu kvalifikācijām

66.B.310. Konvertēšanas ziņojums par apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju atļaujām

E APAKŠIEDAĻA – EKSAMINĀCIJAS KREDĪTPUNKTI

66.B.400. Vispārīgas piezīmes

66.B.405. Ziņojums par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem

66.B.410. Eksaminācijas kredītpunktu derīgums

F APAKŠIEDAĻA – PASTĀVĪGĀ UZRAUDZĪBA

66.B.500. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences atsaukšana, apturēšana vai ierobežošana

PAPILDINĀJUMI

I papildinājums – Pamatzināšanu prasības (izņemot L kategorijas licences)

II papildinājums – Pamata eksaminācijas standarti (izņemot L kategorijas licences)

III papildinājums – Gaisa kuģu tipa apmācības un eksaminācijas standarts. Apmācība darba vietā

IV papildinājums – Pieredzes prasības 66.daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences paplašināšanas gadījumā

V papildinājums – Pieteikuma veidlapa – EASA 19. veidlapa

VI papildinājums – III pielikumā (66. daļa) minētā gaisa kuģa tehniskās apkopes licence – EASA 26. veidlapa

▼M5

VII papildinājums – Pamatzināšanu prasības L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences iegūšanai

VIII papildinājums – Pamata eksaminācijas standarti L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences iegūšanai

▼B

66.1. Kompetentā iestāde

a) Šā pielikuma (66. daļa) nolūkos kompetentā iestāde ir:

- 1) iestāde, ko iecēlusi dalībvalsts, kurai persona pirmo reizi iesniedz pieteikumu attiecībā uz gaisa kuģa tehniskās apkopes licences izsniegšanu; vai

▼B

2) iestāde, ko iecēlusi cita dalībvalsts, gadījumā, ja tās ir atšķirīgas, ņemot vērā vienošanos ar iestādi, kas minēta 1. punktā. Tādā gadījumā 1. punktā minētās licences jāatceļ, visus 66.B.20. iedaļā minētos ierakstus jāpārceļ un jāizsniedz jauna licence, pamatojoties uz minētajiem ierakstiem.

b) Aģentūra ir atbildīga par to, lai noteiktu:

- 1) gaisa kuģu tipu sarakstu; un
- 2) kādas gaisa kuģa korpusa/dzinēju kombinācijas ir iekļautas katrā konkrētā gaisa kuģa tipa novērtējumā.

*A IEDAĻA***TEHNISKĀS PRASĪBAS***A APAKŠDAĻA**GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCE***66.A.1. Darbības joma**

Šī iedaļa definē gaisa kuģa tehniskās apkopes licences un nosaka pieteikumu, izsniegšanas un derīguma turpināšanās prasības.

▼M5**66.A.3. Licences kategorijas un apakškategorijas**

Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences ietver šādas kategorijas un, attiecīgā gadījumā, apakškategorijas un sistēmas kvalifikācijas atzīmes.

a) A kategorija, kas ir sadalīta šādās apakškategorijās:

- A1 – lidmašīnas ar turbīndzinējiem;
- A2 – lidmašīnas ar virzuļdzinējiem;
- A3 – helikopteri ar turbīndzinējiem;
- A4 – helikopteri ar virzuļdzinējiem.

b) B1 kategorija, kas ir sadalīta šādās apakškategorijās:

- B1.1 – lidmašīnas ar turbīndzinējiem;
- B1.2 – lidmašīnas ar virzuļdzinējiem;
- B1.3 – helikopteri ar turbīndzinējiem;
- B1.4 – helikopteri ar virzuļdzinējiem.

c) B2 kategorija.

B2 kategorijas licence ir piemērojama visiem gaisa kuģiem.

d) B2L kategorija.

B2L kategorijas licence ir piemērojama visiem gaisa kuģiem, kas nav 1. grupas gaisa kuģi, kura noteikta 66.A.5. punkta 1) apakšpunktā, un tā ir sadalīta šādās sistēmas kvalifikācijas atzīmēs:

- sakari/navigācija (*com/nav*);
- instrumenti;
- lidojums automātiskajā režīmā;

▼ **M5**

— novērošana;

— korpusa sistēmas.

B2L licencē ir ietverta vismaz viena sistēmas kvalifikācijas atzīme.

e) B3 kategorija.

B3 kategorijas licence ir piemērojama virzuļdzinēju nehermetizētām lidmašīnām ar maksimālo pacelšanās masu (*MTOM*) līdz 2 000 kg.

f) L kategorija, kas ir sadalīta šādās apakškategorijās:

— L1C: kompozītmateriālu planieri;

— L1: planieri;

— L2C: kompozītmateriālu planieri ar dzinēju un kompozītmateriālu *ELA1* lidmašīnas;

— L2: planieri ar dzinēju un *ELA1* lidmašīnas;

— L3H: karstā gaisa baloni;

— L3G: gāzes gaisa baloni;

— L4H: karstā gaisa dirižabļi;

— L4G: *ELA2* gāzes dirižabļi;

— L5: gāzes dirižabļi, kas nav *ELA2* gāzes dirižabļi.

g) C kategorija.

C kategorijas licence ir piemērojama lidmašīnām un helikopteriem.

66.A.5 Gaisa kuģu grupas

Gaisa kuģu tehniskās apkopes licencēs kvalifikācijas atzīmes nolūkā gaisa kuģus iedala šādās grupās:

1) 1. grupa: kompleksi ar dzinēju darbināmi gaisa kuģi, vairāku dzinēju helikopteri, lidmašīnas ar maksimālo sertificēto darbības augstumu virs FL290, gaisa kuģi, kas aprīkoti ar lidojuma vadības elektriskām sistēmām, gāzes dirižabļi, kas nav *ELA2* gāzes dirižabļi, un citi gaisa kuģi, kam vajadzīga gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīme, ja to nosaka Aģentūra.

Aģentūra var nolemt gaisa kuģi, kas atbilst pirmajā daļā noteiktajiem nosacījumiem, iedalīt attiecīgi 2., 3., vai 4. grupā, ja tā uzskata, ka konkrētā gaisa kuģa mazākā sarežģītība to pamato.

2) 2. grupa: gaisa kuģi, kas nav minēti 1. grupā un kas pieder šādām apakšgrupām:

i) 2.a apakšgrupa:

— lidmašīnas ar vienu turbopropellerdzinēju,

▼ **M5**

- turboreaktīvo dzinēju un vairāku turbopropellerdzinēju lidmašīnas, ko Aģentūra iedalījusi šajā apakšgrupā to mazākās sarežģītības dēļ;
- ii) 2.b apakšgrupa:
 - helikopteri ar vienu turbīndzinēju,
 - tie helikopteri ar vairākiem turbīndzinējiem, ko Aģentūra iedalījusi šajā apakšgrupā to mazākās sarežģītības dēļ;
- iii) 2.c apakšgrupa:
 - helikopteri ar vienu virzuļdzinēju,
 - tie helikopteri ar vairākiem virzuļdzinējiem, ko Aģentūra iedalījusi šajā apakšgrupā to mazākās sarežģītības dēļ.
- 3) 3. grupa: lidmašīnas ar virzuļdzinēju, kuras nav minētas 1. grupā.
- 4) 4. grupa: planieri, planieri ar dzinēju, gaisa baloni un dirižabli, kas nav minēti 1. grupā.

▼ **B**66.A.10. **Piemērošana**

- a) Pieteikumu gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai vai grozīšanai iesniedz uz *EASA* 19. veidlapas (sk. V papildinājumu) tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.
- b) Pieteikumu par izmaiņām gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē iesniedz kompetentajai iestādei tajā dalībvalstī, kas šo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci ir izdevusi.
- c) Papildus dokumentiem, kuri ir norādīti attiecīgi 66.A.10. iedaļas a) punktā, 66.A.10. iedaļas b) punktā un 66.B.105. iedaļā, pieteikuma iesniedzējs par papildu pamatkategoriju vai apakškategoriju pievienošanu gaisa kuģa tehniskās apkopes licencei iesniedz kompetentajai iestādei savu pašreizējo sākotnējo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci kopā ar *EASA* 19. veidlapu.
- d) Ja pieteikuma iesniedzējs, kas lūdz izdarīt izmaiņas pamatkategorijās, kvalificējas šādām izmaiņām ar 66.B.100. iedaļā minētās procedūras palīdzību dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kura izsniedza licenci, tad pieteikumu nosūta uz to kompetento iestādi, kas minēta 66.1. punktā.
- e) Ja pieteikuma iesniedzējs, kas lūdz izdarīt izmaiņas pamatkategorijās, kvalificējas šādām izmaiņām ar 66.B.105. iedaļā minētās procedūras palīdzību dalībvalstī, kas nav tā dalībvalsts, kura izsniedza licenci, tad tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļa), nosūta gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci kopā ar *EASA* 19. veidlapu kompetentajai iestādei, kas minēta 66.1. punktā, lai tā attiecīgi ar zīmogu un parakstu apstiprinātu izmaiņas vai izdotu licenci atkārtoti.
- f) Līdz ar katru pieteikumu iesniedz dokumentāciju, kas pierāda atbilstību piemērojamo teorētisko zināšanu, praktiskās apmācības un pieredzes prasībām pieteikuma iesniegšanas brīdī.

66.A.15. **Atbilstība**

Pieteikuma gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai iesniedzējam ir vismaz 18 gadi.

▼B**66.A.20. Tiesības**

a) Ir spēkā šādas tiesības:

- 1) A kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus pēc tam, kad ir veikti nelieli plānotās operatīvās tehniskās apkopes darbi un novērsti vienkārši defekti to darbu robežās, kas īpaši atzīmēti sertifikācijas atļaujā, kas minēta II pielikuma (145. daļa) 145.A.35. iedaļā. Sertifikācijas tiesības attiecas tikai uz darbu, kuru licences turētājs ir personīgi veicis tehniskās apkopes organizācijā, kas izdevusi sertifikācijas atļauju;
- 2) B1 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus un strādāt kā B1 palīgpersonām:
 - gaisa kuģa korpusa konstrukcijas, spēka iekārtas un mehānisko un elektrisko sistēmu tehniskā apkopē,
 - darbā pie radioelektroniskajām sistēmām, kurām vajadzīgi tikai vienkārši testi, lai pārbaudītu to funkcionālo izmantojamību, un nav vajadzības novērst defektus.

B1 kategorija ietver arī atbilstošo A apakškategoriju;

- 3) B2 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam:
 - i) izdot izmantošanas sertifikātus un strādāt kā B12 palīgpersonām:
 - radioelektronisko iekārtu un elektroiekārtu tehniskā apkopē, kā arī
 - elektriskās iekārtas un aviācijas elektronikas uzdevumus spēka iekārtās un mehāniskajās sistēmās, kur vajadzīgi tikai vienkārši testi, lai pārbaudītu to funkcionālo izmantojamību; kā arī
 - ii) izdot izmantošanas sertifikātus pēc tam, kad ir veikti nelieli plānotās operatīvās tehniskās apkopes darbi un novērsti vienkārši defekti to darbu robežās, kas īpaši atzīmēti sertifikācijas atļaujā, kas minēta II pielikuma (145. daļa) 145.A.35. iedaļā. Šīs sertifikācijas tiesības attiecas tikai uz darbu, kuru licences turētājs ir personīgi veicis tehniskās apkopes organizācijā, kas izdevusi sertifikācijas atļauju un attiecas tikai uz novērtējumiem, kas jau apstiprināti B2 licencē.

B2 kategorijas licence neietver nevienu A apakškategoriju;

▼M5

- 4) B2L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus un strādāt kā B2L kategorijas palīgpersonām:
 - elektrisko sistēmu tehniskā apkopē;
 - avionikas sistēmu tehniskajā apkopē sistēmas kvalifikācijas atzīmju ietvaros, kas īpaši atzīmētas licencē, un

▼ **M5**

- ja tam ir korpusa sistēmas kvalifikācijas atzīme, veikt elektrisko iekārtu un avionikas uzdevumus spēka iekārtās un mehāniskajās sistēmās, kur vajadzīgi tikai vienkārši testi, lai pārbaudītu to funkcionālo izmantojamību.
- 5) B3 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus un strādāt kā B3 kategorijas palīgpersonālam:
- lidmašīnas korpusa konstrukcijas, spēka iekārtas un mehānisko un elektrisko sistēmu tehniskajā apkopē, un
 - darbā pie avionikas sistēmām, kurām vajadzīgi tikai vienkārši testi, lai pārbaudītu to funkcionālo izmantojamību, un nav vajadzīga traucējummeklēšana.
- 6) L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus un strādāt kā L kategorijas palīgpersonālam:
- gaisa kuģa korpusa konstrukcijas, spēka iekārtas un mehānisko un elektrisko sistēmu tehniskajā apkopē;
 - darbā pie radiosakaru sistēmām, avārijas vietas noteicējraidītājiem (*ELT*) un transponderu sistēmām, un
 - darbā pie citām avionikas sistēmām, kurām vajadzīgi vienkārši testi, lai pārbaudītu to funkcionālo izmantojamību.

L2 apakškategorija ietver L1 apakškategoriju. Jebkādi L2 apakškategorijas ierobežojumi saskaņā ar 66.A.45. punkta h) apakšpunktu ir piemērojami arī L1 apakškategorijai.

L2C apakškategorija ietver L1C apakškategoriju.

- 7) C kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ļauj tās turētājam izdot izmantošanas sertifikātus pēc gaisa kuģa bāzes tehniskās apkopes pabeigšanas. Tiesības attiecas uz gaisa kuģi kopumā.

▼ **B**

- b) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs drīkst izmantot savas tiesības tikai tad, ja:
- 1) viņš/viņa atbilst I pielikuma (M daļa) un II pielikuma (145. daļa) piemērojamajām prasībām; kā arī
 - 2) iepriekšējo divu gadu laikā viņam/viņai atbilstoši tiesībām, kuras piešķir gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, ir bijusi sešus mēnešus ilga pieredze tehniskajā apkopē vai arī viņš/viņa ir izpildījis(-usi) noteikumu par attiecīgo tiesību piešķiršanu; kā arī
 - 3) viņš/viņa ir pietiekami kompetents(-a), lai apliecinātu attiecīgā gaisa kuģa tehnisko apkopi; kā arī
 - 4) viņš/viņa spēj lasīt, rakstīt un sazināties saprotamā līmenī tajā(-ās) valodā(-ās), kurā(-ās) ir sarakstīti tehniskie dokumenti un procedūras, kas vajadzīgas, lai pamatotu izmantošanas sertifikāta izdošanu.

▼ **B**

66.A.25. Pamatzināšanu prasības

▼ **M5**

- a) Tādu licenču gadījumā, kas nav B2L un L kategorijas licences, pieteikuma iesniedzējs, lai saņemtu gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci vai pievienotu kategoriju vai apakškategoriju šādai licencei, atbilstoši III pielikuma (66. daļa) I papildinājuma noteikumiem ar eksāmenu palīdzību pierāda zināšanu līmeni attiecīgajos mācību priekšmetu moduļos. Eksaminācija atbilst III pielikuma (66. daļa) II papildinājumā noteiktajam standartam, un to veic vai nu mācību organizācija, kas atbilstoši apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa), vai arī kompetentā iestāde.
- b) Lai attiecīgajā apakškategorijā saņemtu L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci vai pievienotu atšķirīgu apakškategoriju, pieteikuma iesniedzējs atbilstoši III pielikuma (66. daļa) VII papildinājuma noteikumiem ar eksāmenu palīdzību pierāda zināšanu līmeni attiecīgajos mācību priekšmetu moduļos. Eksaminācija atbilst III pielikuma (66. daļa) VIII papildinājumā noteiktajam standartam, un to veic mācību organizācija, kas atbilstoši apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa), kompetentā iestāde vai tā, kā par to vienojusies kompetentā iestāde.

Uzskata, ka B1.2 apakškategorijas vai B3 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs atbilst pamatzināšanu prasībām L1C, L1, L2C un L2 apakškategorijas licenču iegūšanai.

Pamatzināšanu prasības L4H apakškategorijas licences iegūšanai ietver pamatzināšanu prasības L3H apakškategorijas licenču iegūšanai.

Pamatzināšanu prasības L4G apakškategorijas licences iegūšanai ietver pamatzināšanu prasības L3G apakškategorijas licenču iegūšanai.

- c) Pieteikuma iesniedzējs, lai saņemtu B2L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci konkrētai sistēmas kvalifikācijas atzīmei vai lai pievienotu citu sistēmas kvalifikācijas atzīmi, atbilstoši III pielikuma (66. daļa) I papildinājuma noteikumiem ar eksāmenu palīdzību pierāda zināšanu līmeni attiecīgajos mācību priekšmetu moduļos. Eksaminācija atbilst III pielikuma (66. daļa) II papildinājumā noteiktajam standartam, un to veic vai nu mācību organizācija, kas atbilstoši apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa), vai arī kompetentā iestāde.
- d) Apmācības kursi ir pabeigti un eksāmeni ir nolikti 10 gadu laikā pirms gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pieteikuma vai pieteikuma par kategorijas vai apakškategorijas pievienošanu šādai licencei iesniegšanas. Ja tā nav, eksaminācijas kredītpunktus var iegūt saskaņā ar e) apakšpunktu.
- e) Pieteikuma iesniedzējs var lūgt kompetentajai iestādei pilnīgi vai daļēji ieskaitīt pamatzināšanu prasību kredītpunktus par:
 - i) pamatzināšanu eksaminācijām, kas neatbilst d) apakšpunktā noteiktajām prasībām;
 - ii) jebkuru citu tehnisko kvalifikāciju, ko kompetentā iestāde uzskata par ekvivalentu III pielikuma (66. daļa) zināšanu standartam.

Kredītpunktus piešķir atbilstoši šā pielikuma (66. daļa) B daļas E apakšdaļas noteikumiem.

- f) Kredītpunktu derīguma termiņš ir 10 gadi no brīža, kad kompetentā iestāde tos piešķirusi pieteikuma iesniedzējam. Pēc derīguma termiņa beigām pieteikuma iesniedzējs var pieprasīt jaunus kredītpunktus.

▼B**66.A.30. Pamatpiedzēšanas prasības**

a) Pieteikuma gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai iesniedzējam ir:

- 1) A kategorijas, B1.2 un B1.4 apakškategoriju un B3 kategorijas gadījumā:
 - i) trīs gadus ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, ja pieteikuma iesniedzējam nav bijusi iepriekšēja attiecīga tehniskā apmācība; vai
 - ii) divus gadus ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē un pabeigta apmācība tehniskajā nozarē, pēc kuras kompetentā iestāde to uzskata par kvalificētu darbinieku; vai
 - iii) vienu gadu ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē un pabeigts saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) apstiprinātais mācību pamatkurss;
- 2) B2 kategorijas un B1.1 un B1.3 apakškategoriju gadījumā:
 - i) piecu gadu ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, ja pieteikuma iesniedzējam nav bijusi iepriekšēja attiecīga tehniskā apmācība; vai
 - ii) trīs gadus ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē un pabeigta apmācība tehniskajā nozarē, pēc kuras kompetentā iestāde to uzskata par kvalificētu darbinieku; vai
 - iii) divu gadu ilga praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē un pabeigts saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) apstiprinātais mācību pamatkurss;

▼M5

2.a) B2L kategorijas gadījumā:

- i) trīs gadus ilga tāda praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, kas aptver attiecīgo(-ās) sistēmas kvalifikācijas atzīmi(-es), ja pieteikuma iesniedzējam nav bijusi iepriekšēja attiecīga tehniskā apmācība, vai
- ii) divus gadus ilga tāda praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, kas aptver attiecīgo(-ās) sistēmas kvalifikācijas atzīmi(-es), un pabeigta apmācība tehniskajā nozarē, pēc kuras kompetentā iestāde to uzskata par kvalificētu darbinieku, vai
- iii) vienu gadu ilga tāda praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, kas aptver attiecīgo(-ās) sistēmas kvalifikācijas atzīmi(-es), un apstiprināta 147. daļas pamatapmācības kursa pabeigšana.

Lai esošai B2L kategorijas licencei pievienotu jaunu(-as) sistēmas kvalifikācijas atzīmi(-es), attiecībā uz katru pievienoto sistēmas kvalifikācijas atzīmi ir nepieciešama trīs mēnešus ilga praktiskā pieredze tehniskajā apkopē jaunās(-o) sistēmas kvalifikācijas atzīmes(-ju) jomā.

2.b) L kategorijas gadījumā:

- i) divu gadu ilga tāda praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, kas aptver attiecīgajai apakškategorijai atbilstošu tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu;

▼ **M5**

- ii) atkāpjoties no i) apakšpunkta, vienu gadu ilga tāda praktiskā pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē, kas aptver attiecīgajai apakškategorijai atbilstošu tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu, ja tiek noteikti 66.A.45. punkta h) apakšpunkta ii) punkta 3) apakšpunktā paredzētie ierobežojumi.

Papildu apakškategorijas pievienošanai esošai L kategorijas licencei i) un ii) apakšpunktā noteiktā pieredze ir attiecīgi 12 un 6 mēneši.

Uzskata, ka B1.2 apakškategorijas vai B3 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs atbilst pamatpieredzes prasībām L1C, L1, L2C un L2 apakškategorijas licenču iegūšanai.

▼ **M2**

- 3) C kategorijas gadījumā attiecībā uz kompleksi gaisa kuģiem ar dzinēju:
 - i) trīs gadu pieredze B1.1, B1.3 vai B2 kategorijas prerogatīvu izmantošanā ar kompleksi gaisa kuģiem ar dzinēju vai pildot palīgpersonāla funkcijas saskaņā ar 145.A.35. punktu, vai abu veidu pieredze; vai
 - ii) piecu gadu pieredze B1.2 vai B1.4 kategorijas prerogatīvu izmantošanā ar kompleksi gaisa kuģiem ar dzinēju vai pildot palīgpersonāla funkcijas saskaņā ar 145.A.35. punktu, vai abu veidu pieredze;
- 4) C kategorijas gadījumā attiecībā uz gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, – trīs gadu pieredze B1 vai B2 kategorijas prerogatīvu izmantošanā ar gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, vai pildot palīgpersonāla funkcijas saskaņā ar 145.A.35. punktu, vai abu veidu pieredze;

▼ **B**

- 5) C kategorijas gadījumā, kas iegūta akadēmiski: pieteikuma iesniedzējam, kam ir zinātniskais grāds tehniskajā disciplīnā, kuru tas ir ieguvis universitātē vai citā augstākās izglītības iestādē, kuru atzinusi kompetentā iestāde, trīs gadus ilga pieredze strādājot civilo gaisa kuģu tehniskās apkopes vidē un pildot tādus reprezentatīvās izvēles uzdevumus, kas tieši saistīti ar gaisa kuģa tehnisko apkopi, ieskaitot sešus mēnešus ilgu bāzes tehniskās apkopes darbu novērošanu.
- b) Pieteikuma iesniedzējs, lai paplašinātu gaisa kuģa tehniskās apkopes licences jomu, izpilda prasību par obligāto pieredzi civilo gaisa kuģu tehniskajā apkopē, kas atbilst licencei pievienojamai kategorijai vai apakškategorijai, kā noteikts šā pielikuma (66. daļa) IV papildinājumā.
- c) Pieredzei jābūt praktiskai un jāietver reprezentatīva profila gaisa kuģu tehniskās apkopes darbs.
- d) Vismaz vienam gadam no prasītās pieredzes jābūt jaunākajai pieredzei tās kategorijas/apakškategorijas gaisa kuģa tehniskajā apkopē, par kuru tiek prasīta sākotnējā gaisa kuģa tehniskās apkopes licence. Turpmāko kategoriju/apakškategoriju pievienošanas esošajai gaisa kuģa tehniskās apkopes licencei gadījumā, prasītā papildu jaunākā pieredze tehniskajā apkopē var būt mazāka par gadu, bet tai ir jābūt vismaz trīs mēnešus ilgai. Prasītajai pieredzei jābūt atkarīgai no atšķirības starp esošo un prasīto licences kategoriju/apakškategoriju. Šādai papildu pieredzei jāattiecas uz jaunu licences kategoriju/apakškategoriju.

▼B

- e) Neskarot a) punktu, pieņem arī pieredzi gaisa kuģu tehniskajā apkopē, kas gūta ārpus civilo gaisa kuģu tehniskās apkopes vides, ja šāda tehniskā apkope ir līdzvērtīga tai, kura prasīta šajā pielikumā (66. daļa), kā to noteikusi kompetentā iestāde. Tomēr prasa arī papildu pieredzi civilo gaisa kuģu tehniskajā apkopē, lai nodrošinātu atbilstošu izpratni par civilo gaisa kuģu tehniskās apkopes vidi.
- f) Pieredzei jābūt iegūtai desmit gadu laikā pirms gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pieteikuma vai pieteikuma par kategorijas vai apakškategorijas pievienošanu šādai licencei iesniegšanas.

66.A.40. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pastāvīgs derīgums

- a) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licence kļūst nederīga piecus gadus pēc tam, kad tā ir pēdējo reizi izdota vai grozīta, ja vien tās turētājs nenodod šo licenci tai kompetentajai iestādei, kura to ir izdevusi, lai pārbaudītu, vai informācija, kas minēta šajā licencē ir tāda pati kā tā, kura ir reģistrēta kompetentās iestādes uzskaites datos atbilstoši 66.B.120. iedaļai.
- b) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs aizpilda attiecīgās EASA 19. veidlapas daļas (sk. V papildinājumu) un kopā ar licences turētāja kopiju iesniedz to tai kompetentajai iestādei, kura izdevusi sākotnējo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, ja vien turētājs neestrādā saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) apstiprinātā tehniskās apkopes organizācijā, kuras pašraksturojumā ir iekļauta procedūra, ar kuru šī organizācija var iesniegt vajadzīgo dokumentāciju gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētāja vārdā.
- c) Visas sertifikācijas tiesības, kuras piešķir gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, pārstāj būt spēkā, tiklīdz gaisa kuģa tehniskās apkopes licence kļūst nederīga.
- d) Gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ir derīga tikai tad, ja i) to ir izdevusi un/vai grozījusi kompetentā iestāde un ii) tās turētājs dokumentu ir parakstījis.

▼M5**66.A.45 Gaisa kuģa kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums**

- a) Lai iegūtu tiesības izmantot konkrētā gaisa kuģa tipa sertifikācijas tiesības, gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētāja licencē jābūt apstiprinātai attiecīgajai gaisa kuģa kvalifikācijas atzīmei.

— B1, B2 vai C kategorijai attiecīgās gaisa kuģu kvalifikācijas atzīmes ir šādas:

- i) 1. grupas gaisa kuģiem attiecīgā gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīme;
- ii) 2. grupas gaisa kuģiem attiecīgā gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīme, ražotāja apakšgrupas kvalifikācijas atzīme vai pilnīga apakšgrupas kvalifikācijas atzīme;
- iii) 3. grupas gaisa kuģiem attiecīgā gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīme vai pilnīga grupas kvalifikācijas atzīme;
- iv) 4. grupas gaisa kuģiem attiecībā uz B2 kategorijas licencēm pilnīga grupas kvalifikācijas atzīme.

— B2L kategorijai attiecīgās gaisa kuģu kvalifikācijas atzīmes ir šādas:

▼ **M5**

- i) 2. grupas gaisa kuģiem attiecīgā ražotāja apakšgrupas kvalifikācijas atzīme vai pilnīga apakšgrupas kvalifikācijas atzīme;
 - ii) 3. grupas gaisa kuģiem pilnīga grupas kvalifikācijas atzīme;
 - iii) 4. grupas gaisa kuģiem pilnīga grupas kvalifikācijas atzīme.
- B3 kategorijai attiecīgā kvalifikācijas atzīme ir “virzuļdzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar *MTOM* līdz 2 000 kg”.
- L kategorijai attiecīgās gaisa kuģu kvalifikācijas atzīmes ir šādas:
- i) L1C apakškategorijai – “kompozītmateriālu planieri”;
 - ii) L1 apakškategorijai – “planieri”;
 - iii) L2C apakškategorijai – “kompozītmateriālu planieri ar dzinēju un kompozītmateriālu *ELAI* lidmašīnas”;
 - iv) L2 apakškategorijai – “planieri ar dzinēju un *ELAI* lidmašīnas”;
 - v) L3H apakškategorijai – “karstā gaisa baloni”;
 - vi) L3G apakškategorijai – “gāzes gaisa baloni”;
 - vii) L4H apakškategorijai – “karstā gaisa dirižabļi”;
 - viii) L4G apakškategorijai – “*ELA2* gāzes dirižabļi”;
 - ix) L5 apakškategorijai – attiecīgā dirižabļa tipa kvalifikācijas atzīme.
- A kategorijai kvalifikācijas atzīme nav prasīta, ja minētā kategorija atbilst II pielikuma (145. daļa) 145.A.35. punkta prasībām.
- b) Saistībā ar gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumu apmierinoši jāveic:
- vai nu attiecīgā B1, B2 vai C kategorijas gaisa kuģa tipa apmācība saskaņā ar III pielikuma (66. daļa) III papildinājumu;
 - vai gāzes dirižabļu tipa kvalifikācijas atzīmes ieraksta veikšanai B2 vai L5 licencē, tipa apmācība, ko saskaņā ar 66.B.130. punktu apstiprinājusi kompetentā iestāde.
- c) Tādu licenču gadījumā, kas nav C kategorijas licences, papildus b) apakšpunkta prasībām pirmās gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumam attiecīgajā kategorijā/apakškategorijā nepieciešams sekmīgi pabeigt attiecīgo praktisko apmācību. Šī praktiskā apmācība atbilst III pielikuma (66. daļa) III papildinājumam, izņemot gāzes dirižabļu gadījumā; attiecībā uz gāzes dirižabļiem praktisko apmācību tieši apstiprina kompetentā iestāde.

▼ **M6**▼ **C2**

d) Atkāpjoties no b) un c) apakšpunkta noteikumiem, 2. un 3. grupas gaisa kuģiem gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmi licencē var apstiprināt arī pēc tam, kad veikti šādi pasākumi:

- sekmīgi nokārtots attiecīgās B1, B2 vai C kategorijas gaisa kuģa tipa eksāmens saskaņā ar šā pielikuma (66. daļas) III papildinājumu,
- B1 un B2 kategorijai pierādīta praktiskā pieredze darbā ar gaisa kuģa tipu. Minētajā gadījumā praktiskajā pieredzē iekļauj licences kategorijai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu.

Personai, kura C kategorijas kvalifikācijas atzīmi ieguvusi akadēmiski, kā norādīts 66.A.30. punkta a) apakšpunkta 5. punktā, pirmais attiecīgā gaisa kuģa tipa eksāmens ir B1 vai B2 kategorijas līmenī.

▼ **M5**

e) 2. grupas gaisa kuģu gadījumā:

- i) ražotāja apakšgrupas kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums B1 un C kategorijas licences turētājiem prasa vismaz divu viena ražotāja gaisa kuģu tipu, kas kombinācijā pārstāv attiecīgo ražotāja apakšgrupu, tipa kvalifikācijas atzīmju prasību izpildi;
- ii) pilnas apakšgrupas kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums B1 un C kategorijas licences turētājiem prasa vismaz trīs dažādu ražotāju gaisa kuģu tipu, kas kombinācijā pārstāv attiecīgo apakšgrupu, tipa kvalifikācijas atzīmju prasību izpildi;
- iii) ražotāja apakšgrupas un pilnas apakšgrupas kvalifikācijas atzīmju apstiprināšanai B2 un B2L kategorijas licences turētājiem jāpierāda praktiska pieredze, kura aptver licences kategorijai un attiecīgajai gaisa kuģu apakšgrupai atbilstošo un, B2L kategorijas licences gadījumā – piemērojamajai(-ām) sistēmas kvalifikācijas atzīmei(-ēm) atbilstošo, tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu,
- iv) atkāpjoties no e) apakšpunkta iii) punkta, tādas B2 vai B2L licences turētājam, kurā apstiprināta pilna 2b apakšgrupa, ir tiesības saņemt pilnas 2c apakšgrupas apstiprinājumu.

f) 3. un 4. grupas gaisa kuģu gadījumā:

- i) pilnas 3. grupas kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumam B1, B2, B2L un C kategorijas licences turētājiem un pilnas 4. grupas kvalifikācijas atzīmes apstiprinājumam B2 un B2L kategorijas licences turētājiem jāpierāda praktiskā pieredze, kurā iekļauj licences kategorijai un attiecīgi 3. vai 4. grupai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu,
- ii) B1 kategorijai, izņemot, ja pieteikuma iesniedzējs sniedz pierādījumus par atbilstošu pieredzi, 3. grupas kvalifikācijas atzīme ir pakļauta šādiem ierobežojumiem, ko norāda licencē:

- hermetizētas lidmašīnas;

▼ **M5**

- metāla konstrukcijas lidmašīnas;
 - kompozītmateriāla konstrukcijas lidmašīnas;
 - koka konstrukcijas lidmašīnas;
 - metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu;
- iii) atkāpjoties no f) apakšpunkta i) punkta, tādas B2L licences turētājam, kurā apstiprināta pilna 2a vai 2b apakšgrupa, ir tiesības saņemt 3. un 4. grupas apstiprinājumu.
- g) B3 licences gadījumā:
- i) kvalifikācijas atzīmes “virzuļdzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar *MTOM* līdz 2 000 kg” apstiprinājumam jāpierāda praktiskā pieredze, kurā iekļauj licences kategorijai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu,
 - ii) izņemot, ja pieteikuma iesniedzējs sniedz pierādījumus par atbilstošu pieredzi, kvalifikācijas atzīme, kas minēta i) punktā, ir pakļauta šādiem ierobežojumiem, ko norāda licencē:
 - koka konstrukcijas lidmašīnas;
 - metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas, kas pārklātas ar audumu;
 - metāla konstrukcijas lidmašīnas;
 - kompozītmateriāla konstrukcijas lidmašīnas.
- h) Visu L kategorijas licenču, kas nav L5 licences, gadījumā:
- i) kvalifikācijas atzīmju apstiprināšanai jāpierāda praktiskā pieredze, kas ietver licences apakškategorijai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu;
 - ii) izņemot, ja pieteikuma iesniedzējs sniedz pierādījumus par atbilstošu pieredzi, kvalifikācijas atzīmes ir pakļautas šādiem ierobežojumiem, ko norāda licencē:
 - 1) kvalifikācijas atzīmēm “planieri” un “planieri ar dzinēju un *ELAI* lidmašīnas”:
 - koka konstrukcijas gaisa kuģis, kas pārklāts ar audumu;
 - metāla cauruļu konstrukcijas gaisa kuģis, kas pārklāts ar audumu;
 - metāla konstrukcijas gaisa kuģis;
 - kompozītmateriāla konstrukcijas gaisa kuģis;
 - 2) kvalifikācijas atzīmei “gāzes gaisa baloni”:
 - gāzes gaisa baloni, kas nav *ELAI* gāzes gaisa baloni, un

▼ M5

- 3) ja pieteikuma iesniedzējs saskaņā ar 66.A.30. punkta a) apakšpunkta 2.b) punkta ii) apakšpunktā ietvertu atkāpi ir sniedzis pierādījumu par tikai vienu gadu ilgu pieredzi, licencē norāda šādu ierobežojumu:

“kompleksās tehniskās apkopes darbi, kas norādīti I pielikuma (M daļa) VII papildinājumā, standarta izmaiņas, kas norādītas Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļa) 21.A.90.B punktā, un standarta remonts, kas norādīts Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļa) 21.A.431.B punktā.”

Uzskata, ka tādas B1.2 apakš kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs, kurā ir norādīta 3. grupas kvalifikācijas atzīme, vai tādas B3 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs, kurā ir norādīta kvalifikācijas atzīme “virzuldzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar *MTOM* līdz 2 000 kg”, atbilst prasībām, lai saņemtu L1 un L2 apakš kategorijas licenci ar attiecīgajām pilnīgas kvalifikācijas atzīmēm un tādiem pašiem ierobežojumiem, kādi ir norādīti B1.2 un B3 licencē.

▼ B**66.A.50. Ierobežojumi****▼ M5**

- a) Ierobežojumi, kas norādīti gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, ir sertifikācijas tiesību izņēmumi un 66.A.45. punktā minēto ierobežojumu gadījumā attiecas uz gaisa kuģi kopumā.

▼ B

- b) Attiecībā uz 66.A.45. iedaļā minētajiem ierobežojumiem tos atceļ, ja:

- 1) pierāda atbilstošu pieredzi; vai
- 2) pēc apmierinoša praktiskā novērtējuma, ko veic kompetentā iestāde.

- c) Attiecībā uz 66.A.70. iedaļā minētajiem ierobežojumiem tos atceļ, ja tiek sekmīgi nokārtots eksāmens par šiem moduļiem/priekšmetiem, kas noteikti attiecīgā konvertēšanas ziņojumā, kas minēts 66.B.300. iedaļā.

66.A.55. Kvalifikācijas apliecināšana

Personālam, kam piešķirtas tiesības veikt sertifikāciju, kā arī palīgpersonālam 24 stundu laikā jāuzrāda kvalifikāciju apliecināšana licence, ja to pieprasa pilnvarota persona.

66.A.70. Konvertēšanas noteikumi

- a) Sertificējošā personāla kvalifikācijas, kas derīga dalībvalstī, turētājam pirms III pielikuma (66. daļa) stāšanās spēkā dalībvalsts kompetentā iestāde izdod gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci bez papildu eksaminācijas atbilstoši nosacījumiem, kas norādīti B iedaļas D apakšdaļā.
- b) Persona, kura kvalificējas saskaņā ar sertificējošā personāla procesu, kas ir spēkā dalībvalstī pirms III pielikuma (66. daļa) stāšanās spēkā, var turpināt apgūt kvalifikāciju. Sertificējošā personāla kvalifikācijas, kas iegūta šāda procesa rezultātā, turētājam šīs dalībvalsts kompetentā iestāde izdod gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci bez papildu eksaminācijas atbilstoši nosacījumiem, kas norādīti B iedaļas D apakšdaļā.

▼M5

- c) Ja vajadzīgs, gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē ir noteikti ierobežojumi saskaņā ar 66.A.50. punktu, lai atspoguļotu atšķirības starp:
 - i) sertificējošā personāla kvalifikācijas jomu, kas derīga dalībvalstī, pirms stājas spēkā piemērojamās licences kategorijas vai apakškategorijas, kuras noteiktas šajā pielikumā (66. daļa),
 - ii) pamatzināšanu prasībām un pamata eksaminācijas standartiem, kas noteikti šā pielikuma (66. daļa) I un II papildinājumā.
- d) Atkāpjoties no c) apakšpunkta noteikumiem, attiecībā uz gaisa kuģiem, ko neizmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji un kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju, un attiecībā uz gaisa baloniem, planieriem, planieriem ar dzinēju un dirižabļiem gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē ir ierobežojumi saskaņā ar 66.A.50. punktu, lai nodrošinātu, ka sertificējošā personāla tiesības, kas dalībvalstī bija spēkā pirms piemērojamo 66. daļā minēto licenču kategoriju/apakškategoriju stāšanās spēkā, un konvertētās 66. daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences tiesības paliek tās pašas.

▼B*B IEDAĻA***PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM****A APAKŠDAĻA***VISPĀRĪGI NOTEIKUMI***66.B.1. Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteiktas procedūras, tostarp administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm, kuras atbild par šā pielikuma (66. daļa) A iedaļas prasību ieviešanu un piemērošanu.

66.B.10. Kompetentā iestāde**a) Vispārīgas piezīmes**

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uzliek par pienākumu izdot, pagarināt, grozīt, apturēt vai atsaukt gaisa kuģu tehniskās apkopes licences.

Šī kompetentā iestāde izveido atbilstīgu organizatorisko struktūru un dokumentētas procedūras, lai nodrošinātu atbilstību šim pielikumam (66. daļa).

b) Resursi

Kompetentajai iestādei ir vajadzīgs personāls, lai varētu izpildīt šajā pielikumā (66. daļa) izklāstītās prasības.

c) Procedūras

Kompetentā iestāde ievieš dokumentētas procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā jāizpilda šā pielikuma (66. daļa) noteikumi. Minētās procedūras pārskata un groza, lai nodrošinātu pastāvīgu atbilstību.

66.B.20. Uzskaitē

- a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina procesa pietiekamu izsekojamību saistībā ar katras gaisa kuģa tehniskās apkopes licences izdošanu, pagarināšanu, grozīšanu, apturēšanu vai atsaukšanu.

▼B

- b) Uzskaitē par katru licenci apkopo:
- 1) pieteikumu gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai vai tās maiņai, ieskaitot visus apstiprinošos dokumentus;
 - 2) gaisa kuģa tehniskās apkopes licences kopiju ar visām izmaiņām tajā;
 - 3) visas attiecīgās sarakstes kopijas;
 - 4) informāciju par visiem atbrīvojuma un izpildes nodrošināšanas pasākumiem;
 - 5) ikvienu ziņojumu no citām kompetentajām iestādēm attiecībā uz gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētāju;
 - 6) uzskaites datus par kompetentās iestādes veikto eksamināciju;
 - 7) piemērojamais konvertēšanas ziņojums, ko izmanto konvertēšanai;
 - 8) piemērojamais ziņojums par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem, ko izmanto kredītpunktu piešķiršanai.
- c) Uzskaites datus, kas minēti b) punkta 1.–5. apakšpunktā, glabā vismaz piecus gadus pēc licences derīguma termiņa beigām.
- d) Uzskaites datus, kas minēti b) punkta 6., 7. un 8. apakšpunktā, glabā neierobežotu laiku.

66.B.25. Savstarpējā apmaiņa ar informāciju**▼M6
▼C2**

- a) Kompetentās iestādes piedalās savstarpējā informācijas apmaiņā saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 72. panta 1. punktu.

▼B

- b) Neskarot dalībvalstu kompetenci, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā, kurā iesaistītas vairākas dalībvalstis, veicot vajadzīgo uzraudzību attiecīgās kompetentās iestādes palīdz viena otrai.

**▼M6
▼C2****66.B.30. Atbrīvojumi**

Kompetentā iestāde reģistrē un saglabā datus par visiem atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 71. panta 1. punktu.

▼B**B APAKŠDAĻA****GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCES IZDOŠANA**

Šajā apakšdaļā noteiktas procedūras, kas jāievēro kompetentajai iestādei izdodot, mainot vai pagarinot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci.

66.B.100. Procedūra, kas jāievēro kompetentajai iestādei, izdodot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci

- a) Saņemot *EASA* 19. veidlapu un visus apstiprinošos dokumentus, kompetentā iestāde pārbauda, vai *EASA* 19. veidlapa ir pilnīgi aizpildīta un pārlicinās, ka minētā pieredze atbilst šā pielikuma (66. daļa) prasībām.

▼ **M5**

- b) Kompetentā iestāde pārbauda pieteikuma iesniedzēja eksaminācijas statusu un/vai apstiprina visu kredītpunktu derīgumu, lai nodrošinātu, ka visas attiecīgi I vai VII papildinājumā minētās moduļa prasības ir izpildītas tā, kā tas ir prasīts šajā pielikumā (66. daļa).

▼ **B**

- c) Kad kompetentā iestāde ir pārbaudījusi pieteikuma iesniedzēja identitāti, dzimšanas datumu un pārliecinājusies, ka tas atbilst šajā pielikumā (66. daļa) prasītajiem zināšanu un pieredzes standartiem, tā izdod pieteikuma iesniedzējam attiecīgo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci. Tādu pašu informāciju glabā kompetentās iestādes uzskaitē.
- d) Gadījumā, ja gaisa kuģu tipi vai grupas ir apstiprinātas gaisa kuģa pirmās tehniskās apkopes licences izdošanas brīdī, kompetentā iestāde pārbauda atbilstību 66.B.115. iedaļai.

66.B.105. Procedūra, kas jāievēro, izdodot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci saskaņā ar II pielikumā (145. daļa) minētās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas palīdzību

- a) Tehniskās apkopes organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) un kuru kompetentā iestāde ir pilnvarojusi šīs darbības veikšanai, i) var sagatavot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci kompetentās iestādes vārdā vai ii) sniegt ieteikumus kompetentajai iestādei attiecībā uz privātpersonas iesniegtu pieteikumu gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai, lai kompetentā iestāde var sagatavot un izdot šādu licenci.
- b) Tehniskās apkopes organizācija, kas minēta a) punktā, nodrošina atbilstību 66.B.100. iedaļas a) un b) punkta noteikumiem.
- c) Visos gadījumos gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci pieteikuma iesniedzējam var izdot tikai kompetentā iestāde.

▼ **M5**

66.B.110 Procedūra, kas jāievēro, grozot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, lai tajā iekļautu papildu pamatkategoriju vai apakškategoriju

- a) Pabeidzot procedūras, kas norādītas 66.B.100. vai 66.B.105. punktā, kompetentā iestāde gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē ar zīmogu un parakstu apstiprina papildu pamatkategoriju, apakškategoriju vai B2L kategorijas gadījumā – sistēmas kvalifikācijas atzīmi(-es), vai arī atkārtoti izdod licenci.
- b) Kompetentās iestādes uzskaites sistēmā izdara attiecīgās izmaiņas.
- c) Pēc pieteikuma iesniedzēja pieprasījuma kompetentā iestāde B2L kategorijas licenci aizstāj ar B2 kategorijas licenci, kurā apstiprināta(-as) tāda(-s) pati(-šas) gaisa kuģa kvalifikācijas atzīme(-es), tad, ja turētājs ir apliecinājis:
 - i) ar eksāmenu palīdzību atšķirības starp turējumā esošās B2L licences un B2 licences pamatzināšanām, kas noteiktas I papildinājumā, un
 - ii) IV papildinājumā prasīto praktisko pieredzi.
- d) Gadījumā, kad turētājam ir B1.2 apakškategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, kurā ir norādīta 3. grupas kvalifikācijas atzīme, vai B3 kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licence, kurā ir norādīta kvalifikācijas atzīme “virzuļdzinēju nehermetizētas lidmašīnas ar MTOM līdz 2 000 kg”, kompetentā iestāde pēc pieteikuma saņemšanas izsniedz L1 un L2 apakškategorijas licenci ar pilnīgu kvalifikācijas atzīmi un tādiem pašiem ierobežojumiem, kādi ir norādīti B1.2/B3 licencē.

▼B**66.B.115. Procedūra grozījumu izdarīšanai gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, lai tajā iekļautu gaisa kuģa novērtējumu vai atceltu ierobežojumus**

a) Kad kompetentā iestāde ir saņēmusi atbilstīgu EASA 19. veidlapu un visus apstiprinošos dokumentus, kas pierāda atbilstību piemērojamojam novērtējuma prasībām kopā ar attiecīgo gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kompetentā iestāde:

- 1) gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē atzīmē piemērojamās gaisa kuģu novērtējumus; vai
- 2) atkārtoti izsniedz minēto licenci, lai ietvertu attiecīgo gaisa kuģu novērtējumu; vai
- 3) atceļ piemērotos ierobežojumus saskaņā ar 66.A.50. iedaļu.

Attiecīgi izdara izmaiņas kompetentās iestādes uzskaites sistēmā.

b) Gadījumā, ja pilnīgu tipa apmācību neveic tehniskās apkopes mācību organizācija, kas atbilstoši apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa), kompetentajai iestādei jāpārlicinās, ka ir izpildītas visas tipa apmācības prasības, pirms tā izsniedz tipa novērtējumu.

c) Gadījumā, ja apmācība darba vietā nav nepieciešama, gaisa kuģa tipa novērtējumu apstiprina, pamatojoties uz atzīšanas sertifikātu, ko izsniegusi tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa).

d) Gadījumā, ja gaisa kuģa tipa apmācība nav ietverta vienā kursā, kompetentajai iestādei pirms tipa novērtējuma apstiprināšanas jāpārlicinās, ka kursu saturs un ilgums pilnībā apmierina licences kategorijas apjomu un ka ir pienācīgi aplūkotas saskarnes jomas.

e) Gadījumā, ja apmācība atšķiras, kompetentajai iestādei jāpārlicinās par i) pieteikuma iesniedzēja iepriekšējo kvalifikāciju, kas papildināta ar ii) kursu, kas apstiprināts saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) vai kursu, ko ir tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde, kas pieņemams tipa novērtējuma apstiprinājumam.

▼M5

f) Kompetentā iestāde nodrošina, ka atbilstību tipa apmācības praktiskajai daļai apliecina:

- i) ar detalizētu praktisko apmācību uzskaiti vai reģistrācijas žurnālu, ko iesniedz organizācija, kas veica apmācību, kuru saskaņā ar 66.B.130. punktu tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde;
- ii) ja iespējams, ar tādu apmācības sertifikātu par praktiskās apmācības daļu, ko izsniegusi tehniskās apkopes mācību organizācija, kura atbilstoši apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa).

▼B

g) Gaisa kuģa tipa apstiprinājumam izmanto gaisa kuģa tipa novērtējumus, kā norādījusi aģentūra.

66.B.120. Procedūra gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pagarināšanai

a) Kompetentā iestāde salīdzina turētāja gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci ar tās rīcībā esošajiem uzskaites datiem un atbilstoši 66.B.500. iedaļas noteikumiem pārbauda, vai nav uzsāktas darbības attiecībā uz licences atsaukšanu, apturēšanu vai grozīšanu. Ja dokumenti ir identiski un netiek veikti pasākumi atbilstoši 66.B.500. iedaļas noteikumiem, tad turētāja kopiju pagarina uz pieciem gadiem un attiecīgi izdara atzīmi lietā.

▼B

b) Ja kompetentās iestādes uzskaites dati atšķiras no turētāja gaisa kuģa tehniskās apkopes licences, tad:

- 1) kompetentā iestāde izpēta šādu atšķirību iemeslus un var izvēlēties nepagarināt gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci;
- 2) kompetentā iestāde informē licences turētāju un ikvienu zināmo saskaņā ar I pielikuma (M daļa) F apakšiedaļu vai II pielikumu (145. daļa) apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju, kuru šāds fakts var tieši ietekmēt;
- 3) ja vajadzīgs, kompetentā iestāde atbilstoši 66.B.500. iedaļas noteikumiem veic pasākumus, lai atsauktu, apturētu vai grozītu attiecīgo licenci.

66.B.125. Licences konvertēšanas procedūra, ietverot grupas novērtējumus

a) Atsevišķi gaisa kuģa tipa novērtējumi, kas jau norādīti gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē, kas minēta 5. panta 4. punktā, paliek licencē un tos nekonvertē par jauniem novērtējumiem, izņemot gadījumā, ja licences turētājs pilnībā atbilst šā pielikuma (66. daļa) 66.A.45. iedaļā attiecīgo grupu/apakšgrupas novērtējuma apstiprināšanai noteiktajām prasībām.

b) Konvertēšanu veic saskaņā ar šādu konvertēšanas tabulu:

▼M5

1) B1 vai C kategorijai:

- helikopters ar virzuļdzinēju, pilna grupa: konvertēta par “pilnu 2.c apakšgrupu”, kā arī gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes tiem helikopteriem ar vienu virzuļdzinēju, kuri ir 1. grupā;
- helikopters ar virzuļdzinēju, ražotāja grupa: konvertēta par attiecīgo “ražotāja 2.c apakšgrupu”, kā arī gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes tiem minētā ražotāja helikopteriem ar vienu virzuļdzinēju, kuri ir 1. grupā;
- helikopters ar turbīndzinēju, pilna grupa: konvertēta par “pilnu 2.b apakšgrupu”, kā arī gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes tiem helikopteriem ar vienu turbīndzinēju, kuri ir 1. grupā;
- helikopters ar turbīndzinēju, ražotāja grupa: konvertēta par attiecīgo “ražotāja 2.b apakšgrupu”, kā arī gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes tiem minētā ražotāja helikopteriem ar vienu turbīndzinēju, kuri ir 1. grupā;
- lidmašīna ar vienu virzuļdzinēju — metāla konstrukcija, pilna grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par “pilnu 3. grupu”. B1 licencē iekļauj šādus ierobežojumus: kompozītmateriāla konstrukcijas lidmašīnas, koka konstrukcijas lidmašīnas un ar audumu pārklātas metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas;
- lidmašīna ar vairākiem virzuļdzinējiem — metāla konstrukcija, pilna grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par “pilnu 3. grupu”, kā arī gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes attiecīgās pilnās/ražotāja grupas lidmašīnām ar vairākiem virzuļdzinējiem, kuras ir 1. grupā. B1 licencē iekļauj šādus ierobežojumus: kompozītmateriāla konstrukcijas lidmašīnas, koka konstrukcijas lidmašīnas un ar audumu pārklātas metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas;

▼ **M5**

- lidmašīna ar vienu virzuļdzinēju — koka konstrukcija, pilna grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par “pilnu 3. grupu”. B1 licencē iekļauj šādus ierobežojumus: hermetizētas lidmašīnas, metāla konstrukcijas lidmašīnas, kompozītmateriāla konstrukcijas lidmašīnas un ar audumu pārklātas metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas;
- lidmašīna ar vairākiem virzuļdzinējiem – koka konstrukcija, pilna grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par “pilnu 3. grupu”. B1 licencē iekļauj šādus ierobežojumus: hermetizētas lidmašīnas, metāla konstrukcijas lidmašīnas, kompozītmateriāla konstrukcijas lidmašīnas un ar audumu pārklātas metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas;
- lidmašīna ar vienu virzuļdzinēju — kompozītmateriālu konstrukcija, pilna grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par “pilnu 3. grupu”. B1 licencē iekļauj šādus ierobežojumus: hermetizētas lidmašīnas, metāla konstrukcijas lidmašīnas, koka konstrukcijas lidmašīnas un ar audumu pārklātas metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas;
- lidmašīna ar vairākiem virzuļdzinējiem – kompozītmateriālu konstrukcija, pilna grupa vai ražotāja grupa: konvertēta par “pilnu 3. grupu”. B1 licencē iekļauj šādus ierobežojumus: hermetizētas lidmašīnas, metāla konstrukcijas lidmašīnas, koka konstrukcijas lidmašīnas un ar audumu pārklātas metāla cauruļu konstrukcijas lidmašīnas;
- lidmašīna ar turbīndzinēju — viens dzinējs, pilna grupa: konvertēta par “pilnu 2.a apakšgrupu”, kā arī gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes tām viena turbopropellerdzinēja lidmašīnām, kurām iepriekšējā sistēmā nebija vajadzīga gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīme un kuras ir 1. grupā;
- lidmašīna ar turbīndzinēju — viens dzinējs, ražotāja grupa: konvertēta par attiecīgo “ražotāja 2.a apakšgrupu”, kā arī gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes tām minētā ražotāja viena turbopropellerdzinēja lidmašīnām, kurām iepriekšējā sistēmā nebija vajadzīga tipa kvalifikācijas atzīme un kuras ir 1. grupā;
- lidmašīna ar turbīndzinēju – vairāki dzinēji, pilna grupa: konvertēta par gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmēm tām vairāku turbopropellerdzinēju lidmašīnām, kam iepriekšējā sistēmā nebija vajadzīga gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīme.

▼ **B**

2) B2 kategorijai:

- lidmašīna: konvertēta par “visu 2.a apakšgrupu” un “visu 3. grupu” plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tām lidmašīnām, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuras ir 1. grupā,
- helikopters: konvertēts par “visu 2.b un 2.c apakšgrupu” plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tiem helikopteriem, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuri ir 1. grupā;

▼ B

3) C kategorijai:

- lidmašīna: konvertēta par “visu 2.a apakšgrupu” un “visu 3. grupu” plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tām lidmašīnām, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuras ir 1. grupā,
- helikopters: konvertēts par “visu 2.b un 2.c apakšgrupu” plus gaisa kuģa tipa novērtējumi tiem helikopteriem, kam iepriekšējā gaisa kuģa tipa novērtējuma sistēmā nebija vajadzīgs tipa novērtējums un kuri ir 1. grupā.

- c) Ja licence ir pakļauta ierobežojumiem pēc 66.A.70. iedaļā minētā konvertēšanas procesa, šie ierobežojumus paliek licencē, ja vien tos neatceļ saskaņā ar nosacījumiem, kas noteikti attiecīgā konvertēšanas ziņojumā, kā minēts 66.B.300. iedaļā.

▼ M5**66.B.130 Gaisa kuģa tipa apmācības tiešā apstiprinājuma procedūra**

- a) Saistībā ar tipa apmācību attiecībā uz gaisa kuģiem, kas nav dirižabļi, atbilstoši šā pielikuma (66. daļa) III papildinājuma 1. punktam kompetentā iestāde var apstiprināt gaisa kuģa tipa apmācību, ko neveic tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa). Šādā gadījumā kompetentajai iestādei ir procedūra, ar ko nodrošina, ka gaisa kuģa tipa apmācība atbilst šā pielikuma (66. daļa) III papildinājumam.
- b) Saistībā ar tipa apmācību attiecībā uz 1. grupas dirižabļiem, visos gadījumos apmācību tieši apstiprina kompetentā iestāde. Kompetentajai iestādei ir procedūra, ar ko nodrošina, ka dirižabļa tipa apmācību programma aptver visus elementus, kas ietverti projekta apstiprinājuma saņēmēja (*DAH*) sniegtajos tehniskās apkopes datos.

▼ B**C APAKŠDAĻA****EKSAMINĀCIJA**

Šajā apakšdaļā noteiktas procedūras, kas jāievēro attiecībā uz eksamināciju, ko vada kompetentā iestāde.

66.B.200. Kompetentās iestādes veikta eksaminācija

- a) Visus eksāmenu jautājumus pirms eksaminācijas glabā drošā veidā, lai nodrošinātu, ka kandidātiem nav zināms, kuri konkrētie jautājumi būs eksāmena pamatā.
- b) Kompetentā iestāde iecel:
- 1) personas, kuras kontrolē katrā eksāmenā izmantojamos jautājumus;
 - 2) eksaminētājus, kuri ir klāt visā eksāmenu laikā, lai nodrošinātu eksaminācijas viengabalainību.

▼ M5

- c) Pamata eksaminācijās ievēro standartu, kas norādīts šā pielikuma (66. daļa) attiecīgi I un II vai VII un VIII papildinājumā.

▼ B

- d) Tipa apmācības eksāmenos un tipa eksāmenos ievēro standartu, kas norādīts šā pielikuma (66. daļa) III papildinājumā.

▼B

- e) Jaunus esejas tipa jautājumus izveido vismaz ik pēc sešiem mēnešiem, bet izmantotos jautājumus izņem no lietošanas vai saglabā, lai izmantotu vēlāk. Izmantotos jautājumus saglabā reģistrā atsaucei.
- f) Visus eksāmenu darbus izsniedz kandidātam pirms eksāmena sākuma un nodod atpakaļ eksaminētājam atvēlētajā eksaminācijas laikposma beigās. Eksāmenu darbus atvēlētajā eksaminācijas laikposmā nedrīkst izņest no eksaminācijas telpas.
- g) Kandidātam eksaminācijas laikā var būt pieejams tikai eksāmena darbs, izņemot specifisko dokumentāciju, kas vajadzīga tipa eksāmenos.
- h) Eksaminācijas kandidātus nodala vienu no otra tā, lai viņi nevarētu lasīt no citu darbiem. Viņi nedrīkst sarunāties ar citām personām, izņemot eksaminētāju.
- i) Kandidātiem, kuri ir pieķerti špikojam, aizliedz kārtot turpmāko eksāmenu 12 mēnešu laikā pēc tās eksaminācijas dienas, kurā viņi tika pieķerti špikojam.

D APAKŠDAĻA***SERTIFICĒJOŠĀ PERSONĀLA KVALIFIKĀCIJU KONVERTĒŠANA***

Šajā apakšdaļā noteiktas procedūras sertificējošā personāla kvalifikācijas konvertēšanai, kā minēts 66.A.70. iedaļā par gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci.

66.B.300. Vispārīgi noteikumi

- a) Kompetentā iestāde var konvertēt tikai kvalifikāciju, kas i) kas iegūta dalībvalstī, kurā tā ir kompetenta, neierobežojot divpusējus nolīgumus, un ii) ir derīga pirms šā pielikuma (66. daļa) attiecīgo prasību stāšanās spēkā.
- b) Kompetentā iestāde var veikt konvertēšanu tikai saskaņā ar konvertēšanas ziņojumu, kas sagatavots atbilstoši attiecīgi 66.B.305. vai 66.B.310. iedaļai.
- c) Konvertēšanas ziņojumus i) veido kompetentā iestāde vai ii) apstiprina kompetentā iestāde, lai nodrošinātu atbilstību šim pielikumam (66. daļa).
- d) Konvertēšanas ziņojumus līdz ar visām to izmaiņām kompetentā iestāde glabā arhīvā saskaņā ar 66.B.20. iedaļu.

66.B.305. Konvertēšanas ziņojums par valstu kvalifikācijām

- a) Valsts sertificējošā personāla kvalifikācijas konvertēšanas ziņojumā raksturo katra kvalifikācijas tipa darbības jomu, tostarp ar to saistīto valsts licenci, ja tāda ir, saistītās tiesības un ietver to attiecīgo valsts tiesību aktu kopiju, kuros tās noteiktas.
- b) Konvertēšanas ziņojumos katram a) punktā minētajam kvalifikācijas tipam norāda:
 - 1) par kuru gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci to konvertēs;
 - 2) kādus ierobežojumus pievienos attiecīgi saskaņā ar 66.A.70. iedaļas c) vai d) punktu; un

▼ B

- 3) nosacījumus ierobežojumus atcelšanai, norādot moduli/mācību priekšmetus, kuriem ierobežojumu atcelšanai un pilnas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences iegūšanai vai arī papildu (apakš) kategorijas iekļaušanai ir vajadzīga eksaminācija. Tas ietver moduļus, kas definēti šā pielikuma (66. daļa) ► **M5** I piedēlyje ◀, uz kuriem neattiecas valsts kvalifikācijas.

66.B.310. Konvertēšanas ziņojums par apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju atļaujām

- a) Attiecībā uz katru attiecīgo apstiprināto tehniskās apkopes organizāciju konvertēšanas ziņojumā raksturo katra veida atļaujas, ko izsniedz tehniskās apkopes organizācija, darbības jomu un ietver attiecīgās apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas kvalifikācijas procedūras un sertificējošā personāla atļaujas kopiju, uz kā pamatojas konvertēšanas process.
- b) Konvertēšanas ziņojumos katram a) punktā minētajam atļaujas tipam norāda:
- 1) par kuru gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci to konvertēs; un
 - 2) kurus ierobežojumus pievienos attiecīgi saskaņā ar 66.A.70. iedaļas c) vai d) punktu; un
 - 3) nosacījumus ierobežojumus atcelšanai, norādot moduli/mācību priekšmetus, kuriem ierobežojumu atcelšanai un pilnas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences iegūšanai vai arī papildu (apakš) kategorijas iekļaušanai ir vajadzīga eksaminācija. Tas ietver moduļus, kas definēti šā pielikuma (66. daļa) III papildinājumā, uz kuriem neattiecas valsts kvalifikācijas.

E APAKŠDAĻA

EKSAMINĀCIJAS KREDĪTPUNKTI

Šajā apakšdaļā ir noteiktas eksaminācijas kredītpunktu piešķiršanas procedūras atbilstoši 66.A.25. iedaļas c) punktam.

66.B.400. Vispārīgi noteikumi

- a) Kompetentā iestāde var piešķirt kredītpunktus, tikai pamatojoties uz ziņojumu par kredītpunktiem, kas sagatavots saskaņā ar 66.B.405. iedaļas noteikumiem.
- b) Ziņojumu par kredītpunktiem i) veido kompetentā iestāde vai ii) apstiprina kompetentā iestāde, lai nodrošinātu atbilstību šim pielikumam (66. daļa).
- c) Ziņojumiem par kredītpunktiem līdz ar visām to izmaiņām atzīmē datumu un kompetentā iestāde glabā arhīvā saskaņā ar 66.B.20. iedaļu.

▼ M5

66.B.405. Ziņojums par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem

- a) Ziņojumā par piešķirtajiem kredītpunktiem ietverts salīdzinājums starp:
 - i) šā pielikuma (66. daļa) attiecīgi I vai VII papildinājumā minētajiem moduļiem, apakšmoduļiem, tematiem un zināšanu līmeņiem;
 - ii) prasītajai kategorijai atbilstīgas tehniskās kvalifikācijas attiecīgajām mācību programmām.

▼ M5

Šajā salīdzinājumā norāda, vai atbilstība ir pierādīta un ietver katra apgalvojuma pamatojumu.

- b) Eksamināciju kredītpunktus, izņemot pamatzināšanu pārbaudes eksāmenus, ko veic tehniskās apkopes mācību organizācijas, kuras apstiprinātas saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa), var piešķirt tikai tā dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā kvalifikācija iegūta, ja vien ar šo kompetento iestādi nav oficiāla nolīguma, kurā paredzēta savādāka kārtība.
- c) Kredītpunktus nepiešķir, ja nav paziņojuma par katra moduļa un apakšmoduļa atbilstību, norādot, kur tehniskajā kvalifikācijā var atrast līdzvērtīgo standartu.
- d) Kompetentā iestāde regulāri pārbauda, vai ir mainījies:
 - i) valsts kvalifikācijas standarts;
 - ii) šā pielikuma (66. daļa) attiecīgi I vai VII papildinājums.

Kompetentā iestāde novērtē arī to, vai attiecīgi ir nepieciešamas izmaiņas ziņojumā par piešķirtajiem kredītpunktiem. Šādas izmaiņas dokumentē, datē un reģistrē.

▼ B**66.B.410. Eksaminācijas kredītpunktu derīgums**

- a) Kompetentā iestāde rakstiski paziņo pieteikuma iesniedzējam par piešķirtajiem kredītpunktiem kopā ar atsauci uz izmantoto ziņojumu par piešķirtajiem eksaminācijas kredītpunktiem.
- b) Kredītpunktu derīgums beidzas desmit gadus pēc piešķiršanas.

▼ M5

- c) pēc derīguma termiņa beigām pieteikuma iesniedzējs var pieprasīt jaunus kredītpunktus. Kompetentā iestāde pagarina kredītpunktu derīgumu uz papildu desmit gadiem bez papildu izvērtēšanas, ja nav mainījušās pamatzināšanu prasības, kas noteiktas šā pielikuma (66. daļas) attiecīgi I vai VII papildinājumā.

▼ B**F APAKŠDAĻA****PASTĀVĪGĀ UZRAUDZĪBA**

Šajā apakšdaļā ir aprakstīta gaisa kuģa tehniskās apkopes licences pastāvīgās uzraudzības procedūra un jo īpaši gaisa kuģa tehniskās apkopes licences atsaukšanas, apturēšanas vai ierobežošanas procedūras.

66.B.500. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences atsaukšana, apturēšana vai ierobežošana

Kompetentā iestāde aptur, ierobežo vai atsauc gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, ja tā ir atklājusi drošības problēmu vai arī tai ir konkrēts pierādījums, ka persona ir veikusi vai bijusi iesaistīta vienā vai vairākās šādās darbībās:

- 1) gaisa kuģa tehniskās apkopes licences un/vai sertifikācijas tiesību iegūšana, viltojot dokumentāros pierādījumus;
- 2) prasīto tehniskās apkopes darbu neveikšana un neziņošana par šādu faktu organizācijai vai personai, kura pieprasīja veikt tehnisko apkopi;

▼B

- 3) prasīto tehniskās apkopes darbu neveikšana, kas radušies personīgās pārbaudes gadījumā, un neziņošana par šādu faktu organizācijai vai personai, kuras labā bijis paredzēts veikt tehnisko apkopi;
- 4) nolaidīga tehniskās apkopes veikšana;
- 5) tehniskās apkopes uzskaites viltošana;
- 6) izmantošanas sertifikāta izdošana, zinot, ka šajā sertifikātā minētā tehniskā apkope nav tikusi veikta vai arī nav pārbaudīts, vai šāda apkope ir tikusi veikta;
- 7) tehniskās apkopes veikšana vai izmantošanas sertifikāta izdošana, esot alkohola vai narkotisko vielu ietekmē;
- 8) izmantošanas sertifikāta izdošana, kas nav saskaņā ar I pielikumu (M daļa), II pielikumu (145. daļa) vai III pielikumu (66. daļa).

▼M5*I papildinājums***Pamatzināšanu prasības****(izņemot L kategorijas licences)****1. Zināšanu līmeņi — A, B1, B2, B2L, B3 un C kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences**

Pamatzināšanas A, B1, B2, B2L un B3 kategorijas gadījumā norāda, piešķirot zināšanu līmeņa rādītājus (1, 2 vai 3) attiecībā uz katru piemērojamo mācību priekšmetu. Pieteikuma iesniedzēji C kategorijas iegūšanai atbilst vai nu B1, vai B2 kategorijas pamatzināšanu līmenim.

▼B

Zināšanu līmeņa rādītāji trijos līmeņos ir definēti šādi:

— *1. LĪMENIS. Iepazīstināšana ar priekšmeta galvenajiem elementiem.*

Mērķi:

- a) pieteikuma iesniedzējam jāpazīst priekšmeta pamatelementi;
- b) pieteikuma iesniedzējam jāspēj sniegt vienkāršu visa priekšmeta aprakstu, lietojot vienkāršus vārdus un piemērus;
- c) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lietot tipiskākos terminus.

— *2. LĪMENIS. Vispārīgas zināšanas par priekšmeta teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem un prasme šīs zināšanas izmantot.*

Mērķi:

- a) pieteikuma iesniedzējam jāsaprot priekšmeta teorētiskie pamati;
- b) pieteikuma iesniedzējam jāspēj sniegt vispārēju priekšmeta aprakstu, lietojot, ja izmantojot, tipiskākos piemērus;
- c) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lietot matemātiskās formulas saistībā ar fizikas likumiem, kad viņš apraksta priekšmetu;
- d) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lasīt un saprast skices, vienkāršus rasējumus un shēmas, kas raksturo priekšmetu;
- e) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lietot savas zināšanas praktiskā veidā, izmantojot sīki izstrādātas instrukcijas.

— *3. LĪMENIS. Sīkas zināšanas par priekšmeta teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem, un spējas loģiskā un visaptverošā veidā apvienot un piemērot atsevišķus zināšanu elementus.*

Mērķi:

- a) pieteikuma iesniedzējam jāzina priekšmeta teorija un tā saistība ar citiem priekšmetiem;
- b) pieteikuma iesniedzējam jāspēj sniegt detalizētu priekšmeta aprakstu, lietojot teorētiskos pamatus un konkrētus piemērus;
- c) pieteikuma iesniedzējam jāsaprot un jāspēj lietot matemātiskās formulas, kas attiecas uz priekšmetu;

▼B

- d) pieteikuma iesniedzējam jāspēj lasīt, saprast un sagatavot skices, vienkāršus rasējumus un shēmas, kas raksturo priekšmetu;
- e) pieteikuma iesniedzējam jāspēj piemērot savas zināšanas praktiskā veidā, izmantojot ražotāja instrukcijas;
- f) pieteikuma iesniedzējam jāspēj interpretēt rezultātus, kas iegūti no dažādiem avotiem un mērījumiem, un, ja vajadzīgs, veikt koriģējošu darbību.

▼M5**2. Sadalījums moduļos**

Mācību pamatpriekšmetu kvalifikācija katras gaisa kuģa tehniskās apkopes licences kategorijas vai apakškategorijas gadījumā atbilst turpmāk sniegtajai matricai, kurā attiecīgie priekšmeti atzīmēti ar "X".

A, B1 un B3 kategorija.

Priekšmeta modulis	A vai B1 kategorijas lidmašīna ar:		A vai B1 kategorijas helikopters ar:		B3
	Turbīndzinēju(-iem)	Virzuļdzinēju(-iem)	Turbīndzinēju(-iem)	Virzuļdzinēju(-iem)	Nehermetizētas virzuļdzinēju lidmašīnas ar <i>MTOM</i> līdz 2 000 kg
1	X	X	X	X	X
2	X	X	X	X	X
3	X	X	X	X	X
4	X	X	X	X	X
5	X	X	X	X	X
6	X	X	X	X	X
7.A	X	X	X	X	
7.B					X
8	X	X	X	X	X
9.A	X	X	X	X	
9.B					X
10	X	X	X	X	X
11.A	X				
11.B		X			
11.C					X
12			X	X	
13					
14					
15	X		X		
16		X		X	X
17.A	X	X			
17.B					X

▼ **M5**

B2 un B2L kategorija.

Priekšmeta modulis/apakšmodulis	B2	B2L
1	X	X
2	X	X
3	X	X
4	X	X
5	X	X
6	X	X
7.A	X	X
7.B		
8	X	X
9.A	X	X
9.B		
10	X	X
11.A		
11.B		
11.C		
12		
13.1 un 13.2	X	X
13.3(a)	X	X (sistēmas kvalifikācijas atzīmei “lidojums automātiskajā režīmā”)
13.3(b)	X	
13.4(a)	X	X (sistēmas kvalifikācijas atzīmei “com/ nav”)
13.4(b)	X	X (sistēmas kvalifikācijas atzīmei “novērošana”)
13.4(c)	X	
13.5	X	X
13.6	X	
13.7	X	X (sistēmas kvalifikācijas atzīmei “lidojums automātiskajā režīmā”)
13.8	X	X (sistēmas kvalifikācijas atzīmei “instrumenti”)
13.9	X	X
13.10	X	
13.11 līdz 13.18	X	X (sistēmas kvalifikācijas atzīmei “korpusa sistēmas”)
13.19 līdz 13.22	X	
14	X	X (sistēmas kvalifikācijas atzīmei “instrumenti” un “korpusa sistēmas”)
15		
16		
17.A		
17.B		

▼ **B**

1. MODULIS. MATEMĀTIKA

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
1.1. <i>Aritmētika</i> Aritmētikas termini un zīmes, reizināšanas un dalīšanas metodes, daļskaitļi un decimāldaļskaitļi, reizinātāji un dalāmie skaitļi bez atlikuma, svara mērvienības, mērvienības un pārrēķina koeficienti, attiecība un proporcija, vidējie un procenti, laukumi un tilpumi, kvadrāti, kubi, kvadrātsaknes un kubsaknes.	1	2	2	2
1.2. <i>Algebra</i> a) Vienkāršu algebrisko izteiksmju, saskaitīšanas, atņemšanas, reizināšanas un dalīšanas novērtējums, iekavu lietojums, vienkāršas algebriskās daļas. b) Lineārie vienādojumi un to risinājumi. Kāpinātāji un pakāpes, negatīvie un daļpakāpes rādītāji. Binārā un citas lietotās skaitīšanas sistēmas. Vienādojumu sistēma un otrās pakāpes vienādojumi ar vienu nezināmo. Logaritmi.	1 —	2 1	2 1	2 1
1.3. <i>Ģeometrija</i> a) Vienkāršas ģeometriskas konstrukcijas. b) Grafiskais attēlojums; grafiku un vienādojumu/funkciju grafiku īpašības un lietojums. c) Vienkāršā trigonometrija; trigonometriskās attiecības, tabulu un ortogonālo un polāro koordinātu lietojums.	— 2 —	1 2 2	1 2 2	1 2 2

2. MODULIS. FIZIKA

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
2.1. <i>Vielas</i> Vielas īpašības: ķīmiskie elementi, atomu un molekulu uzbūve. Ķīmiskie savienojumi. Vielas stāvokļi: ciets, šķidrums un gāzveida. Agregātsvokļu maiņa.	1	1	1	1
2.2. <i>Mehānika</i> 2.2.1. <i>Statika</i> Spēki, momenti un pāri, attēlošana ar vektoriem. Smaguma centrs. Sprieguma, deformācijas un elastības teorijas elementi: stiepe, spiede, bīde un vērpe. Cietvielu, šķidrums un gāzu raksturs un īpašības. Spiediens un peldspēja šķidrums (barometri).	1	2	1	1
2.2.2. <i>Kinētika</i> Taisnvirziena kustība: vienmērīga kustība pa taisni, kustība ar pieaugošu paātrinājumu (kustība gravitācijas ietekmē). Rotācijas kustība: vienmērīga apļveida kustība (centrbēdzes/centrtieces spēki).	1	2	1	1

▼ B

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
Periodiska kustība: svārstveida kustība.				
Vienkāršā vibrācijas, harmoniku un rezonanses teorija.				
Gājienu attiecība, spēka ietaupījums un lietderības koeficients.				
2.2.3. <i>Dinamika</i>				
a) Masa. Spēks, inerce, darbs, jauda, enerģija (kinētiskā, potenciālā un kopējā), siltums, lietderības koeficients.	1	2	1	1
b) Kinētiskā enerģija, tās saglabāšana. Impulss. Žiroskopiskie principi. Berze: īpašības un ietekme, berzes koeficients (rites pretestība).	1	2	2	1
2.2.4. <i>Hidrodinamika</i>				
a) Īpatnējais svars un blīvums.	2	2	2	2
b) Viskozitāte, šķidruma pretestība, plūdlīnijas formas efekts. Saspiežamības ietekme uz šķidrumiem. Statiskais, dinamiskais un kopējais spiediens: Bernulli teorēma, Venturi caurule.	1	2	1	1
2.3. <i>Termodinamika</i>				
a) Temperatūra: termometri un temperatūru skalas: Celsija, Fārenheita un Kelvina; siltuma definīcija.	2	2	2	2
b) Siltumietilpība, īpatnējais siltums. Siltum pārnese: konvekcija, izstarošana un vadītspēja. Tilpuma izplešanās. Pirmais un otrais termodinamikas likums. Gāzes: ideālās gāzes likumi; īpatnējais siltums konstantā tilpumā un pie konstanta spiediena, darbs, kas paveikts gāzes izplešanās rezultātā. Izotermiskā un adiabātiskā izplešanās un saspiešana, dzinēja cikli, konstants tilpums un konstants spiediens, dzesinātāji un siltumsūkņi. Latentais kušanas un iztvaikošanas siltums, siltumenerģija, sadedzes siltums.	—	2	2	1
2.4. <i>Optika (gaisma)</i>	—	2	2	—
Gaismas īpašības; gaismas ātrums. Atstarošanas un refrakcijas likumi: atstarošana no līdzenām virsmām, atstarošana no sfēriskiem spoguļiem, refrakcija, lēcas. Šķiedru optika.				
2.5. <i>Viļņveida kustība un skaņa</i>	—	2	2	—
Viļņveida kustība: mehāniskie viļņi, sinusoidāla viļņveida kustība, interferences fenomēns, stāvviļņi. Skaņa: skaņas ātrums, tās radīšana, intensitāte, toņa augstums un skaļums, Doplera efekts.				

3. MODULIS. ELEKTROTEHNIKAS PAMATI

	LĪMENIS			
	A	B1	►M5 B2L ◀	B3
3.1. <i>Elektrona teorija</i>	1	1	1	1
Elektrisko lādiņu struktūra un izvietojums: atomos, molekulās, jonos, savienojumos.				
Vadītāju, pusvadītāju un izolatoru molekulārā struktūra.				
3.2. <i>Statiskā elektrība un vadīšana</i>	1	2	2	1
Statiskā elektrība un elektrostatisko lādiņu sadalījums.				
Elektrostatiskās pievilkšanās un atgrūšanās likumi.				
Lādiņa vienības, Kulona likums.				
Elektrības vadāmība cietvielās, šķidrumos, gāzēs un vakuumā.				
3.3. <i>Elektrotehniskā terminoloģija</i>	1	2	2	1
Turpmāk minētie termini, to vienības un tos ietekmējošie faktori: potenciālu starpība, elektrodzinējspēks, spriegums, strāva, pretestība, vadītspēja, lādiņš, elektriskā strāva, elektronu plūsma.				
3.4. <i>Elektrības ražošana</i>	1	1	1	1
Elektrības ražošana ar šādām metodēm: gaisma, siltums, berze, spiediens, ķīmiskais process, magnētisms un kustība.				
3.5. <i>Līdzstrāvas elektrības avoti</i>	1	2	2	2
Uzbūve un pamata darbība: primārajiem un sekundārajiem galvaniskajiem elementiem, svina akumulatoriem, niķeļa kadmija akumulatoriem un citiem sārma akumulatoriem.				
Akumulatori, kas saslēgti virknē un paralēli.				
Iekšējā pretestība un tās ietekme uz bateriju.				
Termopāru uzbūve, materiāli un darbība.				
Fotoelementu darbība.				
3.6. <i>Līdzstrāvas ķēdes</i>	—	2	2	1
Oma likums, pirmais un otrais Kirhofa likums.				
Aprēķini pretestības, sprieguma un strāvas noteikšanai, lietojot iepriekšminētos likumus.				
Avota iekšējās pretestības nozīme.				
3.7. <i>Pretestība/rezistors</i>				
a) Pretestība un to ietekmējošie faktori.	—	2	2	1
Īpatnējā pretestība.				
Rezistora krāsu kods, lielumi un pielaides, ieteicamie lielumi, nominālā jauda.				
Rezistori, kas saslēgti virknē un paralēli.				
Kopējās pretestības aprēķināšana, lietojot virknes, paralēlo vai jaukto slēgumu kombinācijas.				
Potenciometru un reostatu darbība un lietojums.				
Vitstona tilta darbība.				

▼ B

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
b) Pozitīvā un negatīvā temperatūras koeficienta vadītspēja. Fiksētie rezistori, stabilitāte, pielāide un ierobežojumi, izgatavošanas metodes. Mainprezistori, termistori, varistori. Potenciometru un reostatu uzbūve. Vitstona tilta uzbūve.	—	1	1	—
3.8. <i>Jauda</i> Jauda, darbs un enerģija (kinētiskā un potenciālā). Rezistora jaudas izkliede. Jaudas aprēķināšanas formula. Aprēķini, kuros izmanto jaudu, darbu un enerģiju.	—	2	2	1
3.9. <i>Elektriskā kapacitāte/kondensators</i> Kondensatora darbība un funkcija. Faktori, kas ietekmē plašu kapacitātes laukumus, attālumu starp tām, plašu skaitu, dielektriķi un dielektrisko caurlaidību, darba spriegumu, nominālo spriegumu. Kondensatoru veidi, uzbūve un funkcija. Kondensatoru krāsu kods. Aprēķini kapacitātes un sprieguma noteikšanai virknes un paralēlajās ķēdēs. Kondensatora eksponenciālā uzlāde un izlāde, laika konstantes. Kondensatoru testēšana.	—	2	2	1
3.10. <i>Magnētisms</i> a) Magnētisma teorija. Magnēta īpašības. Magnēta darbība, kas atrodas Zemes magnētiskajā laukā. Magnetizēšana un atmagnetizēšana. Magnētiskā ekranēšana. Dažādi magnētisko materiālu tipi. Elektromagnētu uzbūve un darbības principi. Labās un kreisās rokas likumi, lai noteiktu: magnētisko lauku, kuru ap vadītāju rada tajā plūstošā elektriskā strāva.	—	2	2	1
b) Magnetodzinējspēks, lauka intensitāte, magnētiskā indukcija, caurlaidība, histerēzes cilpa, paliekošais magnētisms, koercīvā spēka magnētiskā pretestība, piesātinājuma punkts, virpuļstrāvas. Drošības pasākumi, kas jāievēro rīkojoties ar magnētiem un glabājot tos.	—	2	2	1
3.11. <i>Induktivitāte/induktors</i> Faradeja likums. Sprieguma inducēšana vadītājā, kas kustās magnētiskajā laukā. Indukcijas principi. Turpmāk minētā ietekme uz indicētā sprieguma lielumu: magnētiskā lauka intensitāte, magnētiskās plūsmas maiņas ātrums, vadītāja vijumu skaits. Mijindukcija. Primārās strāvas un mijindukcijas maiņas ātruma ietekme uz inducēto spriegumu.	—	2	2	1

▼ B

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
Faktori, kas ietekmē mijindukciju: vijumu skaits spolē, spoles fiziskie izmēri, spoles caurlaidība, spoļu novietojums savā starpā. Lenca likums un polaritātes noteikšanas likumi. Pretdarbības EDS, pašindukcija. Piesātinājuma punkts. Induktoru galvenās izmantošanas jomas.				
3.12. <i>Līdzstrāvas motora/generators teorija</i> Motora un ģenerators pamatteorija. Līdzstrāvas ģenerators sastāvdaļu uzbūve un mērķis. Līdzstrāvas ģenerators darbība un faktori, kas ietekmē šo ģenerators ražotās līdzstrāvas jaudu un virzienu. Līdzstrāvas elektromotors darbība un faktori, kas ietekmē šo motoru izejas jaudu, griezes momentu, griešanās ātrumu un virzienu. Virknes tinuma, paralēltinuma un kompaundtinuma motori. Startera un ģenerators uzbūve.	—	2	2	1
3.13. <i>Mainstrāvas teorija</i> Sinusoidāla viļņa forma: fāze, periods, frekvence, cikls. Momentānās, vidējās, vidējās ģeometriskās vērtības, maksimālās, no maksimuma līdz maksimumam strāvas lielumi un šo lielumu aprēķināšana attiecībā pret spriegumu, strāvu un jaudu. Trijstūrveida/taisnstūrveida viļņi. Vienfāzes/trīsfāžu principi.	1	2	2	1
3.14. <i>Rezistīvās (R), kapacitatīvās (C) un induktīvās (L) ķēdes</i> Sprieguma un strāvas fāzu attiecība L, C, un R paralēlajās, virknes un jaukta slēguma ķēdēs. Jaudas izkliede L, C un R ķēdē. Impedances, fāzes leņķa, jaudas koeficienta un strāvas aprēķināšana. Aktīvās, pilnās un reaktīvās jaudas aprēķināšana.	—	2	2	1
3.15. <i>Transformatori</i> Transformators uzbūves principi un darbība. Transformators radītie zudumi un veidi, kā novērst tos. Transformators darbība slodzes un bezslodzes apstākļos. Enerģijas pārvade, lietderības koeficients, polu apzīmējumi. Līnijas un fāzes spriegumu un strāvu aprēķināšana. Jaudas aprēķināšana trīsfāžu sistēmai. Primārā un sekundārā strāva, spriegums, vijumu attiecība, jauda, lietderības koeficients. Autotransformatori.	—	2	2	1

▼ B

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
3.16. <i>Filtri</i>	—	1	1	—
Turpmāk minēto filtru darbība un lietojums: zemo frekvenču filtrs, augsto frekvenču filtrs, joslas filtrs un joslas sprosts.				
3.17. <i>Maiņstrāvas ģeneratori</i>	—	2	2	1
Kontūra griešanās magnētiskajā laukā un tā radītā strāva.				
Rotējoša enkura un rotējoša magnētiskā lauka maiņstrāvas ģeneratoru uzbūve un darbība.				
Vienfāzes, divfāžu un trīsfāžu maiņstrāvas ģeneratori.				
Trīsfāžu zvaigznes un trīsstūra slēgumu priekšrocības un lietojumi.				
Elektroģeneratori ar pastāvīgo magnētu ierosmi.				
3.18. <i>Maiņstrāvas motori</i>	—	2	2	1
Uzbūve, darbības principi un raksturīpašības: vienfāzes un daudzfāžu maiņstrāvas sinhronizēji un asinhronizēji.				
Metodes, ar kurām regulē rotācijas ātrumu un virzienu.				
Metodes rotējoša lauka radīšanai: kondensators, induktors, ekranēts vai dalīts pols.				

4. MODULIS. ELEKTRONIKAS PAMATI

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
4.1. <i>Pusvadītāji</i>				
4.1.1. <i>Diodes</i>				
a) Diožu simboli.	—	2	2	1
Diožu raksturojums un īpašības.				
Diodes, kas saslēgtas virknē un paralēli.				
Silīcija regulētā taisngrieža (tiristora), gaismas diodes, fotodiodes, varistora, taisngriezējdiode galvenie raksturlielumi un lietojums.				
Diožu funkcionālā pārbaude.				
b) Materiāli, elektronu konfigurācija, elektriskās īpašības.	—	—	2	—
P un n tipa materiāli: piejaukumu ietekme uz vadītspēju, vairākumnesēju un mazākumnesēju zīmes.				
P-n pāreja pusvadītājā, potenciāla radīšana p-n pārejā bezstrāvas, taisnās strāvas un sproststrāvas apstākļos.				
Diodes parametri: maksimālais sprostspriegums, maksimālā tiešā strāva, temperatūra, frekvence, noplūdes strāva, jaudas izkliede.				
Diožu darbība un funkcija šādās ķēdēs: ierobežotāji, klamperi, divu pusperiodu un pusperioda taisngrieži, tilta taisngrieži, sprieguma divkāršotāji un trīskāršotāji.				
Turpmāk minēto ierīču sīks darbības un raksturīpašību apraksts: silīcija regulētais taisngriezis (tiristors), gaismas diode, Šotkija diode, fotodiode, varaktora diode, varistors, taisngriezējdiodes, Zēnera diode.				

▼ **B**

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
4.1.2. <i>Tranzistori</i>				
a) Tranzistoru simboli. Detaļu apraksts un novietojums. Tranzistora raksturojums un īpašības.	—	1	2	1
b) P-n-p un n-p-n tranzistoru uzbūve un darbība. Bāzes, kolektora un emitera konfigurācijas. Tranzistoru pārbaude. Citu tranzistora tipu un to lietojumu pamatnovērtējums. Tranzistoru lietojums: pastiprinātāja klases (A, B, C). Vienkāršas ķēdes, ieskaitot: nobīdes, atsaistes, atgriezeniskās saites un stabilitāzētājķēdi. Daudzpakāpju ķēžu principi: kaskādes, divtaktu shēmas, oscilatori, multivibratori, trigeri.	—	—	2	—
4.1.3. <i>Integrālās shēmas</i>				
a) Loģisko shēmu un lineāro ķēžu/operācijpastiprinātāju apraksts un darbība.	—	1	—	1
b) Loģisko shēmu un lineāro ķēžu apraksts un darbība. Ievads operācijpastiprinātāja darbībā un funkcijās, kad to lieto kā: integratoru, diferenciatoru, sprieguma sekotāju, komparatoru. Darbība un pastiprinātāja pakāpju savienošanas metodes: rezistīvi kapacitatīvā, induktīvā (transformatori), induktīvi rezistīvā (IR), tiešā. Pozitīvās un negatīvās atgriezeniskās saites priekšrocības un trūkumi.	—	—	2	—
4.2. <i>Iespiedshēmu plates</i>	—	1	2	—
Iespiedshēmu plates apraksts un lietojums.				
4.3. <i>Servomehānismi</i>				
a) Turpmāk minēto terminu izpratne: nenoslēgta un noslēgta kontūra sistēmas, atgriezeniskā saite, sekošanas sistēma, analogie pārveidotāji. Turpmāk minēto selsina sistēmas sastāvdaļu/īpašību darbības principi un lietojums: sadalītāji, diferenciālis, vadība un griezes moments, transformatori, induktīvie un kapacitatīvie devēji.	—	1	—	—
b) Turpmāk minēto terminu izpratne: nenoslēgts un noslēgts kontūrs, sekošanas sistēma, analogs, pārveidotājs, nulle, slāpēšana, atgriezeniskā saite, nejutības zona. Turpmāk minēto selsina sistēmas sastāvdaļu/īpašību darbības principi un lietojums: sadalītāji, diferenciālis, vadība un griezes moments, E un I transformatori, induktīvie, kapacitatīvie un sinhronie devēji. Servomehānismu defekti, selsina vadu reversēšana, svārstības.	—	—	2	—

5. MODULIS. CIPARU TEHNIKAS/ELEKTRONISKO INSTRUMENTU SISTĒMAS

	LĪMENIS				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	► M5 B2 B2L ◀	B3
5.1. <i>Elektronisko instrumentu sistēmas</i> Tipiskākie sistēmu izkārtojumi un elektronisko instrumentu sistēmu izvietojums pilotu kabīnē.	1	2	2	3	1
5.2. <i>Skaitīšanas sistēmas</i> Skaitīšanas sistēmas: binārā, astotnieku un sešpadsmitnieku. Pārveides parādīšana no decimālās skaitīšanas sistēmas binārajā skaitīšanas sistēmā un no astotnieku skaitīšanas sistēmas sešpadsmitnieku skaitīšanas sistēmā un otrādi.	—	1	—	2	—
5.3. <i>Datu pārrēķins</i> Analogdati, cipardati. Analogciparu un ciparanalogu pārveidotāju darbība un lietojums, ievade un izvade, dažādu tipu ierobežojumi.	—	1	—	2	—
5.4. <i>Datu kopnes</i> Datu kopņu darbība gaisa kuģu sistēmās, ieskaitot zināšanas par ARINC un citām specifikācijām. Gaisa kuģu tīkls/Ethernet.	—	2	—	2	—
5.5. <i>Loģiskās shēmas</i> a) Parasto loģisko ventiļu simbolu, tabulu un līdzvērtīgu ķēžu pazīšana. Lietojami gaisa kuģu sistēmās, shematiskās diagrammas. b) Loģisko diagrammu interpretācija.	—	2	—	2	► M5 — ◀
5.6. <i>Datora pamatstruktūra</i> a) Datorterminoloģija (ieskaitot bitu, baitu, programmatūru, aparātūru, CPU, IC un dažādas atmiņas ierīces, piemēram, RAM, ROM, PROM). Datortehnoloģija (kuru lieto gaisa kuģu sistēmās). b) Datorsaistītā terminoloģija. Galveno sastāvdaļu darbība, izvietojums un saskarne mikrodatorā, ieskaitot ar tām saistītās kopņu sistēmas. Informācija, kas ietverta vienas un daudzadrešu instrukcijas vārdos. Termini, kas saistīti ar atmiņu. Tipiskāko atmiņas ierīču darbība. Dažādu datu atmiņas sistēmu darbība, priekšrocības un trūkumi.	1	2	—	—	—
5.7. <i>Mikroprocesori</i> Mikroprocesora funkcija un tā darbība kopumā. Katra no turpmāk minētajiem mikroprocesora elementiem pamatdarbība: vadības un apstrādes bloks, taktimpulsu ģenerators, reģistrs, aritmētiski loģiskais bloks.	—	—	—	2	—

▼ B

	LĪMENIS				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	► <u>M5</u> B2 B2L ◀	B3
5.8. <i>Integrālās shēmas</i>	—	—	—	2	—
Kodētāju un dekoderu darbība un lietojums.					
Kodētāju tipu funkcija.					
Vidēja, liela un ļoti liela mēroga integrācijas lietojums.					
5.9. <i>Multipleksēšana</i>	—	—	—	2	—
Multipleksoru un demultipleksoru darbība, lietojums un identifikācija loģiskajās diagrammās.					
5.10. <i>Šķiedru optika</i>	—	1	1	2	—
Priekšrocības un trūkumi datu pārraidei pa optiskajām šķiedrām salīdzinot ar nosūtīšanu pa elektriskajiem vadiem.					
Optiskās šķiedras datu kopne.					
Termini, kas saistīti ar optisko šķiedru.					
Pārrāvumi.					
Savienotāji, vadības termināļi, attālie termināļi.					
Šķiedru optikas lietojums gaisa kuģa sistēmās.					
5.11. <i>Elektroniskie displeji</i>	—	2	1	2	► <u>M5</u> — ◀
Parasto displeju tipu, kurus lieto modernā gaisa kuģī, darbības principi, ieskaitot katodstaru lampas, gaismas diodes un šķidro kristālu displejus.					
5.12. <i>Ierīces, kas jutīgas pret elektrostatiskajiem lādiņiem</i>	1	2	2	2	► <u>M5</u> — ◀
Īpaša rīkošanās ar detaļām, kas jutīgas pret elektrostatiskajām izlādēm.					
Izpratne par apdraudējumu un iespējamajiem bojājumiem, detaļu un personāla antistatiskās aizsardzības ierīcēm.					
5.13. <i>Programmatūras vadības kontrole</i>	—	2	1	2	► <u>M5</u> — ◀
Izpratne par ierobežojumiem, prasībām par lidojumderīgumu un iespējamajām katastrofiskajām sekām, kas var rasties, veicot neapstiprinātas izmaiņas programmatūrā.					
5.14. <i>Elektromagnētiskā vide</i>	—	2	2	2	► <u>M5</u> — ◀
Turpmāk minēto parādību ietekme, apkopjot elektroniskās sistēmas: <i>EMC</i> – elektromagnētiskā savietojamība, <i>EMI</i> – elektromagnētiskie traucējumi, <i>HIRF</i> – augstas intensitātes radiācijas lauks. Zibensizlāde/aizsardzība pret zibensizlādi.					
5.15. <i>Tipiskās elektroniskās/digitālās gaisa kuģu sistēmas</i>	—	2	2	2	► <u>M5</u> — ◀

▼ **B**

	LĪMENIS				
	A	B1-1 B1-3	B1-2 B1-4	► M5 B2 B2L ◀	B3
Vispārējās testēšanas pasākums tādām tipiskajām elektroniskajām/digitālajām gaisa kuģu sistēmām un ar tām saistītajam <i>BITE</i> (iebūvētais testa aprīkojums), kā, piemēram: a) tikai B1 un B2: <i>ACARS</i> – <i>ARINC</i> sakaru, adresēšanas un ziņošanas sistēma, <i>EICAS</i> – dzinēja indikācijas un apkalpes brīdināšanas sistēma, <i>FBW</i> – lidojuma vadības elektriskā sistēma, <i>FMS</i> – lidojuma vadības sistēma, <i>IRS</i> – inerciālā etalonsistēma; b) tikai B1, B2 un B3: <i>ECAM</i> – elektroniskā centralizētā gaisa kuģa uzraudzība, <i>EFIS</i> – elektronisko lidojuma vadības instrumentu sistēma, <i>GPS</i> – globālā pozīcijas noteikšanas sistēma, <i>TCAS</i> – sadursmes brīdinājuma sistēma, integrāla modulāra aviācijas elektronika, kabīnes sistēmas, informācijas sistēmas.					

6. MODULIS. MATERIĀLI UN KOMPONENTI

	LĪMENIS			
	A	B1	►M5 B2L◄	B2 B3
6.1. Aviobūves materiāli – Melnie metāli				
a) Parasto leģēto tēraudu, kurus lieto aviobūvē, raksturlielumi, īpašības un identifikācija. Leģēto tēraudu termiskā apstrāde un izmantošana.	1	2	1	2
b) Melno metālu cietības, stiepes izturības, nogurumizturības un triecienizturības pārbaude.	—	1	1	1
6.2. Aviobūves materiāli – Krāsainie metāli				
a) Parasto krāsaino metālu, kurus lieto aviobūvē, raksturlielumi, īpašības un identifikācija. Krāsaino metālu termiskā apstrāde un izmantošana.	1	2	1	2
b) Krāsaino metālu cietības, stiepes izturības, nogurumizturības un triecienizturības pārbaude.	—	1	1	1
6.3. Aviobūves materiāli – Kompozīti un nemetāliskie				
6.3.1. Kompozītie un nemetāliskie materiāli, kas nav koks un audums				
a) Parasto kompozītmateriālu un nemetālisko materiālu, kurus lieto aviobūvē, bet kas nav koks, raksturlielumi, īpašības un identifikācija. Hermetizējošās vielas un saistvielas.	1	2	2	2

▼ **B**

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
b) Defektu/nolietojuma atklāšana kompozītu un nemetāliskajos materiālos. Kompozītu un nemetālisko materiālu remonts.	1	2	—	2
6.3.2. <i>Koka konstrukcijas</i>	1	2	—	2
Gaisa kuģu koka korpusu izgatavošanas metodes.				
Lidmašīnu konstrukcijā lietotā koka un līmes raksturojums, īpašības un tipi.				
Koka konstrukcijas saglabāšana un uzturēšana.				
Defektu veidi koka materiālā un koka konstrukcijā.				
Defektu atklāšana koka konstrukcijā.				
Koka konstrukcijas remonts.				
6.3.3. <i>Auduma pārklājums</i>	1	2	—	2
Lidmašīnu konstrukcijā lietoto audumu raksturojums, īpašības un tipi.				
Pārbaužu metodes auduma gadījumā.				
Defektu veidi audumā.				
Auduma pārklājuma remonts.				
6.4. <i>Korozija</i>				
a) Ķīmijas pamati. Korozijas veidošanās galvaniskās iedarbības, mikrobioloģisko procesu un sprieguma rezultātā.	1	1	1	1
b) Korozijas veidi un to pazīšana. Korozijas iemesli. Materiālu veidi, kuri pakļauti korozijas ietekmei.	2	3	2	2
6.5. <i>Stiprinājumi</i>				
6.5.1. <i>Skrūvju vītņes</i>	2	2	2	2
Skrūvju nomenklatūra.				
Vītņu veidi, izmēri un pielaides standarta skrūvju vītņēm, kuras lieto aviobūvē.				
Skrūvju vītņu mērīšana.				
6.5.2. <i>Bultskrūves, tapskrūves un skrūves</i>	2	2	2	2
Bultskrūvju tipi: aviācijas bultskrūvju specifikācija, identifikācija un marķēšana, starptautiskie standarti.				
Uzgriežņi: paškontrējošie, enkura tipa, standarta tipu.				
Nostiprinātājskrūves: aviācijas specifikācijas.				
Tapskrūves: veidi un lietojumi, ievietošana un izņemšana.				
Pašvītņgriezes skrūves, tapas.				

▼B

	LĪMENIS			
	A	B1	►M5 B2 B2L ◀	B3
6.5.3. <i>Slēgierīces</i>	2	2	2	2
Paliktņi ar ķepiņām un atspērpaplāksnes, fiksējošās plāksnes, šķelttapas, uzgriežņi ar paplašinājumu, stieplu fiksatori, ātri atverami aizbīdņi, atslēgas, sprostgredzeni un šķelttapas.				
6.5.4. <i>Aviācijas kniedes</i>	1	2	1	2
Pilnkāta un necaurejošo kniežu tipi: specififikācijas, identifikācija un termiskā apstrāde.				
6.6. <i>Caurules un savienojumi</i>				
a) Gaisa kuģī lietojamo stingo un elastīgo cauruļu un to savienojumu veidi un identifikācija.	2	2	2	2
b) Standarta savienojumi gaisa kuģu hidraulisko, degvielas, eļļas, pneimatisko un gaisa padeves sistēmu caurulēm.	2	2	1	2
6.7. <i>Atspēres</i>	—	2	1	1
Atspēru tipi, materiāli, raksturīpašības un pielietojumi.				
6.8. <i>Gultņi</i>	1	2	2	1
Gultņu uzdevums, slodzes, materiāli, uzbūve.				
Gultņu tipi un to pielietojums.				
6.9. <i>Transmisija</i>	1	2	2	1
Pārvažu veidi un to pielietojums.				
Pārnesuma skaitļi, reduktori un paātrinošo pārnesumu sistēmas, vadāmie un vadošie zobratī, starpzobratī, sazobes profili.				
Siksnas un trīši, ķēdes un ķēdes rati.				
6.10. <i>Vadības troses</i>	1	2	1	2
Trošu veidi.				
Gala stiprinājumi, savilcējuzgriežņi un kompensācijas ierīces.				
Trīši un trošu sistēmas sastāvdaļas.				
Boudena troses.				
Elastīgās gaisa kuģu vadības sistēmas.				
6.11. <i>Elektriskie kabeļi un savienotāji</i>	1	2	2	2
Kabeļu veidi, uzbūve un raksturīpašības.				
Augstsprieguma un koaksiālie kabeļi.				
Appresēšana.				
Kabeļuzmavu tipi, tapas, kontaktdakšas, izolatori, nominālais strāvas stiprums un nominālais spriegums, savienojums, identifikācijas kodi.				

7.A MODULIS. TEHNISKĀS APKOPES PRAKSE

Piezīme. Šis modulis neattiecas uz B3 kategoriju. B3 kategorijas attiecīgie priekšmeti definēti 7.B modulī.

	LĪMENIS		
	A	B1	►M5 B2 B2L◄
7.1. <i>Drošības pasākumi – Gaisa kuģis un darbnīca</i> Drošas darba prakses aspekti, ieskaitot drošības pasākumus, kas jāievēro strādājot ar elektrību, gāzēm, jo īpaši, skābekli, eļļām un ķīmikālijām. Arī instrukcija par koriģējošo darbību, kas jāveic notiekot ugunsgrēkam vai citam negadījumam ar vienu vai vairākām no šīm briesmām, ieskaitot zināšanas par ugunsdzēsšanas aģentiem.	3	3	3
7.2. <i>Darbnīcas prakse</i> Instrumentu glabāšana un uzraudzīšana, darbnīcas materiālu lietojums. Izmēri, pielaišanas, veicamā darba standarti. Instrumentu un ierīču kalibrēšana, kalibrēšanas standarti.	3	3	3
7.3. <i>Instrumenti</i> Parastie rokas instrumentu tipi. Parastie mehāniskās piedziņas instrumentu tipi. Precīzijas mērinstrumentu darbība un lietojums. Eļļošanas iekārtas un metodes. Vispārējā elektriskā testa aprīkojuma darbība, funkcijas un lietojums.	3	3	3
7.4. <i>Vispārējais radioelektroniskais testa aprīkojums</i> Vispārējā radioelektroniskā testa aprīkojuma darbība, funkcijas un lietojums.	—	2	3
7.5. <i>Inženiertehniskie rasējumi, diagrammas un standarti</i> Rasējumu tipi un diagrammas, to simboli, izmēri, pielaišanas un projekcijas. Rakstlaukumā ietvertās informācijas izpratne. Mikrofilma, mikrofiša un datorizētās prezentācijas. Amerikas gaisa transporta asociācijas (ATA) Specifikācija Nr. 100. Aeronavigācijas un citi piemērojamie standarti, ieskaitot ISO, AN, MS, NAS un MIL. Elektriskās shēmas un shematiskās diagrammas.	1	2	2
7.6. <i>Pielaišanas un sēžas</i> Urbju izmēri bultskrūvju caurumiem, pielaižu klases. Vienota pielaižu un sēžu sistēma. Pielaižu un sēžu saraksts gaisa kuģiem un to dzinējiem. Ierobežojumi liecei, vērpei un nodilumam. Standartmetodes vārpstu, gultņu un citu detaļu pārbaudei.	1	2	1

▼ **B**

	LĪMENIS		
	A	B1	►M5 B2 B2L ◄
7.7. <i>Elektroinstalāciju starpsavienojumu sistēma (ESS)</i> Nepārtrauktības, izolācijas un sastiprināšanas metodes un testēšana. Appresēšanas instrumentu lietojums: ar roku un hidrauliski darbināmie. Appresēto savienojumu pārbaude. Savienotājtāpu ievietošana un izņemšana. Koaksiālie kabeļi; testēšana un montāžas piesardzības pasākumi. Vadu tipu noteikšana, to pārbaudes kritēriji un bojājumu uzņēmība. Elektroinstalācijas aizsardzības metodes: kabeļu savīšana un vijuma stiprinājums, kabeļu skavas, aizsargizolācijas metodes, ieskaitot karstumā sarūkošo ietinumu, ekranēšana. ESS montāža, pārbaude, remonts, tehniskā apkope un tīrības standarti.	1	3	3
7.8. <i>Kniedēšana</i> Kniedētie savienojumi, kniedes izvietojums un solis. Instrumenti, kurus lieto kniedēšanai un iegremdēšanai. Kniedēto savienojumu pārbaude.	1	2	—
7.9. <i>Caurules un šļūtenes</i> Gaisa kuģa cauruļu liekšana un paplašināšana. Gaisa kuģa cauruļu un šļūteņu apskate un pārbaude. Cauruļu montāža un fiksācija ar skavu palīdzību.	1	2	—
7.10. <i>Atsperes</i> Atsperu apskate un pārbaude.	1	2	—
7.11. <i>Gultņi</i> Gultņu pārbaude, tīrīšana un apskate. Elļošanas prasības gultņiem. Defekti gultņos un to cēloņi.	1	2	—
7.12. <i>Transmisija</i> Zobratu un spēles pārbaude. Siksnas un trīšu, ķēžu un ķēdes ratu apskate. Skrūves domkratu, sviras ierīču un bīdstieņu sistēmu apskate.	1	2	—

▼ **B**

	LĪMENIS		
	A	B1	►M5 B2 B2L ◄
7.13. <i>Vadības troses</i>	1	2	—
Gala stiprinājumu saspiešana.			
Vadības trošu apskate un pārbaude.			
Boudena troses; elastīgās gaisa kuģu vadības sistēmas.			
7.14. <i>Darbs ar materiāliem</i>			
7.14.1. <i>Skārds</i>	—	2	—
Lieces pielaišanas aizzīmēšana un aprēķināšana.			
Skārda apstrāde, ieskaitot liekšanu un veidošanu.			
Skārda izstrādājuma pārbaude.			
7.14.2. <i>Kompozītu un nemetāliskie materiāli</i>	—	2	—
Līmēšana.			
Apkārtējās vides apstākļi.			
Pārbaudes metodes.			
7.15. <i>Metināšana, cietlodēšana, lodēšana un līmēšana</i>			
a) Mīkstlodēšanas metodes; lodēto savienojumu pārbaude.	—	2	2
b) Metināšanas un cietlodēšanas metodes. Metināto un cietlodēto savienojumu pārbaude. Līmēšanas metodes un līmēto savienojumu pārbaude.	—	2	—
7.16. <i>Gaisa kuģa svars un smaguma centrs</i>			
a) Smaguma centra/līdzsvara ierobežojumu aprēķināšana: attiecīgo dokumentu lietojums.	—	2	2
b) Gaisa kuģa sagatavošana svēršanai. Gaisa kuģa svēršana.	—	2	—
7.17. <i>Darbības ar gaisa kuģi un glabāšana</i>	2	2	2
Gaisa kuģa manevrēšana/vilkšana un ar to saistītie drošības pasākumi.			
Gaisa kuģa pacelšana, nobremzēšana, nostiprināšana un ar to saistītie drošības pasākumi.			
Gaisa kuģa glabāšanas metodes.			
Degvielas atkārtotas uzpildīšanas un noliešanas procedūras.			
Atkausēšanas/pretapledošanas procedūras.			
Elektriskās, hidrauliskās un pneimatiskās enerģijas padeves avoti, kas atrodas uz zemes.			
Vides apstākļu ietekme uz gaisa kuģa glabāšanu un lietošanu.			

▼ B

	LĪMENIS		
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀
7.18. <i>Demontāžas, apskates, remonta un montāžas metodes</i>			
a) Defektu veidi un vizuālās pārbaudes metodes. Korozijas noņemšana, novērtēšana un aizsardzība.	2	3	3
b) Vispārējās remonta metodes, konstrukcijas remonta rokasgrāmata. Novecošanas, noguruma un korozijas kontroles programmas.	—	2	—
c) Nesagraujošās pārbaudes metodes, ieskaitot krāsu, radiogrāfisko, virpuļstrāvas, ultraskaņas un optisko metodi.	—	2	1
d) Demontāžas un atkārtotas montāžas metodes.	2	2	2
e) Defektu noteikšanas metodes.	—	2	2
7.19. <i>Ārkārtas gadījumi</i>			
a) Apskates pēc zibens spērieniem un <i>HIRE</i> iespīšanās.	2	2	2
b) Pārbaudes pēc tādiem ārkārtas gadījumiem, kā smagnējas nosēšanās un lidojums vētras laikā.	2	2	—
7.20. <i>Tehniskās apkopes procedūras</i>	1	2	2
Tehniskās apkopes plānošana.			
Izmaiņu veikšanas procedūras.			
Glabāšanas procedūras.			
Sertifikācijas/nodošanas izmantošanā procedūras.			
Saskarne ar gaisa kuģa darbību.			
Tehniskās apkopes pārbaude/kvalitātes kontrole/kvalitātes nodrošināšana.			
Papildu tehniskās apkopes procedūras.			
Ierobežota darbmūža detaļu uzraudzība.			

7.B MODULIS. TEHNISKĀS APKOPES PRAKSE

Piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj to lidmašīnu tehnoloģija, kas iekļautas B3 kategorijā.

	LĪMENIS
	B3
7.1. <i>Drošības pasākumi – Gaisa kuģis un darbnīca</i>	3
Drošas darba prakses aspekti, ieskaitot drošības pasākumus, kas jāievēro strādājot ar elektrību, gāzēm, jo īpaši, skābekli, eļļām un ķīmikālijām.	
Arī instrukcija par koriģējošo darbību, kas jāveic notiekot ugunsgrēkam vai citam negadījumam ar vienu vai vairākām no šīm briesmām, ieskaitot zināšanas par ugunsdzēsšanas aģentiem.	

▼ **B**

		LĪMENIS
		B3
7.2.	<i>Darbnīcas prakse</i>	3
	Instrumentu glabāšana un uzraudzīšana, darbnīcas materiālu lietojums.	
	Izmēri, pielaides, veicamā darba standarti.	
	Instrumentu un ierīču kalibrēšana, kalibrēšanas standarti.	
7.3.	<i>Instrumenti</i>	3
	Parastie rokas instrumentu tipi.	
	Parastie mehāniskās piedziņas instrumentu tipi.	
	Precīzijas mērinstrumentu darbība un lietojums.	
	Elļošanas iekārtas un metodes.	
	Vispārējā elektriskā testa aprīkojuma darbība, funkcijas un lietojums.	
7.4.	<i>Vispārējais radioelektroniskais testa aprīkojums</i>	► M5 1 ◀
	Vispārējā radioelektroniskā testa aprīkojuma darbība, funkcijas un lietojums.	
7.5.	<i>Inženiertehniskie rasējumi, diagrammas un standarti</i>	2
	Rasējumu tipi un diagrammas, to simboli, izmēri, pielaides un projekcijas.	
	Rakstlaukumā ietvertās informācijas izpratne.	
	Mikrofilma, mikrofiša un datorizētās prezentācijas.	
	Amerikas gaisa transporta asociācijas (ATA) Specifikācija Nr. 100.	
	Aeronavigācijas un citi piemērojamie standarti, ieskaitot ISO, AN, MS, NAS un MIL.	
	Elektriskās shēmas un shematiskās diagrammas.	
7.6.	<i>Pielaides un sēžas</i>	2
	Urbju izmēri bultskrūvju caurumiem, pielaižu klases.	
	Vienota pielaižu un sēžu sistēma.	
	Pielaižu un sēžu saraksts gaisa kuģiem un to dzinējiem.	
	Ierobežojumi liecei, vērpei un nodilumam.	
	Standartmetodes vārpstu, gultņu un citu detaļu pārbaudei.	

▼ **B**

		LĪMENIS
		B3
7.7.	<i>Elektriskie kabeļi un savienotāji</i> Nepārtrauktības, izolācijas un sastiprināšanas metodes un testēšana. Appresēšanas instrumentu lietojums: ar roku un hidrauliski darbināmie. Appresēto savienojumu pārbaude. Savienotājtapu ievietošana un izņemšana. Koaksiālie kabeļi; testēšana un montāžas piesardzības pasākumi. Elektroinstalācijas aizsardzības metodes: kabeļu savīšana un vijuma stiprinājums, kabeļu skavas, aizsargizolācijas metodes, ieskaitot karstumā sarūkošo ietinumu, ekranēšana.	2
7.8.	<i>Kniedēšana</i> Kniedētie savienojumi, kniedes izvietojums un solis. Instrumenti, kurus lieto kniedēšanai un iegremdēšanai. Kniedēto savienojumu pārbaude.	2
7.9.	<i>Caurules un šļūtenes</i> Gaisa kuģa cauruļu liekšana un paplašināšana. Gaisa kuģa cauruļu un šļūteņu apskate un pārbaude. Cauruļu montāža un fiksācija ar skavu palīdzību.	2
7.10.	<i>Atsperes</i> Atsperu apskate un pārbaude.	► M5 2 ◀
7.11.	<i>Gultņi</i> Gultņu pārbaude, tīrīšana un apskate. Elļošanas prasības gultņiem. Defekti gultņos un to cēloņi.	2
7.12.	<i>Transmisija</i> Zobratu un spēles pārbaude. Siksnas un trīšu, ķēžu un ķēdes ratu apskate. Skrūves domkratu, sviras ierīču un bīdstieņu sistēmu apskate.	2
7.13.	<i>Vadības troses</i> Gala stiprinājumu saspiešana. Vadības trošu apskate un pārbaude. Boudena troses; elastīgās gaisa kuģu vadības sistēmas.	2
7.14.	<i>Darbs ar materiāliem</i>	
7.14.1.	<i>Skārds</i> Lieces pielāides aizzīmēšana un aprēķināšana. Skārda apstrāde, ieskaitot liekšanu un veidošanu. Skārda izstrādājuma pārbaude.	2

▼ B

	LĪMENIS
	B3
7.14.2. <i>Kompozītu un nemetāliskie materiāli</i>	2
Līmēšana.	
Apkārtējās vides apstākļi.	
Pārbaudes metodes.	
7.15. <i>Metināšana, cietlodēšana, lodēšana un līmēšana</i>	
a) Mīkstlodēšanas metodes; lodēto savienojumu pārbaude.	2
b) Metināšanas un cietlodēšanas metodes. Metināto un cietlodēto savienojumu pārbaude. Līmēšanas metodes un līmēto savienojumu pārbaude.	2
7.16. <i>Gaisa kuģa svars un smaguma centrs</i>	
a) Smaguma centra/līdzsvara ierobežojumu aprēķināšana: attiecīgo dokumentu lietojums.	2
b) Gaisa kuģa sagatavošana svēršanai. Gaisa kuģa svēršana.	2
7.17. <i>Darbības ar gaisa kuģi un glabāšana</i>	2
Gaisa kuģa manevrēšana/vilkšana un ar to saistītie drošības pasākumi.	
Gaisa kuģa pacelšana, nobremzēšana, nostiprināšana un ar to saistītie drošības pasākumi.	
Gaisa kuģa glabāšanas metodes.	
Degvielas atkārtotas uzpildīšanas un noliešanas procedūras.	
Atkausēšanas/pretapledošanas procedūras.	
Elektriskās, hidrauliskās un pneimatiskās enerģijas padeves avoti, kas atrodas uz zemes.	
Vides apstākļu ietekme uz gaisa kuģa glabāšanu un lietošanu.	
7.18. <i>Demontāžas, apskates, remonta un montāžas metodes</i>	
a) Defektu veidi un vizuālās pārbaudes metodes. Korozijas noņemšana, novērtēšana un aizsardzība.	3
b) Vispārējās remonta metodes, konstrukcijas remonta rokasgrāmata. Novecošanas, noguruma un korozijas kontroles programmas.	2
c) Nesagraujošās pārbaudes metodes, ieskaitot krāsu, radiogrāfisko, virpuļstrāvas, ultraskaņas un optisko metodi.	2
d) Demontāžas un atkārtotas montāžas metodes.	2
e) Defektu noteikšanas metodes.	2
7.19. <i>Ārkārtas gadījumi</i>	
a) Apskates pēc zibens spārieniem un <i>HIRE</i> iespīšanās.	2
b) Pārbaudes pēc tādiem ārkārtas gadījumiem, kā smagnējas nosēšanas un lidojums vētras laikā.	2

▼ **B**

	LĪMENIS
	B3
7.20. <i>Tehniskās apkopes procedūras</i> Tehniskās apkopes plānošana. Izmaiņu veikšanas procedūras. Glabāšanas procedūras. Sertifikācijas/nodošanas izmantošanā procedūras. Saskarne ar gaisa kuģa darbību. Tehniskās apkopes pārbaude/kvalitātes kontrole/kvalitātes nodrošināšana. Papildu tehniskās apkopes procedūras. Ierobežota darbmūža detaļu uzraudzība.	2

8. MODULIS. AERODINAMIKAS PAMATI

	LĪMENIS			
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀	B3
8.1. <i>Atmosfēras fizika</i> Starptautisko atmosfēras standartu (<i>ISA</i>) lietojums aerodinamikā.	1	2	2	1
8.2. <i>Aerodinamika</i> Gaisa plūsma ap ķermeni. Robežslānis, laminārā un turbulentā plūsma, brīvā plūsma, relatīvā gaisa plūsma, augšējā un apakšējā gaisa plūsma ap spārnu, virpuļi, plūsmas apstāšanās. Termini: liekums, horda, vidējā aerodinamiskā horda, profila pretestība, inducētā pretestība, spiediena centrs, uzplūdes leņķis, spārna pozitīvā un negatīvā vērpe, aerodinamiskā kvalitāte, spārna forma un spārna relatīvais pagarinājums. Vilce, svārs, rezultatīvais aerodinamiskais spēks. Cēlējspēka un pretestības radīšana: uzplūdes leņķis, cēlējspēka koeficients, pretestības koeficients, polāre, iekrišana. Uzkrājumi uz aerodinamiskās virsmas, ieskaitot ledu, sniegu, sarmu.	1	2	2	1
8.3. <i>Lidojuma teorija</i> Attiecība starp cēlējspēku, svaru, vilci un pretestību. Planēšanas proporcija. Horizontāli, nepaātrināti lidojumi, darbība. Pagrieziena teorija. Slodzes faktora ietekme: iekrišana, lidojuma režīmu diapazons un konstrukcijas ierobežojumi. Cēlējspēka forsēšana.	1	2	2	1
8.4. <i>Lidojuma stabilitāte un dinamika</i> Garenvirziena, sānu un virziena stabilitāte (aktīvā un pasīvā).	1	2	2	1

▼ **B**

9.A MODULIS. CILVĒKA FAKTORI

Piezīme. Šis modulis neattiecas uz B3 kategoriju. B3 kategorijas attiecīgie priekšmeti definēti 9.B modulī.

	LĪMENIS		
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀
9.1. <i>Vispārēji</i>	1	2	2
Vajadzība ņemt vērā cilvēka faktorus.			
Starpgadījumi, kas attiecināmi uz cilvēka faktoriem/kļūdām.			
“Mērfija” likums.			
9.2. <i>Cilvēka veikspēja un ierobežojumi</i>	1	2	2
Redze.			
Dzirde.			
Informācijas apstrāde.			
Uzmanība un uztvere.			
Atmiņa.			
Klaustrofobija un fiziskā piekļuve.			
9.3. <i>Sociālā psiholoģija</i>	1	1	1
Atbildība: individuālā un grupas.			
Motivācija un demotivācija.			
Salīdzinājuma spiediens.			
“Kultūras” jautājumi.			
Darbs komandā.			
Pārvaldība, uzraudzība un vadība.			
9.4. <i>Faktori, kas ietekmē veikspēju</i>	2	2	2
Fiziskā sagatavotība/veselība.			
Stress: ar ģimeni un darbu saistītais.			
Laika trūkums un termiņi.			
Noslogojums: pārslodze un nepietiekams noslogojums.			
Miegs un nogurums, maiņu darbs.			
Alkohols, medikamenti, narkotiku lietošana.			
9.5. <i>Fiziskā vide</i>	1	1	1
Trokšņi un izgarojumi.			
Apgaismojums.			
Klimats un temperatūra.			
Kustības un vibrācijas.			
Darba vide.			
9.6. <i>Uzdevumi</i>	1	1	1
Fizisks darbs.			
Monotoni darbi.			
Vizuālā pārbaude.			
Kompleksas sistēmas.			

▼ **B**

	LĪMENIS		
	A	B1	► M5 B2 B2L ◀
9.7. <i>Komunikācija</i>	2	2	2
Komandās un starp tām.			
Darbu iegrāmatošana un reģistrēšana.			
Jaunākās informācijas sniegšana.			
Informācijas izplatīšana.			
9.8. <i>Cilvēka kļūdas</i>	1	2	2
Kļūdu modeļi un teorijas.			
Kļūdu veidi apkopes darbos.			
Kļūdīšanās sekas (t. i., negadījumi).			
Kļūdu vadība un izvairīšanās no tām.			
9.9. <i>Apdraudējumi darba vietā</i>	1	2	2
Apdraudējumu pazīšana un novēršana.			
Rīkošanās ārkārtas situācijās.			

9.B MODULIS. CILVĒKA FAKTORI

Piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj apkopes vide ar mazākām prasībām B3 kategorijas licences turētājiem.

	LĪMENIS
	B3
9.1. <i>Vispārēji</i>	2
Vajadzība ņemt vērā cilvēka faktoros.	
Starpgadījumi, kas attiecināmi uz cilvēka faktoriem/kļūdām.	
“Mērfija” likums.	
9.2. <i>Cilvēka veikspēja un ierobežojumi</i>	2
Redze.	
Dzirde.	
Informācijas apstrāde.	
Uzmanība un uztvere.	
Atmiņa.	
Klaustrofobija un fiziskā piekļuve.	
9.3. <i>Sociālā psiholoģija</i>	1
Atbildība: individuālā un grupas.	
Motivācija un demotivācija.	
Salīdzinājuma spiediens.	
“Kultūras” jautājumi.	
Darbs komandā.	
Pārvaldība, uzraudzība un vadība.	
9.4. <i>Faktori, kas ietekmē veikspēju</i>	2
Fiziskā sagatavotība/veselība.	
Stress: ar ģimeni un darbu saistītais.	
Laika trūkums un termiņi.	
Noslogojums: pārslodze un nepietiekams noslogojums.	

▼ **B**

	LĪMENIS
	B3
Miegs un nogurums, maiņu darbs. Alkohols, medikamenti, narkotiku lietošana.	
9.5. <i>Fiziskā vide</i> Trokšņi un izgarojumi. Apgaismojums. Klimats un temperatūra. Kustības un vibrācijas. Darba vide.	1
9.6. <i>Uzdevumi</i> Fizisks darbs. Monotoni darbi. Vizuālā pārbaude. Kompleksas sistēmas.	1
9.7. <i>Komunikācija</i> Komandās un starp tām. Darbu iegrāmatošana un reģistrēšana. Jaunākās informācijas sniegšana. Informācijas izplatīšana.	2
9.8. <i>Cilvēka kļūdas</i> Kļūdu modeļi un teorijas. Kļūdu veidi apkopes darbos. Kļūdīšanās sekas (t. i., negadījumi). Kļūdu vadība un izvairīšanās no tām.	2
9.9. <i>Apdraudējumi darba vietā</i> Apdraudējumu pazīšana un novēršana. Rīkošanās ārkārtas situācijās.	2

▼ **M8**

10. MODULIS. AVIĀCIJAS TIESĪBU AKTI

	LĪMENIS			
	A	B1	B2 B2L	B3
10.1. <i>Tiesiskais regulējums</i> Starptautiskās Civilās aviācijas organizācijas nozīme. Eiropas Komisijas nozīme. EASA nozīme. Dalībvalstu un valstu aviācijas iestāžu nozīme. Regula (ES) 2018/1139, Regula (ES) Nr. 748/2012, Regula (ES) Nr. 1321/2014 un Regula (ES) Nr. 376/2014. Saistība starp dažādajiem Regulas (ES) Nr. 748/2012, Regulas (ES) Nr. 1321/2014 un Regulas (ES) Nr. 965/2012 pielikumiem (daļām).	1	1	1	1
10.2. <i>Sertificējošais personāls – Tehniskā apkope</i> Detalizēta 66. daļas izpratne.	2	2	2	2

▼ M8

	LĪMENIS			
	A	B1	B2 B2L	B3
10.3. <i>Apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas</i> Detalizēta 145. daļas un M daļas F apakšdaļas izpratne.	2	2	2	2
10.4. <i>Gaisa kuģu ekspluatācija</i> Vispārēja Regulas (ES) Nr. 965/2012 izpratne. Gaisa kuģa ekspluatantu apliecības. Ekspluatanta pienākumi, jo īpaši attiecībā uz lidojumderīguma uzturēšanu un tehnisko apkopi. Gaisa kuģu tehniskās apkopes programma. MEL/CDL. Dokumenti, kam jābūt gaisa kuģī. Gaisa kuģu trafareti (zīmes).	1	1	1	1
10.5. <i>Gaisa kuģu, daļu un ierīču sertifikācija</i>				
a) Vispārīgi Vispārēja 21. daļas un EASA sertifikācijas specifikāciju CS-23, 25, 27, 29 izpratne.	—	1	1	1
b) Dokumenti Lidojumderīguma sertifikāts; ierobežoti lidojumderīguma sertifikāti un lidošanas atļauja. Reģistrācijas apliecība. Troksņa līmeņa sertifikāts. Svara tabula. Radiostacijas licence un apstiprinājums.	—	2	2	2
10.6. <i>Lidojumderīguma uzturēšana</i> Ar lidojumderīguma uzturēšanu saistīto 21. daļas noteikumu detalizēta izpratne. Detalizēta M daļas izpratne.	2	2	2	2
10.7. <i>Valstu un starptautiskās prasības (ja tās nav aizstātas ar ES prasībām), kas piemērojamas:</i>				
a) Tehniskās apkopes programmām, tehniskās apkopes pārbaudēm un apskatēm. Lidojumderīguma norādījumiem. Servisa biļeteniem, ražotāja pakalpojumu informācijai. Modifikācijām un remontiem. Tehniskās apkopes dokumentācijai: tehniskās apkopes rokasgrāmatām, konstrukcijas remonta rokasgrāmatai, ilustrētajam detaļu katalogam utt. Tikai A līdz B2 licencēm: galvenie obligātā aprīkojuma saraksti, obligātā aprīkojuma saraksts, konfigurācijas novirzes saraksti.	1	2	2	2
b) Lidojumderīguma uzturēšana. Obligātā aprīkojuma prasības – kontroles lidojumi. Tikai B1 un B2 licencēm: ETOPS, tehniskās apkopes un nosūtīšanas prasības. Ekspluatācija visos laika apstākļos, 2/3 kategorijas darbības.	—	1	1	1

▼B

11.A MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR TURBODZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
11.1. <i>Lidojuma teorija</i>		
11.1.1. <i>Lidmašīnas aerodinamika un vadības ierīces</i>	1	2
Darbība un ietekme: — sānsveres vadība: eleroni un spoileri, — tangāžas vadības ierīces: augstumstūres, stabilizatoraugstumstūres, mainīgie horizontālie stabilizatori un “pīles” shēmas vadības plāksnes, — lidojuma kursa vadības ierīces, virzienstūres ierobežotāji. Vadība, lietojot elevonus un virziena un augstumstūres. Cēlējspēka palielināšanas ierīces, spraugas, priekšspārņi, aizspārņi, flaperoni. Pretestības radīšanas ierīces, spoileri, cēlējspēka samazināšanas ierīces, aerodinamiskās bremzes. Plūsmas turbulizatoru un trīsstūrveidīgo spārna uzplūdes malu ietekme. Robežslāņa vadība lietojot turbulizatorus, iekrišanas ķīļveida indikatorus vai spārna uzplūdes malas ierīces. Trimmeru, kompensatoru un vadošo kompensatoru, servokompensatoru, atsperes servokompensatoru, masas līdzsvara paneļu, vadības virsmas noliekšanas paneļu un aerodinamiskā līdzsvara paneļu darbība un ietekme.	—	—
11.1.2. <i>Lidojums lielā ātrumā</i>	1	2
Skaņas ātrums, zemskaņas lidojums, pieskaņas lidojums, virsskaņas lidojums. Maha skaitlis, kritiskais Maha skaitlis, saspiežamības baftings, triecienvilnis, aerodinamiskais sasilums, laukuma likums. Faktori, kas ietekmē gaisa plūsmas ieplūdi liela ātruma lidmašīnas dzinējos. Bultveida spārna ietekme uz kritisko Maha skaitli.		
11.2. <i>Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Vispārīgie jēdzieni</i>		
a) Lidojumderīguma prasības konstrukcijas izturības ziņā.	2	2
Primārā, sekundārā un terciārā konstrukcijas klasifikācija. Drošuma, droša kalpošanas laika, bojājumu pielādes jēdzieni. Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas. Spriegums, deformācija, liece, spiede, bīde, vērpe, stiepe, centrālās spēku radītais spriegums, nogurums.		

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
Drenāžas un ventilācijas noteikumi. Sistēmu uzstādīšanas noteikumi. Zibens aizsardzības noteikums. Gaisa kuģa sastiprināšana. b) Izgatavošanas metodes: noslogotas virsmas fizelāžai, apļveida karkasa elementiem, stringeriem, lonžeriem, starpsienām, rāmjiem, dublieriem, spraišļiem, šķērsribām, sijām, grīdas konstrukcijām, stiprinājumiem, apšūšanas, pretkorozijas aizsardzības metodes, spārnu, astes stabilizācijas virsmu un dzinēju pievienojumi. Konstruktijas montāžas metodes: kniedēšana, skrūvēšana, līmēšana. Virsmas aizsardzības metodes, piemēram, hromēšana, anodēšana, krāsošana. Virsmas tīrīšana. Korpusa simetrija: iztaisnošanas metodes un simetrijas pārbaudes.		
11.3. <i>Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Lidmašīnas</i>		
11.3.1. <i>Fizelāža (ATA 52/53/56)</i>	1	2
Uzbūve un hermētiskais blīvējums. Spārnu, stabilizatoru, pilona un šasijas pievienojumi. Sēdekļu iemontēšana un kravas iekraušanas sistēma. Durvis un avārijas izejas: uzbūve, mehānismi, darbība un drošības ierīces. Logu un priekšējā stikla uzbūve un mehānismi.		
11.3.2. <i>Spārni (ATA 57)</i>	1	2
Uzbūve. Degvielas tvertnes. Šasijas, pilonu, vadības virsmu un cēlējspēka/pretestības palielināšanas paneļu pievienojumi.		
11.3.3. <i>Stabilizatori (ATA 55)</i>	1	2
Uzbūve. Vadības virsmu pievienojums.		
11.3.4. <i>Lidojuma vadības virsmas (ATA 55/57)</i>	1	2
Uzbūve un pievienojums. Līdzsvarošana – masas un aerodinamiskā.		
11.3.5. <i>Gondolas/piloni (ATA 54)</i>	1	2

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
Gondolas/piloni: — uzbūve, — ugunsdrošās starpsienas, — dzinēja stiprinājumi.	—	—
11.4. <i>Gaisa kondicionēšana un kabīnes hermetizācija (ATA 21)</i>		
11.4.1. <i>Gaisa padeve</i> Gaisa padeves avoti, ieskaitot no dzinēja kompresora novirzīto gaisa plūsmu, palīgdzinēju un pārvietojamo kompresoru.	1	2
11.4.2. <i>Gaisa kondicionēšana</i> Gaisa kondicionēšanas sistēmas. Turbodiesinātāji un dzesētāji. Sadales sistēmas. Gaisa plūsmas, temperatūras un mitruma kontroles sistēma.	1	3
11.4.3. <i>Hermetizēšana</i> Hermetizēšanas sistēmas. Kontrole un indikācija, ieskaitot kontroles un drošības vārstus. Kabīnes spiediena augstuma regulētāji.	1	3
11.4.4. <i>Drošības un brīdināšanas sistēmas</i> Aizsardzības un brīdinājuma sistēmas.	1	3
11.5. <i>Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas</i>		
11.5.1. <i>Instrumentu sistēmas (ATA 31)</i> Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas: altimetrs, lidaparāta gaisa ātruma rādītājs, vertikālā ātruma indikators. Žiroskopiskās sistēmas: mākslīgais horizonts, telpiskā stāvokļa aviohorizonts, virziena rādītājs, aviohorizonts, pagriezienu un slīdēšanas indikators, pagriezienu koordinators. Kompasi: tiešās nolasīšanas, attālās nolasīšanas. Uzplūdes leņķa indikācijas sistēmas, iekrišanas brīdinājuma sistēmas. Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem. Citu gaisa kuģa sistēmu indikācijas sistēmas.	1	2
11.5.2. <i>Radioelektroniskās sistēmas</i>	1	1

▼ **B**

		LĪMENIS	
		A1	B1.1
	Turpmāk minēto sistēmu izvietojumu un darbības pamati: — automātiskā lidojuma vadības sistēma (ATA 22), — sakaru sistēmas (ATA 23), — navigācijas sistēmas (ATA 34).	—	—
11.6.	<i>Elektroenerģija (ATA 24)</i> Akumulatoru uzstādīšana un lietošana. Līdzstrāvas elektroenerģijas ražošana. Maiņstrāvas elektroenerģijas ražošana. Elektroenerģijas ražošana ārkārtas gadījumos. Sprieguma regulēšana. Spēka sadale. Invertori, transformatori, taisngrieži. Elektriskās ķēdes aizsardzība. Ārējais/aerodroma enerģijas padeves avots.	1	3
11.7.	<i>Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)</i> a) Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām. Sēdekļi, drošības jostas un siksnas. b) Kabīnes izkārtojums. Aprīkojuma izvietojums. Kabīnes aprīkojuma iemontēšana. Kabīnes izklaides iekārtas. Virtuves iekārtu uzstādīšana. Kravu iekraušanas/izkraušanas un stiprināšanas iekārtas. Traps.	2 1	2 1
11.8.	<i>Ugunsdrošība (ATA 26)</i> a) Uguns un dūmu atklāšanas un brīdināšanas sistēmas. Ugunsdzēsības sistēmas. Sistēmu pārbaudes. b) Pārnēsājamais ugunsdzēsamais aparāts.	1 1	3 ► M5 2 ◀
11.9.	<i>Lidojuma vadības ierīces (ATA 27)</i>	1	3

▼ B

		LĪMENIS	
		A1	B1.1
	Galvenās vadības ierīces: elerons, augstumstūre, virzienstūre, spoilers.		
	Trimmera vadības ierīce.		
	Aktīvās slodzes vadības ierīce.		
	Cēlējspēka palielināšanas ierīces.		
	Cēlējspēka samazināšanas ierīce, aerodinamiskās bremzes.		
	Sistēmas vadība: manuāla, hidrauliska, pneimatiska, elektriska, lidojuma vadības elektriskā sistēma.		
	Mākslīgās slodzes, kursa stabilizatora, Maha trimmera vadības, virzienstūres ierobežotāja un stūres bloķēšanas sistēmas.		
	Līdzsvarošana un nivelēšana.		
	Iekrišanas aizsardzības un brīdinājuma sistēma.		
11.10.	<i>Degvielas sistēmas (ATA 28)</i>	1	3
	Sistēmas izvietojums.		
	Degvielas tvertnes.		
	Degvielas padeves sistēmas.		
	Uzpildīšana, drenāža un ventilācija.		
	Šķērspadeve un pārsūkņēšana.		
	Indikācijas un brīdinājumi.		
	Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.		
	Garenvirziena līdzsvara degvielas sistēmas.		
11.11.	<i>Hidrauliskā enerģija (ATA 29)</i>	1	3
	Sistēmas izvietojums.		
	Hidrauliskie šķidrums.		
	Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori.		
	Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais, pneimatiskais.		
	Spiediena ražošana ārkārtas gadījumos.		
	Filtri.		
	Spiediena regulēšana.		
	Spēka sadale.		

▼ **B**

		LĪMENIS	
		A1	B1.1
	Indikācijas un brīdinājumi.		
	Saskarne ar citām sistēmām.		
11.12.	<i>Aizsardzība pret apledošanu un lietu (ATA 30)</i>	1	3
	Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana.		
	Pretapledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa un ķīmiskās.		
	Atledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa, pneimatiskās un ķīmiskās.		
	Hermetizācija pret lietu.		
	Uztvērēju un drenāžas apsilde.		
	Stiklu tīrīšanas sistēmas.		
11.13.	<i>Šasija (ATA 32)</i>	2	3
	Uzbūve, triecienu vājināšana.		
	Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas.		
	Indikācijas un brīdinājumi.		
	Riteņi, bremzes, pretslīdēšanas un pašbremzēšanas iekārtas.		
	Riepas.		
	Stūres iekārta.		
	Gaisa–zemes regulators.		
11.14.	<i>Lukturi (ATA 33)</i>	2	3
	Ārējie: navigācijas, pretsadursmju, nolaišanās, manevrēšanas un apledošana.		
	Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas.		
	Avārijas signalizācijas lukturi.		
11.15.	<i>Skābeklis (ATA 35)</i>	1	3
	Sistēmas izvietojums: pilotu kabīne, kabīne.		
	Avoti, glabāšana, uzpilde un sadale.		
	Padeves regulēšana.		
	Indikācijas un brīdinājumi.		
► M5	11.16. <i>Pneimatika/vakuums (ATA 36)</i> ◀	1	3
	► M5 Sistēmas izvietojums. ◀		
	► M5 Avoti: dzinējs/APU (spēka palīgiekārta), kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes. ◀		

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
► M5 Spiediena un vakuuma sūkņi. ◀ ► M5 Spiediena regulēšana. ◀ ► M5 Sadale. ◀ ► M5 Indikācijas un brīdinājumi. ◀ ► M5 Saskarnes ar citām sistēmām. ◀		
11.17. <i>Ūdens/atkritumi (ATA 38)</i> Ūdens sistēmas izvietojums, padeve, sadale, apkopšana un iztukšošana. Tualetes sistēmas izvietojums, ūdens nolaišana un apkopšana. Korozijas aspekti.	2	3
11.18. <i>Borta tehniskās apkopes sistēmas (ATA 45)</i> Centrālās tehniskās apkopes datori. Datu ielādēšanas sistēma. Elektroniskās bibliotēkas sistēma. Izdrukāšana. Korpusa uzraudzība (bojājuma pielaišanas uzraudzība).	1	2
11.19. <i>Integrāla modulāra aviācijas elektronika</i> Funkcijas, kuras parasti var integrēt integrālās modulārās aviācijas elektronikas (IMA) modulos, cita starpā ir šādas: izplūdes vadība, gaisa spiediena regulēšana; gaisa ventilācija un regulēšana, aviācijas elektronikas un pilotu kabīnes ventilācijas regulēšana, temperatūras regulēšana, gaisa satiksmes sakari, aviācijas elektronikas sakaru maršrutētājs, elektriskās slodzes vadība, drošinātāju uzraudzība, elektriskā sistēma BITE, degvielas vadība, bremžu regulēšana, stūres regulēšana, šasijas ievilkšana un izlaišana, riepu spiediena indikācija, eļļas spiediena indikācija, bremžu temperatūras uzraudzība utt. Pamatsistēma; tīkla komponenti.	1	2
► M5 11.20. <i>Salona sistēmas (ATA 44)</i> ◀ ► M5 Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju izklaidēt pasažierus un nodrošina sakarus gaisa kuģī (salona iekšējo sakaru datu sistēma (CIDS)) un starp gaisa kuģi un zemes stacijām (salona tīkla pakalpojums (CNS)). Ietver balss, datu, mūzikas un video pārraides. ◀ ► M5 CIDS nodrošina saskarni starp pilotu kabīni/salona apkalpi un salona sistēmām. Šīs sistēmas atbalsta datu apmaiņu dažādu saistītu viegli nomaināmu bloku (LRU) starpā un tās parasti darbina no stjuartu paneļiem. ◀	1	2

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A1	B1.1
► M5 CNS parasti ietver serveri, kurš sadarbojas, cita starpā, ar šādām sistēmām: — datu/radiosakaru sistēmām; — salona pamatsistēmu (CCS); — lidojuma izklaides sistēmu (IFES); — ārējo sakaru sistēmu (ECS); — salona masas atmiņas sistēmu (CMMS); — salona uzraudzības sistēmu (CMS), — dažādām salona sistēmām (MCS). ◀ ► M5 CNS var ietvert šādas funkcijas: — pieeja pirmslidojuma/lidojuma ziņojumiem; — pieeja e-pastam/intranetam/internetam, pasažieru datubāze. ◀ Pamatsistēma. Lidojuma izklaides sistēma. Ārējo sakaru sistēma. Kabīnes masas atmiņas sistēma. Kabīnes uzraudzības sistēma. Dažādas kabīnes sistēmas.	—	—
11.21. <i>Informācijas sistēmas (ATA 44)</i> Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju uzglabāt, atjaunot un atrast informāciju, ko tradicionāli nes papīrs, mikrofilma vai mikrofiša. Ietver elementus, kas paredzēti informācijas glabāšanas un atrašanas funkcijas veikšanai, piemēram, elektroniskās bibliotēkas lielapjoma atmiņa un kontrollers. Neietver elementus un sastāvdaļas, kas uzstādīti citiem mērķiem un ko izmanto kopīgi ar citām sistēmām, piemēram, apkalpes kabīnes printeris vai vispārēja lietojuma displejs. Tipiski piemēri ir gaisa satiksmes un informācijas pārvaldības sistēmas un tīkla servera sistēmas. Gaisa kuģa vispārējā informācijas sistēma. Apkalpes kabīnes informācijas sistēma. Tehniskās apkopes informācijas sistēma. Pasažieru kabīnes informācijas sistēma. Dažādas informācijas sistēma.	1	2

11.B MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

1. *piezīme.* Šis modulis neattiecas uz B3 kategoriju. B3 kategorijas attiecīgie priekšmeti definēti 11.C modulī.

2. *piezīme.* Šā moduļa jomā jāiekļauj to lidmašīnu tehnoloģija, kas iekļautas A2 un B1.2 apakškategorijā.

▼ B

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
11.1. <i>Lidojuma teorija</i>		
11.1.1. <i>Lidmašīnas aerodinamika un vadības ierīces</i>	1	2
Darbība un ietekme:	—	—
— sānsveres vadība: eleroni un spoileri,		
— tangāžas vadības ierīces: augstumstūres, stabilizatoraugstumstūres, mainīgie horizontālie stabilizatori un “pīles” shēmas vadības plāksnes,		
— lidojuma kursa vadības ierīces, virzienstūres ierobežotāji.		
Vadība lietojot elevonus un virzienu un augstumstūres.		
Cēlējspēka palielināšanas ierīces, spraugas, priekšspārņi, aizspārņi, flaperoni.		
Pretestības radīšanas ierīces, spoileri, cēlējspēka samazināšanas ierīces, aerodinamiskās bremzes.		
Plūsmas turbulizatoru un trīsstūrveidīgo spārnu uzplūdes malu ietekme.		
Robežslāņa vadība lietojot turbulizatorus, iekrišanas ķīļveida indikatorus vai spārnu uzplūdes malas ierīces.		
Trimmeru, kompensatoru un vadošo kompensatoru, servokompensatoru, atsperes servokompensatoru, masas līdzsvara paneļu, vadības virsmas noliekšanas paneļu un aerodinamiskā līdzsvara paneļu darbība un ietekme.		
11.1.2. <i>Lidojums lielā ātrumā – N/A</i>	—	—
11.2. <i>Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Vispārīgie jēdzieni</i>		
a) Lidojumderīguma prasības konstrukcijas izturības ziņā.	2	2
Primārā, sekundārā un terciārā konstrukcijas klasifikācija.		
Drošuma, droša kalpošanas laika, bojājumu pielaides jēdzieni.		
Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas.		
Spriegums, deformācija, liece, spiede, bīde, vērpe, stiepe, centrālās spēku radītais spriegums, nogurums.		
Drenāžas un ventilācijas noteikumi.		
Sistēmu uzstādīšanas noteikumi.		
Zibens aizsardzības noteikums.		
Gaisa kuģa sastiprināšana.		
b) Izgatavošanas metodes: noslogotas virsmas fizelāžai, aplveida karkasa elementiem, stringeriem, lonžeroniem, starpsienām, rāmjiem, dublieriem, spraišļiem, šķērsribām, sijām, grīdas konstrukcijām, stiprinājumiem, apšūšanas, pretkorozijas aizsardzības metodes, spārnu, astes stabilizācijas virsmu un dzinēju pievienojumi.	1	2
Konstrukcijas montāžas metodes: kniedēšana, skrūvēšana, līmēšana.		
Virsmas aizsardzības metodes, piemēram, hromēšana, anodēšana, krāsošana.		
Virsmas tīrīšana.		
Korpusa simetrija: iztaisnošanas metodes un simetrijas pārbaudes.		

▼ **B**

		LĪMENIS	
		A2	B1.2
11.3.	<i>Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Lidmašīnas</i>		
11.3.1.	<i>Fizelāža (ATA 52/53/56)</i> Uzbūve un hermētiskais blīvējums. Spārnu, stabilizatoru, pilonu un šasijas pievienojumi. Sēdekļu uzstādīšana. Durvis un avārijas izejas: uzbūve un darbība. Logi un priekšējā stikla stiprinājums.	1	2
11.3.2.	<i>Spārni (ATA 57)</i> Uzbūve. Degvielas tvertnes. Šasijas, pilonu, vadības virsmu un cēlējspēka/pretestības palielināšanas paneļu pievienojumi.	1	2
11.3.3.	<i>Stabilizatori (ATA 55)</i> Uzbūve. Vadības virsmu pievienojums.	1	2
11.3.4.	<i>Lidojuma vadības virsmas (ATA 55/57)</i> Uzbūve un pievienojums. Līdzsvarošana – masas un aerodinamiskā.	1	2
11.3.5.	<i>Gondolas/piloni (ATA 54)</i> Gondolas/piloni: — uzbūve, — ugunsdrošās starpsienas, — dzinēja stiprinājumi.	1 —	2 —
11.4.	<i>Gaisa kondicionēšana un kabīnes hermetizācija (ATA 21)</i> Hermetizēšanas un gaisa kondicionēšanas sistēmas. Kabīnes spiediena augstuma regulētāji, aizsardzības un brīdinājuma sistēmas. Apsildīšanas ierīces	1	3
11.5.	<i>Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas</i>		
11.5.1.	<i>Instrumentu sistēmas (ATA 31)</i> Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas: altimētrs, lidaparāta gaisa ātruma rādītājs, vertikālā ātruma indikators. Žiroskopiskās sistēmas: mākslīgais horizonts, telpiskā stāvokļa aviohorizonts, virziena rādītājs, aviohorizonts, pagrieziena un slīdēšanas indikators, pagrieziena koordinators.	1	2

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
Kompasi: tiešās nolasīšanas, attālās nolasīšanas.		
Uzplūdes leņķa indikācijas sistēmas, iekrišanas brīdinājuma sistēmas.		
Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.		
Citu gaisa kuģa sistēmu indikācijas sistēmas.		
11.5.2. <i>Radioelektroniskās sistēmas</i>	1	1
Turpmāk minēto sistēmu izvietojumu un darbības pamati:	—	—
— automātiskā lidojuma vadības sistēma (ATA 22),		
— sakaru sistēmas (ATA 23),		
— navigācijas sistēmas (ATA 34).		
11.6. <i>Elektroenerģija (ATA 24)</i>	1	3
Akumulatoru uzstādīšana un lietošana.		
Līdzstrāvas elektroenerģijas ražošana.		
Sprieguma regulēšana.		
Spēka sadale.		
Elektriskās ķēdes aizsardzība.		
Invertori, transformatori, taisngrieži.		
11.7. <i>Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)</i>		
a) Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām.	2	2
Sēdekļi, drošības jostas un siksnas.		
b) Kabīnes izkārtojums.	1	1
Aprīkojuma izvietojums.		
Kabīnes aprīkojuma iemontēšana.		
Kabīnes izklaides iekārtas.		
Virtuves iekārtu uzstādīšana.		
Krāvu iekraušanas/izkraušanas un stiprināšanas iekārtas.		
Traps.		
11.8. <i>Ugunsdrošība (ATA 26)</i>		
a) Uguns un dūmu atklāšanas un brīdināšanas sistēmas.	1	3
Ugunsdzēsības sistēmas.		
Sistēmu pārbaudes.		
b) Pārnēsājamais ugunsdzēsamais aparāts.	1	► M5 2 ◀
11.9. <i>Lidojuma vadības ierīces (ATA 27)</i>	1	3

▼ B

		LĪMENIS	
		A2	B1.2
	Galvenās vadības ierīces: elerons, augstumstūre, virzienstūre.		
	Trimmeri.		
	Cēlējspēka palielināšanas ierīces.		
	Sistēmas vadība: manuāla.		
	Stūres bloķēšanas mehānismi.		
	Līdzsvarošana un nivelēšana.		
	Iekrišanas brīdinājuma sistēma.		
11.10.	<i>Degvielas sistēmas (ATA 28)</i>	1	3
	Sistēmas izvietojums.		
	Degvielas tvertnes.		
	Degvielas padeves sistēmas.		
	Šķērspadeve un pārsūknešana.		
	Indikācijas un brīdinājumi.		
	Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.		
11.11.	<i>Hidrauliskā enerģija (ATA 29)</i>	1	3
	Sistēmas izvietojums.		
	Hidrauliskie šķidrumi.		
	Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori.		
	Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais.		
	Filtri.		
	Spiediena regulēšana.		
	Spēka sadale.		
	Indikācijas un brīdinājumi.		
11.12.	<i>Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)</i>	1	3
	Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana.		
	Atledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa, pneimatiskās un ķīmiskās.		
	Uztvērēju un drenāžas apsilde.		
	Stiklu tīrīšanas sistēmas.		
11.13.	<i>Šasija (ATA 32)</i>	2	3

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A2	B1.2
Uzbūve, triecienu vājināšana. Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas. Indikācijas un brīdinājumi. Riteņi, bremzes, pretslīdēšanas un pašbremzēšanas iekārtas. Riepas. Stūres iekārta. Gaisa–zemes regulators.		
11.14. <i>Lukturi (ATA 33)</i>	2	3
Ārējie: navigācijas, pretsadursmju, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma. Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas. Avārijas signalizācijas lukturi.		
11.15. <i>Skābeklis (ATA 35)</i>	1	3
Sistēmas izvietojums: pilotu kabīne, kabīne. Avoti, glabāšana, uzpilde un sadale. Padeves regulēšana. Indikācijas un brīdinājumi.		
► M5 11.16. <i>Pneimatika/vakuums (ATA 36)</i> ◀	1	3
► M5 Sistēmas izvietojums. ◀ ► M5 Avoti: dzinējs/APU, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes. ◀ ► M5 Spiediena un vakuuma sūkņi. ◀ ► M5 Spiediena regulēšana. ◀ ► M5 Sadale. ◀ ► M5 Indikācijas un brīdinājumi. ◀ ► M5 Saskarnes ar citām sistēmām. ◀		
11.17. <i>Ūdens/atkritumi (ATA 38)</i>	2	3
Ūdens sistēmas izvietojums, padeve, sadale, apkopšana un iztukšošana. Tualetes sistēmas izvietojums, ūdens nolaišana un apkopšana. Korozijas aspekti.		

▼ **B**

11.C MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

Piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj to lidmašīnu tehnoloģija, kas iekļautas B3 kategorijā.

		LĪMENIS
		B3
11.1.	<i>Lidojuma teorija</i>	
	<i>Lidmašīnas aerodinamika un vadības ierīces</i>	1
	Darbība un ietekme:	—
	— sānsveres vadība: eleroni,	
	— tangāžas vadības ierīces: augstumstūres, stabilizatoraugstumstūres, mainīgie horizontālie stabilizatori un “pīles” shēmas vadības plāksnes,	
	— lidojuma kursa vadības ierīces, virzienstūres ierobežotāji.	
	Vadība lietojot elevonus un virziena un augstumstūres.	
	Cēlējspēka palielināšanas ierīces, spraugas, priekšspārņi, aizspārņi, flaperoni.	
	Pretestības radīšanas ierīces, spoileri, cēlējspēka samazināšanas ierīces, aerodinamiskās bremzes.	
	Plūsmas turbulizatoru un trīsstūrveidīgo spārņa uzplūdes malu ietekme.	
	Robežslāņa vadība lietojot turbulizatorus, iekrišanas ķīļveida indikatorus vai spārņa uzplūdes malas ierīces.	
	Trimmeru, kompensatoru un vadošo kompensatoru, servokompensatoru, atsperes servokompensatoru, masas līdzsvara paneļu, vadības virsmas noliekšanas paneļu un aerodinamiskā līdzsvara paneļu darbība un ietekme.	
11.2.	<i>Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Vispārīgie jēdzieni</i>	
	a) Lidojumderīguma prasības konstrukcijas izturības ziņā.	2
	Primārā, sekundārā un terciārā konstrukcijas klasifikācija.	
	Drošuma, droša kalpošanas laika, bojājumu pielaides jēdzieni.	
	Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas.	
	Spriegums, deformācija, liece, spiede, bīde, vērpe, stiepe, centrālās spēku radītais spriegums, nogurums.	
	Drenāžas un ventilācijas noteikumi.	
	Sistēmu uzstādīšanas noteikumi.	
	Zibens aizsardzības noteikums.	
	Gaisa kuģa sastiprināšana.	

▼ B

		LĪMENIS
		B3
b) Izgatavošanas metodes: noslogotas virsmas fizelāžai, apļveida karkasa elementiem, strinģeriem, lonžeroniem, starpsienām, rāmjiem, dubļeriem, spraišļiem, šķērsribām, sijām, grīdas konstrukcijām, stiprinājumiem, apšūšanas, pretkorozijas aizsardzības metodes, spārnu, astes stabilizācijas virsmu un dzinēju pievienojumi. Konstrukcijas montāžas metodes: kniedēšana, skrūvēšana, līmēšana. Virsmas aizsardzības metodes, piemēram, hromēšana, anodēšana, krāsošana. Virsmas tīrīšana. Korpusa simetrija: iztaisnošanas metodes un simetrijas pārbaudes.		2
11.3.	<i>Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas – Līdzmašīnas</i>	
11.3.1.	<i>Fizelāža (ATA 52/53/56)</i>	1
Uzbūve. Spārnu, stabilizatoru, pilonu un šasijas pievienojumi. Sēdekļu uzstādīšana. Durvis un avārijas izejas: uzbūve un darbība. Logi un priekšējā stikla stiprinājums.		
11.3.2.	<i>Spārni (ATA 57)</i>	1
Uzbūve. Degvielas tvertnes. Šasijas, pilonu, vadības virsmu un cēlējspēka/pretestības palielināšanas paneļu pievienojumi.		
11.3.3.	<i>Stabilizatori (ATA 55)</i>	1
Uzbūve. Vadības virsmu pievienojums.		
11.3.4.	<i>Lidojuma vadības virsmas (ATA 55/57)</i>	1
Uzbūve un pievienojums. Līdzsvarošana – masas un aerodinamiskā.		
11.3.5.	<i>Gondolas/piloni (ATA 54)</i>	
Gondolas/piloni: — uzbūve, — ugunsdrošās starpsienas, — dzinēja stiprinājumi.		1

▼ **B**

		LĪMENIS
		B3
11.4.	<i>Gaisa kondicionēšana (ATA 21)</i>	
	Apkures un ventilācijas sistēmas.	1
11.5.	<i>Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas</i>	
11.5.1.	<i>Instrumentu sistēmas (ATA 31)</i>	1
	Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas: altimetrs, lidaparāta gaisa ātruma rādītājs, vertikālā ātruma indikators.	
	Žiroskopiskās sistēmas: mākslīgais horizonts, telpiskā stāvokļa aviohorizonts, virziena rādītājs, aviohorizonts, pagriezienu un slīdēšanas indikators, pagriezienu koordinators.	
	Kompasi: tiešās nolasīšanas, attālās nolasīšanas.	
	Uzplūdes leņķa indikācijas sistēmas, iekrišanas brīdinājuma sistēmas.	
	Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.	
	Citu gaisa kuģa sistēmu indikācijas sistēmas.	
11.5.2.	<i>Radioelektroniskās sistēmas</i>	1
	Turpmāk minēto sistēmu izvietojumu un darbības pamati:	—
	— automātiskā lidojuma vadības sistēma (ATA 22),	
	— sakaru sistēmas (ATA 23),	
	— navigācijas sistēmas (ATA 34).	
11.6.	<i>Elektroenerģija (ATA 24)</i>	2
	Akumulatoru uzstādīšana un lietošana.	
	Līdzstrāvas elektroenerģijas ražošana.	
	Sprieguma regulēšana.	
	Spēka sadale.	
	Elektriskās ķēdes aizsardzība.	
	Invertori, transformatori, taisngrieži.	
11.7.	<i>Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)</i>	2
	Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām.	
	Sēdekļi, drošības jostas un siksnas.	

▼ **B**

		LĪMENIS
		B3
11.8.	<i>Ugunsdrošība (ATA 26)</i> Pārnēsājamais ugunsdzēsamais aparāts.	2
11.9.	<i>Lidojuma vadības ierīces (ATA 27)</i> Galvenās vadības ierīces: elerons, augstumstūre, virzienstūre. Trimmeri. Cēlējspēka palielināšanas ierīces. Sistēmas vadība: manuāla. Stūres bloķēšanas mehānismi. Līdzsvarošana un nivelēšana. Iekrišanas brīdinājuma sistēma.	3
11.10.	<i>Degvielas sistēmas (ATA 28)</i> Sistēmas izvietojums. Degvielas tvertnes. Degvielas padeves sistēmas. Šķērspadeve un pārsūkņēšana. Indikācijas un brīdinājumi. Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.	2
11.11.	<i>Hidrauliskā enerģija (ATA 29)</i> Sistēmas izvietojums. Hidrauliskie šķidrumi. Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori. Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais. Filtři. Spiediena regulēšana. Spēka sadale. Indikācijas un brīdinājumi.	2
11.12.	<i>Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)</i> Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana. Atledošanas sistēmas: elektriskās, karsta gaisa, pneimatiskās un ķīmiskās. Uztvērēju un drenāžas apsilde. Stiklu tīrīšanas sistēmas.	1
11.13.	<i>Šasija (ATA 32)</i>	2

▼ **B**

		LĪMENIS
		B3
	Uzbūve, triecienu vājināšana. Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas. Indikācijas un brīdinājumi. Riteņi, bremzes, pretslīdēšanas un pašbremzēšanas iekārtas. Riepas. Stūres iekārta.	
11.14.	<i>Lukturi (ATA 33)</i> Ārējie: navigācijas, pretsadursmju, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma. Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas. Avārijas signalizācijas lukturi.	2
11.15.	<i>Skābeklis (ATA 35)</i> Sistēmas izvietojums: pilotu kabīne, kabīne. Avoti, glabāšana, uzpilde un sadale. Padeves regulēšana. Indikācijas un brīdinājumi.	2
11.16.	<i>Pneimatika/vakuums (ATA 36)</i> Sistēmas izvietojums. Avoti: dzinējs/palīgdzinējs, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes. Spiediena un vakuuma sūkņi. Spiediena regulēšana. Sadale. Indikācijas un brīdinājumi. Saskarnes ar citām sistēmām.	2

12. MODULIS. HELIKOPTERA AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

		LĪMENIS	
		A3 A4	B1.3 B1.4
12.1.	<i>Lidojuma teorija – Nesējskrūves aerodinamika</i> Terminoloģija. Žiroskopiskās precesijas ietekme. Reaktīvais griezes moments un direktīvā vadība. Cēlējspēka nesimetrija, plūsmas noraušanās lāpstu galos. Pārneses tendence un tās korekcija.	1	2

▼ B

		LĪMENIS	
		A3 A4	B1.3 B1.4
	Koriolisa spēks un kompensācija.		
	Virpuļgredzenu stāvoklis, jaudas slāpēšana, pārmērīga tangāža.		
	Autorotācija.		
	Zemes efekts.		
12.2.	<i>Lidojuma vadības sistēmas</i>	2	3
	Cikliskā vadības sistēma.		
	Kolektīvā vadības sistēma.		
	Nošķiebuma automāts.		
	Lidojuma kursa vadības sistēmas: pretvērpes vadība, stūres rotors, no dzinēja kompresora novirzītais gaiss.		
	Galvenā rotora rumba: uzbūves un darbības īpašības.		
	Lāpstu dempferi: funkcija un uzbūve.		
	Rotoru lāpstas: galvenā un astes rotora lāpstas uzbūve un pievienojums.		
	Trimmera vadības ierīce, nekustīgi un regulējami stabilizatori.		
	Sistēmas vadība: manuāla, hidrauliska, elektriska un lidojuma vadības elektriskā sistēma.		
	Mākslīgās slodzes sistēma.		
	Līdzsvarošana un nivelēšana.		
12.3.	<i>Lāpstu iestatīšana un vibrāciju analīze</i>	1	3
	Rotora noregulēšana.		
	Galvenā un stūres rotora asu iestatīšana.		
	Statiskā un dinamiskā balansēšana.		
	Vibrāciju veidi, vibrāciju samazināšanas metodes.		
	Zemes rezonanse.		
12.4.	<i>Transmisija</i>	1	3
	Reduktori, galvenie un stūres rotori.		
	Sajūgi, neatkarīgie pievadi un rotora bremze.		
	Stūres rotora piedziņas vārpstas, mīkstās sakabes, gultņi, vibrācijas slāpētāji un gultņu kronšteini.		
12.5.	<i>Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas</i>		
	a) Lidojumderīguma prasības konstrukcijas izturības ziņā.	2	2
	Primārā, sekundārā un terciārā konstrukcijas klasifikācija.		
	Drošuma, droša kalpošanas laika, bojājumu pielaides jēdzieni.		
	Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas.		

▼ B

	LĪMENIS	
	A3A4	B1.3 B1.4
Spriegums, deformācija, liece, spiede, bīde, vērpe, stiepe, centrālās spēku radītais spriegums, nogurums. Drenāžas un ventilācijas noteikumi. Sistēmu uzstādīšanas noteikumi. Zibens aizsardzības noteikums. b) Izgatavošanas metodes: noslogotas virsmas fizelāžai, aplveida karkasa elementiem, stringeriem, lonžeriem, starpsienām, rāmjiem, dubleriem, spraišļiem, šķērsribām, sijām, grīdas konstrukcijām, stiprinājumiem, apšūšanas un pretkorozijas aizsardzības metodes. Pilonu, stabilizatoru un šasijas pievienojumi. Sēdekļu uzstādīšana. Durvis: uzbūve, mehānismi, darbība un drošības ierīces. Logi un priekšējā stikla konstrukcija. Degvielas tvertnes. Ugunsdrošās starpsienas. Dzinēja stiprinājumi. Konstrukcijas montāžas metodes: kniedēšana, skrūvēšana, līmēšana. Virsmas aizsardzības metodes, piemēram, hromēšana, anodēšana, krāsošana. Virsmas tīrīšana. Korpusa simetrija: iztaisnošanas metodes un simetrijas pārbaudes.	1	2
12.6. <i>Gaisa kondicionēšana (ATA 21)</i>		
12.6.1. <i>Gaisa padeve</i>	1	2
Gaisa padeves avoti, ieskaitot no dzinēja kompresora novirzīto gaisu un pārvietojamo kompresoru.		
12.6.2. <i>Gaisa kondicionēšana</i>	1	3
Gaisa kondicionēšanas sistēmas.		
Sadales sistēmas.		
Plūsmas un temperatūras kontroles sistēmas.		
Aizsardzības un brīdinājuma sistēmas.		
12.7. <i>Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas</i>		
12.7.1. <i>Instrumentu sistēmas (ATA 31)</i>	1	2
Pilnā un statiskā spiediena mērīšanas sistēmas: altimetrs, lidaparāta gaisa ātruma rādītājs, vertikālā ātruma indikators.		
Žiroskopiskās sistēmas: mākslīgais horizonts, telpiskā stāvokļa aviohorizonts, virziena rādītājs, aviohorizonts, pagrieziena un slīdēšanas indikators, pagrieziena koordinators.		
Kompasi: tiešās nolasīšanas, attālās nolasīšanas.		
Vibrācijas indikācijas sistēmas – HUMS.		
Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.		

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
Citu gaisa kuģa sistēmu indikācijas sistēmas.		
12.7.2. <i>Instrumenti/radioelektroniskās sistēmas</i>	1	1
Turpmāk minēto sistēmu izvietojumu un darbības pamati: automātiskā lidojuma vadības sistēma (ATA 22); sakaru sistēmas (ATA 23); navigācijas sistēmas (ATA 34).		
12.8. <i>Elektroenerģija (ATA 24)</i>	1	3
Akumulatoru uzstādīšana un lietošana.		
Līdzstrāvas un maiņstrāvas elektroenerģijas ražošana.		
Elektroenerģijas ražošana ārkārtas gadījumos.		
Sprieguma regulēšana, elektriskās ķēdes aizsardzība.		
Spēka sadale.		
Invertori, transformatori, taisngrieži.		
Ārējais/aerodroma enerģijas padeves avots.		
12.9. <i>Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)</i>		
a) Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām. Sēdekļi, drošības jostas un siksnas. Celšanas sistēmas.	2	2
b) Avārijas peldēšanas sistēmas. Kabīnes izkārtojums, kravas stiprināšana. Aprīkojuma izvietojums. Kabīnes aprīkojuma iemontēšana.	1	1
12.10. <i>Ugunsdrošība (ATA 26)</i>	1	3
Uguns un dūmu atklāšanas un brīdināšanas sistēmas.		
Ugunsdzēsības sistēmas.		
Sistēmu pārbaudes.		
12.11. <i>Degvielas sistēmas (ATA 28)</i>	1	3
Sistēmas izvietojums.		
Degvielas tvertnes.		
Degvielas padeves sistēmas.		
Uzpildīšana, drenāža un ventilācija.		
Šķērspadeve un pārsūkņošana.		
Indikācijas un brīdinājumi.		
Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.		
12.12. <i>Hidrauliskā enerģija (ATA 29)</i>	1	3

▼ **B**

		LĪMENIS	
		A3 A4	B1.3 B1.4
	Sistēmas izvietojums. Hidrauliskie šķidrums. Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori. Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais, pneimatiskais. Spiediena ražošana ārkārtas gadījumos. Filtri. Spiediena regulēšana. Spēka sadale. Indikācijas un brīdinājumi. Saskarne ar citām sistēmām.		
12.13.	<i>Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)</i> Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana. Pretapledošanas un atledošanas sistēmas. elektriskās, karsta gaisa un ķīmiskās. Hermetizācija pret lietu. Uztvērēju un drenāžas apsilde. Stiklu tīrīšanas sistēma.	1	3
12.14.	<i>Šasija (ATA 32)</i> Uzbūve, triecienu vājināšana. Ievilkšanas un izlaišanas sistēmas: parastās un avārijas. Indikācijas un brīdinājumi. Riteņi, riepas, bremzes. Stūres iekārta. Gaisa–zemes regulators. Slieces, pludiņi.	2	3
12.15.	<i>Lukturi (ATA 33)</i> Ārējie: navigācijas, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma. Iekšējie: kabīnes, pilotu kabīnes, kravas telpas. Avārijas signalizācijas lukturi.	2	3
► M5	12.16. <i>Pneimatika/vakuums (ATA 36)</i> ◀ ► M5 Sistēmas izvietojums. ◀	1	3

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A3 A4	B1.3 B1.4
► M5 Avoti: dzinējs/APU, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes. ◀ ► M5 Spiediena un vakuuma sūkņi. ◀ ► M5 Spiediena regulēšana. ◀ ► M5 Sadale. ◀ ► M5 Indikācijas un brīdinājumi. ◀ ► M5 Saskarnes ar citām sistēmām. ◀		
12.17. <i>Integrāla modulāra aviācijas elektronika</i> Funkcijas, kuras parasti var integrēt Integrālās modulārās aviācijas elektronikas (IMA) moduļos, cita starpā ir šādas: Izplūdes vadība, gaisa spiediena regulēšana; gaisa ventilācija un regulēšana, aviācijas elektronikas un pilotu kabīnes ventilācijas regulēšana, temperatūras regulēšana, gaisa satiksmes sakari, aviācijas elektronikas sakaru maršrutētājs, elektriskās slodzes vadība, drošinātāju uzraudzība, elektriskā sistēma BITE, degvielas vadība, bremžu regulēšana, stūres regulēšana, šasijas ievilkšana un izlaišana, riepu spiediena indikācija, eļļas spiediena indikācija, bremžu temperatūras uzraudzība utt. Pamatsistēma. Tīkla komponenti.	1	2
12.18. <i>Borta tehniskās apkopes sistēmas (ATA 45)</i> Centrālās tehniskās apkopes datori. Datu ielādēšanas sistēma. Elektroniskās bibliotēkas sistēma. Izdrukāšana. Korpusa uzraudzība (bojājuma pielāides uzraudzība).	1	2
12.19. <i>Informācijas sistēmas (ATA 44)</i> Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju uzglabāt, atjaunot un atrast informāciju, ko tradicionāli nes papīrs, mikrofilma vai mikrofiša. Ietver elementus, kas paredzēti informācijas glabāšanas un atrašanas funkcijas veikšanai, piemēram, elektroniskās bibliotēkas lielapjoma atmiņa un kontrollers. Neietver elementus un sastāvdaļas, kas uzstādīti citiem mērķiem un ko izmanto kopīgi ar citām sistēmām, piemēram, apkalpes kabīnes printeris vai vispārēja lietojuma displejs. Tipiski piemēri ir gaisa satiksmes un informācijas pārvaldības sistēmas un tīkla servera sistēmas. Gaisa kuģa vispārējā informācijas sistēma. Apkalpes kabīnes informācijas sistēma. Tehniskās apkopes informācijas sistēma. Pasažieru kabīnes informācijas sistēma. Dažādas informācijas sistēma.	1	2

▼ M5

13. MODULIS. GAISA KUĢA AERODINAMIKA, KONSTRUKCIJAS UN SISTĒMAS

	LĪMENIS
	B2 B2L
13.1. <i>Lidojuma teorija</i>	
(a) <i>Lidmašīnas aerodinamika un vadības ierīces</i>	1
Darbība un ietekme: — sānsveres vadība: eleroni un spoileri; — tangāžas vadības ierīces: augstumstūres, stabilizatoraugstumstūres, maināma stāvokļa stabilizatori un "pīles" shēmas vadības plāksnes, un — kursa maiņas vadības sistēma: virzienstūres ierobežotāji; Vadība, lietojot elevonus un virziena un augstumstūres; Cēlējspēka palielināšanas ierīces: spraugas, priekšspārņi, aizplākšņi; Pretestības radišanas ierīces: spoileri, cēlējspēka samazināšanas ierīces, aerodinamiskās bremses, un Trimmeru, servokompensatoru un vadības virsmu noliekšanas paneļu darbība un ietekme.	
(b) <i>Lidojums lielā ātrumā</i>	1
Skaņas ātrums, zemskaņas lidojums, pieskaņas lidojums, virsskaņas lidojums. Maha skaitlis, kritiskais Maha skaitlis.	
(c) <i>Nesējiskrūves aerodinamika</i>	1
Terminoloģija. Cikliskās, kolektīvās un pretvērpes vadības ierīču darbība un ietekme.	
13.2. <i>Konstrukcijas — vispārīgie jēdzieni</i>	
Konstrukcijas sistēmu pamati.	1
Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas	2
Elektroinstalācijas savienošana.	2
Zibens aizsardzības noteikums.	2
13.3. <i>Automātiskais lidojums (ATA 22)</i>	
a)	3
Automātiskās lidojumu vadības sistēmu pamati, ieskaitot darbības principus un jaunāko terminoloģiju. Komandas signālu apstrāde. Darbības režīmi: sānsveres, tangāžas un kursa maiņas kanāli. Kursa stabilizatori. Stabilitātes palielināšanas sistēma helikopteros. Automātiskā trimmera vadības ierīce. Autopilota navigācijas līdzekļu saskarne.	

▼ M5

	LĪMENIS
	B2 B2L
<i>b)</i> Automātiskās dzinēju vadības sistēmas. Automātiskās nosēšanās sistēmas: principi un kategorijas, darbības režīmi, pieeja, glisāde, nosēšanās, aiziešana otrajā riņķī, sistēmu uzraudzība un kļūmju apstākļi.	3
13.4. <i>Sakari/navigācija (ATA 23/34)</i>	
<i>a)</i> Radioviļņu izplatīšanās, antenu, pārraides līniju, sakaru, uztvērēja un raidītāja pamati; Turpmāk minēto sistēmu darbības principi: — UĪV sakaru sistēma, — īsviļņu sakaru sistēma, — audiosistēma, — avārijas vietas noteicējraidītāju (<i>ELT</i>) sistēma, — pilotu kabīnes skaņas ierakstīšanas sistēma (<i>CVR</i>), — ultraīsviļņu visaptveroša diapazona sistēma (<i>VOR</i>), — automātiskā virziena noteikšanas sistēma (<i>ADF</i>), — instrumentālās nosēšanās sistēma (<i>ILS</i>), — lidojumu vadības sistēmas (<i>FDS</i>); attāluma mērīšanas iekārta (<i>DME</i>), — zonālās navigācijas, <i>RNAV</i> sistēmas, — lidojumu vadības sistēmas (<i>FMS</i>), — globālā pozicionēšanas sistēma (<i>GPS</i>), globālās navigācijas satelītu sistēmas (<i>GNSS</i>), — Datu pārraides posms.	3
<i>b)</i> — gaisa satiksmes vadības transponders, sekundārās novērošanas radars, — satiksmes brīdinājuma un sadursmes novēršanas sistēma (<i>TCAS</i>), — meteoroloģiskais izvairīšanās radars, — radioaltimetrs, — automātiskā atkarīgā novērošana apraides režīmā (<i>ADS-B</i>).	3
<i>c)</i> — nolaišanās mikroviļņu sistēma (<i>MLS</i>), — ļoti zemu frekvenču un hiperboliskās navigācijas sistēma (<i>VLF/Omega</i>), — Doplera navigācija, — inerciālas navigācijas sistēma (<i>INS</i>), — gaisa kuģa apvienotā radiosakaru (<i>ARINC</i>) un ziņošanas sistēma.	3
13.5. <i>Elektroenerģija (ATA 24)</i> akumulatoru uzstādīšana un lietošana, līdzstrāvas (<i>DC</i>) ražošana, maiņstrāvas (<i>AC</i>) ražošana, elektroenerģijas ražošana ārkārtas gadījumos,	3

▼ M5

	LĪMENIS
	B2 B2L
sprieguma regulēšana, jaudas sadale, invertori, transformatori, taisngrieži, elektriskās ķēdes aizsardzība, ārējā enerģijas padeve/enerģijas padeve uz zemes.	
13.6. <i>Iekārtas un aprīkojums (ATA 25)</i> Prasības ārkārtas gadījumā lietojamām iekārtām. Salona izklaides iekārtas.	3
13.7. <i>Lidojuma vadības ierīces (ATA 27)</i> <i>a)</i> Galvenās vadības ierīces: elerons, augstumstūre, virzienstūre, spoileris. Trimmera vadības ierīce. Aktīvās slodzes vadības ierīce. Cēlējspēka palielināšanas ierīces. Cēlējspēka samazināšanas ierīce, aerodinamiskās bremzes. Sistēmas vadība: manuāla, hidrauliska, pneimatiska. Mākslīgās slodzes, kursa stabilizatora, Maha trimmera vadības, virzienstūres ierobežotāja un stūres bloķēšanas sistēmas. Iekrišanas aizsardzības sistēmas.	2
<i>b)</i> Sistēmas vadība: elektriskā, lidojuma vadības elektriskā sistēma.	3
13.8. <i>Instrumenti (ATA 31)</i> Klasifikācija. Atmosfēra. Terminoloģija. Spiediena mērīšanas ierīces un sistēmas. Pito-statiskās sistēmas. Altimetri. Vertikālā ātruma indikatori. Gaisa ātruma indikatori. Mahmetri. Augstuma ziņošanas/brīdināšanas sistēmas. Lidojuma datu datori. Pneimatiskās instrumentu sistēmas. Tiešās nolasīšanas spiediena un temperatūras mērītāji. Temperatūras indikācijas sistēmas. Degvielas daudzuma indikācijas sistēmas. Žiroskopiskie principi. Mākslīgie horizonti. Slīdēšanas indikatori. Kursa žiroskopi. Sistēma, kas brīdina par bīstamu tuvošanos zemei (<i>GPWS</i>).	3

▼ M5

	LĪMENIS
	B2 B2L
Kompasa sistēmas. Lidojuma datu reģistrācijas sistēmas (<i>FDRS</i>). Elektronisko lidojuma vadības instrumentu sistēmas (<i>EFIS</i>). Instrumentu brīdināšanas sistēmas, ieskaitot galvenās brīdināšanas sistēmas un centralizētos brīdināšanas paneļus. Iekrišanas brīdinājuma sistēmas un uzplūdes leņķa indikācijas sistēmas. Vibrācijas mērījumi un indikācija. Pilotu kabīne ar datorizētiem grafiskiem displejiem.	
13.9. <i>Ugunis (ATA 33)</i>	3
Ārējās: navigācijas, nolaišanās, manevrēšanas un apledojuma. Iekšējās: salona, pilotu kabīnes, kravas telpas. Avārijas uguns.	
13.10. <i>Borta tehniskās apkopes sistēmas (ATA 45)</i>	3
Centrālie tehniskās apkopes datori. Datu ielādēšanas sistēma. Elektroniskās bibliotēkas sistēma. Drukāšanas sistēma. Korpasa uzraudzības sistēma (bojājuma pielāgēšanas uzraudzība).	
13.11. <i>Gaisa kondicionēšana un salona hermetizācija (ATA 21)</i>	
13.11.1. <i>Gaisa padeve</i>	2
Gaisa padeves avoti, ieskaitot no dzinēja kompresora novirzīto gaisa plūsmu, <i>APU</i> un pārvietojamo kompresoru.	
13.11.2. <i>Gaisa kondicionēšana</i>	
Gaisa kondicionēšanas sistēmas.	2
Gaisa ciklus un tvaika ciklus regulējoša iekārta.	3
Sadales sistēmas.	1
Gaisa plūsmas, temperatūras un mitruma kontroles sistēma.	3
13.11.3. <i>Hermetizācija</i>	3
Hermetizācijas sistēmas; Kontrole un indikācija, ieskaitot kontroles un drošības vārstus. Salona spiediena regulētāji.	
13.11.4. <i>Drošības un brīdināšanas ierīces</i>	3
Aizsardzības un brīdinājuma ierīces.	
13.12. <i>Ugunsdrošība (ATA 26)</i>	
a)	3
Uguns un dūmu atklāšanas un brīdināšanas sistēmas. Ugunsdzēsšanas sistēmas. Sistēmu pārbaudes.	
b)	1
Pārnēsājamais ugunsdzēsšanas aparāts.	

▼ M5

	LĪMENIS
	B2 B2L
13.13. <i>Degvielas sistēmas (ATA 28)</i>	
Sistēmas izvietojums.	1
Degvielas tvertnes.	1
Degvielas padeves sistēmas.	1
Uzpildīšana, ventilācija un iztukšošana.	1
Šķērspadeve un pārnese.	2
Indikācijas un brīdinājumi.	3
Atkārtota uzpildīšana un iztukšošana.	2
Garenvirziena līdzsvara degvielas sistēmas.	3
13.14. <i>Hidrauliskā enerģija (ATA 29)</i>	
Sistēmas izvietojums.	1
Hidrauliskie šķidrumi.	1
Hidrauliskie rezervuāri un akumulatori.	1
Spiediena radīšanas veids: elektriskais, mehāniskais, pneimatiskais.	3
Spiediena ražošana ārkārtas gadījumos.	3
Filtri.	1
Spiediena regulēšana.	3
Jaudas sadale.	1
Indikācijas un brīdinājumu sistēmas.	3
Saskarne ar citām sistēmām.	3
13.15. <i>Aizsardzība pret apledojumu un lietu (ATA 30)</i>	
Ledus veidošanās, klasifikācija un atklāšana.	2
Pretapleidošanas sistēmas: elektriskas, karsta gaisa un ķīmiskas sistēmas.	2
Atleidošanas sistēmas: elektriskas, karsta gaisa, pneimatiskas un ķīmiskas sistēmas.	3
Hermetizācija pret lietu.	1
Uztvērēju un novadcauruļu apsilde.	3
Stiklu tīrīšanas sistēmas.	1
13.16. <i>Šasija (ATA 32)</i>	
Uzbūve, triecienu vājināšana.	1
Izlaišanas un ievilkšanas sistēmas: parastās un avārijas.	3
Indikācijas un brīdinājumi.	3
Riteņi, bremzes, pretslīdēšanas un pašbremzēšanas sistēmas.	3
Riepas.	1
Stūres iekārta.	3
Gaisa-zemes sensors.	3
13.17. <i>Skābeklis (ATA 35)</i>	
Sistēmas izvietojums: pilotu kabīne, salons.	3
Avoti, glabāšana, uzpilde un sadale.	3

▼ M5

	LĪMENIS
	B2 B2L
Padeves regulēšana.	3
Indikācijas un brīdinājumi.	3
13.18. <i>Pneimatika/vakuums (ATA 36)</i>	
Sistēmas izvietojums.	2
Avoti: dzinējs/APU, kompresori, tvertnes, barošanas avots uz zemes.	2
Spiediena regulēšana.	3
Sadale.	1
Indikācijas un brīdinājumi.	3
Saskarnes ar citām sistēmām.	3
13.19. <i>Ūdens/atkritumi (ATA 38)</i>	2
Ūdens sistēmas izvietojums, padeve, sadale, apkopšana un iztukšošana. Tualetes sistēmas izvietojums, ūdens nolaišana un apkopšana.	
13.20. <i>Integrēta modulāra avionika (IMA) (ATA 42)</i>	3
Pamatsistēma.	
Tīkla komponenti.	
<i>Piezīme. Funkcijas, kuras parasti var integrēt IMA moduļos, cita starpā ir šādas:</i>	
— izplūdes vadība;	
— gaisa spiediena regulēšana;	
— gaisa ventilācija un regulēšana;	
— avionikas un pilotu kabīnes ventilācijas regulēšana, temperatūras regulēšana;	
— gaisa satiksmes sakari;	
— avionikas sakaru maršrutētājs;	
— elektriskās slodzes vadība;	
— drošinātāju uzraudzība;	
— elektriskā sistēma BITE (iebūvētais testa aprīkojums)	
— degvielas vadība;	
— bremžu regulēšana;	
— stūres regulēšana;	
— šasijas izlaišana un ievilkšana;	
— riepu spiediena indikācija;	
— eļļas spiediena indikācija;	
— bremžu temperatūras uzraudzība.	
13.21. <i>Salona sistēmas (ATA 44)</i>	3
Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju izklaidēt pasažierus un nodrošina sakarus gaisa kuģī (salona iekšējo sakaru datu sistēma (CIDS)) un starp gaisa kuģi un zemes stacijām (salona tīkla pakalpojums (CNS)). Ietver balss, datu, mūzikas un video pārraides.	

▼ **M5**

	LĪMENIS
	B2 B2L
<i>CIDS</i> nodrošina saskarni starp pilotu kabīni/salona apkalpi un salona sistēmām. Šīs sistēmas atbalsta datu apmaiņu dažādu saistītu viegli nomaināmu bloku (<i>LRU</i>) starpā un tās parasti darbina no stjuartu paneļiem. <i>CNS</i> parasti ietver serveri, kurš sadarbojas, cita starpā, ar šādām sistēmām: — datu/radiosakaru sistēmām; — salona pamatsistēmu (<i>CCS</i>); — lidojuma izklaides sistēmu (<i>IFES</i>); — ārējo sakaru sistēmu (<i>ECS</i>); — salona masas atmiņas sistēmu (<i>CMMS</i>); — salona uzraudzības sistēmu (<i>CMS</i>), — dažādām salona sistēmām (<i>MCS</i>). <i>CNS</i> var ietvert šādas funkcijas: — pieeju pirmslidojuma un lidojuma ziņojumiem; — pieeju e-pastam/intranetam/internetam, — pasažieru datubāzi.	
13.22. <i>Informācijas sistēmas (ATA 46)</i> Elementi un sastāvdaļas, kas rada iespēju uzglabāt, atjaunot un izgūt digitālu informāciju, ko tradicionāli glabā uz papīra, mikrofilmās vai mikrofišās. Ietver elementus, kas paredzēti informācijas glabāšanas un izgūšanas funkcijas veikšanai, piemēram, elektroniskās bibliotēkas lielapjoma atmiņa un kontrollers, bet neietver elementus un sastāvdaļas, kas uzstādīti citiem mērķiem un ko izmanto kopīgi ar citām sistēmām, piemēram, pilotu kabīnes printeris vai vispārēja lietojuma displejs. Tipiski piemēri ir: — gaisa satiksmes un informācijas pārvaldības sistēmas un tīkla servera sistēmas. — Gaisa kuģa vispārējā informācijas sistēma. — Pilotu kabīnes informācijas sistēma. — Tehniskās apkopes informācijas sistēma. — Pasažieru salona informācijas sistēma. — Dažādas informācijas sistēmas.	3

▼ **B**

14. MODULIS. PIEDZIŅA

▼ **M5**▼ **B**

	LĪMENIS
	B2 B2L
14.1. <i>Turbodzinēji</i> a) Turboreaktīvo, turboventilatoru, turbopārpstas un turbopropelleru dzinēju konstrukcijas izvietojums un darbība. b) Dzinēja elektroniskās vadības un degvielas dozēšanas sistēmas (<i>FADEC</i>).	1 2
14.2. <i>Dzinēja indikācijas sistēmas</i> Izplūdes gāzu temperatūras/turbīnu starppakāpju temperatūras indikācijas sistēmas. Dzinēja apgriezienu skaits.	2

▼ B▼ M5▼ B

	LĪMENIS
	B2 B2L
Dzinēja vilces indikācija: dzinēja kompresijas pakāpes, dzinēja turbīnas izplūdes spiediena vai reaktīvās strūklas spiediena indikācijas sistēmas. Eļļas spiediens un temperatūra. Degvielas spiediens, temperatūra un plūsma. Spiediens kolektorā. Dzinēja griezes moments. Propellera griešanās ātrums. 14.3. <i>Palaišanas un aizdedzes sistēmas</i> Dzinēja palaišanas sistēmu un to sastāvdaļu darbība. Aizdedzes sistēmas un to sastāvdaļas. Tehniskās apkopes drošības prasības.	2

15. MODULIS. GĀZTURBĪNU DZINĒJS

	LĪMENIS	
	A	B1
15.1. <i>Pamati</i> Potenciālā enerģija, kinētiskā enerģija, Ņūtona kustības likumi, Braitona cikls. Attiecība starp spēku, darbu, jaudu, enerģiju, ātrumu, paātrinājumu. Turboreaktīvo, turboventilatoru, turbovārpstas un turbopropelleru dzinēju konstrukcijas izvietojums un darbība.	1	2
15.2. <i>Dzinēja darbība</i> Pilnā jauda, lietderīgā jauda, sašaurinātas sprauslas vilce, vilces sadalījums, summārā vilce, vilcesspēja, ekvivalentas vārpstas jauda zirgspēkos, īpatnējais degvielas patēriņš. Dzinēja lietderības koeficients. Divkontūritātes pakāpe un dzinēja kompresijas pakāpe. Gāzu plūsmas spiediens, temperatūra un ātrums. Dzinēja parametri, statiskā vilce, ātruma, augstuma un karsta klimata ietekme, stabilitātes jauda, ierobežojumi.	—	2
15.3. <i>Ieplūde</i> Kompresora ieplūdes kanāli. Dažādu ieplūdes kanālu konfigurāciju ietekme. Aizsardzība pret aplidošanu.	2	2
15.4. <i>Kompresori</i> Aksiālā un centrālās dzinēšanas kompresori. Konstrukcijas īpašības, darbības principi un lietojums.	1	2

▼ **B**

		LĪMENIS	
		A	B1
	Ventilatora balansēšana.		
	Darbība.		
	Kompresora gaisa plūsmas noraušanās un pārplūdes cēloņi un ietekme.		
	Gaisa plūsmas vadības metodes: izplūdes vārsti, regulējamas ieplūdes vadlāpstiņas, regulējamas statora lāpstiņas, rotējoša statora lāpstiņas.		
	Kompresora radītā spiediena pakāpe.		
15.5.	<i>Degkamera</i>	1	2
	Konstrukcijas īpašības un darbības principi.		
15.6.	<i>Turbīnu sekcija</i>	2	2
	Dažādu turbīnas lāpstiņas tipu raksturlielumi un darbība.		
	Lāpstiņas pievienojums pie diska.		
	Sprauslu vadaparāts.		
	Turbīnas lāpstiņu slodzes un vibrācijas cēloņi un ietekme.		
15.7.	<i>Izpūtējs</i>	1	2
	Konstrukcijas īpašības un darbības principi.		
	Konverģējošas, diverģējošas un regulējamas sprauslas.		
	Dzinēja trokšņa samazināšana.		
	Reversa iekārtas.		
15.8.	<i>Gultņi un blīvējumi</i>	—	2
	Konstrukcijas īpašības un darbības principi.		
15.9.	<i>Elļošanas līdzekļi un degvielas</i>	1	2
	Īpašības un specifikācijas.		
	Degvielas piedaves.		
	Piesardzības pasākumi.		
15.10.	<i>Elļošanas sistēmas</i>	1	2
	Sistēmu darbība/izvietojums un sastāvdaļas.		
15.11.	<i>Degvielas padeves sistēmas</i>	1	2
	Dzinēja vadības un degvielas dozēšanas sistēmu, ieskaitot dzinēja elektroniskās vadības sistēmas (FADEC), darbība.		
	Sistēmu izvietojums un sastāvdaļas.		
15.12.	<i>Gaisa padeves sistēmas</i>	1	2
	Dzinēja gaisa plūsmas sadales un pretapledošanas vadības sistēmu, ieskaitot iekšējās dzesēšanas, hermetizēšanas un ārējos gaisa patērētājus, darbība.		

▼ B

		LĪMENIS	
		A	B1
15.13.	<i>Palaišanas un aizdedzes sistēmas</i> Dzinēja palaišanas sistēmu un to sastāvdaļu darbība. Aizdedzes sistēmas un to sastāvdaļas. Tehniskās apkopes drošības prasības.	1	2
15.14.	<i>Dzinēja indikācijas sistēmas</i> Izplūdes gāzu temperatūras/turbīnu starppakāpju temperatūras indikācijas sistēmas. Dzinēja vilces indikācija: dzinēja kompresijas pakāpes, dzinēja turbīnas izplūdes spiediena vai reaktīvās strūklas spiediena indikācijas sistēmas. Eļļas spiediens un temperatūra. Degvielas spiediens un plūsma. Dzinēja apgriezienu skaits. Vibrācijas mērījumi un indikācija. Griezes moments. Jauda.	1	2
15.15.	<i>Jaudas palielināšanas sistēmas</i> Darbība un pielietojumi. Ūdens iesmidzināšana, ūdens un metanols. Pēcdedzes sistēmas.	—	1
15.16.	<i>Turbopropelleru dzinēji</i> Brīvās sapārotās turbīnas un mehāniski savienotās turbīnas. Reduktori. Integrētās dzinēja un propellera vadības ierīces. Ātruma ierobežošanas ierīces.	1	2
15.17.	<i>Turbovārpstas dzinēji</i> Komponējums, piedziņas sistēmas, reduktori, savienojumi, vadības sistēmas.	1	2
15.18.	<i>Palīgdzinēji (APU)</i> Mērķi, darbība, aizsargsistēmas.	1	2
15.19.	<i>Spēka iekārtas uzstādīšana</i> Ugunsdrošo starpsienu, dzinēja pārsegu, skaņu izolējošu panelu, dzinēja stiprinājumu, pretvibrācijas stiprinājumu, šļūteņu, cauruļu, fideru, savienotāju, lokanu vadu izolācijas cauruļu, vadības kabeļu un stieņu, celšanas punktu un drenāžas atveru konfigurācija.	1	2
15.20.	<i>Ugunsdrošības sistēmas</i> Atklāšanas un dzēšanas sistēmu darbība.	1	2

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A	B1
15.21. <i>Dzinēja darbības uzraudzība un darbināšana uz zemes</i> Dzinēja darbības uzraudzība un darbināšana uz zemes. Dzinēja efektīvās jaudas un parametru izskaidrošana. Dzinēja stāvokļa kontrole (ieskaitot eļļas analīzi, vibrācijas un dzinēja iekšējo elementu pārbaudi ar dažādām optiskām metodēm). Pārbaude, lai noskaidrotu dzinēja un tā sastāvdaļu atbilstību kritērijiem, pielaidēm un datiem, kurus norādījis dzinēja ražotājs. Kompresora mazgāšana/tīrīšana. Svešķermeņu radīts bojājums.	1	3
15.22. <i>Dzinēja glabāšana un konservācija</i> Dzinēja un palīgagregātu/sistēmu konservācija un izņemšana no tās.	—	2

16. MODULIS. VIRZUĻDZINĒJS

	LĪMENIS		
	A	B1	B3
16.1. <i>Pamati</i> Mehāniskais lietderības koeficients, termiskais lietderības koeficients un piepildījuma koeficients. Darbības principi – divtaktu, četraktu, benzīna dzinējs un dīzeļdzinējs. Cilindru darba tilpums un kompresijas pakāpe. Dzinēja konfigurācija un aizdedzes secība.	1	2	2
16.2. <i>Dzinēja darbība</i> Jaudas mērīšana un aprēķināšana. Faktori, kas ietekmē dzinēja jaudu. Maisījumi/liesināšana, priekšzaizdedze.	1	2	2
16.3. <i>Dzinēja uzbūve</i> Karteris, kloķvārpsta, sadales vārpstas un nostādinātāji. Palīgpārnesumkārbā. Cilindra un virzuļa komplekti. Klaņi, ieplūdes un izplūdes kolektori. Vārstu mehānismi. Propellera reduktori.	1	2	2
16.4. <i>Dzinēja degvielas padeves sistēmas</i>			
16.4.1. <i>Karburatori</i> Veidi, uzbūve un darbības principi. Atledošana un apsilde.	1	2	2

▼ **B**

	LĪMENIS		
	A	B1	B3
16.4.2. <i>Degvielas iesmidzināšanas sistēmas</i> Veidi, uzbūve un darbības principi.	1	2	2
16.4.3. <i>Elektroniskā dzinēja vadība</i> Dzinēja vadības un degvielas dozēšanas sistēmu, ieskaitot dzinēja elektroniskās vadības sistēmas (<i>FADEC</i>), darbība. Sistēmu izvietojums un sastāvdaļas.	1	2	2
16.5. <i>Palaišanas un aizdedzes sistēmas</i> Palaišanas sistēmas, priekšsildīšanas sistēmas. Magnetu veidi, uzbūve un darbības principi. Aizdedzes elektroinstalācija, aizdedzes sveces. Augstsprieguma un zemsprieguma sistēmas.	1	2	2
16.6. <i>Ieplūdes, izplūdes un dzesēšanas sistēmas</i> Uzbūve un darbība šādām sistēmām: ieplūdes sistēmas, ieskaitot dublējotās gaisa padeves sistēmas. Izplūdes sistēmas, dzinēja dzesēšanas sistēmas – gaisa un šķidrums.	1	2	2
16.7. <i>Kompresori/turbokompresori</i> Kompresora darbības principi un mērķis un tā ietekme uz dzinēja parametriem. Kompresoru/turbokompresoru uzbūve un darbība. Vispārējā terminoloģija. Vadības sistēmas. Sistēmas aizsardzība.	1	2	2
16.8. <i>Elļošanas līdzekļi un degvielas</i> Īpašības un specifikācijas. Degvielas piedevas. Piesardzības pasākumi.	1	2	2
16.9. <i>Elļošanas sistēmas</i> Sistēmu darbība/izvietojums un sastāvdaļas.	1	2	2
16.10. <i>Dzinēja indikācijas sistēmas</i> Dzinēja apgriezienu skaits. Cilindra galvas temperatūra. Dzesētāja temperatūra. Elļas spiediens un temperatūra. Izplūdes gāzu temperatūra. Degvielas spiediens un plūsma.	1	2	2

▼ **B**

		LĪMENIS		
		A	B1	B3
	Spiediens kolektorā.			
16.11.	<i>Spēka iekārtas uzstādīšana</i> Ugunsdrošo starpsienu, dzinēja pārsegu, skaņu izolējošu panelu, dzinēja stiprinājumu, pretvibrācijas stiprinājumu, šļūteņu, cauruļu, fīderu, savienotāju, lokanu vadu izolācijas cauruļu, vadības kabeļu un stieņu, celšanas punktu un drenāžas atveru konfigurācija.	1	2	2
16.12.	<i>Dzinēja darbības uzraudzība un darbināšana uz zemes</i> Dzinēja darbības uzraudzība un darbināšana uz zemes. Dzinēja efektīvās jaudas un parametru izskaidrošana. Dzinēja un tā detaļu apskate: kritēriji, pielaišanas dati, kurus norādījis dzinēja ražotājs.	1	3	2
16.13.	<i>Dzinēja glabāšana un konservācija</i> Dzinēja un palīgagregātu/sistēmu konservācija un izņemšana no tās.	—	2	1

17.A MODULIS. PROPELLERIS

Piezīme. Šis modulis neattiecas uz B3 kategoriju. B3 kategorijas attiecīgie priekšmeti definēti 17.B modulī.

		LĪMENIS	
		A	B1
17.1.	<i>Pamati</i> Lāpstīgas elementa teorija. Mazs/liels lāpstīgas uzstādīšanas leņķis, reversa leņķis, uzplūdes leņķis, rotācijas ātrums. Propellera slīdēšana. Aerodinamiskie, centrālās un aksiālās spēki. Griezes moments. Relatīvā gaisa plūsma uz lāpstīgas uzplūdes leņķi. Vibrācija un rezonanse.	1	2
17.2.	<i>Propellera uzbūve</i> Izgatavošanas metodes un materiāli, kas lietoti koka, kompozītmateriālu un metāla propelleros. Lāpstīgas rumba, darbvirsma, kāts, galvenais un astes rotors. Propelleris ar nemaināmu soli, maināmu soli, nemainīgu griešanās ātrumu. Propellera/propellera rumbas uzgaļa uzstādīšana.	1	2
17.3.	<i>Propellera soļa vadība</i> Mehāniskās un elektriskās/elektroniskās propellera griešanās ātruma un soļa maiņas metodes. Flīģera un reversa solis.	1	2

▼ **B**

	LĪMENIS	
	A	B1
Ātruma ierobežošanas ierīces.		
17.4. <i>Propellera sinhronizēšana</i>	—	2
Sinhronizācija un sinhronizācijas iekārta.		
17.5. <i>Propellera aizsardzība pret aplidojumu</i>	1	2
Šķidruma un elektriskās atleidošanas iekārtas.		
17.6. <i>Propellera apkope</i>	1	3
Statiskā un dinamiskā balansēšana.		
Lāpstīņu iestatīšana.		
Lāpstīņas, bojājuma, erozijas, korozijas, trieciena radīta bojājuma un noslāņošanās novērtējums.		
Propellera apstrādes/remonta shēmas.		
Propellera dzinēja darbināšana.		
17.7. <i>Propellera glabāšana un konservācija</i>	1	2
Propellera konservācija un izņemšana no konservācijas.		

17.B MODULIS. PROPELLERIS

Piezīme. Šā moduļa jomā jāiekļauj to lidmašīnu tehnoloģija, kas iekļautas B3 kategorijā.

	LĪMENIS
	B3
17.1. <i>Pamati</i>	2
Lāpstīņas elementa teorija.	
Mazs/liels lāpstīņas uzstādīšanas leņķis, reversa leņķis, uzplūdes leņķis, rotācijas ātrums.	
Propellera slīdēšana.	
Aerodinamiskie, centrālās un aksiālās spēki.	
Griezes moments.	
Relatīvā gaisa plūsma uz lāpstīņas uzplūdes leņķi.	
Vibrācija un rezonanse.	
17.2. <i>Propellera uzbūve</i>	2
Izgatavošanas metodes un materiāli, kas lietoti koka, kompozītmateriālu un metāla propelleros.	
Lāpstīņas rumba, darbvirsma, kāts, galvenais un astes rotors.	
Propelleris ar nemaināmu soli, maināmu soli, nemainīgu griešanās ātrumu.	
Propellera/propellera rumbas uzgaļa uzstādīšana.	
17.3. <i>Propellera soļa vadība</i>	2
Mehāniskās un elektriskās/elektroniskās propellera griešanās ātruma un soļa maiņas metodes.	
Flīģera un reversa solis.	
Ātruma ierobežošanas ierīces.	

▼ B

	LĪMENIS
	B3
17.4. <i>Propellera sinhronizēšana</i> Sinhronizācija un sinhronizācijas iekārta.	2
17.5. <i>Propellera aizsardzība pret apledojumu</i> Šķidruma un elektriskās atledošanas iekārtas.	2
17.6. <i>Propellera apkope</i> Statiskā un dinamiskā balansēšana. Lāpstīņu iestatīšana. Lāpstīņas, bojājuma, erozijas, korozijas, trieciena radīta bojājuma un noslāņošanās novērtējums. Propellera apstrādes/remonta shēmas. Propellera dzinēja darbināšana.	2
17.7. <i>Propellera glabāšana un konservācija</i> Propellera konservācija un izņemšana no konservācijas.	2

▼M5*II papildinājums***Pamata eksaminācijas standarti****(izņemot L kategorijas licences)****▼B****1. Vispārīgas piezīmes**

- 1.1. Visa pamata eksaminācija jāveic, lietojot jautājumu ar vairākām atbildēm formātu un esejas tipa jautājumus, kā norādīts turpmāk. Katram, kas priekšmetu nepārzina, nepareizie atbilžu varianti izskatās vienlīdz iespējami. Visiem atbilžu variantiem jābūt skaidri saistītiem ar jautājumu un tajos jāizmanto līdzīga leksika, gramatiskās konstrukcijas un tiem jābūt līdzīga garuma. Skaitliskajos jautājumos nepareizās atbildes atbilst procesuālām kļūdām, piemēram, nepareizi piemēroti koeficienti vai nepareizi pārvērstas vienības: tie nav tikai nejauši skaitļi.
- 1.2. Katram vairāku atbilžu variantu jautājumam jābūt trīs alternatīvām atbildēm, no kurām vienai jābūt pareizai, un kandidātam jāatvēl laiks katram modulim, kura pamatā ir vidēji 75 sekundes viena jautājuma atbildēšanai.
- 1.3. Katram esejas tipa jautājumam nepieciešama rakstiskas atbildes sagatavošana un kandidātam jāatvēl 20 minūtes, lai atbildētu uz katru šādu jautājumu.
- 1.4. Piemēroti esejas tipa jautājumi jāizveido un jānovērtē, lietojot I papildinājumā minēto 7.A, 7.B, 9.A, 9.B un 10. moduļa mācību programmu.
- 1.5. Katram jautājumam ir atbildes paraugs, kurā iekļauj arī visas zināmās alternatīvās atbildes, kas var attiekties uz citiem apakšiedalījumiem.
- 1.6. Atbildes paraugs tiks sadalīts svarīgāko punktu sarakstā, kas pazīstami kā galvenie punkti.
- 1.7. Ieskaitīta atzīme par katru eksaminācijas moduli un apakšmoduli atbilžu variantu daļā ir 75 %.
- 1.8. Ieskaitīta atzīme par katru esejas tipa jautājumu ir 75 % tajā ziņā, ka kandidāta atbildei jāsaturs 75 % no vajadzīgajiem jautājumā norādītajiem galvenajiem punktiem un nav būtisku kļūdu attiecībā uz jebkuru no vajadzīgajiem galvenajiem punktiem.
- 1.9. Ja nav nokārtota vai nu eksāmena vairāku atbilžu variantu daļa vai arī tā esejas tipa jautājumu daļa, tad ir nepieciešams attiecīgi vēlreiz kārtot vairāku atbilžu variantu daļu vai esejas tipa jautājumu daļu.
- 1.10. Nevar lietot soda punktu sistēmas, lai noteiktu, vai kandidāts ir nokārtojis eksāmenu.
- 1.11. Nenokārtotā moduļa eksāmenu nedrīkst atkārtoti kārtot vismaz 90 dienas pēc dienas, kad notika eksāmens, kura laikā nenokārtoja modulī minēto mācību vielu, izņemot saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) apstiprinātas tehniskās apkopes mācību organizācijas gadījumu, kura vada atkārtotas apmācības kursu, kas īpaši pielāgots nenokārtoto mācību priekšmetu konkrētajā modulī apmācībai, kad nenokārtoto moduli var kārtot vēlreiz pēc 30 dienām.
- 1.12. Laika periods, kas prasīts 66.A.25. iedaļā, attiecas uz katra atsevišķa moduļa eksāmenu, izņemot tos moduļa eksāmenus, kas nokārtoti kā daļa no citas kategorijas licences, ja licence jau ir izsniegta.

▼B

- 1.13. Maksimālais mēģinājumu skaits pēc kārtas katram modulim ir trīs. Turpmākie trīs mēģinājumi atļauti pēc vienu gadu ilga gaidīšanas laika starp komplektiem.

Pieteikuma iesniedzējs apstiprinātajai tehniskās apkopes mācību organizācijai vai kompetentajai iestādei, kurai tas iesniedzis pieteikumu par eksamināciju, rakstiski apliecina pagājušā gada laikā veikto mēģinājumu skaitu un datumus un norāda organizāciju vai kompetento iestādi, kurā šie mēģinājumi notika. Tehniskās apkopes mācību organizācija vai kompetentā iestāde ir atbildīga par eksaminācijas mēģinājumu attiecīgajos periodos skaita pārbaudi.

2. Jautājumu skaits moduli

2.1. 1. MODULIS. MATEMĀTIKA

A kategorija: 16 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 20 minūtes.

B1 kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 40 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◄: 32 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 40 minūtes.

B3 kategorija: 28 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 35 minūtes.

2.2. 2. MODULIS. FIZIKA

A kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 40 minūtes.

B1 kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◄: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B3 kategorija: 28 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 35 minūtes.

2.3. 3. MODULIS. ELEKTROTEHNIKAS PAMATI

A kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B1 kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◄: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B3 kategorija: 24 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 30 minūtes.

2.4. 4. MODULIS. ELEKTRONIKAS PAMATI

B1 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◄: 40 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 50 minūtes.

B3 kategorija: 8 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 10 minūtes.

▼B**2.5. 5. MODULIS. CIPARU TEHNIKAS/ELEKTRONISKO INSTRUMENTU SISTĒMAS**

A kategorija: 16 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 20 minūtes.

B1.1 un B1.3 kategorija: 40 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 50 minūtes.

B1.2 un B1.4 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◀: 72 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes.

B3 kategorija: 16 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 20 minūtes.

2.6. 6. MODULIS. MATERIĀLI UN KOMPONENTI

A kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B1 kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◀: 60 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 75 minūtes.

B3 kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 75 minūtes.

2.7. 7.A MODULIS. TEHNISKĀS APKOPES PRAKSE

A kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 2 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes un 40 minūtes.

B1 kategorija: 80 atbilžu variantu jautājumi un 2 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 100 minūtes un 40 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◀: 60 atbilžu variantu jautājumi un 2 esejas tipa jautājumi. Atvēlētais laiks – 75 minūtes un 40 minūtes.

7.B MODULIS. TEHNISKĀS APKOPES PRAKSE

B3 kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 2 esejas tipa jautājumi. Atvēlētais laiks – 75 minūtes un 40 minūtes.

2.8. 8. MODULIS. AERODINAMIKAS PAMATI

A kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B1 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◀: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B3 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

2.9. 9.A MODULIS. CILVĒKA FAKTORI

A kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 25 minūtes un 20 minūtes.

▼B

B1 kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums.
Atvēlētais laiks – 25 minūtes un 20 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◀: 20 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 25 minūtes un 20 minūtes.

9.B MODULIS. CILVĒKA FAKTORI

B3 kategorija: 16 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums.
Atvēlētais laiks – 20 minūtes un 20 minūtes.

2.10. 10. MODULIS. AVIĀCIJAS TIESĪBU AKTI

A kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums.
Atvēlētais laiks – 40 minūtes un 20 minūtes.

B1 kategorija: 40 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums.
Atvēlētais laiks – 50 minūtes un 20 minūtes.

► **M5** B2 un B2L kategorija ◀: 40 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums. Atvēlētais laiks – 50 minūtes un 20 minūtes.

B3 kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 1 esejas tipa jautājums.
Atvēlētais laiks – 40 minūtes un 20 minūtes.

2.11. 11.A MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR TURBODZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

A kategorija: 108 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu.
Atvēlētais laiks – 135 minūtes.

B1 kategorija: 140 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu.
Atvēlētais laiks – 175 minūtes.

11.B MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

A kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu.
Atvēlētais laiks – 90 minūtes.

B1 kategorija: 100 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu.
Atvēlētais laiks – 125 minūtes.

11.C MODULIS. LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJU AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

B3 kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu.
Atvēlētais laiks – 75 minūtes.

2.12. 12. MODULIS. HELIKOPTERA AERODINAMIKA, STRUKTŪRAS UN SISTĒMAS

A kategorija: 100 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu.
Atvēlētais laiks – 125 minūtes.

B1 kategorija: 128 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu.
Atvēlētais laiks – 160 minūtes.

▼M5

2.13. 13. MODULIS. GAISA KUĢA AERODINAMIKA, KONSTRUKCIJAS UN SISTĒMAS

B2 kategorija: 180 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu.
Atvēlētais laiks: 225 minūtes. Jautājumus un atvēlēto laiku var attiecīgi sadalīt divos eksāmenos.

▼M5

B2L kategorija:

Sistēmas kvalifikācijas atzīme	Atbilžu variantu jautā- jumu skaits	Atvēlētais laiks (minūtes)
Pamatprasības (13.1., 13.2., 13.5. un 13.9. apakšmodulis)	28	35
COM/NAV (13.4(a) apakšmodulis)	24	30
INSTRUMENTI (13.8. apakšmodulis)	20	25
AUTOMĀTISKAIS LIDOJUMS (13.3(a) un 13.7. apakšmodulis)	28	35
NOVĒROŠANA (13.4(b) apakšmodulis)	8	10
KORPUSA SISTĒMAS (13.11. līdz 13.18. apakšmodulis)	32	40

2.14. 14. MODULIS. PIEDZIŅA

B2 un B2L kategorija: 24 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks: 30 minūtes.

PIEZĪME. 14. moduļa eksamināciju B2L kategorijai piemēro tikai attiecībā uz kvalifikācijas atzīmēm “instrumenti” un “korpusa sistēmas”.

▼B

2.15. 15. MODULIS. GĀZTURBĪNU DZINĒJS

A kategorija: 60 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 75 minūtes.

B1 kategorija: 92 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 115 minūtes.

2.16. 16. MODULIS. VIRZUĻDZINĒJS

A kategorija: 52 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 65 minūtes.

B1 kategorija: 72 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 90 minūtes.

B3 kategorija: 68 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 85 minūtes.

2.17. 17.A MODULIS. PROPELLERIS

A kategorija: 20 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 25 minūtes.

B1 kategorija: 32 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 40 minūtes.

17.B MODULIS. PROPELLERIS

B3 kategorija: 28 atbilžu variantu jautājumi un 0 esejas tipa jautājumu. Atvēlētais laiks – 35 minūtes.

▼ B*III papildinājums***Gaisa kuģa tipa apmācības un eksaminācijas standarts***Apmācība darba vietā***1. Vispārīgas piezīmes**

Gaisa kuģa tipa apmācība sastāv no teorētiskās apmācības un eksaminācijas un, izņemot C kategorijas novērtējumu, praktiskās apmācības un vērtējuma.

a) Teorētiskā apmācība un eksaminācija atbilst šādām prasībām:

- i) pieņem saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) atbilstoši apstiprinātā mācību organizācija vai ja to pieņem citas organizācijas, tad tās ir tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde;

▼ M5

- ii) izņemot, ja tas atļauts attiecībā uz atšķirību apmācību, kas aprakstīta c) apakšpunktā, atbilst standartam, kurš noteikts šā papildinājuma 3. punkta 1. apakšpunktā, un, ja pieejami, attiecīgajiem elementiem, kas noteikti datu par piemēroību ekspluatācijai obligātajā daļā, kuri sagatavoti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 748/2012;

▼ B

- iii) personas gadījumā, kura saņēmusi C kategoriju, iegūstot zinātnisko grādu, kā norādīts 66.A.30. iedaļas a) punkta 5. apakšpunktā, pirmā attiecīgā gaisa kuģa tipa teorētiskā apmācība ir B1 vai B2 kategorijas līmenī;
- iv) ir uzsākta un pabeigta trīs gadu laikā pirms pieteikuma par tipa novērtējuma apstiprinājumu iesniegšanas.

b) Praktiskā apmācība un vērtējums atbilst šādām prasībām:

- i) pieņem saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) atbilstoši apstiprinātā mācību organizācija vai, ja to pieņem citas organizācijas, tad tās ir tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde;

▼ M5

- ii) izņemot, ja tas atļauts attiecībā uz atšķirību apmācību, kas aprakstīta c) apakšpunktā, atbilst standartam, kurš noteikts šā papildinājuma 3. punkta 2. apakšpunktā, un, ja pieejami, attiecīgajiem elementiem, kas noteikti datu par piemēroību ekspluatācijai obligātajā daļā, kuri sagatavoti saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 748/2012;

▼ B

- iii) ietver kategorijai atbilstošo tehniskās apkopes darbu reprezentatīvu segmentu;
- iv) ietver demonstrāciju, kur izmanto iekārtas, sastāvdaļas, simulatorus, citas apmācības ierīces vai gaisa kuģi;
- v) ir uzsākta un pabeigta trīs gadu laikā pirms pieteikuma par tipa novērtējuma apstiprinājumu iesniegšanas.

c) Atšķirību apmācība:

- i) atšķirību apmācība, kas vajadzīga, lai novērstu atšķirības starp diviem dažādiem tā paša ražotāja gaisa kuģa tipa novērtējumiem, kā nosaka aģentūra;

▼B

ii) atšķirību apmācība jānosaka katrā gadījumā atsevišķi, ņemot vērā prasības, kas minētas šajā III papildinājumā attiecībā uz tipa novērtējuma apmācības teorētisko un praktisko daļu;

iii) tipa novērtējumu atzīmē licencē tikai pēc atšķirību apmācības, ja pieteikuma iesniedzējs atbilst arī vienam no šādiem nosacījumiem:

— licencē jau ir atzīmēts gaisa kuģa tipa novērtējums, attiecībā pret kuru nosaka atšķirības, vai

— ir izpildītas tipa apmācības prasības gaisa kuģim, attiecībā pret kuru nosaka atšķirības.

2. Gaisa kuģa tipa apmācības līmeņi

Turpmāk minētajos trijos līmeņos ir noteikti mērķi, apmācības dziļums un zināšanu līmenis, kurus ir paredzēts sasniegt.

— *1. līmenis. Gaisa kuģa korpusa, sistēmu un spēka iekārtu īss apskats, kā norādīts gaisa kuģa tehniskās apkopes rokasgrāmatas/lidojumperīguma uzturēšanas norādījumu sistēmu apraksta iedaļā.*

Kursa mērķi. Pabeidzot 1. līmeņa apmācību, students spēj:

- a) sniegt visa priekšmeta vienkāršu aprakstu, izmantojot vienkāršus vārdus un piemērus, izmantojot tipiskus terminus un noteikt drošības pasākumus, kas saistīti ar gaisa kuģa korpusu, tā sistēmām un spēka iekārtu;
- b) identificēt gaisa kuģa rokasgrāmatas, tehniskās apkopes praksi, kas būtiska gaisa kuģa korpusam, tā sistēmām un spēka iekārtai;
- c) definēt gaisa kuģa galveno sistēmu vispārīgo izvietojumu;
- d) definēt spēka iekārtas vispārīgo izvietojumu un raksturīpašības;
- e) identificēt speciālos instrumentus un testa aprīkojumu, kuru lieto gaisa kuģa vajadzībām.

— *2. līmenis. Vadības ierīču, indikatoru, galveno sastāvdaļu pamata sistēmu pārskats, ieskaitot to novietojumu un mērķi, apkopi un nelielu defektu novēršanu. Vispārīgas zināšanas par priekšmeta teorētiskajiem un praktiskajiem aspektiem.*

Kursa mērķi. Papildus informācijai, kas minēta 1. līmeņa kursā, pēc šā 2. līmeņa apmācības kursa pabeigšanas students spēj:

- a) saprast teorētiskos pamatus, piemērot zināšanas praktiski, izmantojot sīki izstrādātas procedūras;
- b) atcerēties drošības pasākumus, kas jāievēro strādājot tuvu gaisa kuģim, spēka iekārtai un sistēmām;
- c) aprakstīt sistēmas un gaisa kuģa lietošanu, jo īpaši piekļuvi, enerģijas pieejamību un avotus;

▼B

- d) norādīt galveno sastāvdaļu atrašanās vietas;
- e) izskaidrot katras galvenās sistēmas normālu funkcionēšanu, ieskaitot terminoloģiju un nomenklatūru;
- f) veikt procedūras tehniskās apkopes gadījumā, kas saistītas ar gaisa kuģi, šādām sistēmām: degviela, spēka iekārtas, hidrolika, šasija, ūdens/atkritumi un skābeklis;
- g) pierādīt kompetenci apkopes ziņojumu un borta ziņojumu sistēmas lietošanā (nelielu defektu novēršana) un noteikt gaisa kuģa lidojumderīgumu pēc *MEL/CDL*;
- h) pierādīt attiecīgo dokumentu, tostarp norādījumu par lidojumderīguma uzturēšanu, tehniskās apkopes rokasgrāmatu, ilustrētā detaļu kataloga utt., izmantošanu, interpretāciju un piemērošanu.

— 3. līmenis: *Sīks apraksts, darbība, sastāvdaļu novietojums, demontēšana/uzstādīšana un BITE un defektu novēršanas procedūras tehniskās apkopes rokasgrāmatas līmenī.*

Kursa mērķi. Papildus informācijai, kas minēta 1. un 2. līmeņa apmācībā, pēc 3. līmeņa apmācības students spēj:

- a) pierādīt gaisa kuģa sistēmu un struktūru, kā arī saistības ar citām sistēmām teorētiskās zināšanas, sniegt detalizētu aprakstu par šo tēmu, izmantojot teorētiskos pamatus un konkrētus piemērus, un interpretēt dažādu avotu un mērījumu rezultātus un vajadzības gadījumā veikt koriģējošu darbību;
- b) veikt sistēmas, spēka iekārtas, sastāvdaļu un darbības pārbaudes, kas norādītas tehniskās apkopes rokasgrāmatā;
- c) demonstrēt, interpretēt un piemērot attiecīgos dokumentus, tostarp strukturālā remonta rokasgrāmatu, defektu novēršanas rokasgrāmatu utt.;
- d) salīdzināt informāciju, lai pieņemtu lēmumus attiecībā uz kļūmju diagnozi un novēršanu tehniskās apkopes rokasgrāmatas līmenī;
- e) aprakstīt procedūras tādu sastāvdaļu nomaiņai, kas atbilst gaisa kuģa tipam.

3. Gaisa kuģa tipa apmācības standarts

Lai gan gaisa kuģa tipa apmācība ietver gan teorētisko, gan praktisko daļu, kursu var apstiprināt par teorētisko daļu, praktisko daļu vai abām kopā.

3.1. Teorētiskā daļa

a) Mērķis

Pabeidzot teorētisko apmācības kursu studentam līdz tādām līmenim, kā noteikts III papildinājuma apmācības programmā, ir jāspēj pierādīt sīkas teorētiskās zināšanas par lidmašīnas piemērojamajām sistēmām, konstrukciju, darbību, tehnisko apkopi, remontu un defektu novēršanu saskaņā ar apstiprinātajiem tehniskās apkopes datiem. studentam jāspēj demonstrēt rokasgrāmatu un apstiprināto procedūru izmantošanu, tostarp zināšanas par attiecīgajām pārbaudēm un ierobežojumiem.

▼ B

b) Apmācības līmenis

Apmācības līmeņi ir tie līmeņi, kas definēti iepriekš 2. punktā.

Pēc pirmā tipa kursa pabeigšanas C kategorijas sertificējošā personāla gadījumā, visiem pārējiem kursiem jāatbilst tikai 1. līmenim.

Teorētisko apmācību 3. līmeņa laikā var izmantot 1. un 2. līmeņa mācību materiālus, lai mācītu nodaļas pilnu apjomu, ja nepieciešams. Tomēr mācību laikā kursa materiālu un mācību laika lielākajai daļai ir jābūt augstākajā līmenī.

c) Ilgums

Teorētisko apmācību minimālais mācību stundu skaits ir norādīts tabulā:

Kategorija	Stundas
<i>Lidmašīnas ar maksimālo sertificēto pacelšanās masu 30 000 kg vai mazāk</i>	
B1.1	150
B1.2	120
B2	100
C	30
<i>Lidmašīnas ar maksimālo sertificēto pacelšanās masu, kas vienāda ar vai mazāka par 30 000 kg un lielāka par 5 700 kg</i>	
B1.1	120
B1.2	100
B2	100
C	25
<i>Lidmašīnas ar maksimālo sertificēto pacelšanās masu 5 700 kg un mazāk ⁽¹⁾</i>	
B1.1	80
B1.2	60
B2	60
C	15
<i>Helikopteri ⁽²⁾</i>	
B1.3	120
B1.4	100
B2	100
C	25

▼ M5

⁽¹⁾ Nehermetizētām virzuļdzinēju lidmašīnām ar **MTOM** līdz 2 000 kg minimālo ilgumu var samazināt par 50 %.

⁽²⁾ Helikopteriem 2. grupā (definēta 66.A.5. punktā) minimālo ilgumu var samazināt par 30 %.

▼B

Iepriekš dotās tabulas nolūkos mācību stunda ir 60 minūtes apmācības un neietver nekādus pārtraukumus, eksamināciju, atkārtotānu, sagatavošanos un gaisa kuģu apmeklējumus.

Šīs stundas piemēro tikai teorētiskajiem kursiem par visu gaisa kuģa/-dzinēju kombinācijām saskaņā ar tipa novērtējumu, kā definējusi aģentūra;

d) Kursa ilguma pamatojums

Apmācības kursi, kas notiek tehniskās apkopes apmācības organizācijā, kas apstiprināta saskaņā ar IV pielikumu (147. daļa) un kursi, ko tieši apstiprinājusi kompetentā iestāde, pamato savu ilgumu stundās un mācību programmas pilnīgumu ar apmācības vajadzību analīzi, kura pamatojas uz:

- gaisa kuģa tipa projektu, tā tehniskās apkopes vajadzībām un darbības veidiem,
- attiecīgo nodaļu detalizētu analīzi – sk. satura tabulu 3.1. punkta e) apakšpunktā,
- detalizētu kompetences analīzi, kas norāda, ka 3.1. punkta a) apakšpunktā izvirzītie mērķi ir pilnībā sasniegti.

Ja apmācības vajadzību analīze liecina, ka ir vajadzīgas vairāk stundas tad, kursiem jābūt ilgākiem nekā tabulā norādītais minimums.

Līdzīgi atšķirību apmācības kursu vai citu apmācību kursu kombinācijas (piemēram, apvienotie B1/B2 kursi) un teorētisko tipa apmācības kursu gadījumos mācību stundu skaits, kas mazāks par 3.1. punkta c) apakšpunktā norādīto, kompetentajai iestādei jāpamato ar apmācības vajadzību analīzi, kā aprakstīts iepriekš.

Turklāt kurss jāapraksta un jāpamato šādi:

- minimālais apmeklējumu skaits, kas apmācāmajam vajadzīgs, lai sasniegtu kursa mērķus,
- maksimālais apmācības stundu skaits dienā, ņemot vērā pedagoģiskos un cilvēku faktora principus.

Ja nav sasniegts minimālais apmeklējumu skaits, atzīšanas apliecības neizsniedz. Apmācību organizācija var sniegt papildu apmācību, lai sasniegtu minimālo apmeklējumu skaitu.

e) Saturs

Vismaz jāapgūst tie turpmāk minētās mācību programmas elementi, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu. Iekļauj arī papildu elementus, kurus ievieš tipa variāciju, tehnisko izmaiņu utt. rezultātā.

Apmācības programma koncentrējas uz B1 personāla mehānisko un elektrisko aspektu un B2 personāla elektrisko un radioelektronisko iekārtu aspektu.

▼B

Līmenis Nodaļa	Lidmašīnas ar turbodzinējiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem		Helikopteri ar turbodzinējiem		Helikopteri ar virzuļdzinējiem		Aviā- cijas elektro- nika
Licences kategorijas	B1	C	B1	C	B1	C	B1	C	B2
Ievada modulis									
05. Termiņi/tehniskās apkopes pārbaudes	1	1	1	1	1	1	1	1	1
06. Izmēri/zonas (<i>MTOM</i> utt.)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
07. Celšana un nostiprināšana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
08. Līdzsvarošana un svēršana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
09. Vilkšana un manevrēšana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
10. Novietošana stāvvietā/pietauvošana, glabāšana un izmantošanas turpināšana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
11. Trafareti un zīmes	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12. Apkopšana	1	1	1	1	1	1	1	1	1
20. Standarta prakse – attiecas tikai uz konkrēto tipu	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Helikopteri									
18. Vibrācijas un trokšņa analīze (lāpstu iestatīšana)	—	—	—	—	3	1	3	1	—
60. Standarta prakse – rotors	—	—	—	—	3	1	3	1	—
62. Rotori	—	—	—	—	3	1	3	1	1
62.A Rotors – uzraudzība un indikācijas	—	—	—	—	3	1	3	1	3
63. Rotorā pievads	—	—	—	—	3	1	3	1	1
63.A Rotorā pievads – uzraudzība un indikācijas	—	—	—	—	3	1	3	1	3
64. Astes rotors	—	—	—	—	3	1	3	1	1
64.A Astes rotors – uzraudzība un indikācijas	—	—	—	—	3	1	3	1	3
65. Astes rotorā pievads	—	—	—	—	3	1	3	1	1

▼B

Līmenis Nodaļa	Lidmašīnas ar turbodzinājiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinājiem		Helikopteri ar turbodzinājiem		Helikopteri ar virzuļdzinājiem		Aviā- cijas elektro- nika
65.A Astes rotora pievads – uzraudzība un indikācijas	—	—	—	—	3	1	3	1	3
66. Salokāmas lāpstas/pilons	—	—	—	—	3	1	3	1	—
67. Rotora lidojuma vadības ierīce	—	—	—	—	3	1	3	1	—
53. Korpusa konstrukcija (helikopteram)	—	—	—	—	3	1	3	1	—
25. Avārijas peldēšanas aprīkojums	—	—	—	—	3	1	3	1	1
Gaisa kuģu korpusu konstrukcijas									
51. Standarta prakse un konstrukcijas (bojājumu klasifikācija, novērtē- šana un remonts)	3	1	3	1	—	—	—	—	1
53. Fizelāža	3	1	3	1	—	—	—	—	1
54. Gondolas/piloni	3	1	3	1	—	—	—	—	1
55. Stabilizatori	3	1	3	1	—	—	—	—	1
56. Logi	3	1	3	1	—	—	—	—	1
57. Spārni	3	1	3	1	—	—	—	—	1
27.A Lidojuma vadības virsmas (visas)	3	1	3	1	—	—	—	—	1
52. Durvis	3	1	3	1	—	—	—	—	1
Zonālās un stacijas identifikācijas sistēmas	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Korpusa sistēmas									
21. Gaisa kondicionēšana	3	1	3	1	3	1	3	1	3
21.A Gaisa padeve	3	1	3	1	►M5 3◄	►M5 1◄	3	1	2
21.B Hermetizēšana	3	1	3	1	3	1	3	1	3
21.C Drošības un brīdināšanas sistēmas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
22. Automātiskais lidojums	2	1	2	1	2	1	2	1	3

▼B

Līmenis Nodaļa	Lidmašīnas ar turbodzinājiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinājiem		Helikopteri ar turbodzinājiem		Helikopteri ar virzuļdzinājiem		Aviā- cijas elektro- nika
23. Sakari	2	1	2	1	2	1	2	1	3
24. Elektroenerģija	3	1	3	1	3	1	3	1	3
25. Iekārtas un aprīkojums	3	1	3	1	3	1	3	1	1
25.A Elektroniskās iekārtas, tostarp avārijas iekārtas	1	1	1	1	1	1	1	1	3
26. Ugunsdrošība	3	1	3	1	3	1	3	1	3
27. Lidojuma vadības ierīces	3	1	3	1	3	1	3	1	2
27.A Sistēmas darbība: elektriska/lido- juma vadības elektriskā sistēma (Fly-by-Wire)	3	1	—	—	—	—	—	—	3
28. Degvielas padeves sistēmas	3	1	3	1	3	1	3	1	2
28.A Degvielas padeves sistēmas – uzraudzība un indikācijas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
29. Hidrauliskā enerģija	3	1	3	1	3	1	3	1	2
29.A Hidrauliskā enerģija – uzraudzība un indikācijas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
30. Aizsardzība pret apledošanu un lietu	3	1	3	1	3	1	3	1	3
31. Indikācijas/ierakstīšanas sistēma	3	1	3	1	3	1	3	1	3
31.A Instrumentu sistēmas	3	1	3	1	3	1	►M5 3◄	►M5 1◄	3
32. Šasija	3	1	3	1	3	1	3	1	2
32.A Šasija – uzraudzība un indikācijas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
33. Lukturi	3	1	3	1	3	1	3	1	3
34. Navigācija	2	1	2	1	2	1	2	1	3
35. Skābeklis	3	1	3	1	—	—	—	—	2

▼B

Līmenis Nodaļa	Lidmašīnas ar turbodzinājiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinājiem		Helikopteri ar turbodzinājiem		Helikopteri ar virzuļdzinājiem		Aviā- cijas elektro- nika
36. Pneimatika	3	1	3	1	3	1	3	1	2
36.A Pneimatika – uzraudzība un indikācijas	3	1	3	1	3	1	3	1	3
37. Vakuums	3	1	3	1	3	1	3	1	2
38. Ūdens/atkritumi	3	1	3	1	—	—	—	—	2
41. Ūdens balasts	3	1	3	1	—	—	—	—	1
42. Integrāla modulāra aviācijas elek- tronika	2	1	2	1	2	1	2	1	3
44. Kabīnes sistēmas	2	1	2	1	2	1	2	1	3
45. Borta tehniskās apkopes sistēma (vai aplūkota 31. punktā)	3	1	3	1	3	1	—	—	3
46. Informācijas sistēmas	2	1	2	1	2	1	2	1	3
50. Kravas un palīgtelpas	3	1	3	1	3	1	3	1	1
Turbodzinājs									
70. Standarta prakse – dzinēji	3	1	—	—	3	1	—	—	1
70.A Konstruktijas izvietojums un darbība (ieplūdes instalācija, kompresori, degkamera, turbīnu sekcija, gultņi un blīvējumi, eļļo- šanas sistēmas)	3	1	—	—	3	1	—	—	1
70.B Dzinēja darbība	3	1	—	—	3	1	—	—	1
71. Spēka iekārta	3	1	—	—	3	1	—	—	1
72. Turbo/turbopropelleru/turboreaktī- vais/turboventilatoru dzinējs	3	1	—	—	3	1	—	—	1
73. Dzinēja degviela un kontrole	3	1	—	—	3	1	—	—	1
75. Gaiss	3	1	—	—	3	1	—	—	1
76. Dzinēja vadības ierīces	3	1	—	—	3	1	—	—	1

▼B

Līmenis Nodaļa	Lidmašīnas ar turbodzinējiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem		Helikopteri ar turbodzinējiem		Helikopteri ar virzuļdzinējiem		Aviā- cijas elektro- nika
78. Izplūde	3	1	—	—	3	1	—	—	1
79. Eļļa	3	1	—	—	3	1	—	—	1
80. Palaide	3	1	—	—	3	1	—	—	1
82. Ūdens iesmidzināšana	3	1	—	—	3	1	—	—	1
83. Palīgpārnesumkārbas	3	1	—	—	3	1	—	—	1
84. Piedziņas pastiprinātājs	3	1	—	—	3	1	—	—	1
73. <i>AFADCE</i>	3	1	—	—	3	1	—	—	3
74. Aizdedze	3	1	—	—	3	1	—	—	3
77. Dzinēja indikācijas sistēmas	3	1	—	—	3	1	—	—	3
49. Palīgdzinēji (<i>APU</i>)	3	1	—	—	—	—	—	—	2
Virzuļdzinējs									
70. Standarta prakse – dzinēji	—	—	3	1	—	—	3	1	1
70.A Konstruktijas izvietojums un darbība (instalācija, karburators, degvielas iesmidzināšanas sistēmas, ieplūdes, izplūdes un dzesēšanas sistēmas, kompresori/turbokompresori, eļļošanas sistēmas)	—	—	3	1	—	—	3	1	1
70.B Dzinēja darbība	—	—	3	1	—	—	3	1	1
71. Spēka iekārta	—	—	3	1	—	—	3	1	1
73. Dzinēja degviela un kontrole	—	—	3	1	—	—	3	1	1
76. Dzinēja vadības ierīces	—	—	3	1	—	—	3	1	1
79. Eļļa	—	—	3	1	—	—	3	1	1
80. Palaide	—	—	3	1	—	—	3	1	1
81. Turbīnas	—	—	3	1	—	—	3	1	1

▼B

Līmenis Nodaļa	Lidmašīnas ar turbodzinājiem		Lidmašīnas ar virzuļdzinājiem		Helikopteri ar turbodzinājiem		Helikopteri ar virzuļdzinājiem		Aviā- cijas elektro- nika
82. Ūdens iesmidzināšana	—	—	3	1	—	—	3	1	1
83. Palīgpārnesumkārbas	—	—	3	1	—	—	3	1	1
84. Piedziņas pastiprinātājs	—	—	3	1	—	—	3	1	1
73. <i>AFADCE</i>	—	—	3	1	—	—	3	1	3
74. Aizdedze	—	—	3	1	—	—	3	1	3
77. Dzinēja indikācijas sistēmas	—	—	3	1	—	—	3	1	3
Propelleri									
60.A Standarta prakse – propelleri	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61. Propelleri/piedziņa	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61.A Propellera uzbūve	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61.B Propellera soļa vadība	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61.C Propellera sinhronizēšana	3	1	3	1	—	—	—	—	1
61.D Propellera elektroniskā vadība	2	1	2	1	—	—	—	—	3
61.E Propellera aizsardzība pret apledojumu	3	1	3	1	—	—	—	—	—
61.F Propellera apkope	3	1	3	1	—	—	—	—	1

- f) Apmācības metodes, kam pamatā multimediju izmantošana (*MBT*), var izmantot, lai apmierinātu teorētiskās apmācības daļu klasē vai kontrolētā virtuālā vidē, ja to pieņem kompetentā iestāde, kura apstiprina mācību kursu.

3.2. Praktiskā daļa

a) Mērķis

Praktiskās apmācības mērķis ir iegūt vajadzīgo kompetenci tehniskās apkopes, pārbaudu un rutīnas darbā atbilstoši tehniskās apkopes rokasgrāmatai un citām attiecīgajām instrukcijām un uzdevumiem, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu, piemēram, defektu novēršanā, remontos, regulēšanā, nomaiņā un pārbaudē uz stenda un, ja vajadzīgs, tādās darbības pārbaudēs, kā dzinēja darbināšana utt. Tas ietver izpratni par visas tehniskās literatūras un gaisa kuģa dokumentācijas izmantošanu, speciālistu/speciālajiem instrumentiem un testa aprīkojumu detaļu un tipam raksturīgu moduļu izņemšanai un nomaiņai, ietverot visus tehniskās apkopes darbus uz spārnu.

▼B

b) Saturs

Kā praktiskās apmācības daļa jāpabeidz vismaz 50 % no priekšmetiem, kuri tabulā atzīmēti ar krustiņu un kuri attiecas uz konkrēto gaisa kuģa tipu.

Ar krustiņu atzīmētie uzdevumi ir svarīgi praktiskās apmācības mērķiem, lai nodrošinātu, ka tiek pareizi risināta galveno tehniskās apkopes uzdevumu darbība, funkcijas, uzstādīšana un drošība, jo īpaši, ja tos nevar pilnībā izskaidrot tikai teorētiski. Lai gan sarakstā minēti minimālās praktiskās apmācības priekšmeti, var pievienot citus priekšmetus, kas attiecas uz konkrētu gaisa kuģa tipu.

Uzdevumi, kas jāpabeidz, ir raksturīgi gaisa kuģim un sistēmām pēc to sarežģītības un nepieciešamā tehniskā ieguldījuma, lai pabeigtu šo uzdevumu. Kaut gan var iekļaut samērā vienkāršus uzdevumus, jāiekļauj jāveic arī sarežģītāki uzdevumi, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu.

Tabulā lietotie saīsinājumi: LOC – vieta, FOT – funkciju/darbības tests, SGH – apkopšana un lidlauka pakalpojumi, R/I – demontēšana/iemon-tēšana, MEL – minimālās ierīču komplektācijas saraksts, TS – defektu novēršana.

Nodaļas	B1/B2	B1					B2				
	LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
Ievada modulis:											
5. Termiņi/tehniskās apkopes pārbaudes	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Izmēri/zonas (<i>MTOM</i> utt.)	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7. Celšana un nostiprināšana	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8. Līdzsvarošana un svēršana	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
9. Vilkšana un manevrēšana	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
10. Novietošana stāvvietā/pietauvošana, glabāšana un izmantošanas turpināšana	X/X	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
11. Trafareti un zīmes	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12. Apkopšana	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
20. Standarta prakse – attiecas tikai uz konkrēto tipu	X/X	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
Helikopteri:											
18. Vibrācijas un trokšņa analīze (lāpstu iestafēšana)	X/—	—	—	—	—	X	—	—	—	—	—

$\nabla \underline{\mathbf{B}}$ [illegible]

[illegible][illegible]

▼ **B**

[illegible]

▼ B

Nodaļas	B1/B2	B1					B2				
	LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
36. Pneimatika	X/—	X	—	X	X	X	X	—	X	X	X
36.A Pneimatika – uzraudzība un indikācijas	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
37. Vakuums	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
38. Ūdens/atkritumi	X/—	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
41. Ūdens balasts	X/—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42. Integrāla modulāra aviācijas elektronika	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
44. Kabīnes sistēmas	X/X	—	—	—	—	—	X	X	X	X	X
45. Borta tehniskās apkopes sistēma (vai aplūkota 31. punktā)	X/X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
46. Informācijas sistēmas	X/X	—	—	—	—	—	X	—	X	X	X
50. Kravas un palīgtelpas	X/X	—	X	—	—	—	—	—	—	—	—
Turbo/virzuļdzinēja modulis:											
70. Standarta prakse – dzinēji – attiecas tikai uz konkrēto tipu	—	—	X	—	—	—	—	X	—	—	—
70.A Konstruktijas izvietojums un darbība (ieplūdes uzstādījums, kompresori, degkamera, turbīnu sekcija, gultņi un blīvējumi, eļļošanas sistēmas)	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Turbodzinēji:											
70.B Dzinēja darbība	—	—	—	—	—	X	—	—	—	—	—

[illegible]

49. Palīgdzinēji (*APU*)

▼ **B**

Nodaļas	B1/B2	B1					B2				
	LOC	FOT	SGH	R/I	MEL	TS	FOT	SGH	R/I	MEL	TS
Virzuļdzinēji:											
70. Standarta prakse – dzinēji – attiecas tikai uz konkrēto tipu	—	—	X	—	X	—	X	—	X	—	X
70.A Konstruktijas izvietojums un darbība (ieplūdes uzstādījums, kompresori, degkamera, turbīnu sekcija, gultņi un blīvējumi, eļļošanas sistēmas)	X/X	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
70.B Dzinēja darbība	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
71. Spēka iekārta	X/—	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
73. Dzinēja degviela un kontrole	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
73. AFADEC sistēmas	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
74. Aizdedze	X/X	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
76. Dzinēja vadības ierīces	X/—	X	—	X	—	X	—	X	—	X	—
77. Dzinēja indikācijas sistēmas	X/X	X	—	—	X	X	X	—	—	X	X
78. Izplūde	X/—	X	—	—	X	X	—	—	—	—	—
79. Eļļa	X/—	—	X	X	—	—	—	—	—	—	—

$\nabla \underline{\mathbf{B}}$ [illegible]

▼B**4. Tipa apmācības eksaminācijas un vērtējuma standarts****4.1. Teorētiskās daļas eksaminācijas standarts**

Pēc tam, kad ir pabeigta gaisa kuģa tipa apmācības teorētiskā daļa, jānoliek rakstisks eksāmens, kas atbilst šādām prasībām:

- a) eksāmena veids ir jautājumi ar vairākiem atbilžu variantiem. Katram šādam izvēles jautājumam jābūt trim alternatīvām atbildēm, no kurām tikai viena ir pareiza. Kopējo laiku aprēķina, pamatojoties uz jautājumu kopējo skaitu, un atbildei vidēji rēķina 90 sekundes katram jautājumam;
- b) katram, kas priekšmetu nepārzina, nepareizie atbilžu varianti izskatās vienlīdz iespējami. Visiem atbilžu variantiem jābūt skaidri saistītiem ar jautājumu, un tajos jāizmanto līdzīga leksika, gramatiskās konstrukcijas, un tiem jābūt līdzīga garuma;
- c) skaitliskajos jautājumos nepareizās atbildes atbilst procesuālām kļūdām, piemēram, nepareizi piemērotas zīmes (+ vai –) vai nepareizi mērvienības vienības. Tie nav tikai nejauši skaitļi;
- d) katras atsevišķas nodaļas eksaminācijas līmenis ⁽¹⁾ ir tāds, kā definēts 2. punktā “Gaisa kuģa tipa apmācības līmeņi”. Tomēr ir pieņemami, ja izmantots neliels skaits zemāka līmeņa jautājumu;
- e) eksāmena laikā nedrīkst izmantot grāmatas. Nav atļauts lietot palīgmatēriālus. Izņēmums ir tikai gadījums, kad pārbauda B1 vai B2 kategorijas kandidāta spēju izskaidrot tehniskos dokumentus;
- f) jautājumu skaitam jābūt vismaz vienam jautājumam pret apmācības stundu. Jautājumu skaits par katru atsevišķu nodaļu, un līmeni ir proporcionāls:

— faktiskajam apmācību stundu skaitam, kurās mācīta šī nodaļa un līmenis,

— mācību mērķiem, ko nosaka apmācības vajadzību analīze.

Dalībvalsts kompetentā iestāde novērtē jautājumu skaitu un līmeni, kad tā apstiprina mācību kursu;

- g) sekmīgi nokārtotas eksaminācijas atzīme ir 75 %. Ja tipa apmācības eksamināciju sadala vairākos eksāmenos, tad katrs eksāmens jānoliek vismaz ar 75 % atzīmi. Lai būtu iespējams sasniegt precīzi 75 % atzīmi, eksāmena jautājumu skaitam jādalās ar 4;
- h) nedrīkst lietot soda punktu sistēmu (negatīvus punktus par nepareizi atbildētu jautājumu);
- i) eksāmenus pēc moduļa apgūšanas nedrīkst izmantot kā daļu no gala eksāmena, ja vien tie nesatur pareizu vajadzīgo jautājumu skaitu un līmeni.

4.2. Praktiskās daļas novērtējuma standarts

Pēc tam, kad ir pabeigta gaisa kuģa tipa apmācības praktiskā daļa, jāveic vērtēšana, kas atbilst šādām prasībām:

- a) vērtēšanu veic nozīmēti vērtētāji, kam ir atbilstoša kvalifikācija;
- b) vērtēšanā novērtē apmācāmā zināšanas un prasmes.

⁽¹⁾ Šā 4. punkta nolūkos “priekšmets” nozīmē katru rindu ar numuru tabulā, kas sniegta 3.1. punkta e) apakšpunktā.

▼B**5. Tipa eksaminācijas standarts**

Tipa eksamināciju vada mācību organizācijas, kuras ir apstiprinātas atbilstīgi 147. daļas noteikumiem, vai kompetentā iestāde.

Eksaminācija ir mutiska, rakstiska vai pamatojas uz praktisku vērtējumu, vai kombinēta un atbilst šādām prasībām:

- a) mutiskā eksāmena jautājumiem jābūt atvērtā tipa;
- b) rakstiskā eksāmena jautājumiem jābūt esejas tipa jautājumiem vai jautājumiem ar vairākiem atbilžu variantiem;
- c) praktiskajā novērtējumā jānovērtē personas kompetence uzdevuma veikšanā;
- d) eksāmenam jābūt par priekšmetu paraugu ⁽¹⁾, kuri ņemti no 3. punktā minētās tipa apmācības/eksāmena mācību programmas norādītajā līmenī;
- e) katram, kas priekšmetu nepārzina, nepareizie atbilžu varianti izskatās vienlīdz iespējami. Visiem atbilžu variantiem jābūt skaidri saistītiem ar jautājumu un tajos jāizmanto līdzīgu leksiku, gramatiskās konstrukcijas un tiem jābūt līdzīga garuma;
- f) skaitliskajos jautājumos nepareizās atbildes atbilst procesuālām kļūdām, piemēram, nepareizi piemēroti koeficienti vai nepareizi pārvērstas vienības: tie nav tikai nejauši skaitļi;
- g) eksaminācijai jānodrošina, ka tiek izpildīti šādi mērķi:

- 1) ar pārliecību pienācīgi apspriesties par gaisa kuģi un tā sistēmām;
- 2) nodrošināt tehniskās apkopes, pārbaudi un rutīnas darba drošu veikšanu atbilstoši tehniskās apkopes rokasgrāmatai un citām attiecīgajām instrukcijām un uzdevumiem, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu, piemēram, defektu novēršanu, remontus, regulēšanu, nomaiņu un pārbaudi uz stenda un, ja vajadzīgs, tādām darbības pārbaudēm, kā dzinēja darbināšana utt.;
- 3) pareizi lietot visu tehnisko literatūru un gaisa kuģa dokumentāciju;
- 4) pareizi lietot speciālos instrumentus un testa aprīkojumu, demontēt un nomainīt sastāvdaļas un moduļus, kas attiecas uz tipu, ieskaitot ikvienu tehnisko apkopi bez sastāvdaļas noņemšanas;

- h) uz eksamināciju attiecas šādi nosacījumi:

- 1) maksimālais mēģinājumu skaits pēc kārtas ir trīs. Turpmākie trīs mēģinājumi atļauti pēc vienu gadu ilga gaidīšanas laika starp komplektiem. Pēc pirmā neveiksmīgā mēģinājuma vienā komplektā tiek pieprasīts gaidīšanas laiks līdz 30 dienām un 60 dienu gaidīšanas laiks tiek pieprasīts pēc otrā neveiksmīgā mēģinājuma.

Pieteikuma iesniedzējs tehniskās apkopes mācību organizācijai vai kompetentajai iestādei, kurai tas iesniedzis pieteikumu par eksamināciju, rakstiski apliecina pagājušā gada laikā veikto mēģinājumu skaitu un datumus un norāda tehniskās apkopes organizāciju vai kompetento iestādi, kurā šie mēģinājumi notika. Tehniskās apkopes mācību organizācija vai kompetentā iestāde ir atbildīga par eksaminācijas mēģinājumu attiecīgajos periodos skaita pārbaudi;

⁽¹⁾ Šā 5. punkta nolūkos "priekšmets" nozīmē katru rindu ar numuru tabulā, kas sniegta 3.1. punkta e) apakšpunktā un 3.2. punkta b) apakšpunktā.

▼B

- 2) tipa eksāmens jānoliek un nepieciešamā praktiskā pieredze jāpabeidz trīs gadu laikā pirms pieteikuma par tipa apstiprinājuma atzīmi gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē iesniegšanas;
- 3) tipa eksāmena laikā vismaz vienam eksaminētājam ir jābūt klāt. Eksaminētājs(-i) nav piedalījies(-ušies) pieteikuma iesniedzēja apmācībā;
- i) eksaminētājs(-i) sagatavo rakstisku un parakstītu atskaiti, kurā izklāsta, kāpēc kandidāts ir vai nav nokārtojis eksāmenu.

6. Apmācība darba vietā

Apmācību darba vietā (*OJT – On the Job Training*) apstiprina kompetentā iestāde, kas izdevusi licenci.

To veic tehniskās apkopes organizācijā, kas atbilstoši apstiprināta konkrētā gaisa kuģa tipa apkopei, kā arī tās kontrolē, un novērtē atbilstoši kvalificēti iecelti vērtētāji.

Tā ir uzsākta un pabeigta trīs gadu laikā pirms pieteikuma par tipa novērtējuma apstiprinājumu iesniegšanas.

a) Mērķis

OJT mērķis ir iegūt nepieciešamo kompetenci un pieredzi drošas tehniskās apkopes veikšanā.

b) Saturs

OJT aptver dažādus uzdevumus, kas pieņemami kompetentajai iestādei. Uzdevumiem, kas jāpabeidz, jābūt raksturīgiem gaisa kuģim un sistēmām pēc to sarežģītības un uzdevuma pabeigšanai nepieciešamā tehniskā ieguldījuma. Kaut gan var iekļaut samērā vienkāršus uzdevumus, jāiekļauj un jāveic arī sarežģītāki tehniskās apkopes uzdevumi, kas attiecas uz gaisa kuģa tipu.

Katru uzdevumu paraksta students un ieceltais vadītājs. Uzskaitītie uzdevumi ir ar norādi uz faktisko darbu karti/darblapu utt.

Pabeigtas *OJT* galīgais novērtējums ir obligāts, un to veic atbilstoši kvalificēts ieceltais vērtētājs.

OJT darblapās/reģistrācijas žurnālā norāda šādus datus:

- 1) apmācāmā vārds, uzvārds;
- 2) dzimšanas datums;
- 3) apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija;
- 4) vieta;
- 5) uzrauga un vērtētāja vārds, uzvārds (vajadzības gadījumā ietverot licences numuru);
- 6) uzdevuma pabeigšanas datums;

▼B

- 7) uzdevuma apraksts un darbu karte/darblapa/tehniskais reģistrs utt.;
- 8) gaisa kuģa tips un gaisa kuģa reģistrācija;
- 9) gaisa kuģa tipa novērtējums, par kuru iesniegts pieteikums.

Lai kompetentajai iestādei atvieglotu apstiprināšanu, *OJT* pierādīšanai izmanto i) sīki izstrādātas darblapas/reģistrācijas žurnālu un ii) atbilstības ziņojumu, kas parāda, kā *OJT* atbilst šīs daļas prasībām.

▼M5

*IV papildinājums***Pieredzes prasības 66.daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences
paplašināšanas gadījumā**

Turpmāk sniegtajā tabulā norādītas prasības pieredzei, lai varētu pievienot jaunu kategoriju vai apakškategoriju jau esošai 66. daļā minētajai licencei.

Pieredze ir praktiska pieredze ekspluatācijā esoša gaisa kuģa tehniskajā apkopē apakškategorijā, kas attiecas uz pieteikumu.

Prasību par pieredzi samazina par 50 %, ja pieteikuma iesniedzējs ir pabeidzis apstiprināto 147. daļā minēto kursu attiecībā uz apakškategoriju.

Uz No	A1	A2	A3	A4	B1.1	B1.2	B1.3	B1.4	B2	B2L	B3
A1	—	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	2 gadi	1 gads	6 mēneši
A2	6 mēneši	—	6 mēneši	6 mēneši	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	2 gadi	1 gads	6 mēneši
A3	6 mēneši	6 mēneši	—	6 mēneši	2 gadi	1 gads	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	1 gads
A4	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	—	2 gadi	1 gads	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	1 gads
B1.1	Nav	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	—	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	1 gads	1 gads	6 mēneši
B1.2	6 mēneši	Nav	6 mēneši	6 mēneši	2 gadi	—	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	Nav
B1.3	6 mēneši	6 mēneši	Nav	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	—	6 mēneši	1 gads	1 gads	6 mēneši
B1.4	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	Nav	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	—	2 gadi	1 gads	6 mēneši
B2	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	1 gads	1 gads	1 gads	1 gads	—	—	1 gads
B2L	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	6 mēneši	1 gads	1 gads	1 gads	1 gads	1 gads	—	1 gads
B3	6 mēneši	Nav	6 mēneši	6 mēneši	2 gadi	6 mēneši	2 gadi	1 gads	2 gadi	1 gads	—

▼M5*V papildinājums***Pieteikuma veidlapa – EASA 19. veidlapa**

1. Šajā papildinājumā ir iekļauts pieteikuma veidlapas paraugs III pielikumā (66. daļa) minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai.
2. Dalībvalsts kompetentā iestāde var pārveidot EASA 19. veidlapu tikai tik daudz, lai iekļautu tajā papildu informāciju, kas vajadzīga tajos gadījumos, kad valsts prasības ļauj izmantot gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kas izdota saskaņā ar III pielikumu (66. daļa), ārpus I pielikuma (M daļa) un II pielikuma (145. daļa) prasībām, vai pieprasa to šādi izmantot.

▼ **M5**

PIETEIKUMS 66. DAĻĀ MINĒTĀS GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES LICENCES (AML) SAŅEMŠANAI/GROZĪŠANAI/PAGARINĀŠANAI	EASA 19. VEIDLAPA																																																																																																				
ZIŅAS PAR PIETEIKUMA IESNIEDZĒJU: Vārds, uzvārds: Adrese: Tālr.: E-pasts: Valstspiederība: Dzimšanas datums un vieta:																																																																																																					
INFORMĀCIJA PAR 66. DAĻĀ MINĒTO AML (ja vajadzīgs): Licences Nr.: Izdošanas datums:																																																																																																					
ZIŅAS PAR DARBA DEVĒJU: Nosaukums: Adrese: Tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājuma atsauce: Tālr.: Fakss:																																																																																																					
PIETEIKUMS PAR: (atzīmēt attiecīgos lodziņus) AML saņemšana ☐ AML grozīšana ☐ AML pagarināšana ☐ <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <thead> <tr> <th style="text-align: left; width: 30%;">(Apakš)kategorijas</th> <th style="text-align: center; width: 5%;">A</th> <th style="text-align: center; width: 5%;">B1</th> <th style="text-align: center; width: 5%;">B2</th> <th style="text-align: center; width: 5%;">B2L</th> <th style="text-align: center; width: 5%;">B3</th> <th style="text-align: center; width: 5%;">C</th> <th style="text-align: center; width: 5%;">L (sk. turpmāk)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Lidmašīna ar turbīndzinēju</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Lidmašīna ar virzuļdzinēju</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Helikopters ar turbīndzinēju</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Helikopters ar virzuļdzinēju</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Avionika</td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td colspan="3" style="text-align: center;">☐ Sistēmas kvalifikācijas atzīmes skatīt turpmāk</td> </tr> <tr> <td>Nehermetizētas virzuļdzinēju lidmašīnas ar MTOM līdz 2 t</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>Kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td></td> </tr> <tr> <td>Gaisa kuģi, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> </tbody> </table> Sistēmas kvalifikācijas atzīmes B2L licencei: <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr><td>1. lidojums automātiskajā režīmā</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>2. instrumenti</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>3. com/nav</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>4. novērošana</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>5. korpasa sistēmas</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> </tbody> </table> L licences apakškategorijas <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tbody> <tr><td>L1C: kompozītmateriālu planieri.</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>L1: planieri.</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>L2C: kompozītmateriālu planieri ar dzinēju un kompozītmateriālu ELA1 lidmašīnas</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>L2: planieri ar dzinēju un ELA1 lidmašīnas</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>L3H: karstā gaisa baloni</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>L3G: gāzes gaisa baloni</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>L4H: karstā gaisa dirižablji</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>L4G: ELA2 gāzes dirižablji</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> <tr><td>L5: gāzes dirižablji, kas nav ELA2 gāzes dirižablji</td><td style="text-align: center;">☐</td></tr> </tbody> </table> Tipa apstiprinājums/kvalifikācijas atzīmes apstiprinājums/ierobežojumu atcelšana (ja vajadzīgs):		(Apakš)kategorijas	A	B1	B2	B2L	B3	C	L (sk. turpmāk)	Lidmašīna ar turbīndzinēju	☐	☐						Lidmašīna ar virzuļdzinēju	☐	☐						Helikopters ar turbīndzinēju	☐	☐						Helikopters ar virzuļdzinēju	☐	☐						Avionika			☐		☐ Sistēmas kvalifikācijas atzīmes skatīt turpmāk			Nehermetizētas virzuļdzinēju lidmašīnas ar MTOM līdz 2 t					☐			Kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju						☐		Gaisa kuģi, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju							☐	1. lidojums automātiskajā režīmā	☐	2. instrumenti	☐	3. com/nav	☐	4. novērošana	☐	5. korpasa sistēmas	☐	L1C: kompozītmateriālu planieri.	☐	L1: planieri.	☐	L2C: kompozītmateriālu planieri ar dzinēju un kompozītmateriālu ELA1 lidmašīnas	☐	L2: planieri ar dzinēju un ELA1 lidmašīnas	☐	L3H: karstā gaisa baloni	☐	L3G: gāzes gaisa baloni	☐	L4H: karstā gaisa dirižablji	☐	L4G: ELA2 gāzes dirižablji	☐	L5: gāzes dirižablji, kas nav ELA2 gāzes dirižablji	☐
(Apakš)kategorijas	A	B1	B2	B2L	B3	C	L (sk. turpmāk)																																																																																														
Lidmašīna ar turbīndzinēju	☐	☐																																																																																																			
Lidmašīna ar virzuļdzinēju	☐	☐																																																																																																			
Helikopters ar turbīndzinēju	☐	☐																																																																																																			
Helikopters ar virzuļdzinēju	☐	☐																																																																																																			
Avionika			☐		☐ Sistēmas kvalifikācijas atzīmes skatīt turpmāk																																																																																																
Nehermetizētas virzuļdzinēju lidmašīnas ar MTOM līdz 2 t					☐																																																																																																
Kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju						☐																																																																																															
Gaisa kuģi, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju							☐																																																																																														
1. lidojums automātiskajā režīmā	☐																																																																																																				
2. instrumenti	☐																																																																																																				
3. com/nav	☐																																																																																																				
4. novērošana	☐																																																																																																				
5. korpasa sistēmas	☐																																																																																																				
L1C: kompozītmateriālu planieri.	☐																																																																																																				
L1: planieri.	☐																																																																																																				
L2C: kompozītmateriālu planieri ar dzinēju un kompozītmateriālu ELA1 lidmašīnas	☐																																																																																																				
L2: planieri ar dzinēju un ELA1 lidmašīnas	☐																																																																																																				
L3H: karstā gaisa baloni	☐																																																																																																				
L3G: gāzes gaisa baloni	☐																																																																																																				
L4H: karstā gaisa dirižablji	☐																																																																																																				
L4G: ELA2 gāzes dirižablji	☐																																																																																																				
L5: gāzes dirižablji, kas nav ELA2 gāzes dirižablji	☐																																																																																																				

▼M5

Es vēlos pieteikties 66. daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai/grozīšanai/pagarināšanai, kā norādīts, un apliecinu, ka visa šajā veidlapā minētā informācija ir pareiza pieteikuma iesniegšanas laikā.

Ar šo apliecinu, ka:

1. man nav citā dalībvalstī izdotas 66. daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences;
2. es neesmu pieteicies 66. daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences saņemšanai citā dalībvalstī, un
3. man nekad nav bijis citā dalībvalstī izdotas 66. daļā minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences, kura atsaukta vai apturēta citā dalībvalstī.

Es arī saprotu, ka neprecīzas informācijas sniegšana man var liegt turēt 66. daļā minēto gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci.

Paraksts: Vārds, uzvārds:

Datums:

Es vēlos pieprasīt turpmāk minētos kredītpunktus (ja tādi ir):

.....

Kredītpunkti par pieredzi, ko piešķir par 147. daļā minēto apmācību:

.....

Kredītpunkti par eksamināciju, ko piešķir par līdzvērtīgiem eksāmenu sertifikātiem:

.....

Pievienot attiecīgos sertifikātus

Ieteikums (ja vajadzīgs). Ar šo tiek sniegts apliecinājums, ka pieteikuma iesniedzējs ir izpildījis attiecīgās 66. daļā minētās prasības par zināšanām un pieredzi tehniskajā apkopē, un tiek ieteikts, lai kompetentā iestāde izdod 66. daļā minēto AML vai izdara tajā atzīmi.

Paraksts: Vārds, uzvārds:

Amats:..... Datums:

▼ **M5***VI papildinājums***III pielikumā (66. daļa) minētā gaisa kuģa tehniskās apkopes licence – EASA
26. veidlapa**

1. Turpmākajās lapās ir sniegts III pielikumā (66. daļa) minētās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences paraugs.
2. Dokumentam jābūt drukātam norādītajā standartizētajā veidā, taču tā izmērus var samazināt, lai to varētu ģenerēt dators. Ja izmērus samazina, ievēro sevišķu rūpību, lai nodrošinātu pietiekamu vietu tajos laukumos, kur nepieciešams uzspiest oficiālos zīmogus vai spiedogus. Datorģenerētos dokumentos nav jāiekļauj visas ailes, ja šādas ailes paliek neaizpildītas, ja vien šādu dokumentu var skaidri pazīt kā gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kas izdota saskaņā ar III pielikuma (66. daļa) noteikumiem.
3. Dokumentu var aizpildīt vai nu angļu valodā, vai arī kompetentās iestādes dalībvalsts oficiālajā valodā. Pēdējā gadījumā, lai savstarpējās atzīšanas nolūkā nodrošinātu izpratni, eksemplāru angļu valodā pievieno ikviena tāda licences turētāja dokumentam, kuram licence jāizmanto ārpus minētās dalībvalsts.
4. Katram licences turētājam ir unikāls licences turētāja numurs, kura pamatā ir valsts identifikators un burtciparu indekss.
5. Dokumenta lapu secība var atšķirties no šajā piemērā norādītās, un tajā nav vajadzīgas atdalītājlīnijas, ja vien ietvertā informācija ir izvietota tā, ka katras lapas izklājumu var skaidri pazīt kā šeit sniegto gaisa kuģa tehniskās apkopes licences parauga formātu.
6. Dokumentu sagatavo kompetentā iestāde. Tomēr to var sagatavot arī ikviena saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) apstiprināta tehniskās apkopes organizācija, ja tam piekrīt kompetentā iestāde un sagatavošana notiek saskaņā ar procedūru, kas noteikta II pielikuma (145. daļa) 145.A.70. punktā minētajā tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā. Visos gadījumos dokumentu izsniedz kompetentā iestāde.
7. Jebkurus grozījumus esošā gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē sagatavo kompetentā iestāde. Tomēr tos var sagatavot arī ikviena saskaņā ar II pielikumu (145. daļa) apstiprināta tehniskās apkopes organizācija, ja tam piekrīt kompetentā iestāde un sagatavošana notiek saskaņā ar procedūru, kas noteikta II pielikuma (145. daļa) 145.A.70. punktā minētajā tehniskās apkopes organizācijas pašraksturojumā. Visos gadījumos dokumentu groza kompetentā iestāde.
8. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licences turētājs glabā to labā stāvoklī un nodrošina, ka netiek izdarīti neatļauti ieraksti. Šā noteikuma neievērošanas gadījumā licence var tikt padarīta nederīga vai turētājam var tikt liegta jebkuru sertifikācijas tiesību turēšana. Turētāju var arī saukt pie atbildības saskaņā ar valsts tiesību aktiem.
9. Saskaņā ar III pielikumu (66. daļa) izdoto gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci atzīst visās dalībvalstīs, un, strādājot citā dalībvalstī, šis dokuments nav jāapmaina.
10. Pielikumu EASA 26. veidlapai var pievienot pēc izvēles, un to var izmantot tikai valsts nozīmes tiesību norādīšanai, uz kurām attiecas valsts tiesību akti, kas nav III pielikuma (66. daļa) darbības jomā.

▼M5

11. Kompetentā iestāde var izlemt neizdot gaisa kuģa tehniskās apkopes licences gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmju lapu līdz brīdim, kad tajā ir jāizdara pirmā gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīme, un tai var nākties izdot vairākas gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmju lapas, ja ir jānorāda vairākas gaisa kuģa tipa kvalifikācijas atzīmes.
12. Neatkarīgi no 11. punkta noteikuma katra izdotā lapa atbilst šā piemēra formātam, un tajā ir attiecībā uz šo lapu norādītā informācija.
13. Gaisa kuģa tehniskās apkopes licencē skaidri norāda, ka ierobežojumi ir izņēmums no sertifikācijas tiesībām. Ja nav piemērojami ierobežojumi, tad lapu "IEROBEŽOJUMI" izdod ar norādi "Nav ierobežojumu".
14. Ja gaisa kuģa tehniskās apkopes licences izdošanai izmanto iepriekš nodrukātu formātu, tajā izdara atzīmi katras kategorijas, apakškategorijas vai tipa kvalifikācijas atzīmes ailē, kurā nav kvalifikācijas atzīmes, lai norādītu, ka kvalifikācijas atzīme nav piešķirta.

▼ M5

I.

EIROPAS SAVIENĪBA (*)

[VALSTS]

[IESTĀDES NOSAUKUMS UN LOGOTIPS]

II.

66. daļa

GAISA KUĢA TEHNISKĀS APKOPES

LICENCE

III.

Licence Nr. [DALĪBVALSTS]

KODS].66.[XXXX]

EASA 26. veidlapa – 5. izdevums

IVa. Licences turētāja vārds un uzvārds:

IVb. Dzimšanas datums un vieta:

V. Licences turētāja adrese:

VI. Licences turētāja valstspiederība:

VII. Turētāja paraksts:

III. Licences Nr.:

VIII. NOSACĪJUMI:

Šī licence ir jāparaksta tās turētājam, un tai jāpievieno personu apliecināošs dokuments, kurā ir licences turētāja fotogrāfija.

Atzīme par ikvienu kategoriju, kas izdarīta tikai uz lapas(-ām) 66. daļa KATEGORIJAS", neļauj turētājam izdot gaisa kuģim izmantošanas sertifikātu.

Šī licence atbilst /CAO 1. pielikuma nolūkam, ja uz tās ir gaisa kuģa kvalifikācijas atzīme.

Šīs licences turētāja tiesības paredzētas Regulā (ES) Nr. 1321/2014 un jo īpaši tās III pielikumā (66. daļa).

Šī licence ir spēkā līdz datumam, kas norādīts ierobežojumu lapā, ja vien tā nav apturēta vai atsaukta iepriekš.

Šīs licences tiesības drīkst izmantot, ja iepriekšējo divu gadu laikā turētājam atbilstoši tiesībām, kuras piešķir licence, ir bijusi sešus mēnešus ilga pieredze tehniskajā apkopē vai arī viņš ir izpildījis nosacījumus par attiecīgo tiesību piešķiršanu.

III. Licences Nr.:

IX. 66. daļa KATEGORIJAS

DERĪGUMS	A	B1	B2	B2L	B3	L	C
Lidmašīnas ar turbīndzinējiem			n/a		n/a	n/a	n/a
Lidmašīnas ar virzuļdzinējiem			n/a		n/a	n/a	n/a
Helikopteri ar turbīndzinējiem			n/a		n/a	n/a	n/a
Helikopteri ar virzuļdzinējiem			n/a		n/a	n/a	n/a
Avionika	n/a	n/a			n/a	n/a	n/a
Kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju	n/a	n/a	n/a		n/a	n/a	
Gaisa kuģi, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju	n/a	n/a	n/a		n/a	n/a	
Planieri, planieri ar dzinēju, <i>ELA1</i> lidmašīnas, gaisa baloni un dirižablji	n/a	n/a	n/a		n/a		n/a
Nehermetizētas virzuļdzinēju lidmašīnas ar <i>MTOM</i> līdz 2 000 kg	n/a	n/a	n/a			n/a	n/a

X. Izdevējas amatpersonas paraksts un datums:

XI. Izdevējas iestādes zīmogs vai spiedogs:

III. Licences Nr.:

XIII.	66.	DAĻA. IEROBEŽOJUMI
		Derīga līdz:
III.		Licences Nr.:

AR NOLŪKU ATSTĀTA TUKŠA LAPA

▼ **M5***VII papildinājums***Pamatzināšanu prasības L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences iegūšanai**

Šajā papildinājumā noteikto dažādo nepieciešamo zināšanu līmeņu definīcijas ir tās pašas, kas ietvertas III pielikuma (66. daļa) I papildinājuma 1. punktā.

Apakškategorijas	Katrai apakškategorijai nepieciešamie moduļi (sk. turpmāko mācību programmas tabulu)
L1C: kompozītmateriālu planieri	1L, 2L, 3L, 5L, 7L un 12L
L1: planieri	1L, 2L, 3L, 4L, 5L, 6L, 7L un 12L
L2C: kompozītmateriālu planieri ar dzinēju un kompozītmateriālu <i>ELAI</i> lidmašīnas	1L, 2L, 3L, 5L, 7L, 8L un 12L
L2: planieri ar dzinēju un <i>ELAI</i> lidmašīnas	1L, 2L, 3L, 4L, 5L, 6L, 7L, 8L un 12L
L3H: karstā gaisa baloni	1L, 2L, 3L, 9L un 12L
L3G: gāzes gaisa baloni	1L, 2L, 3L, 10L un 12L
L4H: karstā gaisa dirižabļi	1L, 2L, 3L, 8L, 9L, 11L un 12L
L4G: <i>ELA2</i> gāzes dirižabļi	1L, 2L, 3L, 8L, 10L, 11L un 12L
L5: gāzes dirižabļi virs <i>ELA2</i>	Visu B1 apakškategoriju pamatzināšanu prasības, kā arī 8L (B1.1 un B1.3 apakškategorijai), 10L, 11L un 12L

SATURS

Moduļa apzīmējums

1L “Pamatzināšanas”

2L “Cilvēkfaktori”

3L “Aviācijas tiesību akti”

4L “Koka/metāla cauruļu un auduma korpuss”

5L “Kompozītmateriāla korpuss”

6L “Metāla korpuss”

7L “Korpuss – vispārīgi”

8L “Spēka iekārta”

9L “Karsta gaisa balons/dirizablis”

10L “Gāzes gaisa balons/dirizablis (brīva lidojuma/piesiets)”

11L “Karsta gaisa/gāzes dirižabļi”

12L “Radiosakari/*ELT*/transponders/instrumenti”

▼ **M5**

1L MODULIS. PAMATZINĀŠANAS

	Līmenis
1L.1. Matemātika Aritmētika — Aritmētikas termini un zīmes — Reizināšanas un dalīšanas metodes — Daļskaitļi un decimāldaļskaitļi — Reizinātāji un dalāmie skaitļi bez atlikuma — Svara mērvienības, mērvienības un pārrēķina koeficienti — Attiecība un proporcija — Vidējie aritmētiski un procenti — Laukumi un tilpumi, kvadrāti, kubi Algebra — Vienkāršu algebrisko izteiksmju saskaitīšanas, atņemšanas, reizināšanas un dalīšanas novērtējums — Iekavu lietojums — Vienkāršas algebriskās daļas Ģeometrija — Vienkāršas ģeometriskas konstrukcijas — Grafiskais attēlojums: grafiku īpašības un lietojums	1
1L.2. Fizika Vielas — Vielas īpašības: ķīmiskie elementi — Ķīmiskie savienojumi — Vielas agregātstāvokļi: ciets, šķidrums un gāzveida — Agregātstāvokļu maiņa Mehānika — Spēki, momenti un pāri, attēlošana ar vektoriem — Smagumcentrs — Stiepe, spiede, bīde un vērpe — Cietvielu, šķidrumu un gāzu raksturs un īpašības Temperatūra — Termometri un temperatūru skalas: Celsija, Fārenheita un Kelvina — Siltuma definīcija	1
1L.3 Elektroautomātika Līdzstrāvas ķēdes — Oma likums, pirmais un otrais Kirhofa likums — Avota iekšējās pretestības nozīme — Pretestība/rezistors — Rezistora krāsu kods, lielumi un pielaides, ieteicamie lielumi, nominālā jauda — Rezistori, kas saslēgti virknē un paralēli	1
1L.4. Aerodinamika/aerostatika Starptautiskās standartatmosfēras (<i>ISA</i>) lietojums aerodinamikā un aerostatikā	1

▼ M5

	Līmenis
Aerodinamika — Gaisa plūsma ap ķermeni — Robežslānis, laminārā un turbulentā plūsma — Vilce, svars, rezultīvais aerodinamiskais spēks — Cēlējspēka un pretestības radīšana: uzplūdes leņķis, polāre, iekrišana AerostatikaIetekme uz apvalku, vēja ietekme, augstuma un temperatūras ietekme	
1L.5. Darba vietas drošība un vides aizsardzība — Droša darba prakse un drošības pasākumi, kas jāievēro, strādājot ar elektrību, gāzēm, jo īpaši, skābekli, eļļām un ķīmikālijām — (Drošībai un videi) bīstamu materiālu marķēšana un uzglabāšana un utilizācija — Koriģējoša darbība, kas jāveic, notiekot ugunsgrēkam vai citam negadījumam ar vienu vai vairākām briesmām, tostarp zināšanas par ugunsdzēsšanas aģentiem	2

2L MODULIS. CILVĒKFAKTORI

	Līmenis
2L.1. Vispārīgi — Vajadzība ņemt vērā cilvēkfaktorus — Starpgadījumi, kas attiecināmi uz cilvēkfaktoriem/cilvēka kļūdām — “Mērfija” likums	1
2L.2. Cilvēka veikspēja un ierobežojumi Redze, dzirde, informācijas apstrāde, uzmanība un uztvere, atmiņa	1
2L.3. Sociālā psiholoģija Atbildība, motivācija, savstarpējais spiediens, komandas darbs	1
2L.4. Faktori, kas ietekmē veikspēju Fiziskā sagatavotība/veselība, stress, miegs, nogurums, alkohols, medikamenti, narkotiku lietošana	1
2L.5. Fiziskā vide Darba vide (klimate, troksnis, apgaismojums)	1

3L MODULIS. AVIĀCIJAS TIESĪBU AKTI

	Līmenis
3L.1. Tiesiskais regulējums — Eiropas Komisijas, EASA un valstu aviācijas iestāžu (NAA) loma — Piemērojamās M daļas un 66. daļas iedaļas	1
3L.2. Remonti un izmaiņas — Izmaiņu apstiprināšana (remonti un izmaiņas) — Standarta izmaiņas un standarta remonti	2
3L.3. Tehniskās apkopes dati — Lidojumderīguma direktīvas (AD), lidojumderīguma uzturēšanas norādījumi (ICA) (AMM, IPC, u. c.) — Lidojumu rokasgrāmata — Tehniskās apkopes datu uzskaitē	2

▼ **M5**

4L MODULIS. KOKA/METĀLA CAURUĻU UN AUDUMA KORPUSS

	Līmenis
4L1. Koka/kombinēts metāla cauruļu un auduma korpus — Kokmateriāls, saplāksnis, līmvielas, aizsardzība, elektroapgāde, īpašības, apstrāde — Pārklājums (pārklājuma materiāli, līmvielas un apdare, dabiski vai sintētiski pārklājuma materiāli un līmvielas) — Krāsošanas darbi un remonta procesi — Koka/ar audumu pārklātas metāla cauruļu konstrukcijas bojājumu atklāšana, kurus radījusi pārslodzes — Koka sastāvdaļu un pārklājumu bojājumi — Metāla sastāvdaļu plaisāšanas tests (optiska procedūra, piemēram, ar palielināmo stiklu). Korozija un preventīvās metodes. Veselības aizsardzība un ugunsdrošība.	2
4L2. Materiāli — Koku sugas, stabilitāte un apstrādes īpašības — Tērauda un vieglmetāla caurules un stiprinājumi, metinājuma šuvju plaisāšanas pārbaudes — Plastmasa (pārskats, izpratne par īpašībām) — Krāsas, krāsu noņemšana — Līmes, līmvielas — Pārklājuma materiāli un tehnoloģijas (dabiski un sintētiski polimēri)	2
4L3. Bojājumu konstatēšana — Koka/ar audumu pārklātu metāla cauruļu konstrukciju pārslodze — Slodzes pārnese — Nogurumizturība un plaisāšanas tests	3
4L4. Praktiskās darbības — Tapu, skrūvju, vainaguzgriežņu, savilcējuzgriežņu nostiprināšana — Uzmavu savienojums — <i>Nicopress</i> un <i>Talurit</i> remonts; — Pārklājumu remonts — Caurspīdīgo konstrukcijas elementu remonts — Remontdarbu vingrinājumi (saplāksnis, stringers, margas, apšuvumi) — Gaisa kuģa aprīkošana. Vadības virsmas masas līdzsvara aprēķināšana un vadības virsmu pārvietošanās diapazons, darbības spēku mērīšana — 100 stundu/gada pārbaužu veikšana koka vai kombinētam metāla cauruļu un auduma korpusam	2

5L MODULIS. KOMPOZĪTMATERIĀLA KORPUSS

	Līmenis
5L1. Ar šķiedru armētas plastmasas (<i>FRP</i>) korpus — <i>FRP</i> konstrukcijas pamatprincipi — Sveķi (epoksīda, poliestera, fenola sveķi, vinilestera sveķi) — Stiegrojuma materiāli: stikla, aramīda un oglekļa šķiedras, to īpašības — Pildvielas — Atbalsta serdeņi (balsa, šūnveida materiāli, putu plastmasa) — Konstrukcijas, slodzes pārnese (masīvs <i>FRP</i> apvalks, daudzslāņu materiāli)	2

▼ **M5**

	Līmenis
— Bojājumu konstatēšana sastāvdaļu pārslodzes laikā — <i>FRP</i> projektu procedūra (saskaņā ar tehniskās apkopes organizācijas rokasgrāmatu), tostarp materiāla glabāšanas apstākļi	
5L.2. Materiāli — Termoreaktīva plastmasa, termoplastmasas polimēri, katalizatori — Izpratne par īpašībām, apstrādes tehnoloģijām, atdalīšanu, sasaistīšanu, metināšanu — Sveķi ar šķiedru armētai plastmasai: epoksīda sveķi, poliestera sveķi, vinilestera sveķi, fenola sveķi — Stiegrojuma materiāli — No elementāršķiedras līdz diegam (atdalīšanas līdzeklis, apdare), aušanas veidi — Atsevišķu stiegrojuma materiālu īpašības (e-stikla šķiedra, aramīda šķiedra, oglekļa šķiedra) — Kombinēto materiālu sistēmu, matricu problēmas — Adhēzija/kohēzija, šķiedru materiālu dažādās īpašības — Pildmateriāli un pigmenti — Tehniskās prasības pildmateriāliem — Sveķu savienojumu īpašību maiņa, izmantojot e-stiklu, mikrobalonu, aerosolus, kokvilnu, minerālvielas, metāla pulveri, organiskas vielas — Krāsošanas darbi un remonta tehnoloģijas — Papildmateriāli — Šūnveida materiāli (papīrs, <i>FRP</i>, metāls), balsas koksne, <i>Divinycell</i> (<i>Contizell</i>), attīstības tendences	2
5L.3. Ar šķiedru armētas kompozītmateriāla konstrukcijas korpusu montāža — Masīvs apvalks — Daudzslāņu materiāli — Spārnu profilu, fizelāžu, vadības virsmu montāža	2
5L.4. Bojājumu konstatēšana — <i>FRP</i> sastāvdaļu reakcija pārslodzes gadījumā — Atslāpošanās, vaļīgu savienojumu konstatēšana — Spārnu profilu lieces svārstību biežums — Slodzes pārnese — Berzes savienojums un piespiedu bloķēšana — Nogurumizturība un metāla daļu korozija — Metāla savienošana, virsmas apdare, savienojot tērauda un alumīnija sastāvdaļas ar <i>FRP</i>	3
5L.5 Formu veidošana — Ģipša formas, veidņu keramika — <i>GFK</i> formas, želejas slānis, stiegrojuma materiāli, stingruma problēmas — Metāla formas — Pozitīvās un negatīvās formas	2
5L.6. Praktiskās darbības — Tapu, skrūvju, vainaguzgriežņu, savilcējuzgriežņu nostiprināšana — Uznavu savienojums — <i>Nicopress</i> un <i>Talurit</i> remonts; — Pārklājumu remonts — Masīva <i>FRP</i> apvalka remonts	2

▼ M5

	Līmenis
— Veidņu izgatavošana/sastāvdaļu veidošana (piemēram, fizelāžas purngala, šasiju plūsmvirža, spārna galu un spārniņa veidošana) — Daudzslāņu apvalka remonts, kad bojāts iekšējais un ārējais slānis — Daudzslāņu apvalka remonts, spiežot ar veidošanas vakuuma maisu — Caurspīdīgo konstrukcijas elementu remonts (<i>PMMA</i>) ar viena komponenta vai divkomponentu līmvielu — Caurspīdīgo konstrukcijas elementu savienošana ar kupola rāmi — Caurspīdīgo konstrukcijas elementu un citu sastāvdaļu atlaidināšana — Daudzslāņu apvalka remonts (neliels remonts – mazāk nekā 20 cm) — Gaisa kuģa aprīkošana. Vadības virsmas masas līdzsvara aprēķināšana un vadības virsmu pārveidošanās diapazons, darbības spēku mērīšana — 100 stundu/gada pārbaužu veikšana <i>FRP</i> korpusam	

6L MODULIS. METĀLA KORPUSS

	Līmenis
6L.1. Metāla korpuss — Metāla materiāli un sagataves, apstrādes metodes — Nogurumizturība un plaisāšanas tests — Metāla konstrukciju sastāvdaļu montāža, kniedēti savienojumi, līmēti savienojumi — Bojājumu konstatēšana pārslogotās sastāvdaļās, korozijas sekas — Veselības aizsardzība un ugunsdrošība	2
6L.2. Materiāli — Tērauds un tā sakausējumi — Viegļie metāli un vieglmetālu sakausējumi — Kniežu materiāli — Plastmasas — Krāsvielas un krāsas — Metāla līmvielas — Korozijas veidi — Pārklājuma materiāli un tehnoloģijas (dabiski un sintētiski)	2
6L.3. Bojājumu konstatēšana — Pārslogoti metāla korpusi, līmeņošana, simetrijas mērīšana — Slodzes pārnese — Nogurumizturība un plaisāšanas tests — Valīgu kniedēto savienojumu konstatēšana	3
6L.4. Metāla un kompozītmateriāla konstrukcijas korpusu montāža — Virsmas — Rāmji — Stringeri un lonžeroni — Korpusa konstrukcija — Kombinēto materiālu sistēmu problēmas	2
6L.5. Savienotājelementi — Sēžu un pielaižu klasifikācija — Metriskā un imperiālā mērsistēma — Lielizmēra skrūves	2

▼M5

	Līmenis
6L.6. Praktiskās darbības — Tapu, skrūvju, vainaguzgriežņu, savilcējuzgriežņu nostiprināšana — Uzmavu savienojums — <i>Nicopress</i> un <i>Talurit</i> remonts; — Pārklājumu, virsmas bojājumu remonts, metodes plaisu apturēšanai ar urbšanu — Caurspīdīgo konstrukcijas elementu remonts — Metāla lokšņu griešana (alumīnijs un vieglmetāla sakausējumi, tērauds un sakausējumi) — Locīšana, liekšana, malu apstrāde, kalšana, gludināšana, valcēšana — Metāla korpusa remonts ar kniedēm saskaņā ar instrukcijām vai rasējumiem — Kniedēšanas kļūdu novērtējums — Gaisa kuģa aprīkošana. Vadības virsmas masas līdzsvara aprēķināšana un vadības virsmu pārvietošanās diapazons, darbības spēku mērīšana — 100 stundu/gada pārbauzu veikšana metāla korpusam	2

7L MODULIS. KORPUSS – VISPĀRĪGI

	Līmenis
7L.1. Lidojuma vadības sistēma — Vadības ierīces pilota kabīnē: vadības ierīces pilota kabīnē, krāsu marķējumi, pogu formas — Lidojuma vadības virsmas, aizplākšņi, pneimatisko bremžu virsmas, vadības ierīces, viras, gultņi, skavas, sviras ierīces un bīdstieņi, sviras, signāлтаures; trīši, troses, ķēdes, caurules, veltnīši, slīdes, skrūves domkrati, virsmas, pārvietošanās, eļļošana, stabilizatori, vadības ierīču līdzsvarošana — Vadības ierīču kombinācijas: aizplākšņu eleroni, aizplākšņu pneimatiskās bremzes — Trimmeru sistēmas	3
7L.2. Korpus — Šasija: šasiju un triecienu vājināšanas spraišu raksturlielumi, izlaišana, bremzes, trumulis, diski, ritenis, riepas, ievilkšanas mehānismi, elektriska ievilkšana, avārijas situācijas — Spārnu piestiprināšanas punkti pie fizelāžas, astes stabilizācijas virsmas (stabilizatora) piestiprināšanas punkti pie fizelāžas, vadības virsmas piestiprināšanas punkti — Atļautie tehniskās apkopes pasākumi — Vilkšana: vilkšanas/celšanas iekārtas/mehānismi — Salons: sēdekļi un drošības siksnas, salona iekārtojums, vējstikli, logi, trafareti, bagāžas nodalījums, vadības ierīces pilota kabīnē, pilotu kabīnes gaisa padeves sistēma, ventilators — Ūdens balasts: ūdens rezervuāri, ūdensvadi, vārsti, novadcaurules, izplūdes vārsti, pārbaudes — Degvielas sistēma: tvertnes, caurules, filtri, izplūdes vārsti, novadcaurules, pildmateriāls, sadalītājs, sūkņi, indikācija, pārbaudes, savienošana — Hidraulika: sistēmas izvietojs, akumulatori, spiediena un jaudas sadale, indikācija — Šķidrums un gāzes: hidrauliskie, citi šķidrums, līmeņi, rezervuārs, caurules, vārsti, filtri — Aizsardzība: ugunsdrošas starpsienas, ugunsdrošība, aizsardzība pret zibensizlādi, savilcējuzgriežņi, slēģierīces, novadītāji	2
7L.3. Savienotājelementi — Tapu, kniežu, skrūvju noturība — Vadības troses, savilcējuzgriežņi — Ātrās atlaišanas savienojumi (<i>L'Hotellier</i>, <i>SZD</i>, Polija)	2

▼ M5

	Līmenis
7L.4. Fiksācijas ierīces	2
— Atļautās fiksēšanas metodes, sprosttapas, atspertērauda tapas, stieplu fiksatori, sprostuzgriežņi, krāsa	
— Ātrās atlaišanas savienojumi	
7L.5. Svars un līdzsvars	2
7L.6. Glābšanas sistēmas	2
7L.7. Borta moduļi	2
— Pito-statiskā sistēma, vakuuma/dinamiskā sistēma, hidrostatiskā pārbaude	
— Lidojuma vadības instrumenti: gaisa ātruma indikators, altimētrs, vertikālā ātruma indikators, pievienošana un darbība, marķējums	
— Izkārtojums un izvietojums, panelis, elektriskie vadi	
— Žiroskopi, filtri, rādītājinstrumenti; darbības pārbaude	
— Magnētiskais kompass: uzstādīšana un kompasa svārstības	
— Planieri: akustisks vertikālā ātruma indikators, lidojuma reģistrēšanas ierīces, pretsadursmju palīg-līdzeklis	
— Skābekļa padeves sistēma	
7L.8. Borta moduļu uzstādīšana un pievienošana	2
— Lidojuma vadības instrumenti, uzstādīšanas prasības (ārkārtas nosēšanās nosacījumi saskaņā ar CS-22)	
— Elektroinstalācija, enerģijas avoti, akumulatorbateriju veidi, elektroenerģijas parametri, elektro-enerģijas ģenerators, jaudas slēdzis, enerģijas līdzsvars, zemējums, savienotāji, termināļi, brīdī-nājumi, drošinātāji, lampas, apgaismojums, slēdži, voltmetri, ampērmētri, elektriskie mērītāji	
7L.9. Piedziņa ar virzuļdzinējiem	2
Spēka iekārtas un korpusa saskarne	
7L.10. Propellers	2
— Pārbaude	
— Nomaīņa	
— Līdzsvarošana	
7L.11. Retrācijas sistēma	2
— Propellera novietojuma vadība	
— Dzinēja un/vai propellera ievilkšanas sistēma	
7L.12. Fiziskās pārbaudes procedūras	2
— Tīrīšana, apgaismojuma un spoguļu izmantošana	
— Mērinstrumenti	
— Stūres novirzes mērīšana	
— Skrūvju un bultskrūvju griezes moments	
— Gultņu nodilums	
— Pārbaužu iekārtas	
— Mērinstrumentu kalibrēšana	
8L MODULIS. SPĒKA IEKĀRTA	
	Līmenis
8L.1. Trokšņa robežvērtības	1
— Jēdziena “trokšņa līmenis” skaidrojums	
— Trokšņa līmeņa sertifikāts	
— Pastiprināta skaņas izolācija	
— Iespējamā trokšņa emisijas samazināšana	

▼ **M5**

	Līmenis
8L.2. Virzuļdzinēji — Četraktu dzinējs ar dzirksteles aizdedzi, dzinējs ar gaisa dzesēšanas sistēmu, dzinējs ar šķidrums dzesēšanas sistēmu — Divtaktu dzinējs — Rotorvirzuļdzinējs — Efektivitāte un ietekmējošie faktori (spiediena un litrāžas diagramma, spēka līkne) — Trokšņa kontroles ierīces	2
8L.3. Propellers — Lāpstas, rumbas uzgalis, bremzes rotors, akumulatora spiediens, rumba — Propelleru darbība — Maināma soļa propelleri, uz zemes un gaisā regulējami propelleri, mehāniski, elektriski un hidrauliski — Līdzsvarošana (statiska, dinamiska) — Trokšņa izraisītas problēmas	2
8L.4. Dzinēja vadības ierīces — Mehāniskas vadības ierīces — Elektriskas vadības ierīces — Tvertnes rādītāji — Funkcijas, īpašības, tipiskas kļūdas un kļūdu indikācija	2
8L.5. Šļūtenes — Degvielas un eļļas šļūteņu materiāls un apstrāde — Darbmūža uzraudzība	2
8L.6. Piederumi — Magneto aizdedzes sistēmas darbība — Apkopes limitu uzraudzība — Karburatoru darbība — Tehniskās apkopes instrukcijas attiecībā uz raksturīgām īpašībām — Elektriskie degvielas sūkņi — Propelleru vadības darbība — Elektriski darbināma propellera vadība — Hidrauliski darbināma propellera vadība	2
8L.7. Aizdedzes sistēma — Uzbūve: spoles aizdedze, magneto aizdedze un tiristora aizdedze — Aizdedzes un priekšsildes sistēmas efektivitāte — Aizdedzes un priekšsildes sistēmas moduļi — Aizdedzes sveces pārbaude un testēšana	2
8L.8. Ieplūdes un izplūdes sistēmas — Darbība un montāža — Klusinātāji un sildītāju ietaises — Gondolas un pārsegi — Pārbaude un testēšana — CO emisiju tests	2

▼ M5

	Līmenis
8L.9. Degvielas un smērvielas — Degvielas īpašības — Marķējums, videi nekaitīga glabāšana — Minerālu vai sintētiskas smēreļļas un to parametri: marķējums un īpašības, pielietojums — Videi nekaitīga glabāšana un pareiza izlietotas eļļas utilizācija	2
8L.10. Dokumentācija — Ražotāja izdoti dokumenti par dzinēju un propelleru — Norādījumi lidojumderīguma uzturēšanai (<i>ICA</i>) — Gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatas (<i>AFM</i>) un gaisa kuģa tehniskās apkopes rokasgrāmatas (<i>AMM</i>) — Kapitālremontu intervāls (<i>TBO</i>) — Lidojumderīguma direktīvas (<i>AD</i>), tehniskās piezīmes un ekspluatācijas biļeteni	2
8L.11. Ilustrējošie materiāli — Cilindra bloks ar vārstu — Karburators — Augstsprieguma magneto — Diferenciālās kompresijas testeris cilindriem — Pārkarsti/bojāti virzuļi — Atšķirīgi darbinātu dzinēju aizdedzes sveces	2
8L.12. Praktiskā pieredze — Darba drošība/negadījumu novēršana (degvielu un smērvielu lietošana, dzinēju startēšana) — Dzinēja vadības stieņi un Boudena troses — Bezslodzes ātruma iestatīšana — Aizdedzes momenta pārbaude un iestatīšana — Magneto darbības pārbaude — Aizdedzes sistēmas pārbaude — Aizdedzes sveču pārbaude un tīrīšana — Dzinēja darbu veikšana lidmašīnas 100 stundu vai gada pārbaudes ietvaros — Cilindra kompresijas testa veikšana — Statiskā testa veikšana un dzinēja gaitas novērtēšana — Apkopes darbu dokumentēšana, ieskaitot komponentu nomaiņu	2
8L.13. Gāzu apmaiņa iekšdedzes dzinējos — Četraktu virzuļdzinējs un vadības bloki — Enerģijas zudumi — Aizdedzes laikiestāte — Vadības bloku tiešās plūsmas darbība — Vankeļa dzinējs un vadības bloki — Divtaktu virzuļdzinējs un vadības bloki — Cilindra izpūšana — Cilindra izpūšanas kompresors — Tukšgaitas un jaudas diapazons	2

▼ M5

	Līmenis
8L.14. Aizdedze, degšana un karburācija — Aizdedze — Aizdedzes sveces — Aizdedzes sistēma — Degšanas process — Normāla degšana — Efektivitāte un vidējais spiediens — Dzinēja detonācija un oktānskaitlis — Sadegšanas kameru forma — Degvielas un gaisa maisījums karburatorā — Karburatora princips, karburatora vienādojums — Vienkāršais karburators — Vienkāršā karburatora problēmas un to risinājums — Karburatora modeļi — Degvielas un gaisa maisījums iesmidzināšanas laikā — Mehāniski kontrolēta iesmidzināšana — Elektroniski kontrolēta iesmidzināšana — Nepārtraukta iesmidzināšana — Karburatora iesmidzināšanas salīdzinājums	2
8L.15. Lidojuma vadības instrumenti gaisa kuģos ar iesmidzināšanas dzinējiem — Speciālie lidojuma vadības instrumenti (iesmidzināšanas dzinējs) — Statiskā testa rādītāju interpretācija — Rādītāju interpretācija dažādos lidojuma līmeņos	2
8L.16. Gaisa kuģu ar iesmidzināšanas dzinējiem tehniskā apkope — Dokumentācija, ražotāja dokumentācija u. c. — Vispārīgas apkopes instrukcijas (ikstundas apskates) — Funkcionāla testēšana — Izmēģinājums uz zemes — Pārbaudes lidojums — Traucējummeklēšana iesmidzināšanas sistēmas kļūmju gadījumā un to novēršana	2
8L.17. Darba drošība un drošības noteikumi Darba drošība un drošības noteikumi, strādājot ar iesmidzināšanas sistēmām	2
8L.18. Uzskates līdzekļi — Karburators — Iesmidzināšanas sistēmas sastāvdaļas — Gaisa kuģis ar iesmidzināšanas dzinēju — Instrumenti darbam ar iesmidzināšanas sistēmām	2
8L.19. Elektriskā piedziņa — Energosistēma, akumulatori, uzstādīšana — Elektromotors — Siltuma, trokšņa un vibrācijas pārbaudes — Tinumu pārbaude — Elektroinstalācija un vadības sistēmas	2

▼ **M5**

	Līmenis
— Pilonu, ievilkšanas un izlaišanas sistēmas — Dzinēja/propellera bremžu sistēmas — Dzinēja ventilācijas sistēmas — Praktiska pieredze 100 stundu/gada pārbaūžu veikšanā	
8L.20. Reaktīvā piedziņa — Dzinēja uzstādīšana — Pilonu, ievilkšanas un izlaišanas sistēmas — Ugunsdrošība — Degvielas sistēmas, tostarp eļļošana — Dzinēja palaišanas sistēmas, ar gāzes palīdzību — Dzinēja bojājuma novērtēšana — Dzinēja apkope — Dzinēja demontēšana/uzstādīšana atpakaļ un testēšana — Praktiska pieredze stāvokļa/darbības laika/gada pārbaūžu veikšanā — Stāvokļa pārbaudes	2
8L.21. Pilnīgi autonomas dzinēju digitālās vadības sistēmas (<i>FADEC</i>)	2

9L MODULIS. KARSTA GAISA BALONS/DIRIŽABLIS

	Līmenis
9L.1. Karsta gaisa balonu/dirizabļu pamatprincipi un montāža — Montāža un atsevišķas daļas — Apvalki — Apvalku materiāli — Apvalku sistēmas — Parastās un īpašās formas — Degvielas sistēma — Deglis, degļa rāmis un degļa rāmja balsti — Saspiestas gāzes cilindri un saspiestas gāzes šļūtenes — Groza un alternatīvās ierīces (sēdekļi) — Takelāžas piederumi — Tehniskās apkopes un servisa uzdevumi — Gada/100 stundu pārbaude — Reģistrācijas žurnāls — Gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatas (<i>AFM</i>) un gaisa kuģa tehniskās apkopes rokasgrāmatas (<i>AMM</i>) — Aprīkošana un sagatavošana palaišanai (palaišanas ierobežojums) — Palaišana	3
9L.2. Praktiskā apmācība Vadības ierīces, tehniskās apkopes un servisa darbi (saskaņā ar lidojuma rokasgrāmatu)	3
9L.3. Apvalks — Audumi — Šuves — Slodzes lentes, plīsuma aizturi — Kroņa gredzeni	3

▼ M5

	Līmenis
— Izpletņa vārsts un ātras izsūkņēšanas sistēma — Pārraušanas panelis — Pagriešanās vārsts — Diafragmas/kontakttīkli (īpašas formas un dirižabļi) — Rullīši, trīši — Vadības un apvalka saites — Mezgli — Temperatūras indikācijas marķējums, temperatūras karogs, apvalka termometrs — Nesošās atsaites — Stiprinājumi, karabīnes	
9L.4. Deglis un degvielas sistēma — Degļa spirāles — Degļa uguns, šķidruma un regulēšanas vārsti — Degļi/sprauslas — Regulēšanas degļi/iztvaicētāji/sprauslas — Degļa rāmis — Degvielas vadi/šļūtenes — Degvielas cilindri, vārsti un stiprinājumi	3
9L.5. Grozs un groza piekare (tostarp citas ierīces) — Grozu veidi (tostarp citas ierīces) — Grozu materiāli: niedres un kārklu klūgas, āda, koksne, apdares materiāli, piekares troses — Sēdekļi, rullīšu gultņi — Karabīne, savienotājskava un tapas — Degļa atbalsta stiepi — Degvielas cilindra siksnas — Piederumi	3
9L.6. Aprīkojums — Ugunsdzēsšanas aparāts, ugunsdzēsšanas sega — Instrumenti (atsevišķi vai kombinēti)	3
9L.7. Nelieli remontu — Šūšana — Savienošana — Groza/groza apdares remontu	3
9L.8. Fiziskās pārbaudes procedūras — Tīrīšana, apgaismojuma un spoguļu izmantošana — Mērinstrumenti — Vadības novirzes mērīšana (tikai dirižabļi) — Skrūvju un bultskrūvju griezes moments — Gultņu nodilums (tikai dirižabļi) — Pārbaudžu iekārtas — Mērinstrumentu kalibrēšana — Audumu šuvju testēšana	2

▼M5

10L MODULIS. GĀZES GAISA BALONS/DIRIŽABĻIS (BRĪVA LIDOJUMA/PIESIETS)

	Līmenis
10L.1. Gāzes gaisa balonu/dirizabļu pamatprincipi un montāža — Atsevišķu daļu montāža — Apvalka un tīklojuma materiāls — Apvalks, pārraušanas panelis, avārijas atvere, auklas un siksnas — Stingais gāzes vārsts — Elastīgais gāzes vārsts (izpletnis) — Tīklojums — Slodzes gredzens — Grozs un piederumi (tostarp citas ierīces) — Elektrostatiskās izlādes ceļi — Pietauvošanās saite un vilcējvirve — Tehniskā apkope un serviss — Ikgadējā pārbaude — Lidojuma dokumenti — Gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatas (<i>AFM</i>) un gaisa kuģa tehniskās apkopes rokasgrāmatas (<i>AMM</i>) — Aprīkošana un sagatavošana palaišanai — Palaišana	3
10L.2. Praktiskā apmācība — Vadības ierīces — Tehniskās apkopes un servisa darbi (saskaņā ar <i>AMM</i> un <i>AFM</i>) — Drošības noteikumi, izmantojot udeņradi kā pacelšanās gāzi	3
10L.3. Apvalks — Audumi — Poli un pola pastiprinājums — Pārraušanas panelis un aukla — Izpletņa un apvalka saites — Vārsti un auklas — Uzpildītāja atvere, Pešela gredzens un auklas — Elektrostatiskās izlādes ceļi	3
10L.4. Vārsti — Atsperes — Blīves — Skrūvsavienojumi — Vadības līnijas — Elektrostatiskās izlādes ceļi	3
10L.5. Tīklojums vai takelāža (bez tīkla) — Tīkla veidi un citas saites — Acs izmēri un leņķi — Tīkla gredzens — Mezglu siešanas metodes — Elektrostatiskās izlādes ceļi	3

▼ **M5**

	Līmenis
10L.6. Slodzes gredzens	3
10L.7. Grozs (tostarp citas ierīces) — Grozu veidi (tostarp citas ierīces) — Siksnas un savilcēji — Balasta sistēma (maisi un balsti) — Elektrostatiskās izlādes ceļi	3
10L.8. Pārraušanas aukla un vārsta auklas	3
10L.9. Pietauvošanās saite un vilcējvirve	3
10L.10. Nelieli remontu — Savienošana — Kaņepju auklu savīšana	3
10L.11. Aprikojums Instrumenti (atsevišķi vai kombinēti)	3
10L.12. Piesiešanas troses (tikai piesietiem gāzes gaisa baloniem (<i>TGB</i>)) — Trošu veidi — Pieļautie troses bojājumi — Troses šarnīrs — Troses skavas	3
10L.13. Vinča (tikai piesietiem gāzes gaisa baloniem) — Vinču veidi — Mehāniskā sistēma — Elektriskā sistēma — Avārijas sistēma — Vinčas piestiprināšana pie zemes vai balasts	3
10L.14. Fiziskās pārbaudes procedūras — Tīrīšana, apgaismojuma un spoguļu izmantošana — Mērinstrumenti — Vadības novirzes mērīšana (tikai dirižabļi) — Skrūvju un bultskrūvju griezes moments — Gultņu nodilums (tikai dirižabļi) — Pārbaužu iekārtas — Mērinstrumentu kalibrēšana — Audumu šuvju testēšana	2

11L MODULIS. KARSTA GAISA/GĀZES DIRIŽABĻI

	Līmenis
11L.1. Mazo dirižabļu pamatprincipi un montāža — Apvalks, balonetes — Vārsti, atveres — Gondola — Piedziņa — Gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatas (<i>AFM</i>) un gaisa kuģa tehniskās apkopes rokasgrāmatas (<i>AMM</i>) — Aprikošana un sagatavošana palaišanai	3

▼ **M5**

	Līmenis
11L.2. Praktiskā apmācība — Vadības ierīces — Tehniskās apkopes un servisa darbi (saskaņā ar <i>AMM</i> un <i>AFM</i>)	3
11L.3. Apvalks — Audumi — Pārraušanas panelis un auklas — Vārsti — Iekares sistēma	3
11L.4. Gondola (tostarp citas ierīces) — Gondolu veidi (tostarp citas ierīces) — Korpusu veidi un materiāli — Bojājumu konstatēšana	3
11L.5. Elektriskā sistēma — Borta elektrisko ķēžu pamati — Elektroenerģijas avoti (akumulatori, fiksācija, ventilācija, korozija) — Svina, niķeļa-kadmija (NiCd) un citi akumulatori, sausās baterijas — Ģeneratori — Elektroinstalācija, elektriskie savienojumi — Drošinātāji — Ārējs elektroenerģijas avots — Enerģijas līdzsvars	3
11L.6. Piedziņa — Degvielas sistēma: tvertnes, caurules, filtri, izplūdes vārsti, novadcaurules, pildmateriāls, sadalītājs, sūkņi, indikācija, pārbaudes, savienošana — Piedziņas instrumenti — Mērīšanas un instrumentu pamati — Apgriezienu mērīšana — Spiediena mērīšana — Temperatūras mērīšana — Pieejamās degvielas/jaudas mērīšana	3
11L.7. Aprīkojums — Ugunsdzēsšanas aparāts, ugunsdzēsšanas sega — Instrumenti (atsevišķi vai kombinēti)	3

12L MODULIS. RADIOSAKARI/*ELT*/TRANSPONDERS/INSTRUMENTI

	Līmenis
12L.1. Radiosakari/ <i>ELT</i> — Kanālu atstatums — Pamata funkcionāla testēšana — Akumulatori — Testēšanas un tehniskās apkopes prasības	2

▼ **M5**

	Līmenis
12L.2. Transponders — Pamata darbības — Tipveida pārnēsājamā konfigurācija, tostarp antena — A,C,S režīma skaidrojums — Testēšanas un tehniskās apkopes prasības	2
12L.3. Instrumenti — Rokas altimētrs/variomētrs — Akumulatori — Pamata funkcionāla testēšana;	2

▼M5

*VIII papildinājums***Pamata eksaminācijas standarti L kategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licences iegūšanai**

(a) Ar VII papildinājumā izklāstīto pamatzināšanu prasībām saistīto eksamināciju standartizēšanas pamats ir šāds:

- i) visus eksāmenus jāveic, izmantojot atbilžu variantu jautājumus, kā norādīts ii) punktā. Katram, kas priekšmetu nepārzina, nepareizajiem atbilžu variantiem jāizskatās vienlīdz iespējamiem. Visiem atbilžu variantiem vajadzētu būt skaidri saistītiem ar jautājumu un tajos jāizmanto līdzīga leksika, gramatiskās konstrukcijas, un tiem vajadzētu būt līdzīga garuma. Skaitliskajos jautājumos nepareizajām atbildēm vajadzētu atbilst procesuālām kļūdām, piemēram, nepareizi piemēroti koeficienti vai nepareizi pārvērstas vienības; tie nedrīkst būt tikai nejauši skaitļi;
- ii) katram atbilžu variantu jautājumam jābūt trīs alternatīvām atbildēm, no kurām tikai vienai jābūt pareizai, un kandidātam jāatvēl tāds laiks katram modulim, kura pamatā ir vidēji 75 sekundes viena jautājuma atbildēšanai;
- iii) katrā modulī minimālais nepieciešamais pareizo atbilžu skaits ir 75 %;
- iv) nedrīkst lietot soda punktu sistēmu (negatīvus punktus par nepareizi atbildētu jautājumu);
- v) jautājumos prasītajam zināšanu līmenim jāatbilst gaisa kuģa kategorijas tehnoloģiskajam līmenim.

(b) Katrā modulī ir šāds jautājumu skaits:

- i) 1L modulis “Pamatzināšanas”: 12 jautājumi. Atvēlētais laiks: 15 minūtes;
- ii) 2L modulis “Cilvēkfaktori”: 8 jautājumi. Atvēlētais laiks: 10 minūtes;
- iii) 3L modulis “Aviācijas tiesību akti”: 24 jautājumi. Atvēlētais laiks: 30 minūtes;
- iv) 4L modulis “Koka/metāla cauruļu un auduma korpusi”: 32 jautājumi. Atvēlētais laiks: 40 minūtes;
- v) 5L modulis “Kompozītmateriāla korpusi”: 32 jautājumi. Atvēlētais laiks: 40 minūtes;
- vi) 6L modulis “Metāla korpusi”: 32 jautājumi. Atvēlētais laiks: 40 minūtes;
- vii) 7L modulis “Korpusi – vispārīgi”: 64 jautājumi. Atvēlētais laiks: 80 minūtes;
- viii) 8L modulis “Spēka iekārta”: 48 jautājumi. Atvēlētais laiks: 60 minūtes;
- ix) 9L modulis “Karsta gaisa balons/dirizablis”: 36 jautājumi. Atvēlētais laiks: 45 minūtes;
- x) 10L modulis “Gāzes gaisa balons/dirizablis (brīva lidojuma/piesiets)”: 40 jautājumi. Atvēlētais laiks: 50 minūtes;
- xi) 11L modulis “Karsta gaisa/gāzes dirizablis”: 36 jautājumi. Atvēlētais laiks: 45 minūtes;
- xii) 12L modulis “Radiosakari/ELT/transponders/instrumenti”: 16 jautājumi. Atvēlētais laiks: 20 minūtes.

▼B*IV PIELIKUMS***(147. daļa)****SATURS****147.1.****A IEDAĻA – TEHNISKĀS PRASĪBAS****A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI**

147.A.05. Darbības joma

147.A.10. Vispārīgi

147.A.15. Piemērošana

B APAKŠIEDAĻA – ORGANIZATORISKAS PRASĪBAS

147.A.100. Prasības telpām

147.A.105. Prasības personālam

147.A.110. Pasniedzēju, teorijas eksaminētāju un praktisko vērtētāju uzskaite

147.A.115. Mācību iekārtas

147.A.120. Tehniskās apkopes mācību materiāls

147.A.125. Uzskaites dati

147.A.130. Mācību procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma

147.A.135. Eksaminācija

147.A.140. Tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojums

147.A.145. Tehniskās apkopes mācību organizācijas tiesības

147.A.150. Izmaiņas tehniskās apkopes mācību organizācijā

147.A.155. Pastāvīgs derīgums

147.A.160. Atzinumi

C APAKŠIEDAĻA – APSTIPRINĀTAIS PAMATA MĀCĪBU KURSS

147.A.200. Apstiprinātais pamata mācību kurss

147.A.205. Pamatzināšanu eksaminācija

147.A.210. Pamata praktiskie novērtējumi

D APAKŠIEDAĻA – GAISA KUĢA TIPĀ/UZDEVUMA APMĀCĪBA

147.A.300. Gaisa kuģa tipa/uzdevuma apmācība

147.A.305. Gaisa kuģa tipa eksaminācija un uzdevuma novērtējumi

▼B**B IEDAĻA – PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM****A APAKŠIEDAĻA – VISPĀRĪGI NOTEIKUMI**

147.B.05. Darbības joma

147.B.10. Kompetentā iestāde

147.B.20. Uzskaitē

147.B.25. Atbrīvojumi

B APAKŠIEDAĻA – APSTIPRINĀJUMA IZDOŠANA

147.B.110. Apstiprināšanas un apstiprinājuma grozīšanas procedūra

147.B.120. Pastāvīgs derīgums

147.B.125. Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecība

147.B.130. Darbības joma

C APAKŠIEDAĻA – TEHNISKĀS APKOPES MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA ATSAUKŠANA, APTURĒŠANA UN IEROBEŽOŠANA

147.B.200. Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

I papildinājums – Apmācības pamatkursa ilgums

II papildinājums – Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājums — (EASA 11. veidlapa)

III papildinājums – IV pielikumā (147. daļa) minētās atzīšanas apliecības — EASA 148. un 149. veidlapa

147.1

Šajā daļā, kompetentā iestāde:

1. Organizāciju gadījumā, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas dalībvalsts teritorijā, ir iestāde, kuru ir iecēlusi minētā dalībvalsts;
2. organizāciju gadījumā, kuru galvenā uzņēmējdarbības vieta atrodas trešā valstī, ir Aģentūra.

A IEDAĻA**TEHNISKĀS PRASĪBAS****A APAKŠDAĻA****VISPĀRĪGI NOTEIKUMI****147.A.05 Darbības mērķis**

Šajā iedaļā noteiktas prasības, kas jāievēro organizācijām, kuras vēlas iegūt apstiprinājumu apmācības un eksāmenu vadīšanai, kā norādīts III pielikumā (66. daļā).

147.A.10 Vispārēji noteikumi

Mācību organizācija ir organizācija vai organizācijas daļa, kas reģistrēta kā juridiskā persona.

▼B**147.A.15 Pieteikums**

- a) Pieteikumu apstiprinājuma saņemšanai vai esošā apstiprinājuma grozīšanai iesniedz uz kompetentās iestādes noteiktās veidlapas tā, kā to noteikusi kompetentā iestāde.
- b) Pieteikumā par apstiprinājuma saņemšanu vai grozīšanu iekļauj šādas ziņas:
 - 1) pieteikuma iesniedzēja reģistrētais nosaukums un adrese;
 - 2) tās organizācijas adrese, kas pieprasa apstiprinājumu vai apstiprinājuma grozīšanu;
 - 3) joma, kurā apstiprinājumu paredzēts piešķirt vai grozīt;
 - 4) atbildīgā vadītāja vārds, uzvārds un paraksts;
 - 5) pieteikuma iesniegšanas diena.

B APAKŠDAĻA**ORGANIZATORISKAS PRASĪBAS****147.A.100 Prasības telpām**

- a) Telpu izmēri un struktūra nodrošina aizsardzību pret valdošajiem laikapstākļiem un visu plānoto mācību un eksāmenu pareizu norisi ikvienā konkrētā dienā.
- b) Teorētiskajām nodarbībām un zināšanu eksaminācijai nodrošina pilnīgi noslēgtas, atbilstošas telpas, kas nodalītas no citām telpām.
 - 1. Maksimālais studentu skaits, kas jebkura mācību kursa laikā apgūst zināšanas, nepārsniedz 28.
 - 2. Eksaminācijas nolūkiem paredzētās telpas izmēri ir tādi, lai eksāmena laikā neviens students nevarētu lasīt no cita studenta rakstu darba vai datorekrāna, pašam atrodoties savā vietā.
- c) Telpas vidi, kas minēta b) punktā, uztur tā, lai studenti spēj koncentrēties attiecīgi savām studijām vai eksāmenam, bez liekas uzmanības novēršanas vai diskomforta.
- d) Mācību pamatkursa gadījumā praktisko nodarbību, kas atbilst plānotajam mācību kursam, vajadzībām nodrošina pamata mācību darbnīcas un/vai tehniskās apkopes telpas, kas nodalītas no mācību telpām. Tomēr, ja organizācija nevar nodrošināt šādas telpas, var noslēgt vienošanos ar citu organizāciju, kura nodrošina ar šādām mācību darbnīcām un/vai tehniskās apkopes telpām, un šajā gadījumā noslēdz rakstisku nolīgumu ar minēto organizāciju, kurā norādīti piekļuves un lietošanas nosacījumi. Kompetentā iestāde pieprasa piekļuvi jebkurai šādai organizācijai, ar kuru noslēgts nolīgums, un rakstiskajā nolīgumā ir norādīta šāda piekļuve.
- e) Gaisa kuģa tipa/uzdevuma mācību kursa gadījumā nodrošina piekļuvi attiecīgajām telpām, kurās atrodas gaisa kuģa tipa paraugi, kā norādīts 147.A.115. iedaļas d) punktā.

▼B

- f) Maksimālais studentu skaits, kas jebkura mācību kursa laikā apgūst praktisko apmācību, nepārsniedz 15 uz vienu pārbaudes vadītāju vai vērtētāju.
- g) Pasniedzējiem, teorijas eksaminētājiem un praktiskajiem vērtētājiem nodrošina biroja telpas, lai nodrošinātu, ka viņi var sagatavoties saviem pienākumiem bez nevajadzīgas uzmanības novēršanas vai diskomforta.
- h) Eksāmenu rakstu darbiem un mācību uzskaites datiem nodrošina drošas glabāšanas telpas. Glabāšanas vide ir tāda, ka dokumenti saglabājas labā stāvoklī laikposmā, kas norādīts 147.A.125. iedaļā. Glabāšanas un biroja telpas var būt apvienotas, un tām ir pietiekama drošība.
- i) Nodrošina ar bibliotēku, kurā ir visi tehniskie materiāli, kas atbilst veiktās apmācības jomai un līmenim.

147.A.105 Prasības personālam

- a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kuru organizācija pilnvaro nodrošināt, ka visa apmācība var tikt finansēta un veikta atbilstoši standartam, kas prasīts šajā daļā.
- b) Ieceļ personu vai personu grupu, kuru pienākumos ir nodrošināt, ka tehniskās apkopes mācību organizācija atbilst šīs daļas prasībām. Šādai(-ām) personai(-ām) ir jābūt tieši atbildīgai(-ām) atbildīgajam pārvaldniekam. Vadošā persona vai viena persona no personu grupas var būt arī atbildīgais pārvaldnieks, un uz to attiecas atbildīgajam pārvaldniekam izvirzītās prasības, kā definētas a) punktā.
- c) Tehniskās apkopes mācību organizācija nolīgst pietiekami daudz personāla, lai plānotu/vadītu teorētisko un praktisko apmācību, vadītu teorētisko eksamināciju un praktiskos novērtējumus atbilstoši apstiprinājumam.
- d) Atkāpjoties no c) punkta noteikumiem, ja izmanto citu organizāciju praktiskās apmācības un novērtējumu sniegšanā, tad šīs citas organizācijas personālu var norīkot praktiskās apmācības un novērtējumu vadīšanai.
- e) Jebkura persona var veikt jebkuru pasniedzēja un eksaminētāja un vērtētāja uzdevumu kombināciju atbilstoši f) panta noteikumiem.
- f) Pasniedzēju, teorijas eksaminētāju un praktisko vērtētāju pieredzi un kvalifikāciju nosaka saskaņā ar publiskotiem kritērijiem vai atbilstoši procedūrai un standartam, kam piekrišanu devusi kompetentā iestāde.
- g) Teorijas eksaminētājus un praktiskos vērtētājus norāda organizācijas pašraksturojumā attiecībā uz šāda personāla pieņemšanu.

▼B

- h) Pasniedzēji un teorijas eksaminētāji apgūst aktualizācijas apmācību vismaz reizi 24 mēnešos, kas attiecas uz jaunākajām tehnoloģijām, praktiskajām iemaņām, cilvēka faktoriem un jaunākajām mācību metodēm, kas atbilst tai teorijai, kura tiek mācīta vai eksaminēta.

147.A.110 Pasniedzēju, teorijas eksaminētāju un praktisko vērtētāju uzskaitē

- a) Organizācija saglabā uzskaites datus par visiem pasniedzējiem, teorijas eksaminētājiem un praktiskajiem vērtētājiem. Šajos uzskaites datos norādīta pieredze un kvalifikācija, apmācību vēsture un visa turpmāk vadītā apmācība.
- b) Visiem pasniedzējiem, teorijas eksaminētājiem un praktiskajiem vērtētājiem sagatavo kompetences aprakstu.

147.A.115 Mācību iekārtas

- a) Katrā klasē ir atbilstošs tāda standarta prezentāciju aprīkojums, kas nodrošina, ka studenti var viegli nolasīt prezentāciju tekstu/-zīmējumus/diagrammas un skaitļus no jebkuras vietas klasē.

Prezentāciju aprīkojumā iekļauj uzskates mācību ierīces, lai palīdzētu studentiem izprast konkrētu mācību vielu, ja minētās ierīces tiek uzskatītas par noderīgām šādiem mērķiem.

- b) Pamata mācību darbnīcās un/vai tehniskās apkopes telpās, kas norādītas 147.A.100. iedaļas d) punktā, jābūt visiem instrumentiem un iekārtām, kas vajadzīgas, lai izpildītu apmācības mērķi, uz kuru attiecas apstiprinājums.
- c) Pamata mācību darbnīcās un/vai tehniskās apkopes telpās, kas norādītas 147.A.100. iedaļas d) punktā, jābūt attiecīgai gaisa kuģa, dzinēju, gaisa kuģa daļu un aviācijas elektronikas iekārtu izvēlei.
- d) Gaisa kuģa tipa mācību organizācijai, kas norādīta 147.A.100. iedaļas e) punktā, jābūt piekļuvei attiecīgajam gaisa kuģa tipam. Uzskates mācību ierīces var lietot, ja tās nodrošina atbilstošus mācību standartus.

147.A.120 Tehniskās apkopes mācību materiāls

- a) Tehniskās apkopes mācību materiālu nodod studentam un tajā attiecīgi ietver:
 1. Pamata teorētisko mācību programmu, kas norādīta III pielikumā (66. daļā) attiecīgās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences kategorijas vai apakškategorijas gadījumā; un
 2. Tipa kursa saturu, kas prasīts III pielikumā (66. daļā) attiecīgās gaisa kuģa tehniskās apkopes licences kategorijas vai apakškategorijas gadījumā.
- b) Studentiem ir piekļuve tehniskās apkopes dokumentācijas paraugiem un bibliotēkas tehniskajai informācijai, kas norādīta 147.A.100. iedaļas i) punktā.

147.A.125. Uzskaites dati

Organizācija saglabā uzskaites datus par visu studentu apmācību, eksamināciju un novērtējumu *neierobežoti ilgi*.

▼B**147.A.130 Mācību procedūras un kvalitātes nodrošināšanas sistēma**

- a) Organizācija ievieš procedūras, kas pieņemamas kompetentajai iestādei, lai nodrošinātu atbilstošus mācību standartus un atbilstību visām šīs daļas būtiskajām prasībām.
- b) Organizācija ievieš kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, iekļaujot:
 - 1. Neatkarīgu pārbaudes funkciju, lai uzraudzītu mācību standartus, teorētisko eksāmenu un praktisko novērtējumu viendabību, atbilstību procedūrām un to piemērotību; un
 - 2. Pārbaudes rezultātu atgriezenisko saiti ar personu(-ām) un arī atbildīgo pārvaldnieku, kas minēts 147.A.105. iedaļas a) punktā, lai vajadzības gadījumā veiktu koriģējošu darbību.

147.A.135 Eksāmeni

- a) Eksaminācijas personāls nodrošina visu jautājumu drošību.
- b) Ikvienam studentam, kurš teorijas eksāmena laikā ir pieķerts špikojam vai arī pie viņa ir atrasti materiāli, kas attiecas uz eksaminācijas priekšmetu, bet kas nav eksaminācijas rakstu darbi un ar tiem saistītā atļautā dokumentācija, aizliedz kārtot eksāmenu un viņš nedrīkst kārtot nevienu eksāmenu vismaz 12 mēnešus pēc starpgadījuma dienas. Kompetento iestādi informē par ikvienu šādu starpgadījumu kopā ar informāciju par ikvienu izmeklēšanu viena kalendārā mēneša laikā.
- c) Ikvienu eksaminētāju, kurš pieķerts sniedzam atbildes ikvienam studentam teorijas eksāmena laikā, diskvalificē no eksaminētāja pienākumu pildīšanas un eksāmenu uzskata par atliktu. Kompetentā iestāde jāinformē par ikvienu šādu notikumu viena kalendārā mēneša laikā.

147.A.140 Tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojums

- a) Organizācija izveido pašraksturojumu, kurā aprakstīta organizācija un tās procedūras un ietverta turpmāk minētā informācija:
 - 1. Deklarācija, ko parakstījis atbildīgais pārvaldnieks, lai apstiprinātu, ka tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā un visās ar to saistītajās rokasgrāmatās ir definēta organizācijas atbilstība šīs daļas noteikumiem, un tie tiks ievēroti vienmēr;
 - 2. Ieceltās personas(-u), kas minēta(-as) 147.A.105. iedaļas b) punktā, vārds(-i) un amats(-i);
 - 3. Tās (to) personas(-u), kas iecelta(-as) saskaņā ar 2. punkta noteikumiem, pienākumi un atbildība, ieskaitot jautājumus, par kuriem tā (tās) organizācijas vārdā var tieši konsultēties ar kompetento iestādi;
 - 4. Tehniskās apkopes mācību organizācijas struktūras shēma, kurā parādītas saistītās atbildības ķēdes starp personu(-ām), kas minēta(-as) a) punkta 2. apakšpunktā;
 - 5. Pasniedzēju, teorijas eksaminētāju un praktisko vērtētāju saraksts;

▼B

6. Mācību un eksaminācijas uzņēmumu vispārējs apraksts, kuri atrodas katrā no adresēm, kas norādītas tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecībā un, ja vajadzīgs, ikvienā citā vietā, kā prasīts 147.A.145. iedaļas b) punktā;
 7. Saraksts ar tehniskās apkopes mācību kursiem, kuri veido apstiprinājuma jomu;
 8. Grozījumu tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā izdarīšanas procedūra;
 9. Tehniskās apkopes mācību organizācijas procedūras, kā prasīts 147.A.130. iedaļas a) punktā;
 10. Tehniskās apkopes mācību organizācijas kontroles procedūra, kā prasīts 147.A.145. iedaļas c) punktā, ja tā ir pilnvarota vadīt apmācību, eksamināciju un novērtēšanu vietās, kas nav tās, kuras minētas 147.A.145. iedaļas b) punktā;
 11. Saraksts ar tām atrašanās vietām, kuras minētas 147.A.145. iedaļas b) punktā;
 12. Ja vajadzīgs, saraksts ar organizācijām, kas norādītas 147.A.145. iedaļas d) punktā.
- b) Tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumu un visus turpmākos grozījumus tajā apstiprina kompetentā iestāde.
- c) Neskarot b) punkta noteikumu, nelielus grozījumus pašraksturojumā var apstiprināt ar tajā minētas procedūras palīdzību (še turpmāk sauktu par “netiešo apstiprinājumu”).

147.A.145 Tehniskās apkopes mācību organizācijas tiesības**▼M5**

- a) Tehniskās apkopes mācību organizācija var veikt turpmāk minēto, kā to atļauj tās pašraksturojums un atbilstoši tam:
- i) pamatapmācības kursus pēc III pielikumā (66. daļa) minētās mācību programmas vai tās daļas;
 - ii) gaisa kuģa tipa/uzdevuma mācību kursus atbilstoši III pielikumam (66. daļa);
 - iii) to studentu eksamināciju, kas tehniskās apkopes mācību organizācijā apmeklēja pamatapmācības kursu vai gaisa kuģa tipa mācību kursu;
 - iv) to studentu eksamināciju, kas tehniskās apkopes mācību organizācijā neapmeklēja gaisa kuģa tipa mācību kursu;
 - v) to studentu eksamināciju, kas tehniskās apkopes mācību organizācijā neapmeklēja pamatapmācības kursu, ar nosacījumu, ka:
 - 1) eksamināciju veic vienā no vietām, kas norādītas apstiprinājuma sertifikātā, vai
 - 2) ja eksamināciju veic vietās, kas nav norādītas apstiprinājuma sertifikātā, kā atļauts ar b) un c) apakšpunktu:

▼M5

— eksamināciju veic, izmantojot Eiropas Centrālo jautājumu banku (*ECQB*), vai

— ja *ECQB* nav, kompetentā iestāde atlasa eksāmena jautājumus;

vi) izdot sertifikātus atbilstoši III papildinājuma noteikumiem pēc sekmīgas apstiprinātā pamatapmācības kursa vai gaisa kuģa tipa mācību kursa pabeigšanas un eksāmenu nokārtošanas, kas norādīti attiecīgi a) apakšpunkta i), ii), iii), iv), un v) punktā.

▼B

- b) Apmācību, teorijas eksāmenus un praktisko novērtēšanu var veikt tikai vietās, kas norādītas apstiprinājuma apliecībā un/vai ikvienā vietā, kas norādīta tehniskās apkopes mācību organizācijas pasraksturojumā.
- c) Atkāpjoties no b) punkta, tehniskās apkopes mācību organizācija var vadīt apmācību, teorijas eksāmenus un praktisko novērtēšanu tikai vietās, kas nav b) punktā minētās vietas, atbilstoši kontroles procedūrai, kas norādīta tehniskās apkopes mācību organizācijas pasraksturojumā. Šādas atrašanās vietas nav jānorāda tehniskās apkopes mācību organizācijas pasraksturojumā.
- d) 1. Tehniskās apkopes mācību organizācija var noslēgt apakšlīgumu ar organizāciju, kas nav tehniskās apkopes mācību organizācija, lai tā vadītu pamata teorētisko apmācību, tipa apmācību un ar tām saistītos eksāmenus, tikai tad, ja tā atrodas tehniskās apkopes mācību organizācijas kvalitātes nodrošināšanas sistēmas kontrolē.
- 2. Apakšlīguma noslēgšana par pamata teorētiskās apmācības un eksaminācijas vadīšanu attiecas tikai uz III pielikuma (66. daļas) I papildinājuma 1., 2., 3., 4., 5., 6., 8., 9. un 10. moduli.
- 3. Apakšlīguma noslēgšana par tipa apmācības un eksaminācijas vadīšanu attiecas tikai uz spēka iekārtu un aviācijas elektronikas sistēmām.
- e) Organizāciju nedrīkst apstiprināt eksaminācijas veikšanai, ja tā nav apstiprināta attiecīgās apmācības vadīšanai.
- f) Atkāpjoties no e) punkta, organizācija, kas apstiprināta, lai sniegtu pamata teorētisko apmācību vai tipa apmācību, var tikt apstiprināta arī, lai veiktu tipa eksamināciju gadījumos, kad tipa apmācība nav prasīta.

147.A.150 Izmaiņas tehniskās apkopes mācību organizācijā

- a) Tehniskās apkopes mācību organizācija informē kompetento iestādi par visām ierosinātajām izmaiņām organizācijā, kas ietekmē apstiprinājumu, pirms tās tiek veiktas, lai ļautu kompetentajai iestādei noteikt pastāvīgu atbilstību šai daļai un, ja vajadzīgs, izdarīt grozījumus tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecībā.
- b) Kompetentā iestāde var norādīt nosacījumus, saskaņā ar kuriem tehniskās apkopes mācību organizācija var darboties šādu izmaiņu laikā, ja vien kompetentā iestāde nenosaka, ka tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecība ir jāaptur.

▼B

- c) Ja kompetentā iestāde netiek informēta par šādām izmaiņām, tā var apturēt vai atsaukt tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecību ar atpakaļejošu datumu faktiskajā izmaiņu veikšanas dienā.

147.A.155 Pastāvīgais derīgums

- a) Apstiprinājumu izsniedz uz neierobežotu laika posmu. Tas turpina būt derīgs, kamēr:
 - 1. Organizācija atbilst šīs daļas prasībām, saskaņā ar noteikumiem, kas attiecas uz atzinumu apstrādi, kā norādīts 147.B.130. iedaļā; un
 - 2. Kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai noteiktu, vai tā joprojām atbilst šā pielikuma (147. daļas) prasībām; un
 - 3. Apliecība nav atcelta vai atsaukta.
- b) Atceļot vai atsaucot apstiprinājumu, to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

147.A.160 Atzinumi

- a) 1. Īmeņa atzinums ir viens vai vairāki no turpmāk minētajiem:
 - 1. Jebkura būtiska neatbilstība eksaminācijas procesam, sakarā ar ko varētu anulēt eksāmenu(-us);
 - 2. Piekļuves nenodrošināšana organizācijas telpām parastajā darba laikā pēc diviem kompetentās iestādes rakstiskiem pieprasījumiem;
 - 3. Atbildīgā pārvaldnieka neesība;
 - 4. Būtiska neatbilstība mācību procesam.
- b) 2. Īmeņa atzinums ir jebkura būtiska neatbilstība mācību procesam, kas nav 1. Īmeņa atzinums.
- c) Pēc tam, kad atbilstoši 147.B.130. iedaļas noteikumiem ir saņemts paziņojums par atzinumiem, tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma turētājs izstrādā korigējošu darbību plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka šīs korigējošās darbības tiek veiktas laikposmā, par kuru viņš ar to ir vienojies.

C APAKŠIEDAĻA***APSTIPRINĀTAIS PAMATA MĀCĪBU KURSS*****147.A.200 Apstiprinātais pamata mācību kurss**

- a) Apstiprinātais pamata mācību kurss sastāv no teorētiskās apmācības, teorētiskā eksāmena, praktiskās apmācības un praktiskā novērtējuma.
- b) Teorētiskajās mācībās ietver mācību vielu, kas attiecas uz kategorijas vai apakškategorijas gaisa kuģa tehniskās apkopes licenci, kas norādīta III pielikumā (66. daļa).
- c) Teorētiskajā eksaminācijā ietver b) punktā minētā mācību elementa mācību vielas profilu.

▼B

- d) Praktiskā novērtējuma elementā iekļauj parasto instrumentu/iekārtu praktisku lietojumu, reprezentatīvi izvēlēto gaisa kuģa daļu demontāžu/montāžu un piedalīšanos reprezentatīvajās tehniskās apkopes darbībās, kuras tiek veiktas atbilstoši konkrētajam pilnajam 66. daļā minētajam modulim.
- e) Praktiskā novērtējuma elementā iekļauj praktisko apmācību un nosaka, vai students prot lietot instrumentus un iekārtas un strādāt atbilstoši tehniskās apkopes rokasgrāmatām.
- f) Pamata mācību kursu ilgums atbilst I papildinājuma noteikumiem.
- g) Konvertēšanas kursu starp (apakš)kategoriņām ilgumu nosaka, novērtējot pamata mācību programmu un ar to saistītās praktiskās apmācības vajadzības.

147.A.205 Eksāmeni pamatzināšanu pārbaudei

Eksāmeni pamatzināšanu pārbaudei:

- a) atbilst III pielikumā (66. daļā) minētajam standartam;
- b) vada, nelietojot mācību pierakstus;
- c) ietver katra konkrētā mācību moduļa, kas pabeigts saskaņā ar III pielikuma (66. daļas) noteikumiem, priekšmetu profilu.

147.A.210 Pamata praktiskie novērtējumi

- a) Pamata praktiskos novērtējumus tehniskās apkopes mācību pamatkursa laikā veic praktiskie vērtētāji katras praktisko darbnīcu/tehniskās apkopes telpas apmeklēšanas posma beigās.
- b) Students saņem novērtētu ieskaiti attiecībā uz 147.A.200. iedaļas e) punkta noteikumiem.

D APAKŠDAĻA***GAISA KUĢA TIP/UZDEVUMA APMĀCĪBA*****147.A.300 Gaisa kuģa tipa/uzdevuma apmācība**

Tehniskās apkopes mācību programmu apstiprina, lai tā veiktu III pielikumā (66. daļā) minēto gaisa kuģa tipa/uzdevuma apmācību atbilstoši standartam, kas norādīts 66.A.45. iedaļā.

147.A.305 Gaisa kuģa tipa eksāmeni un uzdevuma novērtējumi

Tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta atbilstoši 147.A.300. iedaļas noteikumam, lai tā vadītu gaisa kuģa tipa apmācību, vada gaisa kuģa tipa eksāmenus vai gaisa kuģa uzdevuma novērtējumus, kas norādīti III pielikumā (66. daļā) atbilstoši gaisa kuģa tipa un/vai uzdevuma standartam, kas norādīts III pielikuma (66. daļas) 66.A.45. iedaļā.

▼B*B IEDAĻA***PROCEDŪRAS KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM***A APAKŠDAĻA**VISPĀRĪGI NOTEIKUMI***147.B.05 Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteiktas administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm, kuras atbild par šīs daļas A iedaļas prasību ieviešanu un piemērošanu.

147.B.10 Kompetentā iestāde**a) Vispārīgi noteikumi**

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uzliek atbildību par apliecību izdošanu, pagarināšanu, apmaiņu, apturēšanu vai atsaukšanu saskaņā ar šo pielikumu (147. daļu). Šī kompetentā iestāde izveido dokumentētas procedūras un organizatorisko struktūru.

b) Resursi

Kompetentajai iestādei ir vajadzīgais personāls, lai varētu izpildīt šajā daļā izklāstītās prasības.

c) Pārbaudes procedūras

Kompetentā iestāde ievieš procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā jāizpilda šā pielikuma (147. daļas) noteikumi.

Procedūras pārskata un groza, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību.

d) Kvalifikācija un apmācība

Visam personālam, kas iesaistīts ar šo pielikumu saistīto apstiprinājumu izdošanā:

- 1) jābūt atbilstoši kvalificētam un pietiekami zinošam, pieredzējušam un apmācītam, lai veiktu tam uzticētos pienākumus;
- 2) vajadzības gadījumā jābūt apmācītam/tālākapmācītam attiecībā uz III pielikumu (66. daļa) un IV pielikumu (147. daļa), ieskaitot to nozīmi un standartiem.

147.B.20 Uzskaitē

a) Kompetentās iestādes izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina procesa pietiekamu izsekojamību katras apliecības izdošanai, pagarināšanai, maiņai, apturēšanai vai atsaukšanai.

b) Tehniskās apkopes mācību organizāciju uzraudzībai uzskaitē vismaz iekļauj:

1. Pieteikumu organizācijas apstiprināšanai;
2. Organizācijas apstiprinājuma apliecību ar visām izmaiņām tajā;
3. Pārbaudes programmas kopiju, kurā uzskaitītas dienas, kurās jāveic pārbaudes, un dienas, kad tās veiktas;
4. Pastāvīgās uzraudzības uzskaiti, ieskaitot visus pārbaudes uzskaites datus;

▼B

5. Visas attiecīgās sarakstes kopijas;
 6. Informāciju par visiem atbrīvojuma un izpildes nodrošināšanas pasākumiem;
 7. Ikvienu ziņojumu no citas kompetentās iestādes, kas attiecas uz organizācijas uzraudzību;
 8. Organizācijas pašraksturojumu un grozījumus tajā.
- c) Glabāšanas periods b) punktā minētajai uzskaitē ir vismaz četri gadi.

147.B.25 Atbrīvojumi

- a) Kompetentā iestāde var atbrīvot valsts izglītības departamenta skolu no:
1. Organizācijas statusa, kā norādīts 147.A.10. iedaļas noteikumiem;
 2. No galvenā pārvaldnieka nodarbināšanas, ievērojot ierobežojumu, ka departaments ieceļ vadošo personu mācību organizācijas pārvaldīšanai un šādai personai ir pietiekams budžets, lai vadītu organizāciju atbilstoši šajā pielikumā (147. daļā) minētajam standartam;
 3. Kvalitātes nodrošināšanas sistēmas neatkarīgās pārbaudes daļas izmantošanas, ja departamentam ir neatkarīga skolu kontroles iestāde, lai pārbaudītu tehniskās apkopes organizāciju tik bieži, cik bieži ir prasīts šajā daļā.

**▼M6
▼C2**

- b) Kompetentā iestāde reģistrē un saglabā datus par visiem atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 71. panta 1. punktu.

▼B**B APAKŠDAĻA*****APSTIPRINĀJUMA IZDOŠANA***

Šajā apakšdaļā noteiktas prasības par tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma izdošanu vai mainīšanu.

147.B.110 Apstiprināšanas un apstiprinājuma grozīšanas procedūra

- a) saņemot pieteikumu, kompetentā iestāde:
- 1) pārskata tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumu un
 - 2) pārbauda organizācijas atbilstību IV pielikuma (147. daļa) prasībām;
- b) visus atzinumus pieraksta un rakstiski paziņo pieteikuma iesniedzējam;
- c) pirms tiek izdots apstiprinājums, visus atzinumus konstatētos faktus novērš atbilstoši 147.B.130. iedaļas noteikumiem;
- d) atsauc numuru iekļauj apstiprinājuma apliecībā tā, kā to norādījusi Aģentūra.

147.B.120 Pastāvīgā derīguma procedūra

- a) Katrai organizācijai pilnīgi pārbauda atbilstību šā pielikuma (147. daļa) noteikumiem laikposmos, kas nepārsniedz 24 mēnešus. Tas ietver vismaz viena kursa un viena eksāmena, ko veic tehniskās apkopes mācību organizācija, uzraudzību.

▼B

b) Atzinumus apstrādā saskaņā ar 147.B.130. iedaļas noteikumiem.

147.B.125 Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecība

Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma apliecības formāts ir tāds, kāds norādīts II papildinājumā.

147.B.130 Atzinumi

- a) Ja trīs dienu laikā pēc rakstiska paziņojuma saņemšanas netiek novērsti 1. līmeņa atzinums, tad kompetentā iestāde pilnīgi vai daļēji atsauc, aptur vai ierobežo tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājumu.
- b) 2. līmeņa atzinuma gadījumā kompetentā iestāde veic darbību, lai pilnīgi vai daļēji atsauktu, ierobežotu vai apturētu apstiprinājumu, gadījumā, ja neiekļaujas tajā grafikā, kuru tā ir noteikusi.

C APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES MĀCĪBU ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA ATSAUKŠANA, APTURĒŠANA UN IEROBEŽOŠANA

147.B.200 Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājuma atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

- a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, potenciālā drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu; vai
- b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši 147.B.130. iedaļas noteikumiem.

▼ **M5***I papildinājums***Pamatapmācības kursa ilgums**

Pilna pamatapmācības kursa minimālais ilgums ir šāds:

Pamatkurss	Ilgums (stundās)	Teorētiskās apmācības attiecība (%)
A1	800	30–35
A2	650	30–35
A3	800	30–35
A4	800	30–35
B1.1	2 400	50-60
B1.2	2 000	50-60
B1.3	2 400	50-60
B1.4	2 400	50-60
B2	2 400	50-60
B2L	1 500 (*)	50-60
B3	1 000	50-60

(*) Šo stundu skaitu atkarībā no izvēlētajām papildu sistēmas kvalifikācijas atzīmēm palielina šādi:

Sistēmas kvalifikācijas atzīme	Ilgums (stundās)	Teorētiskās apmācības attiecība (%)
COM/NAV	90	50-60
INSTRUMENTI	55	
AUTOMĀTISKAIS LIDOJUMS	80	
NOVĒROŠANA	40	
KORPUSA SISTĒMAS	100	

▼ M6
▼ C2

II papildinājums

Tehniskās apkopes mācību organizācijas apstiprinājums — (EASA 11. veidlapa)

1. lpp. no 2

[DALĪBVALSTS (*)]

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

TEHNISKĀS APKOPES MĀCĪBU UN EKSAMINĀCIJAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA SERTIFIKĀTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].147.[XXXX]

Atbilstoši patlaban spēkā esošajai Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/1139 un Komisijas Regulai (ES) Nr. 1321/2014 un turpmāk izklāstītajiem nosacījumiem [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apliecina, ka:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

ir tāda tehniskās apkopes mācību organizācija atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1321/2014 IV pielikuma (147. daļas) A iedaļai, kas apstiprināta, lai nodrošinātu apmācību un pieņemtu eksāmenus, kuri uzskaitīti pievienotajā apstiprinājuma sarakstā, un izdotu studentiem attiecīgos atzīšanas sertifikātus ar iepriekš minētajām atsaucēm.

NOSACĪJUMI:

1. šis apstiprinājums attiecas tikai uz to, kas norādīts iedaļā par darbības jomu apstiprinātās tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā, kas minēts IV pielikuma (147. daļas) A iedaļā, un
2. šajā apstiprinājumā ir izvirzīta prasība ievērot procedūras, kas norādītas apstiprinātās tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojumā, un
3. šis apstiprinājums ir spēkā, kamēr apstiprinātā tehniskās apkopes mācību organizācija nodrošina atbilstību Regulas (ES) Nr. 1321/2014 IV pielikumam (147. daļai), un
4. ja ir ievēroti minētie nosacījumi, šis apstiprinājums ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atdots, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums:

Šīs pārskatīšanas datums:

Pārskatīšana Nr.:

Paraksts:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 11. veidlapa – 6. izdevums

(*) Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis, vai EASA gadījumā.

▼ C2

2. lpp. no 2

TEHNISKĀS APKOPES MĀCĪBU UN EKSAMINĀCIJAS ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA SARAKSTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).147.[XXXX]

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

KLASE	LICENCES KATEGORIJA	IEROBEŽOJUMS	
PAMATA (**)	B1 (**)	TB1.1 (**)	LIDMAŠĪNAS AR TURBĪNDZINĒJIEM (**)
		TB1.2 (**)	LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJIEM (**)
		TB1.3 (**)	HELIKOPTERI AR TURBĪNDZINĒJIEM (**)
		TB1.4 (**)	HELIKOPTERI AR VIRZUĻDZINĒJIEM (**)
	B2 (**)/(****)	TB2 (**)	AVIĀCIJAS ELEKTRONIKA (**)
	B2L (**)	TB2L (**)	AVIĀCIJAS ELEKTRONIKA (norādīt sistēmas kvalifikācijas atzīmes) (**)
	B3 (**)	TB3 (**)	NEHERMETIZĒTAS LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJIEM AR MTOM LĪDZ 2000 KG (**)
	A (**)	TA.1 (**)	LIDMAŠĪNAS AR TURBĪNDZINĒJIEM (**)
		TA.2 (**)	LIDMAŠĪNAS AR VIRZUĻDZINĒJIEM (**)
		TA.3 (**)	HELIKOPTERI AR TURBĪNDZINĒJIEM (**)
		TA.4 (**)	HELIKOPTERI AR VIRZUĻDZINĒJIEM (**)
	L (**) (tikai eksāmens)	TL (**)	NORĀDĪT KONKRĒTO LICENCES APAKŠKATEGORIJU (**)
TIPS/ UZDEVUMS (**)	C (**)	T4 (**)	[NORĀDĪT GAISA KUĢA TIPU] (***)
	B1 (**)	T1 (**)	[NORĀDĪT GAISA KUĢA TIPU] (***)
	B2 (**)	T2 (**)	[NORĀDĪT GAISA KUĢA TIPU] (***)
	A (**)	T3 (**)	[NORĀDĪT GAISA KUĢA TIPU] (***)

Šis apstiprinājuma saraksts attiecas tikai uz to apmācību un eksāmeni, kas norādīti apstiprinātās tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojuma iedaļā par darbības jomu.

Tehniskās apkopes mācību organizācijas pašraksturojuma atsauce:

Sākotnējās izdošanas datums:

Pēdējās apstiprinātās pārskatīšanas datums: Pārskatīšana Nr.:

Paraksts:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 11. veidlapa – ►⁽¹⁾ 6. izdevums ◀

(*) Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot pēc vajadzības, ja organizācija nav apstiprināta.

(***) Aizpildīt, norādot attiecīgo kvalifikācijas atzīmi un ierobežojumu.

(****) B2 pamatkursa/pamateksāmena apstiprinājums ietver B2L kursa/eksāmena apstiprinājumu attiecībā uz visām sistēmas kvalifikācijas atzīmēm.

▼ **M1***III papildinājums*▼ **M6**▼ **C2****1. Pamatapmācība un pamateksāmens**

Pamatapmācības sertifikāta veidlapu izmanto, lai atzītu, ka ir vai nu pabeigta pamatapmācība, vai nokārtots pamateksāmens, vai arī ir gan pabeigta pamatapmācība, gan nokārtots pamateksāmens.

Apmācības sertifikātā skaidri norāda datumu, kad nokārtots katra atsevišķa moduļa eksāmens, kopā ar atbilstošo III pielikuma (66. daļas) I papildinājuma redakciju.

1. lpp. no 1

ATZĪŠANAS SERTIFIKĀTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).147.[XXXX].[YYYYY]

Atzīšanas sertifikāta saņēmējs:

[VĀRDS, UZVĀRDS]

[DZIMŠANAS DATUMS un VIETA]

Izdevējs:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).147.[XXXX]

tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta, lai nodrošinātu apmācību un pieņemtu eksāmenus, kuri uzskaitīti tās apstiprinājuma sarakstā, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 IV pielikumu (147. daļu).

Šis sertifikāts apliecina, ka iepriekš minētā persona sekmīgi pabeigusi turpmāk norādīto apstiprināto pamatapmācības kursu (**) vai sekmīgi nokārtojusi turpmāk norādīto apstiprināto pamateksāmenu (**) saskaņā ar patlaban spēkā esošo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 un Komisijas Regulu (ES) Nr. 1321/2014.

[PAMATAPMĀCĪBAS KURSS (**)] vai/un [PAMATEKSĀMENS (**)]

[66. DAĻAS MODUĻU SARAKSTS/EKSĀMENA NOKĀRTOŠANAS DATUMS]

Datums:

Paraksts:

Uzņēmuma vārdā: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS]

EASA 148. veidlapa – 3. izdevums

(*) Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Lieko svītrot.

▼ **C2****2. Tipa apmācība un eksāmens**

Tipa apmācības sertifikāta veidlapu izmanto, lai atzītu, ka ir apgūta vai nu tipa kvalifikācijas atzīmes apmācības kursa teorētiskā daļa, vai praktiskā daļa, vai arī gan teorētiskā daļa, gan praktiskā daļa.

Sertifikātā norāda korpusa/dzinēju kombināciju, par kuru apmācība ir notikusi.

Attiecīgās atsaucē pēc vajadzības svītro un kursa tipa ailē norāda, vai apgūta tikai teorētiskā daļa vai tikai praktiskā daļa, vai arī gan teorētiskā daļa, gan praktiskā daļa.

Apmācības sertifikātā skaidri norāda, vai kurss ir pilnīgs vai daļējs (piemēram, kurss par gaisa kuģa korpusu vai spēka iekārtu vai aviācijas elektronikas/elektrisko sistēmu kurss) vai atšķirību kurss, kura pamatā ir pieteikuma iesniedzēja iepriekšējā pieredze, piemēram, A340 (CFM) kurss A320 tehniķiem. Ja kurss nav pilnīgs, sertifikātā norāda, vai saskarnes jomas tika aptvertas vai ne.

1. lpp. no 1

ATZĪŠANAS SERTIFIKĀTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).147.[XXXX].[YYYYY]

Atzīšanas sertifikāta saņēmējs:

[VĀRDS, UZVĀRDS]

[DZIMŠANAS DATUMS un VIETA]

Izdevējs:

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).147.[XXXX]

tehniskās apkopes mācību organizācija, kas apstiprināta, lai nodrošinātu apmācību un pieņemtu eksāmenus, kuri uzskaitīti tās apstiprinājuma sarakstā, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1321/2014 IV pielikumu (147. daļu).

Šis sertifikāts apliecina, ka iepriekš minētā persona sekmīgi apgūvusi turpmāk norādītā apstiprinātā tipa apmācības kursa teorētisko daļu (**) un/vai praktisko daļu (**) un nokārtojusi saistītos eksāmenus saskaņā ar patlaban spēkā esošo Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2018/1139 un Komisijas Regulu (ES) Nr. 1321/2014.

[GAISA KUĢA TIPĀ APMĀCĪBAS KURSS (**)]

[SĀKUMA un BEIGU DATUMS]

[NORĀDĪT TEORĒTISKO DAĻU UN/VAI PRAKTISKO DAĻU]

vai

[GAISA KUĢA TIPĀ EKSĀMENS (**)]

[BEIGU DATUMS]

Datums:

Paraksts:

Uzņēmuma vārdā: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS]

EASA 149. veidlapa – 4. izdevums

(*) Vai EASA, ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Lieko svītrot.

*V PIELIKUMS***Atceltā regula un tās secīgo grozījumu saraksts**

Komisijas Regula (EK) Nr. 2042/2003 (OV L 315, 28.11.2003., 1. lpp.)

Komisijas Regula (EK) Nr. 707/
2006 (OV L 122, 9.5.2006., 17. lpp.)

Komisijas Regula (EK) Nr. 376/
2007 (OV L 94, 4.4.2007., 18. lpp.)

Komisijas Regula (EK) Nr. 1056/
2008 (OV L 283, 28.10.2008., 5. lpp.)

Komisijas Regula (ES) Nr. 127/
2010 (OV L 40, 13.2.2010., 4. lpp.)

Komisijas Regula (ES) Nr. 962/
2010 (OV L 281, 27.10.2010., 78. lpp.)

Komisijas Regula (ES) Nr. 1149/
2011 (OV L 298, 16.11.2011., 1. lpp.)

Komisijas Regula (ES) Nr. 593/
2012 (OV L 176, 6.7.2012., 38. lpp.)

▼ **M2**

Va PIELIKUMS
(T DAĻA)

▼ **M6**
▼ **C2**

SATURA RĀDĪTĀJS

T.1. Kompetentā iestāde

A iedaļa — Tehniskās prasības

A apakšdaļa — VISPĀRĪGI NOTEIKUMI

T.A.101. Darbības joma

B apakšdaļa — PRASĪBAS

T.A.201. Atbildība

E apakšdaļa — TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA

T.A.501. Tehniskās apkopes organizācija

G apakšdaļa — PAPILDU PRASĪBAS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJĀM, KAS APSTIPRINĀTAS ATBILSTOŠI Vc PIELIKUMAM (CAMO DAĻAI)

T.A.701. Darbības joma

T.A.704. Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojums

T.A.706. Prasības personālam

T.A.708. Lidojumderīguma uzturēšanas vadība

T.A.709. Dokumentācija

T.A.711. Tiesības

T.A.712. Vadības sistēma

T.A.714. Uzskaitē

T.A.715. Spēkā esības uzturēšana

T.A.716. Konstatējumi

B iedaļa — Papildu procedūra, kas jāievēro kompetentajām iestādēm

▼ **M8**

A apakšdaļa — Vispārīgi noteikumi

T.B.101. Darbības joma

T.B.102. Kompetentā iestāde

T.B.104. Uzskaitē

T.B.105. Savstarpēja informācijas apmaiņa

▼ **M6**
▼ **C2**

B apakšdaļa — Atbildība

T.B.201. Atbildība

T.B.202. Konstatējumi

G apakšdaļa — PAPILDU PRASĪBAS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJĀM, KAS APSTIPRINĀTAS ATBILSTOŠI Vc PIELIKUMAM (CAMO DAĻAI)

T.B.702. Sākotnējās sertifikācijas procedūra

T.B.704. Pastāvīgā uzraudzība

T.B.705. Konstatējumi un korektīvie pasākumi

▼ M2**T.1. Kompetentā iestāde**

Šajā daļā kompetentā iestāde, kas atbild par gaisa kuģu un organizāciju uzraudzību, ir tās dalībvalsts izraudzīta iestāde, kas ekspluatantam izdevusi gaisa kuģa ekspluatanta apliecību.

*A IEDAĻA***TEHNISKĀS PRASĪBAS***A APAKŠDAĻA***VISPĀRĪGI NOTEIKUMI****▼ M6****▼ C2****T.A.101. Darbības joma**

Šajā iedaļā noteiktas prasības, kas jāievēro, lai nodrošinātu, ka 1. panta b) punktā minēto gaisa kuģu lidojumderīgums tiek uzturēts atbilstoši pamatprasībām, kas izklāstītas Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2018/1139 V pielikumā.

Tajā arī precizēti nosacījumi, kas jāievēro personām un organizācijām, kuras atbild par lidojumderīguma uzturēšanas vadību un šādu gaisa kuģu tehnisko apkopi.

▼ M2*B APAKŠDAĻA***LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA****T.A.201. Atbildība**

1. a) Ekspluatants atbild par gaisa kuģa lidojumderīgumu un gādā par to, lai gaisa kuģis tiktu ekspluatēts tikai tad, ja: gaisa kuģim ir tipa sertifikāts, ko izdevusi vai validējusi Aģentūra;
- b) gaisa kuģis ir lidojumderīgs;
- c) gaisa kuģim ir spēkā esošs lidojumderīguma sertifikāts, kas izdots saskaņā ar *ICAO* 8. pielikumu;
- d) gaisa kuģa tehnisko apkopi veic saskaņā ar tehniskās apkopes programmu, kas atbilst reģistrācijas valsts noteiktajām prasībām un piemērojamajām *ICAO* 6. pielikumā noteiktajām prasībām;
- e) visi defekti vai bojājumi, kas ietekmē gaisa kuģa ekspluatācijas drošību, tiek novērsti atbilstoši standartam, kas reģistrācijas valstij ir pieņemams;
- f) gaisa kuģis atbilst visiem piemērojamajiem noteikumiem:
 - i) lidojumderīguma norādījumiem vai pastāvīgā lidojumderīguma prasībai, ko izdevusi vai pieņēmusi reģistrācijas valsts; un
 - ii) Aģentūras izdotajai obligātajai drošības informācijai, tostarp norādījumiem par lidojumderīgumu;
- g) gaisa kuģa izmantošanas sertifikātu izdod pēc tam, kad kvalificētas organizācijas ir paveikušas gaisa kuģa tehnisko apkopi atbilstoši reģistrācijas valsts prasībām. Parakstot nodošanu ekspluatācijā, konkrēti norāda galvenās ziņas par veiktajiem tehniskās apkopes pasākumiem;
- h) pirms katra lidojuma gaisa kuģim tiek veikta apskate, veicot pirmslidojuma pārbaudi;

▼ **M2**

- i) visas modifikācijas un remontu atbilst reģistrācijas valsts noteiktajām lidojumderīguma prasībām;
- j) turpmāk norādītajiem gaisa kuģa reģistriem ir jābūt pieejamiem, iekams tajos iekļautā informācija nav aizstāta ar jaunu informāciju, kas līdzvērtīga tās apjoma un precizitātes ziņā, bet vismaz 24 mēnešus:
 - 1) dati par gaisa kuģa un visu ierobežota darbības laika sastāvdaļu kopējo izmantošanas laiku (attiecināmi – stundām, cikliem un kalendāro laiku);
 - 2) pašreizējais statuss tam, kā tiek nodrošināta atbilstība T.A.201. punkta 1) apakšpunkta f) punkta prasībām;
 - 3) tehniskās apkopes programmas ievērošana: pašreizējais statuss;
 - 4) modifikācijas un remontu kopā ar attiecīgajām ziņām un pamatojuma datiem, kas apliecina to atbilstību reģistrācijas valsts noteiktajām prasībām: pašreizējais statuss.
- 2. T.A.201. punkta 1) apakšpunktā norādītos uzdevumus kontrolē ekspluatanta lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija. Tālab organizācija nodrošina atbilstību T.A. sadaļas G apakšdaļas papildu prasībām.

▼ **M5**

- 3. Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija, kas minēta 2. apakšpunktā, nodrošina, ka gaisa kuģa tehnisko apkopi un nodošanu lietošanā veic tehniskās apkopes organizācija, kas atbilst šā pielikuma (T daļa) E apakšdaļas prasībām. Tāpēc gadījumā, ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija pati neatbilst minētajām prasībām, tā slēdz līgumu ar tehniskās apkopes organizāciju, kas atbilst minētajām prasībām.

▼ **M2**

E APAKŠDAĻA

TEHNISKĀS APKOPES ORGANIZĀCIJA▼ **M5**

T.A. 501. **Tehniskās apkopes organizācija**

▼ **M2**

Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija nodrošina, lai gaisa kuģa un tā sastāvdaļu tehnisko apkopi nodrošinātu organizācijas, kas atbilst šādām prasībām.

- 1. Organizācijai ir tehniskās apkopes organizācijas apstiprinājums, kuru izdevusi reģistrācijas valsts vai kas reģistrācijas valstij ir pieņemams.
- 2. Organizācijas apstiprinājuma jomā ir ietvertas attiecīgas spējas attiecībā uz gaisa kuģi un/vai sastāvdaļām.
- 3. Ziņošanai par atgadījumiem organizācija ir izveidojusi tādu sistēmu, kas nodrošina, ka par ikvienu atklātu gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas pazīmi, kas apdraud lidojumu drošību, tiek ziņots ekspluatantam, ekspluatanta kompetentajai iestādei, organizācijai, kas atbild par tipa projektu vai tipa papildu projektu, kā arī lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijai.
- 4. Organizācija ir izveidojusi organizācijas rokasgrāmatu, kurā aprakstītas visas šīs organizācijas procedūras.

▼ M2

G APAKŠDAĻA

▼ M6▼ C2

PAPILDU PRASĪBAS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJĀM, KAS APSTIPRINĀTAS ATBILSTOŠI *Vc* PIELIKUMAM (CAMO DAĻAI)

T.A.701. **Darbības joma**

Šajā apakšdaļā ir noteiktas prasības, kas – papildus *Vc* pielikuma (CAMO daļas) prasībām – ir jāizpilda organizācijai, kura apstiprināta saskaņā ar minēto pielikumu, lai tā būtu tiesīga pārbaudīt T.A.201. punktā noteikto uzdevumu izpildi.

T.A.704. **Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojums**

Papildus CAMO.A.300. punktā noteiktajām prasībām pašraksturojumā iekļauj procedūras, kurās norādīts, kā organizācija nodrošina atbilstību šā pielikuma noteikumiem.

T.A.706. **Prasības personālam**

Papildus CAMO.A.305. punktā noteiktajām prasībām CAMO.A.305. punkta a) apakšpunkta 3.–5. punktā un b) apakšpunkta 2. punktā minētajam personālam ir pienācīgas zināšanas par tiesību aktiem, kas piemērojami trešās valstīs, kurās gaisa kuģi ir reģistrēti.

▼ M2T.A.708. **Lidojumderīguma uzturēšanas vadība**▼ M6▼ C2

Neatkarīgi no CAMO.A.315. punkta gaisa kuģiem, kuru lidojumderīguma uzturēšana tiek vadīta saskaņā ar šā pielikuma prasībām, organizācija:

▼ M2

- a) nodrošina, ka ikreiz, kad vajadzīgs, gaisa kuģi nogādā tehniskās apkopes organizācijai;
- b) nodrošina, ka visus tehniskās apkopes darbus veic saskaņā ar tehniskās apkopes programmu;
- c) nodrošina, ka tiek piemērota visa obligātā informācija, kas paredzēta T.A.201. punkta 1) apakšpunkta f) punktā;
- d) nodrošina, ka visus defektus, kuri atklāti plānotās tehniskās apkopes laikā vai par kuriem ziņots, tehniskās apkopes organizācija novērš saskaņā ar reģistrācijas valstij pieņemamiem tehniskās apkopes datiem;
- e) koordinē plānoto tehnisko apkopi, T.A.201. punkta 1) apakšpunkta f) punkta obligātās informācijas piemērošanu, ierobežota darbmūža detaļu nomaiņu un sastāvdaļu pārbaudi, lai pārliecinātos, ka darbs ir pienācīgi paveikts;
- f) pārvalda un arhivē lidojumderīguma uzturēšanas reģistrus, kas noteikti T.A.201. punkta 1) apakšpunkta j) punktā;
- g) nodrošina, ka modifikācijas un remontus apstiprina saskaņā ar reģistrācijas valsts prasībām.

▼ M6▼ C2T.A.709. **Dokumentācija**

Neatkarīgi no CAMO.A.325. punkta par katru gaisa kuģi, kura lidojumderīguma uzturēšana tiek vadīta saskaņā ar šā pielikuma prasībām, organizācija glabā un izmanto piemērojamajos tehniskās apkopes datus, kas pieņemami gaisa kuģa reģistrācijas valstij.

▼ C2**T.A.711. Tiesības**

Organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (*CAMO* daļu), var veikt T.A.708. punktā noteiktos uzdevumus gaisa kuģiem, kas iekļauti tās gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā, ar nosacījumu, ka šī organizācija ir iedibinājusi kompetentās iestādes apstiprinātas procedūras, kuru nolūks ir nodrošināt atbilstību šā pielikuma prasībām.

T.A.712. Vadības sistēma

Papildus CAMO.A.200. punktā noteiktajām prasībām organizācija nodrošina atbilstību šā pielikuma prasībām.

T.A.714. Uzskaitē

Papildus CAMO.A.220. punkta a) apakšpunktā noteiktajām prasībām organizācija uztur reģistrus, kas minēti T.A.201. punkta 1. apakšpunkta j) punktā.

T.A.715. Spēkā esības uzturēšana

Lai organizācijai, kas vada lidojumderīguma uzturēšanu, piešķirtais apstiprinājums paliktu spēkā, papildus CAMO.A.135. punktā noteiktajām prasībām jāizpilda šādas prasības:

- a) organizācija atbilst piemērojamajām šā pielikuma prasībām; un
- b) organizācija gādā par to, lai jebkurai kompetentās iestādes pilnvarotai personai tiktu nodrošināta piekļuve organizācijas telpām, gaisa kuģiem vai dokumentiem, kas saistīti ar tās darbībām, tostarp visām darbībām, par kurām noslēgti apakšuzņēmuma līgumi, lai pilnvarotā persona varētu pārliecināties par atbilstību šā pielikuma noteikumiem.

T.A.716. Konstatējumi

- a) Pēc tam, kad saskaņā ar T.B.705. punktu ir saņemts paziņojums par konstatētajām neatbilstībām, organizācija rīkojas šādi:
 - 1) nosaka konstatētās neatbilstības pamatcēloni vai cēloņus un veicenošos faktorus;
 - 2) sagatavo, pieņem un īsteno korektīvo pasākumu plānu;
 - 3) pierāda kompetentajai iestādei, ka ir veikti korektīvie pasākumi, kas vajadzīgi neatbilstības novēršanai.
- b) Šā punkta a) apakšpunkta 1.–3. punktā minētos pasākumus veic laikposmā, kuru kompetentā iestāde noteikusi saskaņā ar T.B.705. punktu.

▼ M2*B IEDAĻA***▼ M6****▼ C2****PAPILDU PROCEDŪRA, KAS JĀIEVĒRO KOMPETENTAJAI IESTĀDEI****▼ M2***A APAKŠDAĻA***VISPĀRĪGI NOTEIKUMI****T.B.101. Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteiktas administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm, kurām uzlikts par pienākumu piemērot un ieviest šīs T daļas A iedaļu.

▼ **M2****T.B.102. Kompetentā iestāde**

1. Vispārīgi noteikumi

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai piešķir T.1. punktā minēto atbildību. Šī kompetentā iestāde izveido dokumentētas procedūras un organizatorisko struktūru.

2. Resursi

Personāla skaits ir pietiekams, lai nodrošinātu atbilstību šajā iedaļā sīki izklāstītajām prasībām.

3. Kvalifikācija un apmācība

Personāls, kas iesaistīts T daļā minēto darbību veikšanā, ir atbilstoši kvalificēts, un tam ir atbilstošas zināšanas, pieredze, sākotnējā apmācība un kvalifikācijas celšanas apmācība, lai veiktu tam uzticētos pienākumus.

4. Procedūras

Kompetentā iestāde ievieš procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā jāizpilda šīs daļas noteikumi.

T.B.104. Uzskaitē

1. Piemēro prasības, kas noteiktas I pielikuma M.B.104. punkta a), b) un c) apakšpunktā.

2. Obligātajā uzskaitē, kas vajadzīga katra gaisa kuģa uzraudzībai, iekļauj vismaz šādu dokumentu kopijas:

a) gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikāts;

b) visa attiecīgā sarakste, kas attiecas uz gaisa kuģi;

c) visu šim gaisa kuģim veikto apskašu un apsekojumu ziņojumi;

d) informācija par visiem atbrīvojumiem un izpildes nodrošināšanas pasākumiem.

3. Visus datus, kas norādīti T.B.104. punktā, pēc pieprasījuma dara pieejamus citai dalībvalstij, Aģentūrai vai reģistrācijas valstij.

4. Datus, kas norādīti 2. punktā, saglabā četrus (4) gadus pēc tam, kad ir beidzies periods, kura laikā gaisa kuģis nomāts bez apkalpes.

T.B.105. Savstarpēja informācijas apmaiņa

Piemēro I pielikuma M.B.105. punkta prasības.

B APAKŠDAĻA**ATBILDĪBA****T.B.201. Atbildība**

1. Kompetentā iestāde, kā norādīts T.1. punktā, ir atbildīga par inspekciju un izmeklēšanas, tostarp gaisa kuģa apskašu, veikšanu nolūkā pārbaudīt, vai ir ievērotas šīs daļas prasības.

2. Kompetentā iestāde veic inspekcijas un izmeklēšanu, pirms tiek apstiprināts līgums par iznomāšanu bez apkalpes saskaņā ar ARO.OPS.110. punkta a) apakšpunkta 1) punktu, nolūkā pārbaudīt, vai ir ievērotas T.A.201. punkta prasības.

3. Kompetentā iestāde nodrošina tādu koordināciju ar reģistrācijas valsti, kura nepieciešama, lai izpildītu šā Va pielikumā (T daļa) iekļautos gaisa kuģu uzraudzības pienākumus.

▼ M2**T.B.202. Konstatējumi**

1. 1. līmeņa atzinums ir jebkura būtiska neatbilstība T daļas prasībām, kas pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojumu drošību.
2. 2. līmeņa atzinums ir jebkura neatbilstība T daļas prasībām, kas varētu pazemināt drošības standartu un, iespējams, nopietni apdraudēt lidojumu drošību.
3. Ja inspekcijas, izmeklēšanas, gaisa kuģa apskates laikā vai ar citiem līdzekļiem tiek konstatēta neatbilstība, kompetentā iestāde:
 - a) pieņem nepieciešamos pasākumus, piemēram, gaisa kuģim nosaka aizliegumu lidot, lai novērstu šo neatbilstību,
 - b) pieprasa veikt korigējošus pasākumus, kas atbilst konstatētās neatbilstības raksturam.
4. Attiecībā uz 1. līmeņa atzinumu kompetentā iestāde pieprasa, lai pirms turpmākiem lidojumiem tiktu veikti piemēroti korigējoši pasākumi, un par to ziņo reģistrācijas valstij.

G APAKŠDAĻA**▼ M6****▼ C2**

PAPILDU PRASĪBAS LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJĀM, KAS APSTIPRINĀTAS ATBILSTOŠI Vc PIELIKUMAM (CAMO DAĻAI)

T.B.702. Sākotnējās sertifikācijas procedūra

Papildus CAMO.B.310. punktā noteiktajām prasībām kompetentā iestāde pārbauda un pārliecinās, vai minētās procedūras atbilst šā pielikuma prasībām, un pārbauda, vai organizācija izpilda šā pielikuma prasības.

T.B.704. Pastāvīgā uzraudzība

Papildus CAMO.B.305. punktā noteiktajām prasībām kompetentā iestāde katrā uzraudzības plānošanas ciklā veic apskates reprezentatīvai daļai 1. panta b) punktā minēto gaisa kuģu, kurus pārvalda attiecīgā organizācija.

T.B.705. Konstatējumi un korektīvie pasākumi

Kad kompetentā iestāde pārbauda, vai organizācijas, kas vada 1. panta b) punktā minēto gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanu, izpilda šā pielikuma prasības, tā piemēro CAMO.B.350. punktā noteiktās prasības.

▼ **C2***Vb PIELIKUMS***(ML daļa)****SATURA RĀDĪTĀJS****ML.1****A IEDAĻA — TEHNISKĀS PRASĪBAS****A APAKŠIEDAĻA — VISPĀRĪGI NOTEIKUMI**

ML.A.101 Darbības joma

B APAKŠIEDAĻA — ATBILDĪBA

ML.A.201 Pienākumi

ML.A.202 Ziņošana par atgadījumiem

C APAKŠIEDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

ML.A.301 Lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumi

ML.A.302 Gaisa kuģu tehniskās apkopes programma

ML.A.303 Lidojumderīguma direktīvas

ML.A.304 Dati par modifikācijām un remontiem

ML.A.305 Gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēma

ML.A.307 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datu nodošana

D APAKŠIEDAĻA — TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI

ML.A.401 Tehniskās apkopes dati

ML.A.402 Tehniskās apkopes veikšana

ML.A.403 Gaisa kuģa defekti

E APAKŠIEDAĻA — SASTĀVDAĻAS

ML.A.501 Klasificēšana un uzstādīšana

ML.A.502 Sastāvdaļu tehniskā apkope

ML.A.503 Ierobežota darbmūža sastāvdaļas

ML.A.504 Lietošanai nederīgu sastāvdaļu kontrole

H APAKŠIEDAĻA — IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS

ML.A.801 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts

ML.A.802 Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts

ML.A.803 Pilota īpašnieka atļauja

**I APAKŠIEDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS
(ARC)**

ML.A.901 Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude

ML.A.902 Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta spēkā esība

ML.A.903 Lidojumderīguma pārbaudes process

ML.A.904 Lidojumderīguma pārbaudes personāla kvalifikācija

ML.A.905 Gaisa kuģa pārreģistrācija Savienības teritorijā

ML.A.906 Savienībā importēta gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude

ML.A.907 Konstatējumi

▼ **C2****B IEDAĻA — PROCEDŪRA KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM****A APAKŠIEDAĻA — VISPĀRĪGI NOTEIKUMI**

ML.B.101 Darbības joma

ML.B.102 Kompetentā iestāde

ML.B.104 Uzskaitē

ML.B.105 Savstarpēja informācijas apmaiņa

B APAKŠIEDAĻA — ATBILDĪBA

ML.B.201 Pienākumi

C APAKŠIEDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA

ML.B.302 Atbrīvojumi

ML.B.303 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzība

ML.B.304 Atsauksšana, apturēšana un ierobežošana

I APAKŠIEDAĻA — LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS (ARC)

ML.B.902 Kompetentās iestādes veiktā lidojumderīguma pārbaude

ML.B.903 Konstatējumi

I papildinājums — Lidojumderīguma uzturēšanas vadības līgums

II papildinājums — Ierobežota tehniskā apkope, ko veic pilots īpašnieks

III papildinājums — Kompleksās tehniskās apkopes uzdevumi, ko pilots īpašnieks nevar izpildīt

IV papildinājums — Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts (EASA 15.c veidlapa)

ML.1

a) Saskaņā ar 3. panta 2. punktu šis pielikums (ML daļa) attiecas uz turpmāk minētajiem gaisa kuģiem, kas nav kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju un nav norādīti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēta gaisa pārvadātāja gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā:

1) lidmašīnas, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir 2 730 kg vai mazāk;

2) rotorplāni, kuru *MTOM* ir 1 200 kg vai mazāk un kuri sertificēti ne vairāk kā četru personu pārvadāšanai;

3) citi *ELA2* gaisa kuģi.

b) Šajā pielikumā “kompetentā iestāde” ir iestāde, ko iecēlusi gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalsts.

c) Šajā pielikumā izmanto šādas definīcijas:

1) “neatkarīgs sertificējošais personāls” ir sertificējošais personāls, kas nestrādā apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas uzdevumā un kas izpilda:

i) III pielikuma (66. daļas) prasības;

ii) vai arī tādu gaisa kuģu gadījumā, uz kuriem neattiecas III pielikums (66. daļa), — sertificējošajam personālam piemērojamās prasības, kas ir spēkā gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalstī;

▼ C2

- 2) “tehniskās apkopes organizācija” ir organizācija, kam ir apstiprinājums, kurš izdots saskaņā ar:

- i) I pielikuma (M daļas) F apakšdaļu;
- ii) vai II pielikuma (145. daļas) A iedaļu;
- iii) vai arī Vd pielikuma (CAO daļas) A iedaļu;

- 3) “īpašnieks” ir persona, kura ir atbildīga par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, tostarp:

- i) reģistrētais gaisa kuģa īpašnieks;
- ii) vai nomas līguma gadījumā — nomnieks;
- iii) vai arī ekspluatants.

*A IEDAĻA***TEHNISKĀS PRASĪBAS***A APAKŠIEDAĻA**VISPĀRĪGI NOTEIKUMI***ML.A.101 Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteikti pasākumi, kas jāveic, lai nodrošinātu gaisa kuģa lidojumderīgumu. Tajā ir arī norādīti nosacījumi, kas jāievēro personām vai organizācijām, kuras iesaistītas ar gaisa kuģa lidojumderīgumu saistītās darbībās.

*B APAKŠIEDAĻA**ATBILDĪBA***ML.A.201 Pienākumi**

- a) Gaisa kuģa īpašnieks ir atbildīgs par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu un nodrošina, ka lidojumus veic tikai tad, ja ir izpildītas visas šādas prasības:

- 1) tiek uzturēts gaisa kuģa lidojumderīgums;
- 2) ikviena uzstādītā ekspluatējamā un rezerves iekārta ir pareizi iebūvēta un lietošanai derīga, vai arī ir skaidri apzīmēta kā lietošanai nederīga;
- 3) lidojumderīguma sertifikāts ir derīgs;
- 4) gaisa kuģa tehniskā apkope ir veikta saskaņā ar gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu, kas norādīta ML.A.302. punktā.

- b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, ja gaisa kuģi iznomā, nomniekam ir saistoši a) apakšpunktā noteiktie pienākumi, ja nomnieks ir identificēts gaisa kuģa reģistrācijas dokumentā vai nomas līgumā.
- c) Ikviena persona vai organizācija, kas veic gaisa kuģa un sastāvdaļu tehnisko apkopi, ir atbildīga par veiktajiem tehniskās apkopes uzdevumiem.

▼ **C2**

- d) Gaisa kuģa kapteinis ir atbildīgs par pirmslidojuma pārbaudes apmierinošu veikšanu. Minētā pārbaude jāveic pilotam vai citai kvalificētai personai, bet nav nepieciešams, lai to veiktu apstiprināta tehniskās apkopes organizācija vai sertificējošais personāls.
- e) Attiecībā uz gaisa kuģiem, ko ekspluatē komerciālas apstiprinātas mācību organizācijas (“ATO”) un komerciālas deklarētas mācību organizācijas (“DTO”), kuras minētas Regulas (ES) Nr. 1178/2011 10.a pantā, vai kas netiek ekspluatēti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 965/2012 (NCO daļas) VII pielikumu vai tiek ekspluatēti saskaņā ar Regulas (ES) 2018/395 II pielikuma (BOP daļas) ADD apakšdaļu vai Regulas (ES) 2018/1976 ⁽¹⁾ II pielikuma (SAO daļas) DEC apakšdaļu, ekspluatants:

▼ **M8**

- 1) ir apstiprināts kā CAMO vai CAO savu gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas vadībai saskaņā ar Vc pielikumu (CAMO daļu), I pielikuma (M daļas) G apakšdaļu vai Vd pielikumu (CAO daļu) vai nolīgst šādu organizāciju, izmantojot šā pielikuma I papildinājumā noteikto līgumu;

▼ **C2**

- 2) nodrošina, ka visu tehnisko apkopi veic tehniskās apkopes organizācijas, kas apstiprinātas saskaņā ar ML.1. punkta c) apakšpunkta 2. punktu;

- 3) nodrošina a) apakšpunkta prasību izpildi.

- f) ► **M8** Attiecībā uz gaisa kuģiem, kas nav uzskaitīti e) apakšpunktā, a) apakšpunkta prasību izpildei gaisa kuģa īpašnieks ar lidojumderīguma uzturēšanas vadību saistīto uzdevumu veikšanai var nolīgēt organizāciju, kas apstiprināta kā CAMO vai CAO saskaņā ar Vc pielikumu (CAMO daļu), I pielikuma (M daļas) G apakšdaļu vai Vd pielikumu (CAO daļu). ◀ Šādā gadījumā nolīgātā organizācija uzņemas atbildību par minēto uzdevumu pienācīgu veikšanu un tiek noslēgts rakstisks līgums saskaņā ar šā pielikuma I papildinājumu. Ja īpašnieks nenolīgst šādu organizāciju, īpašnieks ir atbildīgs par to, lai tiktu pienācīgi veikti ar lidojumderīguma uzturēšanas vadību saistītie uzdevumi.
- g) Īpašnieks piešķir kompetentajai iestādei piekļuvi gaisa kuģim un gaisa kuģa uzskaites datiem, lai kompetentā iestāde varētu noteikt, vai gaisa kuģis atbilst šā pielikuma prasībām.

▼ **M8**

- h) Ja gaisa kuģi, kas iekļauts gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā, izmanto nekomerciāliem vai specializētiem pārvadājumiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 965/2012 ⁽²⁾ III pielikuma ORO.GEN.310. punktu vai VII pielikuma NCO.GEN.104. punktu, ekspluatants nodrošina, ka ar lidojumderīguma uzturēšanu saistītos uzdevumus veic attiecīgi gaisa kuģa ekspluatanta apliecības turētāja CAMO, kas apstiprināta saskaņā ar Vc pielikumu (CAMO daļu) vai I pielikuma (M daļas) G apakšdaļu, vai apvienotā lidojumderīguma organizācija (“CAO”), kas apstiprināta saskaņā ar Vd pielikumu (CAO daļu).

⁽¹⁾ Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2018/1976 (2018. gada 14. decembris), kas atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/1139 nosaka detalizētus planieru ekspluatācijas noteikumus (OV L 326, 20.12.2018., 64. lpp.)

⁽²⁾ Komisijas 2012. gada 5. oktobra Regula (ES) Nr. 965/2012, ar ko nosaka tehniskās prasības un administratīvās procedūras saistībā ar gaisa kuģu ekspluatāciju atbilstīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (EK) Nr. 216/2008 (OV L 296, 25.10.2012., 1. lpp.).

▼ **C2****ML.A.202 Ziņošana par atgadījumiem**

- a) Neskarot ziņošanas prasības, kas noteiktas II pielikumā (145. daļā) un Vc pielikumā (*CAMO* daļā), ikviena persona vai organizācija, kas ir atbildīga saskaņā ar ML.A.201. punktu, ziņo par ikvienu konstatētu gaisa kuģa vai tā sastāvdaļas pazīmi, kas apdraud lidojumu drošību:
 - 1) gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalsts ieceltajai kompetentajai iestādei un — ja ekspluatanta dalībvalsts nav reģistrācijas dalībvalsts — ekspluatanta dalībvalsts ieceltajai kompetentajai iestādei;
 - 2) organizācijai, kas atbild par tipa projektu vai papildu tipa projektu.
- b) Šā punkta a) apakšpunktā minētos ziņojumus sagatavo tādā veidā, kā to noteikusi a) apakšpunktā minētā kompetentā iestāde, un tajos iekļauj visu attiecīgo informāciju par konstatēto pazīmi, kāda zināma personai vai organizācijai, kura sagatavo ziņojumu.
- c) Ja gaisa kuģa tehnisko apkopi vai lidojumderīguma pārbaudi veic uz rakstiska līguma pamata, par minētajām darbībām atbildīgā persona vai organizācija ziņo par ikvienu a) apakšpunktā minēto pazīmi arī gaisa kuģa īpašniekam, kā arī attiecīgajai *CAMO* vai *CAO*, ja tā nav gaisa kuģa īpašnieks.
- d) Attiecīgā persona vai organizācija a) un c) apakšpunktā minētos ziņojumus iesniedz, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā 72 stundu laikā no brīža, kad persona vai organizācija konstatējusi pazīmi, uz kuru attiecas ziņojums, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams ārkārtēju apstākļu dēļ.

C APAKŠIEDAĻA**LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA****ML.A.301 Lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumi**

Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu un ekspluatējamo un rezerves iekārtu funkcionālo izmantojamību nodrošina:

- a) veicot pirmslidojuma pārbaudes;
- b) saskaņā ar ML.A.304. un — attiecīgā gadījumā — ML.A.401. punktā norādītajiem datiem novēršot jebkuru defektu vai bojājumu, kas ietekmē ekspluatācijas drošību, ņemot vērā obligāto iekārtu sarakstu (“*MEL*”) un pieļaujamo konfigurācijas noviržu sarakstu, ja tādi ir;
- c) veicot visu tehnisko apkopi saskaņā ar ML.A.302. punktā minēto gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu;
- d) izpildot ikvienu piemērojamo:
 - 1) lidojumderīguma direktīvu;
 - 2) ekspluatācijas norādi, kas ietekmē lidojumderīguma uzturēšanu;
 - 3) prasību par lidojumderīguma uzturēšanu, kuru noteikusi Aģentūra;
 - 4) pasākumu, ko kompetentā iestāde prasa veikt kā tūlītēju atbildi uz drošības problēmu;

▼ **C2**

- e) veicot modifikācijas un remontu saskaņā ar ML.A.304. punktu;
- f) ja nepieciešams, veicot pārbaudes lidojumus pēc tehniskās apkopes.

ML.A.302 Gaisa kuģu tehniskās apkopes programma

- a) Ikvienu gaisa kuģa tehniskā apkope tiek organizēta saskaņā ar gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu.
- b) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu un visus turpmākos tās grozījumus:
 - 1) deklarē īpašnieks saskaņā ar ML.A.302. punkta c) apakšpunkta 7. punktu, ja gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu nevada CAMO vai CAO;
 - 2) apstiprina CAMO vai CAO, kas ir atbildīga par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadību.

Īpašnieks, kas deklarē gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu saskaņā ar b) apakšpunkta 1. punktu, vai organizācija, kas apstiprina gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu saskaņā ar b) apakšpunkta 2. punktu, pastāvīgi atjaunina gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu.

- c) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā:
 - 1) skaidri norāda gaisa kuģa īpašnieku un gaisa kuģi, uz kuru gaisa kuģa tehniskās apkopes programma attiecas, tostarp — attiecīgā gadījumā — ikvienu uzstādīto dzinēju un propelleru;
 - 2) iekļauj:
 - a) uzdevumus vai pārbaudes, kas ietvertas d) apakšpunktā minētajā piemērojamajā minimālajā inspekcijas programmā;
 - b) vai lidojumderīguma uzturēšanas norādījumus, ko izdevis projekta apstiprinājuma turētājs;
 - 3) pēc īpašnieka, CAMO vai CAO priekšlikuma var iekļaut citas tehniskās apkopes darbības papildus tām, kas minētas c) apakšpunkta 2. punktā, vai tehniskās apkopes darbības, kas ir alternatīva c) apakšpunkta 2. punkta b) apakšpunktā minētajām, tiklīdz tās ir apstiprinātas vai deklarētas saskaņā ar b) apakšpunktu. Tehniskās apkopes darbības, kas ir alternatīva c) apakšpunkta 2. punkta b) apakšpunktā minētajām, nav mazāk ierobežojošas par piemērojamajā minimālajā inspekcijas programmā izklāstītajām darbībām;
 - 4) iekļauj visu obligāto lidojumderīguma uzturēšanas informāciju, piemēram, atkārtotās lidojumderīguma direktīvas, lidojumderīguma uzturēšanas norādījumos iekļauto sadaļu par lidojumderīguma ierobežojumiem un tehniskās apkopes specifiskās prasības, kas ietvertas tipa sertifikāta datu lapā;
 - 5) norāda visus papildu tehniskās apkopes uzdevumus, kas jāveic sakarā ar konkrētu gaisa kuģa tipu, gaisa kuģa konfigurāciju un ekspluatācijas tipu un specifiku, šajā saistībā ņemot vērā vismaz šādus elementus:
 - a) konkrētais uzstādītais aprīkojums un gaisa kuģa modifikācijas;

▼ C2

- b) gaisa kuģī veiktie remontu;
 - c) ierobežota darbmūža sastāvdaļas un lidojumu drošībai svarīgas sastāvdaļas;
 - d) ieteikumi tehniskās apkopes jomā, piemēram, kapitālremontu intervāli, kas sniegti tehniskās apkalpošanas biļetenos, tehniskās apkalpošanas vēstulēs un cita veida neobligātos informācijas materiālos par tehnisko apkalpošanu;
 - e) piemērojamās ekspluatācijas norādes vai prasības, kas saistītas ar konkrēta aprīkojuma periodisko pārbaudi;
 - f) īpaši ar ekspluatāciju saistīti apstiprinājumi;
 - g) gaisa kuģa izmantojums un ekspluatācijas vide;
- 6) norāda, vai pilotiem īpašniekiem ir atļauts veikt tehnisko apkopi;
- 7) ja gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu deklarē īpašnieks, tajā iekļauj rakstisku īpašnieka parakstītu apliecinājumu, ka gaisa kuģa tehniskās apkopes programma attiecas uz konkrēto gaisa kuģa reģistrāciju un ka īpašnieks ir pilnībā atbildīgs par gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas saturu un jo īpaši par jebkurām atkāpēm no projekta apstiprinājuma turētāja ieteikumiem;
- 8) ja gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu apstiprina *CAMO* vai *CAO*, to paraksta attiecīgā organizācija, kas patur uzskaites datus kopā ar pamatojumu par ikvienu atkāpi no projekta apstiprinājuma turētāja ieteikumiem;
- 9) pārskata vismaz reizi gadā, lai novērtētu tās efektivitāti, un šādu pārskatīšanu veic:
- a) vienlaikus ar gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudi un persona, kura veic šādu lidojumderīguma pārbaudi;
 - b) vai arī *CAMO* vai *CAO*, kas vada gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, tajos gadījumos, kad gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas pārskatīšanu neveic vienlaikus ar lidojumderīguma pārbaudi.
- Ja pārbaudē gaisa kuģim tiek konstatēti trūkumi, kas saistīti ar gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas satura nepilnībām, gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu attiecīgi groza. Šādā gadījumā persona, kas veic pārbaudi, informē reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi, ja šī persona nepiekrīt īpašnieka, *CAMO* vai *CAO* veiktajiem pasākumiem gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas grozīšanai. Kompetentā iestāde izlemj, kādi gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas grozījumi ir nepieciešami, darot zināmus attiecīgos konstatējumus un nepieciešamības gadījumā veicot atbildes pasākumus saskaņā ar ML.B.304. punktu.
- d) Minimālajā inspekcijas programmā:
- 1) iekļauj šādus inspekcijas intervālus:
 - a) lidmašīnām, tāllidojumu motorplanieriem un gaisa baloniem — ik gadu vai ik pēc 100 stundām atkarībā no tā, kurš termiņš iestājas agrāk, ar iespēju piemērot viena mēneša vai 10 stundu pielaidi. Nākamo intervālu aprēķina no inspekcijas veikšanas brīža;

▼ C2

- b) planieriem un motorplanieriem, kas nav tāllidojumu motorplanieri, — ik gadu, ar iespēju piemērot viena mēneša pielaidi. Nākamo intervālu aprēķina no inspekcijas veikšanas brīža;
- 2) atkarībā no konkrētā gaisa kuģa tipa paredz:
- a) tehniskās apkalpošanas uzdevumus, kā paredzēts projekta apstiprinājuma turētāja prasībās;
 - b) marķējumu apskati;
 - c) svēršanas žurnālu pārskatīšanu un svēršanu saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 965/2012, Regulu (ES) 2018/395 un Regulu (ES) 2018/1976;
 - d) transpondera (ja uzstādīts) darbības pārbaudi;
 - e) Pito-statiskās sistēmas darbības pārbaudi;
 - f) lidmašīnu gadījumā:
 - i) jaudas un apgriezienu minūtē (*rpm*), magneto, degvielas un eļļas spiediena, dzinēju temperatūras funkcionālās pārbaudes;
 - ii) dzinējiem, kas aprīkoti ar automatizētu dzinēja vadību, — publicēto palaišanas procedūru;
 - iii) sausā kartera dzinējiem, dzinējiem ar turbokompresoriem un ar šķidrumu dzesējamiem dzinējiem, — funkcionālo pārbaudi, lai pārliecinātos, ka nav pazīmju, kas liecinātu par šķidruma cirkulācijas traucējumiem;
 - g) tādu konstrukcijas elementu, sistēmu un sastāvdaļu stāvokļa un savienojumu apskati, kas attiecas uz šādām daļām:
 - i) attiecībā uz lidmašīnām:

korpuss, salons un pilotu kabīne, šasija, spārni un vidusdaļa, lidojuma vadības ierīces, astes stabilizācijas virsma, aviācijas elektronika un elektroautomātika, spēka iekārta, sajūgi un reduktori, propellers un dažādas sistēmas, piemēram, ballistikā glābšanas sistēma;
 - ii) attiecībā uz planieriem un motorplanieriem:

korpuss, salons un pilotu kabīne, šasija, spārni un vidusdaļa, astes stabilizācijas virsma, aviācijas elektronika un elektroautomātika, spēka iekārta (motorplanieriem) un dažādas sistēmas, piemēram, atsaistāmais balasts un/vai bremzējošais izpletnis, un vadības elementi, kā arī ūdens balasta sistēma;
 - iii) karstā gaisa baloniem:

apvalks, deglis, grozs, degvielas tvertnes, aprīkojums un instrumenti;
 - iv) gāzes gaisa baloniem:

apvalks, grozs, aprīkojums un instrumenti.

▼ C2

Kamēr vien šajā pielikumā nav noteikta minimālā inspekcijas programma dirižabļiem un rotorplāniem, to tehniskās apkopes programmu izstrādā, pamatojoties uz projekta apstiprinājuma turētāja sniegtajiem lidojumderīguma uzturēšanas norādījumiem, kā minēts c) apakšpunkta 2. punkta b) apakšpunktā.

e) Atkāpjoties no b) un c) apakšpunkta, īpašnieka deklarācija vai CAMO vai CAO apstiprinājums nav nepieciešams un gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas dokuments nav jāuzrāda, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:

1) visi projekta apstiprinājuma turētāja sniegtie lidojumderīguma uzturēšanas norādījumi tiek izpildīti bez atkāpēm;

2) visi ieteikumi tehniskās apkopes jomā, piemēram, kapitālremontu intervāli, kas sniegti tehniskās apkalpošanas biļetenos, tehniskās apkalpošanas vēstulēs un cita veida neobligātos informācijas materiālos par tehnisko apkalpošanu, tiek izpildīti bez atkāpēm;

3) nav izrietošu tehniskās apkopes papildu uzdevumu, kas būtu veicami saistībā ar turpmāk norādīto:

a) konkrētais uzstādītais aprīkojums un gaisa kuģa modifikācijas;

b) gaisa kuģī veiktie remontu;

c) ierobežota darbmūža sastāvdaļas un lidojumu drošībai svarīgas sastāvdaļas;

d) īpaši ar ekspluatāciju saistīti apstiprinājumi;

e) gaisa kuģa izmantojums un ekspluatācijas vide.

4) Pilotiem īpašniekiem ir atļauts pašiem veikt tehnisko apkopi.

Šī atkāpe nav piemērojama, ja pilotam īpašniekam vai — kopīpašumā esoša gaisa kuģa gadījumā — kādam no pilotiem īpašniekiem nav atļauts pašam veikt tehnisko apkopi, jo tas ir jānorāda deklarētajā vai apstiprinātajā gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā.

f) Ja ir izpildīti e) apakšpunkta 1.–4. punktā paredzētie nosacījumi, gaisa kuģa tehniskās apkopes programma, kas attiecināma uz gaisa kuģi, sastāv no šādiem elementiem;

1) projekta apstiprinājuma turētāja sniegtie lidojumderīguma uzturēšanas norādījumi;

2) ieteikumi tehniskās apkopes jomā, piemēram, kapitālremontu intervāli, kas sniegti tehniskās apkalpošanas biļetenos, tehniskās apkalpošanas vēstulēs un cita veida neobligātos informācijas materiālos par tehnisko apkalpošanu;

3) obligātā lidojumderīguma uzturēšanas informācija, piemēram, atkārtotās lidojumderīguma direktīvas, lidojumderīguma uzturēšanas norādījumos iekļautā sadaļa par lidojumderīguma ierobežojumiem un tehniskās apkopes specifiskās prasības, kas ietvertas tipa sertifikāta datu lapā;

▼ **C2**

- 4) uzdevumi, kas veicami sakarā ar specifiskām ekspluatācijas norādēm vai gaisa telpas direktīvām, vai prasībām attiecībā uz konkrētiem instrumentiem un aprīkojumu.

ML.A.303 Lidojumderīguma direktīvas

Ikvienu piemērojamā lidojumderīguma direktīva jāizpilda attiecīgās lidojumderīguma direktīvas prasību robežās, ja vien Aģentūra nav noteikusi citādi.

ML.A.304 Dati par modifikācijām un remontiem

Persona vai organizācija, kas veic gaisa kuģa vai sastāvdaļas remontu, novērtē visus bojājumus. Modifikācijas un remontus veic, atkarībā no konkrētā gadījuma izmantojot šādus datus:

- a) ko apstiprinājusi Aģentūra;
- b) ko apstiprinājusi projektēšanas organizācija, kura atbilst Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumam (21. daļai);
- c) kas iekļauti Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.90B vai 21.A.431B punktā minētajās prasībās.

ML.A.305 Gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēma

- a) Pabeidzot ikvienu tehnisko apkopi, ML.A.801. punktā prasīto izmantošanas sertifikātu reģistrē gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēmā. Katru ierakstu veic, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā 30 dienas pēc tehniskās apkopes uzdevuma pabeigšanas.
- b) Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites dati sastāv no gaisa kuģa reģistrācijas žurnāla, dzinēja reģistrācijas žurnāla(-iem) vai dzinēja moduļa formulārkartēm, propellera reģistrācijas žurnāla(-iem) un jebkādu ierobežota darbmūža sastāvdaļu formulārkartēm, pēc vajadzības.
- c) Gaisa kuģa tipu un reģistrācijas zīmi, datumu kopā ar kopējo lidojuma laiku un lidojuma cikliem, un nolaišanos skaitu ieraksta gaisa kuģa reģistrācijas žurnālos.
- d) Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaitē iekļauj:
 - 1) pašreizējo statusu attiecībā uz lidojumderīguma direktīvām un pasākumiem, ko kompetentā iestāde prasa veikt kā tūlītēju atbildi uz drošības problēmu;
 - 2) pašreizējo statusu attiecībā uz modifikācijām, remontiem un citiem projekta apstiprinājuma turētāja ieteikumiem tehniskās apkopes jomā;
 - 3) pašreizējo statusu attiecībā uz gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas izpildi;
 - 4) ierobežota darbmūža sastāvdaļu pašreizējo statusu;
 - 5) ziņojumu par pašreizējo masas un smaguma centra izvietojumu;
 - 6) atlikto tehnisko apkopju pašreizējo sarakstu.

▼ C2

- e) Papildus autorizētajam izmantošanas dokumentam, *EASA* 1. veidlapai, kas ietverta I pielikuma (M daļas) II papildinājumā, vai līdzvērtīgam dokumentam attiecīgā dzinēja vai propellera reģistrācijas žurnālā, dzinēja moduļa vai ierobežota darbmūža sastāvdaļas formulārkartē ieraksta šādu informāciju, kas attiecas uz visām iemontētajām sastāvdaļām, piemēram, dzinēju, propelleru, dzinēja moduli vai ierobežota darbmūža sastāvdaļu:
- 1) sastāvdaļas identifikācija;
 - 2) attiecīgi tā gaisa kuģa, dzinēja, propellera, dzinēja moduļa vai ierobežota darbmūža sastāvdaļas tips, sērijas numurs un reģistrācija, kurai attiecīgā sastāvdaļa ir tikusi uzmontēta, kopā ar norādi par konkrētās sastāvdaļas iemontēšanu vai demontēšanu;
 - 3) datums un sastāvdaļas uzkrātais kopējais lidojuma laiks, lidojuma ciklu skaits, nosēšanas skaits un kalendārais laiks, ciktāl attiecināms konkrēto sastāvdaļu;
 - 4) d) apakšpunktā minētā pašreizējā informācija, kas attiecināma uz sastāvdaļu.
- f) Persona vai organizācija, kas ir atbildīga par lidojumperīguma uzturēšanas un uzdevumu vadību atbilstoši *ML.A.201.* punktam, kontrolē *ML.A.305.* punktā izklāstītos uzskaites datus un iesniedz uzskaites datus kompetentajai iestādei pēc tās pieprasījuma.
- g) Visi ieraksti, kas veikti gaisa kuģa lidojumperīguma uzturēšanas uzskaitē, ir skaidri un precīzi. Ja jālabo ieraksts, tad labojumu veic tā, lai ir skaidri redzams sākotnējais ieraksts.
- h) Īpašnieks nodrošina, ka ir izveidota sistēma turpmāk norādīto uzskaites datu glabāšanai norādītos termiņus:
- 1) visi detalizētie tehniskās apkopes uzskaites dati par gaisa kuģi un tam uzstādītām ierobežota darbmūža sastāvdaļām, — līdz tajos iekļautā informācija tiek aizstāta ar jaunu informāciju, kas ir līdzvērtīga darbības jomas un precizitātes ziņā, bet ne mazāk kā 36 mēnešus no gaisa kuģa vai sastāvdaļas nodošanas izmantošanā;
 - 2) dati par gaisa kuģa un visu ierobežota darbmūža sastāvdaļu kopējo izmantošanas laiku, proti, stundām, kalendāro laiku, lidojumu cikliem un nosēšanas, — vismaz 12 mēnešus no brīža, kad gaisa kuģa vai sastāvdaļas izmantošana tiek pilnīgi izbeigta;
 - 3) dati par izmantošanas laiku, proti, stundām, kalendāro laiku, lidojumu cikliem un nosēšanas, kopš sastāvdaļas, uz kuru attiecas darbmūža ierobežojums, pēdējās plānotās tehniskās apkopes, — vismaz līdz brīdim, kad tās plānotā tehniskā apkope tiek aizstāta ar citu plānoto tehnisko apkopi, kura ir līdzvērtīga darba jomas un precizitātes ziņā;
 - 4) pašreizējais statuss attiecībā uz gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas izpildi — vismaz līdz brīdim, kad plānotā gaisa kuģa vai sastāvdaļas tehniskā apkope tiek aizstāta ar citu plānoto tehnisko apkopi, kura ir līdzvērtīga darba jomas un precizitātes ziņā;

▼ **C2**

- 5) pašreizējais statuss attiecībā uz lidojumderīguma direktīvām, kas piemērojamas gaisa kuģim un sastāvdaļām, — vismaz 12 mēnešus no brīža, kad gaisa kuģa vai sastāvdaļas izmantošana tiek pilnīgi izbeigta;
- 6) dati par pašreizējām modifikācijām un remontiem, kas veikti gaisa kuģim, dzinējam(-iem), propelleram(-iem) un jebkurai citai sastāvdaļai, kas ir svarīga lidojumu drošībai, — vismaz 12 mēnešus no brīža, kad to izmantošana tiek pilnīgi izbeigta.

ML.A.307 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datu nodošana

- a) Kad īpašnieks gaisa kuģi pastāvīgi nodod citam īpašniekam, īpašnieks, kas veic nodošanu, nodrošina, ka tiek nodoti arī ML.A.305. punktā minētie lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites dati.
- b) Ja īpašnieks noslēdz ar *CAMO* vai *CAO* līgumu par lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzdevumu veikšanu, īpašnieks nodrošina, ka nolīgtajai organizācijai tiek nodoti ML.A.305. punktā minētie lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites dati.
- c) Uzskaites datu glabāšanas termiņus, kas noteikti ML.A.305. punkta h) apakšpunktā, turpina piemērot jaunajam īpašniekam, *CAMO* vai *CAO*.

D APAKŠIEDAĻA**TEHNISKĀS APKOPES STANDARTI****ML.A.401 Tehniskās apkopes dati**

- a) Persona vai organizācija, kas veic gaisa kuģa tehnisko apkopi, tehniskās apkopes veikšanas laikā izmanto tikai piemērojamās tehniskās apkopes datus.
- b) Šajā pielikumā “piemērojamie tehniskās apkopes dati” ir:
 - 1) visas piemērojamās prasības, procedūras, standarti vai informācija, ko izdod kompetentā iestāde vai Aģentūra;
 - 2) visas piemērojamās lidojumderīguma direktīvas;
 - 3) piemērojamie lidojumderīguma uzturēšanas norādījumi, kurus izdod tipa sertifikāta turētāji, papildu tipa sertifikāta turētāji un jebkura cita organizācija, kas publicē šādus datus saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu);
 - 4) visi piemērojamie dati, kas izdoti saskaņā ar 145.A.45. punkta d) apakšpunktu.

ML.A.402 Tehniskās apkopes veikšana

- a) Tehniskā apkope, ko veic apstiprinātas tehniskās apkopes organizācijas, atbilst attiecīgi I pielikuma (M daļas) F apakšdaļai, II pielikumam (145. daļai) vai Vd pielikumam (*CAO* daļai).
- b) Attiecībā uz tehnisko apkopi, kas netiek veikta saskaņā a) apakšpunktu, persona, kas veic tehnisko apkopi:
 - 1) ir kvalificēta attiecīgo uzdevumu veikšanai, kā prasīts šajā pielikumā;

▼ **C2**

- 2) gādā, lai zona, kurā veic tehnisko apkopi, būtu labi organizēta un tīra, bez netīrumiem vai piesārņojuma;
- 3) izmanto metodes, paņēmienus, standartus un instrukcijas, kas norādītas ML.A.401. punktā minētajos tehniskās apkopes datos;
- 4) izmanto instrumentus, aprīkojumu un materiālus, kas norādīti ML.A.401. punktā minētajos tehniskās apkopes datos. Ja nepieciešams, instrumentus un aprīkojumu kontrolē un kalibrē atbilstoši oficiāli atzītam standartam;
- 5) gādā, lai tehniskā apkope tiktu veikta, ievērojot visus vides aizsardzības prasību ierobežojumus, kas norādīti ML.A.401. punktā minētajos tehniskās apkopes datos;
- 6) gādā par to, lai nelabvēlīgu laikapstākļu vai ieilgušas tehniskās apkopes gadījumā tiktu izmantotas atbilstīgas telpas;
- 7) gādā par to, lai tehniskās apkopes darbu laikā tiktu samazināts daudzkārtēju kļūdu pieļaušanas risks, kā arī risks, ka kļūdas varētu tikt atkārtoti pieļautas, veicot identiskus tehniskās apkopes uzdevumus;
- 8) gādā par to, lai pēc jebkura kritiska tehniskās apkopes uzdevuma izpildes tiktu piemērota kļūdu noteikšanas metode;
- 9) pēc tehniskās apkopes pabeigšanas veic vispārēju pārbaudi, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģī vai tā sastāvdaļā neatrodas instrumenti, aprīkojums un citas nepiederošas detaļas un materiāli un ka visi noņemtie pieejas paneļi ir piestiprināti tiem paredzētajās vietās;
- 10) gādā par to, lai visa tehniskā apkope tiktu pienācīgi reģistrēta un dokumentēta.

ML.A.403 Gaisa kuģa defekti

- a) Ikvienu gaisa kuģa defektu, kas nopietni apdraud lidojumu drošību, novērš pirms turpmākā lidojuma.
- b) Šādas personas var nolemt, ka defekts nopietni neapdraud lidojumu drošību, un attiecīgi var atlikt tā novēršanu:
 - 1) pilots, ja defekti ir gaisa kuģa neobligātajām iekārtām;
 - 2) pilots, ja izmanto obligāto iekārtu sarakstu, gadījumā, ja defekti ir gaisa kuģa obligātajām iekārtām; visos citos gadījumos šādu defektu novēršanu var atlikt tikai pilnvarots sertificējošais personāls;
 - 3) pilots tādu defektu gadījumā, kas nav minēti b) apakšpunkta 1. un 2. punktā, ja ir izpildīti visi šie nosacījumi:
 - i) gaisa kuģis tiek ekspluatēts atbilstoši Regulas (ES) N. 965/2012 VII pielikumam (*NCO* daļai), vai — ja tas ir gaisa balons vai planieris — tas netiek ekspluatēts atbilstoši Regulas (ES) 2018/395 II pielikuma (*BOP* daļas) *ADD* apakšsadaļai vai neatbilst Regulas (ES) 2018/1976 II pielikuma (*SAO* daļas) *DEC* apakšsadaļai;

▼ C2

- ii) pilots atliek defekta novēršanu ar gaisa kuģa īpašnieka vai — attiecīgā gadījumā — nolīgtais CAMO vai CAO piekrišanu;
- 4) pienācīgi kvalificētais sertificējamais personāls tādu defektu gadījumā, kas nav minēti b) apakšpunkta 1. un 2. punktā, ja nav izpildīti 3. punkta i) un ii) apakšpunkta nosacījumi.
- c) Ikvienu gaisa kuģa defektu, kas nopietni neapdraud lidojumu drošību, novērš, cik drīz vien tas ir iespējams no dienas, kad defekts pirmoreiz konstatēts, un ievērojot ierobežojumus, kas noteikti tehniskās apkopes datos.
- d) Ikvienu defektu, kas nav novērsts pirms lidojuma, reģistrē gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites sistēmā, kas minēta ML.A.305. punktā, un attiecīgais uzskaites ieraksts ir pieejams pilotam.

E APAKŠIEDAĻA

SASTĀVDAĻAS

ML.A.501 **Klasificēšana un uzstādīšana**

- a) Ja vien šīs regulas I pielikuma (M daļas) F apakšdaļā, II pielikumā (145. daļā), Vd pielikumā (CAO daļā) un Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumā (21. daļā) nav noteikts citādi, sastāvdaļu var uzstādīt tikai tad, ja ir izpildīti visi šie nosacījumi:
 - i) tā ir apmierinošā stāvoklī;
 - ii) tā ir pienācīgi nodota izmantošanā, lietojot EASA 1. veidlapu, kas ietverta I pielikuma (M daļas) II papildinājumā, vai līdzvērtīgu dokumentu;
 - iii) tā ir marķēta saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) Q apakšiedaļu.
- b) Pirms sastāvdaļas uzstādīšanas gaisa kuģī persona vai apstiprināta tehniskās apkopes organizācija pārliecinās, ka konkrētā sastāvdaļa ir piemērota uzstādīšanai, ja ir jāpiemēro atšķirīgas modifikācijas vai lidojumderīguma direktīvu varianti.
- c) Standarta detaļas gaisa kuģim vai sastāvdaļai uzmontē tikai tad, ja tehniskās apkopes datos ir norādītas konkrētās standarta detaļas. Standarta detaļas uzmontē tikai tad, ja tām ir pievienots pierādījums par atbilstību piemērojamajam standartam un ir nodrošināta pienācīga to izsekojamība.
- d) Izejmateriālu vai palīgmateriālu gaisa kuģī vai sastāvdaļā lieto, ja ir izpildīti šādi nosacījumi:
 - i) gaisa kuģa vai sastāvdaļas ražotājs izejmateriāla vai palīgmateriāla izmantošanu ir atļāvis attiecīgajos tehniskās apkopes datos vai, kā norādīts I pielikuma (M daļas) F apakšdaļā, II pielikumā (145. daļā) vai Vd pielikumā (CAO daļā);
 - ii) šāds materiāls atbilst vajadzīgajai materiāla specifikācijai, un ir nodrošināta pienācīga tā izsekojamība;
 - iii) šādam materiālam ir pievienota dokumentācija, kura nepārprotami attiecas uz konkrēto materiālu un kurā ir ietverts paziņojums par atbilstību specifikācijai, kā arī ziņas par ražotāju un piegādātāju.

▼ C2

e) Gaisa balonu gadījumā, ja attiecībā uz konkrētu apvalku ir iespējamas atšķirīgas grozu, degļu un degvielas cilindru kombinācijas, persona, kas uzstāda šīs daļas, nodrošina, ka:

- 1) grozs, deglis un/vai degvielas cilindri ir piemēroti uzstādīšanai saskaņā ar tipa sertifikāta datu lapu vai citiem dokumentiem, kas minēti tipa sertifikāta datu lapā;
- 2) grozs, deglis un/vai degvielas cilindri ir lietošanai derīgā stāvoklī, un par tiem ir pieejami attiecīgi tehniskās apkopes uzskaites dati.

ML.A.502 **Sastāvdaļu tehniskā apkope**

- a) Sastāvdaļām, kuras īpašnieks pieņem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.307. punkta c) apakšpunktu, tehnisko apkopi veic jebkura persona vai organizācija, un īpašniekam tās jāpieņem atpakaļ atbilstoši minētā pielikuma 21.A.307. punkta c) apakšpunkta nosacījumiem. Uz šo tehnisko apkopi nav attiecināma I pielikuma (M daļas) II papildinājumā ietvertās EASA 1. veidlapas izdošana, un tai ir piemērojamas prasības, ko attiecinā uz gaisa kuģa nodošanu izmantošanā.
- b) Sastāvdaļas nodod izmantošanā saskaņā ar turpmāk norādīto tabulu.

	Nodošana izmantošanā, lietojot EASA 1. veidlapu (ietverta I pielikuma (M daļas) II papildinājumā)	Nodošana izmantošanā gaisa kuģa līmenī saskaņā ar ML.A.801. punktu (nav iespējams izdot EASA 1. veidlapu)
Sastāvdaļas, kuru tehnisko apkopi veic saskaņā ar <u>sastāvdaļas</u> tehniskās apkopes datiem (datiem, ko izdevis sastāvdaļas ražotājs)		
Tehniskā apkope, izņemot kapitālremontu	Tehniskās apkopes organizācijas ar dzinēju kvalifikācijas atzīmi (dzinēju gadījumā) vai sastāvdaļu kvalifikācijas atzīmi (citu sastāvdaļu gadījumā)	(i) Tehniskās apkopes organizācijas ar gaisa kuģu kvalifikācijas atzīmi un/vai (ii) neatkarīgs sertificējošais personāls
Tādu sastāvdaļu kapitālremonts, kas nav dzinēji un propelleri	Tehniskās apkopes organizācijas ar sastāvdaļu kvalifikācijas atzīmi	Nav iespējams
CS-VLA, CS-22 un LSA gaisa kuģiem paredzētu dzinēju un propelleru kapitālremonts	Tehniskās apkopes organizācijas ar dzinēju kvalifikācijas atzīmi (dzinēju gadījumā) vai sastāvdaļu kvalifikācijas atzīmi (propelleru gadījumā)	(iii) Tehniskās apkopes organizācijas ar gaisa kuģu kvalifikācijas atzīmi un/vai (iv) neatkarīgs sertificējošais personāls
Tādu dzinēju un propelleru kapitālremonts, kuri nav paredzēti CS-VLA, CS-22 un LSA gaisa kuģiem	Tehniskās apkopes organizācijas ar dzinēju kvalifikācijas atzīmi (dzinēju gadījumā) vai sastāvdaļu kvalifikācijas atzīmi (propelleru gadījumā)	Nav iespējams
Sastāvdaļas, kuru tehnisko apkopi veic saskaņā ar <u>gaisa kuģa</u> tehniskās apkopes datiem (datiem, ko izdevis gaisa kuģa ražotājs)		
Visas sastāvdaļas un visu veidu tehniskā apkope	Tehniskās apkopes organizācijas ar dzinēju kvalifikācijas atzīmi (dzinēju gadījumā) vai sastāvdaļu kvalifikācijas atzīmi (citu sastāvdaļu gadījumā)	— Tehniskās apkopes organizācijas ar gaisa kuģu kvalifikācijas atzīmi un/vai — neatkarīgs sertificējošais personāls

ML.A.503 **Ierobežota darbmūža sastāvdaļas**

- a) Jēdziens “ierobežota darbmūža sastāvdaļas” attiecas uz šādām sastāvdaļām:

▼ C2

- 1) sastāvdaļas, kam piemēro sertificētā darbmūža ierobežojumu, pēc kura sasniegšanas sastāvdaļas ir jāizņem no lietošanas;
 - 2) sastāvdaļas, kam piemēro darbmūža ierobežojumu, pēc kura sasniegšanas sastāvdaļām veic tehnisko apkopi, lai atjaunotu to funkcionālo izmantojamību.
- b) Iemontēto ierobežota darbmūža sastāvdaļu izmantošanas ilgums nepārsniedz apstiprinātā darbmūža ierobežojumu, kas norādīts gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā un lidojumperīguma direktīvās, izņemot gadījumus, kas paredzēti ML.A.504. punkta c) apakšpunktā.
 - c) Apstiprināto darbmūžu pēc vajadzības izsaka kalendārajā laikā, lidojuma stundās, nosēšanās reizēs vai ciklos.
 - d) Beidzoties apstiprinātā darbmūža ierobežojumam, sastāvdaļa jādemontē no gaisa kuģa, lai veiktu tās tehnisko apkopi vai atbrīvotos no tās, ja sastāvdaļai piemēro sertificētā darbmūža ierobežojumu.

ML.A.504 Lietošanai nederīgu sastāvdaļu kontrole

- a) Sastāvdaļu uzskata par lietošanai nederīgu jebkuros no turpmāk minētajiem apstākļiem:
 - 1) beidzies sastāvdaļas darbmūža ierobežojums, kas noteikts gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā;
 - 2) neatbilstība piemērojamajām lidojumperīguma direktīvām un citām prasībām par lidojumperīguma uzturēšanu, ko nosaka Aģentūra;
 - 3) nav informācijas, kas vajadzīga, lai noteiktu sastāvdaļas lidojumperīguma statusu vai tās piemērotību uzmontēšanai;
 - 4) ir pierādījumi par sastāvdaļas defektiem vai darbības traucējumiem;
 - 5) sastāvdaļas iesaistījums starpgadījumā vai negadījumā, kas var ietekmēt tās funkcionālo izmantojamību.
- b) Lietošanai nederīgas sastāvdaļas identificē kādā no šiem veidiem:
 - 1) lietošanai nederīgas un glabātas drošā vietā apstiprinātas tehniskās apkopes organizācijas vai neatkarīga sertificējošā personāla kontrolē, līdz tiek pieņemts lēmums par šādu sastāvdaļu turpmāko statusu;
 - 2) lietošanai nederīgas tai personai vai organizācijai, kura atzinusi sastāvdaļu par lietošanai nederīgu, un nododamas glabāšanā gaisa kuģa īpašniekam, pirms tam šādu nodošanu dokumentējot ML.A.305. punktā minētajā gaisa kuģa tehniskās apkopes uzskaites sistēmā.
- c) Sastāvdaļas, kam ir beidzies sertificētā darbmūža ierobežojums vai kam ir neremontējami defekti vai darbības traucējumi, klasificē kā neatjaunojamas, un tās nav atļauts atkārtoti nodot sastāvdaļu piegādes sistēmā, ja vien sertificētā darbmūža ierobežojums nav ticis pagarināts vai arī remonta risinājums nav ticis apstiprināts saskaņā ar ML.A.304. punktu.
- d) Ikviens persona vai organizācija, kas ir atbildīga saskaņā ar ML.A.201. punktu, neatjaunojamas sastāvdaļas gadījumā, kā paredzēts c) apakšpunktā, veic kādu no šīm darbībām:
 - 1) saglabā šādu sastāvdaļu b) apakšpunkta 1. punktā minētajā vietā;

▼ **C2**

- 2) pirms atteikties no savas atbildības par šādu sastāvdaļu, deformē šo sastāvdaļu tādā veidā, ka to nav ekonomiski izdevīgi atjaunot vai remontēt.
- e) Neskarot d) apakšpunktu, persona vai organizācija, kas ir atbildīga saskaņā ar ML.A.201. punktu, atbildību par sastāvdaļām, kuras klasificētas kā neatjaunojamas, tās nedeformējot, var nodot organizācijai, kas tās izmanto mācību vai izpētes nolūkiem.

H APAKŠIEDAĻA**IZMANTOŠANAS SERTIFIKĀTS****ML.A.801 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts**

- a) Pēc gaisa kuģa pienācīgas tehniskās apkopes veikšanas izdod izmantošanas sertifikātu.
- b) Izmantošanas sertifikātu izdod:
 - 1) atbilstīgs sertificējošais personāls apstiprinātās tehniskās apkopes organizācijas vārdā;
 - 2) vai neatkarīgs sertificējošais personāls;
 - 3) vai arī pilots īpašnieks atbilstoši ML.A.803. punktam.
- c) Atkāpjoties no b) apakšpunkta, neparedzētu apstākļu gadījumā, kad gaisa kuģim ir noteikts aizliegums izlidot vietā, kur nav pieejama pienācīgi apstiprināta tehniskās apkopes organizācija un atbilstīgs sertificējošais personāls, īpašnieks var pilnvarot jebkuru personu, kurai ir ne mazāk kā trīs gadu atbilstoša tehniskās apkopes pieredze un atbilstošas kvalifikācijas, veikt gaisa kuģa tehnisko apkopi saskaņā ar standartiem, kas noteikti šā pielikuma D apakšiedaļā, un nodot gaisa kuģi izmantošanā. Šādā gadījumā īpašnieks:
 - 1) iegūst un gaisa kuģī glabā uzskaites datus par veikto darbu un tās personas kvalifikācijām, kura izdevusi sertifikāciju;
 - 2) nodrošina, ka katru šādu tehnisko apkopi vēlāk pārbauda un nodod saskaņā ar ML.A.801. punkta b) apakšpunktu, cik drīz vien iespējams, bet ne vēlāk kā septiņu dienu laikā vai — attiecībā uz gaisa kuģiem, ko ekspluatē atbilstoši Regulas (ES) Nr. 965/2012 VII pielikumam (*NCO* daļai), vai gaisa baloniem, ko neekspluatē atbilstoši Regulas (ES) 2018/395 II pielikuma (*BOP* daļas) *ADD* apakšiedaļai, vai planieriem, kas neatbilst Regulas (ES) 2018/1976 II pielikuma (*SAO* daļas) *DEC* apakšiedaļai — ne vēlāk kā 30 dienu laikā.
 - 3) informē nolīgto *CAMO*, *CAO* vai — ja līgums nav noslēgts — kompetento iestādi septiņu dienu laikā no šādas atļaujas izdošanas.
- d) Gaisa kuģi nododot izmantošanā saskaņā ar b) apakšpunkta 1. vai 2. punktu, sertificējošajam personālam tehniskās apkopes uzdevumu veikšanā var palīdzēt viena vai vairākas personas, kas atrodas tiešā un nepārtrauktā tā uzraudzībā.
- e) Izmantošanas sertifikātā iekļauj vismaz šādu informāciju:
 - 1) pamatinformācija par veikto tehnisko apkopi;

▼ **C2**

- 2) datums, kad tehniskā apkope pabeigta;
- 3) tās organizācijas vai personas identitāte, kura izdevusi izmantošanas sertifikātu, tostarp:
 - i) tehniskās apkopes organizācijas un sertificējošā personāla, kas izdevis izmantošanas sertifikātu, apstiprinājuma atsauce;
 - ii) vai arī — b) apakšpunkta 2. punkta gadījumā — neatkarīga sertificējošā personāla, kas izdevis izmantošanas sertifikātu, identitāte un, ja piemērojams, licences numurs;
- 4) lidojumderīguma vai darbību ierobežojumi, ja tādi ir.
- f) Atkāpjoties no a) apakšpunkta un neatkarīgi no g) apakšpunkta, ja vajadzīgo tehnisko apkopi nevar pabeigt, var izdot izmantošanas sertifikātu ar apstiprinātajiem gaisa kuģa ierobežojumiem. Šādā gadījumā izmantošanas sertifikātā norāda, ka tehnisko apkopi nevarēja pabeigt, kā arī norāda ikvienu piemērojamo lidojumderīguma vai darbību ierobežojumu, kas ir daļa no e) apakšpunkta 4. punktā prasītās informācijas.
- g) Izmantošanas sertifikātu neizdod jebkādas tādas zināmas šā pielikuma prasību neizpildes gadījumā, kas apdraud lidojumu drošību.

ML.A.802 Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts

- a) Pēc gaisa kuģa sastāvdaļas pienācīgas tehniskās apkopes veikšanas saskaņā ar ML.A.502. punktu izdod sastāvdaļas izmantošanas sertifikātu.
- b) Autorizētais izmantošanas sertifikāts, kas norādīts I pielikuma (M daļas) II papildinājumā iekļautajā *EASA* 1. veidlapā, ir uzskatāms par sastāvdaļas izmantošanas sertifikātu, izņemot, ja šādu tehnisko apkopi nodod gaisa kuģa līmenī, kā norādīts ML.A.502. punkta b) apakšpunktā.

ML.A.803 Pilota īpašnieka atļauja

- a) Pilots īpašnieks var būt tikai persona, kurai:
 - 1) ir derīga pilota licence vai tai līdzvērtīga licence, ko izdevusi vai validējusi dalībvalsts, ar attiecīgo gaisa kuģa tipa vai klases kvalifikācijas atzīmi;
 - 2) pieder gaisa kuģis kā vienīgajam īpašniekam vai kopīpašniekam; šādam īpašniekam jābūt vai nu:
 - i) vienai no reģistrācijas veidlapā minētajām fiziskajām personām;
 - ii) vai tādas bezpeļņas juridiskās personas dalībniekam, kura darbojas atpūtas jomā, ja attiecīgā juridiskā persona ir norādīta reģistrācijas dokumentā kā gaisa kuģa īpašnieks vai ekspluatants; šādam dalībniekam jābūt tieši iesaistītam juridiskās personas lēmumu pieņemšanas procesā un jābūt minētās juridiskās personas norīkotam veikt tehnisko apkopi kā pilotam īpašniekam.

▼ **C2**

- b) Attiecībā uz gaisa kuģiem, ko ekspluatē atbilstoši Regulas (ES) Nr. 965/2012 VII pielikumam (*NCO* daļai), vai gaisa baloniem, ko neekspluatē atbilstoši Regulas (ES) 2018/395 II pielikuma (*BOP* daļas) *ADD* apakšdaļai, vai planieriem, kas neatbilst Regulas (ES) 2018/1976 II pielikuma (*SAO* daļas) *DEC* apakšdaļai, pilots īpašnieks pēc ierobežotas pilota īpašnieka veiktas tehniskās apkopes var izdot izmantošanas sertifikātu, kā paredzēts šā pielikuma II papildinājumā.
- c) Izmantošanas sertifikātu reģistrē reģistrācijas žurnālos, un tajā iekļauj pamatinformāciju par veikto tehnisko apkopi, izmantotajiem tehniskās apkopes datiem, datumu, kad tehniskā apkope pabeigta, kā arī norāda šādu sertifikātu izdevušā pilota īpašnieka identitāti, parakstu un pilota licences (vai līdzvērtīgas licences) numuru.

I APAKŠIEDAĻA

*LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS ("ARC")***ML.A.901 Gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude**

Lai nodrošinātu gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikāta spēkā esību, periodiski jāveic gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude un tā lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datu pārbaude.

- a) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu pēc apmierinošas lidojumderīguma pārbaudes pabeigšanas izdod saskaņā ar IV papildinājumu (*EASA* 15.c veidlapa). Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts ir derīgs vienu gadu.
- b) Lidojumderīguma pārbaudi veic un lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdod saskaņā ar ML.A.903. punktu vai nu:

- 1) kompetentā iestādē;
- 2) vai pienācīgi apstiprināta *CAMO* vai *CAO*;

▼ **M8**

- 3) vai apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija, kad tā veic 100 stundu/ikgadējo inspekciju, kā paredzēts *AMP*;
- 4) vai arī – attiecībā uz gaisa kuģiem, ko ekspluatē atbilstoši Regulas (ES) Nr. 965/2012 VII pielikumam (*NCO* daļai), vai gaisa baloniem, ko neekspluatē atbilstoši Regulas (ES) 2018/395 ⁽¹⁾ II pielikuma (*BOP* daļas) *ADD* apakšdaļai, vai planieriem, kas neatbilst Regulas (ES) 2018/1976 ⁽²⁾ II pielikuma (*SAO* daļas) *DEC* apakšdaļai, – neatkarīgs sertificējošais personāls, kad tas veic 100 stundu/ikgadējo inspekciju, kā paredzēts *AMP*, ja tam ir:

▼ **C2**

- i) licence, kas izdota saskaņā ar III pielikumu (66. daļu), ar kvalifikācijas atzīmi par attiecīgo gaisa kuģi vai, ja III pielikums (66. daļa) nav attiecināms uz konkrēto gaisa kuģi, valsts piešķirta sertificējošā personāla kvalifikācija, kas ir derīga attiecībā uz konkrēto gaisa kuģi;

⁽¹⁾ Komisijas 2018. gada 13. marta Regula (ES) 2018/395, ar ko saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (EK) Nr. 216/2008 nosaka sīki izstrādātus noteikumus gaisa balonu ekspluatācijai (OV L 71, 14.3.2018., 10. lpp.).

⁽²⁾ Komisijas 2018. gada 14. decembra Īstenošanas regula (ES) 2018/1976, kas atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/1139 nosaka detalizētus planieru ekspluatācijas noteikumus (OV L 326, 20.12.2018., 64. lpp.).

▼ C2

ii) atļauja, ko izdevusi vai nu:

- A) kompetentā iestāde, kas izdevusi licenci saskaņā ar III pielikumu (66. daļu);
- B) vai arī — ja III pielikums (66. daļa) nav piemērojams — kompetentā iestāde, kas atbild par valsts kvalifikācijas piešķiršanu sertificējošajam personālam.

Neatkarīgs sertificējošais personāls, kam ir licence, kura izdota saskaņā ar III pielikumu (66. daļu), var veikt lidojumderīguma pārbaudes un izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu par gaisa kuģiem, kas reģistrēti jebkurā dalībvalstī. Tomēr neatkarīgs sertificējošais personāls, kam ir valsts piešķirta kvalifikācija, veic lidojumderīguma pārbaudes un izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu tikai par gaisa kuģiem, kas reģistrēti dalībvalstī, kura ir atbildīga par valsts kvalifikāciju.

Tiem lidojumderīguma pārbaudes sertifikātiem, kurus izdevis neatkarīgs sertificējošais personāls, kam ir valsts kvalifikācija, nepiemēro savstarpēju atzīšanu, kad gaisa kuģis tiek nodots citai dalībvalstij.

Vienmēr, kad apstākļi liecina par iespējamu drošības apdraudējumu, kompetentā iestāde pati veic lidojumderīguma pārbaudi un izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu.

c) Pienācīgi apstiprināta *CAMO* vai *CAO* var ne vairāk kā divreiz pēc kārtas uz vienu gadu katrā reizē pagarināt lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu, ievērojot šādus nosacījumus:

- 1) iepriekšējos 12 mēnešus gaisa kuģis ir nepārtraukti bijis attiecīgās *CAMO* vai *CAO* pārvaldībā;
- 2) iepriekšējos 12 mēnešus gaisa kuģa tehnisko apkopi ir veikušas apstiprinātas tehniskās apkopes organizācijas; tas ietver pilota īpašnieka veiktus tehniskās apkopes uzdevumus, ko veic un nodod pilots īpašnieks vai neatkarīgs sertificējošais personāls;
- 3) *CAMO* vai *CAO* nav pierādījumu vai iemesla uzskatīt, ka gaisa kuģis nav lidojumderīgs.

Šāda *CAMO* vai *CAO* veikta pagarināšana ir iespējama neatkarīgi no tā, kurš personāls vai organizācija, kā paredzēts b) apakšpunktā, sākotnēji izdeva lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu.

d) Atkāpjoties no c) apakšpunkta, lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta pagarināšanu var veikt ne vairāk kā 30 dienas agrāk, nepārtraucot lidojumderīguma pārbaudes darbu gaitu, lai nodrošinātu gaisa kuģa pieejamību sākotnējā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izvietošanai gaisa kuģī.

e) Ja kompetentā iestāde pati veic lidojumderīguma pārbaudi un izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, īpašnieks nodrošina kompetentajai iestādei:

- 1) kompetentās iestādes prasīto dokumentāciju;

▼ C2

- 2) piemērotas telpas tās personālam attiecīgajā vietā;
- 3) atbilstīga sertificējošā personāla atbalstu, kad nepieciešams.

ML.A.902 Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta spēkā esība

- a) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts zaudē spēku jebkurā no šiem gadījumiem:
 - 1) to aptur vai atsauc;
 - 2) lidojumderīguma sertifikātu aptur vai atsauc;
 - 3) gaisa kuģis nav dalībvalsts gaisa kuģu reģistrā;
 - 4) tipa sertifikātu, ar kuru saskaņā izdots lidojumderīguma sertifikāts, aptur vai atsauc.
- b) Gaisa kuģis neveic lidojumu, ja lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts nav spēkā vai ja pastāv kāds no šiem apstākļiem:
 - 1) gaisa kuģa vai jebkuras tam uzmontētas sastāvdaļas lidojumderīguma uzturēšana neatbilst šā pielikuma prasībām;
 - 2) gaisa kuģis neatbilst tipa projektam, kuru apstiprinājusi Aģentūra;
 - 3) gaisa kuģis ir ekspluatēts, neievērojot apstiprinātajā lidojumu rokasgrāmatā vai lidojumderīguma sertifikātā noteiktos ierobežojumus un neveicot atbilstošas darbības;
 - 4) gaisa kuģis ir iekļuvis negadījumā vai incidentā, kas ietekmē tā lidojumderīgumu, un nav veiktas atbilstošas darbības, lai atjaunotu tā lidojumderīgumu;
 - 5) gaisa kuģa vai jebkuras tam uzmontētas sastāvdaļas modifikācija vai remonts neatbilst Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumam (21. daļai).
- c) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta atdošanas vai atsaukšanas gadījumā to nosūta atpakaļ kompetentajai iestādei.

ML.A.903 Lidojumderīguma pārbaudes process

- a) Lai izpildītu ML.A.901. punktā minēto prasību attiecībā uz gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudi, lidojumderīguma pārbaudes personāls veic gaisa kuģa uzskaites datu dokumentētu pārbaudi, lai pārlicinātos, ka:
 - 1) gaisa kuģa korpusa, dzinēja un propellera lidojumstundas un ar tiem saistītie lidojumu cikli ir pareizi reģistrēti;
 - 2) lidojumu rokasgrāmata ir atbilstoša gaisa kuģa konfigurācijai un tajā ir iekļauti jaunākie labojumi un papildinājumi;
 - 3) ir veiktas visas tehniskās apkopes, kas jāveic gaisa kuģim saskaņā ar gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu;
 - 4) visi zināmie defekti ir novērsti, vai arī to novēršana ir atlikta kontrolētā veidā;

▼ C2

- 5) visas piemērojamās lidojumderīguma direktīvas ir piemērotas un pienācīgi reģistrētas;
 - 6) visas modifikācijas un remontu, kas veikti gaisa kuģim, ir reģistrēti un atbilst Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumam (21. daļai);
 - 7) visas ierobežota darbību daļas, kas iemontētas gaisa kuģī, ir pareizi identificētas, reģistrētas un nav pārsniegts to apstiprinātā darbību ierobežojums;
 - 8) visas tehniskās apkopes ir sertificētas saskaņā ar šo pielikumu;
 - 9) pašreizējā masas un smaguma centra izvietojuma deklarācijā ir atspoguļota gaisa kuģa konfigurācija un deklarācija ir derīga;
 - 10) gaisa kuģis atbilst jaunākajiem labojumiem tipa projektā, kuru apstiprinājusi Aģentūra;
 - 11) vajadzības gadījumā gaisa kuģim ir pašreizējai gaisa kuģa konfigurācijai atbilstošs trokšņa līmeņa sertifikāts atbilstoši Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) I apakšdaļai.
- b) Lidojumderīguma pārbaudes personāls, kas minēts a) apakšpunktā, veic fizisku gaisa kuģa apsekojumu. Šādā apsekojumā lidojumderīguma pārbaudes personālam, kam nav III pielikumā (66. daļā) noteiktās pienācīgās kvalifikācijas, palīdz pienācīgi kvalificēts personāls.
- c) Gaisa kuģa fiziskā apsekojuma laikā lidojumderīguma pārbaudes personāls pārliecinās, ka:
- 1) visi vajadzīgie marķējumi un trafareti ir pienācīgi piestiprināti;
 - 2) gaisa kuģis atbilst apstiprinātajai lidojumu rokasgrāmatai;
 - 3) gaisa kuģa konfigurācija atbilst apstiprinātajai dokumentācijai;
 - 4) nav nekādu redzamu defektu, kas nav novērsti saskaņā ar ML.A.403. punktu;
 - 5) nav konstatējamās neatbilstības starp gaisa kuģi un a) apakšpunktā minēto uzskaites datu dokumentēto pārbaudi.
- d) Atkāpjoties no ML.A.901. punkta a) apakšpunkta, lidojumderīguma pārbaudi var veikt ne vairāk kā 90 dienas agrāk, nepātraucot lidojumderīguma pārbaudes darbu gaitu, lai fiziskā pārbaude varētu notikt tehniskās apkopes pārbaudes laikā.
- e) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (EASA 15.c veidlapa), kas iekļauts IV papildinājumā, izdod tikai:
- 1) pienācīgi pilnvarots lidojumderīguma pārbaudes personāls;
 - 2) tad, kad lidojumderīguma pārbaude ir pilnīgi pabeigta un visas konstatētās nepilnības ir novērstas;

▼ C2

- 3) kad visas neatbilstības, kas konstatētas gaisa kuģa tehniskās apkopes programmā saskaņā ar h) apakšpunktu, ir apmierinoši novērstas.
- f) Ikvienu gaisa kuģu izdota vai pagarināta lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta kopiju 10 dienu laikā nosūta minētā gaisa kuģa reģistrācijas dalībvalstij.
- g) Aizliegts slēgt apakšuzņēmuma līgumus par lidojumderīguma pārbaudes uzdevumu veikšanu.
- h) Gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas efektivitāti var pārskatīt vienlaikus ar lidojumderīguma pārbaudi saskaņā ar ML.A.302. punkta c) apakšpunkta 9. punktu. Šādu pārskatīšanu veic persona, kura veikusi lidojumderīguma pārbaudi. Ja pārbaudē gaisa kuģim tiek konstatēti trūkumi, kas saistīti ar gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas satura nepilnībām, gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu attiecīgi groza. Ja persona, kas veic pārbaudi, nepiekrīt īpašnieka, CAMO vai CAO veiktajiem pasākumiem gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas grozīšanai, tā informē reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi. Šādā gadījumā kompetentā iestāde izlemj, kādi gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas grozījumi ir nepieciešami, darot zināmus attiecīgos konstatējumus, kas noteikti ML.B.903. punktā, un nepieciešamības gadījumā veicot atbildes pasākumus saskaņā ar ML.B.304. punktu.

ML.A.904 Lidojumderīguma pārbaudes personāla kvalifikācija

- a) Lidojumderīguma pārbaudes personāls, kas rīkojas kompetentās iestādes vārdā, ir kvalificēts saskaņā ar ML.B.902. punktu.

▼ M8

- b) Lidojumderīguma pārbaudes personāls, kas rīkojas tādas organizācijas vārdā, kura minēta I pielikuma (M daļas) F apakšdaļā vai G apakšdaļā, II pielikumā (145. daļā), Vc pielikumā (CAMO daļā) vai Vd pielikumā (CAO daļā), ir kvalificēts attiecīgi saskaņā ar I pielikuma (M daļas) F apakšdaļu vai G apakšdaļu, II pielikumu (145. daļu), Vc pielikumu (CAMO daļu) vai Vd pielikumu (CAO daļu).

▼ C2

- c) Lidojumderīguma pārbaudes personālam, kas rīkojas savā vārdā, kā atļauts atbilstoši ML.A.901. punkta b) apakšpunkta 4. punktam:
 - 1) ir licence, kas izdota saskaņā ar III pielikumu (66. daļu), ar kvalifikācijas atzīmi par attiecīgo gaisa kuģi vai, ja III pielikums (66. daļa) nav attiecināms uz konkrēto gaisa kuģi, valsts piešķirta sertificējošā personāla kvalifikācija, kas ir derīga attiecībā uz konkrēto gaisa kuģi, un
 - 2) ir atļauja, ko izdevusi vai nu:
 - i) kompetentā iestāde, kas izdevusi licenci saskaņā ar III pielikumu (66. daļu);
 - ii) vai arī — ja III pielikums (66. daļa) nav piemērojams — kompetentā iestāde, kas atbild par valsts kvalifikāciju piešķiršanu sertificējošajam personālam.
- d) Atļauju, kas minēta c) apakšpunkta 2. punktā, kompetentā iestāde izdod, kad:

▼ C2

- 1) tā ir pārliecinājusies, ka attiecīgajai personai ir zināšanas par šā pielikuma daļām, kas attiecas uz lidojumderīguma uzturēšanas vadību, lidojumderīguma pārbaūžu veikšanu un lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdošanu;
- 2) attiecīgā persona ir apmierinoši veikusi lidojumderīguma pārbaudi kompetentās iestādes uzraudzībā.

Šāda atļauja paliek spēkā piecus gadus, kamēr vien tās turētājs veic vismaz vienu lidojumderīguma pārbaudi katru 12 mēnešu laikā. Pretējā gadījumā apmierinoši veic jaunu lidojumderīguma pārbaudi kompetentās iestādes uzraudzībā.

Beidzoties tās derīguma termiņam, atļauju atjauno vēl uz pieciem gadiem, ja ir no jauna izpildītas d) apakšpunkta 1. un 2. punkta prasības. Atjaunošanas reižu skaits nav ierobežots.

Atļaujas turētājs veic visu veikto lidojumderīguma pārbaūžu uzskaiti un pēc pieprasījuma šādu uzskaiti dara pieejamu jebkurai kompetentajai iestādei un jebkuram gaisa kuģa īpašniekam, kura uzdevumā viņš veic lidojumderīguma pārbaudi.

Kompetentā iestāde var atsaukt šādu atļauju jebkurā laikā, ja tā nav apmierināta ar turētāja kompetenci vai šādas atļaujas izmantošanu.

ML.A.905 Gaisa kuģa pārreģistrācija Savienības teritorijā

- a) Pārreģistrējot gaisa kuģi Savienības teritorijā, pieteikuma iesniedzējs:
 - 1) vispirms norāda līdzšinējās reģistrācijas dalībvalstij tās dalībvalsts nosaukumu, kurā gaisa kuģis tiks reģistrēts,
 - 2) un tad iesniedz jaunajai dalībvalstij pieteikumu par jauna lidojumderīguma sertifikāta izdošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu).
- b) Neatkarīgi no ML.A.902. punkta a) apakšpunkta 3. punkta iepriekšējais lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts paliek spēkā līdz tā termiņa beigām, izņemot gadījumus, kad lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdevis neatkarīgs sertificējošais personāls, kam ir valsts piešķirtā sertificējošā personāla kvalifikācija saskaņā ar ML.A.901. punkta b) apakšpunkta 4. punktu, — tādā gadījumā piemēro ML.A.906. punktu.
- c) Neatkarīgi no a) un b) apakšpunkta gadījumos, kad iepriekšējā dalībvalstī gaisa kuģis nav bijis lidojumderīgā stāvoklī vai kad gaisa kuģa lidojumderīguma statusu nav iespējams noteikt, izmantojot esošos uzskaites datus, piemēro ML.A.906. punktu.

ML.A.906 Savienībā importēta gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude

- a) Importējot gaisa kuģi no trešās valsts un reģistrējot to dalībvalsts reģistrā, pieteikuma iesniedzējs:
 - 1) iesniedz reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei pieteikumu par jauna lidojumderīguma sertifikāta izdošanu saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu);

▼ **C2**

- 2) gādā, lai gaisa kuģiem, kas nav jauni gaisa kuģi, tiktu veikta apmierinoša lidojumderīguma pārbaude saskaņā ar ML.A.901. punktu;
- 3) gādā, lai visa veiktā tehniskā apkope atbilstu apstiprinātajai vai deklarētajai gaisa kuģa tehniskās apkopes programmai.
- b) Ja gaisa kuģis atbilst attiecīgajām prasībām, kompetentā iestāde, CAMO vai CAO, tehniskās apkopes organizācija vai neatkarīgs sertificējošais personāls, kas veic lidojumderīguma pārbaudi, kā paredzēts ML.A.901. punkta b) apakšpunktā, izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu un iesniedz kopiju reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei.
- c) Īpašnieks ļauj reģistrācijas dalībvalsts kompetentās iestādes pārstāvjiem piekļūt gaisa kuģim, lai veiktu tā apskati.
- d) Ja gaisa kuģis atbilst Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumam (21. daļai), reģistrācijas dalībvalsts kompetentā iestāde izdod jaunu lidojumderīguma sertifikātu.

ML.A.907 Konstatējumi

- a) Konstatējumus iedala šādās kategorijās:
 - 1) pirmā līmeņa konstatējums ir jebkura konstatēta būtiska neatbilstība šajā pielikumā noteiktajām prasībām, kura pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojumu drošību;
 - 2) otrā līmeņa konstatējums ir jebkura konstatēta neatbilstība šajā pielikumā noteiktajām prasībām, kura var pazemināt drošības standartu un var apdraudēt lidojumu drošību.
- b) Pēc tam, kad saskaņā ar ML.B.903. punktu ir saņemts paziņojums par konstatējumiem, persona vai organizācija, kurai ir pienākumi atbilstoši ML.A.201. punktam, ar kompetento iestādi saskaņotā termiņā nosaka korektīvo pasākumu plānu, kura mērķis ir novērst konstatētā fakta un tā galvenā cēloņa atkārtošanos, un iepazīstina ar šo plānu kompetento iestādi.

*B IEDAĻA***PROCEDŪRA KOMPETENTAJĀM IESTĀDĒM****A APAKŠIEDAĻA***VISPĀRĪGI NOTEIKUMI***ML.B.101 Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteiktas administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm, kurām uzdots īstenot šā pielikuma A iedaļu un nodrošināt tās izpildi.

ML.B.102 Kompetentā iestāde

- a) Vispārīgi noteikumi

Dalībvalsts ieceļ kompetento iestādi, kurai uztic atbildību par sertifikātu izdošanu, pagarināšanu, izmaiņām, apturēšanu vai atsaukšanu un par lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzību. Minētā kompetentā iestāde izveido dokumentētas procedūras un organizatorisko struktūru.

▼ C2**b) Resursi**

Personāla skaits ir pietiekams, lai izpildītu šajā iedaļā izklāstītās prasības.

c) Kvalifikācija un apmācība

Viss personāls, kas iesaistīts darbībā, uz kurām attiecas šis pielikums, ir pienācīgi kvalificēts un ir ieguvis pietiekamas zināšanas, pieredzi un apguvis sākotnējo apmācību un kvalifikācijas celšanas apmācību, lai veiktu tam uzticētos pienākumus.

d) Procedūras

Kompetentā iestāde izveido procedūras, kurās sīki izklāstīts, kā tiek nodrošināta atbilstība šim pielikumam.

Procedūras pārskata un groza, lai nodrošinātu nepārtrauktu atbilstību.

ML.B.104 Uzskaitē

a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina katra sertifikāta un atļaujas izdošanas, pagarināšanas, izmaiņu, apturēšanas vai atsaukšanas procesa pietiekamu izsekojamību.

b) Uzskaitē, kas vajadzīga katra gaisa kuģa uzraudzībai, iekļauj vismaz šādu dokumentu kopijas:

- 1) gaisa kuģa lidojumderīguma sertifikāts;
- 2) lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts;
- 3) ziņojumi par lidojumderīguma pārbaudēm, kuras ir tieši veikusi dalībvalsts;
- 4) visa attiecīgā sarakste, kas attiecas uz gaisa kuģi;
- 5) informācija par visiem atbrīvojumiem un piespiedu izpildes pasākumiem;
- 6) ikviens dokuments, kuru kompetentā iestāde apstiprinājusi saskaņā ar šo pielikumu vai Regulu (ES) Nr. 965/2012.

c) Uzskaites elementus, kas norādīti b) apakšpunktā, glabā divus gadus no brīža, kad gaisa kuģa izmantošana tiek pilnīgi izbeigta.

d) Visus uzskaites elementus, kas norādīti ML.B.104. punktā, pēc pieprasījuma dara pieejamus jebkurai citai dalībvalstij vai Aģentūrai.

ML.B.105 Savstarpēja informācijas apmaiņa

a) Lai veicinātu lidojumu drošības uzlabojumus, kompetentās iestādes piedalās savstarpējā visas nepieciešamās informācijas apmaiņā saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2018/1139 72. pantu.

b) Neskarot dalībvalstu kompetences, tāda iespējama drošības apdraudējuma gadījumā, kurā iesaistītas vairākas dalībvalstis, attiecīgās kompetentās iestādes palīdz cita citai nepieciešamās uzraudzības darbības veikšanā.

▼ **C2****B APAKŠIEDAĻA***ATBILDĪBA***ML.B.201 Pienākumi**

Kompetentā iestāde, kas minēta ML.1. punkta b) apakšpunktā, ir atbildīga par pārbaudi un izmeklēšanas veikšanu, lai pārliecinātos par šā pielikuma prasību izpildi.

C APAKŠIEDAĻA*LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANA***ML.B.302 Atbrīvojumi**

Kompetentā iestāde reģistrē un saglabā datus par visiem atbrīvojumiem, kas piešķirti saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 2018/1139 71. pantu.

ML.B.303 Gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas uzraudzība

- a) Kompetentā iestāde, ievērojot riska analīzes pieeju, izveido apsekojumu programmu, lai uzraudzītu tās reģistrā esošās gaisa kuģu flotes lidojumderīguma statusu.
- b) Apsekojumu programmā iekļauj gaisa kuģu ražojumu paraugu apsekojumus, un tā attiecas uz visiem lidojumderīguma riska būtiskāko elementu aspektiem.
- c) Ražojumu parauga apsekojumā, pamatojoties uz piemērojamajām prasībām, aplūko sasniegtos lidojumderīguma standartus un identificē jebkādas konstatētās neatbilstības.
- d) Visus konstatējumus klasificē kategorijās saskaņā ar ML.B.903. punktu un rakstiski paziņo personai vai organizācijai, kas ir atbildīga saskaņā ar ML.A.201. punktu. Kompetentā iestāde ievieš procedūru nolūkā analizēt konstatējumu nozīmīgumu drošības ziņā.
- e) Kompetentā iestāde reģistrē visus konstatējumus un to slēgšanas pasākumus.
- f) Ja gaisa kuģa uzraudzības laikā tiek konstatēti pierādījumi, kas liecina par neatbilstību šim pielikumam vai citiem pielikumiem, attiecībā uz konstatējumu rīkojas tā, kā aprakstīts attiecīgajā pielikumā.
- g) Ja tas vajadzīgs, lai nodrošinātu attiecīgos piespiedu izpildes pasākumus, kompetentā iestāde ar citām kompetentajām iestādēm apmainās ar informāciju par neatbilstībām, kas konstatētas saskaņā ar f) apakšpunktu.

ML.B.304 Atsaukšana, apturēšana un ierobežošana

Kompetentā iestāde:

- a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, iespējama drošības apdraudējuma gadījumā aptur lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, vai
- b) aptur vai atsauc lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu atbilstoši ML.B.903. punkta a) apakšpunktam.

Kompetentā iestāde, kura izdevusi lidojumderīguma pārbaudes atļauju neatkarīgām sertificējošajām personām atbilstoši ML.A.904. punkta c) apakšpunktam, atsauc šādu atļauju, ja tās turētājs neapmierinoši veic lidojumderīguma pārbaudi vai izmanto šādu atļauju neatbilstošā veidā.

▼ **C2**

I APAKŠIEDAĻA

LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS ("ARC")

ML.B.902 **Kompetentās iestādes veiktā lidojumderīguma pārbaude**

- a) Ja kompetentā iestāde veic lidojumderīguma pārbaudi un izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, kas iekļauts šā pielikuma IV papildinājumā (*EASA* 15.c veidlapa), tā veic lidojumderīguma pārbaudi saskaņā ar ML.A.903. punktu.
- b) Kompetentajai iestādei ir atbilstošs personāls lidojumderīguma pārbaudi veikšanai. Šādam personālam ir viss turpmāk norādītais:
 - 1) vismaz trīs gadu ilga pieredze lidojumderīguma uzturēšanas jomā;
 - 2) attiecīga licence atbilstoši III pielikumam (66. daļai) vai valsts atzīta tehniskās apkopes personāla kvalifikācija, kas atbilst attiecīgajai gaisa kuģa kategorijai (ja Regulas (ES) Nr. 1321/2014 5. panta 6. punktā ir atsauce uz valsts noteikumiem), vai augstākā izglītība aviācijas jomā vai līdzvērtīga izglītība;
 - 3) nodrošināta attiecīga aeronavigācijas tehniskās apkopes apmācība;
 - 4) amats, kas ļauj attiecīgajai personai parakstīties kompetentās iestādes vārdā.

Neatkarīgi no 1.–4. punkta prasību, kas paredzēta ML.B.902. punkta b) apakšpunkta 2. punktā, var aizstāt ar četru gadu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā papildus tām prasībām, kuras jau ir noteiktas ML.B.902. punkta b) apakšpunkta 1. punktā.

- c) Kompetentā iestāde veic uzskaiti par visu lidojumderīguma pārbaudes personālu, kurā iekļauj informāciju par jebkuru atbilstīgu kvalifikāciju, kam pievienots kopsavilkums par attiecīgo lidojumderīguma uzturēšanas vadības pieredzi un apmācību.

▼ **M8**

- d) Lidojumderīguma pārbaudes veikšanas laikā kompetentajai iestādei ir piekļuve piemērojamajiem datiem, kā norādīts ML.A.305. un ML.A.401. punktā.

▼ **C2**

- e) Personāls, kas veic lidojumderīguma pārbaudi, pēc lidojumderīguma pārbaudes apmierinošas pabeigšanas izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu (*EASA* 15.c veidlapa), kas iekļauts IV papildinājumā.
- f) Vienmēr, kad apstākļi liecina par iespējamu drošības apdraudējumu, kompetentā iestāde pati veic lidojumderīguma pārbaudi un izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu.

ML.B.903 **Konstatējumi**

Ja gaisa kuģu apsekojumu laikā vai citā veidā konstatē pierādījumus par neatbilstību šā pielikuma prasībām, kompetentā iestāde:

- a) pirmā līmeņa konstatējumu gadījumā pieprasa, lai pirms turpmāka lidojuma tiek veikts atbilstošs korektīvs pasākums, un nekavējoties atsauc vai aptur lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, un
- b) otrā līmeņa konstatējumu gadījumā liek veikt korektīvu pasākumu, kas ir atbilstošs konstatējuma veidam.

▼ **C2***I papildinājums***Lidojumderīguma uzturēšanas vadības līgums**

a) Ja īpašnieks saskaņā ar ML.A.201. punktu nolīgst *CAMO* vai *CAO* lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzdevumu veikšanai, pēc kompetentās iestādes pieprasījuma īpašnieks nosūta reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei abu pušu parakstīta līguma kopiju.

b) Līgumu sagatavo, ņemot vērā šā pielikuma prasības, un tajā nosaka parakstītāju pienākumus attiecībā uz gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu.

c) Līgumā iekļauj vismaz šādu informāciju:

- 1) gaisa kuģa reģistrācija, tips un sērijas numurs;
- 2) gaisa kuģa īpašnieka vai reģistrētā nomnieka vārds/nosaukums vai ziņas par uzņēmumu, tostarp tā adrese;
- 3) ziņas par nolīgto *CAMO* vai *CAO*, tostarp tās adrese;
- 4) darbības veids.

d) Līgumā iekļauj šādu paziņojumu:

“Īpašnieks uztic *CAMO* vai *CAO* gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadību, tehniskās apkopes programmas izstrādi un apstiprināšanu un gaisa kuģa tehniskās apkopes organizēšanu saskaņā ar minēto tehniskās apkopes programmu.

Saskaņā ar šo līgumu abi parakstītāji apņemas ievērot attiecīgos no šā līguma izrietošos pienākumus.

Īpašnieks godprātīgi apliecina, ka visa informācija, kas sniegta *CAMO* vai *CAO* par gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, ir un būs precīza un ka gaisa kuģim netiks izdarītas izmaiņas bez *CAMO* vai *CAO* iepriekšēja apstiprinājuma.

Ja kāds no parakstītājiem neievēro šā līguma noteikumus, līgums zaudē spēku. Šādā gadījumā īpašnieks saglabā pilnu atbildību par katru uzdevumu, kas saistīts ar gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, un īpašnieks divu nedēļu laikā informē reģistrācijas dalībvalsts kompetento(-ās) iestādi(-es) par līguma izbeigšanu.”

e) Kad īpašnieks nolīgst *CAMO* vai *CAO* saskaņā ar ML.A.201. punktu, katrai no pusēm ir šādi pienākumi.

1) *CAMO* vai *CAO* pienākumi:

- i) gādāt, lai gaisa kuģa tips būtu iekļauts tās apstiprinājuma noteikumos;
- ii) ievērot visus šos nosacījumus attiecībā uz gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu:

A) izstrādāt un apstiprināt gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu;

B) kad gaisa kuģa tehniskās apkopes programma ir apstiprināta, iesniegt īpašniekam tās kopiju, kā arī ikvienas no projekta apstiprinājuma turētāja ieteikumiem izdarītās atkāpes pamatojuma kopiju;

▼ **C2**

- C) organizēt saistošo pārbaudi ar gaisa kuģa iepriekšējo tehniskās apkopes programmu;
 - D) organizēt to, ka visu tehnisko apkopi veic apstiprināta tehniskās apkopes organizācija vai — ja atļauts — neatkarīgs sertificējošais personāls;
 - E) organizēt visu piemērojamo lidojumderīguma direktīvu piemērošanu;
 - F) organizēt to, ka apstiprināta tehniskās apkopes organizācija vai — ja atļauts — neatkarīgs sertificējošais personāls novērš visus defektus, kuri atklāti tehniskās apkopes vai lidojumderīguma pārbaudē laikā vai par kuriem ziņojis īpašnieks;
 - G) koordinēt plānoto tehnisko apkopi, lidojumderīguma direktīvu piemērošanu, ierobežota darbmūža detaļu nomaiņu un sastāvdaļu pārbaudes prasības;
 - H) informēt īpašnieku ikreiz, kad nepieciešams gaisa kuģi nogādāt apstiprinātai tehniskās apkopes organizācijai vai — ja atļauts — neatkarīgam sertificējošajam personālam;
 - I) pārvaldīt un arhivēt visus tehniskās uzskaites datus;
- iii) saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu) organizēt ikvienas gaisa kuģa modifikācijas apstiprināšanu, pirms modifikācija tiek faktiski veikta;
 - iv) saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu) organizēt visu gaisa kuģa remonta darbu apstiprināšanu pirms to veikšanas;
 - v) informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi ikreiz, kad īpašnieks pēc nolīgtais CAMO vai CAO pieprasījuma nav nodevis gaisa kuģi tehniskās apkopes veikšanai;
 - vi) informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi ikreiz, kad netiek izpildīti šā līguma noteikumi;
 - vii) nodrošināt to, ka vajadzības gadījumā tiek veikta gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaude, un nodrošināt lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu;
 - viii) desmit dienu laikā nosūtīt reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei ikviena izdotā vai pagarinātā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta kopiju;
 - ix) ziņot par visiem atgadījumiem, kā to prasa piemērojamie noteikumi;
 - x) informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi, ja kāda no pusēm šo līgumu denonsē.

2) Īpašnieka pienākumi:

- i) gādāt, lai tam būtu vispārēja izpratne par gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu;
- ii) gādāt, lai tam būtu vispārēja izpratne par šo pielikumu;
- iii) nodot gaisa kuģi tehniskās apkopes veikšanai saskaņā ar nolīgtais CAMO vai CAO norādījumiem;

▼ C2

- iv) neveikt gaisa kuģa modifikācijas bez iepriekšējas apspriešanās ar nolīgto *CAMO* vai *CAO*;
- v) informēt nolīgto *CAMO* vai *CAO* par visu tehnisko apkopi, kas veikta izņēmuma kārtā un bez nolīgtais *CAMO* vai *CAO* ziņas un kontroles;
- vi) izmantojot reģistrācijas žurnālu, ziņot nolīgtajai *CAMO* vai *CAO* par visiem darbību laikā konstatētajiem defektiem;
- vii) informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi, ja kāda no pusēm šo līgumu denonsē;
- viii) informēt reģistrācijas dalībvalsts kompetento iestādi un nolīgto *CAMO* vai *CAO*, ja gaisa kuģis tiek pārdots;
- ix) ziņot par visiem atgadījumiem, kā to prasa piemērojamie noteikumi;
- x) pēc vienošanās ar nolīgto *CAMO* vai *CAO* regulāri informēt nolīgto *CAMO* vai *CAO* par gaisa kuģa lidojumstundām un sniegt jebkādas citus datus par tā izmantošanu;
- xi) reģistrēt izmantošanas sertifikātu reģistrācijas žurnālos, kā minēts ML.A.803. punkta c) apakšpunktā, ja tehnisko apkopi veic pilots īpašnieks;
- xii) informēt nolīgto *CAMO* vai *CAO* ne vēlāk kā 30 dienu laikā pēc tam, kad pilots īpašnieks pabeidzis tehniskās apkopes uzdevumu.

▼ **C2***II papildinājums***Ierobežota tehniskā apkope, ko veic pilots īpašnieks**

Papildus šajā pielikumā noteiktajām prasībām pilots īpašnieks pirms jebkura tehniskās apkopes uzdevuma veikšanas ievēro turpmāk izklāstītos pamatprincipus.

a) Kompetence un atbildība

- 1) Pilots īpašnieks vienmēr ir atbildīgs par jebkuru tā veikto tehnisko apkopi.
- 2) Pilots īpašnieks uztur pietiekamu kompetences līmeni attiecīgā uzdevuma veikšanai. Pilotam īpašniekam ir pienākums pašam iepazīties ar standarta tehniskās apkopes praksi attiecībā uz savu gaisa kuģi un ar gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu.

b) Uzdevumi

Pilots īpašnieks var veikt vienkāršas vizuālas pārbaudes vai darbības, kuru mērķis ir pārbaudīt, kāds ir gaisa kuģa korpusa, dzinēju, sistēmu un sastāvdaļu vispārējais stāvoklis, vai tiem nav acīmredzamu bojājumu un vai tie normāli funkcionē.

Pilots īpašnieks nenodod tehniskās apkopes uzdevumu, ja pastāv kāds no šiem apstākļiem:

- 1) tehniskās apkopes uzdevums ir kritisks tehniskās apkopes uzdevums;
- 2) lai veiktu tehniskās apkopes uzdevumu, ir jānoņem svarīgas sastāvdaļas vai svarīgs mezgls;
- 3) tehniskās apkopes uzdevums tiek veikts saskaņā ar lidojumderīguma direktīvām vai lidojumderīguma ierobežojuma punktu, ja vien lidojumderīguma direktīvās vai lidojumderīguma ierobežojuma punktā nav īpaši atļauts citādi;
- 4) lai veiktu tehniskās apkopes uzdevumu, ir jāizmanto īpaši instrumenti vai kalibrēti instrumenti (izņemot dinamometrisku atslēgu un gofrēšanas instrumentu);
- 5) lai veiktu tehniskās apkopes uzdevumu, ir jāizmanto testēšanas iekārtas vai jāveic speciāla testēšana (piemēram, nesagraujošais tests, sistēmu testi vai aviācijas elektronikas iekārtu darbības pārbaudes);
- 6) tehniskās apkopes uzdevums sastāv no neplānotām īpašām pārbaudēm (piemēram, smagas nosēšanās pārbaudē);
- 7) tehniskās apkopes uzdevums ietekmē sistēmas, kas ir būtiskas instrumentālo lidojumu noteikumu (*IFR*) darbībām;
- 8) tehniskās apkopes uzdevums ir kompleksas tehniskās apkopes uzdevums saskaņā ar III papildinājumu, vai arī tas ir sastāvdaļas tehniskās apkopes uzdevums saskaņā ar ML.A.502. punkta a) vai b) apakšpunktu;
- 9) tehniskās apkopes uzdevums ir daļa no 100 stundu / ikgadējās pārbaudes (šādos gadījumos tehniskās apkopes uzdevumu apvieno ar lidojumderīguma pārbaudi, ko veic tehniskās apkopes organizācijas vai neatkarīgs sertificējošais personāls).

Kritērijus, kas minēti 1.–9. punktā, nevar aizstāt ar mazāk ierobežojošiem norādījumiem, ko izdod saskaņā ar ML.A.302. punktā minēto gaisa kuģa tehniskās apkopes programmu.

▼ C2

Uzdevumus, kas aprakstīti gaisa kuģa lidojumu rokasgrāmatā (vai citās ekspluatācijas rokasgrāmatās), piemēram, gaisa kuģa sagatavošanu lidojumam (planiera spārnu montāžu vai pirmslidojuma pārbaudi, vai groza, degļa, degvielas cilindru un apvalka kopuma montāžu gaisa balonam u. tml.), neuzskata par tehniskās apkopes uzdevumiem, tāpēc tiem nav vajadzīgs izmantošanas sertifikāts. Tomēr personai, kas veic šādu daļu montāžu, ir pienākums nodrošināt, ka minētās daļas ir piemērotas uzstādīšanai un ir lietošanai derīgā stāvoklī.

c) Pilota īpašnieka veikto tehniskās apkopes uzdevumu izpilde un uzskaitē

Tehniskās apkopes datiem, kā norādīts ML.A.401. punktā, vienmēr ir jābūt pieejamiem pilota īpašnieka veiktās tehniskās apkopes laikā, un tie ir jāievēro. Saskaņā ar ML.A.803. punkta d) apakšpunktu izmantošanas sertifikātā ir jāiekļauj sīkāka informācija par datiem, kas izmantoti, pilotam īpašniekam veicot tehnisko apkopi.

Pilotam īpašniekam ir jāinformē nolīgtā *CAMO* vai *CAO* (ja ir noslēgts attiecīgs līgums) par pilota īpašnieka veikto tehniskās apkopes uzdevumu pabeigšanu ne vēlāk kā 30 dienas pēc darbu pabeigšanas saskaņā ar ML.A.305. punkta a) apakšpunktu.

▼ C2*III papildinājums***Kompleksās tehniskās apkopes uzdevumi, ko pilots īpašnieks nevar nodot****▼ M8**

Visi turpmāk uzskaitītie uzdevumi ir kompleksās tehniskās apkopes uzdevumi, kurus saskaņā ar II papildinājumu neveic pilots īpašnieks. Pēc minēto uzdevumu izpildes nodošanu veic vai nu apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija, vai neatkarīgs sertificējošais personāls:

▼ C2

a) jebkuras šādas gaisa kuģa korpusa daļas modifikācija, remonts vai nomaiņa kniedējot, līmējot, laminējot vai metinot:

- 1) kārbas veida sija;
- 2) spārna stringers vai hordas elements;
- 3) lonžerons;
- 4) lonžerona josla;
- 5) kopnes sijas elements;
- 6) sijas sieniņa;
- 7) lidlaivas korpusa vai pludiņa ķīļa vai borta elements;
- 8) gofrētas plāksnes spiedes elements spārna vai astes virsmā;
- 9) spārna galvenā riba;
- 10) spārna vai astes virsmas balstspriekšis;
- 11) dzinēja rāmis;
- 12) fizelāžas lonžerons vai rāmis;
- 13) sānu kopnes, horizontālas kopnes vai starpsienas elements;
- 14) sēdekļa atbalsts vai kronšteins;
- 15) sēdekļa sliecīšu nomaiņa;
- 16) šasijas balsts vai balsts;
- 17) ass;
- 18) ritenis un
- 19) slēpe vai slēpes balsts, izņemot samazinātas berzes pārklājuma nomaiņu;

b) jebkuras šādas daļas modifikācija vai remonts:

- 1) gaisa kuģa korpusa vai pludiņa apšuvums, ja darba veikšanai nepieciešams lietot balstu, spiles vai palīgierīces;
- 2) gaisa kuģa apšuvums, kas ir pakļauts spiediena radītajām slodzēm, ja bojājums tajā pārsniedz 15 cm (6 collas) jebkurā virzienā;

▼ **C2**

- 3) vadības sistēmas nesošā daļa, ieskaitot stūres kātu, pedāli, vārpstu, sektoru, sviru, cauruļveida elementu ar lielu griezes pretestību, vadības sviru un kaltu vai lietu kronšteinu, bet izņemot:
 - i) remonta savienojuma vai kabeļa armatūras saspiešanu un
 - ii) ar kniedēm piestiprināta bīdstieņa gala stiprinājuma nomaiņu;
 - 4) jebkura cita konstrukcija, kura nav uzskaitīta a) apakšpunktā un kuru ražotājs savā tehniskās apkopes rokasgrāmatā, konstrukcijas remonta rokasgrāmatā vai norādījumos par lidojumderīguma uzturēšanu ir norādījis kā pamatkonstrukciju;
- c) šādas virzuļdzinēja tehniskās apkopes veikšana:
- 1) virzuļdzinēja demontāža un pēc tam tā atkārtota montāža, izņemot šādus gadījumus:
 - i) lai piekļūtu virzuļu/cilindru mezgliem vai
 - ii) lai noņemtu aizmugurējo papildu pārsegu nolūkā pārbaudīt un/vai nomainīt eļļas sūkņa daļas, ja šāds darbs neietver iekšējo mehānismu izņemšanu un atkārtotu uzstādīšanu;
 - 2) redukcijas mehānismu demontāža un pēc tam to atkārtota montāža;
 - 3) savienojumu cietlodēšana un metināšana, kas nav nelieli izplūdes elementu metināšanas labojumi, kurus veic pienācīgi apstiprināts vai atzīts metinātājs, izņemot sastāvdaļu nomaiņu;
 - 4) tādu elementu atsevišķu sastāvdaļu noņemšana, kas piegādāti kā uz darbmašīnas pārbaudīti elementi, izņemot ekspluatācijā parasti aizstājamu vai regulējamu sastāvdaļu aizstāšanu vai regulēšanu;
- d) propellera balansēšana, izņemot:
- 1) statiskās balansēšanas sertifikācijas vajadzībām, ja to paredz tehniskās apkopes rokasgrāmata, un
 - 2) dinamisko balansēšanu uzstādītiem propelleriem, izmantojot elektronisko balansēšanas iekārtu, ja to atļauj tehniskās apkopes rokasgrāmata vai citi apstiprināti lidojumderīguma dati;
- e) jebkuri papildu uzdevumi, kuru veikšanai nepieciešami:
- 1) īpaši instrumenti, aprīkojums vai telpas, vai
 - 2) ievērojamas koordinēšanas procedūras uzdevumu izpildes ilguma un vairāku personu iesaistīšanas dēļ.

IV papildinājums

Lidojumderīguma pārbaudes sertifikāts — EASA 15.c veidlapa

PIEZĪME. Personas un organizācijas, kas veic lidojumderīguma pārbaudi apvienojumā ar 100 stundu / ikgadējo inspekciju, var izmantot šīs veidlapas otro pusi, lai izdotu ML.A.801. punktā minēto izmantošanas sertifikātu, kas atbilst 100 stundu / ikgadējai inspekcijai.

LIDOJUMDERĪGUMA PĀRBAUDES SERTIFIKĀTS (ARC) (gaisa kuģiem, kas atbilst Vb pielikumam (ML daļai))

ARC atsauces numurs:

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai (ES) 2018/1139

[KOMPETENTĀS IESTĀDES NOSAUKUMS]

vai

[APSTIPRINĀTĀS ORGANIZĀCIJAS NOSAUKUMS, ADRESE un APSTIPRINĀJUMA ATSAUCES NUMURS]

vai

[SERTIFICĒJOŠĀ PERSONĀLA PILNS VĀRDS, UZVĀRDS UN 66. DAĻĀ PAREDZĒTĀS LICENCES NUMURS (VAI LĪDZVĒRTĪGA VALSTS KVALIFIKĀCIJA)]

ar šo apliecina, ka saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 1321/2014 ir veikusi lidojumderīguma pārbaudi šādam gaisa kuģim:

Gaisa kuģa ražotājs: Ražotāja apzīmējums:

Gaisa kuģa reģistrācija: Gaisa kuģa sērijas numurs:

un šis gaisa kuģis pārbaudes veikšanas brīdī uzskatāms par lidojumderīgu.

Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs:

Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) pārbaudes dienā (*):

Paraksts: Atļaujas Nr. (ja piemērojams):

Pirmais pagarinājums: gaisa kuģis atbilst Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta c) apakšpunkta nosacījumiem.

Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs:

Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izdošanas dienā (*):

Paraksts: Atļaujas Nr.:

Uzņēmuma nosaukums: Apstiprinājuma atsauce:

Otrais pagarinājums: gaisa kuģis atbilst Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta c) apakšpunkta nosacījumiem.

Izdošanas datums: Datums, līdz kuram sertifikāts derīgs:

Gaisa kuģa korpusa lidojuma stundas (FH) izdošanas dienā (*):

Paraksts: Atļaujas Nr.:

Uzņēmuma nosaukums: Apstiprinājuma atsauce:

(*) Izņemot gaisa balonus un dirižablus.

EASA 15.c veidlapa — 3. izdevums

▼ **C2***Vc PIELIKUMS***(CAMO daļa)**

SATURA RĀDĪTĀJS

A IEDAĻA — PRASĪBAS ORGANIZĀCIJAI

- CAMO.A.005 Darbības joma
- CAMO.A.105 Kompetentā iestāde
- CAMO.A.115 Organizācijas sertifikāta pieteikums
- CAMO.A.120 Atbilstības nodrošināšanas līdzekļi
- CAMO.A.125 ► **M8** Organizācijas apstiprinājuma noteikumi un tiesības ◀
- CAMO.A.130 Izmaiņas organizācijā
- CAMO.A.135 Spēkā esības uzturēšana
- CAMO.A.140 Piekļuve
- CAMO.A.150 Konstatējumi
- CAMO.A.155 Tūlītēja reaģēšana uz drošības problēmu
- CAMO.A.160 Ziņošana par atgadījumiem
- CAMO.A.200 Pārvaldības sistēma
- CAMO.A.202 Iekšējā drošības ziņošanas shēma
- CAMO.A.205 Līgumu un apakšuzņēmuma līgumu slēgšana
- CAMO.A.215 Telpas
- CAMO.A.220 Uzskaitē
- CAMO.A.300 ► **M8** Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pasāksturojums (CAME) ◀
- CAMO.A.305 Prasības personālam
- CAMO.A.310 Lidojumderīguma pārbaudes personāla kvalifikācijas
- CAMO.A.315 Lidojumderīguma uzturēšanas vadība
- CAMO.A.320 Lidojumderīguma pārbaude
- CAMO.A.325 Lidojumderīguma uzturēšanas vadības dati

B IEDAĻA — PRASĪBAS IESTĀDĒM

- CAMO.B.005 Darbības joma
- CAMO.B.115 Uzraudzības dokumentācija
- CAMO.B.120 Atbilstības nodrošināšanas līdzekļi
- CAMO.B.125 Informācija Aģentūrai
- CAMO.B.135 Tūlītēja reaģēšana uz drošības problēmu
- CAMO.B.200 Pārvaldības sistēma
- CAMO.B.205 Uzdevumu uzticēšana kvalificētām struktūrām
- CAMO.B.210 Izmaiņas pārvaldības sistēmā
- CAMO.B.220 Uzskaitē
- CAMO.B.300 Uzraudzības principi
- CAMO.B.305 Uzraudzības programma
- CAMO.B.310 Sākotnējās sertifikācijas procedūra
- CAMO.B.330 Izmaiņas
- CAMO.B.350 Konstatējumi un korektīvi pasākumi
- CAMO.B.355 Apturēšana, ierobežošana un atsaukšana

▼ **M8**

I papildinājums – Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas sertifikāts
– EASA 14. veidlapa

▼ **C2***A IEDAĻA***PRASĪBAS ORGANIZĀCIJAI****CAMO.A.005 Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteiktas prasības, kas organizācijai jāizpilda, lai tā varētu iegūt tiesības izdot vai pagarināt gaisa kuģa un uzmontēšanai paredzētu sastāvdaļu lidojumderīguma uzturēšanas vadības sertifikātu.

CAMO.A.105 Kompetentā iestāde

Šajā pielikumā kompetentā iestāde ir:

- (a) iestāde, ko izraudzījusies dalībvalsts, kuras teritorijā atrodas minētās organizācijas galvenā darbūmdarbības vieta, ja apstiprinājums nav iekļauts gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā;
- (b) iestāde, ko izraudzījusies ekspluatanta dalībvalsts, ja apstiprinājums ir iekļauts gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā;
- (c) Aģentūra, ja organizācijas galvenā darbūmdarbības vieta ir trešā valstī.

CAMO.A.115 Organizācijas sertifikāta pieteikums

- a) Pieteikumu sertifikāta saņemšanai vai grozījumu veikšanai esošā sertifikātā saskaņā ar šo pielikumu iesniedz tādā formā un veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde, ņemot vērā piemērojamās I pielikuma (M daļas), Vb pielikuma (ML daļas) un šā pielikuma prasības.
- b) Sākotnējā sertifikāta saņemšanai atbilstoši šim pielikumam pretendenti iesniedz kompetentajai iestādei:
 - 1) organizācijas veiktas iepriekšējas revīzijas rezultātus attiecībā pret piemērojamajām prasībām, kas paredzētas I pielikumā (M daļā), Vb pielikumā (ML daļā) un šajā pielikumā;
 - 2) dokumentāciju, kas apliecina, kā tie izpildīs šajā regulā noteiktās prasības.

Šādā dokumentācijā, kā paredzēts CAMO.A.130. punktā, iekļauj procedūras izklāstu par to, kā tiks pārvaldītas izmaiņas, kas nav iepriekš jāapstiprina, un kā tās tiks paziņotas kompetentajai iestādei.

CAMO.A.120 Atbilstības nodrošināšanas līdzekļi

- a) Lai panāktu atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, organizācija var izmantot tādus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, kas ir alternatīvi pieņemamajiem atbilstības nodrošināšanas līdzekļiem (*AMC*), kurus pieņēmusi Aģentūra.
- b) Ja organizācija vēlas izmantot alternatīvus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, pirms to izmantošanas tā kompetentajai iestādei sniedz pilnīgu aprakstu par šādiem alternatīvajiem atbilstības nodrošināšanas līdzekļiem. Aprakstā iekļauj visas iespējami būtiskās rokasgrāmatu vai procedūru izmaiņas, kā arī novērtējumu, kas pierāda atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

▼ C2

Organizācija šādus alternatīvos atbilstības nodrošināšanas līdzekļus var izmantot, ja ir saņemts iepriekšējs kompetentās iestādes apstiprinājums un paziņojums, kā paredzēts CAMO.B.120. punktā.

CAMO.A.125 Organizācijas apstiprinājuma noteikumi un tiesības

- a) Apstiprinājumu norāda sertifikātā, kas iekļauts I papildinājumā, un to izdod kompetentā iestāde.
- b) Neatkarīgi no a) apakšpunkta saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencētiem gaisa pārvadātājiem apstiprinājums ir daļa no gaisa kuģa ekspluatanta apliecības, ko kompetentā iestāde izdevusi attiecībā uz ekspluatēto gaisa kuģi.
- c) Darba jomu norāda lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pasraksturojumā (*CAME*) saskaņā ar CAMO.A.300. punktu.
- d) Saskaņā ar šo pielikumu apstiprināta organizācija var:
 - 1) vadīt gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanu, izņemot gaisa kuģus, ko izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, kā norādīts sertifikātā;
 - 2) vadīt tādu gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanu, kurus izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, ja tie ir norādīti gan organizācijas sertifikātā, gan tās gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā;
 - 3) organizēt ierobežotu lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumu veikšanu, uzticot to jebkurai organizācijai, ar kuru noslēgts apakšuzņēmuma līgums un kura strādā saskaņā ar tās pārvaldības sistēmu, kā norādīts sertifikātā;

▼ M8

- 4) pagarināt lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu atbilstoši nosacījumiem, kas paredzēti attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.901. punkta f) apakšpunktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta c) apakšpunktā;
- 5) apstiprināt *AMP* saskaņā ar ML.A.302. punkta b) apakšpunkta 2. punktu attiecībā uz gaisa kuģiem, kas tiek pārvaldīti saskaņā ar Vb pielikumu (ML daļu).

▼ C2

- e) Organizācija, kura apstiprināta saskaņā ar šo pielikumu un kuras galvenā darbības vieta ir kādā no dalībvalstīm, var arī tikt apstiprināta lidojumderīguma pārbažu veikšanai saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktu un:

▼ M8

- 1) izdot saistīto lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu un savlaicīgi pagarināt tā derīguma termiņu atbilstoši nosacījumiem, kas paredzēti attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.901. punkta c) apakšpunkta 2. punktā un e) apakšpunkta 2. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta c) apakšpunktā;

▼ C2

- 2) izdot reģistrācijas dalībvalsts kompetentajai iestādei ieteikumu veikt lidojumderīguma pārbaudi atbilstoši I pielikuma (M daļas) M.A.901. punkta d) apakšpunkta vai M.A.904. punkta b) apakšpunkta nosacījumiem.

▼ **C2**

- f) Organizācija, kam ir e) apakšpunktā minētās tiesības, var arī tikt apstiprināta lidošanas atļaujas izdošanai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.711. punkta d) apakšpunktu tam konkrētajam gaisa kuģim, par kuru organizācija ir apstiprināta izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, ja organizācija apliecina atbilstību apstiprinātiem lidošanas nosacījumiem, ievērojot pienācīgu procedūru, kas noteikta CAMO.A.300. punktā minētajā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumā.

CAMO.A.130 Izmaiņas organizācijā

- a) Iepriekš nepieciešams apstiprināt šādas izmaiņas organizācijā:

- 1) izmaiņas, kas skar sertifikāta darbības jomu vai organizācijas apstiprinājuma noteikumus;
- 2) saskaņā ar CAMO.A.305. punkta a) apakšpunkta 3.–5. punktu un b) apakšpunkta 2. punktu ieceltā personāla izmaiņas;
- 3) izmaiņas pārskatu sniegšanas kārtībā starp personālu, kas iecelts saskaņā ar CAMO.A.305. punkta a) apakšpunkta 3.–5. punktu un b) apakšpunkta 2. punktu, un atbildīgo pārvaldnieku;
- 4) procedūra attiecībā uz izmaiņām, kuras nav iepriekš jāapstiprina, kā minēts c) apakšpunktā.

- b) Attiecībā uz izmaiņām, kas saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem ir iepriekš jāapstiprina, organizācija kompetentajai iestādei iesniedz pieteikumu apstiprinājuma saņemšanai un saņem šādu kompetentās iestādes izdotu apstiprinājumu. Pieteikumu iesniedz pirms jebkuru šādu izmaiņu veikšanas, lai kompetentā iestāde varētu novērtēt, vai tiek nodrošināta nepārtraukta atbilstība Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, un nepieciešamības gadījumā grozīt organizācijas sertifikātu un tam pievienotos attiecīgos apstiprinājuma noteikumus.

Organizācija kompetentajai iestādei iesniedz visu attiecīgo dokumentāciju.

Izmaiņas īsteno tikai pēc tam, kad saskaņā ar CAMO.B.330. punktu ir saņemts oficiāls kompetentās iestādes apstiprinājums.

Veicot izmaiņas, organizācija attiecīgā gadījumā darbojas saskaņā ar kompetentās iestādes nosacījumiem.

- c) Visas izmaiņas, kas nav iepriekš jāapstiprina, pārvalda un paziņo kompetentajai iestādei, kā noteikts CAMO.A.115. punkta b) apakšpunktā minētajā procedūrā, kuru kompetentā iestāde apstiprinājusi saskaņā ar CAMO.B.310. punkta h) apakšpunktu.

CAMO.A.135 Spēkā esības uzturēšana

- a) Organizācijas sertifikāts ir spēkā, kamēr ir izpildīti visi šie nosacījumi:

▼ **C2**

- 1) organizācija atbilst Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, ņemot vērā noteikumus, kas saistīti ar rīcību konstatējumu gadījumā, kā noteikts CAMO.B.350. punktā;
 - 2) kompetentajai iestādei ir piešķirta piekļuve organizācijai, kā noteikts CAMO.A.140. punktā;
 - 3) sertifikāts nav atdots vai atsaukts;
- b) Attiecībā uz gaisa pārvadātājiem, kas licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, gaisa kuģa ekspluatanta apliecības darbības izbeigšanās, apturēšanas vai atsaukšanas gadījumā organizācijas sertifikāts automātiski kļūst nederīgs attiecībā uz gaisa kuģa reģistrācijām, kas norādītas gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā, ja vien kompetentā iestāde nav skaidri noteikusi citādi.
- c) Ja sertifikāts tiek atsaukts vai atdots, to nekavējoties nodod atpakaļ kompetentajai iestādei.

CAMO.A.140 Piekļuve

Lai konstatētu atbilstību Regulas (ES) 2018/1139 un tās deleģēto un īstenošanas aktu attiecīgajām prasībām, organizācija nodrošina, lai ikvienai personai, kuru pilnvarojusi kāda no turpmāk norādītajām iestādēm, jebkurā laikā būtu piekļuve jebkurām telpām, gaisa kuģiem, dokumentiem, ierakstiem, datiem, procedūrām vai jebkādiem citiem materiāliem, kas saistīti ar tās darbību, uz kuru attiecas sertifikācija, neatkarīgi no tā, vai par tās veikšanu ir noslēgts līgums/apakšuzņēmuma līgums:

- a) kompetentā iestāde, kas definēta CAMO.A.105. punktā;
- b) iestāde, kas rīkojas saskaņā ar CAMO.B.300. punkta d) apakšpunkta vai CAMO.B.300. punkta e) apakšpunkta noteikumiem.

CAMO.A.150 Konstatējumi

- a) Saņēmusi paziņojumu par konstatējumiem saskaņā ar CAMO.B.350. punktu, organizācija:
 - 1) noskaidro neatbilstības pamatcēloni vai cēloņus un veicenošos faktorus;
 - 2) nosaka korektīvo pasākumu plānu;
 - 3) pierāda kompetentajai iestādei korektīvo pasākumu īstenošanu.
- b) Darbības, kas minētas a) apakšpunkta 1., 2. un 3. punktā, veic ar minēto kompetento iestādi saskaņotajā termiņā, kā noteikts CAMO.B.350. punktā.

CAMO.A.155 Tūlītēja reaģēšana uz drošības problēmu

Organizācija īsteno:

- a) visus drošības pasākumus, kurus prasa veikt kompetentā iestāde saskaņā ar CAMO.B.135. punktu;
- b) visus pienākumus saistībā ar Aģentūras izdoto obligāto drošības informāciju.

▼ **C2****CAMO.A.160 Ziņošana par atgadījumiem**

- a) Organizācija savā pārvaldības sistēmā ievieš sistēmu ziņošanai par atgadījumiem, kura atbilst Regulā (ES) Nr. 376/2014 un Īstenošanas regulā (ES) 2015/1018 ⁽¹⁾ noteiktajām prasībām.
- b) Neskarot a) apakšpunktu, organizācija nodrošina, ka kompetentajai iestādei un par gaisa kuģa projektu atbildīgajai organizācijai tiek paziņots par visiem incidentiem, darbības traucējumiem, tehniskiem defektiem, tehnisko ierobežojumu pārsniegšanu, atgadījumiem, kas liecina par datos, kuri sagatavoti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikumu (21. daļu), ietvertu neprecīzu, nepilnīgu vai neskaidru informāciju, vai par citiem nestandarta apstākļiem, kas ir apdraudējuši vai varējuši apdraudēt gaisa kuģa drošu ekspluatāciju un kas nav izraisījuši negadījumu vai nopietnu incidentu.
- c) Neskarot Regulu (ES) Nr. 376/2014 un Īstenošanas regulu (ES) 2015/1018, a) un b) apakšpunktā minētos ziņojumus sagatavo tādā formā un veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde, un tajos iekļauj visu attiecīgo informāciju par apstākļiem, kādi zināmi organizācijai.
- d) Ziņojumus sniedz iespējami drīz, bet jebkurā gadījumā ne vēlāk kā 72 stundu laikā no brīža, kad organizācija konstatējusi konkrētos apstākļus, par kuriem tiek ziņots, izņemot gadījumus, kad tas nav iespējams ārkārtēju apstākļu dēļ.
- e) Attiecīgā gadījumā organizācija sagatavo papildu ziņojumu, kurā izklāsta darbības, ko tā plāno veikt, lai novērstu līdzīgus atgadījumus nākotnē, tiklīdz šādas darbības tiek noteiktas. Ziņojumu sagatavo tādā formā un veidā, kā noteikusi kompetentā iestāde.

CAMO.A.200 Pārvaldības sistēma

- a) Organizācija izveido, ievieš un uztur pārvaldības sistēmu, kurā ir šādi elementi:
 - 1) skaidri noteikti atbildības un pārskatatbildības virzieni visā organizācijā, tostarp tieša pakļautība atbildīgajam pārvaldniekam drošības jautājumos;
 - 2) organizācijas vispārējās drošības koncepcijas un principu apraksts jeb “drošības politika”;
 - 3) ar organizācijas darbību saistīto aviācijas apdraudējuma faktoru noteikšana, to novērtēšana un saistīto risku pārvaldība, tostarp darbības risku mazināšanai un to efektivitātes pārbaudei;
 - 4) uzdevumu veikšanai nepieciešamās personāla apmācības un kompetences uzturēšana;
 - 5) visu pārvaldības sistēmas pamatprocesu dokumentēšana, iekļaujot procesu darbinieku informēšanai par viņu pienākumiem un procedūru grozījumu ieviešanai šādā dokumentācijā;

⁽¹⁾ Regula (ES) 2015/1018 (2015. gada 29. jūnijs), ar ko nosaka sarakstu, kurā klasificēti atgadījumi civilajā aviācijā, par kuriem obligāti jāziņo saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 376/2014 (OV L 163, 30.6.2015., 1. lpp.).

▼ C2

- 6) funkcija, ar kuru uzraudzīt organizācijas atbilstību attiecīgajām prasībām. Atbilstības uzraudzība ietver atgriezeniskās saites sistēmu, ar kuru konstatējumus paziņo atbildīgajam pārvaldniekam, lai pēc vajadzības nodrošinātu korektīvo pasākumu lietpratīgu īstenošanu;
- 7) visas papildu prasības, kas noteiktas šajā regulā.
- b) Pārvaldības sistēma atbilst organizācijas lielumam un tās darbību veidam un sarežģītībai, ņemot vērā ar šādām darbībām saistītos apdraudējumus un attiecīgos riskus.
- c) Ja organizācijai ir viens vai vairāki papildu organizācijas sertifikāti Regulas (ES) 2018/1139 un tās deleģēto un īstenošanas aktu darbības jomā, pārvaldības sistēmu var integrēt sistēmā, kas prasīta piešķirtajā(-os) papildu sertifikātā(-os).
- d) Neatkarīgi no c) apakšpunkta gaisa pārvadātājiem, kas licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, šajā pielikumā paredzētā pārvaldības sistēma ir ekspluatanta pārvaldības sistēmas neatņemama daļa.

CAMO.A.202 **Iekšējā drošības ziņošanas shēma**

- a) Savā pārvaldības sistēmā organizācija izveido iekšēju drošības ziņošanas shēmu, kas nodrošina iespēju apkopot un izvērtēt atgādījumus, par kuriem jāziņo saskaņā ar CAMO.A.160. punktu.
- b) Minētā shēma arī nodrošina iespēju apkopot un izvērtēt tās iekšēji paziņotās kļūdas, gandrīz notikušos notikumus un apdraudējumus, uz kuriem nav attiecināms a) apakšpunkts.
- c) Ar šīs shēmas starpniecību organizācija:
 - 1) noskaidro visu paziņoto kļūdu, gandrīz notikušo notikumu un apdraudējumu cēloņus un veicinošos faktorus un risina tos drošības riska pārvaldības ietvaros saskaņā ar CAMO.A.200. punkta a) apakšpunkta 3. punktu;
 - 2) nodrošina, ka tiek izvērtēta visa zināmā būtiskā informācija par kļūdām, nespēju ievērot procedūras, gandrīz notikušiem notikumiem un apdraudējumiem, un nodrošina metodi informācijas aprītei, ja nepieciešams.
- d) Organizācija ikvienai organizācijai, ar kuru tai noslēgts apakšuzņēmuma līgums, nodrošina piekļuvi savai iekšējai drošības ziņošanas shēmai.
- e) Organizācija sadarbojas ar drošību saistītā izmeklēšanā ar jebkuru citu organizāciju, kura dod ievērojamu ieguldījumu tās lidojumderīguma uzturēšanas vadības darbību drošībā.

CAMO.A.205 **Līgumu un apakšuzņēmuma līgumu slēgšana**

- a) Organizācija nodrošina, ka gadījumā, ja tā noslēdz līgumu par tehnisko apkopi vai apakšuzņēmuma līgumu jebkuru daļu no savām lidojumderīguma uzturēšanas vadības darbībām:

▼ **C2**

- 1) šādas darbības atbilst piemērojamajām prasībām, un
 - 2) visus aviācijas drošības apdraudējumus, kas saistīti ar šādu līgumu vai apakšuzņēmuma līgumu noslēgšanu, risina organizācijas pārvaldības sistēmas ietvaros.
- b) Kad organizācija jebkuru daļu no savām lidojumderīguma uzturēšanas vadības darbībām nodod citai organizācijai uz apakšuzņēmuma līguma pamata, organizācija, ar kuru noslēgts apakšuzņēmuma līgums, darbojas saskaņā ar organizācijas apstiprinājumu. Organizācija nodrošina, ka kompetentā iestāde var piekļūt organizācijai, ar kuru noslēgts apakšuzņēmuma līgums, lai pārliecinātos par pastāvīgu atbilstību piemērojamajām prasībām.

CAMO.A 215 Telpas

Organizācija CAMO.A.305. punktā minētajam personālam nodrošina piemērotas biroja telpas attiecīgajās tā atrašanās vietās.

CAMO.A.220 Uzskaitē

- a) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzskaitē
 - 1) Organizācija nodrošina M.A.305., ML.A.305. un, ja piemērojams, M.A.306. punktā prasīto uzskaites datu saglabāšanu.
 - 2) Organizācija reģistrē visu informāciju par veiktajiem darbiem.
 - 3) Ja organizācijai ir CAMO.A.125. punkta e) apakšpunktā minētās tiesības, tā saglabā katra izdotā vai — attiecīgā gadījumā — pagarinātā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta un ieteikuma kopiju kopā ar visiem apliecinošajiem dokumentiem. Papildus organizācija saglabā visu to lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu kopijas, kurus tā pagarinājusi, izmantojot CAMO.A.125. punkta d) apakšpunkta 4. punktā minētās tiesības.
 - 4) Ja organizācijai ir CAMO.A.125. punkta f) apakšpunktā minētās tiesības, tā saglabā katras tādas lidošanas atļaujas kopiju, kuru tā izdevusi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21A.729. punkta noteikumiem.
 - 5) Organizācija saglabā visu a) apakšpunkta 2.–4. punktā minēto uzskaites datu kopijas trīs gadus no brīža, kad atbildība par gaisa kuģi saskaņā ar M.A.201. vai ML.A.201. punktu ir pastāvīgi nodota citai personai vai organizācijai.
 - 6) Ja organizācija izbeidz darbību, visus saglabātos uzskaites datus nodod gaisa kuģa īpašniekam.
- b) Uzskaites dati par pārvaldības sistēmu un noslēgtajiem līgumiem un apakšuzņēmuma līgumiem
 - 1) Organizācija nodrošina, ka tiek saglabāti šādi uzskaites dati:
 - i) uzskaites dati par pārvaldības sistēmas pamatprocesiem, kā noteikts CAMO.A.200. punktā;
 - ii) noslēgtie līgumi un apakšuzņēmuma līgumi, kā noteikts CAMO.A.205. punktā.

▼ **C2**

- 2) Uzskaites datus par pārvaldības sistēmu, kā arī jebkuriem līgumiem atbilstīgi CAMO.A.205. punktam saglabā vismaz piecus gadus.
- c) Personāla uzskaites dati
- 1) Organizācija nodrošina, ka tiek saglabāti šādi uzskaites dati:
 - i) uzskaites dati par lidojumperīguma uzturēšanas vadībā iesaistītā personāla kvalifikāciju un pieredzi, atbilstības uzraudzību un drošības pārvaldību;
 - ii) uzskaites dati par visa tā personāla kvalifikāciju un pieredzi, kas veic lidojumperīguma pārbaudes un kas izdod ieteikumus un lidošanas atļaujas.
 - 2) Uzskaites datus par visu personālu, kas veic lidojumperīguma pārbaudes, personālu, kas izdod ieteikumus, un personālu, kas izdod lidošanas atļaujas, iekļauj informāciju par jebkuru atbilstīgu kvalifikāciju, kam pievienots kopsavilkums par attiecīgo lidojumperīguma uzturēšanas vadības pieredzi un apmācību un atļaujas kopija.
 - 3) Uzskaites datus par personālu saglabā tik ilgi, kamēr konkrētais darbinieks strādā organizācijā, un glabā vēl trīs gadus pēc darbinieka aiziešanas no darba organizācijā.
 - d) Organizācija izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina informācijas par visām veiktajām darbībām pienācīgu saglabāšanu un visu darbību ticamu izsekojamību.
 - e) Uzskaites datu formāts ir noteikts organizācijas procedūrās.
 - f) Uzskaites datus glabā tā, lai nodrošinātu to aizsardzību pret bojājumiem, sagrozījumiem un zādzību.

CAMO.A.300 Lidojumperīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojums

- a) Organizācija iesniedz kompetentajai iestādei lidojumperīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu un — attiecīgā gadījumā — visas tajā minētās saistītās rokasgrāmatas un procedūras, kurā iekļauta šāda informācija:
 - 1) atbildīgā pārvaldnieka paraksts apliecinājums par to, ka organizācija savā darbībā vienmēr ievēros attiecīgi šo pielikumu, I pielikumu (M daļu) un Vb pielikumu (ML daļu), kā arī apstiprināto lidojumperīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu. Ja atbildīgais pārvaldnieks nav organizācijas galvenais izpilddirektors, tad galvenais izpilddirektors ar parakstu apstiprina minēto apliecinājumu;
 - 2) organizācijas drošības politika, kā noteikts CAMO.A.200. punkta a) apakšpunkta 2. punktā;
 - 3) organizācijas darba joma, kas saistīta ar apstiprinājuma noteikumiem;
 - 4) vispārīgs apraksts par cilvēkresursiem un par ieviesto sistēmu darbinieku pieejamības plānošanai, kā prasīts CAMO.A.305. punkta d) apakšpunktā;

▼ C2

- 5) CAMO.A.305. punkta a) apakšpunkta 3.–5. punktā, b) apakšpunkta 2. punktā un f) apakšpunktā minētās(-to) personas(-u) amats, vārds un uzvārds;
- 6) saskaņā ar CAMO.A.305. punkta a) apakšpunkta 3.–5. punktu, b) apakšpunkta 2. punktu un e) un f) apakšpunktu iecelto personu uzdevumi, pienākumi, atbildības jomas un pilnvaras;
- 7) struktūrshēma, kurā parādītas saistītās pārskatatbildības un atbildības ķēdes starp visām personām, kas minētas CAMO.A.305. punkta a) apakšpunkta 3.–5. punktā, b) apakšpunkta 2. punktā un e) un f) apakšpunktā, saistībā ar CAMO.A.200. punkta a) apakšpunkta 1. punktu;
- 8) to darbinieku saraksts, kuri ir pilnvaroti izdot CAMO.A.305. punkta e) apakšpunktā minētos lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus vai ieteikumus, attiecīgā gadījumā norādot darbiniekus, kuri ir pilnvaroti izdot lidošanas atļaujas saskaņā ar CAMO.A.125. punkta c) apakšpunktu;
- 9) telpu vispārējs apraksts un atrašanās vieta;
- 10) CAMO.A.202. punktā prasītās iekšējās drošības ziņošanas shēmas apraksts;
- 11) procedūras, kurās norādīts, kā organizācija nodrošina atbilstību attiecīgi šim pielikumam, I pielikumam (M daļai) un Vb pielikumam (ML daļai), tostarp jo īpaši:
 - i) dokumentācija par pārvaldības sistēmas pamatprocešiem, kā prasīts CAMO.A.200. punktā;
 - ii) procedūras, kurās noteikts, kā organizācija kontrolē visas nolīgtajiem uzņēmējiem un apakšuzņēmējiem uzdotās darbības, kā prasīts CAMO.A.205. punktā un CAMO.A.315. punkta c) apakšpunktā;
 - iii) lidojumderīguma uzturēšanas vadības, lidojumderīguma pārbaudes un lidošanas atļauju procedūras atkarībā no konkrētā gadījuma;
 - iv) procedūra, kurā noteikta to izmaiņu joma, kuras nav iepriekš jāapstiprina, un aprakstīts, kā šādas izmaiņas tiks pārvaldītas un paziņotas, kā prasīts CAMO.A.115. punkta b) apakšpunktā un CAMO.A.130. punkta c) apakšpunktā;
 - v) lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma grozījumu procedūras;
- 12) apstiprināto gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu saraksts attiecībā uz tiem gaisa kuģiem, par kuriem ir noslēgts lidojumderīguma uzturēšanas vadības līgums saskaņā ar M.A.201. vai ML.A.201. punktu;
- 13) tehniskās apkopes līgumu saraksts saskaņā ar CAMO.A.315. punkta c) apakšpunktu;
- 14) pašreizējo apstiprināto alternatīvo atbilstības nodrošināšanas līdzekļu saraksts.

▼ **C2**

- b) Sākotnēji izdoto lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu apstiprina kompetentā iestāde. To groza pēc vajadzības, lai nodrošinātu, ka tajā pastāvīgi ir iekļauts faktiskajai situācijai atbilstošs organizācijas apraksts.

▼ **M8**

- c) Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma grozījumus pārvalda, kā noteikts a) apakšpunkta 11) punkta iv) un v) apakšpunktā minētajās procedūrās. Visus grozījumus, uz kuriem neattiecas a) apakšpunkta 11) punkta iv) apakšpunktā minētās procedūras darbības joma, kā arī grozījumus, kas saistīti ar CAMO.A.130. punkta a) apakšpunktā uzskaitītajām izmaiņām, apstiprina kompetentā iestāde.

▼ **C2****CAMO.A.305 Prasības personālam**

- a) Organizācija ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kuru tā pilnvaro nodrošināt, ka visas lidojumderīguma uzturēšanas vadības darbības var tikt finansētas un izpildītas saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1139 un uz tās pamata pieņemtajiem deleģētajiem un īstenošanas aktiem. Atbildīgais pārvaldnieks:

- 1) nodrošina, ka ir pieejami visi nepieciešamie resursi lidojumderīguma uzturēšanas vadībai saskaņā ar attiecīgi šo pielikumu, I pielikumu (M daļu) un Vb pielikumu (ML daļu), lai atbalstītu organizācijas apstiprinājuma sertifikātu;
- 2) ievieš un veicina drošības politiku, kas norādīta CAMO.A.200. punktā;
- 3) ieceļ personu vai personu grupu, kuras pienākums ir nodrošināt, ka organizācija vienmēr ievēro piemērojamās prasības attiecībā uz lidojumderīguma uzturēšanas vadību, lidojumderīguma pārbaudēm un lidošanas atļaujām, kuras noteiktas šajā pielikumā, I pielikumā (M daļā) un Vb pielikumā (ML daļā);
- 4) ieceļ personu vai personu grupu, kuras pienākums ir pārvaldīt atbilstības uzraudzības funkciju kā pārvaldības sistēmas daļu;
- 5) ieceļ personu vai personu grupu, kuras pienākums ir vadīt efektīvu drošības pārvaldības procesu izstrādi, administrēšanu un uzturēšanu kā pārvaldības sistēmas daļu;
- 6) nodrošina, ka personai vai personu grupai, kas iecelta saskaņā ar CAMO.A.305. punkta a) apakšpunkta 3.–5. punktu un b) apakšpunkta 2. punktu, ir tieša piekļuve, lai pārvaldnieku varētu pienācīgi informēt par atbilstības drošības jautājumiem;
- 7) pierāda pamatizpratni par šo regulu.

- b) Turklāt attiecībā uz organizācijām, kas apstiprinātas arī par gaisa pārvadātājiem, kuri licencēti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008, atbildīgais pārvaldnieks:

- 1) ir persona, kuru ieceļ par gaisa pārvadātāja atbildīgo pārvaldnieku, kā prasīts Regulas (ES) Nr. 965/2012 III pielikuma (ORO daļas) ORO.GEN.210. punkta a) apakšpunktā;

▼ C2

- 2) iecel personu, kura atbild par lidojumderīguma uzturēšanas vadību un uzraudzību un kuru nenodarbina saskaņā ar II pielikumu (145. daļu) apstiprināta organizācija uz tāda līguma pamata, kas noslēgts ar ekspluatantu, izņemot, ja tam īpaši piekrīt kompetentā iestāde.
- c) Persona vai personas, kas ieceltas saskaņā ar CAMO.A.305. punkta a) apakšpunkta 3.–5. punktu un b) apakšpunkta 2. punktu, spēj pierādīt atbilstošas zināšanas, sagatavotību un apmierinošu pieredzi, kas saistīta ar gaisa kuģu lidojumderīguma uzturēšanas vadību, un pierādīt zināšanas par šīs regulas praktisko darbību. Šāda(-as) persona(-as) ir tieši pakļauta(-as) atbildīgajam pārvaldniekam.
- d) Organizācijā ir ieviesta sistēma darbinieku pieejamības plānošanai, kas nodrošina, ka organizācijai ir pietiekams pienācīgi kvalificētu darbinieku skaits organizācijas darbību plānošanai, izpildei, uzraudzībai, pārbaudei un pārraudzībai saskaņā ar apstiprinājuma noteikumiem.
- e) Lai organizācija varētu tikt apstiprināta lidojumderīguma pārbaužu veikšanai vai ieteikumu izdošanai saskaņā ar CAMO.A.125. punkta e) apakšpunktu un, ja piemērojams, lidošanas atļauju izdošanai saskaņā ar CAMO.A.125. punkta f) apakšpunktu, tās lidojumderīguma pārbaudes personālam jābūt kvalificētam un apstiprinātam saskaņā ar CAMO.A.310. punktu.
- f) Lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu pagarināšanai saskaņā ar CAMO.A.125. punkta d) apakšpunkta 4. punktu organizācija iecel personas, kas ir pilnvarotas to darīt.
- g) Organizācija nosaka un kontrolē tā personāla kompetenci, kas iesaistīts atbilstības uzraudzībā, drošības pārvaldībā, lidojumderīguma uzturēšanas vadībā, lidojumderīguma pārbaudēs vai ieteikumu izdošanā un, ja piemērojams, lidošanas atļauju izdošanā, atbilstoši procedūrai un standartam, par kuru tā vienojas ar kompetento iestādi. Papildus nepieciešamajām speciālajām zināšanām, kas saistītas ar darba uzdevumiem, kompetencē jābūt ietvertai arī izpratnei par drošības pārvaldības un cilvēkfaktora principiem, kas atbilst attiecīgās personas darba uzdevumiem un pienākumiem organizācijā.

CAMO.A.310 Lidojumderīguma pārbaudes personāla kvalifikācijas

- a) Lidojumderīguma pārbaudes personālam, kas izdod lidojumderīguma pārbaudes sertifikātus vai ieteikumus saskaņā ar CAMO.A.125. punkta e) apakšpunktu un, ja piemērojams, izdod lidošanas atļaujas saskaņā ar CAMO.A.125. punkta f) apakšpunktu, ir:
 - 1) vismaz piecu gadu ilga pieredze lidojumderīguma uzturēšanas jomā;
 - 2) attiecīga licence, kas atbilst III pielikuma (66. daļas) prasībām, vai augstākā izglītība aeronavigācijā vai līdzvērtīga valsts piešķirta kvalifikācija;
 - 3) nodrošināta oficiāla aeronavigācijas tehniskās apkopes apmācība;
 - 4) amats apstiprinātajā organizācijā ar atbilstošiem pienākumiem.
- b) Neatkarīgi no a) apakšpunkta 1., 3. un 4. punkta prasību, kas noteikta a) apakšpunkta 2. punktā, var aizstāt ar piecu gadu ilgu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanā papildus tām prasībām, kuras jau ir noteiktas a) apakšpunkta 1. punktā.

▼ C2

- c) Lidojumderīguma pārbaudes personālam, ko iecēlusi organizācija, atļauju minētā organizācija var izdot tikai tad, ja to oficiāli ir apstiprinājusi kompetentā iestāde pēc tam, kad kompetentās iestādes uzraudzībā vai organizācijas apstiprinātā lidojumderīguma pārbaudes personāla uzraudzībā ir apmierinoši veikta lidojumderīguma pārbaude saskaņā procedūru, kuru kompetentā iestāde apstiprinājusi kā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma daļu.
- d) Organizācija nodrošina, ka lidojumderīguma pārbaudes personāls var pierādīt atbilstīgu nesen iegūtu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas vadības jomā.

CAMO.A.315 Lidojumderīguma uzturēšanas vadība

- a) Organizācija nodrošina, ka visa lidojumderīguma uzturēšanas vadība tiek īstenota saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) A iedaļas C apakšdaļu vai Vb pielikuma (ML daļas) A iedaļas C apakšiedaļu.
- b) Attiecībā uz ikvienu gaisa kuģi, kas tiek pārvaldīts, organizācija jo īpaši:
 - 1) nodrošina, ka ir izstrādāta un tiek kontrolēta gaisa kuģa tehniskās apkopes programma, kurā ietverta ikviena piemērojamā drošuma programma, kā prasīts attiecīgi M.A.302. vai ML.A.302. punktā;
 - 2) attiecībā uz gaisa kuģiem, ko neizmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, iesniedz gaisa kuģa tehniskās apkopes programmas kopiju īpašniekam vai ekspluatantam, kurš ir atbildīgs saskaņā ar attiecīgi M.A.201. vai ML.A.201. punktu;
 - 3) nodrošina, ka dati, ko izmanto jebkādu modifikāciju un remontu veikšanai, atbilst attiecīgi M.A.304. vai ML.A.304. punktam;
 - 4) attiecībā uz visiem kompleksiem gaisa kuģiem ar dzinēju vai gaisa kuģiem, ko izmanto saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēti gaisa pārvadātāji, izveido procedūru neobligāto modifikāciju un/vai pārbaužu novērtēšanai un pieņem lēmumu par to piemērošanu, izmantojot organizācijas drošības riska pārvaldības procesu, kā prasīts CAMO.A.200. punkta a) apakšpunkta 3. punktā;
 - 5) nodrošina, ka nepieciešamības gadījumā gaisa kuģis, dzinējs(-i), propellers(-i) un to sastāvdaļas tiek nogādāti attiecīgi apstiprinātā tehniskās apkopes organizācijā, kas minēta I pielikuma (M daļas) F apakšdaļā, II pielikumā (145. daļā) vai Vd pielikumā (CAO daļā);
 - 6) uzdod veikt tehnisko apkopi, pārtrauga darbības un koordinē saistītos lēmumus, lai nodrošinātu, ka visi tehniskās apkopes darbi tiek veikti pienācīgi un tiek atbilstoši nodoti gaisa kuģa lidojumderīguma noteikšanai.
- c) Ja organizācija nav pienācīgi apstiprināta saskaņā ar I pielikuma (M daļas) F apakšdaļu, II pielikumu (145. daļu) vai Vd pielikumu (CAO daļu), tā, apspriežoties ar ekspluatantu, pārvalda rakstiskos tehniskās apkopes līgumus, kas prasīti M.A.201. punkta e) apakšpunkta 3. punktā, f) apakšpunkta 3. punktā, g) apakšpunkta 3. punktā un h) apakšpunkta 3. punktā vai ML.A.201. punktā, lai nodrošinātu, ka:

▼ C2

- 1) visu tehnisko apkopi galu galā veic pienācīgi apstiprināta tehniskās apkopes organizācija;

▼ M8

- 2) funkcijas, kas noteiktas attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.301. punkta b), c), f) un g) apakšpunktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.301. punktā, tiek skaidri norādītas.

▼ C2

- d) Neatkarīgi no c) apakšpunkta minētais līgums var būt atsevišķu darbuzdevumu veidā, kas adresēti tehniskās apkopes organizācijai, kad gaisa kuģim nepieciešama:

- 1) neplānota operatīvā tehniskā apkope;
 - 2) sastāvdaļu tehniskā apkope, tostarp attiecīgā gadījumā dzinēja un propellera apkope.
- e) Organizācija nodrošina, ka lidojumderīguma uzturēšanas vadības laikā, tostarp visu uzņēmējiem un apakšuzņēmējiem nodoto darbību laikā, tiek ņemti vērā cilvēkfaktori un cilvēku veikspējas ierobežojumi.

CAMO.A.320 Lidojumderīguma pārbaude

Organizācija, kas apstiprināta saskaņā ar CAMO.A.125. punkta e) apakšpunktu, lidojumderīguma pārbaudes veic saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu vai Vb pielikuma (M daļas) ML.A.903. punktu.

▼ M8**CAMO.A.325 Lidojumderīguma uzturēšanas vadības dati**

Lai veiktu šā pielikuma (CAMO daļas) CAMO.A.315. punktā minētos lidojumderīguma uzturēšanas uzdevumus, organizācija glabā un izmanto jaunākos piemērojamos tehniskās apkopes datus attiecīgi saskaņā ar I pielikuma (M daļas) M.A.401. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.401. punktu. Minētos datus var sniegt īpašnieks vai ekspluatants, ar nosacījumu, ka ar šādu īpašnieku vai ekspluatantu ir noslēgts attiecīgs līgums. Šādā gadījumā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija šādus datus glabā tikai tik ilgi, kamēr līgums ir spēkā, ja vien CAMO.A.220. punkta a) apakšpunktā nav noteikts citādi.

▼ C2*B IEDAĻA***PRASĪBAS IESTĀDĒM****CAMO.B.005 Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteiktas administratīvās un pārvaldības sistēmas prasības, kas jāievēro kompetentajai iestādei, kurai uzdots īstenot šā pielikuma A iedaļu un nodrošināt tās izpildi.

CAMO.B.115 Uzraudzības dokumentācija

Kompetentā iestāde attiecīgajiem darbiniekiem nodrošina visus tiesību aktus, standartus, noteikumus, tehniskās publikācijas un saistītos dokumentus, lai viņi varētu veikt savu uzdevumus un izpildīt pienākumus.

CAMO.B.120 Atbilstības nodrošināšanas līdzekļi

- a) Aģentūra izstrādā pieņemamus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, ko var izmantot, lai panāktu atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

▼ **C2**

- b) Lai panāktu atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, var izmantot alternatīvus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus.
- c) Kompetentā iestāde izveido sistēmu, ar kuru var pastāvīgi izvērtēt, vai visi alternatīvie atbilstības nodrošināšanas līdzekļi, ko izmanto pati kompetentā iestāde vai tās uzraudzītās organizācijas, ļauj panākt atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem.
- d) Lai izvērtētu visus alternatīvos atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, ko organizācija ierosinājusi saskaņā ar CAMO.A.120. punktu, kompetentā iestāde analizē iesniegto dokumentāciju un nepieciešamības gadījumā veic organizācijas pārbaudi.

Ja kompetentā iestāde konstatē, ka alternatīvie atbilstības nodrošināšanas līdzekļi atbilst Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, tā nekavējoties:

- 1) informē pieteikuma iesniedzēju par to, ka alternatīvos atbilstības nodrošināšanas līdzekļus drīkst īstenot, un vajadzības gadījumā attiecīgi groza pieteikuma iesniedzēja apstiprinājumu vai sertifikātu;
 - 2) informē Aģentūru par to saturu, tostarp iesniedz attiecīgās dokumentācijas kopijas.
- e) Ja kompetentā iestāde pati izmanto alternatīvus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, lai panāktu atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, tā:
- 1) nodrošina to pieejamību visām tās uzraudzītajām organizācijām un personām;
 - 2) bez nepamatotas kavēšanās informē Aģentūru.

Kompetentā iestāde Aģentūrai iesniedz pilnīgu aprakstu par alternatīvajiem atbilstības nodrošināšanas līdzekļiem, tostarp visus būtiskos procedūru labojumus, kā arī novērtējumu, kas pierāda, ka tie atbilst Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

CAMO.B.125 Informācija Aģentūrai

- a) Kompetentā iestāde bez nepamatotas kavēšanās informē Aģentūru, ja rodas būtiskas problēmas saistībā ar Regulas (ES) 2018/1139 un tās deleģēto un īstenošanas aktu piemērošanu.
- b) Kompetentā iestāde sniedz Aģentūrai drošības ziņā nozīmīgu informāciju, kas izriet no ziņojumiem par atgadījumiem, kurus tā saņēmusi atbilstoši CAMO.A.160. punktam.

CAMO.B.135 Tūlītēja reaģēšana uz drošības problēmu

- a) Neskarot Regulu (ES) Nr. 376/2014 un Īstenošanas regulu (ES) 2015/1018 ⁽¹⁾, kompetentā iestāde ievieš sistēmu pienācīgai drošības informācijas apkopošanai, analizēšanai un izplatīšanai.

⁽¹⁾ Regula (ES) 2015/1018 (2015. gada 29. jūnijs), ar ko nosaka sarakstu, kurā klasificēti atgadījumi civilajā aviācijā, par kuriem obligāti jāziņo saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 376/2014 (OV L 163, 30.6.2015., 1. lpp.).

▼ C2

- b) Aģentūra ievieš sistēmu pienācīgai visas saņemtās attiecīgās drošības informācijas analizēšanai un bez nepamatotas kavēšanās nodod dalībvalstīm un Komisijai visu informāciju, tostarp par ieteikumiem vai veicamajiem korektīvajiem pasākumiem, kas tām nepieciešama, lai savlaicīgi reaģētu uz drošības problēmu, kas saistīta ar Regulas (ES) 2018/1139 un tās deleģēto un īstenošanas aktu darbības jomā ietilpstošajiem ražojumiem, daļām, ierīcēm, personām vai organizācijām.
- c) Pēc a) un b) apakšpunktā minētās informācijas saņemšanas kompetentā iestāde veic attiecīgus pasākumus drošības problēmas novēršanai.
- d) Par saskaņā ar c) apakšpunktu veiktajiem pasākumiem nekavējoties paziņo visām personām vai organizācijām, kurām jānodrošina atbilstība šiem pasākumiem saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem. Kompetentā iestāde par minētajiem pasākumiem paziņo arī Aģentūrai un, ja nepieciešama kopīga rīcība, arī citām dalībvalstīm, uz kurām tie attiecas.

CAMO.B.200 **Pārvaldības sistēma**

- a) Kompetentā iestāde izveido un uztur pārvaldības sistēmu, kurā ir vismaz šādi elementi:
 - 1) dokumentētas politikas nostādnes un procedūras, kurās aprakstīta tās organizācija, kā arī līdzekļi un metodes, ar ko panāk atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem. Procedūras regulāri atjaunina, un tās ir kompetentās iestādes darba pamatdokumenti visu attiecīgo uzdevumu veikšanai;
 - 2) pietiekams darbinieku skaits kompetentās iestādes uzdevumu veikšanai un pienākumu izpildei. Ir ieviesta sistēma darbinieku pieejamības plānošanai, lai nodrošinātu visu uzdevumu pienācīgu izpildi;
 - 3) darbinieki, kuri ir kvalificēti viņiem uzticēto uzdevumu veikšanai un kuri ir guvuši nepieciešamās zināšanas, pieredzi, sākotnējo apmācību un periodisko apmācību, lai nodrošinātu kompetences nepārtrauktību;
 - 4) piemērotas telpas un biroja aprīkojums uzticēto uzdevumu izpildei;
 - 5) funkcija, ar ko uzrauga pārvaldības sistēmas atbilstību attiecīgajām prasībām un procedūru piemērotību un kas ietver iekšējās revīzijas procesa un drošības risku pārvaldības procesa izveidi. Atbilstības uzraudzība iekļauj atgriezeniskās saites sistēmu revīzijas konstatējumu nosūtīšanai kompetentās iestādes augstākajai vadībai, lai vajadzības gadījumā veiktu korektīvus pasākumus;
 - 6) persona vai personu grupa, kas attiecībā uz atbilstības uzraudzības funkciju ir tieši pakļauta kompetentās iestādes augstākajai vadībai.
- b) Kompetentā iestāde katrai darbības jomai, tostarp pārvaldības sistēmai, ieceļ vienu vai vairākas personas, kam ir vispārējā atbildība par attiecīgā(-o) uzdevuma(-u) pārvaldību.

▼ C2

- c) Kompetentā iestāde izveido procedūras dalībai savstarpējā visas nepieciešamās informācijas apmaiņā un palīdzības sniegšanā ar citām attiecīgajām kompetentajām iestādēm, tostarp saistībā ar visiem konstatējumiem un pēcpasākumiem, ko veic to personu un organizāciju uzraudzības rezultātā, kuras darbojas vienas dalībvalsts teritorijā, bet kuras ir sertificējuši citas dalībvalsts kompetentā iestāde vai Aģentūra.
- d) Standartizācijas nolūkos Aģentūrai un organizācijām, uz kurām attiecas šīs regulas darbības joma, pēc pieprasījuma tiek nodrošināta ar pārvaldības sistēmu saistīto procedūru un to grozījumu kopija.

CAMO.B.205 Uzdevumu uzticēšana kvalificētām struktūrām

- a) Uzdevumus saistībā ar to personu vai organizāciju sākotnējo sertificēšanu vai pastāvīgo uzraudzību, uz kurām attiecas Regulas (ES) 2018/1139 un tās deleģēto un īstenošanas aktu darbības joma, dalībvalstis drīkst uzticēt tikai kvalificētām struktūrām. Uzdevumu sadalē kompetentā iestāde nodrošina, lai tai būtu:
 - 1) ieviesta sistēma, ar kuru sākotnēji un pastāvīgi novērtē, vai kvalificētā struktūra atbilst Regulas (ES) 2018/1139 VI pielikumam "Pamatprasības kvalificētām struktūrām". Minēto sistēmu un novērtēšanas rezultātus dokumentē;
 - 2) ar kvalificēto struktūru noslēgta dokumentēta vienošanās, kuru abas puses apstiprinājušas attiecīgajā vadības līmenī un kurā skaidri noteikti:
 - i) veicamie uzdevumi;
 - ii) iesniedzamās deklarācijas, ziņojumi un uzskaites dati;
 - iii) tehniskie nosacījumi, kas jāievēro šādu uzdevumu veikšanā;
 - iv) saistītais atbildības segums;
 - v) šādu uzdevumu izpildes laikā iegūtajai informācijai piešķirtā aizsardzība.
- b) Kompetentā iestāde nodrošina, ka CAMO.B.200. punkta a) apakšpunkta 5. punktā prasītais iekšējās revīzijas process un drošības risku pārvaldības process aptver visus kompetentās iestādes vārdā veiktos sertificēšanas vai pastāvīgās uzraudzības uzdevumus.

CAMO.B.210 Izmaiņas pārvaldības sistēmā

- a) Kompetentajā iestādē ir ieviesta sistēma, ar kuru nosaka izmaiņas, kas ietekmē tās spēju veikt uzdevumus un izpildīt pienākumus, kuri noteikti Regulā (ES) 2018/1139 un tās deleģētajos un īstenošanas aktos. Minētā sistēma nodrošina, ka kompetentā iestāde var attiecīgi rīkoties, lai uzturētu savas pārvaldības sistēmas piemērotību un efektivitāti.
- b) Kompetentā iestāde atjaunina savu pārvaldības sistēmu, tajā savlaicīgi atspoguļojot visas Regulā (ES) 2018/1139 un tās deleģētajos un īstenošanas aktos veiktās izmaiņas, lai nodrošinātu efektīvu īstenošanu.

▼ C2

- c) Kompetentā iestāde informē Aģentūru par izmaiņām, kas ietekmē kompetentās iestādes spēju veikt uzdevumus un izpildīt pienākumus, kuri noteikti Regulā (ES) 2018/1139 un tās deleģētajos un īstenošanas aktos.

CAMO.B.220 **Uzskaitē**

- a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina šādas informācijas pienācīgu saglabāšanu, pieejamību un ticamu izsekojamību:
- 1) pārvaldības sistēmas dokumentētās politikas nostādnes un procedūras;
 - 2) personāla apmācība, kvalifikācija un apstiprināšana;
 - 3) uzdevumu sadale, iekļaujot gan CAMO.B.205. punktā prasītos elementus, gan informāciju par sadalītajiem uzdevumiem;
 - 4) sertifikācijas procesi un sertificēto organizāciju pastāvīgā uzraudzība, tostarp:
 - i) pieteikums organizācijas sertifikāta saņemšanai;
 - ii) kompetentās iestādes pastāvīgās uzraudzības programma, ietverot visus novērtējumu, revīziju un pārbaužu uzskaites datus;
 - iii) organizācijas sertifikāts, ietverot visas tā izmaiņas;
 - iv) pārraudzības programmas kopija, kurā uzskaitīti datumi, kad jāveic revīzijas, un datumi, kad tās veiktas;
 - v) visas oficiālās sarakstes kopijas;
 - vi) informācija par konstatējumiem, korektīvajiem pasākumiem un to slēgšanas datumu, un par visiem atbrīvojumiem un piespiedu izpildes darbībām;
 - vii) visi novērtējumu, revīziju un pārbaužu ziņojumi, ko izdevusi cita kompetentā iestāde atbilstoši CAMO.B.300. punkta d) apakšpunktam;
 - viii) visu lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizāciju pašraksturojumu vai rokasgrāmatu un to grozījumu kopijas;
 - ix) visu citu kompetentās iestādes apstiprinātu dokumentu kopijas;
 - 5) organizāciju ierosināto alternatīvo atbilstības nodrošināšanas līdzekļu izvērtēšana un paziņošana Aģentūrai un pašas kompetentās iestādes izmantoto alternatīvo atbilstības nodrošināšanas līdzekļu novērtējums;
 - 6) drošības informācija un pēcpasākumi saskaņā ar CAMO.B.125. punktu;
 - 7) elastīguma noteikumu izmantošana saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

▼ **C2**

- b) Kompetentā iestāde uztur visu tās izdoto organizācijas sertifikātu sarakstu.
- c) Visus a) un b) apakšpunktā minētos uzskaites datus glabā vismaz piecus gadus, ievērojot piemērojamos datu aizsardzības tiesību aktus.
- d) Visus a) un b) apakšpunktā minētos uzskaites datus pēc pieprasījuma dara pieejamus citas dalībvalsts kompetentajai iestādei vai Aģentūrai.

CAMO.B.300 Uzraudzības principi

- a) Kompetentā iestāde pārbauda:
 - 1) organizāciju atbilstību tām piemērojamajām prasībām attiecīgi pirms organizācijas sertifikāta izdošanas;
 - 2) tās sertificēto organizāciju pastāvīgu atbilstību piemērojamajām prasībām;
 - 3) kompetentās iestādes uzdoto attiecīgo drošības pasākumu īstenošanu, kā noteikts CAMO.B.135. punkta c) un d) apakšpunktā.
- b) Minētajā pārbaudē:
 - 1) atbalstam izmanto dokumentāciju, kas īpaši paredzēta, lai par drošības uzraudzību atbildīgajam personālam sniegtu norādījumus tā funkciju veikšanai;
 - 2) attiecīgās organizācijas informē par drošības uzraudzības rezultātiem;
 - 3) par pamatu izmanto novērtējumus, revīzijas un pārbaudes, tostarp neizziņotas pārbaudes;
 - 4) sniedz kompetentajai iestādei vajadzīgos pierādījumus, ja jāveic turpmākas darbības, tostarp pasākumi, kas paredzēti CAMO.B.350 punktā "Konstatējumi un korektīvi pasākumi".
- c) Uzraudzības tvērumā, kas noteikts a) un b) apakšpunktā, ņem vērā iepriekšējo uzraudzības darbību rezultātus un drošības prioritātes.
- d) Ja organizācijas telpas ir izvietotas vairākās valstīs, kompetentā iestāde, kas definēta CAMO.A.105. punktā, var vienoties par to, ka uzraudzības uzdevumus veic tās (to) dalībvalsts(-u) kompetentā(-ās) iestāde(-es), kurā(-ās) izvietotas telpas, vai Aģentūra, ja telpas izvietotas trešā valstī. Visas organizācijas, uz kurām attiecas šāda vienošanās, tiek informētas par šādas vienošanās esību un tās darbības jomu.
- e) Ja uzraudzību veic telpās, kuras izvietotas citā valstī, CAMO.A.105. punktā definētā kompetentā iestāde pirms ikvienas revīzijas vai pārbaudes veikšanas uz vietas šādās telpās informē attiecīgās valsts kompetento iestādi vai — to organizāciju telpu gadījumā, kuru galvenā darbībmācība vieta ir trešā valstī, — Aģentūru.
- f) Kompetentā iestāde apkopo un apstrādā visu informāciju, kas uzskatāma par noderīgu uzraudzībai, tostarp neizziņotām pārbaudēm.

▼ **C2****CAMO.B.305 Uzraudzības programma**

- a) Kompetentā iestāde izveido un uztur uzraudzības programmu, kas aptver CAMO.B.300. punktā prasītās uzraudzības darbības.
- b) Uzraudzības programmu izstrādā, ņemot vērā organizācijas specifiku, tās darbību sarežģītību un iepriekšējo sertifikācijas un/vai uzraudzības darbību rezultātus, un tai par pamatu izmanto saistīto risku novērtējumu. Katrā uzraudzības plānošanas ciklā iekļauj:
 - 1) novērtējumus, revīzijas un pārbaudes, tostarp neizziņotas pārbaudes un attiecīgi:
 - i) pārvaldības sistēmas novērtējumus un procesa revīzijas;
 - ii) ražojuma revīzijas reprezentatīvai daļai organizācijas pārvaldīto gaisa kuģu;
 - iii) veikto lidojumperīguma pārbažu izlasi;
 - iv) izdoto lidošanas atļauju izlasi;
 - 2) atbildīgā pārvaldnieka un kompetentās iestādes savstarpējas sanāksmes, ko rīko, lai abas puses pastāvīgi būtu informētas par būtiskiem jautājumiem.
- c) Kompetentās iestādes sertificētām organizācijām piemēro uzraudzības plānošanas ciklu, kas nav ilgāks par 24 mēnešiem.
- d) Neatkarīgi no c) apakšpunkta uzraudzības plānošanas ciklu var pagarināt līdz 36 mēnešiem, ja kompetentā iestāde ir konstatējusi, ka iepriekšējo 24 mēnešu laikā:
 - 1) organizācija ir pierādījusi, ka tā nodrošina aviācijas drošības apdraudējumu efektīvu apzināšanu un saistīto risku efektīvu pārvaldību;
 - 2) organizācija atbilstīgi CAMO.A.130. punktam ir pastāvīgi pierādījusi, ka tā pilnībā kontrolē visas izmaiņas;
 - 3) nav izdoti pirmā līmeņa konstatējumi;
 - 4) visi korektīvie pasākumi ir īstenoti kompetentās iestādes apstiprinātajā vai pagarinātajā termiņā, kā noteikts CAMO.B.350. punktā.

Neatkarīgi no c) apakšpunkta uzraudzības plānošanas ciklu var pagarināt līdz ne vairāk kā 48 mēnešiem, ja papildus pirmās daļas 1.–4. punktā paredzētajiem nosacījumiem organizācija ir izveidojusi un kompetentā iestāde ir apstiprinājusi efektīvu sistēmu kompetentās iestādes pastāvīgai informēšanai par organizācijas drošības rādītājiem un atbilstību normatīvajām prasībām.
- e) Uzraudzības plānošanas ciklu var saīsināt, ja ir jebkādi pierādījumi, ka organizācijas drošības rādītāji ir pasliktinājušies.

▼ C2

- f) Uzraudzības programmā iekļauj informāciju par datumiem, kad jāveic revīzijas un pārbaudes un jārīko sanāksmes, un datumiem, kad attiecīgās revīzijas, pārbaudes un sanāksmes ir notikušas.
- g) Pabeidzot katru uzraudzības plānošanas ciklu, kompetentā iestāde izdod ieteikumu ziņojumu par apstiprinājuma turpināšanu, kurā izklāsta uzraudzības rezultātus.

CAMO.B.310 **Sākotnējās sertifikācijas procedūra**

- a) Saņēmusi pieteikumu organizācijas sertifikāta sākotnējai izdošanai, kompetentā iestāde pārbauda organizācijas atbilstību piemērojamajām prasībām.
- b) Vismaz reizi sākotnējās sertifikācijas pārbaudes laikā rīko tikšanos ar organizācijas atbildīgo pārvaldnieku, lai nodrošinātu, ka viņš/ viņa pilnīgi saprot sertifikācijas procesa nozīmīgumu un iemeslu, kāpēc jāparaksta organizācijas apliecinājums par lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumā norādīto procedūru ievērošanu.
- c) Kompetentā iestāde reģistrē visus konstatējumus, slēgšanas pasākumus (pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu konstatējumu) un ieteikumus.
- d) Kompetentā iestāde rakstiski apstiprina visus organizācijas pārbaudes laikā izdotos konstatējumus. Sākotnējās sertifikācijas gadījumā pirms sertifikāta izdošanas kompetentajai iestādei jābūt pārliecinātai, ka visas konstatētās nepilnības ir novērstas.
- e) Pārliecinājusies, ka organizācija atbilst piemērojamajām prasībām, kompetentā iestāde:
 - (1) izdod šā pielikuma I papildinājumā “EASA 14. veidlapa” noteikto sertifikātu;
 - (2) oficiāli apstiprina lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojumu.
- f) EASA 14. veidlapas sertifikātā ietver sertifikāta atsauces numuru, kā norādījusi Aģentūra.
- g) Sertifikātu izdod uz neierobežotu termiņu. Organizācijas tiesības un darbības, kuru veikšanai organizācija ir apstiprināta, tostarp visus piemērojamus ierobežojumus, norāda sertifikātam pievienotajos apstiprinājuma noteikumos.
- h) Lai organizācija varētu veikt izmaiņas, nesāņemot kompetentās iestādes iepriekšēju apstiprinājumu saskaņā ar CAMO.A.130. punkta c) apakšpunktu, kompetentā iestāde apstiprina attiecīgo lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pašraksturojuma procedūru, kurā noteikts šo izmaiņu tvērums un izklāstīta šādu izmaiņu pārvaldības un paziņošanas kārtība.

CAMO.B.330 **Izmaiņas**

- a) Saņēmusi pieteikumu par izmaiņām, kas iepriekš jāapstiprina, kompetentā iestāde pirms apstiprinājuma izdošanas pārbauda organizācijas atbilstību piemērojamajām prasībām.

▼ **C2**

- b) Kompetentā iestāde nosaka, ar kādiem nosacījumiem organizācija var darboties izmaiņu laikā, ja vien kompetentā iestāde nav konstatējusi, ka organizācijas sertifikāts ir jāaptur.
- c) Pārliecinājusies, ka organizācija atbilst piemērojamajām prasībām, kompetentā iestāde apstiprina izmaiņas.
- d) Neskarot piespiedu izpildes papildu pasākumus, gadījumā, ja organizācija ievieš izmaiņas, kas iepriekš jāapstiprina, bet nav saņēmusi kompetentās iestādes apstiprinājumu, kas noteikts c) apakšpunktā, kompetentā iestāde aptur, ierobežo vai atsauc organizācijas sertifikātu.
- e) Attiecībā uz izmaiņām, kas nav iepriekš jāapstiprina, kompetentā iestāde, lai pārbaudītu organizācijas atbilstību piemērojamajām prasībām, novērtē informāciju, ko organizācija sniegusi paziņojumā, kurš nosūtīts saskaņā ar CAMO.A.130. punkta c) apakšpunktu. Ja tiek konstatēta jebkāda neatbilstība, kompetentā iestāde:
 - 1) informē organizāciju par neatbilstību un pieprasa veikt papildu izmaiņas;
 - 2) pirmā vai otrā līmeņa konstatējumu gadījumā rīkojas saskaņā ar CAMO.B.350. punktu.

CAMO.B.350 Konstatējumi un korektīvi pasākumi

- a) Kompetentajā iestādē ir ieviesta sistēma konstatējumu nozīmīguma analizēšanai drošības ziņā.
- b) Kompetentā iestāde izdod pirmā līmeņa konstatējumu, ja ir konstatēta būtiska, drošības līmeni pazeminoša vai lidojumu drošību nopietni apdraudoša neatbilstība Regulas (ES) 2018/1139 un tās deleģēto un īstenošanas aktu piemērojamajām prasībām, organizācijas procedūrām un rokasgrāmatām vai apstiprinājuma vai sertifikāta noteikumiem.

Pirmā līmeņa konstatējumi cita starpā ir šādi:

- 1) kompetentajai iestādei parastajā darba laikā un pēc diviem rakstiskiem pieprasījumiem netiek nodrošināta piekļuve organizācijas telpām, kā noteikts CAMO.A.140. punktā;
- 2) organizācijas sertifikāta iegūšana vai tā uzturēšana spēkā, viltojot iesniegtos dokumentētos pierādījumus;
- 3) pierādījumi par organizācijas sertifikāta nelikumīgu vai krāpniecisku izmantošanu;
- 4) atbildīgā pārvaldnieka neesība.
- c) Kompetentā iestāde izdod otrā līmeņa konstatējumu, ja ir konstatēta drošības līmeni varbūtēji pazeminoša vai lidojumu drošību varbūtēji apdraudoša neatbilstība Regulas (ES) 2018/1139 un tās deleģēto un īstenošanas aktu piemērojamajām prasībām, organizācijas procedūrām un rokasgrāmatām vai apstiprinājuma vai sertifikāta noteikumiem.

▼ C2

d) Ja, veicot uzraudzību vai izmantojot citus līdzekļus, tiek izdarīts konstatējums, kompetentā iestāde, neskarot Regulu (ES) 2018/1139 un tās deleģētajos un īstenošanas aktos prasītās papildu darbības, rakstiski paziņo organizācijai par konstatējumu un pieprasa veikt korektīvus pasākumus, lai novērstu konstatēto(-ās) neatbilstību(-as). Ja konstatējums ir tieši saistīts ar gaisa kuģi, kompetentā iestāde informē valsti, kurā gaisa kuģis ir reģistrēts.

1) Pirmā līmeņa konstatējumu gadījumā kompetentā iestāde tūlītīgi un atbilstīgi rīkojas, lai aizliegtu vai ierobežotu darbības, un attiecīgā gadījumā tā rīkojas, lai atkarībā no pirmā līmeņa konstatējuma apmēra atsauktu sertifikātu vai pilnīgi vai daļēji ierobežotu vai apturētu tā darbību, līdz organizācija ir veiksmīgi īstenojusi korektīvus pasākumus.

2) Otrā līmeņa konstatējumu gadījumā kompetentā iestāde:

i) nosaka organizācijai korektīvo pasākumu īstenošanas termiņu, kas ir atbilstošs konstatējuma būtībai, bet jebkurā gadījumā sākotnēji nav ilgāks par trīs mēnešiem. Termiņš sākas dienā, kad organizācijai tiek nosūtīts rakstisks paziņojums par konstatējumu, kurā prasīts veikt korektīvus pasākumus konstatētās neatbilstības novēršanai. Minētā termiņa beigās atbilstīgi konstatējuma būtībai un ņemot vērā organizācijas iepriekšējos drošības rādītājus, kompetentā iestāde var trīs mēnešu termiņu pagarināt, ja kompetentā iestāde vienojas par apmierinošu korektīvo pasākumu plānu;

ii) novērtē organizācijas ierosinātos korektīvos pasākumus un īstenošanas plānu un, ja novērtējumā secināts, ka tie ir pietiekami neatbilstības(-u) novēršanai, tos apstiprina.

3) Ja organizācija neiesniedz pieņemamu korektīvo pasākumu plānu vai kompetentās iestādes apstiprinātajā vai pagarinātajā termiņā neveic korektīvus pasākumus, konstatējuma līmeni paaugstina līdz pirmajam līmenim un veic d) punkta 1. apakšpunktā noteikto darbību.

4) Kompetentā iestāde dokumentē visus konstatējumus, kurus tā izdarījusi vai kuri tai paziņoti saskaņā ar e) apakšpunktu, un attiecīgā gadījumā arī piespiedu izpildes pasākumus, ko tā piemērojusi, kā arī korektīvus pasākumus un konstatējumu slēgšanas datumu.

e) Neskarot piespiedu izpildes papildu pasākumus, gadījumā, ja dalībvalsts iestāde, rīkojoties saskaņā ar CAMO.B.300. punkta d) apakšpunktu, konstatē, ka citas dalībvalsts kompetentās iestādes vai Aģentūras sertificēta organizācija neatbilst Regulas (ES) 2018/1139 un tās deleģēto un īstenošanas aktu piemērojamajām prasībām, tā informē attiecīgo kompetento iestādi un norāda konstatējuma līmeni.

CAMO.B.355 Apturēšana, ierobežošana un atsaukšana

Kompetentā iestāde:

a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, iespējama drošības apdraudējuma gadījumā aptur sertifikātu;

▼ C2

- b) aptur, atsauc vai ierobežo sertifikātu atbilstoši CAMO.B.350. punktam;
- c) aptur sertifikātu, ja kompetentās iestādes inspektoriem nav iespējams 24 mēnešu laikā izpildīt savus uzraudzības pienākumus revīzijā(-ās) uz vietas sakarā ar drošības situāciju valstī, kur izvietotas telpas.

I papildinājums

Lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas sertifikāts — EASA 14. veidlapa

[DALĪBVALSTS (*)]

Eiropas Savienības dalībvalsts (*)

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJAS CERTIFIKĀTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].CAMO.XXXX (Atsauce: AOC XX.XXXX)

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 4. jūlija Regulai (ES) 2018/1139 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un Komisijas Regulai (ES) Nr. 1321/2014 un ievērojot turpmāk izklāstītos nosacījumus, [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apliecina, ka

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

ir lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atbilstīgi Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vc pielikuma (CAMO daļas) A iedaļai.

NOSACĪJUMI

1. Šis sertifikāts attiecas tikai uz to, kas norādīts Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vc pielikuma (CAMO daļas) A iedaļā minētā apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pasākumsturojuma (CAME) iedaļā par darba jomu.
2. Šajā sertifikātā ir izvirzīta prasība ievērot procedūras, kas norādītas lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācijas pasākumsturojumā, kurš apstiprināts saskaņā ar Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vc pielikumu (CAMO daļu).
3. Šis sertifikāts ir derīgs, kamēr apstiprinātā lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija atbilst Komisijas Regulas (ES) Nr. 1321/2014 I pielikuma (M daļas), Vb pielikuma (ML daļas) un Vc pielikuma (CAMO daļas) prasībām.
4. Ja lidojumderīguma uzturēšanas vadības organizācija saskaņā ar savu pārvaldības sistēmu slēdz apakšuzņēmuma līgumu par pakalpojumu sniegšanu ar vienu vai vairākām organizācijām, šis sertifikāts ir spēkā tikmēr, kamēr šāda(-as) organizācija(-as) izpilda attiecīgās līgumsaistības.
5. Ja tiek ievērots 1.–4. nosacījums, šis sertifikāts ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atdots, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Ja šo veidlapu izmanto arī gaisa kuģa ekspluatanta apliecības (AOC) turētājiem (saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencētiem gaisa pārvadātājiem), atsauces numurā papildus standarta numuram iekļauj AOC numuru un 5. nosacījumu aizstāj ar turpmāk izklāstītajiem papildu nosacījumiem.

6. Šis sertifikāts nav uzskatāms par atļauju ekspluatēt 1. nosacījumā minētos gaisa kuģu tipus. Par atļauju ekspluatēt gaisa kuģus ir uzskatāma AOC.
7. Ja saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēta gaisa pārvadātāja AOC tiek izbeigta, apturēta vai atsaukta, šis sertifikāts automātiski zaudē spēku attiecībā uz AOC norādītajām gaisa kuģa reģistrācijām, ja vien kompetentā iestāde nav skaidri noteikusi citādi.
8. Ja tiek ievēroti iepriekš izklāstītie nosacījumi, šis sertifikāts ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš atdots, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Sākotnējās izdošanas datums:

Paraksts:

Šis pārskatīšanas datums: Pārskatīšanas Nr.:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

... lapa no ...

(*) Vai "EASA", ja EASA ir kompetentā iestāde.

2. lapa no 2

LIDOJUMDERĪGUMA UZTURĒŠANAS VADĪBAS ORGANIZĀCIJAS

APSTIPRINĀJUMA NOTEIKUMI

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).CAMO.XXXX

(Atsauce: AOC XX.XXXX)

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

Gaisa kuģa tips / sērija / grupa	Atļauts veikt lidojumderīguma pārbaudi	Atļauts izdot lidošanas atļaujas	Organizācija(-as), ar ko noslēgts apakšuzņēmuma līgums
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	
	[JĀ/NĒ] (***)	[JĀ/NĒ] (***)	

Šie apstiprinājuma noteikumi attiecas tikai uz darba jomu, kas norādīta apstiprinātā *CAME* iedaļā par

CAME atsauce:

Sākotnējās izdošanas datums:

Paraksts:

Šīs pārskatīšanas datums: Pārskatīšanas Nr.:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

EASA 14. veidlapa — 5. izdevums

(*) Vai "EASA", ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis, vai EASA gadījumā.

(***) Svītrot pēc vajadzības, ja organizācija nav apstiprināta.

▼ **C2**Vd *PIELIKUMS*

(CAO daļa)

SATURA RĀDĪTĀJS

CAO.1	Vispārīgās prasības
A IEDAĻA	— PRASĪBAS ORGANIZĀCIJAI
CAO.A.010	Darbības joma
CAO.A.015	Pieteikums
CAO.A.017	Atbilstības nodrošināšanas līdzekļi
CAO.A.020	Apstiprinājuma noteikumi
CAO.A.025	Apvienotās lidojumderīguma organizācijas pasraksturojums
CAO.A.030	Telpas
CAO.A.035	Prasības personālam
CAO.A.040	Sertificējamais personāls
CAO.A.045	Lidojumderīguma pārbaudes personāls
CAO.A.050	Sastāvdaļas, iekārtas un instrumenti
CAO.A.055	Tehniskās apkopes dati un darbuzdevumi
CAO.A.060	Tehniskās apkopes standarti
CAO.A.065	Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts
CAO.A.070	Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts
CAO.A.075	Lidojumderīguma uzturēšanas vadība
CAO.A.080	Lidojumderīguma uzturēšanas vadības dati
CAO.A.085	Lidojumderīguma pārbaude
CAO.A.090	Uzskaitē
CAO.A.095	Organizācijas tiesības
CAO.A.100	Kvalitātes nodrošināšanas sistēma un organizācijas pārskats
CAO.A.105	Izmaiņu organizācijā
CAO.A.110	Spēkā esības uzturēšana
CAO.A.115	Konstatējumi
B IEDAĻA	— PRASĪBAS IESTĀDĒM
CAO.B.010	Darbības joma

▼ **M8**▼ **C2**

CAO.B.017	Atbilstības nodrošināšanas līdzekļi
CAO.B.020	Uzskaitē
CAO.B.025	Savstarpēja informācijas apmaiņa
CAO.B.030	Pienākumi
CAO.B.035	Atbrīvojumi
CAO.B.040	Piemērošana
CAO.B.045	► M8 Sākotnējās sertifikācijas procedūra ◀
CAO.B.050	► M8 Sākotnējā sertifikāta izdošana ◀
CAO.B.055	Pastāvīgā uzraudzība
CAO.B.060	Konstatējumi
CAO.B.065	Izmaiņas
CAO.B.070	Apturēšana, ierobežošana un atsaukšana
I papildinājums	— ► M8 Apvienotās lidojumderīguma organizācijas (CAO) sertifikāts — EASA 3-CAO veidlapa ◀

▼ C2**CAO.1 Vispārīgās prasības**

Šajā pielikumā (*CAO* daļā):

1) kompetentā iestāde ir:

- a) attiecībā uz organizācijām, kuru galvenā darbības vieta ir dalībvalstī, — attiecīgās dalībvalsts izraudzīta iestāde;
- b) attiecībā uz organizācijām, kuru galvenā darbības vieta ir trešā valstī, — Aģentūra;

2) “īpašnieks” ir persona, kura ir atbildīga par gaisa kuģa lidojuma uzturēšanu, tostarp šādas personas:

- i) reģistrētais gaisa kuģa īpašnieks;
- ii) nomas līguma gadījumā — nomnieks;
- iii) ekspluatants.

*A IEDAĻA***PRASĪBAS ORGANIZĀCIJAI****CAO.A.010 Darbības joma**

Šajā pielikumā ir noteiktas prasības, kas jāizpilda apvienotajai lidojuma organizācijai (*CAO*), lai tai pēc pieteikuma iesniegšanas izdotu apstiprinājumu gaisa kuģu un tajos iemontējamo sastāvdaļu tehniskajai apkopei un lidojuma uzturēšanas vadībai un lai tā varētu turpināt minēto darbību veikšanu, ja attiecīgie gaisa kuģi nav klasificēti kā kompleksi gaisa kuģi ar dzinēju un nav norādīti saskaņā ar Regulu (EK) Nr. 1008/2008 licencēta gaisa pārvadātāja gaisa kuģa ekspluatanta apliecībā.

▼ M8**▼ C2****CAO.A.017 Atbilstības nodrošināšanas līdzekļi****▼ M8**

- a) Lai pierādītu atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, organizācija var izmantot tādas atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, kas ir alternatīvi pieņemamajiem atbilstības nodrošināšanas līdzekļiem, kurus pieņēmusi Aģentūra.

▼ C2

- b) Ja organizācija vēlas izmantot alternatīvus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, pirms to izmantošanas tā kompetentajai iestādei sniedz pilnīgu aprakstu par šādiem alternatīvajiem atbilstības nodrošināšanas līdzekļiem. Minētajā aprakstā iekļauj novērtējumu, kurā pierādīts, ka alternatīvie atbilstības nodrošināšanas līdzekļi atbilst Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem.

Organizācija šādus alternatīvus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus var izmantot, ja ir saņemts iepriekšējs kompetentās iestādes apstiprinājums un paziņojums, kā paredzēts CAO.B.017. punktā.

CAO.A.020 Apstiprinājuma noteikumi

- a) *CAO* savā apvienotās lidojuma organizācijas pasākumos (*CAE*) norāda apstiprināto darba jomu, kā paredzēts CAO.A.025. punktā.

▼ C2

- 1) Attiecībā uz lidmašīnām, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir lielāka nekā 2 730 kg, un helikopteriem, kuru (*MTOM*) ir lielāka nekā 1 200 kg vai kuri sertificēti vairāk nekā četru personu pārvadāšanai, darba jomā norāda konkrētos gaisa kuģu tipus. Izmaiņas minētajā darba jomā apstiprina kompetentā iestāde saskaņā ar CAO.A.105. punkta a) apakšpunktu un CAO.B.065. punkta a) apakšpunktu.
- 2) Attiecībā uz nokomplektētiem turbīnu dzinējiem darba jomā norāda dzinēja ražotāju vai grupu, vai sēriju, vai tipu, vai tehniskās apkopes uzdevumu(-us). Izmaiņas minētajā darba jomā apstiprina kompetentā iestāde saskaņā ar CAO.A.105. punkta a) apakšpunktu un CAO.B.065. punkta a) apakšpunktu.
- 3) *CAO*, kas nodarbina tikai vienu personu gan tehniskās apkopes uzdevumu plānošanai, gan to veikšanai, nevar būt tiesību veikt tehnisko apkopi:
 - a) lidmašīnām, kas aprīkotas ar turbīnu dzinēju (attiecībā uz organizācijām ar gaisa kuģu kvalifikācijas atzīmi);
 - b) helikopteriem, kas aprīkoti ar turbīnu dzinēju vai ar vairākiem virzuļdzinējiem (attiecībā uz organizācijām ar gaisa kuģu kvalifikācijas atzīmi);
 - c) nokomplektētiem virzuļdzinējiem ar 450 ZS un lielāku jaudu (attiecībā uz organizācijām ar dzinēju kvalifikācijas atzīmi) un
 - d) nokomplektētiem turbīnu dzinējiem (attiecībā uz organizācijām ar dzinēju kvalifikācijas atzīmi).
- 4) Gaisa kuģiem, kas nav minēti 1. punktā, sastāvdaļām, kas atšķiras no nokomplektētiem turbīnu dzinējiem, un specializētiem nesagraujošās testēšanas (*NDT*) pakalpojumiem *CAO* kontrolē darba jomu saskaņā ar CAO.A.025. punkta a) apakšpunkta 11. punktā noteikto procedūru. To sastāvdaļu tehnikai apkopei, kuras atšķiras no nokomplektētiem dzinējiem, darba jomu klasificē saskaņā ar šādām sistēmu kvalifikācijas atzīmēm:
 - (i) C1: gaisa kondicionēšana un hermetizācija;
 - (ii) C2: automātiskā lidojuma vadība;
 - (iii) C3: sakari un navigācija;
 - (iv) C4: durvis un lūkas;
 - (v) C5: elektriskā strāva un gaismas;
 - (vi) C6: iekārtas;
 - (vii) C7: dzinējs;
 - (viii) C8: lidojuma vadības ierīces;
 - (ix) C9: degviela;
 - (x) C10: helikopteri un rotoru;
 - (xi) C11: helikopteru transmisija;
 - (xii) C12: hidrauliskā enerģija;
 - (xiii) C13: indikācijas un ierakstīšanas sistēmas;
 - (xiv) C14: šasija;

▼ C2

- (xv) C15: skābeklis;
- (xvi) C16: propelleri;
- (xvii) C17: pneimatiskās un vakuuma sistēmas;
- (xviii) C18: aizsardzību pret apledojumu / lietu / ugunsgrēku;
- (xix) C19: logi;
- (xx) C20: konstrukcijas;
- (xxi) C21: ūdens balasts un
- (xxii) C22: piedziņas pastiprinātājs.

Organizācijas, kas atbilstoši 4. panta 4. punktam saņem apstiprinājumu saskaņā ar šo pielikumu, pamatojoties uz esošu organizācijas apstiprinājumu, kas izdots saskaņā ar I pielikuma (M daļas) G vai F apakšdaļu vai II pielikumu (145. daļu), darba jomā iekļauj visu informāciju, kas nepieciešama, lai nodrošinātu, ka tiesības ir identiskas esošajā apstiprinājumā ietvertajām tiesībām.

- b) CAO apstiprinājums tiek izdots, pamatojoties uz šā pielikuma I papildinājumā noteikto veidni.
- c) CAO var atbilstoši tehniskās apkopes datiem ierobežotā apjomā izgatavot detaļas, lai tās izmantotu darbu veikšanai savās telpās, kā norādīts tās CAE.

CAO.A.025 Apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojums

- a) CAO nodrošina rokasgrāmatu, kurā ir vismaz šāda informācija:

- 1) atbildīgā pārvaldnieka parakstīts apliecinājums par to, ka organizācija savā darbībā vienmēr ievēros šā pielikuma un CAE prasības;
- 2) CAE darba joma;
- 3) CAO.A.035. punkta a) un b) apakšpunktā minētās(-to) personas(-u) amats, vārds un uzvārds;
- 4) struktūrshēma, kurā parādītas atbildības ķēdes starp CAO.A.035. punkta a) un b) apakšpunktā minētajām personām;
- 5) sertificējošā personāla saraksts ar viņu apstiprinājuma darbības jomu, ja šāds personāls ir;
- 6) par gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu izstrādi un apstiprināšanu atbildīgā personāla saraksts ar viņu apstiprinājuma darbības jomu, ja šāds personāls ir;
- 7) lidojumderīguma pārbaudes personāla saraksts ar viņu apstiprinājuma darbības jomu, ja šāds personāls ir;
- 8) par lidošanas atļauju izdošanu atbildīgā personāla saraksts, ja šāds personāls ir;

▼ **C2**

- 9) telpu vispārējs apraksts un atrašanās vieta;
 - 10) procedūras, kurās norādīts, kā *CAO* nodrošina atbilstību šā pielikuma prasībām;
 - 11) *CAE* grozījumu procedūra, kā paredzēts CAO.A.105. punkta b) apakšpunktā.
- b) Sākotnējo apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumu apstiprina kompetentā iestāde.
 - c) Apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojuma grozījumus veic saskaņā ar CAO.A.105. punktu.

CAO.A.030 Telpas

CAO nodrošina, ka tai ir pieejamas visas nepieciešamās telpas, tostarp pienācīgs biroja aprīkojums, lai tā varētu veikt visus plānotos darbus.

Turklāt, ja organizācijas apstiprinājuma darbības jomā ir ietverta tehniskā apkope, *CAO* nodrošina, ka:

- a) specializētajās darbnīcās, angāros un iecirkņos ir nodrošināta pietiekama aizsardzība no piesārņojuma un apkārtējās vides ietekmes;
- b) ir pieejamas drošas telpas sastāvdaļu, iekārtu, instrumentu un materiālu uzglabāšanai tādos apstākļos, kas nodrošina, ka lietošanai nederīgās sastāvdaļas un materiāli ir nodalīti no visām citām sastāvdaļām, materiāliem, iekārtām un instrumentiem, ka tiek ievēroti ražotāja norādījumi par uzglabāšanu un ka tikai pilnvarots personāls var piekļūt uzglabāšanas telpām.

CAO.A.035 Prasības personālam

- a) *CAO* ieceļ atbildīgo pārvaldnieku, kurš pilnvarots nodrošināt, ka visas organizācijas darbības var tikt finansētas tā, lai šādas darbības tiktu veiktas saskaņā ar šā pielikuma prasībām.
- b) Atbildīgais pārvaldnieks ieceļ personu vai personu grupu, kuras pienākums ir nodrošināt, ka *CAO* vienmēr ievēro šā pielikuma prasības. Šāda(-as) persona(-as) ir tieši pakļauta(-as) atbildīgajam pārvaldniekam.
- c) Visām b) apakšpunktā minētajām personām ir atbilstīgas zināšanas, izglītība un pieredze, kas saistīta attiecīgi ar lidojumderīguma uzturēšanas vadību vai ar tehnisko apkopi, atkarībā no tā, kādas ir viņu funkcijas.
- d) *CAO* ir pietiekams pienācīgi kvalificēts personāls, lai tā varētu veikt plānotos darbus. *CAO* ir tiesīga īslaicīgi piesaistīt līgumdarbiniekus.
- e) *CAO* novērtē un reģistrē visa personāla kvalifikāciju.
- f) Personāls, kurš veic specializētus darbus, piemēram, metināšanu vai nesagraujošās testēšanas pārbaudi, kas nav krāsas iespiešanās kontrasta pārbaude, ir kvalificēts atbilstoši oficiāli atzītam standartam.

▼ C2CAO.A.040 **Sertificējošais personāls**

a) Sertificējošais personāls atbilst 5. panta prasībām. Tas savas tiesības nodot tehniskās apkopes darbus īsteno tikai tad, ja CAO ir nodrošinājusi:

- 1) ka šāds sertifikējošais personāls atbilst III pielikuma (66. daļas) 66.A.20. punkta b) apakšpunkta prasībām, izņemot, ja 5. panta 6. punktā ir atsauce uz dalībvalsts tiesību aktu noteikumu, — tādā gadījumā personāls atbilst attiecīgā noteikuma prasībām;
- 2) ka šādam sertifikējošajam personālam ir pienācīga izpratne par attiecīgo gaisa kuģi un/vai gaisa kuģa sastāvdaļu(-ām), kam veicama tehniskā apkope, kā arī par organizācijas procedūrām, kas vajadzīgas šādas tehniskās apkopes veikšanai.

b) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, neparedzētos apstākļos, ja gaisa kuģim ir noteikts aizliegums izlidot vietā, kas nav galvenā bāze, un nav pieejams atbilstīgs sertifikējošais personāls, CAO, kas nolīgta tehniskās apkopes atbalstam, var izdot vienreizēju sertifikācijas atļauju vai nu:

- 1) vienam no tās darbiniekiem, kam ir tipveida kvalifikācija attiecībā uz gaisa kuģiem ar līdzīgu tehnoloģiju, konstrukciju un sistēmām;
- 2) vai arī jebkurai personai, kurai ir ne mazāk kā trīs gadu ilga pieredze tehniskajā apkopē un kurai ir derīga ICAO gaisa kuģa tehniskās apkopes licence ar kvalifikācijas atzīmi attiecībā uz gaisa kuģa tipu, kam vajadzīga sertifikācija, ja konkrētajā atrašanās vietā nav organizācijas, kura apstiprināta saskaņā ar šo pielikumu, un nolīgtais CAO rīcībā ir dokumentēti pierādījumi par attiecīgās personas pieredzi un licenci.

CAO par vienreizējās sertifikācijas atļaujas izdošanu paziņo kompetentajai iestādei septiņu dienu laikā no izdošanas dienas. CAO, kas izdod vienreizēju sertifikācijas atļauju, nodrošina, ka ikvienu šādu tehniskās apkopes darbu, kas var ietekmēt lidojumu drošību, pārbauda atkārtoti.

c) Atkāpjoties no a) apakšpunkta, CAO var izmantot sertifikējošo personālu, kas kvalificēts saskaņā ar turpmāk izklāstītajām prasībām, nodrošinot tehniskās apkopes atbalstu ekspluatantiem, kuri iesaistīti komerciālos pārvadājumos, saskaņā ar atbilstošu kārtību, kas apstiprināma kā daļa no apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojuma:

- 1) tādas atkārtotas pirmslidojuma lidojumderīguma direktīvas gadījumā, kurā īpaši norādīts, ka lidojuma apkalpe var īstenot šādu lidojumderīguma direktīvu, CAO var izdot ierobežotu sertifikējošā personāla atļauju gaisa kuģa kapteinim, pamatojoties uz turējumā esošo lidojuma apkalpes licenci, ar noteikumu, ka CAO nodrošina, ka gaisa kuģa kapteinis ir apguvis pietiekamu praktisko apmācību, lai varētu izpildīt lidojumderīguma direktīvu atbilstoši vajadzīgajam standartam;
- 2) gadījumos, kad gaisa kuģis tiek ekspluatēts ārpus vietas, kur tiek sniegta tehniskās apkopes atbalsts, CAO var izdot ierobežotu sertifikējošā personāla atļauju gaisa kuģa kapteinim, pamatojoties uz turējumā esošo lidojuma apkalpes licenci, ar noteikumu, ka organizācija nodrošina, ka ir apgūta pietiekama praktiskā apmācība, lai gaisa kuģa kapteinis varētu izpildīt konkrēto uzdevumu atbilstoši vajadzīgajam standartam.

▼ **C2**

- d) *CAO* reģistrē informāciju, kas attiecas uz sertificējošo personālu, un uztur atjauninātu visa sertificējošā personāla sarakstu, kurā ietverti dati par personāla apstiprinājuma darbības jomu un kurš ir daļa no organizācijas pašraksturojuma.

CAO.A.045 Lidojumderīguma pārbaudes personāls

- a) Lai *CAO* tiktu apstiprināta lidojumderīguma pārbaudžu veikšanai un, attiecīgā gadījumā, lidošanas atļauju izdošanai, tai ir nepieciešams attiecīgs lidojumderīguma pārbaudžu personāls, kas atbilst visām šīm prasībām:
- 1) tam ir vismaz vienu gadu ilga lidojumderīguma uzturēšanas pieredze attiecībā uz planieriem un gaisa baloniem un vismaz trīs gadus ilga šāda pieredze attiecībā uz visiem citiem gaisa kuģiem;
 - 2) tam ir attiecīga licence, kas izdota saskaņā ar šīs regulas 5. pantu, vai augstākā izglītība aeronavigācijā vai līdzvērtīga kvalifikācija, vai papildus pieredzei, kas minēta 1. punktā, ir vismaz divus gadus ilga lidojumderīguma uzturēšanas pieredze attiecībā uz planieriem un gaisa baloniem un vismaz četrus gadus ilga šāda pieredze attiecībā uz visiem citiem gaisa kuģiem;
 - 3) tas ir apguvis attiecīgu aeronavigācijas tehniskās apkopes apmācību.
- b) Pirms *CAO* izdod lidojumderīguma pārbaudes personālam atļauju lidojumderīguma pārbaudes veikšanai, *CAO* ieceļ personu, kas veiks gaisa kuģa lidojumderīguma pārbaudi kompetentās iestādes uzraudzībā vai tādas personas uzraudzībā, kuru *CAO* jau pilnvarojusi kā lidojumderīguma pārbaudes personālu. Ja šāda uzraudzība ir apmierinoša, kompetentā iestāde oficiāli apstiprina personālu par lidojumderīguma pārbaudes personālu.
- c) *CAO* nodrošina, ka tās lidojumderīguma pārbaudes personāls var pierādīt atbilstīgu nesen iegūtu pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā.
- d) Katru lidojumderīguma pārbaudes personāla locekli identificē apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā ietvertā sarakstā, kurā iekļauta b) apakšpunktā minētā lidojumderīguma pārbaudes atļauja.
- e) *CAO* veic uzskaiti par visu savu lidojumderīguma pārbaudes personālu, iekļaujot informāciju par attiecīgās personas ikvienu attiecīgo kvalifikāciju un kopsavilkumu par šādas personas attiecīgo pieredzi lidojumderīguma uzturēšanas jomā un apmācību, kā arī glabā šādas personas atļaujas kopiju. Tā glabā šādus uzskaites datus vismaz divus gadus no dienas, kad attiecīgā persona aiziet no darba *CAO*.

CAO.A.050 Sastāvdaļas, iekārtas un instrumenti

- a) *CAO*:
- 1) tur savā īpašumā iekārtas un instrumentus, kas norādīti CAO.A.055. punktā paredzētajos tehniskās apkopes datos, vai pārbaudītas līdzvērtīgas iekārtas un instrumentus, kas uzskaitīti apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā un ir nepieciešami ikdienas tehniskās apkopes darbiem, uz kuriem attiecas organizācijas apstiprinājuma darbības joma;
 - 2) ievieš procedūru, kas nodrošina tai piekļuvi visām citām iekārtām un instrumentiem, kuri nepieciešami tās darba veikšanai un kurus izmanto tikai atsevišķos gadījumos, kad tas vajadzīgs.

▼ **C2**

- b) *CAO* nodrošina, ka tās izmantotās iekārtas un instrumenti ir kontrolēti un kalibrēti atbilstoši oficiāli atzītam standartam. Tā veic šādas kalibrēšanas un izmantoto standartu uzskaiti un ievēro *CAO.A.090.* punktu.
- c) *CAO* pārbauda, klasificē un pienācīgi nodala visas saņemtās sastāvdaļas saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) *M.A.501.* un *M.A.504.* punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) *ML.A.501.* un *ML.A.504.* punktu.

CAO.A.055 Tehniskās apkopes dati un darbuzdevumi

- a) Veicot tehnisko apkopi, tostarp modifikācijas un remontus, *CAO* uztur un izmanto piemērojamās pašreizējās tehniskās apkopes datus, kas norādīti attiecīgi I pielikuma (M daļas) *M.A.401.* punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) *ML.A.401.* punktā. Tomēr, ja tehniskās apkopes datus nodrošina klients, *CAO* šādus datus uztur tikai darba gaitā.
- b) Pirms tehniskās apkopes veikšanas *CAO* un persona vai organizācija, kas pieprasījusi tehnisko apkopi, rakstveidā vienojas par darbuzdevumu, kurā skaidri ir norādīta veicamā tehniskā apkope.

CAO.A.060 Tehniskās apkopes standarti

Veicot tehnisko apkopi, *CAO* izpilda visas šīs prasības:

- a) nodrošina, ka ikviena persona, kura veic tehnisko apkopi, ir kvalificēta saskaņā ar šā pielikuma prasībām;
- b) nodrošina, ka zona, kurā veic tehnisko apkopi, ir labi organizēta un tīra (bez netīrumiem vai piesārņojuma);
- c) izmanto metodes, paņēmienus, standartus un instrukcijas, kas norādītas *CAO.A.055.* punktā minētajos tehniskās apkopes datos un darbuzdevumos;
- d) izmanto instrumentus, iekārtas un materiālus, kas noteikti *CAO.A.050.* punktā;
- e) nodrošina, ka tehniskā apkope tiek veikta saskaņā ar visiem vides aizsardzības prasību ierobežojumiem, kas norādīti *CAO.A.055.* punktā minētajos tehniskās apkopes datos;
- f) nodrošina, ka nelabvēlīgu laikapstākļu vai ietilpības tehniskās apkopes gadījumā tiek izmantotas atbilstīgas telpas;
- g) nodrošina, ka tehniskās apkopes darbu laikā tiek samazināts daudzkārtēju kļūdu pieļaušanas risks, kā arī risks, ka kļūdas varētu tikt atkārtoti pieļautas identiskos tehniskās apkopes uzdevumos;
- h) nodrošina, ka pēc jebkura kritiska tehniskās apkopes uzdevuma izpildes tiek piemērota kļūdu noteikšanas metode;
- i) pēc tehniskās apkopes pabeigšanas veic vispārēju pārbaudi, lai pārliecinātos, ka gaisa kuģī vai tā sastāvdaļā neatrodas instrumenti, aprīkojums vai citas nepiederošas detaļas un materiāli un ka visi noņemtie pieejas paneļi ir piestiprināti tiem paredzētajās vietās;

▼ **C2**

- j) nodrošina, ka visa veiktā tehniskā apkope tiek pienācīgi reģistrēta un dokumentēta.

CAO.A.065 Gaisa kuģa izmantošanas sertifikāts

Pēc ikvienas gaisa kuģa tehniskās apkopes veikšanas saskaņā ar šo pielikumu izdod gaisa kuģa izmantošanas sertifikātu saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.801. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.801. punktu.

CAO.A.070 Sastāvdaļas izmantošanas sertifikāts

- a) Pēc visas sastāvdaļu tehniskās apkopes veikšanas saskaņā ar šo pielikumu izdod sastāvdaļas izmantošanas sertifikātu saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.802. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.802. punktu. Izdod *EASA* 1. veidlapu saskaņā ar I pielikuma (M daļas) II papildinājumu, izņemot, kā paredzēts I pielikuma (M daļas) M.A.502. punkta b) vai d) apakšpunktā un Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.502. punktā un attiecībā uz sastāvdaļām, kas izgatavotas saskaņā ar CAO.A.020. punkta c) apakšpunktu.

- b) *EASA* 1. veidlapu, kas minēta a) apakšpunktā, var ģenerēt no datorizētas datubāzes.

CAO.A.075 Lidojumderīguma uzturēšanas vadība

- a) Visu lidojumderīguma uzturēšanas vadību veic saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) C apakšdaļas vai Vb pielikuma (ML daļas) C apakšdaļas prasībām.

- b) Attiecībā uz ikvienu gaisa kuģi, kas tiek pārvaldīts, *CAO*:

- 1) izstrādā un kontrolē gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu, kas attiecas uz pārvaldīto gaisa kuģi, un

- i) attiecībā uz gaisa kuģiem, kas atbilst Vb pielikumam (ML daļai), apstiprina gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu un tās grozījumus, vai

- ii) attiecībā uz gaisa kuģiem, kas atbilst I pielikumam (M daļai), iesniedz gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu un tās grozījumus kompetentajai iestādei apstiprināšanai, ja vien uz apstiprinājumu neattiecinā netiešās apstiprināšanas procedūru saskaņā ar I pielikuma (M daļas) M.A.302. punkta c) apakšpunktu;

- 2) iesniedz gaisa kuģu tehniskās apkopes programmas kopiju gaisa kuģa īpašniekam;

- 3) nodrošina, ka dati, ko izmanto jebkurām modifikācijām un remontiem, atbilst attiecīgi M.A.304. vai ML.A.304. punktam;

- 4) nodrošina, ka visa tehniskā apkope tiek veikta saskaņā ar gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu un tiek nodota saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) A iedaļas H apakšdaļu, II pielikuma (145. daļas) A iedaļu vai Vb pielikuma (ML daļas) A iedaļas H apakšdaļu;

- 5) nodrošina, ka ir ievērotas visas piemērojamās lidojumderīguma direktīvas un visas ekspluatācijas norādes, kas attiecas uz lidojumderīguma uzturēšanu;

▼ **C2**

- 6) nodrošina, ka pienācīgi apstiprināta tehniskās apkopes organizācija vai neatkarīgs sertificējošais personāls novērš visus defektus, kas konstatēti tehniskās apkopes laikā vai par kuriem ir ziņots;
- 7) nodrošina, ka ikreiz, kad tas nepieciešams, gaisa kuģis tiek nogādāts tehniskās apkopes veikšanai pienācīgi apstiprinātā organizācijā vai neatkarīgam sertificējošajam personālam;
- 8) koordinē plānoto tehnisko apkopi, lidojumderīguma direktīvu piemērošanu, ierobežota darbmūža detaļu nomaiņu un sastāvdaļu pārbaudi, lai nodrošinātu, ka darbs tiek veikts pienācīgi;
- 9) pārvalda un arhivē visus lidojumderīguma uzturēšanas uzskaites datus un, attiecīgā gadījumā, gaisa kuģa tehnisko borta žurnālu;
- 10) nodrošina, ka masas un smaguma centra izvietojuma deklarācija atspoguļo gaisa kuģa pašreizējo statusu.

▼ **M8****CAO.A.080 Lidojumderīguma uzturēšanas vadības dati**

Lai veiktu šā pielikuma (*CAO* daļas) CAO.A.075. punktā minētos lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzdevumus, *CAO* glabā un izmanto jaunākos piemērojamos tehniskās apkopes datus, kas norādīti attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.401. punktā vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.401. punktā. Minētos datus var sniegt īpašnieks, ievērojot I pielikuma (M daļas) M.A.201. punkta h) apakšpunkta 2. punktā vai i) apakšpunkta 1. vai 3. punktā, vai arī Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.201. punkta e) apakšpunkta 1. punktā vai f) apakšpunktā minēto līgumu, un šādā gadījumā *CAO* šādi dati jāglabā tikai tik ilgi, kamēr līgums ir spēkā, ja vien dati nav jāsaglabā atbilstoši šā pielikuma (*CAO* daļas) CAO.A.090. punkta b) apakšpunktam.

CAO.A.085 Lidojumderīguma pārbaude

CAO veic visas lidojumderīguma pārbaudes saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktu.

▼ **C2****CAO.A.090 Uzskaitē**

a) *CAO* glabā šādus uzskaites datus:

- 1) tehniskās apkopes uzskaites dati, kas nepieciešami, lai pierādītu, ka ir izpildītas visas šā pielikuma prasības attiecībā uz izmantošanas sertifikāta izdošanu, ietverot apakšuzņēmēja veiktas tehniskās apkopes nodošanas dokumentus; *CAO* izsniedz gaisa kuģa īpašniekam katra izmantošanas sertifikāta kopiju kopā ar visu veiktajam remontam vai modifikācijām izmantoto īpašo remonta vai modifikāciju datu kopiju;
- 2) lidojumderīguma uzturēšanas vadības uzskaites dati, kas prasīti kādā no šiem punktiem:
 - i) I pielikuma (M daļas) M.A.305. punkts un, ja piemērojams, M.A.306. punkts;
 - ii) Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.305. punkts;
- 3) ja *CAO* ir CAO.A.095. punkta c) apakšpunktā minētās tiesības, tā saglabā katra saskaņā ar Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta a) apakšpunktu izdotā vai — attiecīgā gadījumā — pagarinātā lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta un ieteikuma kopiju kopā ar visiem apliecinājumiem dokumentiem;

▼ C2

- 4) ja *CAO* ir *CAO.A.095.* punkta d) apakšpunktā minētās tiesības, tā saglabā katras saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.729. punktu izdotās lidošanas atļaujas kopiju.
- b) *CAO* glabā a) apakšpunkta 1. punktā aprakstīto uzskaites datu un visu saistīto tehniskās apkopes datu kopiju trīs gadus, sākot no dienas, kad tā nodevusi izmantošanā gaisa kuģi vai gaisa kuģa sastāvdaļu, uz kuru attiecas veiktais darbs.
- c) *CAO* glabā a) apakšpunkta 2.–4. punktā minēto uzskaites datu kopiju divus gadus, sākot no dienas, kad gaisa kuģa izmantošana tiek pilnīgi izbeigta.
- d) Visus uzskaites datus glabā veidā, kas nodrošina to aizsardzību pret bojājumiem, sagrozījumiem un zādzību.
- e) Visu datoraparāturu, ko izmanto tehniskās apkopes uzskaites datu dublēšanai, glabā atsevišķi no datoraparātūras, kura satur minētos darba datus, vidē, kas nodrošina, ka tie saglabājas labā stāvoklī.
- f) Ja gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanas vadība tiek nodota citai organizācijai vai personai, visus uzskaites datus, kas tiek glabāti atbilstoši a) apakšpunkta 2.–4. punktam, nodod attiecīgajai organizācijai vai personai. No nodošanas brīža minētajai organizācijai vai personai sāk piemērot b) un c) apakšpunktu.
- g) Ja *CAO* izbeidz savu darbību, visus glabātos uzskaites datus nodod tālāk:
 - 1) uzskaites datus, kas minēti a) apakšpunkta 1. punktā, nodod attiecīgā gaisa kuģa vai sastāvdaļas pēdējam īpašniekam vai klientam vai glabā, kā norādījusi kompetentā iestāde;
 - 2) uzskaites datus, kas minēti a) apakšpunkta 2.–4. punktā, nodod gaisa kuģa īpašniekam.

CAO.A.095 Organizācijas tiesības

CAO ir turpmāk norādītās tiesības.

a) Tehniskā apkope:

- 1) veikt tehnisko apkopi ikvienam gaisa kuģim vai sastāvdaļai, attiecībā uz kuru tā ir apstiprināta, vietās, kas norādītas apstiprinājuma sertifikātā un apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā;
- 2) organizēt specializētu pakalpojumu sniegšanu citā pienācīgi kvalificētā organizācijā *CAO* kontrolē saskaņā ar attiecīgajām procedūrām, kas noteiktas apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā un ko apstiprinājusi kompetentā iestāde;
- 3) veikt tehnisko apkopi ikvienam gaisa kuģim vai sastāvdaļai, attiecībā uz kuru tā ir apstiprināta, jebkurā vietā, ja vajadzība pēc šādas tehniskās apkopes rodas vai nu tādēļ, ka gaisa kuģis nav izmantojams, vai arī tādēļ, ka ir jāatbalsta operatīvā tehniskā apkope, ievērojot nosacījumus, kas norādīti apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā;
- 4) pēc tehniskās apkopes pabeigšanas izdot izmantošanas sertifikātus saskaņā ar *CAO.A.065.* vai *CAO.A.070.* punktu.

▼ **C2**

- b) Lidojumderīguma uzturēšanas vadība:
- 1) vadīt jebkura tāda gaisa kuģa lidojumderīguma uzturēšanu, attiecībā uz kuru tā apstiprināta;
 - 2) apstiprināt gaisa kuģu tehniskās apkopes programmu saskaņā ar ML.A.302. punkta b) apakšpunkta 2. punktu attiecībā uz gaisa kuģiem, kas tiek pārvaldīti saskaņā ar Vb pielikumu (ML daļu);
 - 3) veikt ierobežotus ar lidojumderīguma uzturēšanu saistītus uzdevumus ar jebkuru organizāciju, ar kuru noslēgts līgums un kura strādā saskaņā ar tās kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, kā uzskaitīts apstiprinājuma sertifikātā;

▼ **M8**

- 4) saskaņā ar I pielikuma (M daļas) M.A.901. punkta f) apakšpunktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.901. punkta c) apakšpunktu pagarināt tāda lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu, ko attiecīgā gadījumā izdevusi kompetentā iestāde, cita organizācija vai persona.

▼ **C2**

- c) Lidojumderīguma pārbaude
- 1) *CAO*, kuras galvenā darbības vieta ir vienā no dalībvalstīm un kuras apstiprinājumā ir ietvertas b) apakšpunktā minētās tiesības, var tikt apstiprināta veikt lidojumderīguma pārbaudes saskaņā ar attiecīgi I pielikuma (M daļas) M.A.901. punktu vai Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktu un:
 - i) izdot saistīto lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu vai ieteikumu par lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta izdošanu;
 - ii) pagarināt esoša lidojumderīguma pārbaudes sertifikāta derīguma termiņu.
 - 2) *CAO*, kuras galvenā darbības vieta ir vienā no dalībvalstīm un kuras apstiprinājumā ir ietvertas a) apakšpunktā minētās tiesības, var tikt apstiprināta lidojumderīguma pārbažu veikšanai saskaņā ar Vb pielikuma (ML daļas) ML.A.903. punktu un saistīto lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu izdošanai.
- d) Lidošanas atļauja

CAO, kuras galvenā darbības vieta ir vienā no dalībvalstīm un kuras apstiprinājumā ir ietvertas c) apakšpunktā minētās tiesības, var tikt apstiprināta lidošanas atļaujas izdošanai saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 748/2012 I pielikuma (21. daļas) 21.A.711. punkta d) apakšpunktu tiem gaisa kuģiem, kuriem tā var izdot lidojumderīguma pārbaudes sertifikātu, ja tā apliecina atbilstību attiecīgajiem lidošanas nosacījumiem, ievērojot pienācīgu procedūru, kas paredzēta apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā.

- e) *CAO* var tikt apstiprināta atsevišķu vai vairāku tiesību īstenošanai.

CAO.A.100 Kvalitātes nodrošināšanas sistēma un organizācijas pārskats

- a) Lai nodrošinātu, ka *CAO* pastāvīgi izpilda šā pielikuma prasības, organizācija izveido kvalitātes nodrošināšanas sistēmu un iecel kvalitātes nodrošināšanas pārvaldnieku.
- b) Kvalitātes nodrošināšanas sistēmu izmanto, lai uzraudzītu organizācijas darbības, uz kurām attiecas šis pielikums. To izmanto, lai jo īpaši uzraudzītu:
 - 1) vai visas minētās darbības tiek veiktas saskaņā ar apstiprinātajām procedūrām;

▼ **C2**

- 2) vai visi līgumā minētie tehniskās apkopes uzdevumi tiek veikti atbilstoši līgumam;
- 3) vai organizācija joprojām atbilst šā pielikuma prasībām.
- c) Šādas uzraudzības uzskaites datus glabā vismaz par iepriekšējiem diviem gadiem.
- d) Ja organizācija, kurai ir *CAO* apstiprinājums, papildus tiek apstiprināta saskaņā ar citu pielikumu, kas nav šis pielikums, kvalitātes nodrošināšanas sistēmu var apvienot ar šādā citā pielikumā prasīto sistēmu.
- e) *CAO* uzskata par mazu *CAO*, ja ir izpildīts kāds no šiem nosacījumiem:
 - (1) *CAO* darbības jomā ietilpst tikai gaisa kuģi, uz kuriem attiecas ML daļa;
 - (2) tehniskajā apkopē iesaistītā *CAO* personāla skaits nepārsniedz 10 pilnslodzes ekvivalentus;
 - (3) lidojumperīguma uzturēšanas vadībā iesaistītā *CAO* personāla skaits nepārsniedz 5 pilnslodzes ekvivalentus.
- f) Mazas *CAO* kvalitātes nodrošināšanas sistēmu var aizstāt ar regulāriem organizācijas pārskatiem, ja ir saņemts kompetentās iestādes apstiprinājums. Šādā gadījumā *CAO* neslēdz līgumus ar citām pusēm par lidojumperīguma uzturēšanas vadības uzdevumu veikšanu.

CAO.A.105 Izmaiņas organizācijā

- a) Lai ļautu kompetentajai iestādei pārliecināties par pastāvīgu atbilstību šīs daļas prasībām, apstiprinātā tehniskās apkopes organizācija pirms izmaiņu veikšanas to informē par ikvienu ierosinājumu veikt jebkuras no turpmāk minētajām izmaiņām:
 - 1) izmaiņas kas ietekmē informāciju, kura ietverta I papildinājumā noteiktajā apstiprinājuma sertifikātā un šajā pielikumā ietvertajos apstiprinājuma noteikumos;
 - 2) izmaiņas attiecībā uz personām, kuras minētas CAO.A.035. punkta a) un b) apakšpunktā;
 - 3) to gaisa kuģu tipu izmaiņas, uz kuriem attiecas CAO.A.020. punkta a) apakšpunkta 1. punktā minētā darba joma, attiecībā uz lidmašīnām, kuru maksimālā pacelšanās masa (*MTOM*) ir lielāka nekā 2 730 kg, un helikopteriem, kuru *MTOM* ir lielāka nekā 1 200 kg vai kuri sertificēti vairāk nekā četru personu pārvadāšanai;
 - 4) CAO.A.020. punkta a) apakšpunkta 2. punktā minētās darba jomas izmaiņas attiecībā uz nokomplektētiem turbīnu dzinējiem;
 - 5) šā punkta b) apakšpunktā noteiktās kontroles procedūras izmaiņas.
- b) Visas citas izmaiņas saistībā ar atrašanās vietu, telpām, iekārtām, instrumentiem, materiāliem, procedūrām, darba jomu un personālu *CAO* kontrolē, īstenojot apvienotās lidojumperīguma organizācijas pašraksturojumā paredzēto kontroles procedūru. *CAO* 15 dienu laikā no dienas, kad izmaiņas veiktas, iesniedz kompetentajai iestādei minēto izmaiņu un tām atbilstošo apvienotās lidojumperīguma organizācijas pašraksturojuma grozījumu aprakstu.

▼ **C2****CAO.A.110 Spēkā esības uzturēšana**

- a) Apstiprinājumu izdod uz neierobežotu termiņu, un tas paliek spēkā, kamēr vien:
 - 1) organizācija atbilst šā pielikuma prasībām, jo īpaši prasībām par rīcību konstatējumu gadījumā saskaņā ar CAO.A.115. punktu;
 - 2) kompetentajai iestādei ir nodrošināta piekļuve organizācijai, lai pārliecinātos par tās pastāvīgu atbilstību šā pielikuma prasībām;
 - 3) kompetentā iestāde apstiprinājumu nav anulējusi vai atsaukusi.
- b) Apstiprinājuma sertifikāta anulēšanas vai atsaukšanas gadījumā organizācija to nodod atpakaļ kompetentajai iestādei.

CAO.A.115 Konstatējumi

- a) Pirmā līmeņa konstatējums ir jebkura būtiska neatbilstība *CAO* daļas prasībām, kura pazemina drošības standartu un nopietni apdraud lidojumu drošību.
- b) Otrā līmeņa konstatējums ir jebkura neatbilstība *CAO* daļas prasībām, kura varētu pazemināt drošības standartu un, iespējams, apdraudēt lidojumu drošību.
- c) Saņēmusi paziņojumu par konstatējumu saskaņā ar CAO.B.060. punktu, *CAO* pieņem korektīvo pasākumu plānu un pierāda kompetentajai iestādei, ka tā ir veikusi nepieciešamos korektīvos pasākumus konstatētās neatbilstības novēršanai minētās iestādes noteiktajā termiņā.

*B IEDAĻA***PRASĪBAS IESTĀDĒM****CAO.B.010 Darbības joma**

Šajā iedaļā ir noteiktas administratīvās prasības, kas jāievēro kompetentajām iestādēm saistībā ar prasībām, kuras noteiktas organizācijām A iedaļā.

CAO.B.017 Atbilstības nodrošināšanas līdzekļi

- a) Aģentūra izstrādā pieņemamus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, ko var izmantot, lai pierādītu atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem.
- b) Lai pierādītu atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, var izmantot alternatīvus atbilstības nodrošināšanas līdzekļus.
- c) Kompetentā iestāde izveido sistēmu, ar ko pastāvīgi izvērtē, vai visi alternatīvie atbilstības nodrošināšanas līdzekļi, kurus izmanto kompetentās iestādes uzraudzītās organizācijas, ļauj panākt atbilstību Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem.
- d) Lai izvērtētu visus alternatīvos atbilstības nodrošināšanas līdzekļus, ko organizācija ierosinājusi saskaņā ar CAO.A.017. punktu, kompetentā iestāde analizē iesniegto dokumentāciju un nepieciešamības gadījumā veic organizācijas pārbaudi.

▼ **C2**

Ja kompetentā iestāde konstatē, ka alternatīvie atbilstības nodrošināšanas līdzekļi atbilst Regulai (ES) 2018/1139 un tās deleģētajiem un īstenošanas aktiem, tā nekavējoties:

- 1) informē pieteikuma iesniedzēju par to, ka alternatīvos atbilstības nodrošināšanas līdzekļus drīkst izmantot, un vajadzības gadījumā attiecīgi groza pieteikuma iesniedzēja apstiprinājumu vai sertifikātu;
- 2) informē Aģentūru par to saturu, tostarp iesniedz attiecīgās dokumentācijas kopijas.

CAO.B.020 Uzskaitē

- a) Kompetentā iestāde izveido uzskaites sistēmu, kas nodrošina pietiekamu procesa izsekojamību, lai veiktu katru izdotā sertifikāta izdošanas, pagarināšanas, maiņas, apturēšanas vai atsaukšanas datu uzskaiti.
- b) Saskaņā ar šo pielikumu apstiprināto organizāciju uzraudzības vajadzībām kompetentās iestādes veiktajā uzskaitē obligāti iekļauj:
 - 1) organizācijas apstiprinājuma pieteikumu;
 - 2) organizācijas apstiprinājuma sertifikātu ar visām tā izmaiņām;
 - 3) organizācijas revīzijas programmas kopiju, kurā uzskaitīti datumi, kad jāveic revīzijas, un datumi, kad tās veiktas;
 - 4) pastāvīgās uzraudzības uzskaites datus, tostarp visus revīzijas uzskaites datus, kā paredzēts CAO.B.055. punktā;
 - 5) visus konstatējumus, pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu konstatējumus, un ieteikumus;
 - 6) visas ar organizāciju notikušās attiecīgās sarakstes kopijas;
 - 7) informāciju par visiem atbrīvojumiem saskaņā ar CAO.B.035. punktu un piespiedu izpildes darbībām;
 - 8) ikvienu ziņojumu no citām kompetentajām iestādēm, kas attiecas uz organizācijas uzraudzību;
 - 9) apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumu un tā grozījumus;
 - 10) visu citu kompetentās iestādes apstiprināto dokumentu kopijas.
- c) Glabāšanas termiņš b) apakšpunktā minētajiem uzskaites datiem ir vismaz pieci gadi.
- d) Visus uzskaites datus pēc pieprasījuma dara pieejamus citas dalībvalsts kompetentajai iestādei vai Aģentūrai.

CAO.B.025 Savstarpēja informācijas apmaiņa

- a) Kompetentās iestādes apmainās ar informāciju, ja tas nepieciešams uzdevumu izpildei saskaņā ar šo regulu.
- b) Tāda iespējama drošības apdraudējuma gadījumā, kurā iesaistītas vairākas dalībvalstis, attiecīgās kompetentās iestādes palīdz cita citai nepieciešamās uzraudzības darbības veikšanā.

▼ **C2****CAO.B.030 Pienākumi**

Kompetentā iestāde veic nepieciešamās pārbaudes un izmeklēšanu, lai pārbaudītu un pārliecinātos, vai organizācijas, par kurām tā ir atbildīga saskaņā ar CAO.1. punktu, atbilst šā pielikuma A iedaļas prasībām.

CAO.B.035 Atbrīvojumi

Ja dalībvalsts saskaņā ar Regulas (ES) 2018/1139 71. panta 2. punktu piešķir atbrīvojumu no pienākuma ievērot šā pielikuma prasības, kompetentā iestāde veic atbrīvojuma uzskaiti. Tā glabā šādus uzskaites datus, kā paredzēts CAO.B.020. punkta b) apakšpunktā 6. punktā.

CAO.B.040 Piemērošana

Ja CAO telpas ir izvietotas vairākās dalībvalstīs, sākotnējās sertifikācijas procedūru un apstiprinājuma pastāvīgo uzraudzību īsteno sadarbībā ar kompetentajām iestādēm, ko izraudzījušās dalībvalstis, kuru teritorijā telpas ir izvietotas.

CAO.B.045 Sākotnējās sertifikācijas procedūra

- a) Ja ir konstatēts, ka organizācija atbilst CAO.A.035. punkta a) un b) apakšpunktā noteiktajām prasībām, kompetentā iestāde oficiāli informē pieteikuma iesniedzēju par personāla apstiprināšanu.
- b) Kompetentā iestāde pārliecinās, ka apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā norādītās procedūras atbilst A iedaļai un ka atbildīgais pārvaldnieks ir parakstījis CAO.A.025. punkta a) apakšpunkta 1. punktā minēto saistību apliecinājumu.
- c) Kompetentā iestāde pārbauda, vai organizācija atbilst A iedaļai.
- d) Kompetentā iestāde vismaz reizi apstiprinājuma pārbaudes laikā rīko tikšanos ar atbildīgo pārvaldnieku, lai pārliecinātos, ka viņš vai viņa pilnīgi saprot apstiprinājuma un CAO.A.025. punkta a) apakšpunkta 1. punktā minētā apliecinājuma nozīmi.
- e) Visus konstatējumus saskaņā ar CAO.B.060. punktu rakstiski paziņo pieteikuma iesniedzējai organizācijai.
- g) Pirms apstiprinājuma izdošanas kompetentā iestāde slēdz visus konstatējumus pēc tam, kad organizācija ir novērsusi konstatētās neatbilstības.

▼ **M8**▼ **C2****CAO.B.050 Sākotnējā sertifikāta izdošana**▼ **M8**

- a) Ja kompetentā iestāde konstatē, ka pieteikuma iesniedzējs atbilst CAO.B.045. punktam, tā izdod sertifikātu, izmantojot I papildinājumā norādīto EASA 3-CAO veidlapas veidni, un sertifikātā norāda apstiprinājuma noteikumus.

▼ **C2**

- b) Kompetentā iestāde I papildinājumā ietvertajā *EASA* 3-CAO veidlapas veidnē norāda *CAO* atsauces numuru.

CAO.B.055 Pastāvīgā uzraudzība

- a) Kompetentā iestāde izveido un pastāvīgi atjaunina uzraudzības programmu, kurā norādītas visas *CAO*, kurām tā izdevusi sertifikātu, un datumu, kuros tā revidējusi minētās *CAO*, un datumu, kuros ir plānots veikt to revīziju.
- b) Kompetentā iestāde vismaz reizi 24 mēnešos revidē katru *CAO*, kurai tā izdevusi apstiprinājumu. Šādās revīzijās jo īpaši pievēršas organizācijas izmaiņām, par kurām tai paziņots saskaņā ar CAO.A.105. punkta b) apakšpunktā norādīto procedūru.
- c) Reizi 24 mēnešos apseko reprezentatīvu daļu *CAO* pārvaldīto gaisa kuģu, ja organizācija ir apstiprināta pārvaldīt gaisa kuģus. Reprezentatīvās daļas lielumu nosaka kompetentā iestāde, pamatojoties uz iepriekšējo revīziju un ražojumu apsekojumu rezultātiem.
- d) Kompetentā iestāde par visiem minētajās revīzijās izdarītajiem konstatējumiem rakstiski paziņo *CAO*.
- e) Kompetentā iestāde uzskaita visus minētajās revīzijās izdarītos konstatējumus, visus pasākumus, kas vajadzīgi, lai slēgtu konstatējumus, un visus izdotos ieteikumus.
- f) Kompetentā iestāde vismaz reizi 24 mēnešos rīko tikšanos ar *CAO* atbildīgo pārvaldnieku.

CAO.B.060 Konstatējumi

- a) Ja revīziju laikā vai citādā veidā konstatē pierādījumus par neatbilstību *CAO* daļas prasībām, kompetentā iestāde veic šādas darbības:
- 1) attiecībā uz pirmā līmeņa konstatējumiem kompetentā iestāde nekavējoties rīkojas, lai atkarībā no pirmā līmeņa konstatējuma apmēra atsauktu *CAO* apstiprinājumu vai pilnīgi vai daļēji ierobežotu vai apturētu tā darbību, līdz organizācija ir veiksmīgi īstenojusi korektīvus pasākumus; un
 - 2) attiecībā uz otrā līmeņa konstatējumiem kompetentā iestāde nosaka korektīvo pasākumu īstenošanas termiņu, kas ir atbilstošs konstatējuma būtībai, bet nav ilgāks par trīs mēnešiem; atsevišķos gadījumos pēc šā termiņa beigām un atbilstoši konstatējuma būtībai kompetentā iestāde var pagarināt šo trīs mēnešu termiņu, ja ir izstrādāts apmierinošs korektīvo pasākumu plāns.
- b) Kompetentā iestāde rīkojas, lai pilnīgi vai daļēji apturētu apstiprinājuma darbību, ja netiek ievērots tās noteiktais termiņš.

CAO.B.065 Izmaiņas

- a) Saņēmusi pieteikumu par izmaiņām saskaņā ar CAO.A.105. punkta a) apakšpunktu, kompetentā iestāde pirms izmaiņu apstiprināšanas pārbauda organizācijas atbilstību piemērojamajām prasībām.

▼ C2

- b) Kompetentā iestāde var noteikt, ar kādiem nosacījumiem *CAO* var darboties izmaiņu laikā, ja vien kompetentā iestāde nav konstatējusi, ka organizācijas sertifikāts ir jāaptur izmaiņu būtības vai apjoma dēļ.
- c) Attiecībā uz izmaiņām, kas nav iepriekš jāapstiprina, kompetentā iestāde uzraudzības darbību laikā novērtē, vai *CAO* atbilst CAO.A.105. punkta b) apakšpunktā paredzētajai apstiprinātajai kontroles procedūrai un piemērojamajām prasībām.

CAO.B.070 Apturēšana, ierobežošana un atsaukšana

Kompetentā iestāde:

- a) balstoties uz pamatotiem iemesliem, iespējama drošības apdraudējuma gadījumā aptur apstiprinājumu vai
- b) aptur, atsauc vai ierobežo apstiprinājumu atbilstoši CAO.B.060. punktam.

▼ C2

*I papildinājums***Apvienotās lidojumderīguma organizācijas (CAO) sertifikāts — EASA
3-CAO veidlapa**

- (a) Darba joma, kas norādīta apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā, nosaka precīzus apstiprinājuma ierobežojumus kompetentās iestādes noteiktās(-to) apstiprinājuma klases(-šu) un kvalifikācijas atzīmes(-mju) ietvaros. Tāpēc ir svarīgi, lai apstiprinājuma klase(-es) un kvalifikācijas atzīme(-es) atbilstu organizācijas darba jomai.
- (b) **Gaisa kuģa kvalifikācijas atzīme** attiecībā uz tehniskās apkopes tiesībām nozīmē to, ka CAO var veikt tehnisko apkopi gaisa kuģim un jebkurai sastāvdaļai (tostarp dzinējiem) saskaņā ar gaisa kuģa tehniskās apkopes datiem vai, ja tam piekrīt kompetentā iestāde, saskaņā ar sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem tikai tad, ja šādas sastāvdaļas ir uzmontētas gaisa kuģim. Tomēr CAO, kam ir šāda **gaisa kuģa kvalifikācijas atzīme**, var īslaicīgi nomontēt sastāvdaļu tehniskās apkopes veikšanai, lai atvieglotu piekļuvi sastāvdaļai, izņemot, ja sastāvdaļas nomontēšanas dēļ rodas vajadzība pēc papildu tehniskās apkopes, uz kuru nav attiecināmas b) apakšpunkta prasības. Šādā situācijā piemēro apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā noteiktu kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei.
- (c) **Dzinēja (turbīnu dzinēja, virzuļdzinēja vai elektriskā dzinēja) kvalifikācijas atzīme** nozīmē to, ka CAO var veikt tehnisko apkopi neuzmontētam dzinējam un dzinēja sastāvdaļām saskaņā ar dzinēja tehniskās apkopes datiem vai, ja tam piekrīt kompetentā iestāde, saskaņā ar sastāvdaļas tehniskās apkopes datiem tikai tad, ja šādas sastāvdaļas ir uzmontētas dzinējam. Tomēr CAO, kam ir šāda **dzinēja kvalifikācijas atzīme**, var īslaicīgi nomontēt sastāvdaļu tehniskās apkopes veikšanai, lai atvieglotu piekļuvi sastāvdaļai, izņemot, ja nomontēšanas dēļ rodas vajadzība pēc papildu tehniskās apkopes, uz kuru nav attiecināmas c) apakšpunkta prasības. CAO, kam ir **dzinēja kvalifikācijas atzīme**, var veikt arī uzstādīta dzinēja tehnisko apkopi bāzes un operatīvās tehniskās apkopes laikā, ievērojot apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā noteiktu kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei.
- (d) **Sastāvdaļas (izņemot nokomplektētus dzinējus) kvalifikācijas atzīme** nozīmē to, ka CAO var veikt tehnisko apkopi neuzstādītām sastāvdaļām (izņemot nokomplektētus dzinējus), kas paredzētas iemontēšanai gaisa kuģī vai dzinējā. Šāda CAO var veikt arī uzstādītas sastāvdaļas (izņemot nokomplektētus dzinējus) tehnisko apkopi bāzes un operatīvās tehniskās apkopes laikā vai dzinēja tehniskās apkopes telpās, ievērojot apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā noteiktu kontroles procedūru, kura jāapstiprina kompetentajai iestādei.
- (e) **Nesagraujošās testēšanas (NDT) kvalifikācijas atzīme** ir atsevišķa kvalifikācijas atzīme, kas nav obligāti saistīta ar konkrētu gaisa kuģi, dzinēju vai citu sastāvdaļu. Nesagraujošās testēšanas kvalifikācijas atzīme ir vajadzīga tikai tādai CAO, kas veic nesagraujošo testēšanu kā īpašu uzdevumu citas organizācijas vajadzībām. CAO, kam ir gaisa kuģa, dzinēja vai sastāvdaļas kvalifikācijas atzīme, var veikt nesagraujošo testēšanu tiem ražojumiem, kuriem tā veic tehnisko apkopi, ievērojot apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā noteiktās nesagraujošās testēšanas procedūras, un šajā gadījumā nav vajadzīga nesagraujošās testēšanas kvalifikācijas atzīme.

1. lpp. no 2

[DALĪBVALSTS (*)]

Eiropas Savienības dalībvalsts (**)

APVIENOTĀS LIDOJUMDERĪGUMA ORGANIZĀCIJAS SERTIFIKĀTS

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*)].CAO.[XXXX]

Atbilstoši Eiropas Parlamenta un Padomes 2018. gada 4. jūlija Regulai (ES) 2018/1139 par kopīgiem noteikumiem civilās aviācijas jomā un ar ko izveido Eiropas Savienības Aviācijas drošības aģentūru, un Regulai (ES) Nr. 1321/2014 un ievērojot turpmāk izklāstītos nosacījumus, [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)] ar šo apliecina, ka

[UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

ir apvienotā lidojumderīguma organizācija atbilstīgi Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vd pielikuma (CAO daļas) A iedaļai.

NOSACĪJUMI

- a) Šis apstiprinājums attiecas tikai uz to, kas norādīts pievienotajos apstiprinājuma noteikumos un Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vd pielikuma (CAO daļas) A iedaļā minētā apstiprinātās apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojuma iedaļā "Darba joma", un
- b) šajā apstiprinājumā ir izvirzīta prasība ievērot procedūras, kas norādītas apstiprinātās apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojumā, un
- c) šis apstiprinājums ir derīgs, kamēr apstiprinātā apvienotā lidojumderīguma organizācija atbilst Regulas (ES) Nr. 1321/2014 Vd pielikumam (CAO daļai), un
- d) ja apstiprinātā apvienotā lidojumderīguma organizācija, ievērojot savu kvalitātes nodrošināšanas sistēmu, slēdz pakalpojumu sniegšanas līgumus ar vienu vai vairākām organizācijām, šis apstiprinājums ir spēkā tikmēr, kamēr šāda(-as) organizācija(-as) izpilda attiecīgās līgumsaistības, un
- e) ja tiek ievēroti iepriekš izklāstītie nosacījumi, šis apstiprinājums ir spēkā neierobežotu laiku, ja vien tas nav iepriekš anulēts, aizstāts, apturēts vai atsaukts.

Apstiprinājuma sertifikāta sākotnējās izdošanas datums:

Šīs apstiprinājuma sertifikāta pārskatīšanas datums:

Pārskatīšanas Nr.:

Paraksts:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

(*) Vai "EASA", ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot tādu valstu gadījumā, kas nav ES dalībvalstis, vai EASA gadījumā.

EASA 3-CAO veidlapa — 1. izdevums

▼ **C2**

2. lpp. no 2

APVIENOTĀS LIDOJUMDERĪGUMA ORGANIZĀCIJAS APSTIPRINĀJUMA NOTEIKUMI

Atsauce: [DALĪBVALSTS KODS (*).CAO.XXXX

Organizācija: [UZŅĒMUMA NOSAUKUMS UN ADRESE]

KLASE	KVALIFIKĀCIJAS ATZĪME	TIESĪBAS (***)
GAISA KUĢIS (**) 	Lidmašīnas — izņemot kompleksus gaisa kuģus ar dzinēju (**)	☐ Tehniskā apkope ☐ Lidojumperīguma uzturēšanas vadība ☐ Lidojumperīguma pārbaude ☐ Lidošanas atļauja
	Lidmašīnas, kuru maksimālā pacelšanās masa (<i>MTOM</i>) ir 2730 kg vai mazāk (**)	☐ Tehniskā apkope ☐ Lidojumperīguma uzturēšanas vadība ☐ Lidojumperīguma pārbaude ☐ Lidošanas atļauja
	Helikopteri — izņemot kompleksus gaisa kuģus ar dzinēju (**)	☐ Tehniskā apkope ☐ Lidojumperīguma uzturēšanas vadība ☐ Lidojumperīguma pārbaude ☐ Lidošanas atļauja
	Helikopteri, kuru <i>MTOM</i> ir 1200 kg vai mazāk un kuri sertificēti ne vairāk kā četru personu pārvadāšanai (**)	☐ Tehniskā apkope ☐ Lidojumperīguma uzturēšanas vadība ☐ Lidojumperīguma pārbaude ☐ Lidošanas atļauja
	Dirižabļi (**)	☐ Tehniskā apkope ☐ Lidojumperīguma uzturēšanas vadība ☐ Lidojumperīguma pārbaude ☐ Lidošanas atļauja
	Gaisa baloni (**)	☐ Tehniskā apkope ☐ Lidojumperīguma uzturēšanas vadība ☐ Lidojumperīguma pārbaude ☐ Lidošanas atļauja
	Planieri (**)	☐ Tehniskā apkope ☐ Lidojumperīguma uzturēšanas vadība ☐ Lidojumperīguma pārbaude ☐ Lidošanas atļauja
SASTĀVDAĻAS (**) 	Nokomplektēti turbīnu dzinēji (**)	☐ Tehniskā apkope
	Nokomplektēti virzuldzinēji (**)	
	Elektriskie dzinēji (**)	
	Sastāvdaļas, kas nav nokomplektēti dzinēji(**)	
SPECIALIZĒTIE PAKALPOJUMI (**) 	Nesagraujošā testēšana (<i>NDT</i>) (**)	► ⁽¹⁾ ☐ <i>NDT</i> ◀

▼ C2**IEROBEŽOJUMI**

(norāda tikai attiecībā uz organizācijām, kam ir lidmašīnu, helikopteru vai nokomplektētu dzinēju kvalifikācijas atzīme, ja tām ir tikai viena persona, kura plāno un veic visus tehniskās apkopes uzdevumus)

Darba jomā neietilpst šāda tehniskā apkope (**):

- tehniskā apkope lidmašīnām, kas aprīkotas ar turbīnu dzinēju;
- tehniskā apkope helikopteriem, kas aprīkoti ar turbīnu dzinēju vai vairākiem virzuļdzinējiem, un
- tehniskā apkope nokomplektētiem virzuļdzinējiem, kuru jauda ir 450 ZS vai lielāka, un nokomplektētiem turbīnu dzinējiem.

To organizāciju saraksts, kuras darbojas atbilstoši kvalitātes nodrošināšanas sistēmai ()**

Šie apstiprinājuma noteikumi attiecas tikai uz tiem ražojumiem, detaļām, ierīcēm un darbībām, kas norādītas apstiprinātās apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojuma iedaļā "Darba joma".

Apvienotās lidojumderīguma organizācijas pašraksturojuma atsauce:

Pašraksturojuma sākotnējās izdošanas datums:

Pēdējās pārskatīšanas apstiprināšanas datums: Pārskatīšanas Nr.:

Paraksts:

Kompetentās iestādes vārdā: [DALĪBVALSTS KOMPETENTĀ IESTĀDE (*)]

(*) Vai "EASA", ja EASA ir kompetentā iestāde.

(**) Svītrot pēc vajadzības, ja organizācija nav apstiprināta.

(***) Aizpildīt pēc vajadzības.

VI PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Regula (EK) Nr. 2042/2003	Šī regula
1. pants	1. pants
2. pants	2. pants
3. panta 1., 2. un 3. punkts	3. panta 1., 2. un 3. punkts
3. panta 4. punkts	—
4. pants	4. pants
5. pants	5. pants
6. pants	6. pants
—	7. pants
7. panta 1. punkts	8. panta 1. punkts
7. panta 2. punkts	—
7. panta 3. punkts, ievadfrāzes formulējums	8. panta 2. punkts, ievadfrāzes formulējums
7. panta 3. punkta a) līdz g) apakšpunkts	—
7. panta 3. punkta h) apakšpunkts	8. panta 2. punkta a) apakšpunkts
7. panta 3. punkta i) apakšpunkts	8. panta 2. punkta b) apakšpunkts
7. panta 4. punkts	—
7. panta 5. punkts	8. panta 3. punkts
7. panta 6. punkts	—
7. panta 7. punkts	—
7. panta 8. punkts	8. panta 4. punkts
7. panta 9. punkts	8. panta 5. punkts
8. pants	9. pants
I pielikums	I pielikums
II pielikums	II pielikums
III pielikums	III pielikums
IV pielikums	IV pielikums
—	V pielikums
—	VI pielikums